

1935

HLASATEL KALENDÁŘ

1935 — ROČNÍK XXXVIII. — CENA 50c.

“PRIMATOR”

jest nejlepší pivo.

**ŽÁDEJTE JE VŠUDE!
POCHUTNÁTE SI!
NENÍ LEPŠÍHO!**

**Toto vyhlášené pivo, zasíláme po celých Spojených
Státech, kde prodej jest dovolen.**

Naši krajané v Chicagu a v jiných Státech
zvětší svůj obchod, budou-li čepovati
“PRIMATOR”. — Seznají naši službu přátelskou a spolehlivou.

**RYZE ČESKÝ OBCHOD, KTERÝ
ZASLOUŽÍ SI VAŠÍ PODPORY!**

**2118 SO. ALBANY AVENUE,
CHICAGO, ILLINOIS.
TELEFON: LAWNDALÉ 9000.**

KALENDÁŘ HLASATEL

PRO ČECHY AMERICKÉ
NA OBYČEJNÝ ROK

1935

ROČNÍK XXXVIII

CHICAGO, ILLINOIS.

Tiskem a nákladem časopisu Denní Hlasatel,
1545 West 18th Street.

Kalendář na obyčejný rok 1935.

RANNÍ A VEČERNÍ HVĚZDY.

Merkur bude večernicí kol 1. února, 26. května, 23. září a jitřenkou kol 15. března, 14. července a 2. listopadu.

Venuše bude večernicí až do 8. září a pak jitřenkou do konce roku.

Jupiter bude jitřenkou do 9. května, pak večernicí do 26. listopadu a zase jitřenkou do konce roku.

ZATMĚNÍ SLUNCE

Roku 1935 bude pět zatmění slunce a dvě měsíce.

1. Částečné zatmění slunce 4. ledna. Bude viditelné pouze na jižním Pacifickém oceánu, poblíže arktického kruhu.

2. Úplné zatmění měsíce 19. ledna. Bude viditelné ve východní Evropě, Asii a západní části severní Ameriky.

3. Částečné zatmění slunce 3. února. Bude viditelné v severní Americe a západní části Záp. Indie.

4. Částečné zatmění slunce 30. června. Neviditelné v severní Americe. Viditelné v Britských ostrovech, Dánsku, Norsku, Švédsku, severním Atlantickém oceánu a v arktických krajinách.

5. Úplné zatmění měsíce 15.—16. července. Počátek bude viditelný v severní Americe, vyjma severozápadní části, v jihozápadní Evropě, Africe a jižní Americe; konec na Atlantickém oceánu, v severní Americe, vyjma nejsevernějšího cípu, a v jižní Americe.

6. Částečné zatmění slunce 20. července. Neviditelné v severní Americe, viditelné na jižním Atlantickém oceánu.

7. Částečné zatmění slunce 25.—26. prosince. Neviditelné v severní Americe, viditelné v jižní Americe a v jižních polárních krajinách.

SVÁTKY STÁLÉ A POHYBLIVÉ ROKU 1935.

Tři králů	6. ledna
Neděle Septuagesima	17. února
Neděle Sexagesima	24. února
Neděle Quinquagesima	3. března
Popeleční středa	6. března
Zvěstování Panny Marie	25. března
Neděle květná	14. dubna
Zelený čtvrtek	18. dubna
Velký pátek	19. dubna
Bílá sobota	20. dubna
Hod Boží Velikonoční	21. dubna
Nanebevstoupení Páně	10. května
Hod Boží Svatodušní	9. června
Svaté Trojice	16. června
Božího Těla	20. června
Hod Boží Vánoční	25. prosince

SVÁTKY AMERICKÉ.

Narození Lincolnova	12. února
Narození Washingtonova	22. února
Den Matek	12. května
Den zdobení hrobů	30. května
Prohlášení nezávislosti	4. července
Dělnický den	2. září
Kolumbův den	12. října
Den příměří	11. listopadu
Den děkujících	28. listopadu

RŮZNÉ LETOPOČTY.

Od stvoření světa dle křesťanského počtu	5935
Od stvoření světa dle židovského počtu	5695
Od vystavění Říma	2689
Od počátku stěhování národů	1561
Od útěku Mohamedova (letopočet turecký)	1353
Od objevění Ameriky	443
Od zavedení kalendáře gregoriánského	344
Od prohlášení nezávislosti Spojených Států	159

Leden

January

DNY A TÝDNY	K A L E N D Á Ř		JMENA STAROČESKÁ
	KATOLICKÝ	EVANGELICKÝ	
1	Úterý	Nový rok	Nový Rok
2	Středa	Makaria	Blahusa
3	Čtvrtek	Jenovefy	Ženevy
4	Pátek	Tita b.	Izabely
5	Sobota	Telesfora	Jarlocha

NEDELE ZJEVENÍ PÁNĚ.

6	Neděle	Sv. 3 králů	Zj. Páně	Svetozar
7	Pondělí	Luciána	Melanie	Miloslav
8	Úterý	Erhard.	Erharda	Čestmír
9	Středa	Basiliše	Ctimíra	Zora
10	Čtvrtek	Agatona	Dobrosl.	Všeslav
11	Pátek	Hygina	Bohdana	Milomír
12	Sobota	Proba	Arnošta	Ctislava

PRVNÍ NEDĚLE PO ZJEVENÍ PÁNĚ.

13	Neděle	Leontina	Leontina	Svatoslav
14	Pondělí	Felixa	Hilaria	Sáva sv.
15	Úterý	Pavla p.	Mich. pr.	Domyslav
16	Středa	Marcela	Marcella	Vladimír
17	Čtvrtek	Anton p.	Antonína	Dobroslav
18	Pátek	Prisky p.	Prisky	Jaroopluk
19	Sobota	Ferd., K.	Prospěcha	Bratislav

DRUHÁ NEDĚLE PO ZJEVENÍ PÁNĚ.

20	Neděle	Fab. a Šeb.	Fab. a Šeb.	Vladivoj
21	Pondělí	Anežky	Anežky	Jaroslava
22	Úterý	Vinc. a An.	Čeňka	Slamomír
23	Středa	Zasn. P. M.	Emerencie	Vratislava
24	Čtvrtek	Timot.	Blahoboje	Milana
25	Pátek	Obr. Pavla.	Ananiáše	Všemil Ml.
26	Sobota	Polykara	Polykarp	Všelad

TŘETÍ NEDĚLE PO ZJEVENÍ PÁNĚ.

27	Neděle	Jana Zlat.	Jana Zlat.	Přibyslav
28	Pondělí	Karla Vel.	Karla Vel.	Světoslav
29	Úterý	Frant. Sal.	Arnulfa	Zdislav
30	Středa	Martiny	Adelgundy	Důbravka
31	Čtvrtek	Petra N.	Virgila	Spytihněv

Lidová

pranostika.

Na Nový rok, o slepici krok. Na Tři Krále (6. 1.) o skok dále. Na Hromniče (2. 11.) o hodinu více (přibývá dne).

Jsou-li červánky v novoroční den, přinesou jistě samou slotu jen.

Je-li leden suchý a studený, možno očekávat v únoru mnoho sněhu.

Krátký masopust — dlouhá zima.

Teplý leden, políťuj Bože! Je-li teplo v lednu, sahá bída ke dnu.

Když leden mokřý bývá, jistě vína nedolívá.

Jména Ježíš, ke kamnům nejbliž.

Když roste tráva v lednu — roste špatně v létě.

Velké zimy a málo sněhu působí rolníkům i stromům škodu.

Jaký leden, takový červenec.

Je-li začátek a konec ledna krásný, bude úrodný rok.

Čtvrtí měsíce.

Nový měsíc 5. — ve 0.20 odpoledne.

První čtvrt 11. — ve 3.55 ráno.

Úplněk dne 19. — v 10.44 večer.

Poslední čtvrt 27. — ve 2.59 ráno.

Předpověď počasí.

1.—4. mírná teplota, 5 až 8. sníh a bouřlivo, 9.—12. přeháňky, 13.—17. deštivo, 18.—22. nestálo, 23.—27. zima, 28.—31. deštivo.

LEDEN.

Den.	DOMÁCÍ ZÁPISKY.	PŘÍJEM.		VYDÁNÍ	
		§	ct.	§	ct.
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					
21					
22					
23					
24					
25					
26					
27					
28					
29					
30					
31					

Únor

February

DNY A
TÝDNY

K A L E N D Á Ř
KATOLICKÝ | EVANGELICKÝ

JMÉNA
STAROČESKÁ

1	Pátek	Ignáce b.	Ignáce	Milorád
2	Sobota	Hromnic	Hromnic	Miloslava

ČTVRTÁ NEDĚLE PO ZJEVENÍ PÁNĚ.

3	Neděle	Blažeje b.	Blažeje	Slavibor
4	Pondělí	Háty	Háty	Dobrohněva
5	Úterý	Doroty	Doroty	Vanda
6	Středa	Romualda	Ramualda	Šulislav b.
7	Čtvrtek	Jan. z Math.	Makata	Ostromír
8	Pátek	Apoleny	Apolonie	Hořislava
9	Sobota	Školastiky	Školastiky	Lutona

PÁTÁ NEDĚLE PO ZJEVENÍ PÁNĚ.

10	Neděle	Evrozíny	Boženy	Svatoslava
11	Pondělí	Veroniky	Veroniky	Lidoslava
12	Úterý	Eulalie	Eulalie	Volimíra
13	Středa	Jordana	Jordána	Otaslav
14	Čtvrtek	Valentina	Valentina	Nemír, Milk
15	Pátek	Faustina	Fausitna	Pravoslav
16	Sobota	Juliany	Juliany	Liboslava

NEDĚLE SUPTUAGESIMA.

17	Neděle	Konstantina	Šimona	Svatopluk
18	Pondělí	Zuzany	Mansveta	Jarohněv
19	Úterý	Konrád	Kunráta	Stislav b.
20	Středa	Eleuthea	Oldřicha	Itomír
21	Čtvrtek	Eleonory	Eleonory	Zbislava
22	Pátek	Petra stol.	Petra stol.	Vratislav
23	Sobota	Eberharda	Serenia	Slavenna

NEDĚLE SEXAGESIMA.

24	Neděle	Matěje ap.	Matěje ap.	Bohuš
25	Pondělí	Valburga	Valburgy	Lumíra
26	Úterý	Alexandra	Leksy	Hromislav
27	Středa	Leandra	Leandra	Ludomysl
28	Čtvrtek	Romana	Osvalda	Zeměslav

Lidová pranostika.

O Hromnicích (2.) musí si skřivánek vrznout, kdyby měl zmrznout.

Když přijdou Hromnice — konec je sanice.

O Hromnicích sníh, na jaře **děšt**.

Jezevec když o Hromnicích leze z jámy, poleze za měsíc zase do jámy.

O Hromnicích milejší je ovčákovi vína než stunce.

O Hromnicích když teplo, medvěd si staví boudu;

o Hromnicích-li mrazne — medvěd bourá boudu.

Únor bílý, pole silí.

Co si únor zazelená, březen si to hájí, co si duben zazelená — květen mu to **spálí**.

Svatý Matěj (24.) ledy boří, nebo staví.

Na sv. Matěje pije skřivan z koleje (taje).

Najde-li Matěj led, seká ho **hned**, nenajde-li led — **dělá ho hned**.

Silné severní větry ke konci února zvětšují úrodný rok.

Čtvrti měsíce.

Nový měsíc dne 3., v 11.27 večer.

První čtvrt dne 10. ve 4.25 odpoledne.

Úplněk dne 18., v 6.17 odpoledne.

Poslední čtvrt dne 26., v 5.14 odpo.

Předpověď počasí.

1.—4. jasné dny a studené noce, 5.—9. sníh a dešť, 10.—13. sníh a proměnlivo, 14.—18. bouřlivo a proměnlivo, 19.—23. zima 24.—28. sníh.

ÚNOR.

Den.	DOMÁCÍ ZÁPISKY.	PŘÍJEM.		VYDÁNÍ	
		\$	ct.	\$	ct.
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					
21					
22					
23					
24					
25					
26					
27					
28					

Březen

March

DNY A TÝDNY		K A L E N D Á Ř KATOLICKÝ EVANGELICKÝ		JMÉNA STAROČESKÁ
1	Pátek	Běluše	Běluše	Budislav
2	Sobota	Simplic.	Simplicia	Anežka
NEDELE QUINQUAGESIMA.				
3	Neděle	Tolety	Kunhuty	Anežka s.
4	Pondělí	Bedř.	Fridolína	Krásnoslav
5	Úterý	Tomáše A.	Bedřicha	Svatomíra
6	Středa	Popelec	Tomáše	Míroslav
7	Čtvrtek	Františky	Radka	Milohost
8	Pátek	40 muč.	Crhy a Str.	Polemír
9	Sobota	Kunhuty	Alexandra	Božislav
PRVNÍ NEDELE POSTNÍ.				
10	Neděle	Konstant	Dobromila	Jaroboj
11	Pondělí	Kazimíra	Adriana	Kazimír s.
12	Úterý	Řehoře I.	Řehoře	Náum
13	Středa	Růženy	Růženy	Netislav
14	Čtvrtek	Matyldy	Matyldy	Božena
15	Pátek	Longina	Dluhoše	Dluhoš
16	Sobota	Klementa	Jindřicha	Budimír
DRUHÁ NEDELE POSTNÍ.				
17	Neděle	Patrika	Gertrudy	Hrozislava
18	Pondělí	Edvarda	Edvarda	Bohumil
19	Úterý	Josefa	Josefa p.	Bohdana
20	Středa	Jáchyma	Jáchyma	Izaslav
21	Čtvrtek	Benedikta	Benedikta	Blahoslav
22	Pátek	Oktaviána	Kazimíra	Bořivoj
23	Sobota	Serapiona	Udusa	Žirotslav
TŘETÍ NEDELE POSTNÍ.				
24	Neděle	Gabriela	Gabriela	Zbislav
25	Pondělí	Zvěst. P. M.	Vtěl. Páně	Volimíl
26	Úterý	Hašta	Emanuela	Větislav
27	Středa	Viktorina	Ruperta	Svatoboj
28	Čtvrtek	Jana K.	Eustacha	Tvořiboj
29	Pátek	Eustasia	Malcha	Mstislav
30	Sobota	Kvirina	Zosia	Tetka
ČTVRTÁ NEDELE POSTNÍ.				
31	Neděle	Kvidona	Kvidona	Myslana

Lidová pranostika.

Sv. Eudokoje (13.) ještě psa sněhem po uši zavěje. Březen, za kamna vlezem; duben, ještě tam budem; máj, půjdeme v háj. V březnu vítr z blízy fouká.

Prach v březnu má cenu zlata.

Na sv. Řehoře, každý sedlák lenoch, který neoře. V březnu stár, boj se mar.

Na den P. Marie Zvěstování (25) déšť, rodí se rež. Je-li na květnou neděli hezky následuje dobrý rok. Jaro zvěstuje Zvěstování, ale zimu ještě nevyhání.

Březen přináší podléti. Na jaře džber deště, lžíce bláta; na podzim lžíce deště, džber bláta.

Na jaře a v létě co den a noc zmočí, hodina vysuší.

Čtvrti měsíce.

Nový měsíc dne 4., v 9.40 ráno.

První čtvrt dne 11. v 7.30 ráno.

Úplněk dne 20., v 0.31 odpoledne.

Poslední čtvrt dne 27. — ve 3:51 ráno.

Předpověď počasí.

1.—3. jasno a mrazivo. 4.—8. sniž a zamračeno. 9.—13. příjemno a tepleji. 14.—17. proměnlivo. 18.—22. deště. 23.—27. příjemno. 28. až 31. dešť a větry.

BŘEZEN.

Den.	DOMÁCÍ ZÁPISKY.	PŘÍJEM.		VYDÁNÍ	
		\$	ct.	\$	ct.
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					
21					
22					
23					
24					
25					
26					
27					
28					
29					
30					
31					

Duben

April

DNY A TÝDNY		K A L E N D Á Ř		JMÉNA STAROČESKÁ
		KATOLICKÝ	EVANGELICKÝ	
1	Pondělí	Hugona	Bohuvěry	Častoslav
2	Úterý	Františka z P	Theodora	Veleslav
3	Středa	Richarda	Ambrože	Zeměmysl
4	Čtvrtek	Isidora	Hostáše	Hostislav
5	Pátek	Vincence	Irenea	Milica
6	Sobota	Celestina	Zdeňka	Lumomír

PÁTÁ NEDELE POSTNÍ.

7	Neděle	Heřmana	Eberharda	Vladivoj
8	Pondělí	Alberta	Apolonie	Diviš
9	Úterý	Marie Cleof.	Marie Cleof.	Jarobud
10	Středa	Ezech.	Daniela	Hořislav
11	Čtvrtek	Lva p.	Lva	Jaromír
12	Pátek	Julia	Julia	Slavomír
13	Sobota	Hermenegild	Hermenegild	Pravoslav

NEDELE KVĚTNÁ.

14	Neděle	Kvěť. neděle	Ctibora	Ctibor
15	Pondělí	Anastazie	Olympia	Bohoboj
16	Úterý	Kalista	Arona	Bohovid
17	Středa	Rudolf	Petra K.	Slavič
18	Čtvrtek	Zel. čtvrtek	Zel. čtvrtek	Vladimír
19	Pátek	Vel. pátek	Vel. pátek	Želislav
20	Sobota	Bílá sobota	Bílá sobota	Slavoljub

NEDELE VELIKONOČNÍ.

21	Neděle	Hod. B. Vel.	Hod. B. Velik.	Ratislav
22	Pondělí	Pondělí Vel.	Pondělí Vel.	Výšeslav
23	Úterý	Vojtěcha	Vojtěcha	Vojtěch sv.
24	Středa	Jiřího	Jiřího	Věrnislav
25	Čtvrtek	Marka	Marka ev.	Radomír
26	Pátek	Kleta	Nestora ev.	Radbod
27	Sobota	Jaroslava	Anastazia	Jaroslav

PRVNÍ NEDELE PO VELIKONOČÍCH.

28	Neděle	Vitališe	Vitála	Chranislav
29	Pondělí	Petra	Sibyly	Velimír
30	Úterý	Kateřiny	Hildegardy	Dobrovít

Lidová pranostika.

V dubnu čas a panský
kvas nejistý jest.

Když záhy trn rozkvétá,
záhy se žito zametá.

Suchý půst, úrodný rok.
Mokrý duben přislubuje
dobrou sklizeň.

O sv. Jiří vylézají z díry
hadí a štíři.

Březen suchý, duben mo-
krý, naplňuje sud a pytlý.

Na Beží-li Hod prší, su-
cho úrodu poruší.

Duben hojný vodou, ří-
jen hojný chmelem.

Když vlašt'ovice letí, je
znamení podletí.

Mokrý duben a pak kvě-
ten chladný, k sýpkám a
k semenu přístup radný.

Záhy-li kosu slyšeti, mů-
žeš se, rolníku, těšiti.

Jaro přizeň, léto trýzeň.
Na den sv. Tiburcia (14.)

mají se všechna pole zele-
natí.

Dobrý duben — špatný
květen.

Bouřky v dubnu zvěstují
mokré léto.

Čtvrti měsíce.

Nový měsíc dne 3.,
v 7.11 večer.

První čtvrt dne 10.,
v 0.42 ráno.

Úplněk dne 18., ve
4.10 ráno.

Poslední čtvrt dne
25., v 11.20 ráno.

Předpověď počasí.

1.—5. chladno, 6.—10.
chladno a mrazivo, 11.—15.
přehánky, 16.—20. příjem-
né, 21.—25. méně a pře-
hánky, 26.—30. příjemno.

DUBEN.

Den.	DOMÁCÍ ZÁPISKY.	PŘÍJEM		VYDÁNÍ	
		\$	ct.	\$	ct.
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					
21					
22					
23					
24					
25					
26					
27					
28					
29					
30					

Květen

May

DNY A TÝDNY	K A L E N D Á Ř		JMÉNA STAROČESKÁ
	KATOLICKÝ	EVANGELICKÝ	
1	Středa	Filipa a Jak.	Filipa a Jak.
2	Čtvrtek	Zikmund	Zikmunda
3	Pátek	Nal. sv. kř.	Nal. sv. kř.
4	Sobota	Floriana	Floriana
DRUHÁ NEDELE PO VELIKONOCÍCH.			
5	Neděle	Pia V.	Gotharda
6	Pondělí	Jana ap.	Dětricha
7	Úterý	Stanislava	Stanislava
8	Středa	Zj. sv. Mich.	Zj. sv. Mich.
9	Čtvrtek	Řehoře N.	Řehoře
10	Pátek	Gordána	Gordiana
11	Sobota	Mamerta	Mamerta
TŘETÍ NEDELE PO VELIKONOCÍCH.			
12	Neděle	Den matek	Pankráce
13	Pondělí	Serváce	Serváce
14	Úterý	Bonifáce	Bonifác
15	Středa	Žofie	Žofie
16	Čtvrtek	Jana Nep.	Peregrina
17	Pátek	Ubalda	Jošta
18	Sobota	Venana	Venance
ČTVRTÁ NEDELE PO VELIKONOCÍCH.			
19	Neděle	Petra Cel.	Potenciány
20	Pondělí	Bernardina	Athanasia
21	Úterý	Felixe	Zdana
22	Středa	Julie	Heleny
23	Čtvrtek	Desideria	Desidera
24	Pátek	Jany	Zuzany
25	Sobota	Řehoře	Řehoře
NEDELE PROSEBNÍ.			
26	Neděle	Filipa	Bedy
27	Pondělí	Magd.	Luciana
28	Úterý	Viléma	Viléma
29	Středa	Maxima	Maxima
30	Čtvrtek	Zdob. hrobů	Edvarda
31	Pátek	Petronily	Petronily

Lidová pranostika.

Studený máj, v stodole
(v zahradách) ráj.

Když máj vláhy nedá —
červen se předá.

Len setý na sv. Helenu
bývá dlouhý.

Do sv. Ducha nesvlékej
kožucha, o sv. Duchu, zů-
staň v kožuchu.

Chladný květen, červen
vlačný, jest pro sýpky, su-
dy blažný.

Myslivost, Půvabné zába-
vy myslivcké v pokročilém
jaru přestávají a lov obme-
zuje se jen na odstřelování
srně.

Pro tebe sv. Filipe a
(a Jakube,
jeden druhému měsíc
(oškube,
nebo zase lépe piji a hraji,
a na kostel nic nedají,
než po lukách a travních
(sedí
jedni leží, druzí jedí,
mladí jako kozy skáčí a
tak se jim zdá den kratší.

Čtvrtí měsíce.

Nový měsíc dne 2.,
ve 4.36 ráno.

První čtvrt dne 10.,
v 6.54 večer.

Úplněk dne 18., ve
4.57 odpoledne.

Poslední čtvrt dne
25., ve 4.44 odpo.

Předpověď počasí.

1.—4. jasně a teplo, 5.—9.
příjemně, 10.—14. bouřky
a přeháňky, 15.—20. chlad-
no, 21.—26. příjemno, 27.
až 31. dešivo a proměnlí-
vo.

KVĚTEN.

Den.	DOMÁCÍ ZÁPISKY.	PŘÍJEM.		VYDÁNÍ	
		\$	ct.	\$	ct.
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					
21					
22					
23					
24					
25					
26					
27					
28					
29					
30					
31					

Červen

June

DNY A TÝDNY | KALENDÁŘ | JMÉNA STAROČESKÁ

1 | Sobota | Fortunata | Radima | Veleslav

NEDELE PO NANEBEVSTOUPENÍ PÁNĚ.

2	Neděle	Erazima	Efraima	Radislav
3	Pondělí	Klotildy	Erazima	Bratomila
4	Úterý	Frant. Car.	Karpasia	Dalibor
5	Středa	Bonifáce	Vintrida	Lubomír
6	Čtvrtek	Norberta	Benigna	Radomír
7	Pátek	Robertta	Lukrecie	Lech
8	Sobota	Medarda	Medarda	Domoslav

NEDELE SVATODUŠNÍ.

9	Neděle	Hod. B. Sv.	Letnice	Stanislava
10	Pondělí	Pondělí Svat.	Pond. Svat.	Bohumila
11	Úterý	Barnabáše	Barnabáše	Výšemír
12	Středa	Basilida	Odulfa	Oleg
13	Čtvrtek	Ant. Pad.	Tobiáše	Žitomír
14	Pátek	Basilia	Basilše	Myslilbor
15	Sobota	Víta	Víta	Vislav

NEJSVĚTĚJŠÍ TROJICE.

16	Neděle	Nejsv. Troj.	Zbyňka	Milutín
17	Pondělí	Adolfa	Laury	Zoroslava
18	Úterý	Marcela	Miloty	Drahomír
19	Středa	Ger. a Prot.	Bohdala	Miloš
20	Čtvrtek	Bož. Těla.	Silvera	Vladimír
21	Pátek	Aloisa G.	Aloisia	Věkoslav
22	Sobota	Pavliny	Acháče	Břetislav

1. NEDELE PO SV. DUCHU.

23	Neděle	Edeltrudy	Edeltrudy	Radoslav
24	Pondělí	Jana Křt.	Jana Křt.	Hostimil
25	Úterý	Ivana	Prospera	Mladen
26	Středa	Jana a P.	Pavla	Ivan
27	Čtvrtek	Ladislava	Ladislava	Vladislav s.
28	Pátek	Lva pap.	Lva II. p.	Velebit
29	Sobota	Petra a Pavl.	Petra a Pav.	Krásica

2. NEDELE PO SV. DUCHU.

30 | **Neděle** | Pavla pam. | Pavla pam. | Šárka

Lidová pranostika.

Červen studený — sedlák krčí rameny.

Je-li na Boží Tělo jasno, bývá dobrý rok. Medardovo kápě (8.) čtyřicet dní kape.

Před sv. Janem modli se za dešť, po sv. Janu přichází bez modlení.

Do Jana Křtitele nechval jeměne.

Sv. Vít, kořen štip; sv. Petr, ten ho natrh; svatý Prokop, ten ho dokop; sv. Markyta (13 července) vede žence do žita.

Kolem sv. Jana není noc žádná.

Netřeba Boha v červnu o dešť prositi, přijde hned, jak začnem kositi.

Na Boží tělo jasný den, dlouho se potom vrací ten.

Mnoho ryb — málo zrna.

Jaké počasí na Medarda, takové jest šest neděl po něm.

Jasný den na sv. Medarda tiší rolníkovo naříkání.

Čtvrti měsíce.

Nový měsíc dne 1., ve 2.52 odpoledne.

První čtvrt dne 9., v 0.49 odpo.

Úplněk dne 16., ve 3.20 ráno.

Poslední čtvrt dne 23., v 9.21 večer.

Nový měsíc dne 30., ve 2.44 ráno.

Předpověď počasí.

1.—5. bouřливо, 6.—10. proměnlivo, 11.—15. chladno, 16.—21. parno, 22. až 25. zamračeno a bouřливо, 26.—30. deště a proměnlivo.

ČERVEN.

Den.	DOMÁCÍ ZÁPISKY.	PŘÍJEM.		VYDÁNÍ	
		\$	ct.	\$	ct.
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					
21					
22					
23					
24					
25					
26					
27					
28					
29					
30					

Červenec

July

DNY A TÝDNY	K A L E N D Á Ř		JMÉNA STAROČESKÁ
	KATOLICKÝ	EVANGELICKÝ	
1	Pondělí	Theodora	Děpolda
2	Úterý	Navšt. P. M.	Kamila
3	Středa	Heliodora	Heliodora
4	Čtvrtek	Prohl. nezáv.	Prokopa
5	Pátek	Cyr. a Meth.	Filomeny
6	Sobota	Isaiáše	Oldřicha
6	Sobota	Isaiáše	Bohdan

3. NEDĚLE PO SV. DUCHU.

7	Neděle	Vilibalda	Veslava	Krásnoroda
8	Pondělí	Kiliána	Kiliana	Milorád
9	Úterý	Briekiho	Ludovita	Stojhněv
10	Středa	7 bratří	7 bratrů	Radomír
11	Čtvrtek	Pia I. p.	Jindřicha	Valčislav
12	Pátek	Jana Kv.	Jindřicha	Bořislav
13	Sobota	Markéty	Markéty	Radomíla

4. NEDĚLE PO SV. DUCHU.

14	Neděle	Bonavent.	Karoliny	Dobroslav
15	Pondělí	Jindřicha	Roz. apošt.	Dělorád
16	Úterý	Marie Kar.	Ruty	Myslislav
17	Středa	Alše	Aleksy	Lubomila
18	Čtvrtek	Kamila	Arnolda	Miroslav
19	Pátek	Vincenc. P.	Stelly	Zoroslava
20	Sobota	Eliáše	Eliáše	Česlav s.

5. NEDĚLE PO SV. DUCHU.

21	Neděle	Daniela	Daniela	Příměslav
22	Pondělí	Maří M.	Mar. Magd.	Želislav
23	Úterý	Apolináře	Olgy	Olga
24	Středa	Kristiny	Kristiny	Krasislava
25	Čtvrtek	Jakuba	Jakuba	Igor
26	Pátek	Anny	Anny	Mislava
27	Sobota	Pantaleona	Pantaleona	Dušan

6. NEDĚLE PO SV. DUCHU.

28	Neděle	Innocence	Innocence	Svatomír
29	Pondělí	Boženy	Marty	Křesomysl
30	Úterý	Abdona a S.	Hynka	Ludomysla
31	Středa	Ignáce z L.	Bořivoje	Dobromír

Lidová pranostika.

Co červenec neuvaří —
toho srpen neupeče.

Sv. Prokop sije houby.

Když se hříby zrodí —
chleba málo.

Roztrhne-li pavouk svoji
sít' ve dvě, přichází na to
brzy déšť.

Sv. Markyta, hodí srp do
žita.

Co do Jakuba odkvete, to
do Havla (16. říj.) uzraje.

Na sv. Eliáše (20.) dopo-
ledne léto, odpoledne ped-
zim.

Do Eliáše schne pod křep-
vím, po Eliášu na křoví.

Parno o Jukubě, zima o
Vánocích.

Hezký den na sv. Jaku-
ba přislubuje mnoho ovoce.

Svatá Anna (26.) chlad-
no z rána.

Zvěšují-li mravenčí na
sv. Annu své bromady, dá
se očekávat ještě tuhá zí-
ma.

Svatá Anna, žito žala.

Když na svatého Jakuba
slunce svítí, má prý krutá
zima být.

Čtvrti měsíce.

První čtvrt dne 8.,
v 5.28 ráno.

Úplněk dne 16., ve
12 večer.

Poslední čtvrt dne
22., ve 2.42 ráno.

Nový měsíc dne 30.,
ve 4.35 odpo.

Předpověď počasí.

1.—4. mírně, 5.—17 parno
a dusno, 17.—23. proměnlí-
vo, 24.—27 parno, 28.—31.
přeháňky.

ČERVENEC.

Den.	DOMÁCI ZÁPISKY.	PŘÍJEM.		VYDÁNÍ	
		\$	ct.	\$	ct.
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					
21					
22					
23					
24					
25					
26					
27					
28					
29					
30					
31					

Srpen

August

DNY A TÝDNY	K A L E N D Á Ř		JMÉNA STAROČESKÁ
	KATOLICKÝ	EVANGELICKÝ	

1	Čtvrtek	Petra v ok.	Menandřa	Něhoslav
2	Pátek	Alfons. L.	Gustava	Něhoslav
3	Sobota	Štěpána n.	Augusta	Piragost

7. NEDĚLE PO SV. DUCHU.

4	Neděle	Dominika	Dominika	Chranislav
5	Pondělí	P. Marie S.	Afry	Střezislava
6	Úterý	Pr. Krista	Odříšky	Miroslav
7	Středa	Kajetána	Oldřicha	Neklan
8	Čtvrtek	Cyriaka	Cyriaka	Nezamysl
9	Pátek	Romana	Jaroslava	Ratibor
10	Sobota	Vavřince	Vavřince	Slavata

8. NEDĚLE PO SV. DUCHU.

11	Neděle	Zuzany	Zuzany	Ratislav
12	Pondělí	Kláry p.	Kláry	Slavomíra
13	Úterý	Hypolita	Kasiana	Svatopluk
14	Středa	Eusebia	Smila	Branimír
15	Čtvrtek	Nanz. P. M.	Nanz. P. M.	Soběslav
16	Pátek	Rocha	Hrože	Prostivoj
17	Sobota	Liberáta	Liberata	Miron s. m.

9. NEDĚLE PO SV. DUCHU.

18	Neděle	Heleny	Jeleny	Boleslav
19	Pondělí	Ludvíka	Sebelda	Ludomír
20	Úterý	Bernarda	Bernarda	Jacek
21	Středa	Anastase	Hartvika	Dědomír
22	Čtvrtek	Timotea	Žibřida	Siemyslaw
23	Pátek	Filipa B.	Zděnka	Sdziwoj b.
24	Sobota	Bart. ap.	Bartolom.	Květuša

10. NEDĚLE PO SV. DUCHU.

25	Neděle	Ludvíka	Ludvíka	Ludevit
26	Pondělí	Zefyrin	Adriána	Otakar
27	Úterý	Josefa K.	Jaromíra	Stoslav
28	Středa	Augustina	Augustina	Vlastimil
29	Čtvrtek	St. Jana	Niceáše	Šťastný
30	Pátek	Rosy p.	Přibíka	Radvan
31	Sobota	Rajm.	Raimunda	Bohudat

Lidová

pranostika.

Čeho srpen neuvaří, toho září neusmaží.

Počátkem srpna studený vítr ze strništ' fouká.

Je-li léto mokré, bývá v příštím roce dražota.

Kde stoklasa, má chléb pán i chasa, kde metlice, nemá ho hospodář ani slepice.

Na sv. Vavřince (10.) — jdou oříšky do věnce.

Krásně-li o sv. Vavřinci a Bartoloměji (24.) na dobry podziměk měj naději.

Panna Maria (15.) dává první oříšky, svatá královna dostane první výlupek (oříšek).

Když jsou v srpnu velké rosy, zůstane obyčejně pěkně počasí.

Když kvetou boby, nouze o chleby, a když kvete mák, to už ne tak.

Kdo ve žních hledá chladu, natrp se hladu.

Duben, máj, červen, víno v sudech suší, srpen, září, říjen, hospodáři kručí.

Čtvrti měsíce.

První čtvrt dne 7., v 8.23 večer.

Úplněk dne 14., v 7.43 večer.

Poslední čtvrt dne 20., v 10.17 ráno.

Nový měsíc dne 28., v 8 ráno.

Předpověď počasí.

1.—5. horko a dusno, 6. až 10. teplo a příjemně, 11.—14. teplo, 15.—19. bouřky a deště, 20.—23. parno, 24.—27. deštivo, 28.—31. chladno.

SRPEN.

Den.	DOMÁCÍ ZÁPISKY.	PŘÍJEM		VYDÁNÍ	
		\$	ct.	\$	ct.
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					
21					
22					
23					
24					
25					
26					
27					
28					
29					
30					
31					

Září

September

DNY A
TÝDNY

KALENDÁŘ
KATOLICKÝ | EVANGELICKÝ

STAROČESKÁ
JMÉNA

11. NEDĚLE PO SV. DUCHU.

1	Neděle	Jiljího	Jiljího	Jarmila
2	Pondělí	Dělnický den	Arnošta	Dobroslav
3	Úterý	Mansveta	Mansveta	Branislava
4	Středa	Rozálie	Rozálie	Přemyslav
5	Čtvrtek	Viktorina	Viktorina	Radslav
6	Pátek	Zachariáše	Boleslava	Držislava
7	Sobota	Reginy	Reginy	Milena

12. NEDĚLE PO SV. DUCHU.

8	Neděle	N. P. M.	Nar. Marie	Rodoslava
9	Pondělí	Gorgona	Brunona	Ctibor
10	Úterý	Mikul. T.	Mikuláše	Přemyslav
11	Středa	Pafnuce	Hyacinta	Mstidruh
12	Čtvrtek	Jm. P. M.	Kvidona	Vševlad
13	Pátek	Tobiáše	Miloně	Grzymisla
14	Sobota	Posv. kříže	Kornela	Radomíra

13. NEDĚLE PO SV. DUCHU.

15	Neděle	Mariany	Mariany	Strastimír
16	Pondělí	Lidmily	Ludmily	Věra
17	Úterý	Lamberta	Lamberta	Drahoslav
18	Středa	Tomáše V.	Títa	Jaroslav
19	Čtvrtek	Januara	Januara	Roslaw
20	Pátek	Eustacha	Stacha	Myslaw
21	Sobota	Matouše	Matouše	Bohuchval

14. NEDĚLE PO SV. DUCHU.

22	Neděle	Maurica	Mořice	Mislov
23	Pondělí	Tekly	Tekly	Vladimíra
24	Úterý	Gerh.	Jermáře	Dubravka
25	Středa	Kleofáše	Kleofáše	Ladislav
26	Čtvrtek	Cypriána	Pravomily	Pravomila
27	Pátek	Kosmy a D.	Kosmy a D.	Kosma
28	Sobota	Václava kr.	Václava	Václav kr.

15. NEDĚLE PO SV. DUCHU

29	Neděle	Michala	Michala	Novomíra
30	Pondělí	Jeronyma	Jarolima	Samomysl

Lidová pranostika.

Podzim na strakaté
kobyle jezdí.

Panny Marie Naro-
zení — vlašťoviček
rozloučení.

Na sv. Maurice, ne-
sej pšenice, bude sa-
má metlice.

Na sv. Václava —
každá pláňka dozrává.

Je-li hezky na sv.
Jiljí, lze očekávat po
čtyři neděle pěkné po-
časí.

Padají-li před sva-
tým Jakubem žaludy,
nastane brzká zima.

Pěkné růže v zahra-
dách věští pěkný pod-
ziměk, pozdní zimu.

Čtvrti měsíce.

První čtvrt dne 5., v
9.26 ráno.

Úplněk dne 12., ve
3.18 ráno.

Poslední čtvrt dne
19., v 9:45 večer.

Nový měsíc dne 27.,
v 0.29 ráno.

Předpověď počasí.

1.—5. přehánky, 6.—10.
příjemno, 11.—15. nestálo,
16.—21. chladno, 22.—26.
zamračeno, 27.—30. chlad-
ná a příjemná.

ZÁŘÍ.

Den.	DOMÁCÍ ZÁPISKY.	PŘÍJEM		VYDÁNÍ	
		\$	ct.	\$	ct.
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					
21					
22					
23					
24					
25					
26					
27					
28					
29					
30					

Říjen

October

DNY A TÝDNY	K A L E N D Á Ř		JMÉNA STAROČESKÁ
	KATOLICKÝ	EVANGELICKÝ	
1	Úterý	Posv. chr.	Remigia
2	Středa	And. Str.	Leodegara
3	Čtvrtek	Slav. růž.	Ludomíra
4	Pátek	Frant. S.	Frant. S.
5	Sobota	Placida	Placida
16. NEDĚLE PO SV. DUCHU.			
6	Neděle	Brunona	Břenka
7	Pondělí	Justiny	Libuše
8	Úterý	Brigity	Brity
9	Středa	Diviše	Diviše
10	Čtvrtek	Frant. B.	Frida
11	Pátek	Emiliána	Emiliána
12	Sobota	Maxmiliána	Maxmiliána
17. NEDĚLE PO SV. DUCHU.			
13	Neděle	Kolomana	Burkarda
14	Pondělí	Burkh.	Kolomana
15	Úterý	Terezie	Terezie
16	Středa	Havla	Havla
17	Čtvrtek	Hedviky	Hedviky
18	Pátek	Lukáše	Lukáše
19	Sobota	Petra A.	Ferdin.
18. NEDĚLE PO SV. DUCHU			
20	Neděle	Vendelína	Vendelína
21	Pondělí	Voršily	Voršily
22	Úterý	Korduly	Šebíře
23	Středa	Severina	Rafaela
24	Čtvrtek	Rafaela	Kryšpína
25	Pátek	Kryšpína	Everista
26	Sobota	Evarista	Sabiny
19. NEDĚLE PO SV. DUCHU.			
27	Neděle	Sabiny	Anastázie
28	Pondělí	Den čsl. sam.	Narcise
29	Úterý	Narcise	Hvězdoně
30	Středa	Marcela	Slav. ref.
31	Čtvrtek	Volfganga	Slav. ref.

Lidová pranostika.

Říjen a březen jsou sobě rovni ve všem.

Je-li vrána na blízku, je nejvyšší čas k setí.

Když se říjen blýská, zima plýská.

Simona Judy, zima je všude.

Když dlouho listí neпадá, tuhá zima se na to přikrádá.

Divoké husy na odletu, konec i babímu létu.

Studený říjen ničí všechn hmyz i pro budoucí rok.

Čtvrti měsíce.

První čtvrt dne 5., v 8.39 večer.

Úplněk dne 11., v 11.39 ráno.

Poslední čtvrt dne 19., v 0.36 odpo.

Nový měsíc dne 27. v 5.15 odpo.

Předpověď počasí.

1.—3. příjemně, 4.—8. chladno, 9.—11. proměnlivo, 12.—18. chladno, 19. až 23. chladno a mrazivo, 24. až 27. chladno a příjemno, 28.—31. deštivo.

ŘÍJEN.

Den.	DOMÁCÍ ZÁPISKY.	PŘÍJEM.		VYDÁNÍ	
		\$	ct.	\$	ct.
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					
21					
22					
23					
24					
25					
26					
27					
28					
29					
30					
31					

Listopad

November

DNY A TÝDNY	K A L E N D Á Ř		JMÉNA STAROČESKÁ
	KATOLICKÝ	EVANGELICKÝ	
1	Pátek	Všech Svat.	Milič
2	Sobota	Dušíček	Bohumil
20. NEDĚLE PO SV. DUCHU.			
3	Neděle	Huberta	Bronisz
4	Pondělí	Karla B.	Slavobor
5	Úterý	Emerich.	Mojmír
6	Středa	Leonarda	Vsevolod
7	Čtvrtek	Engelbert.	Zděnek
8	Pátek	Bohumíra	Bohumír
9	Sobota	Theodora	Bohuchval
21. NEDĚLE PO SV. DUCHU.			
10	Neděle	Př. sv. Lud.	Dobřila
11	Pondělí	Maritna b.	Křeslav
12	Úterý	Martina	Vyšslava
13	Středa	Stanislava K.	Stanislav s.
14	Čtvrtek	Serapiona	Veselka
15	Pátek	Leopolda	Wizimír
16	Sobota	Otomara	Stojslav
22. NEDĚLE PO SV. DUCHU.			
17	Neděle	Řehoře	Jaromíra
18	Pondělí	Odon	Namyslav
19	Úterý	Alžběty	Stanimír
20	Středa	Felixa	Čestmír
21	Čtvrtek	Ob. P. M.	Novomír
22	Pátek	Cecilie	Vojslava
23	Sobota	Klimenta	Dalibor
23. NEDĚLE PO SV. DUCHU.			
24	Neděle	Jana z Kř.	Prelimír
25	Pondělí	Kateřiny	Miluša
26	Úterý	Konráda	Hodimír
27	Středa	Achace	Miloust
28	Čtvrtek	Den díkůčin.	Svatoslav
29	Pátek	Saturnina	Radhod
30	Sobota	Ondřeje	Radhošta

Lidová pranostika.

Hřímá-li v listopadu, bude úrodný rok.

Kvetou-li v listopadu znovu stromy, bude zima trvat až do května.

"Má se jako hus o Martině" (jest stále v nebezpečí).

Chodí-li husa o Martině po ledě, chodí o vánocích po blátě.

Sv. Martin přijede na bílém koni.

Na sv. Martina, kourivá se z komína.

Je-li na sv. Martina slunečno, nastává tuhá zima.

Na sv. Kateřinu (25.) — schováme se pod peřinu.

At' Kateřiny nebo Kříže, když mrzne, topte chýše.

Sníh na sv. Ondřeje (30.) velmi žití prospěje.

Jaké počasí na sv. Kateřinu, takové je v příštím lednu.

Jiní o Všech Svatých věští nám o Vánocích tuhé mrazy a krutou zimu.

Čtvrtí měsíce.

První čtvrt dne 3., v 6.12 ráno.

Úplněk dne 10., v 9.42 večer.

Poslední čtvrt dne 17., v 7.36 ráno.

Nový měsíc dne 25., v 9.36 ráno.

Předpověď' počasí.

1.—4. chladno a příjemné, 5.—10. mírně a příjemné, 11.—16. deštivo, 17. až 21. lokální bouřky a deště, 22.—26. chladno a příjemné, 27.—30. mírně a příjemně.

LISTOPAD.

Den.	DOMÁCÍ ZÁPISKY.	PŘÍJEM.		VYDÁNÍ	
		\$	ct.	\$	ct.
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					
21					
22					
23					
24					
25					
26					
27					
28					
29					
30					

Prosinec

December

DNY A
TÝDNY

K A L E N D Á Ř
KATOLICKÝ | EVANGELICKÝ

JMÉNA
STAROČESKÁ

PRVNÍ NEDĚLE ADVENTNÍ.

1	Neděle	Eligia	Dluhoše	Náum
2	Pondělí	Bibiány	Bibiány	Stražimír
3	Úterý	Frant. X.	Kasiana	Chvalislav
4	Středa	Barbory	Barbory	Těšibor
5	Čtvrtek	Judity	Sabaše	Bořivoj
6	Pátek	Mikuláše	Isidora	Lubomír
7	Sobota	Ambrože	Ambrože	Semen

DRUHÁ NEDĚLE ADVENTNÍ.

8	Neděle	Poč. P. M.	Kaj. den sv.	Boguwola
9	Pondělí	Leokadie	Běleny	Chvalimíra
10	Úterý	Melchida	Jitky	Křeslislav
11	Středa	Damasa	Damasa	Savin
12	Čtvrtek	Sinesia	Donata	Ratislav
13	Pátek	Lucie	Lucie	Vyšemíra
14	Sobota	Nikasa	Duchoslava	Hořislav

TŘETÍ NEDĚLE ADVENTNÍ.

15	Neděle	Irenea	Kristiana	Slavoboj
16	Pondělí	Albíny sd.	Běluše	Čedomil
17	Úterý	Lazara sd.	Lazara	Vladimila
18	Středa	Graciana	Vanibalda	Hostimír
19	Čtvrtek	Nemesia	Nemesia	Osvětín
20	Pátek	Kristiny	Izáka	Bohumil
21	Sobota	Tomáše	Tomáše ap.	Tomislav

ČTVRTÁ NEDĚLE ADVENTNÍ.

22	Neděle	Zenona	Blaženy	Božena
23	Pondělí	Viktorie	Viktorie	Vlasta
24	Úterý	Ad. a Evy.	Adama, Evy	Budimír
25	Středa	Naroz. Páně	Nar. Páně	Bohuslav
26	Čtvrtek	Štěpána	Štěpána	Štěpán s.
27	Pátek	Jana ev.	Jana	Ivan
28	Sobota	Mlád'átek	Kastora	Hrdoslav

NEDĚLE PO VÁNOCÍCH.

29	Neděle	Tomáše b.	Milady	Milada
30	Pondělí	Davida	Davida	Miloš
31	Úterý	Sylvestra	Sylvestra	Bořislav

Lidová pranostika.

Když v prosinci mrzne a sněží, úrodný rok na to běží.

Na sv. Barboru (4.) saně na dvoru.

Barbora mosty mastí. — Justina hřeby ostří a Mikuláš přibíjí (4., 5., 6.)

Po sv. Baruši sřež nosu i uši.

Sv. Mikuláš splachuje břehy.

Přichází-li zajíc do ohrady, bude zima ještě tužší.

Studený prosinec se sněhem, dá žito na každé výšině.

Jaký je prosinec, taký je přístí červen.

Sv. Lucie (13.) noci upije dne nepřítá.

Zelené Vánoce, bílé Velikonoce.

Vánoce v jeteli, letnice ve sněhu.

Jitří jasně a obloha čistá, úroda hojná přístí rok listá.

Po studeném prosinci bývá úrodný rok.

Čtvrti měsíce.

První čtvrt dne 3., ve 2.28 odpol.

Úplněk 9., v 10.10 ráno.

Poslední čtvrt dne 17., ve 4.57 ráno.

Nový měsíc dne 25., v 0.49 ráno.

Předpověď počasí.

1.—6. nestálo, 7.—11. studeno, 11.—16. měnivo, 17. až 21. bouřivo, 22.—26. zima, 27.—31. sněhové váníce.

PROSINEC.

Den.	DOMÁCÍ ZÁPISKY.	PŘÍJEM.		VYDÁNÍ	
		\$	ct.	\$	ct.
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					
21					
22					
23					
24					
25					
26					
27					
28					
29					
30					
31					

SEZNAM JMEN.

Abdon, Bořivoj, 30. čer. ce
Abel 2. ledna
Abraham 6. října
Absolon 2. září
Adalbert v. Vojtěch
Adam 24. prosince
Adažkt. Pěbiv, 80. kv.
Adažkt. zbožný at. srpna
Adelheid op. Adleta, 5.
únor
Adeline 20. srpna
Adleta v. Adelheid
Adolf 11. května
Adolf 17. června
Adolf 21. srpna
Adolpha 27. září
Agatha v. Bata
Agaton, Dobroslav, 10. led.
Agnes v. Aněžka
Agriola 4. listopadu
Agnas 22. června
Agnas 27. listopadu
Agnas 12. srpna
Agnas 30. listopadu
Agnas 22. června
Agnas, b. Balobor, 1. čer.
Albert v. J. J. 3. dubna
Albert v. 15. listopadu
Albin, Bloud, 1. března
Albina p. c. m. Bloud, 1.
prosince
Albrecht 23. dubna
Alis, 17. července
Alexander, Leska, 18. břez.
Alexander, 26. února
Alexius, Alis, 17. července
Alfonso 2. srpna
Alfred 19. července
Alfons 15. srpna
Alotis 21. června
Alto 9. února
Alžběta král., Eliška, 8.
července
Alžběta 19. listopadu
Amadeus v. Bohušíl
Amalie, Libuše, 10. čer. ce.
Amalie, 7. října
Amanius, Milota, 8. dub.
Amatus, Milon, 14. září
Ambrož, b. Brož, 16. října
Ambrož 7. prosince
Amnon 8. září
Amos 31. března
Anaklet 13. července
Anastas 21. srpna
Anastasia, Protišora, 15.
dubna
Anastasia m. 25. prosince
Anastasio m. 22. ledna
Anastolia 9. července
Anatolius 3. července
Aněžka, Agnes, 18. listop.
Aněžka p. a. m. 21. ledna
Aněžka, Čelka, Nečiče, 6.
a 28. března
Anjela 13. května
Anjelika 28. března
Anjelina 16. července
Anna 26. července
Anselm 18. března
Antonin, Tonka, 10. ledna
Antonin, poust. 17. ledna
Antonín 13. června
Apolinář 23. července
Apolonia 9. února
Aquilina, Orlična, 13. čer.
Arkad 9. října
Arnold 18. července
Arnolf 18. června
Arnošt 12. ledna
Arnoštinka 31. července
Arsenius 19. července
Asterius, Hvězdon, 30. říj.
Athanasia 26. února
Athanasius 2. května
August p. 7. října
Augusta 26. března
Augustin cirk. 28. srpna
Aurelia 1. prosince
Aurelian 18. června
Aurelius, Zlatko 27. čer. ce.
Ashvins 24. ledna
Ašina 31. března

Baldomer 7. února
Baltazar 6. ledna
Barbora 4. prosince
Barnabas 11. června
Bartholoměj ap. 34. srpna
Barnub 30. května
Basil se 9. ledna
Basilus v. 14. ledna
Bathilda 23. ledna
Bá n v. Václ.
Bela v. Blažena
Beatrice, Blažna, 10. kv. t.
Bedřich 6. března
Bedřiska 6. října
Bělena v. Leokadia
Belobor v. Albin
Belous v. Albert
Běla v. Albin
Benart v. Benard
Benedikt b. Beneš 15. dub.
Benedikt 21. března
Benigna, Dobravka, 9. kv.
Benignus Štědrý, 6. červ.
Benjamin 21. března
Benno, Zbyněk, 18. června
Bernard p. Benart, 20. srp.
Bernardin 20. kv. t.
Bernhard T. A. 2. srpna
Berta, Bertha, 4. čer. ce.
Bertram 17. srpna
Bertrand 15. října
Bibiana 2. prosince
Blahomír 14. října
Blahosav 21. března
Blahoslav v. Eugenius
Blahovoj, Eustratus, 8. led.
Blundina 5. listopadu
Blas 13. února
Blažena 22. prosince
Bojslav 9. dubna
Boha, o j. 15. dubna
Bohachval 10. července
Bohdan 4. list.
Bohdan v. Theodosius
Bohdan v. Theodosia
Bondar v. Theodor
Bondik 22. června
Bohomo i v. Gotthelf
Bonuch al. Lausdeo, 10.
července
Bohumil Amadeus, 7. čer.
Bohumil 3. listopadu
Bohumila 28. prosince
Boumír 13. ledna
— b. 8. listopadu
Bohuslav, Deogratias, 22.
března
Boleslav v. Magnus
Bonaventura, Dobrohost.
11. čer., 26. října
Bonifac p., Vinfrid, 5. čer.
Bonifac m., Dobr. d. j. 14.
května
Bořek v. Tiburo
Bořivoj v. Abdon
Bořivoj 28. července
Brenuk v. Bruno
Brixida p. 1. února
Brigida v. Bryta, 8. října
Břez v. Ambroz
Bruno b. Březek 21. dub.
Bryta v. Břikta
Bůrkhard 11. října
Bůřpěj 23. června
Bušek v. Celestýn
Cecilie 22. listopadu
Cecilius 3. června
Celestin p. Bušek, 6. dub.
Celestin p. a. m. 19. května
Cecilia 21. října
Celerinus vyz. 20. února
César v. B. 15. dubna
Chrambor v. Servac
Chra A. M. 9. března
Chubor v. Honorat
Cimír v. Čestmír
Citrad v. Honor
Cyprian b. 14. září
Cyril 5. června
Cyriak m. 8. srpna
Cyril 5. července
Cyril 12. června
Cyrus 14. 31. ledna

Čeněk v. Vinzenz
Česlav 20. června
Čestmír, Ctěmír, 9. ledna
Čestislav 16. června
Damasus 11. prosince
Damaš 27. září
Daniel 21. července
David 10. prosince
Dejda, Ctěmír, 17. ledna
Dejfin 21. prosince
Deogratias v. Bohoslav
Dejov v. Theo. 10.
Dejder, Zdan, Zšostiv
23. května
Detel, Ditlev, 31. března
Děmar 26. září
Děmčik 6. května
Dezota 27. ledna
Dědět 13. listopadu
Diznos 14. prosince
Dioniskus, Diviš, 9. října
Dizna 21. března
Ditav v. Dito
Ditav v. Longu
Ditav v. Tosk
Dobrava v. Benigna
Dobrodej v. Bonifac
Dobrohost v. Bonaventura
Dobromysl, Ruth m. 11.
března
Dobrosav v. Agaton
Dobrož zn. Eutropius, 11.
února
Doda abat. 21. dubna
Doman 18. ledna
Domicus 5. července
Domit 4. srpna
Domina 14. dubna
Domus m. 30. června
Domus 5. února
Doboslav v. Spiridon
Dupa 21. března
Eba abat. 23. srpna
Eberhard, Eberart, 28. list.
Eberhard 23. února
Edburka 12. prosince
Edeltruda 23. června
Edna 26. září
Edmund 16. listopadu
Edvard 18. března
Edvin k. 4.
Egort 24. dubna
Elena 21. února
Elias 20. července
Eliáš 1. prosince
Eliáš 21. června
Eliška v. Alžběta
Emanuel 26. března
Emerencia 21. ledna
Emerich 5. listopadu
Emil 22. května
Emilia 5. dubna
Emilian, 11. zář. 11. října
Emiliana p. 24. prosince
Emilia 30. května
Emma 1. 19. dubna
Emmerbert 7. listopadu
Enoch 8. ledna
Ernard 8. ledna
Eric (Erich) m. 15. února
Erich 25. října
Erich 9. května
Erich 9. května
Eucharis 26. února
Eufemius, Ota, 1. dubna
Eufrosina 1. února
Eugenia 26. prosince
Eugenius, Baborůd, 3.
července
Eulogius, Ložek, 3. čer. ce.
Eusebia 16. března
Eusebius, Smil, 14. srpna
Eustach, Stach, 20. zář.
Eustachia 29. března
Eva 21. prosince
Evdal 4. října
Evarist, Blahoslav, 26. říj.
Evermond 17. února
Ezechiel 10. dubna
Fabian 20. ledna
Fandila m. 13. června
Fano b. 28. října
Faust 16. července
Faustin 15. února

Faustina 20. zář.
Felician 9. června
Felix m. 7. března
Felix m. m. Slastuj
Fijna
Felix 21. května
Felix Val. 20. listopadu
Ferdinand k. 19. ledna
Ferdinand k. 30. kvete.
Fid. 15. 28. dubna
Filonon 22. listopadu
Filip ap. 1. května
Filip N. 26. května
Filip b. 23. srpna
Filipina 16. února
Flactan m. 18. února
Florence 7. listopadu
Florin ja 10. list.
Floriantu 27. května
Floriant 4. května
Fortunat 24. října
Fraut S. A. 4. října.
— B. 10. října
— de Paula 2. dubna
— Sales 26. ledna
— Xav. 3. prosince
Františka R. 9. března
Fridolin 6. března
Fridus v. Fridman
Friedman, Fridus, 10. říj.
Friedrich 12. zář.
Friedrich 27. října
Fulgencius 1. ledna
Fulko 10. října
Gabian 10. února
Gauzel arch. 21. března
Gabriela 10. února
Gaudentius v. Radim
Geobard Jaromír, 27. srp.
Gelas, Sinich 18. listopadu
Gerasius 3. června
Gerarda, Ženeva, 3. ledna
Gerard 6. února
Gerhard, Rado, 24. zář.
Gerlach v. Jarloch
Germán 8. května
Gertruda, Gertruda, 17. břez.
Gervás 18. června
Gideon, Jelek, 1. června
Gliber 4. února
Glibus 29. ledna
Gisela, Hila, 7. května
Gisela 13. dubna
Goar 3. července
Gordian 10. května
Gothard, Hoar, 5. kv.
Gothard m. p. 7. června
Gracian 18. prosince
Gratus, Václav, 8. října
Grudal 6. června
Guibert 28. května
Gustav 2. srpna
Gustaf, Vinfrid, 28. listop.
Hamilal 4. srpna
Herman 30. října
Harvik 21. srpna
Hastal 26. března
Hata 5. února
Havel 16. říj.
Hedvika 17. října
Helena m. Helena, 22. kv.
Heliador 3. července
Hercules 5. zář.
Hermen, 28. srpna
Hermína 24. prosince
Herman 7. dubna
Hraha 12. srpna
Hracion 21. října
Hracion 24. ledna
Hudebert 3. května
Hudebert, Ippo, 13. srpna
Honor, Ctěmír, 30. zář.
Honorat, Ctěmír, 5. února
Hobert 3. listopadu
Hugo b. 1. dubna
Hvost m., Jacek, 11. zář.
Hvěř 11. ledna
Ida vd. 4. ledna
Ignác, Loj., 31. července
Imminata 29. listopadu
Inocenc 28. července
Irena 5. dubna
Ireneus, Lubomír, 15. p.
Isak 20. prosince

asak 20. prosince
 Isabela 4. ledna
 Isai 8. července
 Isidor p. 10. května
 Ivan 25. listopadu
 Ivo 28. května
 Jachim 20. března
 Jádokus, Jošt, 17. května
 Jairos, Jar, 3. října
 Jakub v. 25. července —
 — 1. května
 Jan Zlatoustý 27. ledna
 — M. 8. února
 — boží 8. března
 — Nep, 16. května
 — z Pt. 6. května
 — a Pav., Jan Burm, 26. června
 Jan Křtitel 24. června
 — Kvalb. 12.
 — stěti 29. srpna
 — u Kt. 24. listopadu
 — Běnný, 27. prosince
 Jannar 27. září
 Jarhach, Gerlach, 5. ledna
 Jarol m. 20. září
 Jeremi 20. června
 Jetti h. Eustasius, 19. břez.
 Jindrich, Hynek, 15. čer'ce
 Jirišise, 16. března
 Jiř, 24. dubna
 Job 9. května
 Joel 21.
 Johanna 24. května
 Jona ad 29. prosince
 Jordán 13. února
 Josef 27. listopadu
 Josef Kal. 27. srpna
 — jest 19. března
 Jostia 23. února
 Jovin, 15. února
 Jodi 28. října
 Judas, Jitka, 5. prosince
 Julia 22. května
 Julian m. 9. ledna
 Juliana p. a m. 10. února
 Julita 1. července
 Julius p. 12. dubna
 Justina, Pravonilla, 7. říj.
 Justina m. 20. září
 Justina s. srpna
 Justus, Pravoslav, 9. září
 Jula 3. listopadu
 Juvend, Mlad, 3. května
 Kajet n. 7. srpna
 Kamil 2. čer'ce
 Karel d. Baloun, 2. října
 Karel Bor. 4. listopadu
 — z Br. 1. února
 Karolín 1. červ'ce
 Karolína 3. červ'ce
 Kaspar 1. srpna
 Kat. un p. 25. listopadu
 Kazimír — března
 Kineka 8. července
 Klara 1. srpna
 Klem m. Klíme 23. list.
 Klementina 23. říj.
 Kleof, 25. září
 Kletas 26. dubna
 Klotbar, Libor, 1. dubna
 Klotilda 3. červ'ce
 Kolumba 17. září
 Kolumban, Holbán, 21. listopadu
 Kolumbin 31. čer'ence
 Kolumbus 9. červ'nce
 Konordia 18. února
 Konordius, Svorav, 1. led.
 Konrad, Kandrá, 25. list.
 Konrad 19. února
 Konstancia 12. září
 Konstantin 11. března
 Kordula 22. října
 Kornel 16. září
 Kosmas 27. září
 Krescenc 15. červ'ce
 Krescencius, Kostišlav, 27. červ'ce
 Kristina 14. května
 Kristina 15. prosince
 Kristina 24. července
 Křtislav 15. března
 Křtislav, Zlatoust, 27. led.
 Křtislav, 25. října
 Křtislav 1. 3. března

Kuno, Kuneš, 29. května
 Kynbert 12. července
 Kydo 31. března
 Kyvin m. 20. března
 Ladislav 2. června
 Lambert 1. 1. 1. června
 Laura 17. června
 Lazar 17. prosince
 Lebrecht, Pravoží, 20. ún.
 Leo v. p. Lev, 11. dubna
 — p. 12. 28. června
 Leodegar 2. října
 Leokadia, Bělena, 9. pros.
 Leonard, Linhart, 6. list.
 Leoncia 6. prosince
 Leoncius, 13. ledna
 Leonora 12. dubna
 Leonilla 17. ledna
 Leopold, Lypolt, 15. list.
 Leopoldina, 15. listopadu
 Levin 14. července
 Levina 24. července
 Ljbor, Libor, 23. červ'ce
 Libošit, Liebmann, 27. listopadu
 Libuše v. Amelie
 Lidmila 16. září
 Lidvina 15. února
 Ligor 13. září
 Longin, Dlohoš, 15. břez.
 Lot 4. ledna
 Lotar, Lidet, 21. dubna
 Lucie 13. prosince
 Lucian 7. ledna
 Luciana, Světlá, 30. červ.
 Lucius 11. února
 Ludomir, Leufried, 3. říj.
 Ludovika 30. ledna
 Ludy k T. 19. srpna
 Luse 9. července
 Luithard 16. června
 Lukáš 18. října
 Lukrecia 7. června
 Lydia 3. srpna
 Magdálina 22. července
 Magnus, Rošlav, 15. srp.
 Makar, Bloh, 2. 10. ledna
 Malkechias 3. listopadu
 Mamert 11. května
 Mausher, Mitoslav, 18. ún.
 Marcell 16. ledna
 Marcelia 31. ledna
 Marcellin 13. června
 Marcelin 10. dubna
 Marcelinus 11. července
 Marcial, Marcial, 27. ún.
 Marek, 24. dubna
 Mariam, 1. září
 Mariani, Maros, 30. dubna
 Marie Zasn, 21. ledna
 — Ner. 6. září
 — Něk, 3. srpna
 — Pol, 30. března
 — Hronie 2. února
 — Zvěst, 25. března
 — Naveš, 7. července
 — u Hory 16. července
 — Nanebevz, 15. srpna
 — Olat, 21. listopadu
 — Počet, 5. prosince
 — Jmna 15. září
 Markéta 20. července
 Martin 19. ledna
 Martin 11. listopadu
 — 12.
 Martina 30. ledna
 Matej ap. 25. února
 Mathilda 11. března
 Matous, Ev, 21. září
 Maury 21. září
 Maurice 22. září
 Maximilian 2. října
 Maximus 10. května
 Mechtilda 31. „
 Medardus 8. června
 Melchar 6. ledna
 Michala zjev, 18. května
 Mikláš 9. září
 Mikuláš b. 6. prosince
 Milada 29. prosince
 Minart, Reinhard, 21. led.
 Mojžis 3. září
 Monika 4. května
 Moric 22. září
 Myroslav 16. srpna
 Nápoleon 15. srpna

Narcis 29. října
 Natalia 1. prosince
 Nathan 24. října
 Nereus 12. května
 Nestor 2. února
 Nicefor p. 13. března
 Nicetus, Mikat, m. 15. září
 Nikodem 15. září
 Nne 28. listopadu
 Norbert 6. června
 Notiburga 14. září
 Ogila 1. ledna
 Odema 19. listopadu
 Oktavia 22. března
 Oktavian 22.
 Oldrich 4. července
 Oliva 10. června
 Olympia 20. března
 Ondřej 30. listopadu
 Optus 4. června
 Oswald k. 5. srpna
 — 15. října
 Ottilia 13. prosince
 Otakar 4. listopadu
 Otmar 15.
 Otto, Udo, Otík, 23. března
 Paulk e, Věslud, 12. květ.
 Pantaleon 27. července
 Papin 24. listopadu
 Patricia 17. března
 Paula v. 24. ledna
 — u, 19. června
 Paulina 12. června
 Pavla obr. 25. ledna
 — poust. 15. ledna
 — paui. 30. června
 — ap. 29. „
 — a Janu 26. června
 Pelegrin, Pelin 18. květ.
 Perpetua 7. 15. března
 Petr Al. 19. října
 — Cel. 19. května
 — Ap. 29. června
 — st. okov. 1. srpna
 — m. 20. dubna
 — Nol. 31. ledna
 Petronilla 31. května
 Pius m. 11. července
 Pravota 21. prosince
 Primus 9. června
 Priska 18. ledna
 Prokop poust. 4. červ'ce
 Protas, Tas, 20. června
 Prudence 9. března
 Quinbert 18. května
 Rachel 14. července
 Radim, Gaudent, 1. červ.
 Rafael 24. října
 Rahmud 23. srpna
 Rainet 17. června
 Rainold 7. ledna
 Rebeka 9. března
 Regina 7. září
 Reichard, Reinart, 23. ún.
 Remb, 12. února
 Richard 8. dubna
 Robert, Robeš, 7. června
 Rochus, Hrož, 16. srpna
 Roland 9. srpna
 Roman 28. února
 Romana 18. února
 Rosa, Růžena, 30. srpna
 Rosalia, Rozára, 4. září
 Rosina 15. března
 Rudolf 27. dubna
 Růžena, Růžena, 10. čer'ce.
 Růžena, Růžena, 14. červ.
 Rupert, Růž, 27. března
 Rutard 10. července
 Rychot Naz, 9. května
 — 12. března
 — 17. listopadu.
 Sabas 12. dubna
 Sabnan 27. srpna
 Salome 24. října
 Salomona 7. dubna
 Samuel m. 16. února.
 — 26. srpna
 Sara 16. května
 Selaid 19. srpna
 Serafin 12. října
 Serapion 14. listopadu
 Servas, Chranibor, 11.
 Severán 8. listopadu
 Šibilla 29. dubna

Sidonia, Zdenka, 28. čer.
 Sidonius, Zdeně, 23. srp.
 Silver 20. června
 Silvius 3. listopadu
 Sivin 17. února
 Simeon b. a m. 17. února
 Simplic P. 2. března
 Stanislav b. a m. 7. květ.
 — K. 13. listopadu
 Strachota 9. března
 Successus, Prospech, 19. ledna
 Svatof, Sanctus, 2. června
 Svatopluk 13. srpna
 Světlík, Photius, 4. března
 Sylvér 20. června
 Sylvester 31. pr. since
 Šalamoun 8. února
 Sebastian 20. ledna
 Šimek 18. února
 Šimon ap. 23. října
 Školastika 10. února
 Sofroniu, Mudrota, 11. br.
 Štěpána mal. 3. srpna
 — K. 2. září
 Štěpána m. 20. prosince
 Štěpán Pr. 13. listopadu
 Tadyáš 28. října
 Teresie 15. října
 Thekla ab. 15. října
 Theobald 1. července
 Theodolinde 22. ledna
 Theodor b. Bohdár, 19. zář.
 Theodora m. Božena, 18. „
 Theodorich, Hětich, 1. července
 Theodosia p. m., Bohdan, 2. dubna
 Tibatocus, Ctibor, Bořek, 14. dubna
 Timotheus b., Doboboj, 24. ledna
 Titus b. 5. ledna
 Tobías, Dobek, 13. června
 T. máš 13. září
 Tomáš, 18. září
 — ap. 21. prosince
 — b. 29. prosince
 — Ag. 8. červ'ce
 Trojan 30. listopadu
 Ubald 16. května
 Ulfina, Oldřicka, 6. srpna
 Urban p. 25. května
 Václav, 25. říj.
 Va. b. 20. února
 Václav m. Václav, 7. a 11. ledna
 Václavna 25. července
 Valer, Václav, 29. list.
 Valerian m., Jaroslav, 24. února
 Valtrid 9. dubna
 Vavřinec 10. srpna
 Věncesl 18. května
 Vendelin, Venda, 29. října
 Vermer, Veruž, 18. dubna
 Veronika 4. února
 Viktor A. v. Hroslav, 26. ún.
 Viktor m. 30. září
 Viktor 23. prosince
 Viktorin 3. září
 Viléma 6. dubna
 Vilhild, Věstlav, 7. čer.
 Vincenc m. Čněk 22. led.
 Vincenc, Fer, 5. dubna
 — z P. 9. července
 Vit 5. června
 Vladimír 24. července
 Vo slava 2. listopadu
 Vojtěch, Adalbert, 23. dub.
 Voldemar 6. května
 Volfrang, Vlk, 31. října
 Vorfila 21. října
 Zachariáš prot., Zachar, 6. září
 Zeno m. 21. prosince
 Zikmund 2. května
 Zuzana p. a m. 11. srpna
 — čístotná „ „
 Zbislav 24. března
 Zbislava 21. února
 Zdeněk 7. listopadu
 Zdislava 29. ledna
 Zofie, Zofka, 15. května

NEJDELSÍ ŘEKY NA SVĚTĚ.

Amazon v Již. Americe	3,400 mil	Volga	2,300 mil
Nil v Africe	3,670 "	Yukon v Kanadě	2,200 "
Yangtze v Číně	3,400 "	Mississippi	2,460 "
Yenisei v Číně	3,300 "	Missouri	2,551 "
Kongo v Africe	3,000 "	Arkansas	2,000 "
Niger v Africe	2,900 "	Ganges v Asii	1,500 "
Lena	2,860 "	Madeira ve Španělsku	2,000 "
Mackenzie v Kanadě	2,525 "	Dunaj	1,725 "
Amur v Asii	2,500 "	Dněpr	1,400 "
Noangho v Číně	2,600 "	Eufrates v Asii	1,700 "
Parana v Již. Americe	2,450 "	Ob.	2,300 "
Sv. Vavřince v Kanadě	2,159 "	Columbia	1,400 "
La Platta v Již. Amer.	2,300 "	Ural	1,400 "

Největší jezera ve Spojených Státech.

Superior	31,820 čtv. mil	Pontchartrain	čtv. mil
Huron	23,010 " "	v Louisianě	625 " "
Michigan	22,000 " "	Red Lake, Minn..	441 " "
Erie	9,940 " "	Champlain, N. Y.	436 " "
Ontario	7,540 " "	St. Clair, Mich...	410 " "
Velké solné jezero		Rainey, Minn. ..	310 " "
v Utah ..	1,500 " "	Mille Lacs, Minn.	207 " "
Lake of Woods,		Winnebago, Wis..	215 " "
v Minnesotě ..	1,500 " "	Tahoe, Calif. . . .	193 " "
Turale (umělé)		Flathead, Mont. .	188 " "
v Californii....	800 " "	Upper Klamouth	
Okeechobee, na		(s bažin.) Ore..	156 " "
Floridě	730 " "		

SVATEBNÍ VÝROČÍ.

1. rok svatba papírová neb bavlněná	10. rok plechová
2. rok slaměná, papírová nebo kaliková	12. rok lněná neb hedvábná
3. rok cukrovinková neb kožená	15. rok křišťálová
4. rok hedvábná	20. rok porcelánová
5. rok dřevěná	25. rok stříbrná
6. rok železná	30. rok perlová
7. měděná, vlněná neb květin.	35. rok korálová
8. rok bronzová	40. rok rubínová
9. rok hliněná	50. rok zlatá
	55. smaragdová
	60. a 75. diamantová.

ZÁKONITÉ ÚROKY A PLATNOST NOT A ROZSUDKŮ.

Nejvyšší zákonem dovolené výše úroků a lhůta platnosti
nota rozsudků jest tato:

	úroky 8 proc.,	noty 6 roků,	rozsudky 20 roků
Alabama	" 6 "	" 5 "	" 10 "
Arkansas	" 6 "	" 5 "	" 10 "
California	" 7 "	" 6 "	" 4 "
Colorado	" 8 "	" 6 "	" 20 "
Florida	" 8 "	" 5 "	" 20 "
Idaho	" 6 "	" — "	" 6 "
Illinois	" 7 "	" 10 "	" 5 "
Indiana	" 6 "	" 10 "	" 10 "
Iowa	" 6 "	" 10 "	" 20 "
Kansas	" 6 "	" 5 "	" 5 "
Louisiana	" 5 "	" 5 "	" 5 "
Maryland	" 6 "	" 3 "	" 12 "
Massachusetts	" 6 "	" 6 "	" 20 "
Michigan	" 7 "	" 6 "	" 6 "
Minnesota	" 6 "	" 6 "	" 10 "
Missouri	" 6 "	" 8 "	" 6 "
Montana	" 8 "	" 8 "	" 10 "
Nebraska	" 7 "	" — "	" 5 "
New Jersey	" 6 "	" 6 "	" 20 "
New York	" 6 "	" 6 "	" 20 "
North Dakota	" 8 "	" 6 "	" 10 "
Ohio	" 6 "	" 15 "	" 26 "
Oklahoma	" 6 "	" 5 "	" 5 "
Oregon	" 6 "	" 6 "	" 10 "
Pennsylvania	" 6 "	" 6 "	" 21 "
So. Dakota	" 6 "	" 6 "	" 20 "
Tennessee	" 6 "	" 6 "	" 10 "
Texas	" 6 "	" 4 "	" 10 "
Virginia	" 6 "	" 5 "	" 10 "
Washington	" 6 "	" 5 "	" 10 "
W. Virginia	" 6 "	" 6 "	" 6 "
Wisconsin	" 6 "	" 6 "	" 20 "
Wyoming	" 7 "	" 10 "	" 20 "

Většina států dovoluje vyšší úroky, pakli kontraktně tak učiněny. V Illinois jest ku př. dovolen úrok 7 proc., v Indianě a v Iowě 8, Kansasu 10, Michiganu 7. Minnesotě 8, v Dakotách 8, v Oklahomě, Oregonu, Texasu, Wisconsinu a ve Wyomingu 10.

netrpělivý. Jiřík vám ukáže, co umí a neumí, vy potom se zařídíte podle svého úsudku."

Jiřík zavedl svého nastávajícího učitele do pokoje, vybaveného po vkusu průměrné americké rodiny. Tříkusová dubová a koží potažená souprava, stolec s vásou, vysoká skříň s ozdobným porculánem, stojan na květiny a velký gramofon na podstavci, to byl všechn hlavní nábytek pokoje, rozestavený ladně na napodobeném perském červeném koberci. Na velké boční stěně bez dveří a oken visely tři zvětšené podobizny: starého tělnatého pána s bílým plnovousem, rovněž staré paní s rozčísnutými a utaženými vlasy, na nichž seděl staromodní černý čepeček, asi rodiče paní Potocké, jak usoudil Beníšek, a uprostřed nich o něco níže trůnil asi dvoutletý Jiříček v košilce. Protější boční stěna byla od druhé poloviny prolomena širokým, těžkými záclonami ozdobeným vchodem do světlé ložnice o jednom okně do ulice. Jedna z kratších stěn měla dveře do kuchyně, kdežto druhá byla opatřena dvěma okny do ulice. Než se Beníšek pozorně rozhlédl po pokoji, přinesl Jiřík železný stojánek na noty, učební knihu a housle, tovární výrobek z Čech. Beníšek otevřel své pozdro a podle svého nástroje naladil Jiříkův. Potom, chtěje viděti a slyšeti, jak Jiřík hraje, požádal ho, aby mu něco zahrál, co dovede a má rád. Hošík přednesl bez ostychu prostou americkou školní píseň, jež se mu nepochybně líbila pro svou rytmickou melodii. Hrál i hmatel čistě, ale smyčec v pravé ruce držel příliš křečovitě, čímž vyluzoval tony bez citu. Když skončil, dal mu Beníšek čísti noty a konečně musel Jiřík ukázati, kam až pokročil v učebnici pod svým předešlým učitelem. Poznáv zběžně vědomosti nového žáka, vybral Beníšek vhodné místo v učebnici, odkud začal s ním důkladně pracovati, a za chvíli se rozléhaly bytem zvuky dvojích houslí, v nichž silný hlas učitelova nástroje značně převládal, ale byl zároveň spolehlivým vůdcem hry žákovy. Čiperný Jiřík si záhy zvykl na metodu nového učitele a přičiňoval se tak úsilovně, že ho Beníšek při opravách několikrát pochválil. Oba hráči seděli obrácení zády ke kuchyni a zabrali se do lekce s takovým zápallem, že vůbec nezpozorovali ve dveřích u kuchyně vděčné obecenstvo o třech osobách, paní Potocké s probuzeným malým Karlíčkem na ruce a

pana Potockého, jenž se před malou chvílí vrátil domů po svém zaměstnání. Z očí manženské dvojice zářilo tiché štěstí s trochou oprávněné pýchy nad zjevným talentem nadějného syna. Droboulínky, loutku připomínající Karlíček se díval vyjeveně na hrající a buď seděl nehybně, nebo zase tleskal radostně ručkama.

Ještě jiná věc unikla pozornosti hrajících. Venku se za jejich hry zataáhla obloha na severozápadní straně zlověstnými mraky a značně se přitmělo. Teprve, kdy se po prvé zablýsklo a hrom zarachotil, pohlédl Beníšek zpytavě na okna. Na ulici se spustil liják a do skleněných tabulí bily jeho kapky tvrdě jako hrách. V pokoji se zatím setmělo tak silně, že bez rozsvícení nebylo viděti na noty, ale hodina byla již u konce. Beníšek udělal hošíkovi několik ponaučení, jak si má počínati o domácím cvičení, poznamenal si v notové knize datum první hodiny a povstal. Mezitím se plaché obecenstvo u dveří ztratilo v kuchyni. Když Beníšek uložil svůj nástroj a chystal se opustiti pokoj, neměl tušení, že již získal přízeň obou manželů Potockých. Ve dveřích do kuchyně byl starostlivě zastaven panem Potockým, jenž se mu představil a vedl jej zpět do pokoje, řka:

"Neodcházejte ještě, pane učiteli! Vždyť se tam leje hustě jako z konve. Odložte a usedněte! Či máte snad ještě nějaké hodiny dnes večer?"

"Ovšem, mám," odpověděl určitě Beníšek, "sice jen jednu, ale dosti vzdálenou odtud."

"Nu, povinnost jest povinnost, ale do nečasu nyní přece nemůžete," připojila se přimlouvavě k žádosti svého manžela paní Potocká. "Posečkejte aspoň, až se nejhorší bouře přežene. Potom vám půjčím deštník."

"Počkám tedy nějakou čtvrt hodinku," rozhodl se Beníšek, "ale s hledáním deštníku se neračte namáhati. Ze zásady deštníku nenosím."

Potocký se zasmál.

"Podivná zásada. Co vás, prosím, k ní přivedlo?"

"Šetrnost."

"Šetrnost?" divil se Potocký. Jeho životní družka kroutila též nedůvěřivě hlavou.

"Každý deštník," vysvětloval s vážnou tváří Beníšek, "ať už byl můj nebo cizí, jsem zapomněl ve voze pouliční dráhy. — Svých jsem jakž takž oželel, ale cizí jsem

musel obyčejně draze zaplatiti. Nechtělo se mi kupovati stále nové deštníky a proto jsem si řekl, že nevezmu deštník do ruky. Této zásadě zůstanu věren snad do smrti."

Potockých se Beníškovu zvláštnímu výkladu upřímně zasmáli, ale deštník mu již nevnucovali. Za řeči se posadil Potocký s Beníškem v pokoji, Jiřík si vzal v kuchyni na starost Karlíčka a paní Potocká dohlížela na kamna, kde se jí vařila večeře. Potocký se ptal Beníška, co soudí o Jiříkově hudebním nadání a vyhovuje-li nástroj, na který hoch hraje. Beníšek odvětil, že Jiřík má jemný hudební sluch, rychle chápe a záleží jen na tom, aby doma pilně cvičil. S třičtvrtěovými houslemi obyčejné jakosti se vystačí do času, než chlapec povyroste a obsáhne housle celé. Hovor se potom postupně přesunul na jiná pole, na nichž se muži navzájem sblížili, ne-li sprátelili. Když déšť ustal, Beníšek se zvedl k odchodu. Potocký se otočil do kuchyně a tázal se:

"Zaplatila jsi, Mařenko, panu učitelovi?"

Paní Potocká příběhla od kamen a řekla v rozpacích:

"Nezaplatila. Vždyť ani nevím, co jsem dlužna. Jak se vám platí, pane učiteli?"

"Šest lekcí v předplacení dvanáct dolarů," pravil Beníšek.

"Tak, maminko, vyklop dvanáct dolarů," pobídl Potocký. "A kdy budete chodit, pane Beníšku?"

"Už jsme se prve s Jiříkem umluvili. Vždy ve středu od páté do šesté, bude-li to totiž konvenovati paní Potocké."

"I bude," potakala paní Potocká, kladouc na stůl papírovou desítku a dva stříbrné dolary. Beníšek stvrdil příjem pod datem v učebnici, sebral peníze a rozloučiv se s rodinou, opustil byt, aby se vydal na vzdálené místo. Po jeho odchodu zasedli Potockých v útulné kuchyni k večeři.

"Jak se ti líbí nový učitel?" ptala se Potocká manžela.

"Líbí se mi, maminko, líbí. Skoro lituji, že jsme s ním nezačali hned."

"Slyšela jsem o něm jen chválu. Ale bude to státi nyní o dolar a čtvrt více."

"Dobrá, at' stojí. Uvaž však rozdíl. K starému učiteli musel chlapec chodit. Nevěděli jsme nikdy, kolik času mu věnoval. Vedle toho dítě otloukal a ničil v něm chut' k učení. Nový ti přijde do domu, vidíš, jak dlouho učí a jak učí."

"Jsem úplně spokojena, Tonouši. Přece jsme se o změně učitele uradili spolu. Zavadila jsem o větší vydání jen mimochodem."

"Musíš býti spokojena," končil Potocký. "Vždyť je to pro naše dítě. Chceme dáti našim dětem nejlepší vzdělání, a budu-li živ a zdrav, jistě dáme. Pro ně žijeme a nesmíme se lekati žádných obětí."

II.

V poměrně krátkém čase seznámil se Beníšek dosti zevrubně s dějinami rodiny Potockých. Potocký se narodil v Clevelandu, kde dosud žila jeho matka. Byl nejmladší ze šesti dětí, čtyř synů a dvou dcer. Otec zemřel, když mu bylo deset let. Matka se měla co oháněti, aby děti uživila a slušně vychovala, ale nyní byly již všechny dávno samostatné a vedly svůj rodinný život. Tonouš vychodil po veřejné obecné škole obchodní kurs a věnoval se zastupitelství firem. Jeho čtvrtým místem byla clevelandská firma, u níž zakotvil na několik let. Na jedné z obchodních cest do Chicaga představil se ve vlaku nahodile továrníku cukrovinek z Chicaga. Továrníkovi se hezký, inteligentní a energický mladík líbil, i pozval jej do svého závodu hned na druhý den. Večer byl Tonouš hostem v továrně domácnosti a po večeři se muži spolu domluvili, že Tonouš nastoupí na místo v Chicagu, jakmile si totiž uspořádá své věci s firmou clevelandskou. Pro Tonouše znamenala změna místa povšechné zlepšení v životní existenci. Především, dostal o několik set větší pevné roční služné, za druhé, obchodoval s prodejnejším zbožím při větší provisi, a konečně, za třetí, nemusel jezdit z města, poněvadž jeho území bylo omezeno na Chicago a jeho nejbližší okolí. Jeho úkol záležel ve vyhledávání nových míst, kde by se zboží továrny mohlo prodávati; k dispozici mu stál tovární automobil a odbytiště nalézal bez velkých nesnází, jelikož továrna slynula výrobky nejlepší jakosti. Po tak slibných začátcích mohl arciť záhy pomýšlet na založení svého vlastního domácího krbu. Životní družku našel rovněž snadno. Chodě často do českých zábav v chicažských sokolovnách, seznámil se v necelém roce po svém příjezdu z Clevelandu s mnoha jednotlivci i rodinami. Všude působil dojmem řádného člověka a výtečného společníka. Jelikož se nikdy neopil, ačkoli nebyl abstinentem a rád vyprázdnil

sklenku dobrého piva nebo vína, těšil se vážnosti u mužů, a jakožto obratný tanečník, jenž se dostavoval do plesů v pečlivě upraveném večerním úboru a vyznamenával se jemnými společenskými způsoby, byl vždy rád viděn a vítán od ženského pohlaví. Nejeden dívka mu dala na jevo svou náklonnost, otcové dospělých dcer jej zvali do svých domácností a starostlivé matky těchže vynakládaly všechny svůj důvtip na jeho zvábení do sítě, nastražené na ženichy, ale Potocký se dovedl vyhnouti jakékoli léčce. Vyvolil si děvče sám. V sále Plzeňského Sokola zahleděl se jednou při tanci do očí sličné Mařenky Domabylové, doprovodil ji po zábavě domů a umluvil si s ní, že budou choditi spolu.

Mařenka Domabylová byla v Chicagu asi tři roky, když se do ní Potocký zamiloval. Pocházela odkudsi ze Slezska, kde její otec měl malý pivovar. Otec se upil a matka, ubitá trampotným životem vedle muže pijana, dlouho po jeho smrti nežila. Po rodičích zůstalo malé jmění, jež stačilo na to, aby starší dcera Marie, tehdy šestnáctiletá, mohla po svém přání jeti za příbuznými s matčiny strany do Ameriky, a mladší, jen šestiletá Anna pod dohledem poručníka vychodila obecnou školu a dívčí gymnasium. Rozumní příbuzní v Chicagu poslali Marii do denní veřejné školy, a když si dívka, vyzbrojená vědomostmi z měšťanky, osvojila do roka plynou angličtinu, absolvovala krátký obchodní kurs, který jí pomohl k samostatnému zaměstnání. Dostala místo pokladní v úřadovně velkého departmentního obchodu, kde setrvala až do své svatby. Když začal Beníšek u Potockých, žili manželé spolu devátý rok. Měli se opravdu rádi, jeden žil pro druhého a oba společně pro své dva syny. Rodina byla nábožensky smíšená, Potocký pocházel z rodiny katolické, Potocká z evangelické. Sňatek měli občanský a od oddavek platila u nich úmluva, že synové budou vychováni po katolicku a dcery po evangelicku.

Po stránce hmotné se dařilo rodině Potockých velmi utěšeně. Stálý a značný výdělek Potockého při šetrném hospodářství jeho manželky umožnil ukládati téměř od samého začátku společné životní pouti nejméně pět dolarů týdně, ale často ukládala Potocká desítku, a podařilo-li se Potockému v obchodě něco mimořádně velkého, i čtvrt

sta. Úspory ukládali manželé na společnou knížku do české banky, kam neměli daleko.

Řeklo-li se někdy, že muž a žena v manželství jsou jedno tělo, bylo to pravda jistě aspoň u manželů Potockých. Beníšek si rčení připomněl, když zastihl manželskou dvojici vzrušenu zprávou o brzkém příjezdu sestry paní Potocké do Ameriky. Anna dostudovala gymnasium, absolvovala roční kurs angličtiny v Berlitzově škole a konala přípravy na cestu do Chicaga, kam se již dávno těšila. Jednak za sestrou, kterou neviděla mnoho let, jednak z touhy po Novém světě, o němž četla i slyšela mnoho velmi zajímavých věcí a jenž ji vábil zejména po stránce ženské emancipace. V oktávě na gymnasiu rozprávěla často se svými kolegyněmi o úžasných možnostech amerických žen, o jejich duchovní i hmotné nezávislosti na mužích, o vážnosti, jaké požívají v soukromém a veřejném životě, o jejich úspěšném zasahování do politických zápasů, o odvaze a ráznosti, jimiž si klesť cestu dravým vírem amerického života k svému místu na slunci, a tato hutná spleť povzbuzujících myšlenek živila v ní touhu po zámoří, až konečně přání dozrálo v úmysl vystěhovati se do Ameriky a pokusiti se tam o životní kariéru.

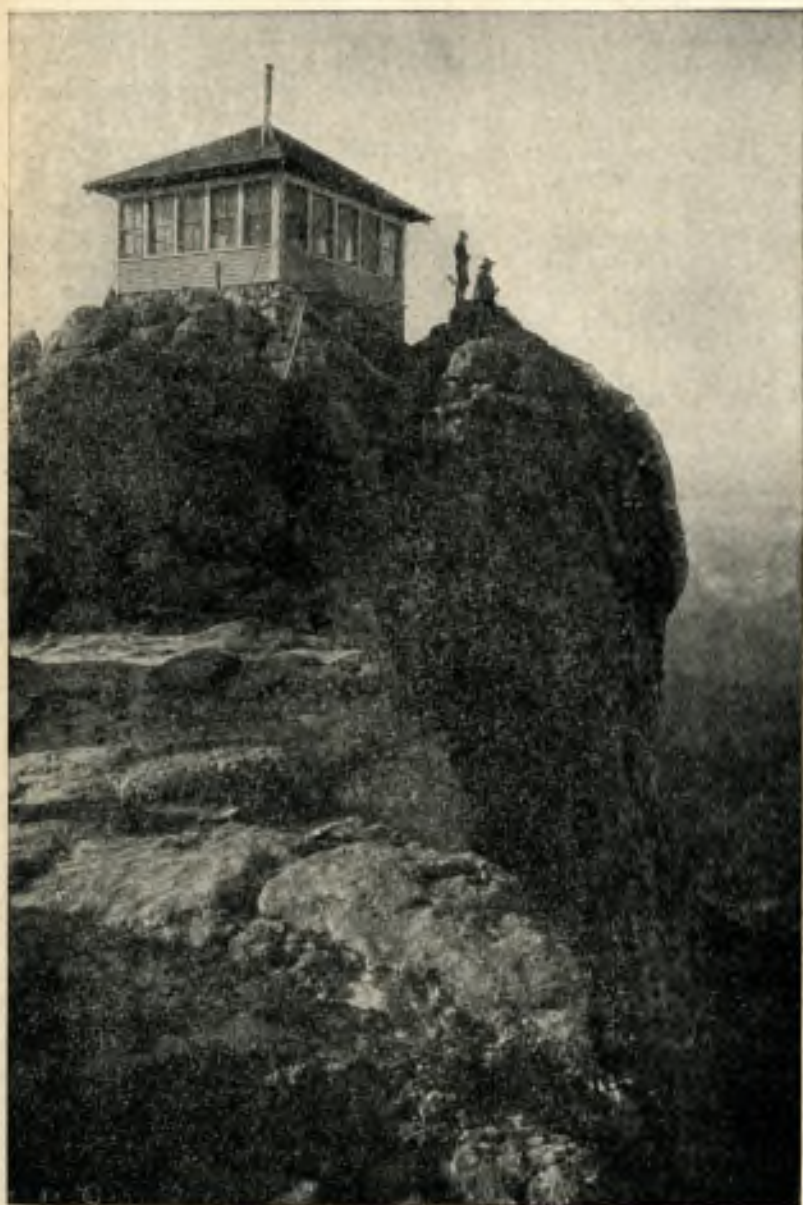
Potockých se na Annu nesmírně těšili. Paní Potocké se zarosily oči slastným pohnutím, kdykoli se o Anně hovořilo. Vzpomínala, jak si poplakala se sestrou v objetí, když se loučila se svým domovem. Jsouc starší, nesla tíži rozloučení na mnoho let, ne-li na celý život, mnohem bolestněji, než její mladistvá sestra. Stesk po sestře v ní neutuchl ani po letech a mučivé vzpomínky byly jen občas konejšeny dopisy od příbuzných nebo od samé sestry, z nichž se dovídala, že se Anně vede dobře, že jest zdráva a studuje s výborným prospěchem. Nyní se konečně dočká kýženého shledání se sestrou. Potocký se do citových výlevů své manželky vžil úplně. Kdyby byl o Anně mluvil s manželskou dvojicí nezasevěncem, byl by stěží rozpoznal, je-li Anna sestrou Potocké nebo Potockého. U obou manželů se stala předmětem žhavé lásky a zdrojem vzájemné potěchy.

III.

Osobní vlak zvolna vjížděl pod obrovskou skleněnou klenbu železničního nádraží LaSalle ulici, podobaje se hadovitě obludě,

jež se zdráhá léztí proti stanici a svůj pohyb násilím zadržuje. Obecnstvo před mříží, oddělující hlavní peron od nástupiště, ožívlo. Mnoho lidí spěchalo ke vratům, otvírajícím

telegram. Vlak zastavil v těsné blízkosti nárazníku na konci koleje před mříží a z vozů vystoupili pasažéři se zavazadly, jichž se zmocňovali úslužníci nosiči v černých uni-

Harney Peak v Černých vrších v Jižní Dakotě.

★

Na jeho temeni se nalézá stanice lesních ranžerů, ale za dávných dob používali Indiáni kmene Sioux tuto horu k rozžehování signálních ohňů. — Harney Peak jest 7,420 stop vysoký.

se proti přijíždějícímu železnému oři, a stá-
vělo se před nimi do širokého špalíru, kte-
rým za chvíli musili projítí cestující. Mezi
čekajícími byli též manželé Potockých. Přišli
naproti Anně, jež jim poslala předešlého dne

formách s červenou čapkou. Proud živých
těl obojího pohlaví se hrnul k východu.
Potockých pátrali v blízkosti se smísící po
Anně, ale tato se objevila teprve v dálece,
když již dobrá polovina přibývajících osob pro-

šla špalírem. Manželé ji poznali v zástupu na vzdálenost třiceti kroků zcela přesně dle pláště a kloboučku z nedávno jim zaslané podobenky. Kráčela drobně, ale rázně, aby stačila chvatu svého okolí, sama, následována veřejným posluhou, nesoucím dvě velká zavazadla. Potocká učinila dva kroky směrem k mřížoví, k němuž se Anna s druhé strany rychle blížila, Potocký rovněž, avšak o něco delší, a Potocká byla nucena přidati ještě krok, aby stála u něho. Anna se jim jevila stále ve zřetelnějších obrysech povšechně i jednotlivými detaily. Manželé ji zraky doslovně hltali. Potocká, pokud jí nepřekáželi v pohledu cizí příchozí, zkoumala sestru od hlavy až patám, odhadujíc letmo každou maličkost, kdežto Potocký byl zaujat celkovým půvabem dívčího zjevu. Mezitím se Anna přiblížila již jen na několik kroků k manželům. V těchto se zatajil dech mocným pohnutím. Pozná je, nepozná? Nepoznala a byla by kráčela dále, kdyby Potocká nebyla zajímavě zvolala:

“Aničko!”

Dívka se okamžitě zastavila, pohlédla stranou a ve zlomku vteřiny se zavěsila sestře na krk. Obě podlehly návalu zadržovaných citů. Jejich láskou překypující srdce hrozila puknutím, avšak zdravý sval obou žen přece jen odolal nebezpečnému napjetí a ventiloval rozbouřenou náplň do nervů. Ozval se prudký vzlykot, jenž nebyl k utišení. Potocký mezitím odebral od nosiče zavazadla, zaplatil mu a poslal jej za jinou kořistí. Potom stál chvíli bezradně, čekaje, že se sestry musí pustiti, když se však nedočkal, dotkl se jemně své manželky, řka žertovně:

“Poslechni, Mařenko, to jsme doma neujednali, že ty budeš všechno a já vosk.”

Anna se odtrhla. Mužský hlas jí připomněl, že mluví asi manžel její sestry. — Poznavši Potockého rovněž podle fotografie, potřásla mu oběma rukama a omlouvala se:

“Odpust'te, švakříčku, že jsme na vás zapomněly. Nejsem svá...”

Nedořekla, neboť Potocký jí skočil do řeči, šibalsky se usmívaje:

“Nu, ovšem, nejste svá a již nebudete. Ted' jste naše!” A než se překvapené děvče nadálo, vtiskl mu na tvář první švakrovskou hubičku. Pak si labužnický mlaskl a obrátil se k manželce, jež se ještě nevzpamatovala.

“Provedl jsem to dobře, maminko?”

Potocká si osušila oči kapesníčkem. Na mužovu otázku jen zakývla na souhlas s úsměvem. Též Anna si otřela slzy a ohlédla se po sluhovi. Potocký, vytušiv hned, koho hledá, pravil:

“Toho jsem již poslal pryč. Nemůže přece pro vaše dlouhé objímání ztráceti výdělek.”

“Jste hodný, děkuji vám,” pronesla Anna vděčně.

“A nyní půjdeme, abychom zde nevystáli důlek,” pobídl Potocký, zvedaje zavazadla. Vykročil volným krokem ke dveřím, vedoucím do čekárny, tou pak se bral k můstku, spojujícímu nádraží se stejnojmennou stanicí zvýšené dráhy. Obě sestry jej mlčky následovaly. Potocká za chůze nespustila oči s Anny.

Anna byla skutečně ladný zjev. Ztepilá a pružná postava se nesla lehce na štíhlých nohou. Podlouhlá tvář hezké blondýnky se vyznačovala při jemné pleti ušlechtilým výrazem, podávajícím neklamné svědectví o vyspělé inteligenci její majetnice. Též šatová výbava dívky lahodila oku vytríbeným vkusem. Pod cestovním pláštěm z vlněné pestrotkané látky, impregnované, aby se déšť do ní nepíjel, v pasu polopřiléhavém a dole do zvonu rozšířeném, měla pletený vlněný komplet světleokrové barvy, sestavený ze sukně, pulloveru bez rukávů a vestového kabátku s rukávy. Hedvábné punčochy tělové barvy mizely ve světlehnědých střevíčkách, připjatých nad chodidlem tenkým páskem s ozdobnou přeskou. Obličej byl zasazen v rámci malého klobouku, objímajícího svrchní část hlavy a přiléhajícího na ni jako pletená čepička na hlavě nemluvněte. Z kloboučku vyčníval vzaďu dolů na krk výběžek, jenž zakrýval šíji, a mimo to se rozbíhaly z kloboučku výběžky po obou stranách, zakrývající diskretně ouška a při tom odstávající v mírné zakřivené linii, upomínající na ony pokrývky hlavy, jaké lze spatřiti na hlavách staroegyptských soch. Ruce dívky byly skryty ve žlutých rukavicích ze švédské kůže bez lesku, přetažených přes úzké rukávy kabátku do poloviny předloktí, zdrhnutých při sešívání do švů a působících měkkým dojemem načechraného prachového peří.

Po této zevrubné inspekci Annina zevnějšku usídlil se Potocký na tváři úsměv, tlumočící němě, avšak zřejmě naprostou spokojenost a pychu sesterského nitra. Vskutku,

Anna byla zjev velkoměstský, imponující jednoduchou elegancí a uchvacující šikem mladistvosti. Trojice došla mlčky až k východu z nádraží. Na můstku k železné konstrukci zastávky zvýšené dráhy se Potocký obrátil a ptal se sester:

“Co se vám stalo, že jdete vedle sebe jako dvě mumie?”

Anna i Potocká procitly ze svých myšlenek. Anna se zmohla na odpověď první:

“Ale, švakříčku, mumie přece nechodí. Jdeme za vámi jako ovečky. Mně musíte nemluvnost odpustiti, poněvadž jsem se dosud nevzpamatovala z prvních dojmů. Shledání s Mařenkou působilo na mne mocněji, než jsem očekávala.”

“Já zase,” převzala slovo Potocká, “mohu na tobě, Aničko, oči nechat, jak ti všechno sluší. Vypadáš jako filmová hvězda. Prohlížím si tě celou cestu a nemohu se nasytiti pohledů. Vyrostla jsi v krasavici a skoro mám strach, že si pro tebe někdo brzy přijde.”

“Kdepak, Mařenko, já se ještě nechci vdávat. Přejí si užiti svých mladých let, a teprve potom se budu zlobiti s mužíčkem.”

“Máte pravdu, Aničko,” omočil si Potocký. “Počkejte s vdavkami, až mi umře Mařenka. Snad si dám potom říci.”

“Děkuji, švakříčku,” odešla v žertu Anna, “vdovce nechci, ten má jen půl srdce.”

Potocká mu hrozila: “To si počkáš, nevěrníče, než zemru.”

Žertujíce, stoupali Potockých s Annou po schodišti na plošinu dráhy. Sotva zaplatil Potocký u okénka jízdné a vyvedl sestry na nástupiště, přijel vlak linie, vedoucí přes Plzeň do Douglasova parku. Teprve ve vlaku, v němž našla trojice šťastnou náhodou prázdné oddělení o čtyřech sedadlech, rozpřel se věcný hovor o tom, jakou měla Anna cestu přes moře, co nového ve staré domovině a co dělají příbuzní. Jízda po zvýšené dráze uběhla rychle a Potocký jakožto vůdce trhl sebou překvapen, když průvodčí vlaku zvolal do vozu anglicky: “Osmnáctá ulice.”

“Stafrá, to to uteklo,” povzdychl si, “domníval jsem se, že jsme teprve někde na Halsted ulici a zatím jsme málem přejeli.”

“Ted’, Aničko, půjdeme ještě malý kousek cesty pěšky,” připravovala Potocká sestru, vedouc ji za Potockým po schodišti dolů na ulici. “Nebolí tě nohy?”

“Naopak, Mařenko,” jistila Anna, “seděla jsem přece mnoho hodin ve vlaku a malá procházka mne jen osvěží. Ostatně též hned něco uvidím z toho vašeho Chicagu.”

“Ano,” přisvědčil Potocký, “uvidíte právě české Chicagu, naši Plzeň, po jejíž tepně nyní kráčíme. Zde je to ještě hodně míchané s Poláky, ale od příští křižovatky bydlí jen Češi.”

Na rohu křižovatky Osmnácté ulice s Ashland avenou ukázal Potocký Anně českou lékárnu, když pak přešli onu širokou avenou, stanuli, aby Anna viděla budovu Plzeňského Sokola, na jižní straně od křižovatky.

“Pěkná stavba,” pochválila, “průčelí se sloupy, škoda jen, že jest vtěsnána mezi domy. Tím ztrácí na imponantnosti. U nás v Čechách se ponechává sokolovněm a jiným veřejným budovám dost prostoru kolem. Má to potom monumentální smysl.”

“Zde se šetří místem a ve skutečnosti se využije každé píďe,” vysvětloval Potocký. “Takové budovy vystavěl v Chicagu český architekt Molitor tři. Mimo druhou půjdeme za několik minut., je to stánek katolických spolků, a třetí, sokolovna Čechie, stojí na severní straně města. Nyní pojd’me dále po Osmnácté ulici. Velký dům přes ulici jest sídlo redakce a vydavatelstva časopisu Dení Hlasatel.”

“Skutečně,” zjišťovala Anna, “samá česká jména: Vondráš, Kvasnička, Koreček, Mrázek.” Dívka nestačila čísti jména českých firem na obou stranách ulice, ale očividně ji zajímalo a těšilo, že jest tolik Čechů v Chicagu usazeno pohromadě. Po chvíli, nemohouc již potlačiti radost, zvolala:

“To zde žijete jako v Čechách.”

Potocká přikývla, že skoro. Anna vyslovila nahlas ještě jména Němeček, Voborský, Zajíček, když ji Potocký upozornil na trojnásobnou křižovatku ulic Osmnácté, Blue Island a Loomis, jakožto obchodní středisko chicažské Plzně. Odtud se trojice stočila po Loomis ulici k Devatenácté a brzy došla k obydlí Potockých.

Když odemkl Potocký dveře a Anna vstoupila přes práh do svého nového domova, objala Potocká sestru znovu. Přivítavši ji ještě jednou, políbila dlouze její ústa a předala ji Potockému. Ten si potřásl s Annou rovněž jako na nádraží obě ruce, vtiskl jí políbek na čelo a přál:

"Mnoho štěstí v Americe!"

IV.

Od příjezdu Anny do Chicaga uplynuly dva roky. Z krásné české Aničky vyspěla ještě krásnější americká Ann, jak začaly říkat Anně na Chicažské universitě družky hned v prvním ročníku. Ann se rozhodla pro lékařské povolání a studovala již druhý rok. Prospěch měla výborný a poměrně snadno získala několik nadací, jež ji zbavily téměř úplně hmotných starostí. Potockých byli na ni hrdí a těšili se z jejich úspěchů, jako by byla jejich dcerou. Ann si zase vážila dobrého domova, splácejíc Potockým laskavosti, jak mohla. Pomáhala sestře s úklidem v domácnosti a švakrovi při počítání obchodních knih, s Jiříkem pracovala o školních úlohách a malého Karlíčka brala na čerstvý vzduch. Stala se rodinným andělem spásy, jak často říkal Potocký a po něm opakovala Potocká.

Beníšek, jenž docházel k Potockým již třetí rok každého týdne, nazýval Ann andělem strážným. Byvši mu představena záhy po svém příjezdu, prozradila na sebe, že hraje trochu na klavír. Toho s jejím svolením využil Beníšek k prospěchu Jiříka. Poradil Potockému, aby koupil stojaté piano, na němž by Ann provázela chlapce v solové hře. Potocký, poučen o mnohých výhodách, vyplývajících z takového způsobu učení a cvičení, poslechl. Do měsíce stál nástroj v bytě a Ann se ujala svého dobrovolného úkolu s opravdovou láskou. Beníšek vedl žáka jednou za týden a Ann ob den, opravujíc všechny poklesky mladičkého solisty. Její péče o Jiříka jí přinesla Beníškův lichotivý titul.

Ale jako za nejkldnější pohody se objeví znenadání na blankytné obloze tmavý mráček, jenž rychle roste a posléze zahálí celou nebeskou klenbu, aby rozpoutal zlobu přírodních živlů v netušenou bouři, tak i do tichého štěstí rodiny Potockých zasáhla neočekávaně ruka nepříznivého osudu. Majeťník firmy, kde Potocký již před lety postoupil na hlavního účetního, zemřel a dědicové, dva synové, jsouce příliš sebevědomí i svéhlaví a přezírajíce rady zapracovaných sil v závodě, vedli tento do jisté a rychlé záhuby. Jednoho večera přišel Potocký z kanceláře s těžkou hlavou. Po večeři se svěřil manželce i švakrové, že mu hrozí neod-

vratná ztráta místa. Trojice se radila dlouho do noci a výsledek porady vyzněl v tom smyslu, že se Potocký ohlédne po nějakém samostatném obchůdku.

Asi za týden přišel k Potockým starý Rosenkranz, otec čilého dohazovače nemovitostí. Zaklepal opatrně a otevřel dveře, až když slyšel pobídku Potockého. Vstoupiv do kuchyně, pozdravil nejdříve "paničku" Potockou, potom Potockého a přidav k pozdravu přání "šťastného dobrého večera," v zá-pětí se zeptal, nebude-li zdržovati. Tohoto postupu se držel Rosenkranz vždy, kdykoli šel za obchodem. Byla to jeho osvědčená taktika, vybudovaná z mnoholeté zkušenosti. Opírala se v podstatě o znalost lidských slabostí a psychologické řešení situace. Znaje přirozený odpor mladých křesťanek k starým židům, snažil se jej překonati nebo alespoň zmírniti hned na začátku dvornosti, lahodící všem ženám. U starého Rosenkranze záležela v tom, že dal při pozdravení přednost manželce před manželem a pocítil ji nějakým lichotivým titulem. U Potocké usoudil, že postačí oslovení paničko, jiným říkal "milostpaní" nebo "jemnostpaní", a u padesátiletých užíval důsledně dvojsloví "mladá paní". O mužích věděl, že nejsou po této stránce tak choulostiví, i věnoval jim větší pozornost teprve při výkladu vlastní věci. Dobrý dojem po pozdravu sesílil přáním šťastného dobrého dne, odpoledne nebo večera, a konečnou otázkou stran zdržování si zajistil čas k řeči. Kde mu řekli, že nemají kdy, slíbil, že přijde jindy, aniž slovem prozradil účel své návštěvy. Přistě byli lidé opatrnější a již ze zvědavosti, co má za lubem, pozvali ho k slovu. Potockých řekli Rosenkranzovi, že mají času dost a Potocký mu dokonce nabídl židli. To bylo dobré znamení. Rosenkranz usedl vážně a začal ohledávati pevnost, které chtěl dobýti.

"Slyšel jsem, že pan Potocký hledá nějaký obchod."

Po tomto úvodu, jenž byl nepřímou otázkou, upřel zraky na Potockého, vyčkávaje, jakou uslyší odpověď. Potocký neuhýbal, ale vážil každé slovo:

"Hledám. Máte snad něco vhodného a především laciného?"

"Proto jsem zde," rozvázal Rosenkranz, "abych vám něco nabídl. Syn ví o krámě s bytem. Krám s cukrovím, zmrzlinou, limonádami, tabákem a psacími potřebami na

prodej s domkem. Obchod zaveden již léta, jen začítí. Byt za krámem prostorný, jistě větší než váš zde. Majetek jest dřevěný, ale zachovalý. Na obchodní ulici, na severní straně města. Krám má zásobu čerstvého zboží. Musel byste to arcit' nejdříve viděti, a panička též. Řeknete-li, že se na to chcete podívati, syn pro vás přijede v automobilu, doveze vás tam a zase zpět."

"Počkejte, pane Rosenkranz," přerhl mu řeč Potocký. "Jest zřejmé, že nebudeme kupovati zajíce v pytli. Nabízené chceme a musíme viděti, ale dříve než tam pojedeme, rádi bychom věděli přibližnou cenu, můžeme-li se totiž odvážit na to s naším kapitálem. Za kolik jest dům s krámem a zbožím na prodej?"

"Postupujete zcela správně, pane Potocký," schvaloval Rosenkranz. "Jen se ptejte, proto jsem zde. Jste rozumný člověk, v obchodě zkušený. Víte, že mezi prodáváním zbožím jest často veliký rozdíl. Věc může býti na pohled levná a nestojí třeba za nic, a naopak, věc zdánlivě drahá se ukáže na konec koupí dobrou. Ona nemovitost se vším stojí čtrnáct tisíc."

"Čtrnáct tisíc!" spráskla ruce Potocká. "Nemějte nás za blázny, máme jen \$4000."

"Počkejte, paničko, vyslechněte mne! Ještě přece nekupujete. Podíváte se na to a teprve, když se vám bude místo líbiti, začneme mluvit o penězích," kryl svou posici Rosenkranz.

"Přece si neuváží na krk deset tisíc dolarů dluhu," pronesl Potocký rozhodným tonem. "O tom nemůže býti řeči."

Rosenkranz se nedal.

"Proč ne? Nežádám vás, abyste hned koupili. Chci jen něco vysvětliti. Co vám povím, za to neplatíte. Pozemek s domem stojí dvanáct tisíc, v krámě jest asi za tisíc dolarů zboží, do toho zahrnuji i zařízení, a za odstoupenou žádá majetník rovněž tisíc dolarů."

"Ale jak si představujete, že to můžeme spláceti?" ptal se Potocký mrzutě, lituje již času, Rosenkranzovi věnovaného.

"Když bude dobrá vůle na obou stranách, dá se všechno provésti," ujišťoval jej Rosenkranz. "Budete viděti, že syn vám upraví takové splátky, abyste je mohli spláceti lehce. Sprostředkoval již jiné koupě a prodeje, proč by nemohl uspokojiti vás? Rádně, šetrně lidi, jež známe léta. Hlavní

otázkou jest ovšem, chcete-li se na ten krám vůbec podívati. Jak jsem řekl, syn pro vás přijede, odveze vás na místo a zase vás přiveze domů. Všechno uvidíte na vlastní oči. Všechno vám syn ukáže. Když se vám to nebude líbiti, nejste ničím vázáni. Nekoupíte-li, nebudete nic platiti. Byl bych však rád, kdyby se šla podívati i panička. Čtyři oči více vidí a hned se můžete poraditi. Co mám tedy, prosím, synovi vyříditi?"

"Chceš se na to podívati?" ptal se Potocký manželky.

"Proč ne, ale čtrnáct tisíc jest na nás mnoho peněz, i kdyby šlo o levnou cenu."

"Mohli bychom to viděti zítra dopoledne?" obrátil se Potocký k Rosenkranzovi.

"Ano, syn přijede." Poděkovav za vyslechnutí, vypoklonkoval se Rosenkranz z bytu.

Následujícího dopoledne odvezl mladý Rosenkranz Potockých na severní stranu města. Auto zastavilo na živé ulici před nízkým dřevěným domkem, třetím stavením od rohu, s krámkem o dvou výkladních oknech, do něhož vedly z chodníku tři křivé schůdky. Rosenkranz šel napřed a otevřel dveře krámku za pronikavého cinkotu zvonku. Za ním s vážnými tvářemi vešli Potockých. Jejich první dojem nebyl valný. Potocký v duchu odhadl celý inventář krámku i se zařízením nejvýše na čtyři sta dolarů, o šest set méně, než tvrdil starý Rosenkranz. Když přišel do krámku majetník, představil mu Rosenkranz Potockých jakožto lidi, zajímající se o nemovitost, a požádal o svolení, aby směl dvojici provésti bytem. Obchodník, asi šedesátiletý Polák, ochotně pokývl a sám zůstal v krámku. Jeho manželka nebyla doma, i mohli Potockých prohlížeti místnosti bez přirozeného ostychu.

Za krámem byla prostorná, ale zcela tmavá kuchyně, jejíž dvě okna vedla do třístopové uličky mezi domy. Z kuchyně se chodilo čtverými dveřmi do ložnice, spižírny, velkého pokoje a koupelny se záchodem. Ložnice odpuzovala těsností a tmou, spižírna se podobala úzké kobce, pokoj měl trochu světla, jelikož jeho dvě okna propouštěla toto ze dvora, a koupelna zase postrádala jas, ale její výbava byla zánovní. S pokojem sousedila druhá ložnice o jednom okně na dvůr, kam byl přístup dveřmi z téhož pokoje. Rosenkranz ochotně vykládal všechny výhody bytu, kdežto nedostatky chytře

zamlčoval neb obratně omlouval. Potockých neprojevovali žádného nadšení, ale Rosenkranz, jelikož již zvěděl od svého otce o jejich čtyřech tisícovkách, byl rozhodnut, že kořist nepustí, i když tužil tuhou práci. Lidí s takovým kapitálem nikdy mnoho nebylo.

Když byla skončena prohlídka bytu, zavedl Potockých též na dvorek, místo jistě nejméně důvěry vzbuzující, neboť odtamtud jevila se zadní část domku velmi uboze, připomínajíc zanedbanou, schátralou chatrč. Rosenkranz sám se rozhovořil o malých opravách, jež provede zručný tesař za pakatel. Konečně se vrátil s Potockých do automobilu. Na zpáteční cestě ličil nemluvným manželům obchůdek jakožto zahálující zlatý důl, kde jest zapotřebí toliko bystré hlavy a přičinlivých rukou, aby se peníze hrnuly. — Potockých pouze poslouchali, trousíce tu a tam slůvka, z nichž číselna nedůvěra. Ve skutečnosti Rosenkranz, když dojel s dvojicí k jejímu obydlí, nevěděl, na čem jest. Přes to přese všechno se nevzdal naděje, že se mu podaří Potockých přemluvit ke koupi. Zastaviv stroj, tázal se Potockého přímo, co říká prohlédnuté nemovitosti. Potocký se záľudně usmál a k překvapení své manželky pozval Rosenkranze do bytu.

"Neslibuji, že koupíme, ale promluvit si o věci můžeme," dodal.

V bytě pak začal sám:

"Pane Rosenkranzi, jste agent a chcete prodati. O mně víte, že jsem byl agentem též a vyznám se právě v obchodě, jaký mi nabízíte. Proto si ušetříme všechno zbytečné mluvení. Zač je ta bouda i s krámem?"

"Za čtrnáct tisíc," udal první cenu Rosenkranz.

"Trváte-li na této ceně, přestaneme na všem a neztrácejte u nás času," prohlásil Potocký pevně.

Rosenkranz se začal domlouvat.

"Snad nebude hned zle. Zdá se vám to drahé, ale věřte, že se mýlíte. Ostatně, kolik nabídnete?"

"Škoda slova. Odhadnul jsem vše střízlivě. Chcete mnoho."

"Kolik nabídnete?"

"Deset tisíc je spravedlivá cena všeho dohromady, co tam stojí a leží."

Rosenkranzův obličej se prodloužil a zrudl. Oči agentovy probodávaly Potockého nenávisť, ale ústa se nedala strhnouti k unáhlenému výroku. Naopak, spustil úlisně:

"Nepochybuji, pane Potocký, že rozumíte obchodu. Nechci vás, jak se říká, tahati za nohu, ale prosím, abyste mne nepokládal za nejhlopějšiho člověka. Přece uznáte, že nabízený majetek má větší cenu, než jste řekl. Netvrdím, že stavení je palác, ale místo má samo větší cenu. Dům, ať už jest jakýkoli, tam jest, a zavedený obchod stojí také něco. Vy si tam můžete pomoci k pěkným penězům. Něco tedy přidati musíte, abychom se dohodli."

Potocká, jež stála až dosud mlčky za svým manželem, vložila se do řeči dotazem:

"A jak bychom se mohli tolik peněz vypůjčiti, když máme tak málo?"

Rosenkranz se otočil k Potocké, naslédle se usmívaje.

"Půjčky a splátky přenechte na starost mně, paní Potocká." Sjel přimhouřeným zrakem po těle vábné brunetky, hlavou mu šlehla mlsná myšlenka, ale rychle se vzpamatoval. V duchu si vynadav oslů, že by se byl málem prozradil, pokračoval:

"Nejdříve se musíme smluviti s panem Potockým stran ceny." Potom bez přerušení stočil otázku na Potockého:

"Tedy, pane Potocký, kolik přidáte?"

"Tisíc," zvýšil Potocký zdráhavě svou nabídku, "jeden tisíc, a skoro nerad." Nitro Rosenkranzovo zajásalo, že Potocký zbral.

"Nikoli, pane Potocký. Přidáte místo jednoho dva a já dám provést sám všechny opravy a natřít domek hezkou světlou barvou, aby se svítil jako nový. To je má poslední nabídka, abyste věděl, že chci prodati i uspokojiti. Platí?"

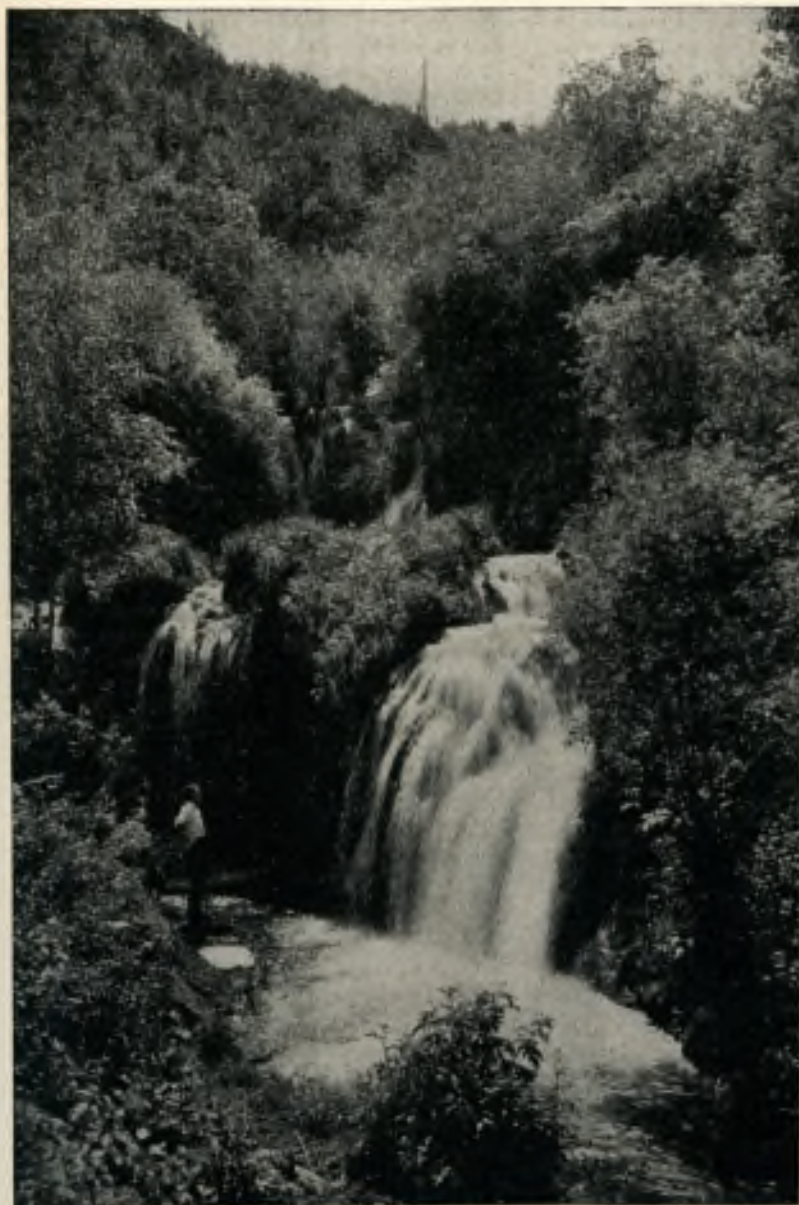
"Ještě ne, pane Rosenkranzi. Dejte nám pro jistotu tři dni na rozmyšlenou a potom si přijďte pro závdavek nebo zamítnutí vaší nabídky."

"Dobrá, přijdu za tři dni a smluvíme ostatní."

Třetího dne řekli Potockých Rosenkranzovi, že nemovitost koupí, budou-li jim ovšem i platební podmínky konvenovati. — Rosenkranz měl splátkový rozvrh již promyšlen. Potockých složí hotově čtyři tisíce dolarů. Majetník jim sám povolí první hypoteku v částce šesti tisíc dolarů na šest procent, splatnou po pěti letech. Zbývající dva tisíce dolarů budou manželé spláceti po sedmdesáti pěti dolarech měsíčně a do této částky budou zahrnuty též šestiprocentní úroky z druhé hypoteky. Tuto povolí rovněž

majetník domu. Úroky z první hypoteky budou placeny půlletně a úhrnem musí Potockých spláceti měsíčně sto pět dolarů vedle daní. Všechny útraty s převedením ma-

stvrzenku na pět set dolarů závdavku. Potocká přinesla peníze a Potocký slíbil, že se do týdne dostaví do Rosenkranzovy úřadovny s manželkou a právním zástupcem,

Vodopád Rough Rock Lock Falls

★

v malebném kaňo-
nu Little Spearfish
blíže města Savoy,
v malebných vrších
v Jižní Dakotě.

jetku spojené hradí strana prodávající a majetník opustí místo hned po podepsání kupní smlouvy. Potockých se ještě vyptali na některé podmínky, povšechně s rozvrhem souhlasili a konečně napsal Rosenkranz

aby se věc skoncovala.

V.

Potockých vedli obchod již dva měsíce, ale spokojeni valně nebyli. Tržba v prvních

osmi týdnech byla velmi slabá. Prodávaly se cukrovinky, zmrzlina, nějaký sešit, tužka, mič. Většinou nakupovaly děti, dospělí muži si přišli pro tabák, mladší pro cigarety, kdežto ženy se objevily v krámku zřídka, ptajíce se obvykle jen po knoflicích, tkanicích a stužkách, které si zapoměly koupiti ve velkých obchodech. Denní hrubý příjem v krámku dosáhl málokdy částky desíti dolarů a ve skutečnosti obchůdek nepřinášel ani skrovné živobytí. Manželé trpělivě doufali a navzájem se utěšovali, že se věci časem zlepší. Potocký se pokoušel různým způsobem o přilákání nových zákazníků. Vedle obvyklých tovarů zavedl lepší druhy zboží, vyložil působivě výkladní okna, upravil vkusně zásoby uvnitř krámku a zejména ve skříních, pořádal a oznamoval v jisté dny levné prodeje, rovněž Potocká nebyla skoupou na slovo k dětem, vyhovujíc laskavě a shovívavě všem jejich rozmarům, i když si příliš dlouho vybíraly mezi vábívy mlsky. Přes to přese všechno poznali Potockých brzy, že z výnosu krámku nestačí krýti své nejnужnější výlohy. Octli se v situaci málo závidění hodné. Nejhorší však na ní bylo to, že se koupí nemovitostí zbavili všech svých úspor a nechali se k místu připoutati kupní smlouvou. Po několika trapných poradách se konečně usnesli, že si Potocký vyhledá nějaké zaměstnání mimo domov a podrží je aspoň tak dlouho, než splatí druhou hypoteku. V této době své největší tísně mohl získati výhodné místo agenta pro novou chizažskou továrnu, ta však dala přednost muži, jenž měl po ruce malý kapitál a vložil jej do podniku jako společník. O něco později se naskytlo jiné místo agenta, ale málo výnosné. Potocký je přijal dočasně, z nouze, než se mu hodí něco lepšího. Potocká zůstala v krámku sama, jen večer a v sobotu jí pomáhala Ann.

Když si mladý Rosenkranz přijel do krámku pro třetí měsíční splátku, vyčetla mu Potocká trpce, že je přivedl do nepříjemného stavu. Stavěl se udiveným, ba skoro uraženým. Ujistiv Potockou, že si přál, aby byli v novém domově spokojeni, dal si od ní vyložit zevrubně všechny nesnáze. Se zdánlivou účastí vzal do ruky papír a jal se s ní počítati hrubý příjem, vydání, zisk a platební povinnosti. Když se v lehkém domácím úboru sklonila nad nízkým pultem k papíru, jeho nozdry se rozšířily, byvše

podrážděny vůní svěžího ženského těla. — Probudila se v něm zase smyslnost, ale ve vteřině ji dovedl, když ne zcela potlačit, tedy alespoň zmírniti a ukonejšiti pomyslením, že by u Potocké, zaujaté starostmi, narazil na nepřekonatelný odpor. S nadějí na slibnou budoucnost uskrovnil se prozatím ve svých chlipných choutkách a spokojil se nečistými požitky po způsobu zlodějském, sváděje a poutaje pozornost rozčilené ženy k číslicím, aby se v nestřežených chvílkách mohl vpijeti chtivýma očima do bílého masa rozkvetlých ňader, objevujících se s láskovnou střídavostí ve výstřihu nediskretně povolujícího živůtku. Potocká se ve sporu s ním rozhovořovala, chtěje jej přesvědčiti, že pravda jest na její straně. Nach na tvářích ještě zvýšil její půvab a Rosenkranz, jenž jí v duchu již dávno přisvědčil, neboť věděl dobře, jak si Potockých stojí, bránil se dále ien na oko, aby svou zrakovou rozkoš prostě prodloužil, ale konečně, nasativ se přece aspoň částečně, pokývl na znamení, že jí uvěřil. Tváře se vážně, slíbil, že v několika dnech jí bude umožněno z tísně. Napsal stvrzenku na splátku, zastrčil peníze od Potocké do toboľky a poroučel se z krámku. Po jeho odchodu se Potocká poněkud uklidnila, ačkoli nevěděla, co si má o slibu mysliti.

Následujícího dne odpoledne přišel do krámu starší muž, jenž svým zevnějškem učinil na Potockou nejlepší dojem. Představil se jménem Frank Mueller a předložil Potocké doporučující navštívenku od Rosenkranze. Po krátkém úvodu, v němž se rozvážně dotkl peněžních těžkostí začátečníků v obchodech, prohodil nevztíravě, že mnoho malých obchodníků prodává pod rukou kořalku.

Potocká se otrásla do duše. Hnusem i strachem. Nepřerušila však mluvícího muže, nýbrž poslouchala zvědavě dále.

Mueller pestřehl její niterní odpor, ale noprozradil se. S výmluvnými úsměvy pokračoval v řeči, vykládaje, že tajný prodej kořalky jest nevysychající pramen značných příjmů. Nejedna malý obchodník, jenž stál na pokraji úpadku, pomohl si prodejem zakázaného nápoje nejen ode všech dluhů, nýbrž i hromadí si dokonce již čisté jmění.

Potocká rozpačitě namítla, že prodej je přísně stíhán úřady. Potahovaček s těmito si nepřeje. Stařec máchl pohrdavě rukou.

Vystihl, že zlomil již mravní odpor Potocké. Potřeboval ještě zapuditi její bázeň, i nele-nil. Ujistil obchodnici, že jeho lidé se posta-rají o úplnou bezpečnost její i krámku. Ni-kdo ji nebude obtěžovati, ani policie, ani vládní agenti. Za imunitu platí jeho lidé ročně mnoho peněz, každý chce z nich něco vytlouci, ale prodej kořalky přináší obrov-ské zisky, z nichž se dá zaplatiti povšechná bezpečnost a ochrana. On sám má na sta-rosti její okrasek, ručí jí za naprostou bez-starostnost s její strany. Když bude někým obtěžována, nechť jen zavolá po telefonu, on nebo někdo jiný bude do hodiny na místě a každou nesnáz urovná bez nepříjemností pro ni, jakož ovšem i bez vydání jednoho centu. Podav jí svou navštívenku s adresou i telefonním číslem, zeptal se přímo, chce-li prodávati pro jeho lidi.

Potocké se již točila ze všeho hlava. V nerozhodnosti se vymluvila, že musí o věci promluvit s mužem, ale Mueller se odhodlal ztéci i tuto poslední hradbu. Navrhl, aby Potocká zkusila prodávati kořalku aspoň ně-kolik dní bez vědomí svého manžela. Až se přesvědčí, jak je to snadné a kolik peněz se vydělá, může se svěřití panu Potockému.— Tento by hned třebas nesouhlasil, ale když ho bude moci Potocká přesvědčiti, bude jí jistě povděčen za nový zdroj příjmů. Za mě-síc může pustiti venkovní zaměstnání, poně-vadž vydělá dost peněz doma. Zase jí bude jen děkovati, že ho zbavila otročiny. Mají Potockých dítky? Dva synky? Nuže, i ti jí budou jednou děkovati, až jim z vyzýska-ného jmění bude moci poskytnouti vzdělá-ní, pohodlí a radovánky. Tento citový důvod rozhodl.

Obět' obratného agenta podloudukníků změkla dočista a objednala první zásobu kořalky.

VI.

Své tajemství stran prodeje kořalky prozradila Potocká muži i sestře ještě téhož večera. Když uložila děti na lůžko, zmínila se o své rozmluvě s Rosenkranzem, aby se mohla potom široce rozhovoreti o nabídce Muellerově. Nic netajila, ani poslední návrh agentův, aby začala prodávati kořalku bez svolení Potockého. Když konečně řekla, že nabídku přijala a nápoj bude dodán ráno, Potocký se k jejímu údivu nevzepřel slovem, naopak, projevil souhlas s jejím krokem a

pochválil ji, že věc před ním neskrývala. Dodal, že sám slyšel již mnoho o tajných prodejnách kořalky, vína a piva, kořalka ale vynáší nejvíc. Nebyl nikdy pro obchod toho druhu, ale nepohrdne lehkým ziskem nyní, když jest zadlužen po uši. Ostatně se neváže do smrti, stačí mu tři nebo čtyři tučná léta, aby se dostal z nejhoršího.

„Nu,” vybuchla Potocká, radujíc se z manželových slov, „kdybychom zůstali v tom i déle, nebyl by to žádný hřích. Bude třeba peněz na Jiříčkovy studie, potom na Karlič-kovy. Pro ty děti jsem se vlastně odhodlala na cestu, o jaké se mi nikdy ani nezdálo.”

Kořalku přivezl neznámý mladík v zá-novném automobilu. Nesa pod pažím nevel-kou bedničku, prošel krámkem přímo do kuchyně, kde ji postavil na podlahu u dveří. Potom se vrátil k autu a přinesl malý ba-líček. Položiv jej na bedničku, oznámil Po-tocké, že v bedničce jsou dva galony obyčej-né, v balíčku pak galon dobré kořalky. Po-tocká, řídíc se pokyny, jež jí dal Mueller, kývla na znamení, že porozuměla. Mladík hned opustil krámek a vsedl do automobilu, na jehož předním sedadle, jak Potocká krad-mo zahlédla, seděli jeho dva společníci. Vůz se okamžitě rozjel a zmizel. Potocká šla do kuchyně, vybalila nádoby s kořalkou aby si tuto přelila do připravených kvartových lahví, když pak byla s prací hotova, odklidila prázdné i naplněné nádoby do spižírny. Od-poledne a večer častovala již všechny své dospělé mužské zákazníky obyčejnou kořal-kou ve filigránských skleničkách, aby u-vedla ve známost nový druh zboží.

Prvního dne nepochodila špatně. V sou-sedství a nejbližším okolí bydleli převážnou většinou Poláci milovníci kořalky, mnoho jiných, kteří si rovněž potrpěli na ohnivou vodu, hrstka Ukrajinců a několik uherských Němců, vesměs pijáků silných lihovin. Od tohoto prostředí si Potocká podle úsudku Muellerova mohla slibovati mnoho. Šlo jen o přilákání zákazníků. Z jedenácti počasto-vaných mužů si čtyři koupili po sklenice, dva si dali natočiti do půlpintových lahvíček a další dva si poručili po sklenice dobré kořal-ky. Tři se museli spokojiti s darovanou kap-kou, poněvadž neměli při sobě peněz, ale slíbili přijíti jindy. Kořalka se pila ovšem v kuchyni, jak doporučil Mueller.

Druhý den uspokojil lépe než první. — Přišlo osm jiných mužů, jimž Potocká na-

bídla vzorek, i prodala pět sklenek obyčejné a sklenku dobré, zbývající dva pak si objednali po půlpintové láhvičce, pro niž si došli s penězi po večeři. Vedle těchto se postavilo v krámku ještě pět včerejších hostů, dva na dobrou a tři na obyčejnou. Potocká přenechala večer krámek na starost sestře a zůstala jen v kuchyni, kde se s muži bavila, poslouchajíc na oko se zájmem plané klábosení nebo protivné chvástání, v němž, jak známo, si libují zvláště nadnapilí Poláci. Občas ke žvástům pijáků přikývla, někdy i nahlas přisvědčila, při loučení pak měla pro každého úsměv a pozvání, aby přišel zase brzy.

V sobotu odpoledne bylo v kuchyni již živo. Hosté se stavili nikoli na jednu, nýbrž na dvě až tři sklenky, někteří přivedli s sebou své známé a nové hosty, jež Potocké nebylo již třeba častovati, jelikož byli častováni svými vůdci a častovali sami na oplatku. Večer pomáhal při obsluze též Potocký. Imponoval všem přítomným svou znalostí polštiny a slovenštiny, dorozuměl se obstojně i s Ukrajinci, toliko s Němci byl nucen mluvit anglicky. Poláci mu vůbec nechtěli věřit, že není Polák, soudíce na polský původ podle jména. V neděli dopoledne měli Potockých kuchyni plnou a v jedenáct hodin jim dokonce došla dobrá kořalka. Před dvanáctou přišel si pro peníze Mueller. Potocká jej zavedla do pokoje za kuchyní. Tam mu zaplatila a oznámila, že má obyčejné kořalky jen asi dva kvarty a dobrou žádnou. Mueller byl její zprávou mile překvapen. Sám neočekával takový odbyt a netajil se svým chybným odhadem. Hned ráno bude prý nová zásoba na místě a kdyby někdy v budoucnosti byla Potocká před nedělí v nouzi o kořalku, necht' jen zavolat po telefonu, třebaž že potřebuje olej, když půjde o dobrou, nebo gasolin, znamenající obyčejnou. Potěšiv Potockou ještě proroctvím, že našla s manželem zlatý důl, poroučel se se slibem, že se dostaví zase v neděli. Ve dvanáct hodin přestal Potocký nalévat i krátce po poledni krámek zavřel. Ann na žádost sestry odskočila objednat oběd pro celou rodinu v nedalekém restaurantu a než jej posluha přinesl, radovali se všichni obyvatelé domku z neobyčejně šťastného konce týdne.

Na prahu nového týdne stanula Potocká s nejmělejšími nadějemi. Přijavši od dodavatelů dva galony dobré a tři obyčejné ra-

soviny, počítala v duchu, kolik asi vydělá, když je prodá do týdne. Přesně se zisk arciť zjistiti nemohl. Sklenka obyčejné kořalky se prodávala po čtvrt dolaru, dobré po půldolaru, ale při prodeji půlpintových láhviček byl výdělek o něco menší, ačkoli též velmi slušný. Výpočty Potocké zněly tak slibně, že v nitru zajásala. I Potocký opouštěl v pondělí ráno domácnost s radostnými pocity, těše se, že brzy bude s to zanechat práce mimo domov a věnovati se obchodu. Též Ann se cítila po neděli spokojenější.— Přála sestře a švakrovi úspěch, zvláště po starostech, jež jim přinesly uplynulé dva měsíce. Dost se natrápila, když je viděla a slyšela, jak se nemohli dopočítati a hleděli s obavami do budoucnosti, nyní snad bude jejich nesnázím konec. Nové časy vítali s povděkem i oba synkové Potockých. Ve své dětské touze po neobmezené volnosti postřehli záhy, že jsou zbaveni bývalého pečlivého a stálého dozoru, že se jim ani matka ani teta nemohou tak věnovati jako dříve a že jsou těmito dokonce pobízeni, aby se šli sami proběhnouti venku. Který hoch by rád neběhal, a proto nebylo divu, že také synkové Potockých pili plnými doušky z poháru klukovského štěstí.

Za měsíc pokládali Potockých kořalku za boží požehnání. Jak by ne! Zisk z ní přestihl i neodvážnější sny Potocké, učinil z Potockého nezávislého obchodníka a zahrnul celou rodinu hmotným blahobytem. Boží požehnání rostlo, až vytlačilo samého Boha. Byl tam zbytečný, neboť Potockých se začali klaněti zlatému teletu. Na radu Muellerovu přibrala Potocká čtvrtého týdne ke kořalce též víno, pro lepší hosty, jak řekl rádece a rozšířila klubovní místnost, jak pojmenovala kuchyni, o pokoj s dvěma stoly, neboli o vinárničku, jak nazván hned nový pelech. V kuchyni byly postaveny již tři stoly, ale z nich dva byly v sobotu večer a v neděli dopoledne vyhrazeny hráčům karet nebo kostek, hrajícím pouze o kořalku. Tito hráči tvořili jádro společnosti, přicházejíce pravidelně v určité hodiny a odcházejíce rovněž téměř v stejném čase. Potocký schválil prodej vína i souhlasil s rozšířením místnosti, ale odepřel manželce přitakat, když tato navrhla, by hosty v pokoji obsluhovala Ann. Namítl, že by si hosté k svobodnému děvčeti leckdy ledacos dovolili, kdežto v ní, Potocké, musí respektovati jeho manželku a uklá-

dati si rezervu, na místnost by to vrhalo špatné světlo a vůbec by se neodvážil požádati Ann o službu toho druhu. Potocká však smýšlela zcela jinak. Ann prý bude magnetem, přitahujícím mladší pány, dovede odzbrojit každého dotěru a pouhou obsluhou neztratí na cti. Na otázku Potockého, kdo bude v krámku, odpověděla, že krámek zastane Jiříček a kdyby náhodou potřeboval pomoci, vypomůže mu kterákoliv z nich.

Ann nechtěla o novém úkolu slyšeti. Po prvé se sestře vzepřela, řkouc, že jest ochotna vypomáhati v čemkoli, jen do toho aby ji nenutila. Potocká se dala do pláče. Rodina prý stojí na prahu štěstí, nikdy v životě se jim už nenaskytne taková příležitost k rychlému zbohatnutí, nyní však vlastní sestra jí odpírá pomoc. Žádá od ní něco nečestného? Stala se ona, Potocká, snad špatnou ženou nebo nevěrnou manželkou, když začala mužům prodávati kořalku? Neprosila by se jí, kdyby si mohla přibrati cizí sílu. Ženská obsluha pijáky přitahuje a udržuje. Každá žena se však k tomu nehodí. Nemůže tam přece postavit nějakou nemotoru, musí si též počínati opatrně při výběru pomocnice, aby se nestala obětí špehounky, a nasaditi si do domu nějakou prohnanou sklepnici nebo něco ještě horšího, o tom škoda řeči. Jsou tu děti, muž, ne, v takové nebezpečí svou domácnost vydati nesmí. Co si však počne, když její vlastní sestra nemá pro ni trochu citu? A Potocká naříkala, vyčítala a prosila tak dlouho, až Ann povolila. Zlatá Ann! Sestra ji objala a zlíbala. Když povolila Ann, smířil se návrhem i Potocký, nemaje příčiny k maření rodinného štěstí.

Vinárnička pod správou krásné a čiperné Ann se stala záhy atrakcí okrsku. Prvního sobotního večera se v ní utržilo patnáct dolarů, následujícího nedělního dopoledne, kdy se na návrh Ann nabízely k prodeji po evropském způsobu přesnídávky studené i teplé zákusky, o desítku více, ale vedle toho si čtyři mladí polští úředníci z blízké obchodní tepny objednali stůl na každodenní přesnídávku. To byla opět slibná novinka, kterou přivítali Potockých s radostným povděkem. Otevřelo se nové zřídlo, jen bylo třeba svésti Potocké novou půtku o jeho opatrovnici. Ann chodila ve dne do školy a nyní se od ní žádalo, aby svou svěží slícnost propůjčila vinárničce za vnaidlo pro dopo-

lední hosty. Opět vynaložila Potocká všechn dar své výmluvnosti a prolila potůčky slzí, než se jí podařilo přiměti Ann k opuštění školy aspoň na jeden semestr. Jakmile však byla i tato překážka zdolána, vypluli Potockých s rozvinutými plachtami na moře, na jehož druhém břehu chtěli zakotviti v tušeném přístavu pohádkového bohatství.

Přece ale byl někdo blízký šťastné rodině, jenž příkré změny v jejím životě sledoval s nedůvěrou, ne-li s úzkostí. To byl Beníšek. Snad právě proto, že přicházel do rodiny pouze jednou týdně, zdály se mu příkrější, než ve skutečnosti byly. Nejdrívě ho znepokojovalo nové prostředí, v němž se ocitl Jiřík. Snaživý, na duchu i na těle prospívající hošík přesídlil ze světlého a veselého bytu do světnic tmavých a ponurých, v nichž klid byl vinou krámku zejména v pozdních hodinách odpoledních rozrušován téměř ustavičně. Následkem toho nemohl při domácím opakování látky náležitě soustřediti svou pozornost a stal se těkavým i za lekcí s učitelem. Ztratil často místo v notách, zapomínal repetice, unikla mu i jiná hudební znaménka a celá hra se vyznačovala nedbalostí. Po několika takových neúspěšných lekcích postěžoval si Beníšek Ann, kterou zastihl samotnou v krámku, že se mu Jiřík učí nedostatečně. Ann se soustrastně usmála a prozradila, že vlastně nikdo z rodiny dosud v novém bydlišti nezdomácněl. Jelikož nejevila chuti mluvit o příčinách, neobtěžoval ji Beníšek otázkami, když pak, aby zapudila nepřiznivý dojem skupé sdílnosti, pronesla jako na omluvu, že se snad všechno polepší v brzkém čase, odpověděl lakonickým: "Doufejme!"

Nic se ovšem nepolepšilo. Když později zpozoroval, co se děje v kuchyni, kudy musel projíti do pokoje, nevěstil si z toho nic kloudného. Jiřík se v učení očividně horšil. Neklid z očí a mysli mu vjel do celého těla. Neudržel levou ruku nahoře, škubal pravou při tahu, přešlapoval i jinak hyzdil svůj postoj a k novému nemilému překvapení Beníškovu začal při opravách projevovati nelibost. Beníšek snesl u žáka odpor pasivní, dokonce jej dokázal i omluviti rozmanitými příčinami. Jiříka měl opravdu rád, jeho rodičů si až do nedávna hluboce vážil, podrobil tedy svou trpělivost zkoušce a čekal na obrat. Ale ten se dál postupně k horšímu. Jiřík se odvážil k odmlouvám, ohrosování

pysku, pohrdavým úšklebkům, a když si žasnoucí učitel otočil konečně jednou chlapce k sobě, aby mu promluvil do duše, spatřil jeho zlé oči. Vzpurný a drzý pohled nesl pečet' ulice. Beníšek viděl, že je zle. Jsa však zkušeným znalcem dětských duší, věděl, že někdy přispěje k záchraně náhlý otřes. Snad se osvědčí prostředek toho druhu též u Jiříka. Povstal beze slova a zavolal do pokoje Potockého. Postěžovav si otci na chabé učení, přešel bez obalu k žalobě, jak se Jiřík pokazil i na způsobech. Potocký se trásl zlostí, lítostí i hanbou, že se něčeho takového dočkal na Jiříkovi, ale nejša schoopen v rozčilení slova, začal odpínati opasek. Jiříka obešla hrůza. V rozhodném okamžiku zadržel Beníšek ruku Potockého a požádal tohoto, aby odešel, poněvadž si ostatní vyřídí s Jiříkem sám. Při žádosti mrkl významně na otce, ten porozuměl a vrátil se do kuchyně. Mezi čtyřma očima přesvědčil Beníšek Jiříka, že to s ním myslí dobře. Chtěl mu ukázati, že má otce na své straně, ale v zápětí ho zachránil před bolestným výpraskem. Nešlo mu vůbec o trest, nýbrž o to, aby Jiřík poznal, že chybil, aby v učiteli, který jej nikdy tělesně nestrestal, viděl přítele. Přimluvil se za Jiříka u otce, aby mu poklesek odpustil, ale očekává, že Jiřík v budoucnosti nezavdá příčinu k žalobě. Jiřík se skutečně napravil, aspoň po stránce chování. V učení rovněž jevil dobrou vůli, ale ta nestačila za zlé okolnosti, jichž přibývalo. Z pokoje, přeměněného ve vinárničku, musel odstěhovati svůj stojánek na noty za zadní ložnice, kde spala jeho teta. Tam cvičil, když neprodával v krámu nebo neběhal po ulicích, a tam přešel též Beníšek se svými lekcemi.

VII.

Pro čtvrtou splátku si přišel Rosenkranz k Potockým místo na začátku asi v polovici měsíce. Potocká jej přivítala vesele. Po roztrpčenosti, kterou se vyznačovala její minulá rozmluva s ním, nebylo stopy. Z jejího hlasu zněla vděčnost a obsah jednotlivých vět tlumočil Rosenkranzovi, že získal nové přátelství. Potocká skutečně pokládala Rosenkranze za dobrodince svého a své rodiny, poněvadž k ní poslal Muellera. Rosenkranz byl arcit' zase již dávno zpraven svým přítelem, jak se Potockým vede, a proto jej změna v chování Potocké nepřekvapila. Tázaje se, je-li Potocký doma, vytáhl z náprsní

kapsy v kabátě stvrzenkovou knížku, aby si vyřídil nejdříve obchodní povinnost. Potocká mu řekla, že Potocký odjel kamsi do Plzně a vrátí se k polednímu. Potom zašla do kuchyně pro peníze. Vrátivši se, oznámila Rosenkranzovi, že složí dvě splátky, jelikož jest při penězích. Dvě splátky najednou? Zakroutil udiveně hlavou, neboť toho se přece nenadál, ale hned se dal se zřejmým potěšením do psaní stvrzenky. Vyměnil tuto pak za předem odpočítané již peníze, rovnal bankovky do tobolky, tázaje se, kdy si může přijíti pro příští splátku. Třeba hned po prvním. Rosenkranz se zase podivil. To se peníze Potockým doslovně hrnou do krámu. Vlastně za krám, opravil se s potutelným důrazem. Potocká se mu celá blaženě svěřila, jak se na ně štěstí usmálo. První a hlavní zásluhu o to přiznala jemu. Rosenkranz se divil znovu. Stavěl se skromným, jak prý by přišel k takové zásluze, když vykonal pouze svou povinnost. V srdci se však radoval, že si Potockou tak lacino naklonil. Potocká jej ještě ujistila, že mu do smrti bude vděčna a pozvala ho na sklenku vína. Rosenkranz zkoprněl údivem. Ovšem, přijal pozvání, ale s podmínkou, že paní Potocká bude pít s ním, aby si mohli přituknouti na zdraví. Potocká poprosila Ann, aby jí hlídala chvíli krámek a zavedla Rosenkranze do vinárničky. Nalila mu plnou sklenku a sobě toliko na dno.

"Takhle nepiji," protestoval se smíchem, ukazuje na téměř prázdnou skleničku, již držela Potocká.

Tato si jí dolila, zvedla k Rosenkranzově a přitukla. Připili si na zdraví. Každý vyprázdnil sklenku až do poloviny, ale Potocká se přitom zakuckala. Nebyla na víno zvyklá a Rosenkranz se jí vysmál, jaká že jest vinárnice. Začervenala se, připadajíc si skoro hloupou. Aby se zachránila z rozpaků, dala se též do smíchu, řkouc, že se snad naučí pít víno brzy. Rosenkranz jí přisvědčil s dvojsmyslným dodatkem, že se naučí i jiné věci.

"Myslíte?" vyhnula se odpovědi otázkou, jelikož vystihla obojí smysl.

Nevěda přesně, jak Potocká o jeho nárázce smýšlí, chopil se zase sklenky. Dopijí a pak počastuje on. Poslechla a naplnila znovu obě sklenky. Položil na stůl dolar. Když s ním chtěla odejít, aby mu přinesla zpět drobné, zadržel ji za loket, pravě, že to jest

**V údolí řeky
White
v Jižní Dakotě.**

★

se nalézají pověstné
Bad Lands, které
sice nenáleží mezi
nejkrásnější místa
státu, jistě ale me-
zi nejzajímavější

dolar pro štěstí, který se nesmí rozměnit. Setrvala tedy, ale odtáhla jemně paži, jejíž měkkost v nadloktí vychutnal dvojím lehkým stiskem.

"Na vaši krásu!" Podal jí nápoj a přiblížil svou sklenku k ústům. Nechtěla mu odporovati, ačkoli věděla, že pijí příliš rychle. Odtrhla asi při polovici, avšak máchl odmítavě rukou, nutě ji k vyprázdnění sklenky, jelikož se pilo na její krásu. Potlačil její prosby, že tolik vína nesnese a naléhal, až mu vyhověla. Když postavil prázdné pohárky, řekl svolně:

"Nyní si můžeme trochu oddechnouti."

"Jakživa jsem nevypila dvě sklenky vína tak rychle za sebou," přiznala se Potocká upřímně.

Rosenkranz se jí zase vysmál, že takhle nesmí mluvit s hosty ve své vinárně. Hosté se nesmějí zrazovati od pití, nýbrž pobízeti. Vinárnice musí jíti příkladem napřed. Aspoň první tři sklenky, potom již hosté pijí bez pobídky. Takto a podobně poučuje Potockou, díval se jí Rosenkranz pozorně do tváře, brzo-li se jí vrazí víno do hlavy. Netrvalo to dlouho, ba, Rosenkranz se dočkal dříve, než předpokládal. Když měla tváře jako růže a oči se jí leskly, stočil řeč obratně do dvoreni. Obdivoval se jejím půvabům, nešetřil lichotnými slovy a chvále její plet', pohladil ji na obnaženém předloktí. Uškubla sice po prvé, ale když pokus opakoval strpěla mu tuto důvěrnost. Z jejich odpovědí postřehl, že pozbývá již své vůle. Mohl v důvěrnostech pokračovati, ale nenechal se svěsti hloupostmi a pokračoval ve svém rafinovaném plánu, aby ji dostal úplně do své moci. Potom si vynahradí stonásobně, co mu nyní ujde. V hovoru se k ní naklonil a tlumeným hlasem jí úlisně sliboval:

"V neděli k vám přivedu tři hosty, kteří pustí hodně peněz."

Potocká se naň se strany vděčně usmála. Přiklonil se potom k ní těsně a ztišil hlas do šepotu.

"Ale pod jednou podmínkou: když půjdete se mnou dnes do divadla."

Nespustil s ní oči. Byla zmatena. Aby jí poskytl trochu času, sáhl po láhvi a nalil do obou sklenek. Potocká zatím vedla boj ve svém nitru. Bála se Rosenkranze pohněvati, ale hned se tázala sama sebe, proč ji zve do divadla? Snad ji potom pozve i jinam, ovšem, brousí si zuby, ale pohoří. Kam to

vlastně zašla? Nezačíná podváděti svého muže? Bláhový nápad! Jíti do divadla se známým není ještě manželská nevěra. Rosenkranz přivede prachové hosty a Tonouš přece o jejím výletu do divadla nebude mítí tušení. Nic zlého se nestane a škoda si lámati hlavu.

Rosenkranz k ní přistrčil sklenku. Přijala ji jako okamžitou záchranu, aby získala ještě chvíli na odpověď. Úmyslně pila zvolna a dlouho, a ještě po vypití vína dopřávala si zdánlivě odpočinku, jen aby rozmýšlenou prodlužovala. Hlavou jí letělo množství obav, dohadů a představ. Nebyla s to utkvěti v mysli na ničem určitém. Víno jí rozebrálo a tělem prolínal blahý pocit. Podívala se na Rosenkranze, jenž se jí nezdál ošklivý. Jejich zraky se setkaly a on se ptal skoro prosebně:

"Jak jste se rozmyslila?"

"Kam chcete jíti?" vyzvíдалa.

"Třeba do State-Lake? Tam hrají od jedenácti."

"Půjdu. Ruku na ty hosty v neděli."

Podal jí ruku a stiskl.

"Počkejte na mě v automobilu. Převléknu se."

Vyprovodila ho ke krámku a zavolala Ann do bytu, aby jí pomohla. Točila se jí hlava a bez sestry by se nebyla ustrojila. Na dotaz Ann, kam se tak strojí, odpověděla úsečně, že do města. Sestra, domnívající se, že se pohádala s Rosenkranzem, ji už neobtěžovala. Když byla Potocká hotova, objala Ann a požádala ji, aby se nezmiňovala Tonoušovi, že odjela s Rosenkranzem.

Ann vykřikla:

"Mařenko! Rosenkraz na tebe čeká? A ty s ním jedeš?"

Potocká políbila sestru.

"Vrátím se do páté. Tonoušovi řekni, že jsem si jela něco koupiti. Více ti nemohu nyní říci, ale neboj se o mě! Sbohem!"

Než se Ann vzpamatovala, vyběhla Potocká na ulici a přisedla k Rosenkranzovi. Hlava se jí stále točila a v rychlé jíždě se před jejíma očima mihalo vše v neurčitých obrysech. Rosenkranz za chvíli odbočil do tichých ulic, kde zmírnil rychlost, aby prý se trochu probrala, než půjdou do divadla. Jeho rozhodnutí přijala téměř s povděkem, neboť víno v ní pracovalo divě. Při zvolnění jíždě se jí mohl Rosenkranz více věnovati. Sám jsa trochu rozjařený, mluvil

však s ní tak, že zavřela studem obě oči, aby se nemusela na něho dívat, a byla by jistě zavřela i obě uši, aby jej nebyla nucena poslouchati. Neodpověděla mu ani jednou, ale konečně ho pěkně poprosila, aby již zajeel k divadlu. Splnil její prosbu a v krátkém čase stál před divadelní pokladnou, kde koupil dvě sedadla, jejichž umístění podalo němé svědectví, že chodí do tohoto vaudevillního divadla často. Nepotřeboval vůbec služeb uváděčů a vedl Potockou sám do útulného přítmi, kam neproniklo mnoho cizích očí. Za představení, trvajících přes dvě hodiny, pokusil se několikrát dotknouti se ruky své společnice, ale tato předmět jeho touhy vždy odsunula. Seznal marnost svého úsilí, spokojil se občasným vdechnutím parfumu z jejích šatů. Teprve ke konci představení se stal zase dotěrným, ale Potocká si zosnovala již svou lest. Na oko hrála si několik minut na bezbrannou oběť. Když povstali k odchodu, požádala Rosenkranze, aby na ni posečkal u východu, než se upraví. Odešla do odpočívárny pro dámy a nechala Rosenkranze čekat, neboť opustila divadlo jinými dveřmi a vrátila se domů ve voze pouliční dráhy. Rosenkranzových výčitek se nebála. Vyhověla jeho podmínce, ale po tom, co jí říkal v automobilu, nemohl očekávat, že k němu po divadle zase přisedne. Zač by ji musel považovati? Na cestě od pouliční dráhy na Milwaukee ave. se těšila, jak své dobrodružství vyličí Ann.

Našla sestru v krámku, kdežto Potocký měl dva hosty v kuchyni. Vklouzla do ložnice, aby se odstrojila. Sestra za ní nepřišla. Teprve po převlečení si Potocká upřímně oddechla. Dobrodružství s Rosenkranzem skončilo bez úrazu. Přece však si uvědomila nebezpečí, v něž se lehkomyšlně vydala. Mohla býti spatřena někým, když nasedala do auta nebo když vystupovala z něho před divadlem, mohla se potkat s někým v divadle, též ji tam možná někdo viděl, aniž o tom měla tušení. Kdyby se to Tonouš náhodou dověděl, marně by mu dokazovala, že mu zůstala věrna. A ve skutečnosti mu věrna zcela nebyla. Vzpomněla si na dopolední pitku ve vinárně. Vyšla z ložnice, rozhlížeje se úkradmo kolem sebe. Nedívá se na ni Tonouš podezřívavě? Chtěla se vyhnouti jeho zrakům. Těžilo ji špatné svědomí, neboť se přece jenom provinila. Hřích je hřích, když ho člověk nemůže býti zba-

ven, hryže v nitru. Ale Tonouš se díval do sklenky s kořalkou. Pil na zlost, o jejíž příčině věděla Ann.

Potocký se vrátil z Plzně až v jednu hodinu, jelikož se sešel s několika známými, jimž se pochlubil, jak se mu znamenitě vede. Vypil s nimi něco vína a když se ve společnosti rozvázaly jazyky, špičkovali jej přátelé, že s hezkou ženou a hezkou švakrovou může v nové živnosti nadělati peněz jako třísek a žít si po způsobu tureckého sultána. Když se Potocký ohradil, že Ann jest anděl rodiny, smál se celý stůl. Anděl, ale též z masa a krve. Cestou z Plzně vyvětralo Potockému z hlavy dobré víno, nikoli však špatné myšlenky. Pozdravil Ann vesele a ta mu poděkovala s větším účastenstvím než jindy. Bylo jí Potockého líto, že ho sestra podvádí s Rosenkranzem. Řekla švakrovi, že si Mařenka jela něco koupiti do města. Čertovo seménko z Plzně začalo v hlavě Potockého klíčiti. Divil se, že mu Mařenka nic neřekla ráno, než jel. Postrašená Ann omlouvala sestru, že si na věc vzpomněla až k polednímu. Chystala švakrovi oběd a snažila se jej laskavou mluvou odvésti od podezřívání manželky. Potocký se záhy zdánlivě uspokojil, ale klíček seménka pracoval dále. Byla tu Ann. S ním sama doma. Anděl rodiny, též z masa a krve. Slyšel dosud smích přátel v Plzni. Ann vskutku dnes se chová jinak než jindy. Či byl až do této chvíle slepý? Jak je krásná! Krásnější než Mařenka! Co? Hřích? Snad hřích, avšak sladký. Ze seménka vyrostl již stromek poznání.

Ann, nemajíc tušení, jaké myšlenky zrají ve švakrově hlavě, prostřela mu na stůl. Potocký jí odpovídal na otázky sice roztržitě, ale to si vykládala podezříváním sestry, a proto tím spíše se pokoušela jej upoutati řečí, aby zapomněl. Stála právě u kamen, obrácena zády k němu, když se k ní přiblížil a vzal ji za ruku. To činival i dříve, i v přítomnosti Mařenky, prohodil nějaký žert a zase si hleděl svého. Ann tedy i tentokrát přijala jeho projev jako jindy.— Otočila se k němu, aby se naň usmála. Než se nadála, objal ji a vtiskl jí políbení na rty. Vyvinula se z objetí a smála se mu, že je opravdu vesel. Smál se rovněž.

“Ann, ta byla sladká. Smím si vzít ještě jednu?”

Dívka, potěšena, že Potockého rozveselila, smála se dále, řkouc:

"Švakříčku, jste mlsný, ale chutnali-li vám hubičky před obědem, vezměte si třeba ještě dvě."

Potocký ji sevřel v náručí a líbal, dlouze a dlouho. Ann po prvním polibku litovala své ochoty. Vášnivě přissání se rtů Potockého na její a lubužnické doteky jeho ruky, která zabloudila vysoko nad její pas, přesvědčily ji, že ji nelíbá švakr, nýbrž netušený nápadník jejího těla. Bože, zachraň Potockých! Sestra padá s Rosenkranzem a švakr chce zde zhřešiti s ní. Vyškubla se s napjetím všech sil švakrovi, až se tento zapotácel.

"Ann, drahá Ann, musíte býti mou! Miluji vás!"

Vrhla naň pohled, v němž se zračila lítost i opovržení. Pak mlčky odešla do krámků. Potocký se díval za ní, skřípaje zuby. Asi za hodinu přišli do kuchyně na kořalku dva muži. Ann tam nevešla ani za sestrou, když se tato vrátila. Bylo jí úzko při pomýšlení, čeho se může v domě dožiti. Vrátila se do bytu teprve k večeri, aby byla pohotově k pozdější obsluze ve vinárničce. Sestře se o své nepříjemné zkušenosti nemínila slovem. Příliš ji milovala, i když v ní viděla od dopoledních hodin záletnici. Byla dokonce odhodlána k přetvářce. Bude mluvit se švakrem jako jindy, jen se vyhne jeho blízkosti o samotě.

VIII.

Rosenkranz i přes svůj neúspěch u Potocké dostal této v slově. Předtím si arciť upřímně vynadal oslu, že se jí dal oklamati. Ačkoli odhadl více méně správně rozumové i citové kvality mnoha žen, v Potocké se spletl jako nikdy předtím. Nejbližší neděle se objevil ve vinárničce s třemi přáteli, kteří opravdu nešetřili penězi. Čtveřice pila víno, poručila si zákusky, občas si dala přinéstí dobrou kořalku, nakoupila si zásobu nejdražších doutníků, dvakrát počastovala i vedlejší stůl a úhrnem utřila Ann od ní dvacet dolarů. Hosté se zdrželi téměř tři hodiny. Potocká obsluhovala s manželem v kuchyni, ale ve volných chvílích odběhla do vinárničky, kde přisedla k Rosenkranzovi, vyznamenávajíc jej zřejmě před společností. Činila to z pouté obchodní vděčnosti a snahy, aby i v budoucnosti udržela jeho přízeň, předpokládajíc, že po své zkušenosti s ní přišel k rozumu a nebude ji víc obtěžovati

smyslnými návrhy. Rosenkranz však si vyložil příliš okaté vyznamenání jako nový projev náklonnosti a spřádal v duchu znovu nástrahy na vábnou kořist. U stolu se ovšem zbytečně neprozrazoval, obmeziv se jen na několikteré pohlazení ruky nebo nohy své sousedky pod stolem, ale ani tyto skryté důvěrnosti neušly bystré Ann, jež za obsluhy nenápadně pozorovala sestru i jejího svůdce.

Ann nenáviděla Rosenkranze z hloubi duše. Svým ženským instinktem tušila v něm dávno zloducha rodiny a lidské společnosti vůbec. V jejích očích byl obyčejným příživníkem, tyjícím z bližních, kteří při koupích nemovitostí nemají dost času, nebo dost peněz, nebo dost rozumu. Za takové parazity pokládala všechny dohazovače druhu Rosenkranzova. Od chvíle, kdy jej viděla, an si odvedl její sestru za nekalým účelem, byl pro ni upírem, vyssávajícím nejen peníze, nýbrž i čest. Dříve jí bylo líto sestry i švakra, že upadli do jeho tenat, když však objevila v Potockém záletníka, přenesla všechnu lítost na sestru. Švakra se začínala vskutku báti. Žádostivé pohledy a tajné lichotky, jimiž ji pronásleduje od svého prvního pokusu, předpovídají, že ve svém útočení neustane. Sestra by jí byla bezpečnou záštitou, kdyby sama nepodléhala svodům Rosenkranzovým, takto však bezděčně připravuje záhubu sobě i jí, neboť až přijde Potocký na spády Rosenkranzovy, nebude vázán žádnými ohledy a provede svůj zámer s ní z pomsty. Svěřiti se sestře s dotěrností Potockého nemůže, aby nezpůsobila první různice v domácnosti, a opustiti ji nyní, když se Mařenka octla na nebezpečně nakloněné ploše, nesmí.

Když po odchodu čtveřice odevzdala sestře tržbu, řekla jí Potocká o samotě:

"Vidíš, co dokáže trochu pozornosti k mužům? Takového Rosenkranze si musíme udržeti."

Ann jí odpověděla, že si zahrává s ohněm, ale sestra ji umlčela polibkem v objetí, při němž jí v diskretní rozjařenosti z požitého vína pošeptala do ucha:

"Neboj se o mne, Ann. Nic se nestalo a nestane. Chci od Rosenkranze jen dolary."

"A dáváš mu za ně—"

"Trochu úsměvu a naděje."

Ann, zpozorovavši, že se k vinárničce blíží Potocký, poslala sestru do kuchyně a

jala se sbíratí sklenky se stolů, aby je odnesla rovněž do kuchyně. Přemýšlejíc o sestřiných slovech, usmívala se trpce pro sebe, neboť se domnívala, že ji sestra obelhala. Nemohla věřit, že se Rosenkranz spokojil nedávno pouhou návštěvou divadla. Z myšlenek ji vyrušil Potocký všetečnou otázkou, čemu se usmívá. Postavil se těsně u ní a vzal ji opět za ruku.

Vyškubla ji, aby dala dotěravci bez hluku na jevo, že jí není jeho přítomnost milou, když se však nehnul, vzdálila se sama s prázdným tácem do kuchyně. Potocký sklídl stoly za Ann a nalil si v kuchyni před Ann dobrou kořalku. Pil zřejmě na zlost, vrhaje na nepřístupnou dívku pohledy plné vyčítavosti a vzdoru.

Podobné scény se opakovaly často a tak se naučil Potocký pít kořalku, až se mu stala postupem času nezbytnou potřebou. Ann se nad jeho zkázou rmoutila, několi-krát s ním laskavě promluvila, napomínajíc ho, aby z ohledu na Mařenku a děti obrátil, ale Potocký ji vždy odbyl ultimatem, že přestane vůbec pít, když mu bude po vůli, jinak že mrhá slovy. Po Potockém propadla pítí vína Potocká. Stalo se to hlavně pochybno zásluhou Rosenkranze, jenž přicházel do vinárničky nejméně dvakrát týdně, někdy sám, někdy s přáteli, aby se víc utratilo, ale vždy za Potockou, která si s ním již nevěděla rady. Strpěla mu pokoutně leč jakou nevázanost, Rosenkranz však často přecházel do smělých nezkrotností, jež Potocká nemohla snést, i když byl její manžel někdy mimo dům. Rosenkranz ji rovněž vytrvale lákal na projížďku, ale tu Potocká z pochopitelných důvodů pod různými záminkami odkládala. Své nesnáze utápěla ve víně, jež otupovalo hroty jejího svědomí, a jelikož se utíkala k opojnému nápoji posléze denně, stala se konečně pijačkou již ze zvyku.

Do osmnácti měsíců měli Potockých při znamenitých příjmech zaplacený všechny splátky na druhou hypoteku, ale tato doba postáčila rovněž k nahromadění událostí, jež, řítíce se rychle po sobě, způsobily úplnou zkázu kdysi vzorné rodiny.

Jednoho dubnového večera se vrátil Karlíček z ulice, kde si hrával s dětmi obyčejně do tmy, neočekávaně brzy. Na dotaz Ann, co se mu stalo, postěžoval si, že je mu zima. Teta jej uložila a znepokojena

vzezřením dítěte, vybidla Potockou, aby se šla na synka podívat. Než se matka vypravila od hostů, Karlíček usnul. V noci spal hošík nepokojně, převracel se, házel sebou i mluvil ze spaní. Ráno viděli Potockých, že chlapec ochuravěl vážně. Oči se mu leskly, tváře měl rozpálené a nepoznal otce ani matky ani tety. Potocký přivolal lékaře, ten po důkladné prohlídce malého pacienta potřásl smutně hlavou, řka, že je zle a pomůže jen zázrak. Avšak zázrak se nestal a třetího dne telefonoval Potocký výpravčímu pohřbů.

Ztráta mladšího synka uvrhla sice manžele Potockých v zármutek, ale rána osudu již nebyla dosti silnou, aby jimi otřásla a vyburcovala je z tuposti. Kdyby sami předtím nebyli propadli pijáctví, snad by byl stačil tento boží prst, aby manželé, zaslepení božím požehnáním, prohlédli. Nedbalou péčí přišli o jedno z dětí, pro něž se hnali za dolary po záhubné cestě, avšak pro zpytování svědomí a z něho vyplývající pokání již neměli smyslu. Trochu smutku proplakali a ostatní propili. Karlík sešel s očí, sešel i s opájené mysli, ba Potockých zapomínali i na živého Jiříčka. Ten očividně planěl v otravném ovzduší domácím i na zdravém povětří mezi uličníky.

Když za několik dní po pohřbu přišel do vinárničky zase Rosenkranz, poslala Potocká Ann, aby ho obsloužila. Rosenkranz byl rád. Nebyl sice s Ann důvěrně znám, ale s Potockou, která se podle jeho domnění ještě nevyplakala, též mnoho zábavy nemohl očekávat. Ann se k němu chovala nad obyčej úslužně, jen aby mu nezavdala příčiny k nespokojenosti, dokonce s ním vypila, po prvé v životě, dvě sklenky vína a přijala všechny jeho záludné poklony s vděčnými na oko úsměvy. Zdržel se asi dvě hodiny a rozplýval se potěšením, když jej Ann zvala, aby si na vinárničku zase brzy vzpomněl. Největší radost z Rosenkranzovy spokojenosti měla Potocká. Ann jí musela vypravovat, jak se s ním bavila, co jí řekl a co mu odpověděla. Vyzvěděvši, co chtěla, Potocká přivínila sestru na prsa a líbajíc ji, ptala se:

“Že není tak zlý?”

“Není,” přisvědčila Ann, jen aby Potockou potěšila.

“A víno, že ti neudělalo zle?”

“Docela nic, leda, že jsem byla veselejší.—”

Rosenkranzovy návštěvy se dály potom ob den. V týdnu chodil sám, v neděli ve společnosti přátel. Ann, aby se vyhnula podle možnosti Potockému, jenž se k ní choval pod vlivem kořalky stále dotěrněji, přidržovala se většinou času Potocké, s níž se naučila i pítí víno. Ve vinárničce se Rosenkranz bavil vesele s Potockou i s Ann. Potocký uléhal obyčejně po jedenácté hodině, vinárnička však žila každého dne přes půlnoc, někdy až do jedné. Poslední dvě hodiny bývaly nejrozpuštěnější, zvláště když Rosenkranz z hostů osamotněl. Potocká mu promíjela mnoho a Ann aspoň něco.

Jednou vnutil do Ann tolik vína, že se opila a sedíc u stolu proti Rosenkranzovi a Potocké, klímala, ačkoli bylo ještě daleko do půlnoci. Rosenkranz, zočiv, že Ann usíná, ztišil mluvu, naklonil se k rozbužné Potocké a něco jí pošeptal. Potocká sebou trhla, vytřeštila oči na spící Ann, pak na Rosenkranze a zavrtěla odmítavě hlavou. Rosenkranz se ušklíbl. Nedav se odbýti, znovu cosi šeptem Potocké vykládal. Mluvil dlouho, až odpor vinárnice přemohl. Potom vytáhl z náprsní kapsy tobolku, odpočítal pět desetidolarových bankovek a vložil je Potocké do ruky. Potocké se třásla ruka rozčilením, žmolila chvíli peníze v prstech, jako by ji pálily, ale nevrátila jich, nýbrž zastrčila do kapsičky v zástěře. V zápětí se zvedla, aby přinesla nové víno. Rosenkranz mezitím vyndal z vesty malý složený papírek, jehož obsah nasypal do sklenky pro Ann. Zamíchav nápoj, pokynul Potocké, aby dívku probudila. Potocká poslechla a Rosenkranz vyzval k zdravici na rozchodnou. Ann vypila sklenku najednou, prohodila, že už jí víno nechutnalo, podala Rosenkranzovi ruku na dobrou noc a ubírala se do své ložnice. Potocká ji opatrně následovala. Vráťivši se za několik minut k Rosenkranzovi, pravila sdílně:

"Nebyla by se ani svlékla, jak byla o-spalá. Pomohla jsem jí a již spí."

"A bude spát až do zítřejšího odpoledne," smál se Rosenkranz.

"Kdy půjdete odtud?"

"To ještě nevím. Půjčte mi klíč od zadních dveří!"

"Je ve dveřích," ukazovala Potocká. — "Nezapomeňte zamknouti a klíč dejte na okno. Dobrou noc!"

Chybělo deset minut do půlnoci, když Rosenkranz vešel sám do Anniny ložnice.

IX.

Když následujícího rána o páté hodině zazněl budíček v ložnici Potockých, zatáhl jej Potocký, natáhl si nohavice a šel podle každodenního obyčeje otevřít krámek. Potocká, jež spala jindy až do osmi hodin, vstala tentokrát s mužem, nemohouc se dočkat, aby se mu pochlubila lehce vydělanou padesátkou. Byla pochopitelně zvědavá, co bude souditi o získaných penězích. Byl to přece zcela nový zdroj, o němž dosud nikdy spolu nemluvili. Posečkala, až se vrátil z krámku, pak mu vyšla z ložnice naproti.

"Něco ti ukáži, Tonouši! Pojd' sem!"

Vedla muže k oknu, kde vytáhla nové bankovky z kapsy.

"Víš, kolik?"

"Nu, padesát dolarů."

"Ty se na nic neptáš?"

"Co bych se ptal, leda od koho jsou."

"Od Rosenkranze."

"Rosenkranz ti dal padesátku? Za co, prosím tě?"

"Za Ann."

Potockým to škublo.

"Za Ann?"

Potocká potom vypravovala muži vše, co se v noci událo, nic nezamlčujíc. Potocký sice napjatě poslouchal, ale k překvapení Potocké jen prohodil, že prodala hodně lacině. Potocká žasla. Očekávala buď odpor nebo údiv, a zatím slyšela otrlou nespokojenost. Přece šlo o její sestru a jeho švakrovou, a Potockým hnuly jen dolary. Z úžasu ji vyrušilo vlastní svědomí otázkou: A co ty žasneš? Kdo prodal? Ty, vlastní sestra! Zamrazilo jí v zádech. Nepříjemný vnitřní hlas umlčela sobeckým pohledem na bankovky, jež odnesla do tajné skrýše v ložnici. Teprve po odchodu manželky se Potocký radostně usmál, jelikož se octl blíže svého cíle. Byl přesvědčen, že Ann bude od nynějška přístupnější. Radost jeho byla kalena pouze pomyšlením, že ho Rosenkranz předběhl. Bude tedy druhý, a to hned zítra, řekl si, i kdyby to měl zaplatiti rozchodem s manželkou. Předsevzetí zapil, jako obyčejně, kořalkou.

Ann se opravdu probudila až druhého dne odpoledne, procitnuvši z hrozného snu. Otevřela oči, v nichž cítila horkost, povytáhla

vička a zjistila nejbližší předměty v pokoji, aby se přesvědčila, že vskutku bdí na svém lůžku. Teprve potom se otřásla hrůzou, vzpomínajíc na hrozný sen. Chtěla si sáhnouti na čelo, ale obě ruce měla tak zmalátnělé, že nemohla žádnou pozvednouti. Rovněž marně zkoušela pohnouti nohama. Celé tělo se jí zdálo zdřevěnělé, polámané, bolavé. Zůstala tedy ležeti nepohnutě a napínala mysl, aby se soustředila. V hlavě se jí ho-

cházel, nohy se jí lomily v kolenou, hu! Opět se zachvěla. Potom, co potom? Ano, jedna z těch nestvůr ji lapila a sevřela. Podobala se Potockému. Rvala se s netvorem, ale ten nepustil. Stiskl ji pevněji, drtil ji bez milosti, až v mukách omdlela. Prožívši znovu celý sen v myšlenkách, těžce oddychovala. Náhle ucítila bolest a zároveň jí zabřesklo v mozku. Co se stalo? ptala se sama sebe. Ne, to byl ošklivý sen, odpoví-

Pohled na Štýrský Hradec, v kterém se minulého roku odehrávaly výtržnosti v krvavých bouřích, jež vzaly svůj původ ve Vídni. Město čítá 157,032 obyvatelů podle velikosti je druhým městem v Rakousku.

nily myšlenky jedna přes druhou a jen s největším úsilím je zachycovala. Co všechno prosnila! Znovu a znovu se jí v představách zjevily ohyzné obludy, jež se po ní sáply a jimž unikala v zoufalém úprku. Hnala se, ne, letěla s větrem o závod, skákala přes propasti, prodírala se houštěmi, ale hrůza, ať se ohlédla kam chtěla, na všech stranách zřela ohavné potvory, syčící jedovatý dech a prskající oheň. Pot s ní tekla, dech jí do-

dalo jí nitro. Neklamej se, sténało její tělo. Bože, smiluj se! Že by švagr? Že by to byla skutečnost? Bála se domyslit odpověď. A nebylo jí už odpovědi třeba. Věděla, že je to pravda, cítila, že se stal zločin... Z hrůzy ji vysvobodily mrákoty.

Odpoledne v ten čas přišel Beníšek. Dorazil k Potockým krátce po třetí hodině. Jiřík nebyl ještě doma ze školy a Potocká šla právě pro maso na večeri. V krámku byl

Potocký. Stál u vysoké skříně, podpíraje si bradu oběma rukama a civě dveřmi na prázdnou do ulice.

"Jděte dále," pobídl Beniška těžkým jazykem. "Jiřík přijde za chvíli."

Beníšek se s Potockým nezdržel, nýbrž zamířil bytem k zadní ložnici, kde si chtěl před příchodem Jiříka něco přehrát. Dveře ložnice byly dokořán, avšak Beníšek, uzřev před sebou neustlané lůžko a na něm Ann, stanul překvapen na prahu. Zahlédl pouze rozpuštěné vlasy, bledý obličej jako u mrtvolky a obnaženou paži na pokrývce, i chtěl se otočiti, aby se pozeptal po jiném místě k učení, když dívka otevřela oči. Probudila se patrně lomozem dveří, oddělujících kuchyni od pokoje, vinárničky. Beníšek pozdravil a prosil o prominutí, že vyrušil. Ann zkrivila obličej, snažíc se usmáti.

"Snad jste churava?"

Ann zavrtěla hlavou. Beníšek viděl, jak zvedla předloktí. Kynula mu, aby vešel do pokoje. Učinil tři kroky a postavil se těsně u lůžka.

"Nechci, aby nás slyšeli," zašeptala.

Beníšek se naklonil k dívčině hlavě.

"Prosím vás, odložte dnešní lekci. Jinde hrát nemůžete a musel byste dlouho čekat, než se ustrojím. Přeložte ji třeba na zítra, ano?"

"Slečno Ann, s největší ochotou. Co se vám přihodilo, smím-li se ptáti?"

Svráстила čelo. Koutky úst se roztáhly.

"Až jindy, pane Benišku. Snad zítra. Přijdete?"

Učitel přikývl ochotně.

"Děkuji za laskavost. Bud'te zdrav!"

Beníšek se uklonil a šel do kuchyně, aby si ujednal s Jiříkem změnu hodiny na zítřek.

Ann pomalu vstala. V přehozeném županu a v trepkách se dovlékla do koupelny, kde se při úpravě hlavy zděsila svého obličje. Pod očima se jí modraly silné pŕlměsíčky, tváře jako by strhané a rty měla naběhlé. Na svém těle spatřila četné podlitiny, bolestné stopy po bestii, jež po ní ve snu chňapala. Ačkoli pospíchala s mytím, česáním a ostatní úpravou, trvalo jí to přes hodinu, než se vrátila do své ložnice, kde se ustrojila. Beníšek již dávno opustil byt, i Potocká se odstrojila po nákupu a upravila po domácku, když Ann vešla do kuchyně. Potocká byla sama.

"To se podívejme, naše Ann už vstala, vítala sestru mazlivě, boříc však do ní své davé oči."

"Vždyť je před večerem," odpověděla Ann unaveně. "Tak dlouho jsem ještě nikdy nespala."

"Aspoň jsi si dobře odpočinula," pravil Potocká zkoumavě.

Ann se otrásla.

"Měla jsem hrozné sny," řekla, tajně před sestrou pravý stav. Za nic na světě by nebyla sestře prozradila, že ji švagr znčil, jak se domnívala podle snu. Potocká ji přinesla na stůl kávu s bábovkou a šla do krámků. Odtamtud si pospíšil Potocký, aby využil chvíle bez svědků k rozmluvě s Ann. Za zavřenými dveřmi změřil Ann potměšilým úsměvem a přál jí škodolibě dobrého odpoledne. Dívka se mu zadívala přímo do očí. V jejím pohledu bylo více smutku a výčitek než nenávisti. Mlčela, neboť Potocká se mohla vrátiti z krámků a zločin švagrů by byl prozrazen. Potocký však začal sám drze:

"Jak se vyspala Ann?"

Zůstala němá, ale vydržela se dívat do zlých očí.

"Teď bude po drahotách, ne, Ann?"

Odvrátila se od surovce s opovržením. Potocký postál, čekaie, že Ann přece odpoví, když ale poznal, že jím dívka pohrdá, popadl klobouk a opustil hněvivě světnici. V krámků řekl ženě, že se projde trochu po chodníku. Ann vstala a odklidila po sobě, aby stůl byl čistý, kdyby někdo přišel. Potocká ji zastihla při oplachování koflíku.

"To jsi nemusela, Ann," připravovala si půdu k řeči. "Raději mi vyprávěj, o čem se ti zdálo."

"Samé hrozné věci. Ani bych ti to nemohla vyprávěti."

"Proč? Vždyť jsem tvá sestra. Tak zlé to snad nebylo. A vůbec nic hezkého se ti nezdálo?" Potocká vzvídala neodbytně.

"Docela nic," ujistila Ann.

"To je divné," nevěřila zase Potocká.

Ann se znepokojila. Co má sestra za lubem? Přece o ničem neví, či by snad něco tušila?

"Co je divné?"

"Nu, že se ti nezdálo nic hezkého."

"Co se mi mělo zdát hezkého, prosím tě?"

"Třeba o Rosenkranzovi?"

"Proč o Rosenkranzovi? O tom by se mělo zdát spíše tobě. Já jsem s ním jakživa nic neměla, aby se mně o něm zdálo," namítala bolestně Ann.

Potocká se ušklíbala.

"Jakživa nic, až dnes v noci."

Ann se lekla.

"Mařenko, co to mluvíš?"

"Jen se nedělej tak svatou. Jistě jsi se s ním nemodlila, když zůstal s tebou až do rána."

"Kdo?" bránila se Ann. "Vždyť jsem šla spat před půlnoci."

"Inu, šla, ale on šel za tebou."

"Kdo, Mařenko?" zneklidnila se Ann v tušení strašné odpovědi.

"Rosenkranz. Když jsi odešla od stolu, řekl, že ti půjde něco pošeptat a zůstal již u tebe."

"Ty jsi pustila Rosenkranze do mé ložnice?"

"Však tě neubýlo," odbyla zlomenou dívkou Potocká.

"A nechala jsi ho u mě do rána?" vydralo se ještě skleslé Ann z prsou.

"Bodejt' jsem měla vzbouřit celý dům. Ke mně nelezl. Proč jsi ho nevyhodila? Nebudeš mi přece povídat, že tě neprobudil!" Po tomto cynismu se Potocká odmlčela. V nitru zájásala, kam se jí podařilo rozmluvu zahrotyti.

Pod Ann se zachvěly nohy, zachytila se o hranu stolu a jen tak že se prohnula do židle.

"Pfuj!" odplivla si starší sestra, stavějíc se rozhořčenou. "Ted' mi tu budeš hrát ještě komedii?"

Ann zvedla hlavu, upřela na Potockou zašlizené oči a zaštkala:

"Mařenko, prodala jsi vlastní sestru. Bůh ti to odpust', já nemohu."

Po těchto slovech, zařezávajících se Potocké do duše, přenesla své hoře do své ložnice, kde se zabořila hlavou do polštáře.

Tedy nikoli Potocký, nýbrž Potocká, sestra. Starší sestra jí zmařila život. Potocký chce teprve přijít. Nyní pochopila jeho slova, že bude po drahotách. Budou ji ničit oba, sestra i švakr. Zašlapou již až na dno bahna, v němž se brodí. Nechá se zašlapati? Proč? Co ji vlastně poutá k tomuto domu, k této rodině? Až dosud to byla jediné sestra, již milovala jako matku, ale od nynějška jest jí přece táž sestra cizí, ba, nebezpeč-

ná. Kdo ji může zdržovati? Kdo bude bránit, když půjde? Musí opustit tento pelech. Nemá ovšem centu a sestra jí nedá, aby ji přinutila zůstat. Ale nezůstane. Poradí se s Beníškem. Ten přijde zítra. Musí odtud. Čím dříve, tím lépe.

Večer přišla obsloužit hosty ve vinárniče, sama se však vína netkla. Po vyúčtování s Potockou se v ložnici zamkla.

Příštího dopoledne se strhl v domě poplach. Potocká pohřešila z úkrytu v ložnici dvě stě dolarů. Mezi nimi bylo i pět desítek od Rosenkranze. Na ztrátu přišla Potocká po deváté hodině ráno. Naposled je viděla po půlnoci. Udeřila nejdříve na Potockého. Ten o ničem nevěděl. Jiřík odešel již do školy. Ann přišla do kuchyně po osmé, ale hned po snídani se dala do úklidu ve vinárniče, kam přicházelo několik hostů na přisnídávku. Nikdo cizí do bytu nepřišel a zmizení se nedalo vysvětlit. Zbýval jen výslech Jiříka. Potocká nevěřila možnosti, že by Jiřík vzal peníze. Nikdy se jí nic neztratilo. Zeptá se ho ovšem hned, jakmile přijde v poledne ze školy. Pro jistotu znovu všechno s Potockým zprěvratila. Potocký učinil nový objev. S penězi se ztratil též revolver. V poledne se ukázalo, že s věcmi zmizel i Jiřík, jenž nepřišel domů na oběd, a když Potocký zatelefonoval do školy, bylo mu řečeno, že Jiřík nebyl dopoledne ve škole. Čekalo se na Jiříka do odpoledne, nebyl-li snad za školou. Přišel Beníšek, aby nahradil včerejší lekci, ale Jiřík se již doma neukázal.

Ann poprosila Beníška o soukromou rozmluvu, zavřela se s ním do ložnice a v krátkosti mu vyložila své postavení. Beníšek jí slíbil obstarati do soboty prozatímní přístřeší a vymoci náhradu od Potocké a Rosenkranze. Dost peněz, aby se mohla vrátiti na universitu. Později si sama najde vhodný byt a slušné zaměstnání. S Potockou promluví hned a s Rosenkranzem v úřadovně. Porada Ann s Beníškem netrvala ani půl hodiny, ale i tak podráždila Potockou k neomalnému kroku. Bez zaklepání otevřela dveře ložnice a na prahu vypustila z úst zlomyslná slova:

"Vida, vida, naše Ann již přijímá návštěvy v ložnici. O čempak si tady tak pěkně šeptáte?"

"Zrovna o vás, paní Potocká," chytil ji Beníšek za nestoudný jazyk. "Pojd'te dál a zavřete za sebou dveře! Něco se dozvíte."

"O mně?" divila se Potocká. "Co to bude?"

Ann sklonila hlavu, aby se nemusela dívat na sestru, kterou vzal Beníšek do prádla.

"Paní Potocká," začal, hledě jí přímo do očí, "vyslechněte klidně, co vám povím. Jakýkoli odpor by vám zbytečně škodil."

Potocká se zamračila, ale čekala.

"Slečna Ann se v sobotu odstěhuje. — Proč, nemusím vám snad vykládati, a kam, nemusíte vědět. Vy jste jí nedala za celý čas nic, zaplatíte-li jí tedy do šesti neděl sedm set padesát dolarů, Rosenkranz k tomu přidá dvě stě padesát. Do sobotního poledne má slečna Ann právo na stravu a byt s příslušenstvím jako dosud. Neobtěžujte ji ani prací, ani slovem, poslechněte a vyhněte se soudním útratám a jistému kriminálu. Co jsem řekl vám, platí též pro pana Potockého. Poroučím se vám, paní Potocká, a slečna Ann, na shledanou!"

Po tomto ultimatu opustil Beníšek domek Potockých a teprve na nároží, kde čekal na vůz pouliční dráhy, se ohlédl zpět k němu. Ztratil tam žáka, Jiříka, jenž huben na duchu nečistým prostředím a podlehnul svodům ulice, dopustil se krádeže a bude pravděpodobně klesati i nadále na šikmé ploše zločinu. Jeho bratříček byl od podobného osudu vysvobozen smrtí. Potocký i Potocká spějí k neodvratné zkáze. I dobrá Ann, anděl rodiny, byla vlastní sestrou zatažena rafinovaným způsobem do neřesti. Beniška blažilo vědomí, že přispěje k její záchraně a potrestá hlavní dva vinníky zločinu. S takovými myšlenkami nasedl do vozu, který jej zavezl k jinému žáku. Odtamtud putoval ještě na dvě lekce a po nich po deváté hodině nastoupil cestu k domovu. Do vozu si koupil poslední vydání anglického deníku.

První stránka ho k hroznému překvapení poučila, že byl událostmi předstižen. Pod velkým ohlavením "Tragedie v polské rodině" upoutal jeho pozornost první nadpis z tučného písma. Tony Potocki zastřelen manželkou. Pod ním třetí hlavička hlásala zvěst', že dívka, jež byla příčinou manželského sporu, zmizela. Beníšek v neblahém tušení sjel okem po zprávě a hledal číslo domu a jméno ulice, kde se tragedie udála. Tušení ho neklamalo, našel přesnou adresu Potockých. Polskou rodinu z nich učinil

zpravodaj, jenž se dal svěsti polsky znějícím jménem, jakož i polským okolím místa. V rozčilení a nedočkavosti se ponořil Beníšek do čtení zprávy. Z jejího obsahu se dověděl, že asi v šest hodin večer přistihla Potocká svého manžela, když opouštěl ložnici své švakrové, sestry Potocké. Zahrnul jej výčitkami, strhla se hádka a v ní podvedená žena manžela zastřelila. Přivolaní policie našla muže již mrtvého a ženu v hysterii. Z jejích zmatených odpovědí se utvořila sama kostru smutné události, ale obviněná sestra Ann z bytu zmizela. Revolver, z něhož Potocká střelila, nemohl být nalezen, ačkoli policie prohledala celý domek. Při prohlídce vyšlo na jevo, že se za krámem prodávaly opojné nápoje, hlavně víno a kořalka. Potocká byla ovšem zatčena. —

Beníšek byl zprávou ohromen. Chvilku zůstal sedět bez pohnutí a přemýšlel, co vše asi se v příhytku Potockých přihodilo za několik hodin po jeho odchodu. Ubohá Ann! Kde je nyní? Snad volala po telefonu do jeho bytu. Podíval se z okna, jak daleko má domů. Asi míli. Znovu se podíval na zprávu, ale nic nového z ní nevyčetl. Složil časopis a šel se postavit na přední plošinu vozu, aby se trochu ochladil. Doma se hned tápal, nevolal-li někdo po telefonu. Nikdo. Co se jen s Ann stalo? Odpověď na tuto otázku dostal až ráno, kdy časopisy přinesly tutéž zprávu s novými podrobnostmi. Tři oběti tragedie, zněl nadpis raníku. Muž zastřelen manželkou, tato zešilela a její sestra nalezena mrtva v řece. Tak tedy skončila Ann! Dlouhá zpráva, kostru podobná věrejší, obsahovala noviny, že Potocká za výslechu na policejní stanici se pomátla na mysl a byla dopravena na pozorovací stanici, že v severním ramenu řeky byla pozdě večer objevena mrtvola mladé ženy, asi dvacetipětileté, blondýnky, pěkně oděné, v níž několik mužů ze sousedství Potockých zjistilo nešťastnou Ann, a konečně neobyčejnou záhadu, jevíci se v tom, že Potocký byl střelen ze zadu, ačkoli jeho manželka, než zešilela, ukázala policistům, kde stála, když vypálila ránu, na manžela, jenž stál proti ní a na ni se sápal. Revolver dosud nebyl nalezen a Potocká nemohla nebo nechtěla udati, co s ním učinila.

Za několik dní po pohřbu Ann a Potockého odváželi Potockou do hrobu živých,

do blázince. Ustavičně prý děkovala sestře, že jí pomáhá vydělávati dolary, aby se z jejího Jiříčka stal jednou velký pán. Za dva roky byla pochována na hřbitově.

X.

Od nešťastného konce rodiny Potockých uplynuly čtyři roky a Beníšek si na ni vzpomněl jen málokdy. Amerika žila v blahobytu, vydělávala i utrácela velké peníze. Mají-li lidé plné kapsy, rádi se bavi, pijí, zpívají a tančí. K tanci je třeba muzikantů a tak se dostalo i Beníškovi trochu drobtů se stolu prosperity. Vedle lekcí chodil hráti často na taneční zábavy. Na cestě z jedné takové tancovačky na severní straně Chicaga byl nucen pro špatné dopravní spojení v zimní noci kráčet několik bloků pěšky. Schoulen do svého zimníku pospíchal po tmavé ulici. V osamělém místě se proti němu vynořili ze tmy z nenadání dva chlapi. Povšechným zevnějškem i připravenými revolvry nenechali Beniška ani vteřinu v pochybnostech, že se bude muset rozloučiti s patnácti dolary, jež si nesl domů ze hry. Jeden z chlapů zavrčel, aby zvedl ruce. Beníšek poslechl a z podpaží se mu vysmeklo pouzdro s houslemi. Lupič, jenž se chystal obět' prohledati, se jí podíval do obličeje z těsné blízkosti. Potom ustoupil krok vzad a něco zahučel.

"Jste vy pan Beníšek?"

"Ano," vyhrkl.

"Já jsem Jiřík Potocký."

Beníšek oněměl překvapením.

"Nebojte se, pane učiteli," pravil zase lupič, "nepoznal jsem vás, teprve dle houslí, když spadly, mě napadlo, že byste to mohl býti vy." Skončiv, otočil se k svému společníkovi. Mluvili spolu anglicky a přitlumeně. Jiříkův kolega schoval zbraň. S Beniška spadl strach a setkání s bývalým žákem ho začalo nesmírně zajímati.

"To jsi tedy ty, Jiříčku?"

"Kousek vás vyprovodíme. Kam jdete?"

"Domu, hochu, ale jsem opravdu rád, že jsem tě zase jednou viděl."

"Tamhle na rohu je čínský restaurant. Šel byste s námi na trochu horkého čaje?"

"S radostí. Dávno jsme již spolu nemluvili."

S lupiči po boku vešel Beníšek do jídelny a všichni zasedli v prázdném koutě.

"To je můj kamarád, neumí česky, jen anglicky. Můžete před ním mluvit co chcete. Vzpomínáte si někdy na naši rodinu?"

"Jak bych nevzpomínal. Bylo mi tenkrát líto všech, ale nejvíce tvé tety Ann."

"Já vím, měl jste tetu rád a ona vás také. Slyšel jsem vás mluvit s tetou a potom s matkou, tenkrát, když jste chtěl tetu odstěhovati."

"Jakže?" žasl Beníšek. "Vždyť jsi byl tenkrát pryč!"

"Nebyl. Ležel jsem u tety pod postelí. Ráno jsem vzal matce dvě stě dolarů a otec revolver, ale místo do školy jsem zalezl pod postel. Teta právě předtím vstala. Potřeboval jsem vymyslet plán, než se někam vydám, a tam jsem byl v bezpečí. Když jste odpoledne odešel od nás, matka vyšla z ložnice za vámi a teta zůstala sama. Matka snad potom šla ven, neboť k tetě přišel otec a počínal si k ní, nu víte jak, byl za ní jako posedlý. Teta křičela a strkala ho ze dveří, ale on ji porazil na postel. Když za chvíli vyšel ze dveří, srazil se s matkou. Ta křičela, jako bych ji ted' slyšel: "Tys byl u té děvky?" Otec se smál: "Přišla jsi pozdě, kuplířko!" Pak se hádali. Vylezl jsem, a bych pomohl matce. Teta ležela ještě bez sebe. Potom otec napráhl, aby matku uhodil, a já ho střelil ze zadu do hlavy. Svalil se mi k nohám. Matka vykřikla: "Bože, Jiříčku!" Ale to už jsem byl v zadních dveřích. Víc jsem ji neviděl."

Beníšek byl pohnut.

"Nyní teprve všemu rozumím. Ubohá Ann! A tvá matka tedy vůbec nestřelila, jen vzala zločin na sebe, aby odvrátila možné podezření od tebe."

"Ano," přisvědčil Jiřík. "Již je také pod zemí. Nás všechny má na svědomí Rosenkranz. Navštívil jsem ho hned ráno po zastřelení otce. Řekl jsem mu, že si za tři dni pošlu k němu kamaráda pro pět tisíc dolarů. Pět životů po tisícovce, to bylo přece laciné, ne? Klopil, ani necekl. Přepadání na ulici neprovádíme, jen dnes si kamarád umínil, že to zkusíme. Vitíte jak jsme dopadli."

"Aspoň jsme se sešli," smál se Beníšek.

"Snad naposled, pane učiteli. Jdou po nás a živi se nedáme. Vaše útrata bude zaplácena. — Mějte se dobře a vzpomeňte si občas na Jiříka!"

Ve svitu arizonského měsíce.

ROMÁNEK Z JIHOZÁPADU. — NAPSAL L. J. FLÍGL.

EBYLO daleko do večera, když Jimmy Randall vyskočil z autobusu, jakmile zastavil před hotelem Escalante v Cedar City a běžel rovně k nálevně. Bylo to jediné místo, které je vábilo za letního vedra v této jižní části Utahu. A také byl jist, že je to jediné místo, kde se sejde se svými přáteli. Nebylo jich mnoho. Tři inženýři Utah & Arizona Mining Company, vyslaní do těchto států za dvěma účely: vyšetřovati, jak by bylo možno zbudovati železnici ze Cedar City k severnímu okraji Velkého kaňonu a při tom se poohlédnouti v pohoří Parowan, severovýchodně od Cedar City, po zlatě. Druhá byla vedlejší, avšak předseda společnosti, starý Clifford Morgan, nikdy neposílal svoje odborníky nadarmo. Jimmy byl nejmladší z inženýrů, schopný a spolehlivý až do té chvíle, kdy se jej zmocnila horečka jihozápadu. Než spatřil východ slunce v kaňonu Brice a měsíc, vystupující z modrošedých mraků nad Velkým kaňonem. Často odcházel na jeden den a vracel se za tři, tentokráte za měsíc.

V lálecně byli již jeho kamarádi a jeho příchod, ač neočekávaný, je nepřekvapil.

“Věděli jsme, že někdy přijdeš,” pravil jejich vůdce George Todd.

“Až budu mít žízeň,” odvětil Jimmy, “a teď ji mám. Celý měsíc mezi skalami a na poušti, kde bych chichažskou vodu považoval šampaňské. Můžete si také připít na mé zdraví, jestli chcete. Anebo mě vezměte na ramena a noste mne kolem hotelu ze samé radosti, že jsem se vrátil.”

“Raději bych tě kopl,” zabručel George. “Proč jsi nechal starého plukovníka Williamse zemřít?”

“Plukovníka? Člověče, blázníš? Já znám jenom jednoho plukovníka a ten dostal plukovníctví od guvernera z Kentucky.”

“Plukovníka Williamse jsi také znal. Vlastnil ohromný lán země, kdyby nemohla

dráha přes něj jeti, snad by se ani nestavěla. Byl na smrt nemocen a tys jej nechal zemřít bez získání jeho podpisu.”

“Ah tak, máš pravdu. Byl jsem u něho několik dní, trochu jsem jej ošetřoval až zemřel a na podpis jsem zapomněl. Kdo pak bude myslet na podpisy, když člověk umírá a nemá živé duše, aby jej slušně vypravila na cestu do studenější krajiny než je jižní Utah a Arizona. Byl to starý podivín, prý milionář a sem přišel v mládí k vůli zdraví.”

“Už je nepotřebuje, ale ty je budeš potřebovat, až tě uvidí Morgan.”

“Je to tak vážné?”

“Ještě vážnější. Starý sem přijede, nejspíš ti chce dát osobně vyhazov.”

“Proč se tak namáhat, když mi to může dát písemně? Ale poslyšte hoši, co byste dělali na mém místě? Nechali byste toho starého podivína zahynouti? Neposloužili byste mu, neučinili byste mu odchod se světa trochu snesitelnější? Nejeli byste sto mil pro lékaře jako já učinil, třeba jste tušili, že mu už nemůže pomoci? Anebo pro advokáta, aby napsal poslední vůli?”

George na něho pohlédl s upřímným soucitem v očích, ale byl jist, že všechna přimluva by byla marná. Po chvíli řekl: “Vím, co bych já učinil.”

“Podal resignaci, než budu vyhozen? To neučiním, počkám až mne propustí, pak půjdu — anebo zde zůstanu.”

“Chlěl jsi věděti, co bych dělal,” pravil George, “tedy ti něco poradím. Dnes přijede starý Morgan se svojí dcerou, telegrafoval ze Salt Lake City. Zde se jen zastaví a pojedou přímo k Velkému kaňonu, ty tam můžeš být dříve než oni. Jdi ji navštívit. Doprovod’ ji ke kaňonu, ukaž ji ten svůj arizonský měsíc s náležitým básnickým doprovodem aneb východ slunce. Jsem jist, až tě uslyší básnit o měsíci, že řekne svému otci, jak jsi hodný hoch, aby s tebou nejednal přísně.”

Jimmy napřed vyprázdnil sklenici a pak vážně vykládal: "Počkej, až si to vypočítám. Starý Morgan může být sto let stará dcera — no, at' je jí pětasedmdesát, na nějakém roku nezáleží. Děkuji, za průvodce takové krasotince se nehodím a kdybyste byli při zdravém rozumu, ani byste mi to neradili. Anebo kdybyste byli gentlemany,

nivý a chutnalo mu víc než mu bylo zdrávo. Očekávané propuštění z práce už mu nepůsobilo nejmenší obavy. Než mohl pokračovat ve své přednášce o svém bossovi a jeho dceři, přišel z hotelní úřadovny chlapec s dopisy pro inženýry. George Todd je přijal, prohlížel adresy a pak jeden podal Jimmy Randallovi.

Starý koloniální kapitol v historickém Williamsburgu ve Virginii, jenž byl minulého roku opraven, aby se do nejmenších podrobností podobal této nejstarší zákonodárné budově v Americe. Mezi těmi, kteří zasedali v síních starého kapitolu, byli Jiří Washington, Tomáš Jefferson, Patrick Henry a jiní přední mužové z koloniálních dob.

nabídli byste se jí sami za průvodce. Jste dosud v práci, já na kraji vyhazovu. Ostatně, kdyby zde bylo nějaké jezero, poradil bych vám něco ještě lepšího, skočit do něj v místě, kde je největší hloubka."

Všichni se smáli a divili se, že se Jimmy pojednou tak rozmluvil, ale neměli se mu co diviti. Vrátil se z pustin vyhladovělý a žíz-

"Zde máš také dopis, možná, že to přece přišlo písemně."

"Snad nemyslíš, že by na mne obětoval třicetový kolek? To neznáš starého Morgana," smál se Jimmy a otevřel dopis. Sotva přečetl několik prvních řádek, počaly se mu ruce třásti.

"Poslyšte hoši," zvolal po chvílce, ale nikdo neposlouchal, každý byl zabrán do svého dopisu.

"Poslyšte," zvolal ještě jednou a udeřil na stůl. "Což jste náhle ohluchli? Dopijte a hned ještě jednu, já častuji na zdraví — eh, na zdraví ne, na památku starého — jak se ke všem čertům jmenoval? Na zdraví starého Williamse."

"U všech všudy, mlč," zvolal jeden z inženýrů, jenž právě dočítal dopis od své dívky z Chicaga, která mu psala, jak jest jí bez něho smutno. "Jsi opilý."

"Hled' raději vystřízlivět," dodal George. Raději se připravuj na to, co tě očekává, až tě starý uvidí."

"To vím lépe než ty, vlastně já to vím a ty se teprve doviš. A starý je se mnou hotov a já s ním. Dost se mne už natýral, smýkal se mnou nahoru a dolů, napravo a vlevo, všechnu nejhorší práci jsem musel dělati a když se něco nepovedlo, byl by mě poslal na severní točnu do vyhnanství. Ale už nebude posílati, slyšíte, už nebude."

Nikdo mu neodpověděl, ale George kývl na číšníka a šeptal: "Namíchejte něco panu Randallovi, aby vystřízlivěl." A obrátiv se k Jimmovi pravil: "Pochopuji tvůj hněv, ale přestaň se na chvílku litovati a poslyš. Manželka mi píše, že pan Morgan je velice rozhněván a bylo by marné chtít mu něco vysvětlovati. Obdržel telegrafickou zprávu, že podpis plukovníka Williamse nebyl získán tvojí vinou a to se nedá více změnit. Jedinou tvojí nadějí prý je, budeš-li se hodně přátelsky chovat k slečně Morganové."

Číšník přinesl nápoj a jednu sklenici podal Jimmovi, který ji rychle vyprázdnil. Pak mávl rukou a pravil hlasitěji: "Starý Wiliams je mrtev a ode mne to není hezké, že pro něj nepláču. Od adoptovaného syna, který mu přivezl doktora a advokáta, to není hezké. Odkázal mu všechno svoje jmění, protože neměl nikoho, kdo by mu vozil doktory a seděl u jeho lože až vydechl naposled. Totiž adoptovaný syn u něho seděl a to jsem já, zde to stojí v dopise od onoho advokáta. U soudu v Salt Lake City mi povědí ostatní."

Jimmy zapomněl na přípitek, ale sám vypil druhou sklenici nápoje, který mu měl pomoci k vystřízlivění.

"Doufám, že ti odkázal dost, abys se mohl dostat do Chicaga," posmíval se jeden z inženýrů.

Jimmy neodpověděl a jestli se v jeho mozku ještě nezačalo úplně vyjasňovati, aspoň mu náhle napadlo něco nového. Pochod myšlenek u lidí, jejichž mozek je zachmuřen alkoholem, bývá často nevysvětlitelný.

"Starý pán dnes přijede, dcera také. — Chce napřed viděti Velký kaňon a vy jak rytířové musíte se jít slečně poklonit. Vy přijedete s ním, já tam budu dřív než vy, abych jí ukázal arizonský měsíc a pozval večeri. To udělám já, rozumíte?"

"Rozumíme jen tomu, že jsi na nejlepší cestě provésti něco hodně hloupého," řekl George.

"Naopak, něco chytrého. Pozvu ji na procházku, budu se jí dvořiti a pak, no pak, jí řeknu, že její starý i s jeho společností může jít ke všem čertům. Bude-li se ke mně chovati dost laskavě, možná, že mu půjčím nějaké peníze, jestli potřebuje. Dovedu býti galantní, galantní k dámám, třeba to byla stará — stará, jako, no, vždyť víte, kdybys myslím, tu starou čarodějnici, snad řeckou, o které jsme četli ve škole."

"Zbláznil jsi se?" tázal se George.

"Nezbláznil. Tohle je všechno vážné. — Good-by a zítra na shledanou."

"Měj přece rozum."

"Kdo má peníze, má taky dost rozumu anebo ho nepotřebuje. Nechte mne v pokoji a míru odejít. Před chvílí jsi mne chtěl kopnouti, ale neudělal jsi to. Ted' už to do celá nedělej, kopat milionáře není zdvořilé. Tedy zítra na shledanou."

Odešel a za chvíli bylo slyšeti ujíždějící auto.

—x—

Byl již večer, když Jimmy Randall přišel do hotelu na samém okraji Velkého kaňonu a přistoupil ke klerkovi. "Chci mluvit se slečnou Morganovou, at' mne k ní chlepeć dovede."

Jeho mozek byl již trochu jasnější, ale pouze trochu. Ne dost jasně, aby si mohl uvědomiti, co chce dělati a proč vůbec chce něco dělati a teprv v elevatoru se pokoušel nějak soustřediti myšlenky, aby věděl, chce počítí. Když chlapec pak zaklepal na dveře, Jimmy se vzpřímil jak voják a vstoupil. V jednom koutku pokoje stála dívka vytahovala šaty z velkého kufru a urovná-

vala je na židle Oděna byla v lehký letní šat a Jimmy uznal, že jí sluší. Byla velice mladá a velice hezká, tolik dovedl Jimmy usoudit bez uvažování. A podle toho, co dělala, usoudil, že je to služka slečny Morganové. Její šat se mu nezdál dost nádherný na milionářovu dceru. — Musela to být tedy služka.

Jimmy se hluboce uklonil a pravil: "Do-volte, abych vám ty šaty pověsil, je to pro vás těžká práce. Jmenuji se pan Randall. Kde je stará slečna?"

Po této otázce cosi zašramotilo ve vedlejších pokojích a Jimmy zaslechl několik slov, patrně francouzských, kterým nerozuměl, ale byl jist, že je to slečna Morganová.

"Je to slečna? Musím ji vzít k večeři a ukázati jí kaňon při měsíčku, ale mezi námi řečeno, vzal bych raději vás. Viděla jste již někdy měsíc nad kaňonem?"

Dívka také cosi volala v cizím jazyku do vedlejšího pokoje a pak obrátivši se k mladému muži, pravila sladce: "Slečna Morganová je příliš unavena a dá si přinést večeři do svého pokoje. Dnes večer již nikam nepůjde. A vy jste tedy Jim — pan Randall?"

"Jimmy nebo Randall, jak se vám to lépe líbí," pravil se smíchem a pak dodal: "Oblečte si kabát, zde jsou noce trochu chladné, a půjdeme."

"Kdo vám řekl, že s vámi půjdu?"

"Nikdo, ale já vím, že půjdete."

Dívka se jaksi podivně usmála a pak pravila:

"Nevím, mohu-li odejít. Slečna je churavá a unavená a já ji nesmím opustit. Třeba by mne propustila z práce."

"Najdu vám jinou," sliboval Jimmy. "Třeba deset prací, padesát, budete-li chtít. Tak daleko od domova a ona by vás propustila? To by byla zrovna jako její táta, ten také hned každého vyhazuje. Je to takový bezcitný umíněnc a dcera bude asi po něm. S takovými hloupostmi si však nelámejte hlavu, raději půjdeme k večeři."

Pak se tázal: "Jak se jmenujete?"

"Mary."

"Dobře, Mary a Jimmy, to se dobře hodí."

"Znáte slečnu Morganovou," tázala se dívka.

"Neznám, ale mohu si ji představit. Sedmdesát pět let stará, hubená, dlouhá

krk, veliké nohy." Když byl hotov s popisem, dodal s povzdechem: "A já jsem jí chtěl ukázati měsíc nad kaňonem. Chápete, jakou jsem jí chtěl přinést obět'?"

"Je-li to takové, pak úplně chápu," smála se Mary. "Proto chcete raději ukázati měsíc mně?"

"Jen ukázati? Pro vás jej sundám s oblohy a podám vám jej."

Dívka opět propukla v smích a bylo zřejmo, že Jimmy jí není nepřijemným společníkem a Jimmy pozoroval, že se nedá dlouho pobízeti k vycházce a k večeři.

V tom se otevřely dveře vedlejšího pokoje a starší dáma se objevila a opět cosi mluvila francouzsky. Co jí Mary odpověděla, bylo pro mladíka hádankou a jedině pozoroval, že se stará slečna usmála a to mu postačilo. Viděl, že Mary bude moci s ním jíti na procházku.

"To je tedy ona," pravil, když zavřela dveře a byl si vědom, že není třeba něčeho k tomu dodávati, jeho popis byl dost správný a přibližný.

"Přece jste přišel, abyste ji bavil a ukázal kaňon, snad proto, abyste nepřišel o práci."

"O práci?" Nejnovější milionář se hrdě vzpřímil a pravil: "Nemáte ani tušení, kdo jsem."

"Washington nebo Napoleon?"

"Ne, ti jsou oba mrtvi a já teprv začínám žít. Půjdeme?"

Mary nebyla úplně jista, má-li s ním jíti. Ačkoliv mu nohy sloužily a jeho chování bylo slušné a zdvořilé, přece jí neušlo, že jeho myšlenky jaksi bloudí jako člověku, který není úplně střízlivý, ale také ne opilý. Viděla sice Randalla poprvé ve svém životě, ale slyšela vícekrát o něm mluvit. Pan Morgan často před ní říkal, že je to divoký Indián, ale člověk veskrz poctivý, v podstatě dobrý a jeden z nejschopnějších inženýrů, kterými se mohla Morganova společnost pochlubit. Mary se líbil a přes to, že již mu chtěla odřeknouti, svolila s ním jíti. Úslušnějšího a zábavnějšího společníka nemohla si přát a tušila, že nikdo jí nemůže lépe vyličit krásy Velikého kaňonu za tichého měsíčního večera, jako on. Celý život strávila v Chicagu a na východě, byla v Evropě, ale nepopsatelný půvab amerického jihozápadu byl jí neznámým. Nyní se jí poprvé naskytla příležitost je spatřiti.

Odebrali se do jídelny v hotelu a Jimmy se brzy rozpovídal jako snad nikdy před tím. Byla to první dívka, která se mu líbila od té doby, kdy přijel na jihozápad. Viděl sice mnoh děvčat v hotelích v národních parcích a u kaňonů, ale tam nestrávil mnoho času a na pouštích a v lesích nebyla ženská tvář k spatření. Jen žhavý písek, zakrslé křoviny, sage brush, kojoti a někdy stádo divokých koní. Někdy ani mnoho mužů nespátřil, aby mohl s nimi promluvit. A nyní pojednou je ve společnosti dívky, bez níž by snad nemohl žít. Byl šťasten, že mohl s ní mluvit. Vyprávěl jí o své práci, o půvabech kaňonů, o svých dobrodružstvích, jen o posledním se nezmínil. Nepověděl, jak dlouho ošetřoval umírajícího bohatého podivína a jak se stal jeho dědicem. To mělo být překvapení, které jí připravuje na svatbu. Považoval to jako za vyřízenou věc, že se stane jeho manželkou a už také byl jist, kam pojedou an svatební cestu. V tom ohledu nepotřeboval mnoho uvažování, v jeho povaze bylo jednati rychle a nebát se žádné překážky.

Konečně dojedli a Mary děkovala za pozvání k večeři.

"Byla výborná," pravila, "ale nyní již musím —"

"Jíti ještě na procházku," přerušil ji Jimmy. "Po pěšině podle kaňonu až k skalnímu výběžku na jih odtud, tam je nejkrásnější výhlídka z této strany, zvláště večer."

"Šla bych ráda, ale —" a pak se náhle otázala: "Jest to daleko?"

To postačilo, aby byl Jimmy jist, že půjde a také bez dalšího zdráhání šla. Kráčeli zvolna jako dva mladí lidé, které žádná starost netíží, ale Jimmy přece něco tížilo, co nemohl ještě vysloviti. Ptal se jen na všední věci, jak dlouho je zaměstnána u slečny Morganové, kde je její domov a Mary se jen takovým otázkám smála a bylo zřejmo, že nechce na ně odpovídati. Zabočili tedy jinam, začal líčiti krásy Velkého kaňonu, od jehož skalních balvanů se odráželo stříbro měsíčního světla a nad nímž hvězdy visely tak nížko, že se Mary zdálo, že by mohla na ně sáhnouti.

Pohádkový večer. Jimmy ani nevěděl, že vzal dívku kolem pasu, avšak ona byla na stráž.

"Proto jste mne sem vedl?" tázala se prudčeji než chtěla. Neměla to říci. Bylo zd

tak krásně, takové ticho a byli úplně sami. Vlastně nechtěla nic říci. Nebyla by se mnoho bránila, kdyby ji políbil, ale když Jimmy neodpovídal, pokračovala: "Chcete, abych požádala slečnu Morganovou, aby o vás promluvila s otcem?"

"Řeknu vám, co chci," zvolal Jimmy uchopiv dívku do náručí, chtěl ji políbiti. Nepolíbil ji však, v stejném okamžiku udeřen, ale rána, mířená na jeho hlavu, zasáhla jej do ramena. Snad jej měla pouze cmráčiti, avšak ani to neučinila.

Co se dále událo, odbylo se tak rychle, že Mary to nemohla ve svém překvapení ani sledovati. Viděla jen dva muže, Randall jednoho srazil prudkou ranou k zemi a v prístím okamžiku se vrhl druhý na něho a chtěl jej porazit. V tom se zaleskl nůž, ale oba muži se skáceli k zemi, útočnickovi byl nůž vyražen z ruky a Jimmy jej zvedl, byl rychlejší než jeho soupeř. Několik dalších ran padlo, jeden z útočníků vykřikl bolestí a pak oba prchali křovím od kaňonu.

Za okamžik byl Jimmy opět klidný, jako by se nebylo nic přihodilo.

"Nějací darebáci, kdož ví, odkud přišli, snad chtěli peníze," vysvětloval, ale Mary měla o tom jiný a spravedlivější náhled. Byl to pokus únosu a Jimmy ji zachránil.

"Jsem jista, že mě chtěli unést a pak žádati výkupné."

"Hlouposti," smál se Jimmy. "Jestli vás někdo unese, budu to jedině já. To by byl hloupý žert — vás unést. Skoro tak hloupý jako ta rvačka."

"Bylo to hrozné — prosím, odved'te mě nazpět do hotelu. Neměla jsem s vámi jíti, měla jsem vám říci, že jsem —"

"Vdaná? Či máte hochu?" ptal se Jimmy sklesle.

"Jedno ani druhé," usmála se dívka. "Byl jste ke mně laskav, ale chci se vrátit. A o lásce se mnou více nemluvte."

"Jestli jste zavázána kontraktem zůstat u té slečny Methusalemové," pravil Jimmy, nyní již úplně střízlivý, "dá se to lehce vyřídit. Zaplatí se za zrušení kontraktu. Neodmlouvejte mi, vím, že nejste obyčejná služka, to není vaše pravidelná práce. A kdyby byla, co na tom záleží? Mám vás rád."

Mary zbledla a její obličej byl pln úzkostí. Odstoupila od něho.

"Dobře tedy, vrátíme se do hotelu," náhle rozhodl Jimmy.

Šli tiše, každý zvlášť a beze slova. Teprv když se blížili k hotelu, vložila Mary svoji ruku do jeho a tak kráčeli. Oba byli pohříženi v myšlenkách. Dívka byla v pochybnostech o mladém, chudém inženýrovi, jenž chtěl platiti za zrušení kontraktu, ač třeba sám bude zítra propuštěn z práce. A přece mluvil o všem s takovou jistotou a sebevědomím. Viděla v něm cizince, jehož úmysly nemohla chápati a přece jí byl tak milý. Za to Jimmy Randall nebyl v žádných pochybnostech. On nikdy nepochoyboval o svých úmyslech. Je to jeho holka, vezme si ji. V jeho hlavě bylo již úplně jasno. Má veliké bohatství a krásnou dívku — čeho více si může přát. A napadlo mu, že by nebylo správné, aby něco utajoval. Řekne jí všechno, jak přišel k svému bohatství.

"Něco vám musím říci," pravil, když se již blížili k hotelu. "To je tak — já jsem —"

"Ženat?" tázala se Mary a odtáhla svoji ruku.

"Ženat?" zasmál se Jimmy. "Kdyby některý z mladých inženýrů Morganovy společnosti řekl dívce, aby si jej vzala, vysmála by se mu. Anebo by mu řekla, aby počkal, až ji bude moci slušně uživiti. To bylo ještě včera, dnes už je to jiné."

Mary hned neodpověděla. Teprv po chvíli pravila klidně: "Myslím, pane Randall, že jsme již dohráli svůj žert. Není třeba v něm pokračovati."

Jimmy na ni pohlédl pln údivu.

"Žert? Myslíte, že vše, co jsem vám řekl, byla pouhá komedie? Nevyhlížím dost vážně, abyste mi uvěřila?"

Zatím již byli u hotelu a Jimmy, jenž chtěl v stejném tonu pokračovati, náhle se zarazil při pohledu na skupinu mužů před hotelem.

"Už jsou zde," zvolal. "Vždyť jsem si hned myslel, že pojedou za mnou. Ten krajní je George Todd, můj boss číslo druhé. Ten má takový sluch, že věří nepříjemnosti od jednoho kaňonu k druhému. Možná, že se přijel až mne přimluviti anebo mi gratulovati, on je schopen všeho dobrého i zlého."

"A vedle něho stojí —" podotkla dívka.

"Morgan, ten, který mne za chvíli vyhodí. Jak vidím, přijeli všichni s vámi."

Pan Morgan se tvářil, jako by nemohl svému zraku uvěřiti. Viděl Mary, viděl Jimmyho a nemohl si hned srovnati v mysli, jak se ti dva najednou seznámili.

Posléze zvolal: "Co zase nyní vyvádíš Jimmy?"

"Hello papa," pravila dívka. "Jimmy — pan Randall nic zlého neprovádí. Jen mně ukazoval kaňon při měsíčku a pak mne zachránil. Za to bys mu měl být vděčen."

Morgan nejprve zbledl, pak jeho obličej zrudl, potom chtěl něco říci, ale jaksi mu to nešlo z úst. Byl jist, že to budou poslední slova, která s ním bude mluvit, ale když je měl pronésti, nevěděl, jestli by si to neměl rozmysliti. Měl Jimmyho rád, věděl, že je dobrým člověkem a schopným inženýrem a teď jej viděl s dcerou, která cosi mluvila o nějakém zachránění a jistě se bude za něho přimlouvati.

Než se mohl rozmysliti, přistoupil k němu opět George Todd a tázal se klidně: — "Chcete snad Jimmovi gratulovati, či jste snad dosud neslyšel?"

Morgan chtěl mu ostře odseknouti, ale George mu cosi pošeptal a on zase mlčel. Jen pohlédl na Jimmy Randalla, pohlédl na dceru, pohlédl na George a posléze pravil: "Myslím, že bude nejlépe, když půjdu jednu vypít. Jimmy Randall dědicem, jediným mužem, který nám může nyní dát podpis a já ho chtěl právě vyhodit. Povězte mi to ještě jednou, snad jsem dobře neslyšel." A táhl George do hotelní klubovny.

Jimmy upíral svůj zrak na dívku.

"Jste Mary Morganová a mně jste řekla, že jste její služka."

"Což jste to nevěděl?"

"Jak mě to mohlo napadnouti?"

"Sám jste mne začal nazývati služkou a když jsem vám chtěla omyl vysvětliti, nepustil jste mne k slovu."

"Proč jste mne tak bezcitně klamala?"

Vzala jej za ruku a odvedla do hotelu.

"Chcete, aby každý slyšel, jaký jste byl blázinek?"

"At' slyší, byla to vaše vina."

"Jaké právo jste měl říkati, že jsem stará slečna Methusalem, že jsem celá svrklá a mám veliké nohy?"

"To jsem řekl o té druhé, ne o vás. A byla jste oblečena jako služka."

"Mužům je to těžko vysvětlovati. Víte, že ty šaty jsou z Paříže?"

"Na tom nyní nezáleží, koupím vám takových deset. Mary —"

"Bylo mi vás líto. Věděla jsem, že máte přijít o místo, chtěla jsem vám pomoci, chtěla jsem se za vás u otce přimluviti."

"Dejte už s tím pokoj, zvolal Jimmy. "Jestli nepřestanete, políbím vás, ano, políbím, at' to třeba celý hotel vidí."

"Toho se neodvážíte," zvolala dívka.

Jimmy se odvážil a Mary neprotestovala.

Morgan a George Todd vyšli opět před hotel a několik okamžiků párek pozorovali.

"Zdá se mi, že už ukončili svoje argumenty," usmál se starý Morgan a obrátiv se k Toddovi, dodal: "Máte také dceru na vdávání?"

"Nemám, moje dívky jsou dosud malé."

"Bylo by tedy marné vám něco vykládati. Až vaše dcera doroste, dovíte se sám, kdo je bossem v rodině. Vy jím nebudete."

Dal se do smíchu, byl v dobré náladě. Snad také proto, že Jimmy nebude chudým zetěm a bude moci dáti podpis, který u starého Williamse propásl.

"Je už všechno v pořádku?" tážal se, když se párek vracel k hotelu.

"Úplně, až na to propuštění," smál se Jimmy.

"Milý hochu, to si musíš vyjednat s Mary, a ta, myslím, že tě už nepustí. Mohl jsem tušit, že Velký kaňon je pro romantické dívky nebezpečný."

"Zvláště při měsíčním svitu a ráno při východu slunce," potvrdil Jimmy, a aby tuto pravdu zpečetil, ještě jednou Mary obejmul.

Starý Morgan, vida, že cizí lidé pohlížejí, jak se líbají a objímají, jednou tiše zakašlal a když to nepomohlo, zakašlal dvakrát hlasitěji a když to ještě nebylo nic platné, odešel do hotelu. Proti vůli moderních mladých lidí a proti vlivu arizonského měsíce nedá se nic dělati.

Koutek Humoru.

VDEČNA ZA VÝSTRAHU.

Paní: "Až budete, Mary, posluhovatí dnes večer hostům u stolu, nemějte na sobě žádných klenotů." — Služka: "Nemám nic drahocenného, ale přece děkuji za výstrahu."

NEMŮŽE ZA TO.

Otec: "Čím dál, tím hůř. Nyní jsi již poslední ve třídě místo předposlední!" — Ratolesť: "Ale, tati, za to přece nemohu, že Karásek stůně."

STAROMODNÍ A MODERNÍ DÍVKY.

Jaký jest rozdíl mezi dívkou staromodní a moderní?

Staromodní dívka se červenala, když se styděla, kdežto moderní se stydí, když se červená.

PILNÝ POČTÁŘ.

"Žák: "Sčítl jsem čísla desetkrát, pane profesore." — Profesor: "Dobrý hochu!" — Žák: "A zde jest, prosím, deset různých součtů."

JEHO ZÁKAZ.

"Slyšel jsem, že vaše paní choť chce jeti do Monte Carla?" — "Ano, chce mermocí, ale já jsem si dupl a řekl, že nepojede nikam." — "Tedy nepojede?" — "I pojede, ale bez mého svolení."

KDYŽ SE OŽENÍ PROFESOR.

Zapomětlivý pan profesor si vzal za ženu jednu ze svých žaček. Když se prvního rána po svatební noci probudil a podíval se na vedlejší postel, spustil hrozivě: "Jakže, slečno Martinová, vy zde?"

PRODÁVAL NÁBYTEK.

"Jak se máte, starý příteli, v těchto letech?" — "Prodávám nábytek." — "Prodáte ho mnoho?" — "Prodávám svůj vlastní."

VÝTEČNÉ ZVÍŘE PRO MYŠI.

"Když jsem koupil toho psa, řekl jste, že je to výtečné zvíře pro myši, a on se dosud nedotkl jediné." — "Nu, a není to výtečné pro myši?"

Kdo miluje květy, není zlý člověk

Pro kalendář "Hlasatel" napsal F. L. Musil.

Kdo má lásku ke květinám,
má lásku i k lidem.

MŮŽE býti něco krásnějšího nad pěknou zahradu? A jak rád každý hledá osvětlení po denní práci a námaze na zeleném pažitě zahrady nebo za parných dnů ve stínu jejích stromů!

Ze zahrady má opravdu radost každý. Mladý i starý; bohatý i chudý; muž, žena i dítě.

Zahrada je také vždycky plna poesie: Z jara, když vidíme, jak všechno pučí a hlásí se k novému životu; v létě, kdy vegetace přichází k svému vrcholu; na podzim, kdy příroda odumírá, květy vadnou, listí žlutne, stromy opadávají a v jejich korunách začíná si hvízdati severák, který už spěchá do zpustlého kraje; ano i v zimě, kdy všechno je přikryto sněhovým rubášem, pod nímž však v útrobách země chystají se k novému koloběhu nové štávy a síly, které pak z jara vzejí do všeho opět nový život.

Kdo má dobré srdce a ušlechtilou duši, nemůže nemilovati zahrady a květů. Neboť v zahradě jsme nejbližší matce Přírodě, tam můžeme s ní rozmlouvat i laskati ji, a ona — ta věčně svěží matka Příroda — odmění nás bohatě za každý náš krok. Musíme ovšem rozuměti její tklivé mluvě, záchvěvům jejího nitra a těm němým pohledům a prosbám.

Lidé tvrdého srdce neporozumí nikdy. Avšak je mnoho těch, jimž radost z květin a z užitečné práce v zahradě je nad všechny rozkoše a jalové radovánky vlévající jim v duši mír a v srdce radost ze života. A tito milovníci něžných dítek rozkošné bohyně Flory najdou si vždy ve své zahrádce kousek místa pro květiny, třeba by z praktické stránky hlavní její část byla věnována zelenině pro zásobování kuchyně. Vždyť užitečné se dá vždy spojit s krásným, jenom chťme! Vedle výživné a zdravé zeleniny možno všude míti kousek místa pro květiny.

A kdo si jednou zamiluje květiny v zahradě, nebude chtít zůstat bez nich ani v zimě. Bude je pěstovati v domě, ve světnicích. V Evropě je pěstování květin v pokojích již dávno pevně zakořeněno, v Americe se začalo ve větším měřítku teprve před nedávnem.

Pod našimi okny bílé růže květ,
pověz mně, má milá, proč tě mrzí svět?
— Mě svět nic nemrzí,
mě jen srdce bolí,
mě jen srdce bolí, plakala bych hned!
(Česká lid. píseň.)

Krásná zahrada je malým rájem.

Jdete-li pustou ulicí města a najednou uvidíte pěknou zahrádku, kde všechno krásně raší, pučí a kvete, jistě se s radostí zahledíte na ty něžné květy, na krásu barev, na ladné uspořádání. A v duchu si zajisté řeknete, že tam musí přebývatí radost, štěstí a spokojenost, neboť kdo miluje květiny, jest jistě člověk dobrý.

A jedete-li naším americkým venkovem, ať už na východě, nebo na dálném "divokém" západě, na nejzazším severu nebo na slunném jihu a najednou užijete pěkně uspořádanou farmu a u ní pěknou zahrádku, plnou zeleniny a krásných květin, zajisté zase budete hádati, že tam asi nikdo jiný nebydlí nežli naši: Čech, Moravan anebo Slovák.

Všem Slovanům — a zvláště Čechoslovákům — je vrozena láska ke všemu krásnému: Ke zpěvu, hudbě, různému umění, květům a vůbec ke všemu něžnému. A tuto lásku náš lid nese celým světem a podle té poznávají se jeho stopy i v daleké cizině.

Pěkná zahrada je poesíí farmy, tak jako včelařství je poesíí hospodářství. Je přece jen krásné, když po denní práci a lopotě můžete si zajít do zahrádky, kde pilně

ručky bedlivé hospodyňky nebo svižných dcerušek pečlivě opatrují své miláčky květiny okopávající je, plejíce a zalévající; kde vaše oko se může s rozkoší pásti na nádherné směsi barev a opíjeti se jejich krásou; kde můžete ssáti svěží vzduch, prosycený jemnou vůní květů, které uklidní rozechvěné nervy; a kde konečně můžete aspoň na chvíli zapomenouti na všechny starosti života.

Před naším je zahrádka
a v ní roste fialčka,
maryjáněk drobný,
jak on pěkně voní!

(Slovácká.)

Bez zahrádky nemá býti příbytku.

Zahrada u farmy, která není vzdělána, kde není ani zeleniny ani květín, straší svou pustotou již zdaleka každého. Podobně odstrašuje i obydlí v městě, jehož okolí je pusté, neupravené a nevzhledné. Takový neupravený a nevzhledný majetek se těžko prodává, protože se nikomu nelíbí.

Zato však pečlivě upravené záhony, pěkná zelenina a pestré barvy květů se sytou zelení křovin a stromovi jistě upoutají každého kolem jdoucího. A o takovém hospodáři jistě každý řekne, že to musí býti řádný a příčinnivý muž i spořádaný občan. Neboť kdo miluje květiny, má lásku i k lidem!

Co si však pomyslí o takovém nedbalci, v jehož zahrádce roste bodláčí a bují plevel, který se mu tlačí i do příbytku? Nebo který ani zahrádky nemá? Nebo v ní nechá raději pobíhati prasata? — Tady opět platí staré rčení: Zahrada bez květín je jako člověk bez vzdělání.

Někdo snad namítne, že to vyžaduje mnoho práce a že u něho na takové pláň není kdy. Ale to není pravda! Samo se sice nic neudělá, ale zahrádka může býti krásná i při malé námaze. Vždyť je mnoho květín, které nevyžadují prázdné zvláštní péče a daří se beze všeho opatrování; jenom je zapotřebí je vysít a občas jim dáti trochu vláhy. To je vše. A již za tuto malou námahu odmění se květiny přebohatě.

Sadila, sadila
fialenku v roli;
jak ju zasadila,
hned' Boha prosila,
aby dál pohody.

(Slovácká z Buchlovic.)

Květiny zjemňují a zušlechťují.

Po stránce výchovné mají květiny nepopíratelný vliv na duši každého člověka. Nechte své dítě pohybovati se mezi květinami, svěřte mu péči o ně a uvidíte, že nic špatného a surového neporuší tak lehoučce jeho povahu. Zaveďte však hrubce a surovce mezi květiny a jistě bude pospíchat odtud, neboť pohyb mezi takovou něhou není mu po chuti, neodpovídá jeho povaze.

Máte-li dítky, hleďte, aby ony samy se staraly o zahrádku, aby samy opatrovaly své květiny, plely a zalévaly. Zvyknou-li si tomu v mládí, nevymizí to z jejich srdce ani v dospělosti, v stáří bude jim to zlatým paprskem ve vzpomínkách na dětství a láska ke všemu dobrému doprovází je až k hrobu. To platí stejně o hoších jako o děvčatech.

Naše děvušky milují všechny květiny. Však také málokterý národ může se pochlubití tolika vynikajícími ženami v poměru ke své početnosti a tolika vzorným matkami, jako náš národ československý. Kdysi před léty, dávno už tomu, napsal jeden český básník tato slova: "V mládí ctnost zasetá do srdce, zasetá hluboce, přináší ve stáří sladké nám ovoce."

Ale ještě něco! V dnešní moderní době uplatňuje se heslo "V zdravém těle zdravý duch", které si ve svůj štít vepsalo také sokolstvo a jiné tělovýchovné organizace. Ke zdraví však je zapotřebí pohybu. Pohyb je život, stanutí je smrt.

Vaši hoši mají snad pohybu dosti. Tisíce skotačí po ulicích a na hřištích, na venkově pomáhají ve stájích, na poli atd. Hůře už je s dceruškami. A právě ty potřebovaly by zrovna tolik pohybu jako hoši. Ne-li ještě více. Jejich zdraví vyžaduje zdravého pohybu.

Proto nabádejte své dcerušky k práci v zahradě. Ať plejí, okopávají a zalévají. Ať se nebojí trochy námahy neb osmahnou od slunka. Jednou jim to bude k dobru s hojnými úroky na jejich zdraví. Budou se pohybovati venku, budou zdravý a svěží a nemoc je tak lehce nezkrusí; a ta chudokrevnost s bledničkou, jež jsou v Americe domovem, bude jim pak neznámou.

Pamatujte, že z vašich dcerušek mají býti jednou milující manželky a pečlivé matky a proto dbejte o jejich zdraví. A

jednou dcerušky dospějí, vaše radost z jejich štěstí bude dvojnásobná.

Kdo miluje květiny, má dobré srdce — a ušlechtilé srdce je cennější všech pokladů světa.

A před námi zahrádečka
trnám plecená,
na něj rosce rozmarýnek,
bílé vršky má.

Haj, haj, rozmarýn,
a já o něm dobře vím,
hdo mňa nesce milovaci,
já mu vypovím.

(Slovácká.)

Láska ke květům je prastará.

Láska lidstva ke květům je prastará. Již v starověku, dávno před naším letopočtem, byly květiny pěstěny umělým způsobem v zahradách, tak jako dnes. A již tehdy květy hrály důležitou roli jak při bohoslužbách, tak i v životě společenském.

Starí pohanští kněží ozdobovali květy

své bohy a také své vlastní hlavy. Později i zámožnější občané a jejich ženy, zvláště k slavnostem a hostinám, užívali k ozdobě svých hlav také květů, jak tomu bylo v starém Řecku a v starém Římě. Probíráte-li se dnes starou řeckou a římskou mythologií, uvidíte obrázky pohanských bohů ověnců květy neb aspoň držících stonky květů a ratolesti.

Květy však byly užívány ještě před Řeky a Římány. Pěstovali je již asi 3000 roků před Kristem v Egyptě a později také v Babyloně a jinde.

Také naši slovanští předkové milovali přírodu a květy. Zreci čili kněží našich pohanských předků, starých Slovanů, přinášivali oběti svým bohům v nejlepších hájích, uprostřed svěží přírody, a také věnčili své bůžky. A jako u starých Latinů byla bohyně květů a jara Flora, tak u starých Slovanů byla jí Vesna.

Ale at' už to bylo kdekoli a kdykoli, vždy se tak dělo jenom proto, aby člověk

IMORTELKA ČERVENÁ, SLAMĚNKA.

Tato imortelka či nesmrtelka, anglicky Everlasting *Acroclinium*, je druh *Acroclinium roseum*, též *Helipterum roseum*. Je to květina podobná astrům čili hvězdciům. Květy barvy růžové jsou snehomázdřité, na omak slaměné, z čehož vzniklo též pojmenování slaměnka. Je to jednoletá rostlina původem z Austrálie, která se pěstuje ze semene. Vyrůstá na 1—2 stopy. Květů čerstvě řezaných i suchých užívá se hojně do věnců a kytic. Uříznou-li se květy před úplným rozvitím a ve stínu usuší, podrží svou původní podobu a často i barvu. Všechny druhy v rodu *Acroclinium* jest asi 48 a z pěstovaných druhů bylo docíleno mnoho odrůd a sort.

BEGONIE PLNOKVĚTĚ.

Tato květina zove se česky krivolist nebo kysala, leč většinou se užívá jména begonie podle botanického pojmenování *Begonia*, jehož se užívá i v angličtině. Begonie jsou nejskvělejšími květinami pokojovými, pěstují se však i v zahradách. Rozmnožují se semenem, hlízami nebo řízků a pupery z listů atd. Milují silnou zem, dosti vláhly, ale nemnoho slunce. Hlízy plnokvětých druhů se uschovávají na zimu do sklepa jako jiliny (dahlias). Všechny begonie jest na 400 druhů a z pěstovaných bylo docíleno mnoho odrůd. Většina pěstovaných begonií pochází z Jižní Ameriky, některé druhy jsou však domovem i v Asii a v Africe. Druh *Begonia semperflorens*, stále kvetoucí, hodí se i do skupin v zahradách.

sebe a své okolí učinil krásnějším a příjemnějším. Proto ani my, tak zvaní kulturní lidé XX. století elektriny, letadel a radia neměli bychom zůstatí pozadu za starými pohany a za lidmi, které dnes považujeme za necivilisované divochoy. Měli bychom všichni hleděti, aby naše zahrádky i příbytky byly plny pěkných květín. Tím zkrásníme a zpříjemníme život a domov sami sobě i svým drahým a národ náš dobude si tak ještě lepší pověsti v ústech jinonárodních sousedů.

Pod našima okna
rozmarýn prokvítá;
chodívá k nám šohajko,
ode mňa ho pýtá.
(Slovácká z Javorníka.)

Zahrady byly již před 5,000 lety.

Zahrady byly zakládny již v šerém dávno věku a již tehdy platily za znamení vyššího života. V starém Egyptě byly zahrady již před 3000 lety před Kristem, t. j. před počátkem našeho letopočtu. Svědčí o tom zejména malby na královských hrobech u Théb. A podobně je z obrazů známo, že už i tenkrát vili květiny ve věnce.

A již tehdy zakládali také parky, pro jejichž uspořádání měli také svou zvláštní architekturu. Tedy nejen menší zahrady u příbytků, paláců vládařů a boháčů, nýbrž i veliké sady, kam pravděpodobně byl aspoň občas dovolován přístup i těm nechudším.

V těchto parcích byly již tehdy také rybníky, stromořadí, vinice, besídky a loubí. Kromě květín pěstovali též palmy, banánovníky a fíkovníky sykomory, zvané nyní smokvoněmi egyptskými.

V dějinách staré říše Babylonské činí se zmínka o zahradách Semiramidiných již skoro 2000 let před Kristem. Byly to visuté zahrady v Babyloně, patřící k sedmi divům světa. Tato královna Semiramis, choť Ninova, vládla po smrti manželově říši, jež se rozprostírala od Egypta až do Indie.

Persané krásné zahrady nazývali rájem. Snad proto, že v Persii je vegetace chudá.

Starý řecký básník Homer v "Odysseji" popisuje zahrady řecké.

Učený Říman Plinius starší, který zahynul roku 79 po Kristu při výbuchu Vesuvu, ve svých 37 knihách "Historia naturalis" popisuje také zemědělství a tedy i zahradnictví staré říše římské.

Práce v zahradě byla ode dávna považována za čestnou a proto se jí zabývali i králové. Říman Plinius zapsal, že v tehdejší době bylo nutností, aby každý bohatý Říman měl statek na venku a na tom aby v létě ztrávil určitou dobu v práci. Ale již skoro 500 let před ním Xenofon, řecký vojévůdce, filosof a historik, narozený roku 445 př. Kr. v Athénách, jenž byl žákem Sokratovým od svého 16. roku, napsal v jedné své práci, že umění vzdělávati půdu je velice výnosné pro toho, kdo mu rozumí.

Vila věnec livendový
fojtovému Janičkovi.
Nevila ho z ladačeho,
z rozmarynu zeleného.
(Lašská od Příbora.)

V Čechách jsou zahrady tisícileté.

Staří Čechové jako národ rolnický, připoutaný k půdě, dbali též o zakládání zahrad. Není sice zpráv o době před rokem 1000, teprve z XI. století, leč i to je pozoruhodné. Neboť v tu dobu někteří národové v Evropě byli ještě kočovníky.

Nejstarší záznam se nalézá v listinách kapitoly Vyšehradské z roku 1088 a ten jest o zahradách v Žitenicích u Litoměřic.

Klášter Kladrubský má listinu z roku 1115, v níž je zmínka o zahradě v Ouhercích.

Roku 1132 kapitola Pražská měla zahradu v Outěnicích a kromě toho ještě několik jiných.

Kníže Soběslav I. roku 1133 daroval Vyšehradské kapitole zahradu na Pražském podhradí a dvě zahrady ve Vršovicích.

První botanická zahrada v Čechách byla založena asi roku 1360 v Praze a slula "andělská", latinsky Hortus Angelicus. Andělskou byla pojmenována podle svého zakladatele a majitele, který se jmenoval Angelus de Florentia a byl dvorním lékárníkem krále Karla IV. v Praze. Tato zahrada se nalézala na místě, kde dnes na Novém městě pražském stojí dům čis. 909. Angelus v této zahradě pěstoval též všelijaké byliny léčivé.

Tato "Andělská" zahrada v Praze byla první botanickou zahradou v celé střední Evropě a proto je mylné, co roku 1893 napsal pražský přírodnický časopis "Vesmír" o první botanické zahradě v Evropě, že první taková zahrada byla založena v Padově

v severní Itálii dekretem Benátské vlády z 31. července 1545.

Počkej, povím,
žeš na mně loudíval,
počkej, povím,
žeš na mně chtěl:
V zahrádce růžičku,
po cestě hubičku;
počkej, povím,
žeš na mně chtěl.
(Česká.)

Květy jdou s námi celým životem.

Pozorujeme-li život, vidíme, že květiny jsou s námi stále a nerozlučně. Doprovázejí nás celým našim životem od kolébky až do hrobu. Nevěříte? Hle:

Při narození dítěte bývá zvykem poslati matce, vedle jiných dárků, také pěknou kytici květin; při svatbách musí býti rovněž květiny, jimiž se ozdobí hlava nevěstě a družičkám, a i mládenci a družbové do-

stanou po kytici a ostatní svatebčané aspoň po proutku rozmariny nebo myrty; a umře-li někdo, dají se mu květiny do rakve i na rakev a pak na hrob; ba ještě po letech pozůstali ozdobují rovy svých drahých zesnulých věnci a květinami.

Proto se může říci, že se s květinami rodíme, žijeme s nimi a ženíme a vdáváme se a rovněž i umíráme.

Květiny milují skoro všichni lidé více nebo méně. V některých krajinách jsou však zvláště oblíbeny. Jako například na jižní Moravě, na Slovácku. Tam šohaji nešli v neděli do kosteli jinak, nežli s kyticí za kloboukem a děvčice s květy v ruce. A chce-li hoch projevit svou náklonnost některé děvě, jde večer pod její okenko požádati o "voničku"; má-li jej ráda, jistě mu voničku z květin dá, odepře-li však, dává tím najevo, že o jeho přízeň nestojí.

Podobně jest i u ostatních národů, zejména slovanských. A proto se květiny

ASTRY VĚNCOVITÉ, KOKARDY.

Astry slují česky hvězdice, botanický Aster, anglicky Aster, Starwort, Michaelmas Daisy atd. podle různých druhů, kterých je přes 200, kromě řady odrůd, míšenců, sort atd. Domácí jsou na severu obou polokoulí, zejména v severní Americe. V zahradách seji a sázejí se nejvíce na obruby záhonů pro květ v létě a na podzim, ale také se jimi osévají celé záhony. Pěstují se ve volné půdě a když nasazují na květ, možno je přesadit do květníku. Jsou vysoké i zakrslé. Nahoře vyobrazené astry věncovité vyrůstají na 2 stopy, rostou pyramidovitě a jejich květy, uvnitř bílé ovroubené, jsou červené, modré, růžové atd.

ORLÍČEK NEBOLI COLUMBINE.

Orlíček má botanické jméno Aquilegia, anglicky sluje Columbine. Všechny druhy v tomto rodu je na 50 a jsou domovem v Evropě, Asii a Severní Americe. Pěstované druhy vykazují četné odrůdy a hybridy. Jsou to rostliny vytrvalé, které po vysetí semene rostou několik roků; další rozmnožování možno prováděti dělením trsů na jaře a na podzim. Pěstují se snadno. Vyžadují polostinné místo, ale daří se i ve slunci, jen když je půda dosti písčitá. Některé mají květy jedno-
duché, jiné jsou plnokvěté. Také délka ostruh nebývá u všech stejná. Květy jsou temně modré, růžové, nachové, bílé, žlutožluté, pruhované atd. Vyrůstají na 1—3 stopy. Kvetou na jaře a na podzim. Pěstují se hlavně druhy: Aquilegia coerulea, chrysantha, grandiflora, Skinneri, californica atd.

dostaly i do chrámů. Používá se jich všude, kde se má zvýšiti lesk a důstojnost slavnosti, chceme-li někoho poctiti či vyznamenati atd.

Sedělo děvča
v trávě zeleněj,
vilo péřečko
z růže červeněj.
Až ho uviješ,
komu že ho dáš?
Tobě, šohajku,
až půjdeš od nás.
(Slovácká od Kyjova.)

Květy v lásce i smrti našeho lidu.

V lásce vůbec hrají květy nemalou roli a milující srdce sestavila dokonce celou květomluvu, která květina co v lásce znamená. —

A písně o květech ve spojení s láskou nelze ani spočítati. Mají je u všech národů. Ale u Slovanů snad nejvíce.

Poslyšte jen, jak si stěžuje zamilovaná děvčica na jižní Moravě, která milého přirovnává k vonné lilii:

Šohajku, duša má,
leluja voňavá,
dyž t'a deň nevidím,
šecka su bolavá.
(Slovácká z Velké.)

A český jonák, který se marně snaží zapomenouti na děvče:

Když jsem jel okolo vrat,
zavoněl karafiát,
Když jsem jel okolo,
srdce mě bolelo,
jak jsem to děvče měl rád.
(Česká.)

Slovácká děvčica přirovnává milého k majoránu a přiznává se:

Majerán, majerán, zelený majerán,
ráda já, šuhajko, za tebou pozerám.
Majerán, majerán s širokými listy:
povedz mi, šuhajko, či mi budeš istý?
(Slovácká z Moravy.)

Slovenka, nepřichází-li šohaj, do jehož očí se zadívala, sama ho pozve píseňkou V. Pauliny-Tótha, která zcela zlidověla:

Prídi, Janík premilený, prídi k nám,
já ti za klobúčik pierko dám,
červenú ružičku, rozmarinčok zelený;
príd', šuhajko milený.

(Slovenská.)

Nebo nedostává-li šuhaj "voničky" od své frajerečky, zeptá se jí:

Dievča, dievča, čože to máš?
"Ružu, ružu." — Komu ju dáš?
"Tebe, tebe, šuhajičku,
našla som ju na chodníčku.

(Slovenská.)

Moravský "chlapec" dovede však také děvčici připomenouti, snaží-li se zatajiti, aby "svět nezvěděl, co je mezi náma":

Ten ostrožský zámek mezi horama,
nezapírej, milá, to, cos ně dala!

Dala, dala, dala sem vyšíváný ěarasem
pěkný bílý šátek s tulipánama.

(Slovácká.)

Rozmarýna či rozmarýn je vedle růží a fialky nejoblíbenější květinou československých milenců a stala se symbolem panenské poctivosti. Proto se také dívky chlubí:

Mně kvete poctivost
jako rozmarínka.
(Česká ze sbírky Erbenovy.)

Na druhé straně však Slovák vyčítá lehkomyšlné milence:

Už ti nevoňajú
rozmarínom líčka.
(Slovenská.)

Děvčeti patří rozmarýna, dokud mu věneček na čele, tedy až do svatby, jak uvádí Primus Sobotka. A proto Slovenka pje:

Kvitni že mi, kvitni,
rozmarýn zelený,
vet' už viac nebudeš,
krome tej jeseni.
(Z Kollárovy sbírky.)

O tom pje i starodávná česká píseň již se učí i malé děti:

Na tom pražském mostě
rozmarína roste...
až tamtudy půjdu,
zalejvat ji budu:
ona se mi zazelená,
já se vdávat budu.

(Česká.)

Proti tomu tulipán je "švihák a hejsek bez mravního základu", proto ho nikde nemají rádi. — Jaký tedy div, když slovenský šuhaj marně teskni po nedosažitelné milé:

Tebe dobre, tebe dobre a mne zle,
tebe rastie rozmarinčok a mne nie;
tebe rastie rozmarinčok zelený
a mne kvitne tulipánok červený.

(Slovenská.)

Náš lid netouží však po květech pouze v životě. Chce je mít i po smrti. Poslyšte jen tuto slovenskou:

Ked' já umrem,
dobře mňa schovajte
a na muój hrob
rozmarýn nasad'te;
nasad'te ho, aby sa mi ujál,
abych pod ním dobre, sladko driémál.

(Z Brezové.)

Ba i mládenec, který musí na vojnu a tuší, že padne, očekává, že mu dají k hlavě lilii, která pro skvělou bělost svého květu je symbolem panenství a čistoty srdce:

Ja kedz ma tam na tej vojne zabijú,
dajú mi tam končá hlavy laliju:
žial budze kemu temu,
len dzievčacu ja švarnému,
žial mu budz a žial.

(Slovenská.)

A tak bychom mohli pokračovati do nekonečna. Celý kalendář Hlasatel by nestačil. A proto k čtenářům, kteří mne těmito řádky doprovodili až sem na konec, volám ještě jednou:

Nezapomeňte učiniti
domov svůj krásnějším
a pobyt v něm příjemnějším!

NA COLORADSKÝCH PLÁNÍCH. — Stát Colorado je znám hlavně svými horami, ale má též krásné roviny, z nichž mnohé slouží k chovu dobytka a v zavodňovaných krajinách jest pěstováno mnoho cukrové řepy. V pozadí této roviny se bělá hůrstvo, na jehož temeni leží věčný sníh.

Na bludných cestách

POVÍDKA.

PRO KALENDÁŘ HLASATEL NAPSALA
ZDEŇKA NAVRÁTILOVÁ.

I.

EPILÝ, jarní večer se sklánel nad požehnaným krajem českého Polabí. — V Tržicích právě zvonilo klekání, když kolem kapličky na návsi mihlo se silnici elegantní světlé auto, projelo vesnicí a zamířilo k nedalekému rozsáhlému dvorci, zvanému Homole. Bůh ví, proč ten název, když nebylo nic společného s homolí ani u pěkného, jednopatrového domu, ani v prostranném nádvoří za ním, tím méně v rozsáhlé zahradě, jež obklopovala obytný dům se dvou stran a za níž se pak do dálky všemi směry šířila přeúrodná pole, náležející ke dvorci. Jeho šťastný majitel, Václav Bečvář, přivázel si právě domů po dvouletém pobytu v cizině jedinou svoji dceru Kamilu. Auto zajelo až těsně před ozdobně vyřezávané dubové dveře domu.

Statkár vyskočil první a narovnával mohutnou, silnou postavu, podával do vozu ruku, aby pomohl při vystupování dcerce. Štíhlá, vysoká postavička divčí zahalená do elegantního anglického pláště, s malým kloboučkem na plavých kadeřích, vyskočila pružně z auta rovnou do náruče staré hospodyně paní Naninky, která už stála ve dveřích a rozechvěně šeptala: "Pěkně vítám, slečinko zlatá, božinku vy jste vyrostla, z vás už je velká dáma!"

"Tak jen jdi, Kamilko," pobízel statkár dcerku a vzav ji pod paží, vedl si ji průjezdem hned do jídelny, kde v záři rozsvíceného lustru skvěl se stůl slavnostně prostřený. Mladý host odběhl pak do svého pokoje umýt se z cestovního prachu a za chvíli už seděla Kamila s tatínkem u vybrané večeře. Už ji přešla únava, na niž si stěžovala otcí v Praze na nádraží, když na ni čekal u mezinárodního rychlíku. Starostlivý otec vedl ji hned do restaurace, objed-

nal občerstvení a pak rozhodl, že nebudou čekat na vlak, který je měl dovézt do Poděbrad, odkudž měli nejbliž do Tržic, nýbrž že pojedou přímo už autem z Prahy. Stála ta cesta sice několik set Kč, ale Bečvář nemusil počítat.

Ted' při večeři sám už převlečen do pohodlného domácího kabátu chutě jedl i zapíjel plzeňským a neustále pobízel dcerku: "Jez, Kamilko, musíš mít po cestě hlad, to není maličkost šestatřicet hodin ve vlaku —"

"Snad nemyslíš, tatí, že jsem po tu dobu nejedla," smála se dívka, "madame mne zásobila na cestu a kromě toho byla jsem několikrát v jídelním voze."

"No ovšem, ovšem, ale domácí jídlo je jiná muzika, dceruško," a znovu jí přisunul mísu se smaženými kuřátky.

V tom už paní Naninka přinesla jemný moučník, obklopený věncem šlehané smetany. "Slečinko, tohle jste vždycky ráda jídala, já se dobře pamatuji," povídala s úsměvem v široké, zarudlé tváři.

"Jéje, paní Nanynko, to je oříškový pudíng, ten já k smrti ráda, ale já nesmím takové sladké věci, a beztak jsem už dnes tolik jedla," vzdychala dívka, ale oči nespouštěla s rovné mísy. "Víte, já chci zůstat štíhlou."

Statkár se krátce zasmál: "Hm, štíhlost sem, štíhlost tam — nandejte jí, paní Naninko, sama na talíř a hezký kousek, za chvíli se má vdávat aje jako nudle." — Schválně hovořil drsně, ale jeho oči se s otcovskou pýchou dotýkaly štíhlé postavičky dceřiny, tak vábně rozložené v širokém křesle.

A Kamila si dala poručit a graciálně vyjídala stříbrnou lžičkou z křišťálového talířku šlehanou smetanu.

Bečvář dopil plzeňské a zapálil si vonné trabuka. Z předsíně sem zazněl tlumený hlas šafářův. Přišel asi pro rozkazy na příští den. Ale statkár neměl dnes nejmenší chuti s ním

jednat. "Vonásku, přijďte až ráno," křikl směrem ke dveřím.

Kamila se zasmála a tázavě se podívala na otce. Co pak to, že otec odkládá obvyklý "raport" na zítřek.

"Chci se s tebou dnes večer trochu potěšit, popovídat si s tebou, holčičko, vždyť jsem tě tak dlouho neviděl," povídal, nahnul se k dceři a pohladil ji těžkou rukou vlasy, opravdu jako malé holčičce.

Ale mladá dáma jakoby si nevšimla otceva pohnutí, neuchopila tu hladící pravici, která se pro ni tolik už napracovala, nepolíbila ji, nepřivinula se k otcovskému srdci, které se na ni těšilo. Protáhla se jako zimomřivá kočička a mazlivě řekla: "Tatínku, jsem tolik unavena a ostatně, vždyť už jsem ti všechno řekla, aspoň to hlavní — odpusť, ale půjdu dnes brzy spat."

Bečvář byl už deset let vdovcem. Z tíchého, spokojeného manželství s hodnou, zámožnou ženou vyrušil jej osud krutou ranou; jeho choť zemřela takřka tragicky, poranivši se při trhání šípku o trn na prstě. Snad stokrát se před tím škrábala, píchla, řízla a té či oné ruce a nikdy se nic nestalo. Tentokrát však číhala na špičce trnu sama smrt. Ruka do rána otekla; cesta k lékaři, pak do nemocnice, marná amputace ruky a posléze strašné umírání za krutých bolestí. Bečvář byl tehdy tak zničen odchodem milované ženy, že nebyl schopen ani pohřeb vypraviti, to obstarali příbuzní. Po čase v práci pozapomněl, v péči o jedinou, tehdy sotva desetiletou dcerku se ponenáhlu potěšil, ale nezapomněl na slib, který dal umírající ženě: Že Kamilce nepřivede jiné matky.

A nebylo tak snadno a lehkou tomu přání vyhověti. Bečvář byl muž v plné síle, když ovdověl, a setkal se leckdy se ženou, která se mu líbila na tolik, že by jí nabídl manželství. Ale at' jeho smysly byly sebe více vzrušeny, dovedl si vždy poručiti. Stačilo, aby si představil ten malý, bílý pokojík ve vinohradské nemocnici, lůžko, na němž v bílých obvazech, s tváří k nepoznání změněnou, trpěla a umírala jeho žena, které nemohl už nikterak pomoci, at' prosil, sliboval, plakal před lékaři, nemohl pomoci, jen ulehčiti tím, co slíbil.

Tak zůstal vdovcem a všechen zájem věnoval hospodářství a péči o dcerku. Na jejím vzdělání nešetřil. Od matčina úmrtí měla vychovatelku, která ji učila též hudbě,

zpěvu, němčině a francouzštině. Před dvěma roky poslal Kamilu do předního švýcarského pensionátu, kde zdokonalují své vzdělání dívky ze zámožných kruhů. Suma, kterou poslal během těch dvou let ředitelce ústavu představovala sama o sobě už slušné jmění — ale Bečvář na své dcerce nešetřil. S radostí pozoroval různé fotografie, které mu občas Kamila poslala; tu byla v lyžařském dresu na výletě ve sv. Mořici, jindy na horské tuře seděla na oslíku, na výletním parníku při zábavní plavbě po jezeře atd. A statkář rád posílal peníze, jen když dcerka mu napasala, že se jí tam líbí. Za to když občas si zajel do Poděbrad do oblíbené vinárny na trošku zábavy mezi známé, ukazoval ty obrázky s blaženým úsměvem: — "Podívejte se na tu naši Kamilu, co tam v tom Švýcarsku vyvádí!"

Slečna Bečvářová brzy po svém návratu domů zpozorovala, že "nemá co na sebe", ač ze Švýcarska si přivezla tři objemné kufry šatstvo a prádla všeho druhu. A tak vykonala několik zajižděk do Prahy, aby doplnila svou toaletní zásobu. Někdy ji doprovázel otec, někdy jela sama. To jí bylo nejmilejší. Ne že by jí přítomnost otceva nebyla vhod, milovala tatouška, jak mu lichotivě říkala, jistě nejvíc na světě — kromě sebe ovšem. Ale dělalo jí dobře, mohla-li už vystupovati samostatně jako dospělá dáma. Dříve chodila všude s vychovatelkou, pak ve Švýcarech byla po dozorem ředitelky pensionátu a všech učitelek, teď konečně mohla vystupovat sama. Otec sice měl v úmyslu optřit jí aspoň nějakou společnici, když nemá matky, ale Kamila energicky odmítla poukazujíc na to, že dnešní moderní dívka se obejde bez gardedámy. "Ostatně do společnosti půjdeš se mnou vždycky ty, tatoušku, tak k čemu mi společnice?" ptala se otce se smíchem.

A tak slečna Kamila se postavila na vlastní nohy. V Praze jí působily potěšení pochůzky po městě, po rušných hlavních třídách; zde vstupovala do elegantních obchodů, zde si s velikým vkusem vybírala všechno, co mělo za úkol zvýšiti půvab jejího mládí. Prodavačky zkoušející jí novou robu bývaly uneseny její štíhlou, vláchnou postavou a neskrblily pochvalou. Tvářila se lhostejně, jakoby neslyšela, ale v nitru byla spokojena.

A což když po nákupu zašla si do kavárny nebo restaurace! Cítila, jak zraky všech mužů poblíž sedících jsou na ni soustředěny. Její nadmíru elegantní zjev, mladistvá nonšalantnost, jevíci se v pohybech, určité sebevědomí, jež mají lidé nezávislí, konečně půvab jemné tváře pod záplavou zlatavých kadeří, oživené velikýma sivýma očima, dovedly upoutati pozornost. Nikdy nechybělo těch, kdož by se byli chtěli blíže seznámiti s mladou dámou; ale ta pohodila jen hlavou na všechny pohledy vroucí i dobyvačné a pyšně odcházela. Avšak obdiv jí lichočil, byl jí příjemný, ba nezbytný.

Jak počala lázeňská sezona v Poděbradech, jezdili Bečvářovi každou neděli a svátek do města. Za krásného počasí pěkně se sedělo v lázeňském parku při koncertě, na který kromě lázeňských hostů se sjelo mnoho návštěvníků z celého okolí. Ba i z Prahy vypravováno do Poděbrad autobusy i celé vlaky. A tady začala Kamila sklízeti triumfy. Do lázní se vždycky sjíždí plno ženithy ctitvých mužů, kteří hledají u nevěsty všechny cnosti, hlavně však peníze. Hezká, zajímavá dcera bohatého statkáře patřila brzy do řady tak zvaných zlatých rybek; nebylo jich právě mnoho, za to rybářů tím více.

Mezi cititeli Kamily Bečvářové byl mladý doktor práv, který si chtěl právě otevřítí advokátní kancelář a potřeboval hodně vyženit; byl tu docent, který hledal vedle věna také žcnu vzdělanou a vybraného chování. Velmi usiloval o přízeň Kamilinu syn známého pražského velkoobchodníka, který v ní dokonce viděl dvojenku známé filmové hvězdy. To byli ti hlavní její kavalíři, kteří tvořili jaksi stálý její "dvůr", ale kromě nich snažili se dobýti její přízně i jiní, méně šťastní, kteří nemohli zajížděti často do Poděbrad nebo dokonce se zde ubytovati na delší dobu.

Kamila byla elektrisována těmito úspěchy. Cítila to obletování jako hold pouze své krásy a přitažlivosti, zapomněla, že jest jedinou dcerou zámožného otce a to že také a v mnohých případech, to především, že láká její četné cititele. Její pýcha rostla těmi úspěchy. A což když se přidružil do skupiny jejích zbožňovatelů cizokrajný zjev mladého rumunského důstojníka, který přijel navštívit svou matku v lázních se léčící!

Do snědé, překrásné rostlého muže v skvělé uniformě byly rázem zamilovány všechny dámy v lázních od patnácti do na-

desáti let. Když procházel promenádou, byl přímo bombardován nejvroucnějšími pohledy. A tento krasavec dostal se v blízkost Kamilinu, byl jí představen a po celý týden který ještě trávil v Poděbradech, denně se s ní bavil na odpoledním koncertě.

To už bylo po žních, Bečvář neměl času, aby dceru denně doprovázen do města, ale Kamila jezdila sama. Lovecký kočárek s jedním koněm ji denně vozil tama zpět, častěji přijížděla už hodně pozdě.

Bečvář leckdy se mračil, když dcerku nenašel ani u večere, říkal si, že jí ty časté výlety zakáže, že se to ani nesluší, aby mladé děvče takřka za noci se samo domů vracelo jenom s čeledínem — ale sotva Kamila vešla ve světlém plášti, rozradostněná, jako spítá radostí ze života, plna dojmů z hudby, z lichotek a vroucích slov, neměl odvahu k žádnému zákazu.

"Tak jak jsi se bavila, Kamilko?"

A dcera při večeri vyprávěla se smíchem, jak Lenka notářova jí závidí a že by ráda toho doktora odloudila jí, Kamile, ale že se jí to nedaří.

Starý Bečvář zvážněl.

"No, měla bys se, Kamilko, už konečně pro některého z těch pánů rozhodnout, aby ti ostatní věděli, na čem jsou. Upřímně řečeno: Mám radost, že se tolik líbíš, ale vidím-li pořád kolem tebe několik těch nedokavců kroužit — A lidé myslím, tě už pomlouvají, že máš najednou kolik nápadníků. Víš, mně se je nejvíce líbí přec jen ten doktůrek; hezký človíček, šikovný! Nechtěla bys býti paní advokátovou v Praze?"

Dívka dojíдалa kompot. K řeči otcově se tvářila trochu ironicky, ale na přímou otázku přece musela odpovědět.

"Já, tatí, vdávat? A hned teď?" prudce zavrtěla hlavou a opovržlivě se zasmála. "To si ještě počkáš, tatoušku, než mi budeš strogít svatbu," a aby ho trochu usmířila nad tím, jak jeho návrh sesměšnila, vyskočila se židle a bouřlivě ho objala.

II.

Uplynula dvě léta. Na Homoli mnoho se nezměnilo, leda to, že majitel statku značně sestárl. Jak před tím dlouho se držel a vzdoroval stáří, teď tím více mu propadl. Přibýlo vrásek v osmahlém obličejí, vlasy i vousy zbělely úplně. Sám to pozoroval a říkával dceri: "Už by byl čas, abych šel na

výměnek!" Ale dcera dosud se nerozhodla změnit způsob života, snad proto, že věděla, že tak bezstarostně by jí jistě neplynul jako nyní, za zlaté svobody. A využívala jí plnou měrou. Jízdy do ciziny, k moři na jaře, v létě do hor byly příjemnou změnou, třebaš i ty měsíce, jež trávila doma, byly ustavičným řetězem vyjžděk, zábav všeho druhu a sportu. Na otci si vyprosila auto, malou Tatru, a jezdila obrátne všude sama. Pro Bečváře bylo svátkem, zavezla-li jej do Poděbrad nebo dokonce do Prahy.

Do Poděbrad v poslední době zajížděla Kamila hodně často, ač loni zanevřela na tyto půvabné lázně a po řadu měsíců ji tam nikdo nespatriil. V poděbradské společnosti se šeptalo, že prý tam slečna Bečvářová zažila kteréhosi dne v parku velmi nepříjemnou chvíli, když totiž objevila se náhle u lavičky, na níž seděla Kamila s předním členem pražské filmové společnosti, rozčilená choť onoho pána a svého manžela si energicky vyzvedla.

V Poděbradech působil od podzimu mladý učitel Oldřich Malinský. Jeho otec byl kdysi velmi známý umělec, malíř portrétista, zemřel však poměrně ještě mlád a zanechal vdovu s malým studentikem. Na dlouhé studie nebylo peněz a tak hoch se věnoval dráze učitelské, aby co nejdřív mohl vydělávat a poskytovat churavějící matce snesitelnou existenci. Učil však teprve druhý rok, když milovaná matka mu zemřela.

Mladý Oldřich nesl velmi těžce tuto ztrátu. Jsa od přírody velmi citlivým neustálým stykem s matkou, které byl vším, ještě více prohloubil citovou stránku své povahy. A tu v době nejtěžšího zármutku po smrti matčině zachránilo jej ze zoufalství umění. Jeho starý přítel, profesor kreslení, který už dříve za dob studií objevil v něm skutečný talent malířský, bezpochyby dictvím po otci, povzbuzoval jej, aby prázdné chvíle věnoval malířství. Sám pak obstaral mu přístup do soukromé školy předního pražského malíře, kam pak Oldřich pravidelně dojížděl z Unhoště, kde tehdy učil.

Malířské umění stalo se mladému učiteli velikou vášní; co jiní jeho kamarádi věnovali sportům, tanci a flirtu, Malinský trávil volné hodiny u malířského postavce s paletou v ruce. Na radu svého mistra chodíval i do uměleckých galerií, do všech výstav malířských, tříbil si oko, zjemňoval vkus. Po čtyřech let usilovného studia řekl mu

jednou mistr: "Příteličku, už mi sem nechod'te, už nemám čemu vás naučit." A to bylo od něho veliké slovo, to bylo nejvyšší uznání.

V tu dobu seznámil se Malinský v rodině svého pražského kolegy s jeho příbuznou Vendulkou Rolčíkovou. Byla také učitelkou, teprve nedávno absolvovala pedagogickou akademii v Praze žila se svým otcem, ovdovělým úředníkem. Mladé, vážné děvče udělalo na Malinského hluboký dojem. Naprosto se nesnažila získat si nějak pozornost, skrovně zůstala jaksi v pozadí, ale její způsob řeči prozrazoval vysokou inteligenci, jež se zvláště zračila v hnědých, hlubokých očích. Pak ji jednou potkal v Praze na vltavském nábreží, jak opatrně vedla na procházku stříbrovlasého, starého pána, svého tatínka. — Pozdravil, přešel, ale ještě se otočil po té dvojici lidského jara a podzimu.

A když po čase setkal se u přítele opět s mladou kolegyní, cítil, že to není naposled. Mladí lidé brzy se sblížili ve sféře umění a krásy. Vendulka rozuměla hodně malířství a sama byla velmi dobrou pianistkou, za ukázalo se, že její melodický hlas skrývá pěkný, měkký alt.

Své umění ukázala příteli až u nich doma, v malém, ale útulném bytě na Malé Straně. Přivedla Malinského ukázat a představit tatínkovi. Od té doby byl tu Oldřich pravidelným a stále častějším hostem.

Život, který až dosud neměl pro něho přívětivější tvář, zdál se mu nyní zcela jiný. Už dávno si řekli s Vendulkou, že se mají upřímně rádi a že budou jednou svoji. Malinský byl by se rád oženil hned, jako člověk osaměle žijící toužil po krbu rodinném s milovanou ženou v blízkosti.

Ale rozvázná Vendulka chtěla ještě nějaký rok počkat se svatbou.

Předně neměl Malinský ještě definitivního místa a pak ona sama chtěla si ustrádati něco peněz na potřebné zařízení bytu. Věna neměla, tatínek měl skrovnou pensi, z níž mohli býti při šetrnosti oba živi, takže těch pár stokorun měsíčního svého platu chtěla si ukládati. Rozhodně však nechtěla opustiti starého otce, který měl jednou s nimi sdíleti domácnost. To nebylo proti myšli Oldřichově. Oblíbil si velice přívětivého starce a vážil si ho jako otce.

V tu dobu vystavoval Malinský poprvé na malířské výstavě svůj obraz. Byl to Vendulčin portrét. V starém křesle sedící dívčí

postava u otevřeného okna do zahrady. Její jemná tvář je obrácena s úsměvem k oknu, jímž line se do pokoje proud slunečního světla.

Porota složená z předních umělců přikla obrazu první cenu. Jak by to nebylo podařené dílo, když na něm pracovala vedle umění láska, ta přemocná činitelka v životě lidí!

To bylo radosti tehdy u Rolčíků. Vendě se až zatajil dech, když Oldřich jí zvěstoval své vítězství a hned rozkládal noviny a ukazoval články o výstavě, kde se skvělo jeho jméno mezi umělci! I pan Rolčík celý oživil, nasadil brýle a podrobně četl kritiky a ani chudák starý nepozoroval, že za jeho zády padlo kolik vroucích polibků na uzardělá líčka a něžné rty Vendulčiny.

Kdo má slávu, má i zisk. Mladý, snalivý umělec stal se přes noc známým a hned měl několik objednávek portrétů, až mu to nebylo příjemné, protože se mohl věnovati malířství jen v čase mimo svůj úřad učitel-ský, a toho nebylo mnoho.

Ale když za portrét známého pražského obchodníka dostal několik tisíc, pln radosti běžel ku své nevěstě.

"Vendulko, nemusíš šetřit sama, pohled', kolik jsem dostal! To budeme mít brzy již svatbu!" Zasmála se plna štěstí jeho nedočkavosti.

A Malínský pustil se s tím větší chutí do nové práce. Jen jedna věc kalila trochu oběma zamilovaným náladu: Málo zbývalo času pro jejich schůzky. Leč Vendulka sama pobízela milého, aby raději se věnoval umění co možno nejvíce. "Vytvoříš ještě několik podařených portrétů a budoucnost máš zajištěnou. Pak až budeš mít jméno, nemusíš už tak hledět na to, aby obraz byl včas hotov, známému umělci se to už promine, bude-li obraz malovati déle, ale teď' bys mohl ještě své zákazníky odraditi."

Oldřich s těžkým srdcem připouštěl, že Vendulka má pravdu. Když pak v neděli nebo ve svátek běžel někam "do díla" místo na námluvy, bývalo mu všelijak, ale těšil se, že aspoň tak se budou moci vzíti. A pak bude mít svou Vendulčku pořád po boku.

Na podzim téhož roku dostal se do Poděbrad na nové místo, bohužel, ještě nikoli stálé. Když před nastoupením byl se představit u inspektora a povzbuzen jeho vlídností nesměle se zmínil, kdy asi dostane místo definitivní, inspektor zvážněl.

"Milý pane kolego, to vám nemohu říci. Máte sice velmi dobrou kvalifikaci, jste dobře zapsán u úřadu, ale jste ještě tuze mlád." S tím jej propustil.

"Tuze mlád," bručel si učitel po schodech. Jemu se zdálo, že je v těch svých sedmdvaceti letech už celým mužem!

S Vendulkou se srdečně rozloučil a přes její námítky ujist'oval, že bude v Poděbradech hledati hned nějaký příhodný byteček pro ně všechny, že se přece ožení, ať si nemá definitivu. "Však tím spíše mi ji tam dají, budou-li vidět, že jsem ženatý."

Vendulka nechtěla mu kaziti plány do budoucna neřikala k tomu nic. Její tatínek byl nadšen pro Poděbrady, které jsou výtečnými lázněmi pro staré lidi a těšil se, že si tam své stářím otřesené zdraví upevní. Všichni však naposledy se shodli na tom, že Oldřich každé soboty odpoledne přijede do Prahy navštívit svou snoubenku a v neděli večer zase odjede do svého působiště. Nocleh měl už slíbený u svého přítele.

V Poděbradech našel si útulný pokojík u staré vdovy po učiteli, která záhy se mu stala dobrou přítelkyní. A což když objevila, že je malířem a že roztomilý pastelový obrázek mladé dívčí hlavy nad jeho ložem zavěšený je vlastním jeho dílem. Malínský vytvořil tento portrét Vendulčin těsně před svým odjezdem, aby měl svou milou nevěstu stále před očima. Paní bytná se pochlubila i v sousedství, jakého má podnájemníka a brzy se věhlas učitele šířil po městě. Netrvalo dlouho a u Malínského zaklepal přední poděbradský advokát dr. Jiříčka se žádostí, aby mladý umělec vypoortrétoval jeho choť. Znalecky prohlédl portrét Vendulčin, pochválil a hned smluvil cenu objednaného obrazu v oleji. Dva tisíce korun. Pozval učitele na příští den k návštěvě své rodiny, aby se dohodovil s jeho paní o době sedění k obrazu, položil na stůl diskrétně tisícikorunu jako zálohu a poroučel se. Portrét paní advokátové Jiříčkové se velmi podařil. Na radu Vendulčinu požádal Oldřich o dovození, aby směl obraz několik dní vystaviti ve výkladní skřini velkého knihkupectví v Poděbradech, které bylo zároveň i jakýmsi uměleckým závodem města. Advokát mile rád svolil, jsa velice spokojen s dílem mladého umělce.

Bylo nedlouho před vánocemi, když objevil se obraz známé dámy ve vitrině knih-

kupectví. Kde kdo se zde zastavil a dílu se obdivoval.

"Jako živá, jen promluvit."

"A od koho že je ten obraz?" "Neznámé dosud jméno, Oldřich Malínský, ale zdá se, že skutečný talent."

A tentokrát šla Kamila Bečvářová do obchodu koupit si jakýsi román, právě vyšlý. Spatřila obraz, slyšela projevy obdivu, i zataušila, aby stejně jako vyzrálá krása paní Jiříčkové i její obdivuhodná krása byla zvěčněna na plátně štětcem umělce.

Když o několik dní později ptal se Bečvář svého miláčka, co si přeje k vánocům za dárek, odpověděla bez rozmýšlení.

"Dej mne, tatínku, malovat. Viděla jsem onehdy v Poděbradech obraz paní Jiříčkové, no báječný. Chtěla bych mít památku na dobu svého mládí —"

"Nebo mi chceš ten obraz nechat zde místo sebe, až se mi vdáš a starého tátu opustíš, vid', ty šibalko," zvolal otec, ale slíbil bez zdráhání vyhovět dceřině žádosti.

Zajel hned do města, vyhledal Malínského a svěřil mu své poslání. Ovšem že mladý umělec souhlasil s radostí, vždyť nová objednávka šířila jeho slávu jako umělce a umožnila novým výdělkem brzy dojít k cíli — k svatbě s Vendulkou.

Když o vánočních svátcích dlel v Praze u Vendulky, neustále mluvil o budoucnosti, ať se procházeli rukou v ruce zasněženými parky v bílém hávu či seděli v útulném pokoji Rolčíkových. A Vendulka poslouchala s radostí v srděčku a její starý otec myslel si spokojeně: Mé dítě bude brzy už dobře zaopatřeno, dostane hodného muže s dobrým postavením, teď už kdybych musel umřít, umíral bych klidně.

Den před svým odjezdem do Poděbrad navštívil Oldřich v průvodu Vendulčině večerní představení v Národním divadle. Dávali znamenitou operu Janáčkovu "Její pastorkyňa." Hudba slavného mistra účinkovala neobyčejně na vnímavou mysl mladé dvojice; naslouchali jí bez dechu držíce druh druhá za ruku. Ale neblahý osud nešťastné Jenůfky dojímal zvlášť silně Vendulku.

Když pak vyšli spolu z divadla a Oldřich zavěsil levicí své družky do své pravice, přivinula se k němu, jak kráčeli proti mrazivému větru a najednou řekla: "Ubohá Jenůfka."

Oldřich se zasmál. "Ještě na ni myslíš?"

No, nejdřív ubohá, zklamaná v lásce, ale pak zase našla štěstí v lásce jiného."

"Co je to platno, když přišla o toho, kterého milovala ona sama a jistě nejvíce." Ale pak už na Jenůfku zapomněli.

Několik dní po novém roce vydal se Malínský k Bečvářovým na Homoli. Bylo tak ujednáno mezi statkářem a jím hned při objednaném obraze; umělec měl zajít k svému modelu a vyjednat podmínky práce. Malínský chutě krácel zasněženým krajem jsa rád, že se může projít v zimním čistém vzduchu. Mladá tvář lemovaná kožešinou nového kožichu zdravě se rděla a temné oči leskly se mu nadšením: Vždyť šel za novým úspěchem, jak pevně doufal. Ve dvoře jej přijala hospodyně a uvedla do teplé jídelny. Pak spěchala zavolat slečnu.

Za chvíli objevila se Kamila. Mladý muž uctivě povstal, uklonil se a představil. Dívka byla překvapena. Čekala nějakého vlasatého bohéma a zatím tu mladý muž téměř elegantní, krásné postavy a pěkné, oduševnělé tváře. Zalíbil se jí hned na první pohled.

Usedla naproti němu do měkkého, hlubokého křesla, na jehož opěradle se příznivě odrážela její zlatavá hlava. Dlouhý domácí šat ze světlefialového flanelu přiléhá pěkně k její štíhlé postavě, jak tu seděla půvabně opřená.

Malínský odpovídal na její dotazy a při tom pozoroval svůj budoucí model. Viděl, jak se dívčina tvář mění při hovoru, zvlášť výraz jejich zvláštních očí. Jakou to mají barvy? Cítil, že vystihnout pravou podobu této podivuhodné tváře bude nesmírně těžké, ale zároveň jej to neobyčejně lákalo. Jaká to hlava, jaké štíhlé hrdlo! A což ty graciénní pohyby rukou!

Kamila cítila, že tento muž ji pozoruje očima zaníceného umělce; jako pravá žena uhodla však, že tento zájem umělce je podbarven, byť snad jen docela lehounce i zájmem jiným — snad mužským. Kdož ví? Bylo by to něco divného u ní, které se obdivovalo a obdivuje tolik mužů?

"Jak dlouho bude trvat celá práce s mým portrétem, pane učiteli?"

"To bude záležitosti také na vaší trpělivosti, milostivá slečno, ale počítám, že bude zapotřebí nejméně dvaceti sedění alespoň po dvou hodinách. Nebude vám to příliš mnoho."

Kamila se zatvářila ustrašeně. "Víte, já jsem neposedné stvoření, ale budu se snažit vás poslouchat," dodala koketně.

Tři dny poté přijelo auto Bečvářových pro Malinského, který měl dojížděti dvakrát v týdnu na Homoli.

Portrétoval Kamilu na její přání v rafinovaně jednoduché toaletě. Celá postava byla zahalena do černých krajek, jimiž prosvítala plet' jen na rukávech a kolem výstřihu. Na klíně držela v drobných ručkách kytici rudých růží.

Práce pokračovala utěšeně. Umělec pracoval s plným nadšením, ale ochotně povoloval Kamile pausy při sedění. Pravidelně býval pak zván na svačinu, které obyčejně se účastnil i Bečvář, s nímž se Malinský rychle spřátelil. Bodrý statkář se samostatným vtipem se mu líbil. Slečně Kamile zatím nepřišel na chuť; hezká, zajímavá dívka, ale nic víc. Bylť zvyklý u své Vendulky na něco více než pouhý dívčí půvab. Bohatá slečna Bečvářova byla jen na tu dobu zajímavým modelem.

Ale Kamila nechápala, že mladý muž, který s ní o samotě strávil už několik dvouhodin, který nadšenýma, pozornýma očima vnímá všechnu její krásu a ji zvětčuje svým štětcem, není ještě do ní zamilován. Miluje snad již? Uvěnila si, že to vyzkoumá.

Při nejbližší návštěvě zavedla velmi obratně řeč na lásku, jak se mluvívá žertem mezi mladými lidmi a vehnala mladého muže do slepé uličky, kdy musel říci miluje-li či nikoli. A tu Malinský z nepochopitelné i jemu v tom okamžiku příčiny Vendulku zapřel.

"Nevěřím vám, takový muž, umělec a že by nemiloval? Čím byste se inspiroval pro své umění?" ptala se Kamila.

Toho večera Malinský psal Vendulce a při tom pocítil cosi jako výčitky svědomí, že ji slečně Bečvářové zapřel.

A co, potřebuje vědět taková rozmazlená slečinka o mých citech? Do toho jí nic není — ospravedlňoval se sám u sebe.

Dva dny poté přijely místo auto pro něho saně, elegantní, s párem vraníků a kdy seběhl dolů, našel v nich k svému překvapení Kamilu zahalenou v kožichu. "Přijela jsem pro vás," a dělala mu místo vedle sebe.

A tehdy začala její hra o Malinského. Sama si říkala, že je to hračka z dlouhé chvilé, že jí na něm nezáleží, ve skutečnosti

ji k tomu počínání hnala touha dobytí tohoto nepřístupného mladíka, který nereagoval na její pohledy a úsměvy. Rozčilovali ji, že bedlivě pozoroval při malování její rty a nezatoužil je políbiti. Čím více chladu cítila v jinak uctivém jeho chování, tím byla odvážnější ve výboji. Ale časté styky s muži ji činili opatrnou. Dobývající sama chtěla a musela býti dobytou.

Tajemné fluidum její podivné bytosti začalo však působiti i na Oldřicha, ač si to nepřiznával. Jako všechny vášnivé ženy, ničím neukázněné, zdála se býti obklopena neviditelnými vlnami všemocného sexu. — Odrazí se tyto nebezpečné vlny od skály charakteru a čistého srdce mladého umělce! Avšak silné pohlaví je právě v těchto okolnostech obyčejně velmi slabé.

Oldřich aniž věděl dobře jak ocitl se po jednou uprostřed nejdívočejšího víru vášně. Ach, to byla jiná láska než Vendulčina!

Portrét slečny Kamily byl už dávno hotov, Malinský slavil jím triumfy, dostal novou objednávkou portrétů paní a slečny lékárníkové — denně však dosud jezdil na Homoli, nejčastěji na elegantním motocyklu který si proto koupil a na práci jakoby zapomněl. Ba co více, zapomínal i na Prahu na svou nevěstu a všecken prázdný čas věnoval jen Kamile. Ta zase jednou triumfovala. Konečně ho dostala, toho pyšného, hezkého umělce, který ze začátku tak vzdoroval jejímu vlivu!

Přibližovalo se jaro, tak původně v polabském kraji. Kamila se už nudila v zákoutí otcovského domu a toužila někam do světa. Trochu ji začal být být už nepohodlným její neúnavný ctitel a ohnivý milenec. Jednou navštívili společně Kociánův koncert, kde Kamila po svém způsobu obklopila se brzy kruhem obdivovatelů. Byla skutečně oslňující v elegantní róbě; flirtovala tak horlivě, že Malinskému bylo z toho hořko. Pln žárlivosti pozoroval ji z pozdálí; je to možné, že je to tatáž dívka, která jej ještě včera vroucně objímala? Sírěna? Přistoupí chvatně k ní, snad chtěl těm druhým ukázat, že je jen jeho, že jen jeho miluje.

Změřila jej chladným, cizím pohledem. Jakoby jej udeřila. Chopil ji za ruku chvatně, prudce; až zlehka vykřikla a začal k ní mluvit trhanými slovy, blábolil, nevěda co jen chtěl ty elegány od ní dostat. Vzepřela se mu; zvýšil hlas, nic nedbaje, že už začíná drahá část programu, pak nevěděl, u

o ničem, co dělal, protože mu mozek zalila vlna horké krve. Vzpamatoval se až v před-síní sálu, kam jej nešetrně strčilo několik párů mužských rukou.

Byl z toho skandál. Třetího dne byl učitel Malinský telefonicky povolán k inspektorovi a ten udělil mu důtku pro nepřistojné chování přeložil jej okamžitě do zapadlého městečka západních Čech.

svuky stolu a mlčky ji podal madému muži. Tou zaražen četl svou adresu, psanou rukou Vendulčinou. Ale dříve než ji mohl otevřít, sevřela stařecká, chvějící se ruka jeho rámě: "Jděte — a Bůh vám odpust' všechn žal, který jste mé dceři způsobil."

Malinský chtěl promluvit, ale netrpělivě a důrazně "jděte, jděte" hnalo jej ze dveří, jež za ním temně zapadly. —

Lindberghova hora v Coloradu.

V Skaliském pohoří v Coloradu jest ještě značný počet vysokých hor, které nemají žádného jmena a když se letec Lindbergh proslavil svým letem do Paříže, bylo jedné dáno jeho jmeno.

Když se stěhoval do nového působiště přes Prahu, našel v sobě dost odvahy, aby navštívil svou nevěstu. S tlukoucím srdcem kráčel známou ulicí a takřka bez ducha zazvonil u bílých dveří Rolčíkových bytu. Jak dlouho zde nebyl? Přes tři měsíce! Jak jej Vendulka přijme?

Za dveřmi ozvaly se šoupavé kroky starého pána. Otevřel — pak pokynul mlčky Malinskému do bytu. Beze slova otevřel známý útulný pokoj, vyňal bílou obálku ze zá-

Až venku chvějící se rukou roztrhl obálku a přečetl řádky Vendulčiny.

"Oldřichu, vracím Vám slovo. Vím vše i to, že mne už rád nemáte. Přejí Vám štěstí, třebaže Vy jste mě zničil navždy. Venda."

To už se Malinský nikdy nedověděl, jak zvěst' o jeho neblahé vášni ke Kamile se donesla až k sluchu rodiny Rolčíkovy. Pan Rolčík se náhodou setkal se svým starým známým, jenž měl syna v Poděbradech, u něhož byl nyní jaksi na výměnku. A že ve

městě kde kdo mluvil o nejnovějším poměru slečny Kamily, zvěděl tak i pan Rolčík. — Pečliv o štěstí jediné dcery neváhal jí to sdělit; ostatek dokonaly řídké, chladné dopisy Malínského a okázalé vzdalování se rodiny své nevěsty.

Po prvním návalu bolu zvítězila u mladé dívky její divčí hrdost. Nepodvolit se, zapomenout v práci, radil jí starý otec. A jako na zavalanou byla ustanovena právě tehdy výpomocnou učitelkou za onemocnělou kolegyni na Zbraslavi.

III.

Starý Bečvář těžce nesl, že jméno jeho dcery letí městem, ba celým krajem, ve spojení s nemilou, byť celkem nepatrnou příhodou s učitelem Malínským. Co ten chlapek chtěl jeho dceři? Nezapltil mu za jeho obraz? A jako dříve rád vídal Malínského ve svém domě, tak nyní byl ochoten věřit v jeho neslušné chování. Snad si nemyslí na jeho Kamilku? Ta obšťastní svou rukou jiného pána než je takový učitel, třebaš také umělec. Ale o obou měl zazobaný statkář jednu představu: Chudobu.

Od té doby však jej neopouštěla myšlenka, že je nutno pomýšlet na oddávky dceřiny. Těžko sice si dovedl představit svůj dům bez Kamilky, kolem níž od rána do večera se otáčely kromě paní Naninky ještě dvě služky, ale cítil jaksí neuvědoměle, že dceřina pověst je povážlivě ohrožena, že se už tuze mnoho o ní mluví a to nebývá obyčejně s prospěchem pro dívku na vdávání. I toho si byl vědom, že ani veliké věno, ani společenské postavení nezakryje pokazenou pověst. Dokonce šel tak daleko, že jednoho večera promluvil s dcerou vážné slovo. A Kamila ku podivu nepohodila hlavou nad slovy otcovými, nezasmála se odmítavě, když osmělený otec začal přímo o vдавkách.

“Máš tolik ženichů na vybranou, Kamilko, tak se pro některého rozhodni. To víš, nerad tě ztratím, ale rád bych se dočkal vnoučat a hlavně, rád bych se s nimi ještě potěšil, pohrál —”, a starému Bečvářovi zjhl hlas.—

V Kamile se tehdy jaksí utišila její prudká krev; jezdila teď všude jen s otcem, chovala se rezervovaně, jen její obleky byly stále elegantní a vystupování okázalé.

Toho léta se seznámila s okresním soudcem z Brandýsa Karlem Dobřevským. Při-

jel do lázni se svým staříčkým strýcem Petrem Dobřenským, který jsa majitelem kdysi zemanského statku byl nemálo hrdým na svůj starý šlechtický původ. Neměl dětí, jeho dědicem byl Karel. Bylo mu až kolik přes třicet, ale celý zjev vážného jinak právníka působil dosud mladistvě. Snad to bylo tím, že jeho srdce bylo ušlechtilé.

Starý Dobřenský se nejdřív sešel kdesi ve vinárně s Bečvářem a brzo na to se poznali i jejich “dětí”. Mladý Dobřenský byl brzo zaujat elegantní a půvabnou Kamilou, která krom svého občeje držela na úzdě všechen svůj temperament. I jí se líbil jemný, duchaplný soudce. Staří páni byli vůbec v nadšení. Dobřenský viděl v Kamile vytouženou nevěstu pro svého synovce, kterého chtěl především bohatě oženit a ovšem i jinak “stavu přiměřeně.” A Bečvář mluvě o mladém jen se chválou rozplýval. Pěkné, zajištěné postavení, rychlý postup, člověk rozumný, slušný a ještě bude jednou dědit po strýcovi — to byl ženich jeho představ!

Než starý Dobřenský opustil Poděbrady, byly slaveny na Homoli zasnuby. Oba mládí lidé zdáli se býti zamilovanými, soudce jistě byl a Kamilu opájel dosud neznámý pocit. Být upoutána svými city na jednu jedinou osobu na delší dobu, na vždy! Ale tentokrát jí to lahodilo jako neznámá dosud novinka. Tot' se ví, že se to neobešlo bez skvělé hostiny, na kterou byly pozvány všechny “špičky” společnosti celého kraje. Tehdy dvůr Bečvářův byl pln aut a kočárů a všechno okna výstavního domu plála sytou září dlouho do podzimní noci. A uvnitř četní hosté bavili se vesele a všichni se tvářili laskavě a přátelsky nejen k štědrému hostiteli, nýbrž hlavně k dvojici hezkých snoubenců.

Nejeden svobodný muž dívaje se na sličnou a jaksí dnes unylou nevěstu tajně si vzdychl: “Proč pak jsem se s ní nepokusil vážně já?”

A naopak maminky dorostlých dcer s tichou závistí skrytou za příjemným úsměvem říkaly si v duchu: “Podívejme se, jaké štěstí udělá ta divoká, nevázaná Kamila — inu, když je to bohatství!” A očima zkušeně oceňovaly drahocenné stříbrné náčiní na stole, krásný porcelán a sklo, jemné stolní prádlo — a což ta jídla a nápoje!

Po kolik týdnů mluvilo se po okolí o zasnubách slečny Bečvářové. Za to svatba byla úplně tichá na pražské staroměstské rad-

ničí. Mladí manželé odjížděli hned poté na svatební cestu do ciziny, do Francie. Kamila těšila se jako dítě na Paříž, kde začínal nyní na podzim teprve pravý život veleměsta. Zahalena v elegantní popelkový kožíšek usměvavě dívala se oknem oddělení druhé třídy mezinárodního rychlíku. Praha — Norimberg — Štrasburg — Paříž, opřená koketně svůdnou hlavičkou o rameno svého manžela. Tento obrázek mladého manželského štěstí si odnášeli domů do své samoty oba starci, kteří mladý párek vyprovázeli až k vlaku. Byl to starý pán Dobřenský a starý Bečvář.

IV.

Přeletělo pět krátkých let. Vendu Rolčíkovou zahnal osud až do Třeboně, kde dostala místo učitelky na obecní škole. Přestěhovala si do nového působiště i svého starého tatíčka, který v poslední době stále churavěl a zrovna se tratil před očima. Venda měla v srdci velikou starost o otce a doufala, že pobyt na venkovském tichém městě mu bude lépe sloužit než ve velkoměstě. Proto také horlivě hledala příhodný byt a konečně podařilo se jí najmouti dva pěkné pokojíky s kuchyní v zánovním domku na předměstí. Radovala se, že tatíček bude tu moci sedávat v zahrádce, pokud ona bude ve škole a že odtud budou mít malý kousíček cesty na překrásnou procházku po ohromné hrázi rybníka Světa, nad níž jako mohutná klenba se spojovaly koruny věkovitých dubů rostoucích tu ve čtyřech řadách. Nad nesmírnou vodní plochou svěží, čistý vzduch a nevyjadřitelné kouzlo a míru.

Mladá učitelka přestěhovala do Třeboně otce a celou malou domácnost ještě na podzim. V tu dobu už příroda jižních Čech nebyla přívětivá, spousta mlh halila kraj, zvláště když udeřily deště.

Churavý stařeček nemohl často celý týden vyjít ven a trávil většinu dne ve společnosti staré posluhovačky, jež vařila a uklízela za nepřítomnosti Vendiny. Tu se často zastesklo starému pánovi po Praze, v níž ztrávil přes půl století, zastesklo se mu i po kavárně, kde si rád poseděl nad novinami ve společnosti starých kamarádů. Ale jak přiběhla Venda, už se mu rozjasnila tvář. — Vždyť jen k vůli jediné dceři odešel sem, aby tu nebyla tak sama!

Po vánocích začal však najednou pan Rolčík churavět vážněji. Nespál, opustila jej chuť k jídlu, zhubeněl nápadně, plet' v obličejí sešedla a sežloutla. Polekaná dcera zavolala lékaře, ale léky předepsané nepomáhaly. —

Tenkrát Venda prožívala hrozné chvíle. Cítila, že není daleka doba, kdy ztratí jedinou bytost na světě, která ji bezvýhradně, nesobecky milovala, svého starého tatíčka. Tajně hořce plakala, ale otce těšila: "Jen počkej, tatíčku, až přijde jaro, bude ti lépe. Sluníčko na jaře dělá zázraky."

Starý pán se trpce usmál do okna, za nímž hnala vichřice sněhové vločky.

"Ach, milá Vendulko, kdepak ještě je jaro!" Ale to, co si myslel ještě, neřekl. Byla to v poslední den masopustu, když starý pán skonal své dceři v náručí. Smrt si pro něj přišla náhle, zhasl v několika minutách jako pták zasažený v letu vražedným šípem. Nelitostná smrt jej navždy odvedla od zoufající dcery, kterou tak nerad a těžce opouštěl samotnou na trnité dráze životem. —

Dlouho, dlouho truchlila hodná dcera za otcem. Jen práce ve škole, uprostřed dětí, které milovala, vrátila ji životu a jeho všedním starostem a radostem. Když se trochu zotavila, vrhla se celou silou také do práce mimoškolské. Byla členkou několika spolků kulturních a sociálních, kde záhy se uplatnila. V Třeboni požívala plných sympatií. —

Bylo to ve čtvrtém roce jejího pobytu v Třeboni, když se dostal k tamnímu soudu soudce Dobřenský. Paní sice ohrnovala nosík po novém působišti svého manžela, ale nedalo se nic dělat, tím spíše, že Dobřenský byl v Třeboni povýšen. Byla dost velká potřeba s vyhledáním vhodného bytu, který měl mít aspoň čtyři pokoje a bezpodmínečně koupelnu. Dobřenský působil už druhý měsíc aniž podobný byt mohl získati. I nezbylo nic jiného než dáti se do stavby vlastní vilky. Než byla hotova, zůstala paní Dobřenská i s dětmi v Brandýsu, kamž soudce dost často za rodinou dojížděl, pokud mu ovšem úřad dovoloval.

Dobřenských měli dvě roztomilé děti. Starší Alenka přišla hned po roce manželství, mladší Jiřík měl teprve půl roku.

Ty děti byly celým světem Dobřenského, pro ně trpělivě snášel nejrůznější rozmary své choti, kterou už dávno přestala baviti úloha mladé zamilované ženy. Ještě

méně ji zajímala úloha matky. Ačkoliv měla k dětem kvalifikovanou opatrovnici, naříkala stále, co je to starost s dětmi, že se nemůže od nich ani hnout. Při tom jezdila na výlety, nevynechala žádné zábavy, věnovala mnoho času sportům, protože to bylo moderní. V poslední době vášnivě pěstovala lyžaření a po celou zimu odjížděla vždy na sobotu a neděli do Krkonoš a přenechala bez všech výčitek svědomí děti doзору chůvy Márinky. Dobřenský už dávno poznal, že při volbě své budoucí družky se zásadne zmýlil. Chtěl ženu jenom, která by k němu přilnula, měla s ním stejné záliby kulturně i společenské. Sníval o tom, jak v pěkně zařízené domácnosti po své vyčerpávající práci v úřadě bude sedět večer po boku své mladé, hezké ženy v intimním klidu vlastní domácnosti — zatím musel velmi často doprovázet svou ženu do nejrůznějších zábav a když už nic nebylo, aspoň do biografu. Nízká prostora domácnosti, třebaš bohatá, ji nudila.

"Doma jsem celý den", říkala vzdorovitě, když muž mírně nadhodil, že by raději večer trávil doma, "aspoň večer chci někam jít." Protože nebylo vhodné, aby ji pustil samotnou, musil jít také, nudil se tam a konečně unaven toužil aspoň po lůžku.

Paní Kamile večerní zábavy nevadily; ona spávala obyčejně dopoledne, kdežto soudce musel už v osm být v úřadě.

Nejvíce mrzívalo Dobřenského, že žena jej tímto způsobem připravovalo o společnost dětí, na něž se těšil celý den. Stalo-li se, že některý večer zůstala doma, zmizel hned pod večer v dětském pokoji, kde s Alenkou dováděl, smál se, nosil ji na ramenou, hrál si s ní jako chlapec. A což když přišel Jiřík! Co pomněl starostí, aby se maličkému nic nestalo; byl to hošíček z počátku hodně slaboučký a jen díky veliké péči Márinčině později sesilil.

Paní Kamila nechápala tu velikou a jak v duchu si říkala, pošetilou lásku mužovu k dětem. Málokdy zašla s ním k dětem, obyčejně po večeri zůstala v jídelně, kde kouřila. —

Zpráva, že muž se dostal do vzdálené od Prahy Třeboně ji přímo rozčílila. I umínila si, že do toho "hnízda" nepojede, pokud nebude mušeti. Osud jí přál. Trvalo plný rok, než jejich nový domov byl vybudován.

Nová, roztomilá vilka o pěti pokojích s pěknou zahrádkou ve zdravé, nové čtvrti

města nikterak zvlášť nenadchla paní Dobřenskou. Stála pěkné peníze, stoosmdesát tisíc; sto tisíc vzal Dobřenský se svolením své choti z jejího věna, ostatní hodlal upláct jednak z vlastního platu, jednak z příspěvků svého staříckého strýce, který dosud žil.

Paní procházela vilou po boku mužově v průvodu stavitele a ostře kritisovala. Nelíbilo se jí umístění ložnice, nebyla spokojena s arkýřem ve svém pokoji, koupelna se jí zdála příliš malá, předsiň málo prostorná. —

Dobřenskému bylo trapno před stavitelem. Vysvětloval, těšil, ale na konec mírně, ale důrazně ji připomenul: "Vždyť ti byly předloženy plány, Kamilko, a líbily se ti. Tehdy jsi nic nenamítala proti rozdělení".

Kamila se uštěpačně usmála. "Viš, mně se na těch plánech nejvíce líbilo to, že se teprve bude stavět a že ještě rok nebudu muset do tohotole kocourkova."

"Milostivá paní, Třeboň je krásné město a jezdívají sem rádi i velcí páni," osmělil se říci stavitel. "I ministři sem jezdí na letní byt."

"Pro mne za mne", odvětila pohrdavě, "ale mně se tady nelíbí."

Tyhle výroky nové paní soudcové běžely ovšem už druhého dne celým městem a kde kdo byl zvědav na paní Dobřenskou. Její muž byl v Třeboni už velmi oblíben. Paní Dobřenská se brzy v městě isolovala; její naduté chování nezáískalo jí sympatií, ač to byla dáma elegantní, hezká a zámožná.

Na jaře se do Třeboně přistěhovala, v létě odjela sama do rakouských lázní a když se na podzim vrátila, zachvátla ji v klidném, tichém městě, strašlivá nuda. Nic ji netěšil pohyb v útulné, nové vilce, jejímiž okny bylo vidět si jedné strany do lesů, s druhé na město. Jiříček začal už pěkně žvatlati, přicházel právě do toho věku, kdy děti jsou roztomilejší. Ale jeho mamičku jeho roztomilost neuchvátla; třebaš i chvíli ku si s ním pohrála, ale pak už volala na chůvu, aby šla k maličkému a sama se přistrojila na procházku.

Tichý půvab jihočeského města ji nezajímal; do přírody se dostala jenom tehdy, když muž vyvezl celou rodinu někam dále do lesů. Sama nejraději chodila po městě, přešla pyšně náměstím a několika ulicemi vnitřního města a už vlastně nebylo kam

jíti. Někdy zabrousila i do zámeckého parku, ale tam bylo téměř lidu prázdno.

Když se vracela z procházky, říkala mužovi uštěpačně: "Tady není kam vyjít. Učiněná zlámaná Lhota!"

"Ale mám tady živobytí, máme tu svůj dům, kraj je zdravý pro děti, tak se nám tu musí líbit, Kamilko, to bys viděla, kam všude může soudce přijít a musí býti spokojen," říkal dobrácky Dobřenský. —

Na vánoce přijel na návštěvu Bečvář, potěšit se s vnoučky a prohlédnouti nový domov dceřin. Všechno chválil, jen se posteskl, že je to trochu daleko.

"Ale tatínku, beztoho půjdete za nějaký rok na odpočinek, už jste se nastaral dost, dáte Homoli do nájmu a přestěhujete se k nám. Mista je tu, jak vidíte, dost a hostinský pokoj máme také," radil soudce. Starý pán byl potěšen pozváním zet'ovým. S úsměvem se podíval na dceru.

"Milý Karle, tatínkovi by se tady stýskalo, tady by si nikdy nezvykl", a hned se otočila po otci: "To si, tatí, nedovedeš představit, jak je tady nudno a teskno", povídala skoro plačtivě.

Otec se zarazil. Viděl, jak zet' se zachmuřil, jak honem bral do náručí Jiříčka, který právě vběhl do pokoje.

"Prosím tě, Kamilko, jak pak ty můžeš mluvit o nudě a tesknosti, vždyť máš rodinu, muže a děti, domácnost! Co by měl říkati člověk osamělý, na příklad já a ještě jsem se nikdy nenudil", dodal už s úměvem.

"Vy máte, tatínku, zaručenou těšitelku — práci", odvětil mu tiše soudce. A obíraje se dítětem nepostřehl zlostného, opovržlivého blesku, který jej stihl z očí ženiných.

Začátkem února následkem nestálého počasí rozmohla se v městě epidemie spály. Dobřenský byl pln starostí. Alenka chodila už do školy, i bylo nebezpečí nákazy tím větší. V tu dobu Jiřík začal jaksi méně jísti a slábnouti. Lékař neshledal nic závažného, ale radil k největší opatrnosti, aby dítě nebylo vysazeno nebezpečí nějaké horečnaté nemoci. Starost otcova se ještě zvýšila. A zrovna v tu dobu si usmyslila paní Kamila jeti na maškarní ples do Prahy. Ovšem manžel ji měl doprovázet.

Tenkrát po prvé rozhorleně odmítl, "Já trnu strachy, aby mi děti neonemocněly, všude tolik nemocí, a v tom mám shánět zábavy? Nikam nepojedu! Chceš-li ty jeti, nebráním ti."

Toto Kamila neočekávala. Leč nezastyděla se, naopak. Na ples sice nejela, ale za několik dní poté odjela k otci, jak suše oznámila.

Tři dni na to onemocněla Alenka, statné děvčátko, které ještě nikdy vážně nebylo nemocno. Nejdřív bolest hlavy, v krku, pak horečka, stále stoupající; přivolaný lékař zjistil počínající spálu a hned poručil, aby hošík byl izolován. Přivedli jej do hostinského pokoje, který byl na druhém konci bytu, a odtud se nesměl hnouti. Soudce povolal k lůžku nemocné dcerušky ošetřovatelku a telegrafoval tchánovi: "Alenka nemocna spálou, Kamila nechť ihned přijede."

Odeslal telegram, počítal, kdy zpráva dojde a řekl si, že půjde ženě k večernímu rychlíku naproti. Ta se asi poleká! Mrzelo jej ted', že jmenoval nemoc Alenčinu.

Spěchal pak domů, aby zvěděl, jak je dcerušce. Do pokoje k ní už nesměl, v před-síni páchl karbol a ošetřovatelka mu sdělila, jen přes zasklenou verandu, že dítěti stoupá prudce horečka. Na večer přišel lékař znovu; vzhledem k tomu, že nemocná holčička mohla býti v úplné izolaci, že měla odborné ošetřování, dovolil lékař, že může být léčena doma a nikoli v nemocnici, kde beztak nebylo místa nazbyt. Při tom prohlédl i hošíka, na štěstí nejevilo se u něj dosud žádné podezření z nákazy.

"Ale vy, pane okresní soudce, musíte zůstat deset dní doma a nesmíte do úřadu, budete kontumován," oznámil posléze lékař Dobřenskému a odcházel s připomenutím, aby pro něho bylo ihned posláno, kdyby stav nemocné se nápadně horšil.

Dobřenský po odchodu lékařově se spěšně oblékl a běžel k nádraží. Schválně spěchal obkličkou, aby nikoho známého nepotkal. Nechtělo se mu s nikým mluvit o hrozné starosti, jež mu svírala srdce. Vždyť tu byl ohrožen život jeho dítěte, ne-li obou! Spěšně kráčel pustými uličkami vilové čtvrti proti studenému větru, v jehož prudkém objetí se chvílemi otřásl, ale více rozčilením než zimou. Skoro půl hodiny čekal na nádraží, pln neklidu a nedočkavosti vyhlížel z dálky žhavé oči lokomotivy. Tak se mu zdálo, že jeho starost se zmenší hned, jak přijede žena — sdílena starost poloviční starost!

Zdáli zahučel rychlík, ozval se signál — v několika minutách byl vlak v nádraží. — Rozběhl se k vagonům II. třídy — vystoupil

odtud jen starší nějaký pán, z ostatních vozů několik osob. Kamila nepřijela!

Jako když jej udeří do hlavy. Počkal, až vlak odjel a poslední vyšel z nádraží. Jako prve spěchal, tak nyní ve takřka vlekl. Proč nepřijela? Nevěřila telegramu, či jej nedostala? Že by vůbec některá matka nespěchala k nemocnému dítěti? Snad přijede ranním rychlíkem ve 4 hodiny ráno; půjde jí ovšem zase naproti.

Když stanul v předsíni svého bytu, vyběhla z kuchyně služka s bílým čtverečkem papíru v ruce.

"Milostpane, teď tu byl posel z pošty s telegramem."

Vyškubl jí zrovna telegram z ruky, roztrhl a četl:

"Kamilka u mne vůbec nebyla, piš, co se stalo. Jsem znepokojen. Bečvář."

S Dobřenským se zatočila celá místnost. Vzpamatoval se teprve, když viděl služčin zděšený obličej. "Dobře, můžete jít spát, Bětuško."

"Dobrou noc, milostpane." — — —

Až za tři dny zvěděl Dobřenský, kde je jeho žena. Poslala mu pohlednici ovšem zalepenou v obálce, k vůli zvědavým úředníkům na poště. Došla klidným, trochu rozmarným způsobem oznamovala muži, že si vyjela na nějaký týden do Paříže, aby jí prominul, že tak učinila tajně. "Jistě bys mne byl nepustil, a takhle se už s tím smíříš. Načerpám zde sil pro další pobyt v Třeboni a za to Ti slibuji, že už v létě nikam nepojedu. Hledám zde vzpomínky na společný náš pobyt v Paříži, pamatuješ se?"

Mrštíł listkem o zemi, ale pak jej zvedl a uložil. Za pár dní přijel do Třeboně Bečvář všecek znepokojený. Nepsal mu ani zeť ani dcera. Ačkoliv krátce před tím prodělal těžkou chřipku nedbaje varování lékařova, vydal se na cestu. Zpráva o nemoci milované vnučky starého dědouška hluboce zarmoutila, tím více, že průběh spály byl u ní velmi bouřlivý a lékař se obával komplikací. Avšak zvěst o tajném odjezdu dceřině do daleké ciziny jej přímo zdrtila. Osudný listek z Paříže četl aspoň desetkrát.

Dobřenský do té doby nikdy si na ženu nikomu nestěžoval, i když leckdy hodně trpěl jejími rozmary a lehkovážností. To bylo pod jeho důstojnost. Nyní však mu nervy vypověděly službu ve dnech plných trýznivých starostí a v bezesných nocích. Bez nadsázek, ale také bez omluv, líčil tchánovi svůj man-

želský život s Kamilou, její sobeckou, vzpurnou povahu, její pohrdání vším, co se nazývá manželskou a mateřskou povinností.

"O mně tu nebeží, tatínku, ale o ty děti. Co z nich bude, nemají-li matky ani tehdy, když jí nejvíc potřebují; každá cikánka se stará lépe o své děti než Kamila," doložil hořce Dobřenský.

Tchán seděl v křesle v jídelně po večeri, při níž oba takřka nejedli. Před večerem oznámil lékař, že nemoc Alenčina se blíží kritickému bodu — do rána se vše rozhodne. A na pozadí této chmurné nálady jež panovala v celém domě, rýsoval se čím zbloudilý, zpronevěřilý matky, přímo tragický. Starý muž seděl všecek zhroucen, beze slova. Jen žilnaté ruce se mu chvěly prozrazující jeho rozčilení. Dobřenský stál u okna dívaje se do tmy smutného, teskného večera. Jak bude zítra?

"Tak si vyčítám, milý Karle, že jsem Kamilu zkazil, že jsem ji zhýčkal; byla vychována bez matky a chtěl jsem jí všechno nahradit. A samou láskou jsem ji zkazil" ozval se Bečvář a v hlase se mu trásly slzy.

Dobřenský se obrátil k starci. "Zrovna tak bych si mohl vyčítat i já, tatínku, že jsem jí ve všem vyhovoval a neukázal jí dost rázně, že má také povinnosti k rodině jako vdaná žena. Ale nechme už toho a jde te raději na lože, jste jistě unaven po cestě."

Stařec ustal. Když podával zeťovi ruku na dobrou noc, zavzlykal najednou. "Prosím tě, Karličku, odpusť Kamile, hned ráno napíšeš psaní, jaké ještě ode mne nikdy nedostala." A už se mu zlomil hlas.

"To víte, tatínku, že na všechno se vyjasnaším zapomenout, už k vůli vám a dětem, ale já jí psát už nebudu o příjezd. Dobrou noc, dobře se vyspěte."

Ale nepsal ani Bečvář Kamile do Paříže. Když jej šla služka ráno zvát k snídani, ležel ještě na lůžku v nejkrásnějším nejlahodnějším spánku: Neboť z toho už nikdo člověka neprobudí do žalů a starostí bedného lidského života.

Přivolaný lékař zjistil náhlý skon mrtvící: věk, rozčilení a přestálá choroba se spojily k tomuto dokonalému dílu. Ale smrt jež odvedla dědečka, vyhnula se vnučce. Statné děvčátko odolalo úporné nemoci, jeta pak už probíhala zcela klidně.

Dobřenský měl opravdový zármutek nad smrtí dobráckého svého tchána; vyprá-

vil mu pohřeb a dal jej převézt do jeho rodného kraje, kde byl pochován po boku své ženy. Pak nastaly starosti s pozůstalostí; podle pečlivě sestavené závěti byly dědici Bečvářovými jeho vnuci, Alenka a Jiřík, přičemž projevil přání, aby podle možnosti Jiřík jednou samostatně hospodařil na zděděném statku svého děda.

V.

Paní Kamila ubytovala se po svém příjezdu do Paříže v pensionu, kde byla kdysi ubytována s mužem v době jejich svatební cesty do ciziny. Příjemná majitelka pensionu paní Aléonová vítala srdečně mladou paní, poznala ji a hned se ptala po jejím manželu.

"Vyjela jsem si tentokrát sama, jen na krátko, jsem poněkud nervově chorá a lékař mi doporučil cestování", lhala s úsměvem paní Dobřenská.

Její hostitelka si pomyslela, že Paříž není zrovna léčebným místem pro nervosu, ale s francouzskou zdvořilostí hostovi přisvědčila a hned ji sama zavedla do pěkného, útulného pokoje.

"Ráda bych vám posloužila pokojem, v němž jste s vaším chotěm před lety bydlela, ale je, bohužel, obsazen. Bydlí v něm již přes dva měsíce vznešený Rus, emigrant, pan Volchov — velmi zámožný, vybraného chování. Večer při dineru vám jej představím. Oh, skutečný šlechtic!" A z celé řeči a tváře paní Aléonové byla patrná, jaký obdiv chovala pro toho svého hosta.

Kamila se po cestě vykoukala, za pomoci panské rozvěsila své šatstvo ve skříni, převlekla se do elegantního kostymu a vyběhla do ulic pařížských. S rozkoší dýchala svěží chladný vzduch, její oči dychtivě vnívaly světla reklamy, nádherným výkladních skříní. Po asfaltové dlažbě klouzaly řady aut a povozů a po chodnících boulevardů tísnily se dva proudy chodců, jako dva toky proti sobě a přec vedle sebe se valící.

V tu chvíli paní zapomněla docela na Třeboň. Pohroužila se celou duší do života veleměsta nad Sekvanou, jehož přitažlivost je tak příslovečná.

Toho večera nepoznala však obdivuhodného strážníka paní Aléonové; při večerní tabuli jako mimochodem zmínila se tato, předsedajíc dlouhému stolu svých hostů v přízemní jídelně, že pan hrabě Volchov se právě telefonicky omluvil. "Je pozván k ně-

jakému bývalému carskému admirálu na večeři", dodala na vysvětlenou.

V pensionu bylo asi tucet hostů, z toho dobrá polovina cizinců. Z Čechoslováků však to byla jediná paní Dobřenská. Bylo jí to zcela příjemné, nerada by byla se seznamovala s krajany, připadala si, že je tu jaksi na zapřenou. Francouzsky mluvila dokonale, i bylo jí příjemno bavit se s cizinci.

Toho večera seděla mezi mladým inženýrem ze Švédska a japonským lékařem, který hospitoval v pařížských nemocnicích. Švéd mluvil hodně kostrbatě, ale Japoňák pobavil sličnou sousedku k úplné její spokojenosti.

Spokojeně pak i uléhala ke spánku a druhého dne napsala muži krátký lístek, jakoby si vyjela na polodenní výlet. Dopoledne procházka Paříží; v krejčovském atelieru koupila si rozkošnou večerní toaletu z temně zeleného taftu a tylu; chtěla večer navštívit operu.

Když sešla pak k dinéru do jídelny oděna už ve společenský úbor, postřehla hned, dříve než rozvinula svůj ubrousek, že vzбудila živý zájem o svou osobu, zcela jiný než včera. Včera — to byl zájem věnovaný nově příchozí, cizince; dnes — zájem krásné ženě. Sama madame Aléonová naklonila se k jejímu sedadlu s významným pohledem, jímž ženy oceňují půvab druhé ženy, pokud jim ovšem nekonkuruje, a zašeptala: Velmi šarmantní!

Právě když přinášeli na stůl předkrm, vešel do jídelny Volchov.

Vysoký, pružný kráček hbitě k svému místu, uklonil se madame, pak ostatním a usedl. Nízkýma temnými očima přeběhl dvě řady svých spolustolovníků, až jeho pohled se zastavil u paní Dobřenské. Nová tvář. V tom již madame na něj sladce promluvila: "Monsier Volchove, máme nového hosta, paní —" ale tu jí jazyk uvázl, nemohla vyslovit jméno tak těžké pro Francouze. Volchov mlčky vstal a šel se představit Kamile.

"Sergej Ivanovič Volchov".

Podala mu ruku, zašeptala své jméno.

Po večeři Volchov přisedl k paní Aléonové a za chvíli věděl vše, co chtěl vědět. Paní ráda se pochlubila svými hosty a tak i nyní líčila Volchovu mladou paní jako dámu velmi, velmi zámožnou, ach, ze vznešené, vážené rodiny, tak milá, duchaplná a rozkošná!

A když paní Kamile ubírala se kolem nich, zavolala ji k sobě.

“Právě o vás končíme, drahoušku — ale co, to vám nepovíme.” Zasmála se odšustila opět jinam.

“Milostivá se chystá někam do společnosti?” ptal se uctivě Volchov.

“Ano, do opery.”

“Škoda, byl bych si dovolil poprositi vás, abych vás směl uvést do naší ruské společnosti. Máme dnes večírek v hotelu Savoy. Bude tam zaručeně jen nejlepší společnost. Velkokníže Dimitrij, hrabě Repin, někteří umělci —”

Podívala se do jeho široké bleďé tváře, z níž se na ni dívaly pozorně, takřka nehybně úzké temné oči. Černé lesklé vlasy měl pečlivě učesaný, úzké rty při mluvě odhalovaly nádherné bezvadné zuby. Na širokých ramenech seděl černý smokink jako ulitý — jedním slovem gentleman. Jeho francouzština byla bezvadná, jen na měkké výslovnosti bylo poznati Slovana.

“Lituji, pane, ale jsem již na dnešek zadána. Snad jindy”, řekla s úsměvem a odešla do svého pokoje pro plášť. Za chvíli ji odváželo taxi do opery. Ale pořád jí tanul na mysli Volchov, až nakonec se sama na sebe mrzela, proč odmítla jeho pozvání. Mohlas mítí svého kavalíra pro dnešní večer, kdežto zde v opeře seděla sama... No, aspoň ten Rus viděl, že jedná se skutečnou dámou! Ale na zpáteční cestě si umínila, že po druhé už jeho nabídku neodmítne.

Volchov ji začal zajímati, zvláště když pozorovala, jak všechny dámy v pensionu starou Angličankou počínaje a mladíčkou studentkou konče, jsou tajně do něho zamilovány. Ruský emigrant, bývalý velkostatkář kdysi majitel ohromných statků v jižním Rusku, důstojník carské gardy, spřízněný s mnoha šlechtickými rodinami, podle jedněch svobodný, podle druhých vdovec, jemuž mladinka choť zemřela na útěku do vyhnanství, člověk, který žije ze svého jmění uloženého zavčas v cizích bankách, majitel obdivuhodných rodinných šperků — to byl Sergej Volchov, jak si vyprávěli hosté pensionu, jehož strážníkem byl již druhý rok. Není divu, že paní Aléonová si ho chválila, byť jeden z nejstarších hostů a pravidelně do haléře platil své účty.

Zájem paní Kamily o elegantního Rusa zůstal a když třetího dne vyběhl nového hosta k prohlídce nového, nádherného baru,

svolila bez váhání. Očekával ji v hale pensu s kyticí nádherných kamelií a pomohl dvorně do auta. Světla, hudba vášnivá a chotná, tanec, šum, číše šampaňského, gantní společnost mezinárodní — posle hodně po půlnoci maličký útulný box s skretně sešerelým světlem, v němž na rozk ně pohovce sevřel Volchov Kamilu do silné náruče: Miluji vás!

A žena opojená prostředím, po němž lik toužila, nevzepřela se jeho rukám; zato se jí hlava jako při velké výhře — zavřela, čí, jimž se on tolik obdivoval a jejich splynuly ve vášnivém polibku. —

“Jen dva týdny prožiji tu ve vrcholném ničem neomezeném štěstí”, říkala si Kam “a pak tajně odjedu a budu jen vzpomínat.”

Paříž denní přestala pro ni existovat. Teprve večer ujížděla s Volchovem do společnosti, odkudž se vraceli až k ránu. Úvou sotva se odstrojila a klesla hned na ko, aby snila zase o něm — o Sergeji. Ach, to byl muž! Jak ten jí dovedl život z jemnit! Kéž už je zase večer!

Žila jako ve snu, stále se měnícím. jednala si novou robu, bílou se stříbrným vyšíváním, stříbrné střevíčky. Chtěla být nejkrásnější, pro něj, pro Serjožu! Ale pe kvapem ubývalo, málo starostí! Zašla do liálky Živnobanky a dala si poslati z praž centrály ze svého věna tam uloženého osn síc. Po několika dnech svěřila se Volcho že čeká peníze z Prahy; nabídl se jí, že doprovodí. Paní se legitimovala svým pa cestovním a úředník jí pak sumu vyplati podpisu zapůjčil jí Volchov své zlaté pero. Počkal, až Kamila si srovnala banky do ještěrcí kabelky, pozdravil zdvo úředníka a zavěšiv se do ramene Kam odcházel s ní jako její manžel. Úředník za nimi díval: Pěkný to párek!

Toho dne před večerí navštívil Vol svou přítelkyni v jejím pokoji. Sevřel ji svým železném objetí a zlíbal ji vroucně.

“Miláčku, dnes tě povedu do vzp společnosti. Budou tam jen muži, budeš obdivována. Ale zasedne se pak ke kartám. Víš musím se také účastnit hry, mám několik obchodníků přátel, hodláme zde v Francii založit ruským kapitálem velkou obchodní společnost — tedy jaksi z povinn musím s nimi držet. Umíš hrát karty?”

Zasmála se, držíc se jeho mohutné, k né levice, na jejímž maličku se trpytil vol stenu skvělý brilant.

"Vůbec kartám nerozumím, Serjóžo!"

"Ach, to je škoda! Nu, aspoň tě tedy o něco poprosím: Bude to ohromná legrace. Hled', tady jsou karty."

Vytáhl z kapsy balíček zcela nových karet, v pouzdře ze safiánové kůže, a rozprostřel je ve dvě řady na stole.

"Podívej se dobře, miláčku, na těchto šest karet. Uvidíš-li některou z nich u toho, s nimž budu hrát, dáš mi znamení. Při této

míchanou společnost, jak se zdálo, ale Kamilou byli nadšeni. Když přijímala některé hodně ohnivé poklony chladně, všiml si toho Volchov ihned a pošepтал jí: "Nesmíš se na ty tatíky mračit, miláčku, to víš, obchodní styky — já na ně nežárlím!" Odpověděla mu úsměvem. Kdo byl lepší než Serjoža? Aby mu způsobila radost, přisedla ke stolku, u něhož hrál Volchov s tlustým obchodníkem s vínem v karty.

Dělnický apartmentní dům ve Vídni, v kterémž bydlelo 1,000 osob. Byl střediskem vídeňských socialistů a ve výtržnostech na jaře minulého roku byl zničen.

si budeš hrát se svou levou náušnicí, při této otřeš si kapesníčkem čelo, při této figuře si položíš pravou ruku k výstřihu, bude-li mít ona kartu, budeš se dívat do lustru a posleze tuto mi ukážeš svou pudřenku, kterou otevřeš. Rozuměla jsi? Tak prosím, zopakuj mi to!"

A Kamila se smíchem se naučila své úloze jako školačka.

V elegantním klubu, kam Volchov uvedl svou přítelkyni, představil ji jako cizinku, kterou provází noční Paříž. Páni tvořili dost

Seděla tiše, zdánlivě si hry nevšímajíc a chroupala bonbony. Za hodinu odcházel tlustý vinař ještě rozpálenější a hezká hromádka bankovek se stěhovala z jeho kapsy do Volchovy.

Za dva týdny opustila skutečně Kamila pension paní Aléonové, ale neopustila Paříž. Volchov přestěhoval ji do malého, ale krásně zařízeného bytu v pěkné vile pařížského předměstí a za několik dní usídlil se tam také. Jakým kouzlem působil tento Rus na ženu, jež do té doby vlastně nepocítila, co

je láska k muži, první láska, vše obětující a nic nežádající, vášnivá, jež nepřemýšlí, co bude zítra a pálí za sebou všechny mosty! Úzké mongolské oči Volchovovy prosily, žádaly, rozkazovaly — opanoval ji celou a úplně, jako tatarský chán svoji otrokyni. Při tom však zahrnoval ji pozornostmi, vášnivými výbuchy své lásky, přepychem. Nové a nové dojmy života nikdy ani v nejmělejších snech netušeného v Kamile zabily úplně vzpomínky na děti, na muže, na otce. Viděla a myslela jen na Serjóžna.

Vyprávěl jí v poměrně řídkých chvílích, jež trávili sami spolu mimo společnost, o své minulosti. Pocházel z velkostatkářské ruské rodiny, jež měla značný majetek v carském Rusku. Za sociální revoluce byl majetek zabaven státem, jeho otec zabit lůzou, drancující v zámku, on sám jako mladičkový důstojník dostal se s matkou a sestrou do Cařihradu, kde matka zemřela. Sestra se později provdala za řeckého generála a on se usídlil posléze v Paříži, kam se utekla většina zámožných a urozených emigrantů z bolševického Ruska. A mezi řečí nadhodil, že stejně jako jiní velkostatkáři, jichž jmění bylo Ruskem zabráno, uchází se u mezinárodního soudu náhrady, věc je, podle ujistění advokátů, na nejlepší cestě.

Kteréhosi večera, když Kamila se oblékala do nádherného večerního pláště, přehodil jí přes ramena skvostnou bělostnou polární lišku. Vzkřikla radostným překvapením.

"Ach, Serjóžo, ty mne příliš rozmazluješ!" A vrhla se mu kolem krku.

"Nikoli, drahá — budu žádati na tobě malou službičku. Dnes večer si musíš zahráti na polskou hraběnku Liněckou, majitelku dolů a továrny v Berezně a takto mou milou nevěstu. Rozuměla jsi?" — ptal se jí s úsměvem. A pak vážně doložil:

"Jak jse ti už jednou říkal, zakládáme my Rusové zde velkou obchodní společnost s vlastním kapitálem několik milionů franků. Já tam mám vloženo jen tři sta tisíc — upřímně řečeno, nechce se mi vyzvedávat více z Anglické banky, kde mám celé své jmění uloženo. Ostatní však chtějí na mně větší obnos. Vymluvil jsem se, ale za to jsem získal pro společnost jednoho velkoobchodníka rybami z Ameriky, ten je ochoten vložit větší kapitál. Nu a tomu tě dnes večer představím jako svou nevěstu. Mnoho s ním

nemluv, omluvím tě, že francouzsky špatně hovoříš."

Co by Kamila neudělala po svého bohatýrského miláčka?

Brzy na to jeli spolu na jarní uměleckou výstavu, kde Kamila na návod svého milence zakoupila na své vypůjčené jmění krásný obraz známého malíře a podle naveni ihned složila polovičku kupní ceny. Volchov jí poskytoval peněžité prostředky, neomezené míře. "Vždyť jsi vlastně mladá žena," říkával jí a Kamila byla přesvědčena, že její dřívější manželství se nějak rozešlo a že už zůstane navždy spojena s tímto mužem, který do takové míry vyplnil všechny její touhy.

Jezdili i nadále do společnosti, ale poslední době scházeli se u nich známí jejího milence, skoro vždy ku hře v karty. Leckdy pak říkával jí Volchov, když už v půlnoci salonek byl pln kouře z drahých doutníků a cigaret: "Jdi si raději lehle miláčku, jsi jaksi unavena." Pohlédla na ně oddaně potěšena jeho starostí a tiše vyklouzla do ložnice v prvním poschodí.

Jedné noci však sotvaže usnula, prohrdila se temným hlukem, který se zdál pocházet ze zdola, ze salonu, kam tentokráte přišli dva zcela noví hosté. — Než odešla, všimla si, že se hraje opět o vysoké obnosy. Ted' v prvním probuzení domnívala se, že došlo asi k nějaké hádce — ač to se do ní nikdy nestalo. Vyskočila v pyjamu z ložnice — v tom slyšela hřmotné otevření domovních dveří, rozčilené hlasy — pak zase ticho. Druhého dne Volchov nevstal ani k přejídání, sluha oznámil, že pán spí. Když pojedla sama a pak se rozjela do měston švadleně, připomenuvši ještě sluhoovi, o pánovi oznámil, že do čtyř hodin bude domů. Vyřídila své věci a ač jindy ráda pobýhla vnitřním městem, hnána jakýmsi nepokojem spěchala domů. Cestou si malovala, jak tam trávití léto se Sergejem v Bretagni u moře, kam měli už za týden jeti. Ve městě už bylo teplo v červenci málo příjemné.

Ještě nebyly čtyři hodiny, když zavazovala u své vily. Otevřel jí však místo svého jakýsi mladý pán, který ji mlčky sledoval až do předsíně, kde čekal druhý, starší, jsou hosté mužovi?

"Madame, račte nás následovati na policejní úřad. Zde je rozkaz soudu."

Nechápavě zůstala stát, "Kde jest Volchov?" vydralo se jí z úst.

"To chceme právě od vás zvědět, račte tedy s námi," řekl starší detektiv, uchopiv paní za loket a odvedl ji do policejního auta, stojícího tiše v ulici. Na protějším sedadle se usadil druhý detektiv se sluhou. —

Strašné rány osudu, který rozdrtil štěstí lidské jako mohutné kladivo dětskou hračku, přicházejí skoro vždy náhle, nečekaně. Tím větší je lidská bolest, děsnější zklamání.

Kamila Dobřenská prošla během několika dní celým peklem. Výsledky za výsledky, vazba, vyšetřování; pak zakročení vyslanectví, propuštění z vazby, ale musela zůstat v Paříži pod policejním dohledem. Honba za uprchlým Volchovem, z něhož se vyklubal mezinárodní dobrodruh, podvodník, šejdík, falešný hráč z povolání, muž mnoha tváří a temné minulosti. Jen to bylo jisté, že nikdy nebyl carským důstojníkem ani velkostatkářem, tím méně vkladatelem Britské banky. Muž, který dovedl skvěle žít na útraty jiných, muž bez cti a charakteru, svůdce důvěřivých žen, sňatkový podvodník — to byl pan Sergěj Volchov.

Konečně po trapných výsledcích mohla odjet nešťastná žena do vlasti za přispění československého konsulátu. Kdo by poznal v bledé, rozervané vyhlížející ženě, jež se vypotácela z vagonu třetí třídy na Wilsonově nádraží paní Kamilu, která právě z téhož peronu odjížděla směrem opačným před sedmi měsíci, plna touhy po životě? Kam má jít?

Rozhodla se, že pojedje nejdříve domů, na Homoli, k starému, dobrému tátovi, který jí jistě odpustí a urovná cestu k mužovi, k dětem. Ach, jak by teď ráda byla v Třeboni, tolikrát vysmívaném hnízdě, co by za to dala, kdyby mohla teď sedět v jejich zahrádce a hrát si s dětmi. Co dělají, zda vzpomínají na matku!

Schválně jela k otcovi až večerním vlakem, aby ji známí nepoznali. Bylo už po desáté hodině, když zaklepala na vrata Homole. A za okamžik už ji vítala s netajeným překvapením paní Naninka — hospodyně otcova.

"Bože dobrý, milostpaní — to je překvapení! Pojd'te dál. A zrovna odjel milostpan, jako pan soudce —"

"Můj muž?"

"Ano, milostpaní, on sem teď dojíždí jednou za dva týdny, k vůli pořádku, ale včera povídal, že od listopadu už to bude

všechno pronajato — a stará hospodyně si vzdychla, rozsvěcujíc v jídelně světlo. Stůl nepokrytý.

"Kde je tatínek?" vyrazila ze sebe Dobřenská.

Paní Naninka nechápavě se na ni podívala, pak na její šedý cestovní plášť, na světlý klobouk, rukavice. A najednou dala se do pláče. —

Už bylo dávno po půlnoci, ale Kamila seděla ještě v opuštěné jídelně, odkud teprve před chvílí odešla uplakaná Naninka. Teprve teď se dozvěděla o smrti otce. Stará hospodyně, důvěrnice rodiny, jí nezamlčela ani podrobné vyličení okolností, za které starý pán náhle zemřel. Velmi zazlívala Kamile, že opustila rodinu a zarmoutila starého otce až k smrti — proto také Kamile nic netajila. Dobře dvě hodiny mluvila, všechno jí vyličila, pohřeb, starosti Dobřenského, nemoc dítěte, nic nezamlčela — "at' se pozná, at' se kaje," myslela si pozorujíc Dobřenskou jak sedí všechna zhroucená v křesle.

Ale nakonec jí bylo přece líto, jak tu v zmačkaném plášti, se špinavými rukama, hladová a zničená poslouchala z úst té prosté ženy vyličení všeho, co zavinila.

"Pánu Bohu poručeno, milostpaní, musíte teď nejdříve najít cestu k mužovi a dětičkám," povídala Naninka, "teď se ale najeďte a jděte si lehnout, na trápení je zítra dost času. Dá Bůh, všechno zase přejde v jiné koleje. Dobrou noc."

Když pak uléhala na své lůžko v komoře bručela si stará hospodyně pro sebe: "Ale slzu neuronila, jako kámen je! Nechtěla asi přede mnou, hývala vždycky taková pyšná a teď takovýhle pád s té výše. No, však oni se manželé udobří, už k vůli dětem." A v té naději usnula. —

Ráno nešla mladou paní budit — at' se, chudák, vyspí, kdož ví, kdy usnula. Když bylo už devět hodin, uvařila čerstvou kávu, nachystala chléb s máslem do jídelny. Za chvíli šla potichu ku dveřím pokoje, kde paní spala. Uvnitř ticho. Zlehka zaklepala. Opět ticho.

Pomalou pootevřela dveře a nakoukla dovnitř. Bílá postel netknuta. Udivena vstoupila dovnitř. V šeru pokoje rýsovala se proti žluté roletě spuštěné v okně postava paní Kamily. Visela na okenním rámu v těch šatech, v nichž vykonala cestu z Paříže domů, poslední návrat ze své bludné cesty. —

VI.

Je Štědrý den. Venku je sychravo, od rybníků táhne mlha, chvílemi poletuje sníh. V jídelně Dobřenských je uchystán krásný vánoční stromek, celý ověšený cukrovím a ovocem. Poslední ozdoby, veliké zlaté a stříbrné hvězdy, zavěšuje na něj učitelka malé Alenky, slečna Rolčíková. Celý stromek je jejím dílem, stejně jako překrásná perníková chaloupka pod ním i roztomilé jesličky. Ona to byla, která připomněla soudci Dobřenskému, že vánoce jsou především svátkem dětí a že tyto nesmějí býti o nic ošizeny. Dobřenský jen velmi pomalu se probíral ze všeho toho trápení, jímž jej osud stihl. Po tragické smrti ženiny dokonce se ho zmocnila jakási apatie k životu, ba ani děti si nevšímal. Celé hodiny se toulal v lesích až do noci, s nikým ne nestýkal, nic ho nezajímalo.

Tehdy v těch smutných dnech bývala jeho dětem jedinou potěchou návštěva slečny učitelky. Ta si zamilovala malou Alenku hned při její nemoci. Dojata osudem opuštěného dítěte navštěvovala ji, nosila jí květiny, knížky, vyprávěla jí o škole. Když pak už holčička mohla choditi zase do školy, dojímal ji, bled'oučká a zesláblá po nemoci, jak ji vidala v parku s bratříčkem v průvodu chůvy. Celé město už vědělo o odchodu paní soudcové, někteří litovali jejího muže, jiní mu zazlivali jeho dobrotu. Venda Rolčíková se zajímala jen o jeho děti. Když je tak vidala osamělé, mívala leckdy zlost na jejich otce, že si jich nehledí a přenechává je jenom péči cizí osoby. Mohla znáti slečnu učitelku ty strašné duševní otřesy, jež prodělával tehdy nešťastný muž?

Na podzim dostaly obě děti prudkou anginu. V nemoci Alenka prosila otce, aby vzkázal milé slečně učitelce, aby ji přišla navštívit. Ta ráda vyhověla dětské prosbě, sedala u postýlek a vyprávěla pohádky a když nemoc polevila, věnovala se chvílemi s Alenkou i násobilce. Soudci pak velmi jemným způsobem naznačila, aby se postaral dětem o teplé šatstvo a obuv na nastávající zimu. Zastyděl se sám před sebou, že se příliš poddává neplodnému zármutku nad věcmi, jichž nelze už změnit, ale zároveň ocenil péči dobré duše o jeho děti.

“Směl bych vás prosit, slečno učitelko, abyste občas nás navštívila a dohlédla, mají-li děti vše, čeho potřebují? Víím, že žádám

velmi mnoho, ale vaše dobrota mne k té prosbě osměluje. Muž těmhle věcem nerozumí,” omlouval se.

“Musí chtít rozumět tomu, pane soudce,” usmála se Venda, “ale dovolíte-li, přidu, protože mám ty vaše děti upřímně ráda.”

Tak díky péči učitelčině mohly se děti Dobřenských opravdu na vánoce těšiti, dárky jim vybrala, o nichž věděla, že přinesou jim radost. Teď dokončovala výzdobu stromku; zbývalo ještě ozdobiti stůl k šedrovecerní hostině. Z kuchyně voněla smažená ryba a ve vedlejším pokoji skotačů obě děti kolem vzácného hosta. Přijel totiž starý pán Dobřenský, strýc soudcův. Stařech přitáhl k sobě malého Jiříčka, s druhé strany se k němu přitulila Alenka.

“Tak, dětičky zlaté, co pak jste si v prosily od Ježíška pod stromček?” ptal dědoušek.

Jiřík vykulil své tmavé oči a vyhrkl: “Sáňky.”

Alenka se rozpačitě usmívala, ale pak se naklonila až k dědouškově bílé hlavě a zašeptala: “Já bych chtěla maminku!”

Starý pán Dobřenský dobře nerozuměl, jako skoro všichni starci trochu neslychavý.

“Co pak jsi povídala, Alenko — panečku?”

“Ale ne, dědoušku,” zdůraznila teď holčička hodně nahlas, “povídala jsem, že bych chtěla od Ježíška maminku. U nás ve třídě všechna děvčata mají maminku, jen já ne.”

Starému pánovi pohnutí stáhlo hrdlo. Odkášlal si a pak začal děvčátku vyprávět, že maminka jejich přece odešla do nebe, tak k Ježíškovi, a že se jednou všichni s ní setkají. Děti poslouchaly a nikdo si ani nevšiml, že v tu chvíli tatínek tiše otevřel dveře a zmizel v jídelně. —

U večere seděla slečna učitelka s oběma dětmi, nakládala jim na talíře, byla jaksi nezvykle zamlklá. Také soudce seděl vážně, jen starý pán udržoval řeč proudou. Děti už se nemohly dočkat konvečere a toužily jen po okamžiku, až zazvonek ve vedlejším pokoji na znamení Ježíškovy návštěvy. Konečně!

První přiběhla k ozářenému stromu Alenka, za ní ostatní, malého Jiříčka vedla za ruku slečna. Plno dárků čekalo tu děti, byly tu sáňky, házečí míč, hračky, brázkové knihy — všechno, po čem děti mysli toužila. Soudce stál v pozadí a hlubok

dojat se díval na své rozradostněné děti. Pak přistoupil blíže, pohlídal Alenku po světlovlasé hlavě a povídal:

“Milá Alenko, dostala jsi všechno, co jsi sobě přála od Ježíška, jen ještě jedna věc chybí — ta nejhlavnější.” Otočil se a pojav učitelku za ruku obrátil se zase k dítěti: “Hle, zde je tvá vytoužená mamička.”

V tu chvíli sevřela měkká ženská náruč obě děti ve vroucím, pevném objetí.

Dvě lidská ptáčata nalezla srdce mateřské. —

Bylo již skoro k půlnoci, ale v jídelně Dobřenských se ještě svítilo. Děti už dávno spaly ve svých postýlkách, také starý dědoušek už odešel na lože, jen soudce seděl ještě s učitelkou u vychládajících kamen. Právě jí světil všechny osudy svého smutného manželství. Venda naslouchala bez hlesu — teď chápala tak mnohé u soudce, čemu dříve nerozuměla.

Za řeči často utkvěly její oči na velikém obraze, zavěšeném nad pohovkou. To byl

portrét nešťastné pani Kamily, jak ji maloval před lety Malinský. Teď vstala a tiše stanula před obrazem — dosud nikdy neměla příležitost bedlivě si jej prohlédnout.

Jaká to krásná žena,” prolétlo jí myslí, “a kolik zla způsobila těm, kdož ji milovali.” V tom si povšimla podpisu malířova v pravém rohu dole — se zatajeným dechem četla tak známé písmo: Oldřich Malinský. Nebylo pochyby: To byla tedy ona žena, jež zničila kdysi blahý sen její mladé, první lásky.

Ze zadumání vyrušil ji dotek ruky Dobřenského a jeho tichá, naléhavá slova: — “Vendulko, prosím vás, budete opravdu ráda mojí ženou a matkou mých osiřelých dětí?”

Otočila se k němu a podívala se do jeho poctivých očí, do jeho tváře, jaksi dnes oživené. V tu chvíli její srdce pocítilo pro něho něco více než pouhý soucit. Slzy se jí zatřpytily v očích.

“Budu vás mít všechny ráda a budu se o vás poctivě starat.”

TROCHU HUMORU.

NEVINNÝ TVOR.

Manželka: “Drahoušku, zítra jest desáté výročí naší svatby. Mám zabítí krocana?” Silnější polovice: “Ale nech ho žítí. On za to nemůže.”

PRAVDĚPODOBNÉ.

Trestanec k žalárníkovi: “Pane žalárníku, ztratil se mi hřeben. V tom vězení musí býti nějaký zloděj.”

PŘESNÁ.

“Márinko, zde máte čtvrták na máslo a zde jiný na jablka. Pospěšte si!” Márinka po deseti minutách: “Prosím, milostpaní, který čtvrták jste řekla, že je na máslo?”

NADĚJNÝ ŽENICH.

“Většina dívek zde přítomných se nechce vdávatí.” — “Jak to víte?” — “Ptal jsem se jich.”

DOBŘÝ PATRON NEMOCNICE.

Sběratelka: “Pane, kupte odznak ve prospěch nemocnice.” — Automobilista: “Děkuji, přispívám na nemocnici pravidelně.” Sběratelka: “Ale my dnes sbíráme peníze, nikoli chodce.”

ZNÁ JI.

“Chci dobrou kuchařku na letní byt,” telefonuje paní Brzobohatá obstaravatelce služeb. Tato se šla zeptati do čekárny: — “Chtěla by se některá z vás podívati na den nebo dva na venek?”

KRÁSKA A DOBRÁ HOSPODYNĚ.

Filisof: “Nalezne-li někdo krásnou dívku a dobrou hospodyni, mluvíme o ideálním manželství.” — Právnik: “My to pokládáme za bigamii.”

PEKÁNY

Humoreska z texasské farmy.

PRO KALENDÁŘ HLASATEL

NAPSAL O. B. POKORNÝ

SOU to ořechy, velmi chutné, rostou "divoce" nebo i šlechtěně. Anglický název jest Pecan — v množném čísle Pecans. V češtině pro toto ovoce názvu není, ale ovšem že jsme si pomohli, "odvodil" se z anglického. "Pekány" — "pekánové ořechy." Platí v mluvě i v tisku — po tři čtvrti století již — a basta! Kdyby nebylo těch pekánů, nemohlo se stát co se stalo, a já bych nebyl měl námětu k humoresce pro Hlasatel. Jen z rukávu "vysypat" se to nedá...

* * *

Farma Koreckých při Dumovu spravována byla správcem. Majitelé, staří manželé, žili již od několika let na odpočinku v městě. Byli tu potomci, syn a dcera, ale ti na farmě svých rodičů neuvázli. Dcera byla provdána za samostatného farmáře kdesi v přímořské oblasti státu a syn, též sám dávno již ženat, měl v sousedním okrese čistírnu na bavlnu. Farma vyznačovala se co neširoký, dlouhý pás pozemku a mčřila několik set akrů. V horní části její, přílehlé k státní silnici, byl les dubový a dolní konec, omývaný vodami řeky Colorado, "žirné údolí", také les — ale jinakého dřeva. Tu byla horka jilmů, jasanů, měkýchů, po různu hojně prostoupeno stromy pekánovým — sem tam také ještě nějaký "poslední mohykán" pinií, "board-oaks" a moruše, na břehu řeky lem topolů. Střed farmy, na míli a čtvrt délky, byly polnosti. Ty byly vzdělávány nájemníky, jichž bylo pět rodin na farmě usazených v úhledných domcích, kromě správcových, bydlících v bývalém domovském stavení majitelů, a kteří rovněž kus pole obdělávali. Pekánové ořechy sbírali nájemníci z dílu, dva díly sobě, jeden díl majiteli. Byla to vždycky nějaká pomoc a někdy docela pekán! Podle úrody pekánů, jejich, i podle příčinění jednotlivců. Ale čert nikdy nespí. Tady také musel nespát! Nájemníci se na farmě často neměnili, avšak stalo se, že k

částečné změně zase jednou za čas došli. Dva odešli, dva přišli. Ale ti noví dva byli nějaký pot'ouchlý pronárod — alespoň o jedné věci byli... Měli oba četné rodiny pekánů se u nich nasbíralo v podzimu hub baděj, ale co se týče odevzdávání povinné části majitelům, nějak se to hatilo. Dávali nedávali — sem tak kapičku. Muselo se ně uhodit, na dva ty pantáty, Hejdu a Bolk — a ještě ošidili, to bylo jisté! První to takové bylo s nimi, i druhý — a potom skrz ně v tom ohledu zavedena na farmě "nová metoda", již utrpěli škodu nájemníci všichni. To se tak stává i jinde ve světě. S viníkem nevinný. Vyhazov ani silové nedostali, jak by zajisté bývalo spravlivě a to z příčiny, že byl takových nájemníků s většími rodinami nedostatek. A se tomu ještě v obou těchto rodinách byli směs všichni do práce jako kati, jak říkali nich druzí, a to má, přirozeně, každý majitel farmy rád. Na sbírání pekánů začali teď zjednávatí lidé cizí, běloši, černoši, plat i z dílu — takovým způsobem rozlučpan Korecký problém, aby přišel k světu. Měl z toho také lepší požitek nežli za starého pořádku. Bral od cizích větší díl — převzatě oproti dřívějšímu — dvě třetiny dostal on, jednu třetinu sběrač. Pomalu se ta "novota" rozhlásila a lidé kdoví odkud jezdili na farmu Koreckých na pekány. Správce Hradil měl s tím víc štrapace. Přijíždě se u něj ohlašovali, odevzdávali tam díl stáru a také musel více dohlídat, proto že byli jsou všelijací.

Bylo nedaleko k polednímu jednoho listopadového. Pěkný, příjemný den — krásná pohoda. Slunéčko trůnilo si na obloze bezmála ještě tak zářivé jako v létě, jeřá paprsky jeho byly již krotké, krotičké, nepalčivé. Jenom tak lehynce, jemně oblažovaly, hladily, hříšnou naši zemičku. Florián Barta, jeden z nájemníků na farmě Koreckých, sekal stonky bavlníku. Hořenní povírat' kusu pole toho byla v blízkosti bydlících správcových, stojícím na mýtině na kraji

dubového lesa — mezi lesem a polem — a když zase tak tady Barta, kdovi již po kolikráte od rána, se sekačkou otáčel, dolehlo mu k uchu zavřisknutí automobilové trubky. Z cesty, vedoucí k správcovým, vybočilo malé auto a zamířilo přes prostranství před domem k němu, k Bartovi. Barta trhl opatřemi, zaraziv muláky — "Whoa, boys!" Vehíkl přifrčel k plotu ohraničujícímu pole, a zastavil. Okupanty jeho byli mladík a dvě dámy — také mladé. Mladík vyskočil ven, přesunul se hbitě mezi ostnaté dráty plotu s úsměvem pozdravil Bartu — "Dobrý den — jak vám to jde?" — a potom se to už z něho jen sypalo: "Jmenuji se Zahrádka — jsme z Hilandu. To je na benámské cestě, asi dvacet mil odtud. Rádi bychom si tady trochu pekáňů nasbírali, možno-li. U nás jich není — tam jsou leda jenom tvrdé "hickories". Těch je tam dost — ale co do takového tvrdého zboží! Aby to dal do "šraubštoky", chce-li to rozlousknout — a k tomu jádro malé — rozmázne se to a do huby potom nic! Oproti pekáňovému ořechu je hickorový ořech — noc a den . . . Ani jsem dobře nevěděl, kudy se tu k vám do farmy jede — nějaký černý "gentleman" tamhle na rohu u brány nám ukázal, že tohle je zrovna obydlí pana správce farmy — well, zamířili jsme sem, a uviděli jsme vás tady . . . Co že asi na to řeknete, bude nám dovoleno, kdy — ? O — počkejte, strýčinku — to nedělejte!" přerušil sama sebe náhle výřečný chlapík — an Barta který až doposavad ještě k slovu nepřišel, vytáhl z kapsy své modré kazajky dýmku a pytlík s tabákem a chystal se cpát tabák do dýmky. "Nenacpávejte si — já tam mám nějaké cigárko! Honey — sáhni do svojí tašky a podej sem dvě "palašinky", ano? Připálím si tuhle se strýcem taky . . ."

"Do mojí tašky — povídáš?" ozval se jemný hlásek z auta.

"Vložil jsem je tam — víš, drahá, pospíchali jsme, nevěděl jsem v poslední chvíli kam je honem strčit, aby se ncpolámala..." "No, Bedro, to bude má kabelka překrásně navoněna —" "Oh — vždyť' ted' ženské kouří . . ." "Ženské — pah — já bych ani za nic — !"

Barta se tu začínal dobře bavit — a hlavně proto, že mu přišlo na myšlenku, co by asi se tak dělo, kdyby on svojí lepší polovičce — třeba byla dobrák — dal jeho "kuřivo" do kabelky! Pán Bůh nás opatruj. . .

Výtečné cigárko polehtanou náladu Bar-

tovu, možno-li, ještě zlepšilo a on ujistil potom krajana z Hilandu, že si mohou pekáňů nasbírat. "Sbírají jiní — můžete i vy!", řekl — skoro tak velkomyslně jako by on sám byl správcem nebo majitelem farmy. —

Mladý Hradil — syn správce — hezký třiatdvacetiletý jinoch, vylamoval téhož dne se zjednaným dělníkem, synkem to nájemníka Kyselky, v "dolním poli" ještě nějakou zbylou kukuřici. Byli právě oba dva na opačném konci od cesty, dolamující poslední řádky, když přejelo tudy auto s "pekanáři" z Hilandu dolů do "botně" — jak všeobecně naši lidé v Texasu jmenují údolí a nížiny při řekách i potocích, a což také je "odvozeno" z anglického: Bottom", "bottom land".

Hradil pohlížel chvíli za přejíždějícím autem. "Vypadá jako trakač "Tondy Calashe", pravil k svému mladšímu společníku. "Ten zde byl minulého týdne na pekány a "zapomněl" dát díl, že prý nic nenasbíral, avšak tomu se nemusí věřit! Až tu těch pár klásků dotrháme, tak se tam, Tony, podíváš, není-li to zas on, pan Calash-Kaláš, nebo kdo to tam bude! Já musím obhlédnout plot u průhonu, kolik nových sloupků tam bude zapotřebí — a potom začnu nakládat."

"Botně" byla nedaleko, a když se odamtud Toník vrátil, oznamoval: "To jsou tam nějakí tři lidičky až prý odkudsi z Hilandu. Mluvil jsem s nimi — jsou dvě holky nebo možná že paničky, a jeden mužský. Mladý — ba klučisko ještě, a on povídal, že se ptal Mr. Hradila . . . ne, vlastně nejmenoval, řekl "pana správce farmy" . . . že se ptal pana správce, mohou-li si pekáňů nasbírat —"

"Tak! Tohle je podfuk — Tony!" "Jak pak — podfuk? Ode mne — ? No —" "Od tebe ne — chachacha — ale od toho "klučiska". Tony. Ten si zalhal — ! S otcem nemohl mluvit, protože ten je od úterka na porotě ve Fayseat a bude tam až do soboty —!" "To jsem já nevěděl — gosh, to bych řekl tomu holečkovi at' si věší bulíky na nos někomu jinému a ne mně!"

"To je allright, Tony. Jakmile doložíme, ty pojedíš s fordskou domů a já zajdu do "botně" se na tu chášku podívat . . . Budou-li se kroutit, tož jim vyzpívám — !"

Mladý Hradil chystal se, jakou spustí na ty v "botni" bandurskou — "když to bude muset být" — ale co tam zatím nevyvedl?! Zamiloval se tam! A jak se později potom

jedenkrátě prořekl — “byla to něco jako hromová rána.”

S tím Zahrádkou z Hilandu to bylo tak: Před dvěma týdny se oženil, a tam v “botni” na farmě Koreckých byla s ním jeho žínka, což už jsme ostatně zřetelně vytyšili, že to jeho choť, když “pochíval” Floriána Bartu na ouvrati s tím doutníkem — a ta druhá dáma to byla jeho švekrůše — žínky jeho sestra, slečna Adéla Hanzelková. A od té — a na štěstí ne do paní Zahrádkové — se mladý Hradil zamiloval. To, co jej vydráždilo a proč hlavně šel do “botně” — důrazně dohlápnouti si na chlapíka pro domnělé jeho zalhání — na to mladý Hradil krásně zapomněl. Mluvílo se — sem, tam — to, ono. Ta Adéla!

Poradil těm třem, kde nasbíratí nejlepších pekáňů . . .

Asi týden před svátky vánočními přijel Florián Barta do města Dumova — které přes své podivné “dumovské” jméno nebylo nijak městem zadumavým. Bylo to malé venkovské město — spíše městečko — ale čilé obchodně, společensky i pokrokové a moderní. Od nedávna bylo inkorporované — a od té doby také nepajdaly více husy a krávy jeho ulicemi a náměstím, jako dříve — mělo svou vlastní správu, obchodní komoru a v případech potřeby mohli tu vyklouzliti i jakous “soudnou stolicí”, s právomocí zatušování trhlinek na cloně tak zv. všeobecného veřejného pořádku, v domovském precinktu. U příležitosti takových pan mayor anebo pan první radní fungovali co pravá ruka bohyně spravedlnosti — soudili a nasolovali pokuty a pokutičky za nějakou tu facku padlou při některé taneční zábavě, či “potáhli” černocho kteréhoš anebo i bílého, lapnutého maršálem při “střílení” kostek, u pokeru, a sem tam justice tato také zasáhla i nějakou obět “d’ábla alkoholu”, onoho prohibičního, označovaného poetickým jménem: “měsíčekový” anebo “bílá mula.” Bývalo však zřídka, co tento dumovský “soud” zasedal — protože neměl co soudit, an obyvatelstvo bylo celkem mírumilovné.

Příjezd Floriána Barty onoho dne do města měl dvojí účel: přivezl prodat něco bavlněného semene a zároveň poorati zahradu Koreckým, k čemuž si jej pan Korecký byl zjednal. Odbyv prodej semena, zašel Barta do obchodu krajana Hušky, kde koupil si fajfěičku. Už potřeboval novou. V

obchodě bylo hojně lidí — a vůbec bylo jich v ten den dost v městě sjetých, jak tomu obyčejně před Vánocemi bývá. Barta si svou novou dýmku hned na chodníku nacpal. A co tak tam za té rozvážlivé práce stál, u výklenku výkladu — aby snad nějak nějak mimojdoucím nepřekážel — byl z nadání osloven mladou dívkou, s roztomilým s přátelským úsměvem: “Jsem ráda že vás vidím, pane — dvojnásobně! Prosím, řekněte vašemu Josefovi, aby dnes večer přijel, jsme oba zváni na překvapenku mé kama rádky . . .”

Barta hned neodpověděl ničeho, a až již dívka mající zřejmě naspěch byla pryč, teprve vypadl mu z rukou pytlík s tabákem na dlažbu — překvapením. Štěstí, že ne dýmka, mohla se rozbit . . .!

Bartův nejstarší syn, Josef, již po dlouhou dobu chodil s Lidkou Královou ze sousední farmy a doma se už také kdesi cosi, že přijde asi na jaře vezmou — ale toto tady nebyla Lidka! Tato dívka byla Bartovi neznámá. Měl tudíž proč býti překvapen i znerosněn, takže mu to až trochu do rukou vjelo a tabák spadl na cement! Nad takovým objevem . . . Dvě holky měl jeho kluk

“I — zatraceně! Přestoupil ten nešťastník na mormonskou víru, anebo co. No, to bude na mámu!”

Barta byl více méně flegmatik povahou ale tohle na něj sedlo a tlačilo jej na mozek. Rozum mu nad tím zůstával “stát”, — jak se říká. Neplecha — skandál. Jeho Josef jak se zdál být dobrý, výborný kluk a zamilovaný do své Lidky zrovna jako on do něho, po uši — — Svět je teď divně strašně moderní, samý “jazz”, lidé ledakde chodí neoblečení — neneoblečenější než chodil Adam kdysi — a mít dvě “galánky” možná že také patří do toho nového pořádku — herdek!

Florián Barta toho měl dost na celé polední při orání zahrádky Koreckých, teprve po vypití nějaké skleničky dobrého domácího vína, jímž jej pan Korecký počestoval, mu na mozku i na srdci odlehlo.

Večer skláněl se do kraje, když Barta přijel z města domů. Oba bystří hoši u věku asi 14 a 17 let byli hned po ruce, vypřáhli a opatřili tahouny-mezky, takže on sám mohl se odebrati přímo do stavení — a kde ji čekala večere. Syn Josef nebyl doma — p

"Chce jet s Lidkou na ty první mluvící obrázky do města —" oznamovala muži pani Bartová, když se po Josefovi ptal.

Rozmluvu manželů Bartových toho večera přehodíme pláštikem "mlčení", víme, že to nebylo noc veselého, potěšujícího —

vících pohyblivých obrázků v městě — což byla právě zase jedna z nejposlednějších nových vymožeností pokrokového Dumova. Josefovo auto mělo u Králových už "svoje" místo, pod rozložitým "živým" dubem stojícím na jedné straně nádvoří mezi domem a

Italská vesnice na výstavě.

Na chicažské světové výstavě roku 1934 náležely různé vesnice mezi nejpopulárnější atrakce, neboť každá přinášela na výstavy vzorek starobylých staveb z cizích zemí. Italská vesnice, jejíž obrázek přinášíme, byla jednou z nich.

Josefovi — a podíváme se za tím nešťastným mládencem — —

Josef Bartův měl svůj vlastní samohyb, domovní malou Fordku — kdepak mladík být bez auta! — a na té přijel ku Královům, aby zal svoji milou na první představení mlu-

stodolou, a tam je Josef také onoho večera postavil. Chundelatý hafan uvítal jej tu s přátelským lichocením a doprovázel jej od auta ku přední brance domovní ohrady. "No — ticho, Jacku, ticho — uхни trochu —!" Josef prošel brankou, vstoupil na pavlač a uchopil

za kliku dvéří — byl tu jako "domáci", mohl vstoupiti bez hlášení . . . Však co to? Dvéře byly zevnitř zadělány buď závorkou — anebo zamčeny! To nebývalo — snad náhodou dnes . . . Zaklepal. V malé chvíli se dvéře pootvěřely a v nich objevila se hlava domáci pani — paprsky světla uvnitř hořící lampy padaly se strany na její obličej a Josef viděl, že rysy v tváři jindy usměvavé pani Králové, jsou staženy, upjaty. "Lidce není dobře!" řekla rychle podivně ostrým chraplavým hlasem — a přirazila dvéře! Také bylo slyšeti, jak závorka u nich se s lehkým skřípnutím otočila . . .

Josef byl na výsost udiven — zaražen, omráčen. Velký bože —! Co — co se děje? Snad minutu — snad dvě minuty stál na pavlači bez hnutí jako mátoha . . . kdosi z venčí vstoupil sem, za ním. "Josefe —!" Ruka zlehka dotkla se jeho ramene. "Pojď sem, Josefe, povím ti něco. . . ."

Lidčin mladší bratr Ladislav táhnul jej na stranu pavlače kde vedle byla jakási besídka — tři šikmo proti sobě postavené trámce a vršky spjatým dohromady a s dvěma stranami celku obrostlého houštinou svlačce, zachyceného na latkách a drátech tu "v křížkách" na trámcích umístěných.

"Nemusejí vědět, že jsem za tebou vyšel", hovořil Ladislav. "Josefe —" hlas jeho se tu zachvěl . . . "Josefe — věz toto: Dnes k večeru byla si u nás s dcerkou na med ta Zametalová a povídala, že ty máš děvče — ještě jiné! Já tomu však nevěřím . . ." Hoch mohl spíše vycítiti nežli viděti, jak se mladý Barta začal třásti — až mu ho z té duše bylo líto.

"Děkuji ti, Ladislave, tys dobrý hoch . . . Ta — baba!" vyrazil ze sebe náhle dutým hlasem — dlouhými kroky přeběhl alejíčkou okolo pavlače a hnedle byl z branky — — V několika okamžicích na to již unášela Josefa Bartu fordka pryč z místa jeho nadějí i jeho pokoení . . . Kam? — K Zametalovům . . . Ti bydlili v domku při hranici města města a Josef je takto dobře znal — Zametal sem tam nádeničil, ale to prý byl jenom "kabát": šmejdil s kořalkou a pivem. Nešťastný rozlítostněný Bartův hoch tam prořekl jenom několik slovíček a dopadl jako Napoleon u Waterloo.

"Paničko, co jste to na mne Královům — nalhala!" — to byla jeho slova vůči pani Zametalové, ale následky jejich byly osudné.

"Co — kdo nalhal? Já? Já že lhala —? Já — já — lhářka? I ty kluku jeden mame-lukovský — tohle je nestydatá urážka a to se ti osladi!" křičela ta dáma. "Já pověděla pravdu — co jsem na vlastní oči viděla a na vlastní uši slyšela — rozumíš! Řekl ti to tvůj táta co? Vyřídil ti to, co mu dnes odpoledne v městě na ulici ta jakás trajda povídala — že máš za ni večer přijet? Já tam náhodou stála docela blízko a viděla jsem a slyšela jsem — dobře! Jdi za tou hopajdou — anebo jdi si za svým tátou, ať ti poví . . ."

Josef žasnul. V tom se v koutě za kamny, v nichž se netopilo, něco hnulo — seděl tam až dosud nevšímavě jakoby zmámen, Zame-tal — ten teď protrhl se ze svého snění, zadupal nohou do podlahy a úsečně vybařnul: "Dost už toho kraválu — —! Ty, chlapče — jdi!" A Josef šel . . .

Zrovna na Štědrý den, připadající na sobotu, zasedal dumovský soud. "Na úřadě" v přístavku u banky — jako obyčejně. Měl pouze jeden případ k vyřízení: "Na obvinění pani Marian Zametalové — obžalován Josef Barta pro nepořádné chování." Nic více, nic méně. Jak vidno byla pani Zametalová skromná osoba: což nemohla také tak dobře — ovšem na jiném místě — žalovati pro urážku "na cti utrhaní" a o náhradu? Mladý Barta uznával se býti vinným a chtěl zaplatiti pokutu hned, avšak bylo mu řečeno, že tento případ vyžaduje si líčení "k správnému zjištění viny" — soud. Dost možno, že se chtěl milý "soud" jen ještě více pocvičiti, jak v tom chodit . . .

Mayor odjel někam na svátky a tak místo soudce zastával tentokráte první radní. Byl to Barney McFaden, snad jediný Irčan v městě i v celém okolí a takto starý mládenec a obchodník s dobyt看em vepřovým i hovězím. Okolo desáté hodiny ranní bylo "na úřadě" vše hotovo k zahájení řízení — všech no pohromadě: soudce, zapisovatel, maršál mladý Barta, starý Barta, pani Zametalová její muž, a také nějaké obecnstvo tu bylo.

Sotva započato s líčením, když maršál u dvéří stojící, hlásil: "Judge — tady hlásí jedna svědkyně. Mám ji vpustit?" Ovšem — necht' vstoupit!"

Dovnitř na to pak hned vešla objemná černoška a nevalně si všímajíc přítomných rovněž ku stolu, za kterým seděl "soudce" McFaden. "Well — matko, co vy nám chceš

řici?" oslovil ji on, skoro laskavě, žoviálně. "Co vy víte o tomto případu?"

"Já — nic nevím!" uzubila se černoška.

McFaden zrudnul v obličejí se a uhodil pěstí do stolu. "Tak, nač se sem hlásíte, co svědkyně, když nic nevíte?"

"To já jen tak, pane McFaden —" odpovídala 'madame' čokoládové barvy, nikterak nepřicházející z rovnováhy. "Já přišla sem proto, že vás nikdy nemohu najít doma a vy jste mně ještě dlužen ty tři dollary za prádlo!"

Každý zajisté ví anebo by měl vědět, že jest žádoucí u soudu chovati se vážně — ale tady, po tomto výstupu, se to všechno rozřehotalo . . . a řehtalo se to a řehtalo. A maršál, který přece tu měl nějak zakročit — ten se řehtal nejvíc. A což teprve když ještě potom rozpálený McFaden — vytáhnuv z kapsy u kalhot nějaké bankovky a hodiv jednu z nich na stůl před černošku, se slovy "Tady je pětka — ostatek si můžete odprát" — zuřivě popadl svůj "západácký" osmigalónový klobouk s věšáku a vyrazil zadními dveřmi ven, jakoby mu nad hlavou hořelo . . . to už tu potom nebyli civilizovaní lidé, to byli Indiáni! Však také nějaký farmář, chudák, jedoucí v téže chvíli právě ulicí okolo s pyramidou vánočních stromků na voze, měl co dělat aby udržel svoje koně, jak tito se mu zle plašili . . .

Když přišel opět k sobě, maršál převzal situaci do svých rukou a poněkud zajímavým hlasem prohlásil. "Poněvadž soudce nám — chachacha — utekl, případ tento se vyhazuje a žaloba automaticky odpadá! S bohem, Josefe Barte — a gratuluji!"

A tak bylo po soudu . . . —

"No — odbyla se ta hloupost lacině!" prohodil starší Barta k synovi, když po "soudě" ubírali se postranní ulicí k svému autu, jež měli zaparkované vzadu za obchodem Huškovým. "Ale cožpak to — hm!" připojil po chvílce jaksi rozrůžité, zamyšleně, pohlížeje při tom se strany na syna. A náhle vybuchl: "Hochu, hochu — já bych si přál, kdyby se to s tou tvou holkou nějak spravilo! Už pomalu týden chodíš pořád jako kalmuk, užíráš se, ona snad prý nejnám si počíná, jak jsme doslechli, fňuká, brečí — tak co je do takového krámu? Řekni sám . . . A to všechno jen pro to jakési šlakovité, zatr — tento . . . ani nevím jak bych to řekl! Ovšem, kdyby nebylo toho sekanta, té Zametalové a jejího

žvanění, nemuselo být nic! — Ale to už tak je, že kam čert nemůže, nastrčí bábu . . ." zafilosofoval, jakoby pro sebe — zahořkle.

"Tatínku — marně o tom mluvit. Ona je vinna — já ne! Nač věří tomu "čemu-si" a myslí, že já jsem takový — takový —!"

"Inu — věří — myslí —! Sakulent — vždyť mne to také zprvu dělalo vír v kotrbě . . ."

"Povídal jste už — i trochu vadil se . . . Moc jste si o mě nemyslel, tatí!"

"Ale, ale . . . Jakkpak jsem se tomu neměl poddávat, hochu, když to bylo takové, jako kdyby skutečně . . . ona to povídala tak vážně, upřímně, ta — neznámá! A kdyby jenom to byla ta Zametalová u Králových "vyřídila", bylo toho pro holku dost — a což, nakecala-li toho víc, aby svou "sensaci" zvětšila . . . ?"

Josef neodpověděl už nic, mlčel, a zatím došli k autu. Nežli však ještě do auta vsedli, aby odjeli domů, vzpomněl si náhle Barta otec na něco. "Namoutě — už bych byl hnedle na to zapomněl!" klepnul se ukazováčkem pravice do čela. "Říkala mi ráno matka, ať koupím u doktora Vátky krabičku té bílé masti, pro všelijaké ty potřeby a případy doma. Tož tam jdu . . ."

"Nebude-li náhodou doktor doma a vy budete čekat, tak já budu tady u Hušky, táto — abysme se nemuseli hledat!" řekl syn.

Doktor Vátka, mimochodem řečeno starší to již pán, měl svoji úřadovnu, spojenou s menší vlastní lékárníčkou, jen přes několik málo budov od odchodu Huškova — v samém čtverci. Florián Barta shledal, že doktor ve své úřadovně není. Na břídicové tabulce na stěně v předsíni, jež byla zároveň i čekárnou, bylo křídou napsáno, kde je a kdy se vrátí a podle toho, bylo mu naň malou půlhodinku čekat. "To není dlouho — to tu počkám . . ." řekl si. V místnosti byl kulatý stolek, celý pokrytý novinami a magaziny, několik pohodlnějších sedadel i prostých židlí a z těchto si jednu Barta přitáhl k oknu, aby se tu posadil. Ve vnitřní kapse kabátu měl "Hlasatel" a spolkový orgán "Věstník", jež vzal ze skříňky své donáškové pošty když jel sem, do města, a do těchto chtěl se "kouknout", než tu doktor bude. Ale nesednul si, ani se do svých novin "nekouknul". Pozornost jeho byla upoutána k zavřeným dveřím, vedoucím do druhé síně. Ano — tam uvnitř někdo byl, něco tam kutil. Snad že dok-

tor sám —? Ale už se ty dvěře otevřely a Barta — zkoprněl! Gangster, bandita — myslíte? Dejte pokoj — natolik "moderní", i přes svou pokrokovost, ten malý Dumov přece jenom ještě nebyl . . . Barta stál tvář v tvář té, jež před týdnem svými tajemnými slovy "řekněte vašemu Josefovi, aby večer přijel. . ." — a o kterých se u nich dosti napřemýšlelo proč, proč byla pronešena — nadělala hodně zla. Kde se tu vzala?

Bylo vidno, že bezděčné zaraženosti Bartovy se dívka ta jaksi ulekla, avšak "našla řeč" dříve nežli on. "Bože — snad není Josef nemocen?" To byla její první slova, a Barta byl, možno-li ještě více udiven. U všech — zas on, Josef! Ale když viděl, jak zrak dívčin na rtech jeho přímo visí s dychtivostí očekávání odpovědi a vzpomínávav se zatím jakž takž ze svého notného překvapení, tu mimoděk otázku její zodpověděl zcela určitým: "Josef, slečno, není nemocen!"

Barta viděl, jak tato jeho odpověď dívku velice uspokojila. Přes to ale v hlase jejím jevila se vřelá účast, když ptala se znova: "Kdo tedy je nemocen — snad paní?"

"Žádný!"

"Ach — to ráda slyším. . ." Dívka teď vypadala jaksi zmatená. No a Barta, ten z toho byl "tumpachový". Tato řeč — tyto otázky! K tomu, co předcházelo, tenkrát, před týdnem. . . Nemohl ihned přijít na to, jak začít s dívkou o tom, co ho tlačilo — a ona už mluvila zase! Tentokráte již volně, nenuceně.

"Josef tehdy v pondělí nepřišel, vy tu u doktora, jak se mi zdálo nějaký zaražený — a tak já už jsem to hned dávala dohromady, že on asi je nemocen. Opravdu jsem se ulekla", vysvětlovala a usmála se na Bartu. A hned zas mu položila novou otázku: "Vy asi jste můj vzkaz tenkrát opomenul Josefovi vyřídit, že nepřišel — není-liž pravda?"

Hromská děvce — tohle je pěkné, klade mu otázky jednu po druhé jako školákovi, namístě co on by se měl ptát jí!

Ted' ale už Barta začal mluvit, podrážděně, řezavě: "Slečno, já nevím proč a jaký nárok si na mého syna činíte, ale on má děvče, s kterým již delší dobu chodí. . . Totiž vlastně měl děvče, musím se opravit, an skrze vaše nepochopitelné jednání, zrovna pro těch vašich několik záhadných slovíček, jež jste mi zde v městě na ulici v pondělí řekla, a jež hned za tepla holce byly

jistou dobračkou, která je náhodou zaslechla, donešeny, vzbouřily mysl děvčete, že hoch jest nevěren a v důsledku toho došlo se strany její k roztržce. To jste zavinila. Jsou teď oba dva nešťastní, můj hoch ona. . . a chcete-li znát její jméno, povím vám je: jmenuje se Lidka Králová. — Přes bych si, slečno, kdybyste i tuto laskavě vysvětlila, proč si takto počínáte, neb co tím míníte?"

Po tomto podivuhodně dlouhém řečnickém výkonu, utřel si Barta kapesníkem čelo. Udělalo se mu horko, a to tím spíše, že ta dívka, hrdě před ním jako královna stojící, zachovala klid a jenom naň zpytavě pohlížela. Po chvílce ujala se slova — mluvila zvolna, pomalu, ale vášnivě: "Naprostě a nikterak nechci vás snad nějak urážet, ale vězte, že co tu povídáte, tomu ani za málu nerozumím!" pravila. "Vyvozuji z toho jestli tolik, že, ačkoliv mne takto ani neznáte, jste oproti mně zaujat a mé známosti s vašim synem nepřejete. To je ovšem vaše věc. . . (Josefa se nebojím docela. My se máme rádi — vím, že on miluje mne, tak jako já jeho). A zapletáte do toho Lidku Královou. Mějte si tu za nemístnou opomáhlivost ode mne vůči vám, myslíte si o tom co chcete, ale musím vám říci, že to jste něde něco sebrali — a nemá to smyslu! Lilie je moje sestra a má svého hochu, za kterého se snala již v nedaleké době provdá — a já vám tak mohu říci i jeho jméno. . . Jmenuje se Josef Barta!"

Florián Barta přece jenom si na "svoji židli" sednul. Musel. Skoro mrakoty se vypokoušely. Jaká tohle je machlanice! "Slečno — to je přece právě můj syn!" vyrazil. A teď zase také ta hrdá, rázná dívka snesla se jako podřátá do nejbližšího jí stojícího křesla a hleděla uděšeně na Bartu, jako v nějaké zjevení. "Dobrý Bože! — Vy nejsi pan správce Hradil z Koreckých farmy?"

Po tomto obratu se Barta rychle vzpamatoval. Tak, tu to máme — tedy v tu chvíli byl celý ten háček, že ona jej považovala za jiného! Za souseda Hradila. Ten ovšem má syna, Josefa — a bodejt' by tomu teď rozuměl — o toho se jedná! Ale jak a proč ona. . .? — Nu, to se vysvětlí! Povstal se vši uctivostí přistoupil blíže k dívce, která ku podivu také zatím nabyla již opět své energie. Vždyť vypadala teď zase tak svěle odhodlaně, jako když mu před chvílí tak-

“zatápěla”, obhajujíc svého milého. Všecka čest jí za to!

“Já se jmenuji Florián Bárta!”

“A já se jmenuji Adéla Hanzelková!”

“Jméno mi ovšem nic nevysvětluje, slečno, ale — —” Bárta se rozesmál a také ona se rozesmála. Oběma současně napadla jedna a táž věc a také si to řekli: “To jsme to vyvedli, představili jsme se jeden druhému — ale kdy až!” Pravda, bylo to až “po fůnuse”, jak se říká....

* * *

Slečna Adela Hanzelková — naše známá z “botně” na farmě Koreckých — s roztočilým úsměvem vyzvala Floriána Bártu, aby si usednul naproti ní, do široké proutěné židle, již mu sem sama přisoupla. “Nežli se pan doktor Vátka navráti, vše vám vysvětlím — i to, co jsem zde dělala”, pravila, když Bárta se posadil. “A také musíme projednati “plán”, jak napravit neštěstí, jež jsem já bezděčně zavinila — dáti ty dva rozvaděné dohromady, vašeho syna a moji dobrou sestřenku Lidu. Myslím, že to bude snadné, ale musí se to státi ještě dnes do večera. Jejich Vánoce musí býti krásné — takové, jakými by byly, kdyby se tato příhoda nestala....

“Pamatujete se na ty lidičky z Hilandu, kteří jednoho dne listopadového přijeli na farmu Koreckých na pekány a zastavili se s vámi pracujícím na poli nedaleko do domu správcových? To jsem tam byla i já — se švakrem a se sestrou. Ti dva byli z auta venku, já ne — vy jste na mne do uzavřeného auta přes sklo nemohl vidět, i kdybyste se byl díval, tím spíše ještě že ono bylo k vám otočeno skorem zadkem, a proto také ovšem nemohl jste mne nyní poznat. My vás měli za pana Hradila, správce farmy. Proto, že to bylo tak blízko jejich domu, jsme mysleli, že to tam pracoval on... Chyba lávky — ovšem! Později přišel za námi do “botně” — Josef Hradilův. Tam také my dva se poprvé sešli a — —”

“A naráz také do sebe se zamilovali — tuším”, doložil dobrácky Bárta, postřehnuv tu na tváři lehký dotek růměnce.

“Nuž, — tak nějak to muselo být — od té doby.... máme se rádi!” usmála se ona,

a pokračovala: “Před třemi týdny jsem přišla sem do Dumova. Jedna moje dobrá přítelkyně z Hilandu, která zde již delší dobu bydlí v rodině svého strýce, mi našla místo u Vátkových. Jsem tam trochu služkou a trochu společnicí paní Vátkové. Dnes ráno mne doktor požádal, abych prý mu to tady v jeho úřadovně a v skladnici léků, na Vánoce trochu “oparádila” — vyměnila záclony na dvou oknech, dala novou pokrývku na jeho psací stolek, otřela skla skříní a lecos urovnala. Právě jsem to dohotovila, když vy jste přišel.... U Hradilových jsem doposud ještě nebyla, avšak myslela jsem si, že pana správce “od vidění” znám — zatím jsem to “znala” vás....”

Slečna Hanzelková povstala a podívala se na hodiny, umístěné v zaskleném výklenku nad vchodem do vnitřní síně.

“Pan doktor tady bude co nevidět —”, řekla. “Tak tedy ještě honem o těch dvou... Já myslím to udělat takhle: Protože doktorovi budou trávit svátky většinou u své dcery a zetě zde v městě a nebudou mne potřebovat, ježu na dva dny domů k rodičům do Hilandu, s Josefem už onehdy jsme to ujednali, že on mne tam dnes odpoledne zaveze, a tak ho při tom přiměji, abysme před odjezdem “zaskočili” ku Královům, kde si s Lidskou — po případě i s jejími rodiči, tetou a strýcem — promluví slovíčko.... Věřte, že to spravím!”

A Bárta věřil, že slečna Hanzelková to “spraví”. Jakpak by nevěřil! — —

K večeru Ladík Králův přivezl k Bártovým “deputaci” — sami rodiče Lidčini přijeli s poselstvím smíru. Po půlhodinné návštěvě vraceli se pak vzácní hosté zase zpět, a s nimi zároveň odjížděl i Josef Bártův. Za svou jedinou — za Lidskou....

A na konec k vůli úplnosti musíme dodat toto: Příštího jara, jednoho krásného úterka, odbyly se v Dumově dvě pěkné svatby — Josefa Bártu s Lidskou Královou a Josefa Hradila s Adelou Hanzelkovou. U večer k jich počtě uspořádán v dumovském pavilonu taneční vínek. — —

“A juch — věřte, to byl bál, nabitý byl velký sál — celý Dumov tancoval!”

tréba dlouho do noci, zatím co matka vedla administraci a psala účty a adresy a sotva jsem poněkud povyrostil, byl jsem zapřažen také Do školy jsem od 12 chodil jen večer, a ve dne jsem se učil sázet a konat jiné tiskařské práce a tak jsem od dvanáctého roku byl připoután k tiskárně až do smrti otce, který mi tiskárnu odkázal. To mi bylo dvaadvacet let a vedl jsem závod s matkou a bratrem a posléze jsem se oženil a žena mi vydatně pomáhala. Časopis se zvětšil, potom přišly sázecí stroje, tiskárna se zvelebovala, mohl jsem najmouti dělníky, ale jako vydavatel malého listu byl jsem vzdor tomu od rána zapřažen až do večera. Přišly děti, dorůstaly a ty mi byly vydatnou pomocí a než jsem se nadál, mohli jsme slavili zlaté jubileum vydavatelství.

"Well, až potud šlo všechno dobře. Zdraví mi sloužilo, neboť jsem byl, jak se říká, ze zdravého kořene. Žádným výstřednostem jsem nehověl a tak mimo menších chorob, které se podařilo našemu rodinnému lékaři zahnat, jsem byl zdrav. Ale příroda nenechá sebou beztréstně zahrávati. Padesát roků práce u psacího stolku, nedostatek pohybu, dobrého bydla a četné starosti, počaly jeviti svůj účinek. Poslední doby ztratil jsem chuť k jídlu, v noci jsem nemohl spáti, při práci mne často přepadla slabost, před očima se mi dělala černá kola a různé jiné příznaky nasvědčovaly, že záhy bude konec tiskaření. Jel jsem do Chicaga k několika lékařům, nechal se prohlížeti a zatím co jeden hádal na ztlučení srdce, druhý myslel, že trpím kornatěním cév a konečně jsem se vrátil k našemu lékaři, který mne nemusel ani prohlížeti, neboť znal mne dokonale a tak předepsal nějaký prostředek, po kterém se mi sice dočasně ulevilo, ale později nová nevolnost se projevila ještě silněji. Nyní jsem tušil, že jest zle a věda, že náš lékař jest svědomitý člověk, udeřil jsem na něj otázkou: "Myslíte, doktore, že jsem hotov, že hodiny mého života jsou sečteny, že není žádné pomoci, nebo snad jest nějaký prostředek, který by zaručil několik let života? Řekněte mi pravdu, byť byla sebe trpčí, abych se mohl na všechno připravit a udělat v čas pořádek."

Lékař se zamyslel, několikrát si prohrábl vous na bradě a pak pomalu, jaksi váhavě pravil: "Jest pouze jeden prostředek, který by vám zaručil ještě několik let života, ale

ten jest tak absurdní, že si netroufám jej poraditi, a kdybych tak učinil, jsem jist, že byste jej neužil. Nesmíte, pane, zapomenouti, že padesát let sedění za psacím stolem musí zanechat stopy a kdyby jste konal těžkou, tělesnou práci, bylo by daleko snazší vás vyléčiti, ale vaše zchoulostivé tělo by nevydrželo to, co bych vám, jako jediný prostředek poradil."

To se rozumí, že moje zvědavost byla napjata a za druhé, který člověk, jenž má jistou smrt před sebou, by nechtěl slyšeti prostředek, jak by ji odehnal. Dorážel jsem na něho, ale lékař zpečoval se mi říci, co má na srdci, až konečně si dal na moji prosbu říci a pravil: "Nuže, vy trpíte marasmem, čili rozkladem krve a sice následkem nedostatku pohybu. Vám jest zapotřebí tělesné námahy, změny vzduchu a pohybu. To však nedosáhnete denní procházkou, neb konáním menší práce nebo snad pobytem několik týdnů v lázních, ale úplné radikálním prostředkem. Poslouchejte tedy dobře, co vám řeknu. Kdybych byl na vašem místě a ve vaší kůži, šel bych domů, svázal bych si deku, do kapsy bych si vzal několik potřebných drobností a pustil bych se do světa. Ale nikoliv snad jako turista po dráze neb v automobilu, ale jako hobo, tramp, s tím pouze rozdílem, že by jste se musel vyhýbat železnici a chodit pěšky a živit se skromně, nejraději vyprošením si jídla na farmách. Musel byste ujíti první den, řekněme asi osm mil, večer zajíti někde do restaurantu a pojísti skromnou večeři a potom se odebrati za město a najíti si místo na spaní, zabaliti se do deky a spáti pod širou oblohou. To by bylo první den. Druhý den byste byl ovšem chůzí unaven, snad byste ušel jen čtyři míle, ale místo chůze byste třikrát denně zašel na farmu, vyprosil si kousek chleba a trochu mléka, po případě byste je koupil a šel spát zase ven. Nejlépe by bylo, kdybyste na noc vyhledal les nebo sad a spal pod stromy. Nebojte se nastuzení, zaviňte se do deky, a putujte stále na jih a až budete týden na cestě, únava vás přejde, dostaví se hlad a možná že ujdete některý den deset i patnáct mil; dbejte, abyste byl stále při chuti. Že se máte varovati lihovin, nemusím vám připomínati a voda z pramene bude pro vás nejzdravější. Nikdy, kdybyste byl sebe více unaven nebo se necítil dobře, neužíjte železnice, nikdy

Radikální léčba.

Příběh z novinářského života. — Pro kalendář Hlasatel napsal J. K. Šep

DYŽ Amerika roku 1917 vstoupila do války, byl guvernérem státu Illinois republikán Fr. O. Lowden, který však presidenta Wilsona podporoval ve všem tak úsilovně, že se mu dostalo čestného názvu "War guverner". — Lowden řečnil na schůzích, povzbuzoval vlastenectví, stavěl se v čelo všech válečných akcí a upisování válečných půjček a prohlásil, že Amerika, když již jednou se postavila na stranu spojenců, musí nasaditi všechny páky, aby boj byl pro demokracii světa vítězně dokončen. Bylo to počátkem měsíce června, když Lowden svolal do Sherman House v Chicagu schůzi všech novinářů ze státu, aby s nimi pojednal o válečné situaci a dal jim instrukce, jak dlužno vlastenecké city čtenářstva podnítiti a válečné nadšení udržeti. Bylo mi uloženo, abych jako zástupce Denního Hlasatele se odebral do schůze a napsal příslušný referát.

Jak to při podobných, v hotelích konaných schůzích bývá, jsou zahájeny banketem, nebo po americku řečeno lunčem a když se účastníci nají, řečníci započnou vykládati účel schůze a někde jsou i účastníci požádáni, aby promluvili. Když jsem přišel do banketní síně, byly již všechny stoly obsazeny a pouze v rohu u tlustého sloupu stál stolek, k němuž mohly usednouti dvě osoby a ten byl neobsazen. Proto jsem se k němu posadil a ještě než jídlonoš mi přinesl moji porci, přiběhl drobný mužiček, tázal se, zda druhá židle jest obsazena a když jsem řekl, že nikoliv, tak se posadil. Lunč byl záhy sněden a nyní jsme čekali, až se objeví guverner jako hlavní řečník, ale místo něho objevil se na podiu nějaký pán, který prohlásil, že páni novináři musí míti asi hodinu strpení, poněvadž guverner byl povolán za hlavního řečníka do zbrojnice na Wabash ave., kde chicažské ženy konají vlasteneckou schůzi a přejí si jej za řečníka. Nedalo se nic dělati a proto se účastníci snažili ukrátiti

si čas jak mohli, buď vyprávěním nebo debátováním o válce. Můj spolustolovník, kterého jsem si teprv lépe všimnul, byl a padesátník, malé svižné postavy, úplně bílých vlasů, ale zdravé, světlé pleti, tak měl tváře jako panenka. Rozhlížel se žitím kolem sebe, pak se na mne podíval a jak by se rozpomněl, vytáhl z kapsy navštívenku, podal mi ji a tím se představil. Učinil jsem totéž a zatím co jsem z navštívenky vyčetl, že se jmenuje Lars Hansen a je vydavatelem farmářského časopisu v Peoria, četl pan Hansen moji navštívenku a pak na mne obrátil s otázkou, jak jsem dlouho u novin. Když jsem mu řekl, že něco přes dvacet let, usmál se a pravil, že je jestli přesně o padesát roků méně než on.

"To snad přece ne, pane Hansene", řekl jsem, "neboť to byste musel být přes sedmdesát let a na to nevypadáte."

"A kolik myslíte, že mi jest roků?" zeptal se.

"Řekl bych tak pětapadesát."

"Prohádali jste o celých dvacet let, nebli mně minulo sedmdesát pět minulý měsíc na to Hansen, "a když vám řeknu, že m před patnácti lety lékaři oznámili, že m mohu být živ než půl roku, tak tomu m budete věřiti a kdybyste vám měl vypovědět, jak jsem smrt ošálil, již m dokon neuvěříte. Nemáme co dělat a jestli vás neunaví, tak vám povím, jakou léčbu jsem prodělal."

Když jsem řekl, že jej milerád vyslechnu, zapálili jsme si doutníky a pan Hansen vyprávěl:

"Narodil jsem se ze švédských rodičů Americe a otec můj měl malou tiskárnu v Peoria a vydával malý farmářský časopis. Tehdy ještě sázecích strojů nebylo a byl nebyl tak velký, aby otec mohl platiti m kolik sazečů a proto jej vypravil s mojí matkou a později za pomoci nás dětí sám. Otec musím se přiznati, vystříhl něco z jiných farmářských listů, něco napsal, opravil dopisy, a když s tím byl hotov, sázel ručně

se nepřejezte a s nikým se nespolečujte. Takto cestujte dva roky, opakuji, dva roky a nic méně, a budete viděti, že se vrátíte zdrav domů. A teď jděte, to jest poslední rada, kterou jsem vám dal."

Když jsem šel domů od lékaře, byl jsem jako zmámen. V uších mě hučelo, hlava se mi točila a před očima se mi dělala kola. Nemohl jsem si všechno náležitě srovnati v hlavě a pouze jedna myšlenka mi utkvěla v mysli, že jest záchrana v mé, jak se zdá nevyléčitelné chorobě. Když se mne žena tázala, co mi lékař řekl, neměl jsem moc chuti do řeči a teprv musel jsem si všechno náležitě promyslet. A tu se mi zdálo, že všechno to, co lékař řekl jest šílenstvím, že bych z domova nedošel ani dvacet mil a zůstal někde na silnici ležeti a že bych zemřel hladem a zimou, kdybych neměl teplou postel a řádně upravené jídlo. A když mám zemřít někde v cizině, mohu zemřít doma a nemusím podnikati takovou cestu, která jistě by k ničemu nevedla. Teprv večer, když všechno spalo, jsem řekl ženě, co mi lékař navrhl. Žena se zhrozila a prohlásila, že mne nikam nepustí, a jest-li má nemoc jest skutečně smrtelná, tak ať zemřu doma, aby ona a děti alespoň byly se mnou ve smrtelné hodině a mohly mi oči zatlačit. S tím jsme šli spát.

Ale spánek prchal z mých očí a teprv nyní jsem o celém plánu počal přemýšlet. Lékař má konečně pravdu, že takový život jako vedu já musí vésti ku hrobu. Když za posledních čtyřicet let jsem pracoval denně dvanáct až patnáct hodin, neměl jsem ani tolik pohybu, jako mají trestanci v kázních a není divu, že tělo více podobnou životosprávu nevydrží. A život zdál se mi tak krásný a když jsem pomyslel, že půl století jsem se dřel, abych měl spokojené stáří a že u samého cíle musím zde všechno zanechat, chápal jsem se naděje, kterou mi lékař dával. Několik dní jsem chodil jako v mátohách až konečně jsem ženě oznámil, že rady lékařovy uposlechnu. Vydal jsem se k lékaři pro další instrukce a on mi opakoval to, co mi řekl již minule, a prohlásil, že čím dříve budu z domu, tím lépe. Radil mi, abych pomalu putoval až do jižních států, zimu abych strávil na jihu a v létě šel na sever, klidně abych se pohyboval, vzal si sebou pro případ potřeby nějaké peníze a abych se nebál, když prvních několik dní budu

nemocen a slab a bude se mi zdáti, že nadchází poslední hodinka. To všechno přijde a pak budu čím dále zdravější. Co více spát venku, nejlépe v lese a varovat se masitých pokrmů a držeti se mléka chleba. Poněkud klidnější šel jsem domů konal všechny přípravy.

Když jsem dal doma všechno do pořádku, dal jsem nejstaršímu synovi potřebné instrukce, učinil pořádek ve financích a závodu, zpakoval jsem trochu těch věcí, které jsem minil vzít sebou, do kapsy dal několik bankovek a jednoho jarního ráno jsem se vydal na cestu. Žena mne vyprovodila za město a abych ji loučení ulehčil, jsem ji políbil a pak statně vykročil vpřed. První den ušel jsem šest mil a když já večer hladov a vysílen přišel do malé obce koupil jsem si mléko a kus chleba. Potom jsem za obcí pod košatým stromem se ulehčil do deky a usnul. Ráno jsem se probudil jako rozlámaný a myslel jsem, že nevstanu, ale šlo to, a putoval jsem dále.

Bylo to jak mi lékař řekl. Asi za týden přišly na mne takové slabosti, že jsem se domníval, že udeřila má poslední hodina a již jsem chtěl se odebrati v příštím městě do hotelu a zavolati lékaře, ale pak jsem od toho upustil. V jednom restaurantu jsem se seznámil a šel jsem dále. Nebudu vás unavovat vylíčením celé Odysey, jen řeknu, že krátko ze mne byl dokonalý hobo. Když jsem či vlastně vyprosil jsem v obchodu nitě a jehlu, přišel jsem si knoflíky, kdesi u potoka nebo řeky jsem si přepral prádlo, také jsem si spravil. Když jsem k večeru přišel do některého městečka, koupil jsem si s sebou tu kávu a ráno si ji uvařil v plechovce, kterou jsem našel na preri a pořádně vydrhnul a musím doznat, že se mi nevešlo celkem zle a málo kdy jsem musel dostávat ze zásoby peněz. Stalo se několikrát, že v generálštore nebo lékárně na město přišel, kde se schází farmáři, se mne náhodou zzeptal, odkud a kam a když jsem vypověděl a seznal zájem, tedy jsem farmářům vysvětlil, že vydávám farmářský časopis, a tu mne na různé věci vyptávali a tak jsem, kde uspořádal právě přednášky do města zavítavším farmářům. Až se u mne znovu myšlenka, abych tyto přednášky konal viditelně na menších městech buď v restaurantu nebo grocerii a když jsem večer šel do města a oznámil, že zítra budu

Medvědí rodina na procházce.

S takovou medvědí mámou a jejími dětmi se můžete často setkat v národním parku Yellowstone, a turisté mohou být jisti, že před nimi neutečou. Spíše budou stát a čekat, až jim hodí nějaký pamlsek.

márům přednášet o jejich potřebách, měl jsem pravidelné přednášky a někde dosti četné návštěvy.

Snad uplynulo asi půl roku od té doby, kdy jsem vyšel z domova a počal jsem pozorovati, že můj stav se značně zlepšil. Chodil jsem křepce, měl jsem čistý zrak, bolení hlavy přešlo a cítil jsem se tak lehký, že bych mohl tancovati. Že jsem měl dobrý spánek, nepotřebuji ani povídati.

Jednoho dne zavítal jsem odpoledne do menší obce ve státu Mississippi a když jsem řekl majiteli obchodu, kde sedělo několik farmářů a pili sodu, že bych večer promluvil k okolním farmářům, byli přítomní ochotni přivést sousedy a slíbili, že přijdou poslechnouti a přivedou známé. Večer skutečně bylo před krámem, kde jsme seděli, asi dvacet mužů a těm jsem se představil. Řekl jsem, proč jsem se vydal na cesty, kdo vlastně jsem a že cestuji pro zdraví a nikoli jako tramp. Když jsem vyličil svůj život a svoji nemoc a pověděl, že jest to jediná záchrana, vytáhl nedaleko mne sedící farmář dýmku z úst, udeřil pěstí na platformu a pravil:

“A mordio, ty máš zrovna takovou nemoc jako můj býk!”

Všechno se dalo do smíchu, ale Mr. Walsh, jak se farmář jmenoval, pravil: “Hoši, to není nic k smíchu, když tady slyším, co cizinec vypravuje a jak se léčí, tak si vzpomínám, že by to pomohlo i mému býkovi. Víte všichni dobře, že mám býka, který na všech dobytčích výstavách odnesl si první ceny. Stál mne \$2,500, ale dnes bych jej nedal za jednu tolik. Ale býk stojí celý den na pastu, má málo pohybu a dobře nežere a poslední dobou počal scházet. Zavola jsem k němu zvěrolékaře a ten mi pravil, že trpí nečinností a nedostatkem pohybu a bylo by zapotřebí, aby jej někdo každý den po několik hodin prováděl, jinak pojde. Tot' víte, hoši, to není nic k smíchu, já nemohu najmouti člověka, který by s býkem celý rok se procházel a pak není jisto, jestli by takový opatrovník si nelehl i se zvířetem někam do stínu, neboť zvěrolékař praví, že “Tomovi”, tak se totiž býk jmenuje, hnije krev a bylo by zapotřebí, aby nejméně rok každý den ušel několik mil. A tu mne napadá, že tento cizinec jde za svým zdravím a zdá se mi, že má tu samou nemoc jako Tom, a že by mu bylo pomoheno. kdyby;

se vydal také na vandr. Co tomu říkáte, cizince, uzavřeme spolu obchod?”

Byl jsem zvědav, jaký obchod to bude a Mr. Walsh učinil mi následující nabídku: Když si vezmu býka s sebou a budu jej voditi asi rok po Americe a přivedu jej po roce zpátky, rád mi vyplatí tisíc dolarů.— Kdyby se stalo, že by Tom cestou zcepeněl, mám poslat úřadem ověřenou zprávu a Mr. Walsh bude spokojen, poněvadž již Toma v duchu oželel jako ztraceného.

Návrh byl tak bizarní, že jsem nemohl než požádati si do rána na rozmyšlenou a odešel jsem za město se vyspat. V noci se mi všechno rozleželo a nikoliv snad k vůli těm tisíc dolarů, ale k vůli originelnosti jsem nabídku přijal. Walsh mne dovedl na jeho farmu, ukázal mi býka, statné zvíře, které pouze věšelo smutně hlavu a když jsem prohlásil, že se s ním vydám na cestu, byl uzavřen před notářem ve městě kontrakt a když dali Tomovi ohlávkou, pustil jsem se na cestu, provázen farmářovou rodinou, která se kus za městem se zvířetem a se mnou rozloučila. Z počátku byla to svízelná cesta, neboť zvíře nebylo zvyklé na dlouhé a vytrvalé pochody, zastavovalo se často, páslo se a pak jsem se musel starati o napájení a tak první den ušel jsem jen tři míle. S večerem jsem zašel s Tomem do houští u silnice a zvíře znaveno chůzí ulehlo a spalo jako já. Tak to trvalo několik dní, ale pak se zdálo, že si Tom na svůj osud zvykl a o něco později nemusel jsem jej voditi, ale šel za mnou poslušně jako psík. A musím říci, že mně to hodně prospělo. Předně jsem se musel vyhýbat železnici, neboť Tom nemohl kráčet po pražcích, pak jsem musel choditi zvolna a za třetí, budil jsem všude pozornost a nebylo farmáře, když jsem k němu se zvířetem přišel, aby mne odmítl a i pro Toma se našlo trochu ovsu. Bumující býk budil všude pozornost, farmáři si to telefonovali a když jsem někam zavítal, již o mně měli zprávu a poněvadž jsem musel svoji i Tomovu historii všude opakovati, připadl jsem na zvláštní myšlenku. V jednom městě nechal jsem se se zvířetem fotografovati, potom jsem napsal krátkou historii mého a Tomova putování, nechal jsem udělat stoček a v tiskárně mi udělali obrázky, na jejichž zadní straně byla vytištěna historie našeho putování. Obrázky jsem prodával po deseti centech a věřte mi, že jsem skolektoval to-

lik peněz, že bych se byl měl velmi dobře, kdybych, dle lékařského nařízení se nemusel držeti zpátky.

Vzalo to několik měsíců, než jsme se dostali na zimu do jižních států a Tom byl jako beránek. Když jsme se někde v lese, v houští nebo i ve stohu na noc uložili ku spánku, měl jsem zvíře pod hlavou a věru, že lepší a teplejší polštář jsem si nemusel přát. Zvíře bylo ochočeno jako hlídací pes a při sebe menším šustotu za noci zvedlo hlavu a jako varování temně zabučelo. Nikde však cestou nepříhodilo se nic pozoruhodného a rozčilujícího. Když uplynul rok, nalézal jsem se v pustinách státu Nevady a odtud jsme s Tomem přešli na jihozápad a ocitli jsme se v Kalifornii. Prodal jsem již několik tisíc obrázků a musel jsem nechat natisknout jiné. Pokud se týče zdraví, neměli jsme já ani Tom žádnou stížnost. Já byl čilý a zdravý jako mladík a také Tom se sebral a vykračoval si jako paník. Ze státu Kalifornie jsme se obrátili na sever a prošli střední státy a za několik měsíců jsme byli na východě. Když uplynuly dva roky, byli jsme zpět na středozápadu a mířili zase na jih. Umínal jsem si, že dojdou do státu Arizony a zpátky a potom rovnou k Walshovi, kterému odevzdám Toma a pak domů — domů!

Patrně budete chtít vědět, jestli jsem cestou zažil nějaká překvapení. Vzalo to dlouho, kdybych vám měl všechny příhody vyprávět. Jen tolik vám řeknu, že na Floridě nás překvapilo tornádo, ale Tom, jako by je cítil, v pravé poledne ulehł na širé rovině a nechtěl vstát ani když jsem jej sebe více pobízel. Netrvalo to dlouho, přibhlnal se zkázonosný mrak, ale poněvadž jsem ležel chráněn Tomem, nic se nám nestalo. Lesních prerijských požárů zažil jsem několik. Nesčetněkrát jsem byl zastaven šerify, kteří chtěli vědět, jak a kde jsem ke zvířeti přišel a podobizna s textem byla dostatečným vysvětlením. Pokud se týče zážitků, mohu říci, že nejvíce jsem prodělal ve státu Kentucky. Tam jak víte jsou domovem měsíčkáři, kteří pálí kořalku a říká se jim měsíčkáři proto, poněvadž pálí pouze za tmavých nocí, kdy není vidět kouř. Za měsíčních nocí odpočívají. Neviděl jsem větší poctivce než jsou tyto lidé a můžete na silnici položit toboleku s penězi, buďte jist, najde-li ji měsíčkář, že ji odevzdá úřadům.

S každým jsou za dobře, pouze vládní agenti, kteří mají na starosti stíhati nedovolené palírny, jsou jejich úhlavními nepřáteli a dokud cizince nepoznají a nepřesvědčí se, že není "revenue man", tak se jej straní; ale když poznají, že není ničím takovým, srdce by s ním rozdělili. Život vládního agenta visí stále na nitce, neboť měsíčkář nedělá si nejmenší výčitky jej odstřelití a protože i vládní služebník jest rád na světě a služba je služba, tak se vytvořil zvláštní systém. Nový agent, který jest poslán do hor stíhati měsíčkáře, ohlásí se na federálním úřadě a tam mu dají instrukce. Podle těchto se porozumí se starešiny měsíčkářů a ti mu poradí, kdy a kde má provést nájezd a zabavit palírnu. Staré aparáty jsou sneseny do lesní, dříve opuštěné chatrče a agent dostane pokyn, kdy může provést nájezd. To se stane, agent vítězoslavně zabaví palírnu, dostane od představených pochvalu nebo i povýšení a za to dá měsíčkářům pokoj. Takový poměr se vyvinul během let, takže k odvrácení podezření se občas některý menší měsíčkář nechá zatknouti a pokutovati a mezi agenty a měsíčkáři panuje ta nejlepší shoda. Tam jsem strávil několik týdnů a kdybych byl mohl a směl, byl bych se měl jak paša.

A ještě o jedné příhodě se zmíním a myslím, že vás bude zajímat. Bylo to ve státu Georgii, když jednoho letního večera několik mil před větším městem jsem s Tomem se utábořili ve vyschlé stoe pod silnicí a tam jsme přespali. Ráno asi v pět hodin slyšíme nad námi rachot ujíždějících automobilů a když jsem vystoupil do příkopu, abych se přesvědčil, co jest toho příčinou, spatřilo mne několik mužů, zastavili, dva z nich slezli, dali si šátky na obličej a přistoupili ke mně s otázkou, co tam dělám. Řekl jsem jim v krátkosti, že jsem tam s býkem spal a jeden z mužů promluvil něco šeptem s ostatními a ti to odejeli a zanechali u mne jednoho na stráž. Dorážel jsem otázkami, co to má znamenat, nedostal jsem ale odpovědi. Viděl jsem, že všechny automobily odbočily asi půl míle za mnou se silnice do prava, kde byl malý lesík. Tam se muselo něco neobyčejného dít, poněvadž viděl jsem skupinu mužů v kruhu a zaslechl několik výstřelů. Pojednou bylo vidět, že muži na sedají do automobilu a jednou zpátky k městu a když onen automobil, ze kterého po-

cházel můj strážce, zastavil, vystoupili dva muži a jeden pravil: "Přísahěj, že nás nepoznáš, kdyby jsi byl nucen před úřady svědčiti o tom, co jsi viděl!" Odpověděl jsem, že jsem nic neviděl, že nevím, oč se jedná, ale muž pravil, že záhy se dozvím, dozví se celá Amerika, jak muži státu Georgie bérnou spravedlnost do rukou a ode mne se nic jiného nežádá než odpřísáhnouti, že nikoho nepoznám, kdybych byl nucen si někoho prohlédnouti. Přísahal jsem ochotně a automobil odjel. Pustil jsem se k městu, ale neušel jsem daleko, již se proti mně hnali policisté a šerifové na koních a v automobilech a někteří mne zastavili a tázali, se, jestli vím, kde jest Frankenstein. Řekl jsem, že nevím a muži pádili k lesu a než jsem došel do města, bylo tam ohromné pozdvižení.

Stalo se toto. Milionář a majitel velkých prádelén L. Frankenstein byl zatčen a obžalován ze zločinu. Nedospělou dívku vlákal do basementu jednoho domu, učinil ji obětí svých choutek a pak ji zavraždil. Když bylo proti němu snešeno mnoho usvědčujícího materiálu, byl postaven před porotu, která jej odsoudila k smrti. Ale mocné vlivy a peníze pracovaly a případ odevzdán byl nejvyššímu státnímu soudu, kde se jednalo o

zavržení nebo změnu rozsudku. Občané tušili, že Frankenstein pomocí svých milionů unikne trestu a tak onoho rána přišlo jich několik tuctů k vězení, kde odsouzenec se děl, zjednali si vstup, násilím přemohli strážce, vyvlékli vězně, zavezli za město a nedaleko místa, kde jsem spal s Tomem, jej na stromě oběsili a mrtvolu prostrřili. Tak vzali spravedlnost do svých rukou, poněvadž tušili, že vrah by trestu unikl. Na mne ve všeobecném ruchu nikdo nevzpomněl a tak jsme s Tomem opustili město a dali se na další cestu. Co mám ještě povídati?

Toma jsem zdravého a statného po půl druhém roce odvedl Walshovi a přijal slibnou odměnu a pak jsem kráčel k domovu, kam jsem došel po třech letech zdráv a svěží a jak mne dnes vidíte, jsem již 71 let stár, ale cítím se jako znovuzrozený. Ovšem, vzal jsem si ponaučení k srdci, nepracuji již mnoho, poněvadž jsem list od vzdal nejstaršímu synovi a denně konám dlouhé procházky.

Tím skončil pan Hansen a poněvadž mezitím přišel guvernér a měl k novinářům kratší vlasteneckou řeč, při které jsme učinili poznámky, neměl jsem ani čas potom s panem Hansenem se rozloučiti.

VIKTOR HÁNEK:

Světlo majáku.

Moře a moře, vodstva šumící,
za námi ticho, ticho před námi.
Zrak do daleka upřen tesknící,
chce vidět, co ztajeno mlhami.

Strašné to ticho drásá, zjítřuje,
chce se mi křičet, stíny kolem bít.
Strašná ta mlha dusí, zkličuje:
Vydechnout nelze. Nelze odejít.

Za vlnou vlna k lodi lísá se,
zelené oči hlubin zaskví.
Do pěn těch patřím v němém úžase,
zjitřené srdce cítím studiti:

Tajemný hovor stoupá z bílých pěn,
propasti vábí silou osudnou.
— Nejsladší chceš-li prožívat sen,
nakloň se, nakloň v náruč mou.

... Moře a moře, vodstva šumící,
znavený těžký zdvihám zrak.
Bože můj, jaký to zázrak zářící
protrhl ticho a mlh mrak?

Tam v dáli nad obzorem zvedá se
barevné světlo, klidné, určité.
Srdce, ach srdce, v jakém zápase
jsi zvítězilo v kruté chvíli té?

Majāku světlo v dálce, svit' a svit',
svit' světlo lásky, zítřků radostných.
Modravé vlny řeže lodi příd':
Našel jsem, našel ztracený svůj smích!

V neblahém podezření.

ČASOVÝ
PŘÍBĚH.

PRO KALENDÁŘ "H L A S A T E L" NAPSAL STANISLAV NOVOTNÝ.

I.

"Včera krásné počasí u Berlína, vzduch čistý, oběd v nejlepším pořádku. Klidně koupil 20 pytlů žita a 40 pšenice. S pozdravem

Vlasta".

AK zněl doslovně telegram berlinského korespondenta jednoho velkého pražského listu. Každý, který není obeznán s novinářstvím a praktikami, jichž nutno používat v telegrafickém spojení se zemí censurou pozeňnanou, jistě by si pomyslel: Člověk, který to telegrafoval, je hotový blázen. Pohled na povětrnostní mapu, jež udává každý den počasí v hlavních městech Evropy, potvrdí, že telegram hlásil správně povětrnostní poměry.

Ne tak ale redaktor Rudolf Stranil, který se chopil klíče k šifrování zprávy a když práci tu skončil, měl před sebou tyto řádky:

"Za Lipskem včera železniční neštěstí. Rychlík vykojil. 20 mrtvých, 40 raněných. Dle všeho atentát komunistů. Vlasta."

Vzrušeně Stranil vyskočil. To je zpráva, jakou jeho list již dávno neměl. Při tom dodávala jí zvláštní cenu okolnost, že došla ještě před vytištěním večerního čísla a proto mohla v něm být uveřejněna. To znamenalo pro list předskok více než dvanáct hodin před jinými listy. Neboť žádný z nich neměl tak dobře zpraveného korespondenta v Berlíně jako časopis Stranilův. Dalo se s jistotou očekávat, že druhé noviny teprve ve třech nebo čtyřech hodinách budou o neštěstí vyrozuměny tiskovou telegrafní kanceláří a následkem toho jejich zpráva objeví se až v ranních jejich vydáních.

Posadil se k psacímu stolu a napsal:

Komunistický atentát.

(Původní telegram našeho zvláštního berlinského korespondenta.)

Bližko Lipska došlo včera k strašlivému železničnímu neštěstí. Plně obsazený rychlovlak, v němž se nalézalo několik vysokých úředníků, mezi nimi sekční šef politické policie, vykojil a sjel s vysokého náspu. Dvacet mrtvých a čtyřicet raněných bylo až dosud vytaženo z trosk,

ale počet obětí bude dle všeho ještě větší. Ne-pochybně se jedná o atentát komunistů. Policie rozvinula zimní činnost a věří, že jest na stopě zločinců."

Redaktor přečetl rukopis ještě jednou, podtrhl nadpis modrou tužkou, připsal na okraj "nutné" a odevzdal rukopis sazečskému učni, který právě vstoupil do redakční místnosti.

Stranil pak rychle vyhledal svého šéfa Čenka Vavříka, aby mu podal zprávu o berlinském telegramu a vyžádal si od něho další pokyny.

Vavřík, boháč, jenž vydával list vlastním nákladem, ihned zpozoroval rozechvění Stranila. "Nu, co pak nám nesete, redaktore?"

Místo odpovědi podal mu tento původní telegram a pak jeho překlad.

"U všech všudy," zvolal Vavřík, "to je obdivuhodná zpráva. Přijde ještě do dnešního večerního čísla a jest ji třeba dáti na nápadné místo."

"To se rozumí, pane šéfe, nechal jsem ji dáti na první stranu. Ovšem, plotna musela být rozebrána —"

To nevádí. To nevádí. Za to budeme mít telegrafickou tu zprávu jen my docela sami. Vzbudí to rozruch, že my ji první máme."

"Doufám také."

"Ale s tím se nesmíme spokojit. Zdá se mi nejvyšší významné, že komunistické hnutí dává o sobě opět známky života. Proto musíme zvědět ještě něco bližšího a přinést úplné podrobnosti. Okamžitě musí někdo odjet na místo atentátu a podati nám úplnou zprávu. Koho bych tam poslal? Vlasta přítomně nemůže Berlín opustiti, totéž platí o našem starém Vlčkovi. Víte co, milý pane Stranile, jed'te vy a to okamžitě."

Redaktorovi přišel návrh ten neočekávaně, jak velká byla jeho pýcha a radost. Zmocnil se hluboký pocit zadostiučinění.

"S největší ochotou, pane šéfe."

"Dobře! Ujednáno, pojedete! O zdejší vaši práci nepotřebujete míti žádných starostí, kolega Krejčí vás zastoupí. Nejdříve si vyměňte ček, já zatím napíši vám několik

doporučujících listů. Mám v Lipsku i v Berlíně ještě od dřívějšího dobrá spojení. Okamžik, prosím — tak, zde!”

Napsal rychle ček a podal ho Stranilovi. Zněl na dva tisíce marek, slušný to cestovní peníz. Redaktor spěchal do nejbližší banky, kde ček vyměnil za československé a německé peníze, pak spěchal do své pracovny, kde ze stolku vyňal všechny listiny potřebné k legitimování. Za půl hodiny stál opět před svým šéfem.

“Nuže,” zvolal mu vstříc laskavě tento, “opatřil jste se penězi? To je dobře, v Německu je budete potřebovat. Jen nešetřete telegramy. Nepostačí-li peníze, vyplatí vám bankéř v Lipsku tolik, kolik budete potřebovat. Také na něho dávám vám s sebou dopis. Zde,” — podal Stranilovi několik listů — jsou doporučení. Doufám, že vám budou k užítku. Jen o to bych vás prosil, abyste přispění mého starého přítele, vrchního soudního rady Strause jen v nejnnutnějším případě se dožadoval. On jest pravou rukou kancléře Hitlera a práci přetížen.”

Stranil vyjádřil naději, že se obejde bez vrchního soudního rady.

“A potom ještě něco. Nepotřebujete v Německu každému říkat, že jste žurnalista. Víte, že nám tam — zvláště nyní — nejsou příznivě nakloněni. Jestliže vše dobře zařídíte, potom aniž byste se legitimoval jako zpravodaj, uslyšíte a uvidíte všude dost.”

Stranil rychle seběhl se schodů, skočil do nejbližší autodrožky a poručil šoferovi: “Nejdříve na policejní ředitelství.”

Na policejním ředitelství po předložení průkazných listin byl mu vydán cestovní pas.

Pak jel autem na německý konsulát. — Tam službu konající úředník přijal jeho listiny a vyzval ho, aby přišel následující den. To ovšem redaktorovi by cestu bylo zkazilo, neboť ta by pozbyla svého účelu, kdyby ji novinář nebyl mohl ihned nastoupiti.

Na štěstí nebyl konsulárnímu úředníku zcela neznám a ten mu řekl, aby si za dvě hodiny přišel pro vidovaný pas. Stranil zdvořile poděkoval za zdvořilou ochotu, usedl opět do auta a zajel na nedaleký poštovní úřad, kde napsal dopis své nevěstě:

“Můj anděli! — Dnes v noci odjíždím v tajném posláni do Německa. Nelekej se! Za

dvě hodiny bude u Tebe a vše Ti vysvětlím. Tisíc pozdravů a políbků.

Tvůj Rudolf.”

Napsaný list zastrčil do obálky a po nejbližším veřejném posluhovi ho odeslal na určenou adresu.

Potom opět vstoupil do auta. Dal zastaviti před svým obydlím. Jak bouře spěchal po schodech vzhůru, vyrozuměl několika slovy svou domácí paní o odjezdu a s její pomocí složil si rychle cestovní kufřík. Mnoho toho s sebou nevzal. Mimo potřeb ku psaní složil do kufříku jeden oblek a něco prádla. Pro všechny případy přiložil — člověk neví, co se může státi — browning s krabičkou patron. Pak jel opět na německý konsulát.

Na konsulátě přijal redaktora známý úředník co nejlaskavěji. “Hned bude vše vyřízeno,” ujišťoval. “Jen ještě jednu maličkost, jednu čistě formální věc třeba vyříditi. Mohu vás prosit za udání účele vaší cesty?”

Poněvadž Stranil nepokládal za příležitostně vyprávět německému úředníku, že má se informovati o atentátu, odpověděl stručně: “Cestuji v rodinných záležitostech.”

Úředník s politováním pokrčil rameny: “Odpustíte, ale to jest přece jen poněkud neurčité. Nebyl byste tak laskav a neoznačil bližší význam slova rodinné záležitosti? Obvyčejně takové otázky nepředkládáme, ale v poslední době vydány byly z Berlína značné ostřejší předpisy, jimiž se musíme řídit.”

Kdyby byl nyní redaktor prohlásil, že chce navštívit příbuzné a byl jmenoval jednoho z pánů, na něž mu jeho šéf Vavřík dal doporučení, bylo by bývalo vše v nejlepším pořádku, a nic nemilého nemohlo se přihoditi. Žel, on tak neučinil. Nějaký zloduch mu našeptal tuto odpověď: “Jedná se tu o smutný případ v rodině, můj strýc zemřel.”

“Ach, jest mně líto,” pronesl zdvořile úředník. Při tom ale ostře pohlédl na novináře, snad se mu jeho radostný výraz obličej nezahlouval při takovém smutném případě. Každým způsobem byl to však dobrý znalec lidí a proto tázal se dále: “Jistě tam jedete k vůli dědictví?”

“Rozhodně. Doufám však, že nyní mé cestě nic víc nepřekáží.”

“Naprosto ne! Ještě jen jedinou otázku, pak vám okamžitě viso vystavím. Jmenujte mi, prosím, jméno a bydliště vašeho zemřelého strýce, a vše jest vyřízeno.”

Stranil uvedl jméno, jež mu napadlo: "Vilém Švarc, bydlí v Lipsku." Jméno to kdysi četl a utkvělo mu v paměti.

V očích úředníka se zvláštním způsobem zablesklo. Ostře pohlédl opět na redaktora a pevně se tázal: "Nepřeslechl jsem se? Vilém Švarc, znělo jméno?"

"Ano," odpověděl novinář.

"Jak jste byl zpříbuzněn s tím pánem?"

"Byl to bratr mé matky," odpověděl tázaný s největším klidem.

"Hm," vyklouzlo ze rtů úředníka, který si učinil několik poznámek. "Kde bydlí nyní vaše paní matka? Korespondovala často se zmíněným vašim strýcem?"

"Má matka jest mrtva," zněla odpověď; zármutek přeletěl líce tázaného. "S německým našim strýcem dopisovala si často. My všichni měli jsme ho velmi rádi, poněvadž byl tak laskav a často nám posílal různé krásné dárky."

Věc zdála se úředníka proti očekávání Stranila mimořádně zajímavá, neboť položil další dotaz: "A co vám posílal?"

Můj Bože, jsou ti Němci ale zvědaví, pomyslí si redaktor, načež pravil: "Nu, co se tak posílá, lahůdky, obuv šatstvo, knihy a podobně, přesně to ovšem dnes již nemohu uvést."

Úředník zdál se nyní pozorovati, že jeho četné, k věci docela nepatřící otázky obtěžují Stranila, neboť pravil: "Děkuji vám, prosím, počkejte okamžik, za pět minut budete mít v rukou vidovaný list."

Redaktor čekal pět minut, potom ještě pět, až konečně byla z toho celá půlhodina. Stával se netrpělivým. Dělalí ti Němci ale okolků. Inu, Hitlerova vláda. Třeba ještě ani nepomůže z ničeho nic vyčarovaný strýc, aby mu brána Hitlerovy říše byla otevřena. Teprve za tři čtvrti hodiny se úředník vrátil a zdvořile požádal čekajícího za promínutí a podal mu dle předpisu vidovaný pas.

Stranil zaplatil poplatek a opustil konsulat s tím povznášejícím pocitem, že vysoké německé vrchnosti dal obrovský nos. Kdyby byl věděl, jaké osudné následky jeho lež v nouzi bude mít, byl by býval méně spokojen.

V autodrožce prohlížel pas ještě jednou pozorně. Ten byl nyní opatřen razítkem konsulátu a několika kurentkou napsanými slovy, ba dokonce "Popis osoby majitele pasu" byl několika řádkami doplněn. Přesný popis osoby doplnili na konsulátě ještě následu-

jícím: "Účel cesty: Urovnání pozůstalosti. Majitel pasu jest synovcem zemřelého Viléma Švarce."

Zatím došli k domu, kde bydlela jeho nevěsta. Novinář zaplatil šoferovi a spěchal po schodech nahoru.

Na zazvonění otevřela mu sama jeho nevěsta a beze slova vrhla se mu na prsa, objala pažemi jeho šíji a počala plakati a vzlykati, jakoby jí srdce puknout mělo.

"Pro Boha, miláčku," tázal se Stranil ulekaně, "co je ti? Nestalo se ti přece nic zlého?"

"Ach ne, tebe se to týká, tebe samotného."

"Mne?"

"Ano, ano, tebe," odpověděla, pevně ho k sobě tisknouc. "Co mi působíš starostí a žalu," a nově počaly řinouti se slzy z jejich krásných modrých očí.

"Nejdříve pojďme do pokoje, nemůžeme přece celý večer státi na chodbě." Při tom chopil ji Rudolf kolem pasu a něžně ji vtáhl do pokoje. Pak se jí tázal: "A nyní mi pověz, miláčku, co it vlastně je a co proti mně máš?"

Dívka pozdvihla krásnou svou hlavu, pohlédla na svého snoubence vážně a smutně a poto mpoovídala: "Pojedeš jistě a opravdu do Německa?"

"Ano," zněla odpověď, v několika málo hodinách nastoupím cestu."

Tu dala se znova do pláče: "Ne, ne, ne! Nesmysl. Nestrpím to! Neboť bys zpátky nepřišel, byl bys pro mne ztracen. Tyto dny čtla jsem jednu knihu o Německu a vím, jaké jsou tam hrozné poměry a jak málo právo a spravedlnost tam dnes platí. Já vím, zavlekou tě někam, a já tě pozbyti nechci." Při tom pevně tiskla k sobě svého Rudolfa a div ho neudusila polibky.

Ten klidně to trpěl a po chvíli pravil, když se poněkud uklidnila: "Ale, dítě, upokoj se, buď přece rozumná. Kdo pak by dbal na to, co stojí v nějakém pošetilém románu. Já nejsem žádný zločinec ani komunista, nespáchal jsem nikdy toho nejmenšího. Jedu tam jen jako novinářský zpravodaj, mám řádně vystavený pas a mimo toho doporučující list na vysokého německého úředníka. Kdo by mi mohl co udělat. Nyní to zajisté nahlédneš, ne?"

Plačíc potřásla hlavou. Rudolf jejím kapesníčkem otřel jí slzy a dále ji utěšoval.

A tu dostal mocného spojence. Do pokoje vběhl nastávající jeho švagr Hugo, štíhlý jinoch, jenž studoval v páté třídě reálky. Přihnal se jako bouře. Vletěl do náruče Rudolfovi, dal mu rádnou pusu a když viděl svou sestru stále ještě plakati, promluvil s galantní bratrskou laskavostí:

"Nu, nech už toho hloupého řvaní. Já opravdu nevím, proč ty vždy tak pláčeš." A dříve než ho Rudolf mohl pokárati za jeho nezvedenost, mladík pokračoval: "My jsme se teprve nedávno ve škole učili, že Německo jest kulturní zemí. Že jest tam právě tak bezpečno jako u nás a tu jistě žádný Rudolfovi hlavu neutrhne."

Rudolf musel se usmáti a také jeho nevěsta zapomněla chvíli na její žal a usmívala se v slzách.

Tuto přirozenou situaci hleděl Hugo využiti, neboť se lichotil k Rudolfovi: "Jistě mi přinesete něco pěkného."

"Ale Hugo," napomínala ho sestra.

"Ale co," odvětil kvintán. "Rudolf jest přece náš a co si přeji, to není drahé. Rudolf měl by mi poslati jen z každé stanice jeden nebo dva pohlední lístky, to přec není nestydaté, když to na něm chci."

"Zajisté, Hugo, dostaneš je."

Ale také nastávající tchyně Rudolfova, paní Hanáčková, dala se poznati z její nejlepší stránky. Jako praktická hospodyně, jež jest zvyklá počítati a při všech věcech nejdříve míti na paměti materiální otázky, chtěla zcela přesně věděti, jaký prospěch bude míti z cesty Rudolf a zda dostane za ni "extra zapláceno."

Jeho vysvětlení ji zcela uspokojilo. Pojednou se tázala: "Kde máte tolik peněz, jež jste vzal s sebou?"

"V peněžence a v náprsní tašce."

"Ale Rudolfe," zvolala polekaně. "Kdo pak by jednal tak lehkomyslně, aby nosil tolik peněz v tašce nebo peněžence, kdy se vypraví na cestu do takové země jako je Německo! Jak snadno můžete tašku ztratit, nebo jak lehce může vám býti ukradena."

"Ale, máti —"

"Ne, ne, já si nedám nic vymluvit. Ráda věřím, že jste opatrný a rozumný, abyste tašku neztratil. Ale může vám ji někdo ukrásti, ba říkám, jistě vám ji ukradnou, neboť ti dnešní lotři jsou rafinovaní. Spíte, ležíte v sladkém snění, nemyslíte na nic špatného — a ve dvou vteřinách vám rozříznou

kabát a tašku vezmou. Na následující stanici vystoupí a když vy se probudíte a ztrátu zpozorujete, jsou chlapi již někde za horama. — Nepřinesl váš list nedávno takovou zprávu?"

"Věřím, ale —"

"Uznáte tedy, že něco podobného může se i vám přihoditi. Je to známý zjev, že obyčejně právě ti nejchytřejší stávají se obětmi takových darebáků. Proto říkám, že peníze musí z tašky a dobře býti ukryty v obleku v nějaké tajné kapse. Nemáte v kabátu nebo ve vestě nějakou takovou kapsu?"

Stranil musel doznati, že nikoliv.

"To neškodí," prohlásila Rudolfova nastávající tchyně, "to se nechá snadno napravit. Dejte sem rychle kabát, já vám tam všiji tajnou kapsu."

"Máti—"

"Žádný odpor. To jest jednoduše má povinnost. Já přece nenechám svého nastávajícího zetě, ženicha mé jediné dcery, bez ochrany jeti do země, kde nepanuje žádný pořádek. Proto povídám ještě jednou: Sem s kabátem a penězi! Já je tak ukryji, že je žádný lump ani žádný německý policajt — ten pěkný ochránce veřejného pořádku, jistě nenajde."

Co měl Stranil dělat? Svlékl kabát, vzal dvanáct set marek v párových peněžích z tašky a obě předal starostlivé paní Hanáčkové. Ta s tím spěchala do jiného pokoje.

Asi za dvacet minut se vrátila, podala Rudolfovi s vítězným pohledem kabát a tázala se ho: "Tak, kde pak jsou peníze?"

Ten co nejpečlivěji prohlížel kabát, obracel kapsy a šosy, ohmatával pozorně celou podšívku, ale konečně musel doznati: "Nemohu najíti nic."

"Neníliž pravda, ty jsou dobře ukryté," radostně zvolala paní Hanáčková. "Vy sám nemůžete nic najíti, ačkoliv víte, že někde v kabátě jsou ukryté. To budou ti rošťáci koukat, až nic nenajdou. Ted' vám ale musím ukázati, kde jsou vaše peníze. Jsou zašité v límci."

"V límci?" tázal se užasle Rudolf.

"Ano! Vyňala jsem vycpávku límce a pěkně složené bankovky jsem tam místo ní vložila a pak opět opatrně zašila. Je to vynález mého zesnulého manžela, který při svých dalekých cestách mívával vždy peníze v límci zašity."

Nyní si redaktor prohlédl bedlivě límec, ale jen z tichého šelestu mohl seznati, že jeho peníze jsou dobře uschované.

Vděčně uchopil Rudolf obě ruce paní Hanáčkové, stiskl, políbil je a zvolal: "Jak jste laskava a jak obratna. Vy budete jistě perlou všech tchyní."

Stará paní všechna zčervenalala nad touto chválou. Jakou službu prokázala Stranilovi, tento ovšem zatím nemohl ani z daleka tušiti.

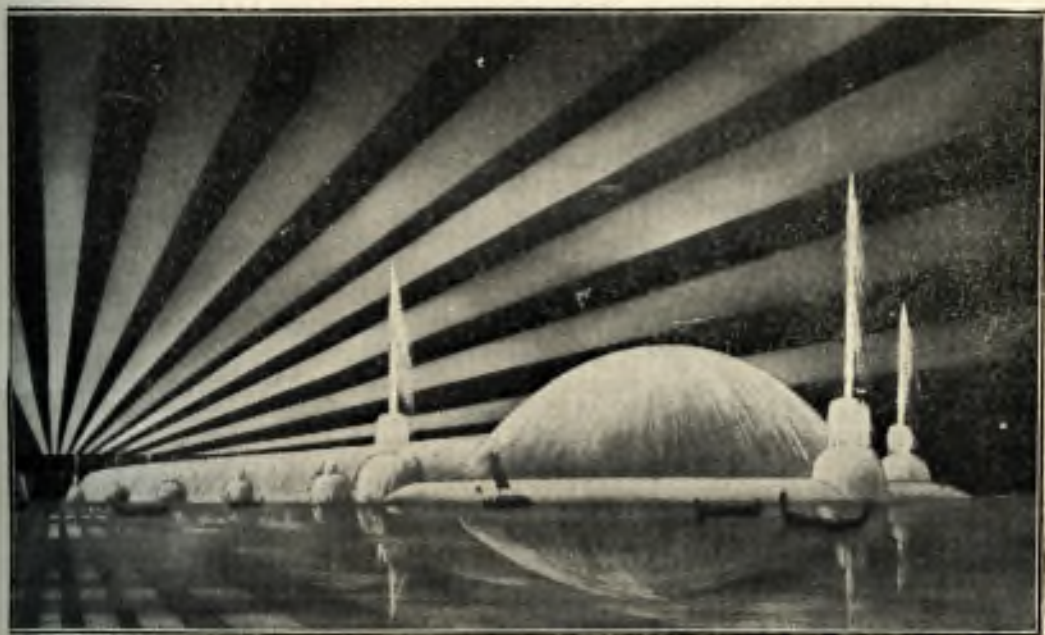
Za veselého rozhovoru plynul čas jako voda, až konečně nadešla hodina rozloučení.

nicich musel bys platiti veliké clo — a možná, že by to snědli celní úředníci sami."

"Ne, to se nestane," zvolal Hugo, vzal se stolu modrou tužku a namaloval velkými písmenami na víko krabice "Dynamit."

Všichni se smáli a proto také rozloučení bylo klidnější, než jak dříve se ukazovalo. Stranil si vyžádal, by ho nikdo na nádraží nedoprovázel a tak jeho odchod udál se beze všech slzí. Snad Helenka později potají skropila svůj šáteček nebo podušku, ale toho již hrdina naší povídky neviděl.

Obrovská fontána na chicažské světové výstavě roku 1934.

Jednou z největších atrakcí loňské světové výstavy Století pokroku v Chicagu, byl vodotrysk, o němž je tvrzeno, že byl největší na světě. Proud vody byl dva městské čtverce dlouhý a bylo jí dost k zásobování města o jednom milionu obyvatelů.

Tu přišla Helenka k svému snoubenci s krabicí.

"Hádej, co jest uvnitř?" tázala se ho s šelmovským úsměvem.

"Mýdlo," rychle odvětil.

"Ne, ne," smála se a otevřela krabici.

Stranil potom spatřil obsah krabice. — Byly tam čokoládové cukrovinky, jež vydávaly nádhernou vůni.

"To je pro tebe, Rudolfe," pravila se šťastným úsměvem Helena. "Do Německa jistě i postačí, neboť jsem jista, že na hra-

Když přijel redaktor na nádraží, bylo teprve deset hodin třicet minut, takže měl ještě půl hodiny času k odjezdu vlaku. Koupil si jízdní lístek do Lipska a pak si šel koupiti večerní časopisy. Jeho vlastní list nemohl dostati, a prodavač mu to vysvětlil jednoduchými slovy: "Šel jako na dračku k vůli zprávě o atentátu komunistů v Německu. Nemám ani jediného čísla."

Stranil odešel pak do čekárny druhé třídy, kde se posadil. Jeho očekávání nebylo zklamáno. Časopis šel na dračku k vůli sen-

sačnickému telegramu z Berlína. Jak se asi redaktoři druhých novin zlobili. Ale zítra bude jejich zlost ještě větší, neboť budou zde již přesné zprávy z jeho telegramu, kde bude vše důkladně popsáno.

Zmocnil se ho pocit pýchy. Přisahal si v duchu, že obrátí všechny svůj ostrovtip k tomu, aby dostal zprávy co nejpřesnější, že nasadí všechny své síly, aby vyhověl co nejlépe svému úkolu. Potom jeho šéf jistě ho ocení a odmění. A potom — si vezme svou Helenku.

Z těchto krásných myšlenek vytrhlo ho volání vrátného, který ohlašoval jeho rychlík. Podařilo se mu najít ještě prázdné kupé, rychle tam umístil svůj kufřík, krátké zapískání a vlak dal se do pohybu.

V Podmoklích všichni museli vystoupiti. Stranil neměl žádných obav. Jeho cestovní pas byl v pořádku, také stran zavazadel neměl žádných starostí. — Na browning měl zbrojní pas — snad se na to ani ptáti nebudou.

Pasové a zavazadlové formalities udály se beze všech nepříjemností, na jeho kufr nalepena byla celní páska a byl mu beze všeho zpět odevzdán, aniž byl důkladně prohlédnut. Odnesl ho do čekajícího německého vlaku, vyhledal si vhodné kupé a posadil se.

Neměl nejmenších znepokojujících myšlenek. Proč by také? Když vše na hranicích odbylo se v pořádku, neměl se toho nejmenšího obávat. A tu také dostal pocit hladu. Ovšem, měl se najísti hned v nádražní restauraci, ale kdo hned přijde na vše! Zavolal jídlonoše, který běžel kolem vlaku a pohutnal si znamenitě na přineseném jídle.

Tu vstoupil do jeho kupé muž. Jeho typ byl čistě slovanský. Ten sňal zdvořile klobouk a pronesl:

“Pán jistě dovolí, abych se zde posadil?” Proti tomu Stranil ovšem nemohl ničeho namítati, proto se jen uklonil, řka: “Račte, prosím, bude mi potěšením.”

Redaktor nemohl žádným způsobem stěžovati na svého souseda. Celý jeho zjev naznačoval, že patří k lepší třídě. Stranil seznal v něm po několika konverzačních větách výborného společníka. Cizinec počal mu vyprávěti životní své příběhy. Zcela neočekávaně. Kdo by také řekl, že člověk, kterého prvně spatřil, tak mu otevře hlubiny svého srdce.

V prvním okamžiku Stranilovi se tato otevřenost nelíbila, ale po chvíli panu Koenigovi, jak se neznámý Stranilovi představil, věnoval důvěřivost, třeba si stále v duchu umiňoval: “Bud’ opatrný, jsi v Německu, netlachej zbytečně.”

Koenigovi pouze sdělil, že jede do Lipska na návštěvu přátel.

“Oh, to je famosní,” zvolal nadšeně pan Koenig, pojedem společně až do Drážďan. Vy, pane, nevíte, jak jsem rád, že nemusím tuto noční cestu prodělati sám a že ji strávím v příjemné vaší společnosti.”

Stranil se zdvořile uklonil. Potom došlo na hovor o německých drahách a jejich spolehlivosti. Snad by se nyní byl dozvěděl Stranil o železničním neštěstí, které jel vyšetřiti a o němž měl podati svému časopisu zprávu. Narážky, které v tom směru učinil, nebyly pochopeny a na přímou otázku ohledně neštěstí u Lipska odpověděl jeho protějšek, že jest asi špatně zpraven, že se tam nic neudálo. “Můžete býti zcela bezpečeni, pane, ručím vám za to, že se nic nestalo. Bezpečnost na německých drahách je taková, že se můžete úplně spolehnouti.”

Zpravodaji bylo divno, že člověk, který poslední dny ztrávil blízko hranic, neví ničeho o velkém železničním neštěstí. Snad ale ve spěchu práce a zaměstnání neměl času čísti noviny.

Stranil vyšel ještě několik okamžiků na peron, kde byl strašlivý shon. Jeden spěchal tam, druhý onam, zkrátka panovala tam nesmírná tlačení. Zněly tam německé, české, polské i francouzské hlasy.

“Pojďte zpět,” volal Koenig z okna. “Je tam hrozná tlačení.”

Novinář se protlačil ku předu, když tu zaslechl hlasitý nárek. Zastavil se a spatřil jednu starou paní, jež měla v rukou dva košíky a hrozilo jí, že budou zástupem rozmáčkány.

Stranil snažil se jí pomoci. Sotva spatřil do očí stařeny, zdálo se, jakoby ta sebou trhla. Ale v tom již volal Koenig: “Pojďte, pojdte rychle! Já znám tu starou, hraje jen komedii, aby dostala almužnu. Rychle, nemáme žádný čas k ztracení. Slyšíte? již zvoní.”

Redaktor se rychle přesvědčil, že stařena již nehrozí, vskočil do otevřených dvířek vozu a tam pravil Koenigovi:

“Ta ubohá stařena potřebovala pomoci! Pomoci jí, jest povinností každého řádného člověka.”

Zatím také stařena přišla do kupé, kde naši dva přátelé seděli. Stranil jí pomáhal při vstupu. Stařena mu děkovala a pravila:

“Děkuji vám tisíckrát, hodný pane. Bůh vám odmění, co jste mi prokázal.” Dalším slovům již Stranil nerozuměl. Stařena však pojednou přiblížila se k uchu novináře — jemuž se zdálo, jakoby ho chtěla polibiti — a šeptala: “Znáte toho muže, se kterým tu jedete?”

“Představil se mi jako pan Koenig, obchodník z Lipska.”

“To si myslíte vy,” šeptala stará. “Mýlíte se však. Nejmenuje se Koenig, není žádným kupcem a nemá nic k prodávání — snad jen lidi. Já ho znám dobře a vím, co dělá. A on mne také poznal, to jsem zřetelně viděla. A chci vás varovati. Neboť je to—”

Další se ztratilo v lomozu vlaku, který přijížděl na vedlejších kolejích. V kupé, kam se redaktor odebral, bylo několik cizích tvář. Byl již Koenig. Toho nebylo k spatření. Stranil prošel pátravě ostatní oddělení, ale nikde ho neviděl. Asi si vyhlédl jinde místo. Proč? Záhadná výstraha stařeny opanovala nitro novináře. Neměl více chuti navázati další známost s panem Koenigem. Naprosto bylo mu však nejasno, proč stařena oněmi jistě dobře míněnými slovy chtěla ho varovati. Proč? Tápál v myšlenkách sem a tam, ale nemohl z tohoto labyrintu najíti žádného východiska.

Každým způsobem byl Stranil vděčen stařeně za její výstrahu, jež v něm jenom upevnila rozhodnutí, že také v budoucnosti bude opatrný a nikomu nedovolí nahlédnouti do jeho karet.

Jeho spolucestující nikterak se o něho nestarali a se žádným z nich nezapřel hovor. Z dlouhé chvíle vyhlížel oknem. Ale v tmavé noci viděl toho velmi málo. Strídaly se polnosti s lesy, písčinami a bažinami. Domy, jež spatřil, byly pěkné, výstavní. Ale též zřel v některých vesnicích, jimiž rychlík projížděl, rozbité a smutný dojem vzbuzující chaty.

Vlak stanul v Lipsku. Stranil vskočil rychle z vlaku a prošel nádražím, odevzdal jednomu z čekajících tam veřejných posluhů kufřík s rozkazem, aby ho uvedl do některých z blízkých hotelů.

Pokud co mohl cestou do hotelu mohl spatřiti, byly nádherné budovy. V hotelu byl zdvořile přijat a uveden po zapsání do pěkného pokoje. Dostalo se mu ujištění, že veškerá jeho přání budou ochotně a co nejrychleji splněna. Tázal se jako náhodou provázejícího jej zřízence hotelu, zde jest mu něco známo o železničním neštěstí, jež se včerejšího dne snad mělo přihoditi nedaleko Lipska.

“Zřízenec odpověděl zdvořile: “Pane, někdo vám vypravoval dle všeho nepravdu. Mně o takovém neštěstí není ničeho známo. Poněvadž každý den přicházím na nádraží a jsem znám skoro se všemi tamními úředníky, jistě by mně byli něco řekli o zmíněné katastrofě. Ale nestalo se nic, docela nic, pán může býti ujištěn.”

To bylo přece jen zvláštní! Tak také zde nebylo o neštěstí ničeho známo. Pravděpodobně bylo úředníkům nakázáno, zachovati nejprísrnější mlčení o atentátu k vůli jeho politickému pozadí.

Novinář nejdříve zbavil se cestovního prachu a pak se mínil odebrati zpět na nádraží, aby tam zahájil první pátrání. Bylo již ráno a sliboval býti jasný den.

Pak odešel z hotelu a sotva ušel několik kroků, pocítil najednou, že mu někdo důvěrně poklepal na rameno. Otočil se ulekutě a k velkému svému úžasu spatřil Koeniga, svého spolucestujícího, jenž tak nápadně ztratil se mu ve vlaku při spatření stařeny, jež ho před ním tak důtklivě varovala. Bleskem proletělo mu hlavou. Chtěl přece jeti jen do Drážďan, co má tak na jednu dělati v Lipsku?

Koenig jakoby uhádl myšlenky Stranilovy, pravil s úsměvem: “Zajisté se dívíte, že mne zde vidíte a měl jste asi za to, že se nalézám v Drážďanech. Dostal jsem však cestou telegram, jehož obsah přinutil mne přijeti sem, abych zde vyřídil několik obchodů. Nebyl jsem nijak zvláště nadšen touto nucenou zastávkou, ježto Lipsko znám veskrz a nic zvláštního mne zde nepoutá. Nyní však smířil jsem se s osudem, ježto se mi naskytla příležitost sejíti se opět s vámi a tak šťastně navázané přátelství obnoviti.”

Aniž by vyčkal odpovědi, pojal Stranila důvěrně pod paži a pokračoval: “Ve dne budu míti pilnou práci, ale večery bychom mohli trávit společně. Znáám zde jednu míst-

nost, kde dostaneme výborné rýnské víno, že ani na Rýnsku nedostanete lepšího. Mimo toho jí se tam výborně a obsluha jest vzorná. Dokonce najdete tam i několik vašich krajanů a pobavíte se nádherně."

Stranilovi bylo jasno, že Koenig musí mít zvláštní zájem, aby se od něho něco dozvěděl. Zdvorile se mu omluvil nutnou návštěvou u příbuzných a poroučel se.

Volně ubíral se ulicemi, před různými obchody se zastavil, prohlédl si některé nápadné domy od zdola nahoru, sledoval proud chodců, zcela tak jako zvědavý cestující, který poprvé přijde do cizího města. —

Zvědavě patřil na nádherné stavby kostelů, paláců a malebné obrazy, jež se před jeho zraky jevily. Zdálo se mu, že jest přesazen do zcela cizího světa.

Tu zastavil se před velmi starým domem, kde byl obchod s kuřivem. Původní nápis firmy byl přemalován, ale přece prosvítaly pod novým nátěrem písmeny, jež mohl dobře přečísti:

"Vilém Švarc."

Jméno nového majitele obchodu na štítu nebylo.

Stranil se hlasitě zasmál, takže kolemjdoucí udiveně na něho pohlíželi. Tedy v Německu, dokonce v Lipsku jest muž tohoto jména? To byla docela zvláštní náhoda. — Ovšem, musí použití této náhody a učiniti si známost s tímto pánem, jehož jméno udal konsulátnímu úředníku v Praze jako svého strýce. Vstoupil proto do obchodu, aby si koupil několik cigaret.

Dosti chudě vybavený krám byl zcela prázdný. Teprve když několikrát nohou zadupal na podlahu, zaslechl rychlé kroky. Hned na to v pozadí obchodu otevřely se dveře a objevil se muž, který novináře uctivě pozdravil a nasládlým hlasem se tázal: "Co si rače přáti?"

Redaktor poručil se dobré cigarety.

Obchodník sňal s jednoho vrchního regálu papírovou krabici, otevřel ji a pravil: "Zde, pane, jsou to nejlepší cigarety, jež vám mohu nabídnouti. Ani Hitler v Berlíně nekouří lepší." Pátravý pohled doprovázel tato jeho slova. Potom obchodník pokračoval: "Jste zde zajisté cizincem, není-li pravda, pane? Snad Francouz nebo Slovan?"

"Čech."

"To jsem si hned pomyslel. Neboť jinak nebyl bych měl hned ráno čest vás zde uví-

tati, ježto zdejší obyvatelé netroufají si do tohoto krámu, pokud jméno dřívějšího jeho majitele ještě na štítu lze přečísti."

Co pak to má být? přemýšlel novinář užasle. Než ale mohl položit obchodníkovi otázku, ten tajuplně šeptem dále sděloval: "Já se jmenuji Vincenc Taubitz a dostal jsem tento obchod teprve před několika dny od vlády za věrné jí prokázané služby. Já jsem dobrý občan a též věrný stoupenec Hitlerův."

Stranil pozorně poslouchal. Nebylo mu však nikterak jasno, co vše má znamenati. Ostatně bylo mu vše lhostejno, neboť co mu vlastně bylo do novopeceného majitele obchodu!

Tu opět otevřely se dveře a jimi vsoupl — Koenig. Výsměšným hlasem, který zněl zcela jinak než dřívější jeho nasládlý ton řeči, obrátil se k novináři: "Nu, co pak dělá roztomilý strýček a sestřenička?"

Aniž by vyčkával odpovědi, obrátil se k obchodníkovi, který Koenigovi sekal hluboké poklony, a zahrnul ho přívalem otázek. Mluvili tak rychle, že jim Stranil ani nerozuměl.

Pojednou se Koenig k němu obrátil, položil mu ruku na rameno a pronesl tvrdě a přísně: "Jménem zákona vás zatýkám."

Stranil hlasitě vykřikl a učinil mimovolný pohyb ku dveřím.

Ale policejní agent, za jakého Koeniga musel nyní již pokládati, zvolal velitelsky: "Nedělejte žádné hlouposti! Každý pokus útěku bude vás státi život." Zároveň přikročil ku dveřím, otevřel je a zapískal. Okamžitě vrazili do obchodu tři policisté, kteří vzdor protestu novináře, že je československý příslušník, že ničeho špatného se nedopustil, sevřeli mu ruce pouty. Hned na to přivolán byl automobil, do kterého redaktora bezohledně vstřčili a již to šlo ulicemi rychle kupředu. Zatčenému bylo pohroženo, že při nejmenším pokusu k útěku prožene mu hlavu kulí.

Tato vyhůžka byla ostatně zcela zbytečná, neboť zatčený nepomýšlel na útěk, bylo by to zřejmě pošetilostí v cizím městě se spoutanýma rukama a se třemi policisty v patách. Byl touho příhodou tak skleslý na duchu, že byl zcela konsternován. V hlavě mu hučelo, spánky ho bolely, bál se, že se ze všeho zblázní.

A čím méně byl s to přijíti na nějakou logickou myšlenku o jeho přítomné situaci a o všem tom strašném, co nepochybně ještě přijde, přece jen v nitru svém chápal, že jest zcela nevinný a že se zde musí jednati o nějaký omyl, který se brzy vysvětlí. Vždyť má přece své legitimační listiny v pořádku a mimo toho doporučující dopis na vysokého německého úředníka.

Automobil vjel na nádvoří veliké a rozsáhlé budovy, jejíž vzhled již z venčí nazečoval, jakému asi slouží účelu. Malá, zamřížovaná okna, železem pobité dveře, přecházející stráže s puškami jasně naznačovaly, že je to vězení. Jest tedy již na místě určení a brzy se musí jeho osud rozhodnouti a to, jak pevně doufal, příznivým pro něho způsobem.

Prošli několika úzkými dvory, jež ohražovaly vysoké a silné zdi. — Nepříjemný vzduch a tísnivé ticho zde panovaly. Nebylo slyšeti žádného hluku, ani ne kroky jeho a jeho strážců, neboť půda byla pokryta měkkým pískem.

Před jedněmi dveřmi, u nichž stála též stráž, se zastavili. Jeden z policistů pronesl k strážci tiše několik slov, načež mohli nerušeně vstoupiti. Šli dlouhou úzkou chodbou, na jejíž konci byla čekárna s dřevěnými lavicemi. Zde sedělo více policistů a detektivů, kteří při jejich příchodu zvědavě si prohlíželi zatčeného. Vůdce malé hlídky se zatčeným učinil hlášení jednomu z nich, který byl asi něčím vyšším, jenž pak nařídil dvěma policistům, aby zatčeného předvedli, což se bez několika ran pěstěmi neobešlo. Stranil dal si vše líbiti, aniž by jen rty pohnul. Uvedli ho do velké, dosti skromně vybavené místnosti, kde nalezal se velký, listinami pokrytý psací stůl. Blízko stolu byl umístěn telefon, u něhož stál vysoký úředník v plné uniformě, jenž rychle mluvil do telefonu. Stranil zaslechl ještě slova: "Jsem s vámi spokojen — a očekávám vás k podání bližší zprávy. — Ano, ten jest nyní již zde, však s ním budu brzy hotov."

Úředník pověsil sluchátko a obrátil se k zatčenému. Byl to již starší pán, vážného a přísného vojenského vzezření. Silný knír dodával mu marciálního vzhledu. Dle nádherné uniformy byl to asi sám policejní ředitel.

Posadil se k stolu, obrátil se se židlí k novináři a tvrdě rozkázal: "Pas!"

Pouta byla Stranilovi sňata a on vyplnil rychle právní policejního ředitele. Sebral celou svou odvahu a tázal se zdvořile: "Mohu prositi, pane řediteli, o laskavé sdělení, co vše to znamená?"

Ředitel zkoumavě pohlédl na zatčeného a pak tvrdě pravil: "Vy jste redaktor Rudolf Stranil z Prahy?"

"Ano."

"Váš vzhled souhlasí s úředním popisem v cestovním pasu, tedy o vaší totožnosti není žádné pochyby. Účelem vaší cesty jest urovnání dědictví?"

"Chtěl bych —"

"Odpovídejte krátce, ano, nebo ne! Vy jste synovec nedávno zemřelého Viléma Švarce a chcete nastoupiti po něm dědictví?"

"Račte dovoliti, pane řediteli, abych—"

"Řekl jsem již jednou, že máte mi odpovídati ano nebo ne! Abych jednání zkrátil, pravím vám již nyní, že jest vám nemožno převzítí dědictví."

Stranil užasle pohlédl na ředitele a zbledl na smrt, když tento hrozivě se vzpřimil a pravil strašlivým hlasem: "To je nemožné, poněvadž Vilém Švarc z Lipska dopustil se velezrady a zúčastnil se příprav k atentátu na několik vysoce postavených osob. Před osmi dny byl st'at a jeho jmění zkonfiskováno."

Stranilovi trásla se kolena, studený pot vystoupil mu na čelo, srdce mu tlouklo tak divoce, jakoby se chtělo rozskočiti. A po jednou se mu vynořila strašlivá vzpomínka. Teprve nyní v okamžiku nejvyššího rozčilení si připomenul, že před nějakým časem četl v jednom německém časopisu zprávu o vybrání hnízda spiklenců v Lipsku. Jména zatčených byla uvedena a mezi zatčenými bylo jméno Viléma Švarce.

Kde jen nechal myšlenky, kde rozum, že na vše to zapomenul? Jaký ďábel hrál zde úlohu, že právě ono neblahé jméno si nepamatoval a jen tak náhodou je uvedl vyslaneckému úředníku v Praze!

V této strašlivé úzkosti nejdříve marně hledal slova. Teprve po chvíli podařilo se mu ze sebe vypraviti: "Vilém Švarc nebyl mým strýcem."

"Ovšem, že ne," výsměšně pronesl policejní ředitel. "Nyní, když vězí vám nůž na krku, chcete lháti? To vám ale, můj milý, nic nepomůže, naopak lži své postavení jen zhoršíte. Pomněte, že jste sám jednomu z

našich úředníků přiznal, že popravený byl bratrem vaší zemřelé matky a že často vám psal, dokonce i dárky posílal, dle všeho také zrádné pobuřující listy, které jste vy potom asi dále rozšiřoval."

"Bože, jaké to strašlivé nedorozumění. Přisahám vám při všem, co mi svato, že onen popravený Švarc nebyl mým strýcem, a že jsem si s ním nikdy nedopisoval. Vůbec jsem žádnou osobu toho jména neznal."

"To přestává ale vše," hněvivě zaburácel ředitel. "Takového zatvrzelého zlosyna jsem dosud nepoznal. Přijede sem do Lipska a vypráví jednomu našemu tajnému agentu, že chce navštívit svého strýce. Sotva vystoupil z vlaku, spěchal přímo do bývalého obchodu Švarce a pak se mi ještě odvažuje tvrdit, že ho neznal."

"Pane řediteli," vyřekl novinář třesoucím se hlasem, ač se namáhal, aby se ovládl. "Zde je opravdu nedorozumění, celý řetěz nešťastných náhod. Přisahám vám, že jsem řekl úplnou, čistou pravdu. Nikterak nechci popírat, že jsem vašemu úředníkovi sdělil nepravdu a že jsem od jednoho vašeho agenta byl přistižen ve zmíněném obchodu. Ale jen náhoda mne tam přivedla. Než jsem přijel do Lipska, neměl jsem žádného zdání, že muž takového jména nalézá se v Lipsku. Popírám však co nejrozhodněji, že jsem v obchodě vedl nebezpečné řeči. Promluvil jsem tam sotva několik málo slov."

"Uvedu vám jen tu okolnost na mysl, že mi před chvílí bylo telefonicky sděleno, že jste se podezřelým způsobem vypytał Vincence Taubitze, nynějšího majitele obchodu a našeho agenta."

"To je hrubá lež, pane řediteli, nepromluvil jsem s oním mužem ani deset slov."

"Dobře, dobře! Nemyslíte snad, že vám to věřím. Vincenc Taubitz jest nám dobře znám a zasluhuje naší naprosté důvěry. Budete s ním konfrontován. Potom uvidíme, co na věci jest pravdy. Vysvětlete mi nejdříve, proč jste našemu konsulátnímu úředníku v Praze učinil takové klamné, jak tvrdíte, výpovědi."

"Pane řediteli, by to jen žert, výron radostné nálady."

"To vás může snadno stát hlavu."

Stranila mrazilo ve všech údech, kolena se pod ním zachvěla, takže se musel zachytit okraje stolu, aby neklesl. Nejhorší obrazy nořily se v jeho mysl. Potom pokusil se

ještě jednou dostat se z kaše, kterou sám tak lehkomyšlně si navařil. Opětně ujišťoval svou nevinností a počal přesně dle pravdy vše vyprávět, co ho přimělo k cestě do Německa.

Sotva počal hovořit o telegramu berlínského jejich korespondenta a vyprávět, že při železničním neštěstí patrně se jednalo o atentát komunistů, přerušil ho ředitel zlostně a zvolal: "Co je to opět za lež. Mně není toho nejmenšího známo o nějakém atentátu, já vůbec nevím o nějakém železniční katastrofě. Dávno již již nic podobného se zde nepříhodovalo."

Stranil v nitru litoval ředitele pro jeho nevědomost, ovšem chránil se dáti výraz takové myšlenky. Opakoval klidným a věcným způsobem ještě jednou vše, co o případu věděl.

Ředitel poslouchal ho potřásaje nedůvěřivě hlavou, několikrát přeměřil dlouhými kroky kancelář a konečně stiskl elektrický zvonek a nakázal vstoupivšímu detektivovi: "Dojděte okamžitě na přednostu železniční stanice, že ho dávám prosit, aby se sem dostavil co nejrychleji."

Asi za dvacet minut vstoupil do úřadovny staniční přednost. V jeho obličejích jeví se úzkost a nepokoj; neobyčejný způsob, jak sem byl tak narychlo povolán, budil v něm obavy."

Ředitel zahrnul ho přívalem slov a otázek, na něž železniční úředník odpovídal: "Ne, ne, o takovém případě není mi ničeho známo."

"Upozorňuji vás," pravil ředitel konečně, "že jste povinnen podati mi přesnou zprávu i o takových věcech, jež mají zůstat vašim úředním tajemstvím. Jedná se zde o důležitou státní záležitost."

Přednost odpověděl: "Mohu jen opakovati, pane řediteli, že mi není ničeho známo o nějakém železničním neštěstí v obvodu mé úřední činnosti. Mohu však, záleží-li vám tolik na tom, telegrafovati generálnímu ředitelství do Berlína."

"Dobře", zvolal policejní ředitel, "učíte to, můžete odsud telgrafovati. Dovedu vás do telegrafní místnosti."

Úředník se vzdálil s jedním policistou.

Uběhlo asi půl hodiny, ve kteréž době Stranil mnoho vytrpěl — neboť není nic tak nepříjemného jako nejistota v takovém stavu — když se železniční přednost vrátil a

podal policejnímu řediteli telegrafní blanket s došlým telegramem. Ředitel přelétl rychle jeho obsah, s kousavým pošklebkem podržel ho Stranilovi před očima a pravil: "Tady to máte."

Telegram zněl: "O nějakém železničním neštěstí není zde nic známo. Kdyby to nebyla úřední věc, měli bychom zato, že se jedná o špatný žert."

"Zde to máte písemně, když jste si tak přál a tu je potvrzení, že vaše povídání o železničním neštěstí jest nestydatou lží. — Děkuji vám, pane přednosto."

Úředník vzdálil se s hlubokou poklonou, zřejmě rád, že vše tak šťastně skončilo. Stranilovi nenapadlo nic lepšího, než podotknout, že jejich berlínský zpravodaj pravděpodobně byl nějak oklamán při podávání zprávy.

Ředitel se smál: "Opravdu famosní výmluva. Ukažte mi aspoň onen list váš, ve kterém taková lež byla uveřejněna."

"Bohužel nemám s sebou ono číslo našeho listu, snad ale bylo by ho lze dostat v nádražní restauraci neb v některém hotelu."

"Co pak si myslíte, že my zde odebíráme každý špinavý plátek? Celý ten příběh o telegramu je jen švindl, jak vše ostatní, co jste mi zde vykládal."

Prísahám vám, pane řediteli, že jsem vám sdělil nejčistší pravdu."

Presvědčivý ton jeho slov, snad také neohroženost Stranilova, zdály se působiti na ředitele. Zamyšleně, s očima upřenými na podlahu, přešel kanceláři. Najednou napadla mu nějaká nová myšlenka. Konečně ze sebe vypravil: "Což kdyby to přece bylo pravda! Kdyby snad přece nějaký atentát byl zamýšlen a nějakou náhodou k jeho provedení nedošlo? Snad jste ve své hlouposti nebo ve strachu dokonce o atentátu komunistů někde něco nevybřeptal?"

Stranil se vši rozhodností popřel podezření ředitele.

Ten vyskočil, chopil nešťastného novináře za límec a křičel: "Přiznej se, chlape, rychle se přiznej!"

Ten se vyprostil z jeho rukou a pevnými slovy opakoval, že se nemá k čemu přiznati.

Ředitel pojednou změnil svou dosavadní taktiku, snad se domníval, že laskavým jednáním docílí u zatčeného více a že jeho přiznání mohlo by mu na vysokých místech vynést pochvalu nebo dokonce nějaké významání.

Přívětivě, s nasládlým úsměvem pravil: "Neberte mi za zlé, milý pane, že jsem byl k vám poněkud drsný. Jsem starý úředník, který ve službách pro stát zešedivěl. Ještě jednou, nemějte mi za zlé! Buďte však rozumný a sdělte mi vše, co víte. Ručím vám za to, že nejen vyjdete beztravně, nýbrž ještě se vám dostane odměny."

"Nemám nic více k sdělení, než jsem již pravil."

"Nepotřebujete se opravdu ničeho obávat, nestane se vám toho nejmenšího. A kdybyste si přál zůstat v Německu, bude o vás dobře postaráno. Dovedeme zde věrně služby náležitě odměniti."

Stranilovi bylo v okamžiku tom skoro líto, že nemohl ničeho dozvědět, neboť nabídka skvělé kariéry jistě se tak brzy opět nenaskytne. Proto pronesl zcela tiše: "Ujišťuji vás ještě jedenkrát, pane řediteli, že nevím více ničeho. A pokud se týká komunistů, ujišťuji znovu, že jsem s nimi nikdy neměl nic společného."

"Trváte tedy na tom, že podrobnosti spiknutí neznáte a neuvedete jména vašich spojenců?"

"Nevím ničeho ani o nějakém spiknutí a neznám též žádné spojence."

"Je to vaše poslední slovo?"

"Ano."

Ředitel zdráháním novináře přišel o veškeru rozvahu. Zuby skřípaje chopil se revolveru, který ležel na psacím stole. Nu, k nejhoršímu nedošlo. Odhodil opět zbraň a usedl ke stolu, utíraje si kapesníkem pot s čela se mu řinoucí. "Vidím, že jste lotr první třídy. Budu proto s vámi mluvit zcela jiným tonem."

Stranil chtěl něco namítati, ale byl zuřivě ředitelem přerušen: "Ticho a hubu držet, pokud nebudete tázán. Nečinite své postavení ještě horším, než ve skutečnosti je. A to je dosti špatné."

Zatčený chtěl něco odpověděti, ředitel mu však nakázal mlčeti a zavolal dva policisty, kteří ho dříve přivedli, a něco jim tiše rozkázal. Jeden z nich kývl uctivě hlavou, obrátil se, vyšel ze dveří a po několika minutách vrátil se s kufříkem Stranilovým.

"Klíče sem," zahřměl ředitel na nebohého novináře. "Otevřete kufr!" Třesa se, Stranil vyhověl rozkazu.

"Ustupte poněkud zpět".

Policisté vyházeli všechny věci z kufříku bezohledným způsobem.

"Ha", pojednou zvolal ředitel a vyňal z kufru browning novinářův. "Co je to?" křičel zuřivě. "Jak patří revolver do tiché práce novináře? Opět přestoupení zákona, neboť převážení zbraní jest zde zakázáno."

Stranil chtěl něco namítat, ale ředitel se přímo rozzuřil: "Pse bídny, chceš ještě dále lhát?" Při tom ukázal rukou na malou krabici s čokoládou, na níž Hugo napsal velikými písmeny slovo DYNAMIT.

"Okno otevřít", poručil ředitel policistům, "a přineste hodně vody!"

"Ale, pane řediteli," zvolal Stranil. "Vy jste na omylu. To jest jen žert, zcela neviný žert. V krabici jest pouze čokoláda."

Novinář přistoupil ku kufříku a pokusil se chopiti krabice a ředitele přesvědčiti, jak bezpodstatné jest jeho podezření.

Ten ale v strachu nechtěl rozuměti žádnému žertu. Odhodil ubožáka od kufru, chopil se revolveru a namířil mu jím na prsa. "Jsi synem smrti, chlače, učiníš jen jediný krok ke kufru."

Třeba věc byla pro novináře vážná, snažil se potlačit úsměv, tak komicky mu připadal vysoký policejní hodnostář v jeho úzkosti před domělým dynamitem. Na štěstí vstoupil policista se dvěma velikými nádobami vody a jejich obsah vyprázdnil na pokyn ředitelům na čisté šatstvo a prádlo novináře a na nešťastnou krabici s čokoládovými cukrovinkami. Vše bylo důkladně promočeno a teprve potom zdál se mizeti strach ředitelům. Potom na jeho pokyn vrhli se dva policisté na Stranila a než ten se nadál, měl na rukách pouta.

Ředitel mlčky pokynul policistům. Ti vyprázdňovali zatčenému kapsy, ponechavše mu jen kapesník. Peněženku, tašku, nůž, klíče a jiné věci položili na ředitelův stůl. Nebyli však s vyprázdněním kapes ještě spokojeni a prsty ohmatali podšívku vesty a kabátu velmi pečlivě. Domnívali se snad, že v nějaké tajné kapse má zatčený ukryty nějaké peníze nebo listiny. Jejich náhoda ukázala se býti marnou, nenašli ničeho. Štěstí ještě, že paní Hanáčková zašila nastávajícímu svému zeti peníze do límce kabátu. Tam hledati policisty nenapadlo.

Ředitel sáhl nejdříve po tašce na listiny a zdál se býti spokojen, že se v ní našlo několik dopisů. Nepochybně se domní-

val, že má v rukou komunistickou korespondenci. Tu jeho oko padlo na doporučující list na vrchního soudního radu Strause v Berlíně.

Paprsek naděje vystával v novináři a ten zvolal třesoucím se hlasem: "Pane řediteli, že nejsem tím, za kterého mne máte, musí vám již dokázati tento dopis na vrchního soudního radu. Také ostatní dopisy a listiny dosvědčují mou nevinu. Dovolte mi telegrafovat do Prahy a Berlína a v několika málo hodinách se vše vysvětlí."

Ředitel se výsměšně usmál: "Vy jste ale naivní, jestliže se domníváte, že nějaký list na pana vrchního soudního radu, který jste si patrně sám napsal, učiní na mne dojem."

"Jestliže nevěříte dopisům, račte mi dovolit telegrafovat."

"Dobrá tedy, napište telegramy."

Pokynul jednomu policistovi, ten šel zatčenému pouta a podal mu papír a tužku. Stranil napsal dva telegramy, jeden šefovi do Prahy, druhý vrchnímu radovi do Berlína. Vyličil vše, pokud to v lakonických telegramech šlo a prosil o rychlé zakročení k jeho osvobození.

"Nu, jste hotov?" tázal se ředitel. "Ukažte mi ty cáry."

Stalo se. Ředitel je přehlédl a krátce řekl: "Povoleno," a položil je stranou. Teprve později Stranil zvěděl, že nebyly odešlány.

Policisté mu připevnily opět na ruce pouta a odvedli ho.

Zastavili u malých, železem pobitých dveří. Jeden z policistů je otevřel, vstrčil zatčeného do malé kobky, jejíž okna byla zamřížována.

"Tak tady je vaše obydlí, nové, docela pěkné," výsměšně pronesl policista. Sotva Stranil ocitl v kobce, byly dvěře za ním hluchně zavřeny.

Nyní byl zcela sám. Zatčen, bezmocen v rukou německých úřadů, o jichž řádění v poslední době tolik slyšel. Hytlerova vláda jest neúprosná, drtí vše železnou rukou, odstraňuje každého ji nepřijemného člověka. Stranil usedl na prýčnu, podepřel hlavu oběma rukama a přemýšlel o událostech, jež prožil v posledních hodinách. Hm, pomyslel si, tvoje postavení není nijak závidění hodné, ale také není nejmenší příčinou k zoufalství.

Zcela směšné podezření, že je komunistou, spočívalo jen na slabých předpokladech, které odpovědi na jeho telegramy iště brzy vysvětlí a prokáží úplnou jeho nevinu.

Přišlo mu na mysl též jejich zpravodajem oznámené železniční neštěstí. Co je na tom vlastně pravdy? Že by se skutečně bylo událo, zdálo se dle úřední depeše zcela vyloučeno, a jejich korespondent buď vědomě nebo nevědomě telegrafoval nepravdivou zprávu. Ale muž ten byl jinak úplně spolehlivý.

Z tohoto uvažování byl pojednou vyrušen šramotem za dveřmi. Doufal, že snad již došly odpovědi na jeho telegramy, žel, nestalo se tak. Ve dveřích otevřelo se jen malé okénko a jím uvězněnému byl podán džbán s vodou a kus chleba. To přispělo jen k tomu, že nálada jeho byla poněkud zlepšena. Voda a chléb patří do žaláře. Mimo toho Stranil pocíťoval již hlad. Rozlomil chléb — byl hrubý a nikoliv již čerstvý, ale naprosto ne nechutný a mohl se přirovnati k starému rakouskému komisárku — snědl ho velkou část a napil se vody. Pouta mu při jídle neprekážela, neboť řetěz, jenž je spojoval, byl skoro metr dlouhý a umožňoval mu každý pohyb.

Jednoduchá tato hostina chutnala mu výtečně, neboť od včerejška večer neměl nic v ústech. Jak je asi pozdě? Sáhł do kapsy, ale marně. Vzpomněl si, že mu hodinky i s jinými předměty byly odňaty. Počítal, že nejméně tři hodiny již uplynuly od jeho uvěznění, takže mohl očekávat, že každý okamžik bude předvolán k řediteli.

Posadil se opět na pryčnu a ponechal myšlenkám volný běh. Počalo se stmívat a noc se blížila. Malým okénkem mohl spatřiti kousek čisté oblohy a několik trpyticích se hvězd. To dodalo mu nové odvahy a rozhodl se trpělivě vyčkati ráno. Ulehl pohodlně, pokud to bylo možno, na pryčnu a snažil se na tvrdém a nezvyklém lůžku usnouti, což se mu teprve po dlouhé a dlouhé době podařilo.

Po nepokojně ztrávené noci se konečně probudil, když nějaký ztracený paprsek sluneční zabloudil okénkem do jeho kobky. S povzdechem povstal. Všechny údy od dlouhého ležení na tvrdé pryčně ho bolely, cítil se jako rozlámán. Poněvadž dle jeho odhadu

muselo již býti nejméně osm hodin, očekával, že každý okamžik dveře se otevrou a odpovědi na jeho telegram budou mu dodány. Nepřicházel však nikdo.

Pojednou zaslechl tiché, šouravé kroky. Napiatě poslouchal — nyní musela přijíti spása. Leč opět bylo jen otevřeno malé okénko ve dveřích a podána mu miska s kouřící se polévkou. Volal, nadával, ale nedostalo se mu žádné odpovědi. Zaslechl jen, jak osoba, jež mu jídlo přinesla, opět se vzdalovala.

Resignovaně odhodlal se sníti snídani.

Byla to praženka, a její chuť byla ohavná. Snědl jen několik málo lžic, položil pak misku na hrubý stůl, ulomil si kousek chleba a napil se vody.

Pak ubíhala hodina za hodinou v netrpělivém očekávání. Aby neupadl v zoufalství a aby svého ducha něčím zaměstnal, polohlasitě odříkával básně, jež mu v hlavě ještě ukvěly. Ale ani to nemohlo na dlouho upoutati jeho pozornost a stále mu vystupovala myšlenka: "Co pak s tebou zamýšlejí, proč nepřichází žádná odpověď na tvé telegramy? Vynořilo se v něm podezření, že nebyly vůbec poslány. Zajisté, tak se to stalo, neboť jeho přátelé jistě by učinili vše možné k jeho osvobození. Musel mít jistotu. Volal a křičel ze všech sil a když vše nepomáhala, počal tlouci rukama a nohama do dveří, takže způsobil strašlivý hřmot.

Ale ani to nic nepomohlo. Unaven usedl ke stolu, podepřel obličej rukama a nedbal na slzy, jež mu po lících stékaly.

Konečně zaslechl nějaké kroky a chrastění klíčů. Dveře se otevřely a v nich se objevil sám policejní ředitel v doprovodu chytře vypadajícího muže, který nesl velký svazek klíčů. Dle všeho byl to klíčník nebo žalárník.

Stranil vyskočil, popošel řediteli několik kroků vstříc a zvolal:

"Pane řediteli, opětně protestuji proti tomuto hanebnému a nezaslouženému zacházení se mnou."

Ředitel pohlédl na něho výsměšně a pravil pak energickým tonem:

"Vy nemáte vůbec nic co protestovati, nýbrž chovati se klidně, klidně, rozumíte?! Jestli způsobíte ještě jednou takový rámus, jako předešle, budete úplně spoután. Rozuměl jste mi? Mírnosti, s jakou s k vám chovám, vůbec jste si nezasloužil. Doufám,

že se nyní toho ukážete býti hodným a příznáte se a budete jmenovati své spoluviníky."

"Pane řediteli," odpověděl stísněným hlasem Stranil, "včera jsem vám sdělil úplnou pravdu. Nedopustil jsem se žádného špatného činu a také nemám žádných spoluviníků. Odpovědi na telegramy, které mohou přijíti každý okamžik, potvrdí vám pravdu mých slov."

"Myslel jsem si, že se vám dnes ještě nebude chtít mluvit," pronesl ředitel ironicky. "To se však podá, neboť já byl již s jinými ptáčky hotov. Možná, že ve čtyřech týdnech budete smýšlet i a mluvit zcela jinak, tak dlouho vám dávám čas k rozmyšlení."

"Jak?" zvolal novinář zděšeně, čtyři týdny mám zde ještě v této díře pobýti?"

"Zajisté, čtyři týdny. Jestliže během této doby přijdete k rozumu, pak dejte o tom vědět. Tento muž zde, váš klíčník, každého dne ráno, když vám přinese snídání, zeptá se vás, máte-li mi co sdělit. Já sám k vám nepřijdu. Ale jedno vám ještě dnes řeknu: Jestliže ani ve čtyřech týdnech se nepřiznáte, pak bude má trpělivost vyčerpána. Budete spoután a poslán na pevnost. Ruzumíte?"

Po těch slovech vyšel ven a jeho průvodčí ho následoval, aniž by Stranilovi věnoval jediného pohledu.

Zničeně klesl novinář na pryčnu, neboť zdálo se mu býti vše ztraceno. Dle všeho Taubitz podal falešné svědectví. Čtyři týdny má býti zavřen v této díře a potom ho čeká pevnost. Strašná vyhlídka.

Ale což opravdu nebyla žádná záchrana více možná? Což již jest nepochybné, že bude naprosto ztracen? O, ne! Jen ten jest ztracen, kdo se sám podá — ale on se ještě nepodal. Opět se v něm probudila chuť k životu, touha spatřiti jeho nevěstu, což dodalo mu nových sil a on se rozhodl vynaložiti vše, aby se dostal na svobodu.

Velkými kroky počal zamyšleně přecházeti kobkou. Jedno mu bylo hned jasné: Je-li jeho osvobození vůbec možné, musí se to státi zde, v pevnosti jistě by se tak jen s velkými obtížemi mohlo státi, bylo-li by to vůbec možné. Proto také všechny jeho snahy musí směřovati k tomu, aby již zde dostal se na svobodu. Ale jak?

Tu mu něco napadlo: Sláva, vždyť máš ještě tisíc dvě stě marek u sebe, ty ti konec ke konci pomohou více než kladivo a pilka. Radoval se a v duchu děkoval vděčně nastávající své tchyni za starost, již projevila tím, že mu peníze zašila do límce kabátu.

Ale jak peněz těch nejlépe použiti? Nabídnouti je řediteli? Zasmál se této myšlence. To tak! Ředitel by se mu ještě vysmál.

Lépe se mu zamlouvala myšlenka uplatiti žalárníka, ubožáka, který jistě rád by si několik set marek vydělal. Snad se dá uplatiti, aspoň za pokus to stojí.

Nejdříve musí ovšem peníze vyňati z jejich úkrytu. Postavil se těsně ku dveřím, aby zvenčí nikdo nemohl ho při jeho práci pozorovati a svlékal kabát, což se mu teprve po jisté námaze podařilo, když si položil řetěz pout kolem krku a pak švy rozpáral, aspoň potud zuby a nehty, že mohl něco bankovek, asi tři sta marek vyňati. Zbytek nechal klidně odpočívati v jejich úkrytu, neboť tam byly každým pádem jistější než v jeho kapse.

Příštího rána přinesl mu jeho hlídač opět polévku. Promluvil na něho německy, ten však hned při prvních slovech ho přerušil, řka tiše:

"Mluvte jen česky, jsem z Podmoklí."

Toto sdělení nemálo potěšilo Stranila. Zdálo se mu, že již tím získal, když se svým strážcem může mluvit mateřskou řečí. Pak mu přednesl žádost, aby oznámil policejnímu řediteli, by mu dovolil přátelům ještě jednou telegrafovat.

Klíčník odpověděl nepřívětivě:

"To nemohu! Ředitel přísně nakázal, abych mu jen tehdy podal zprávu, budete-li se chtít přiznati."

Vězeň očekával sice podobnou odpověď, vzdor tomu však udělal žalostný obličej a naříkal, že jest již úplně zoufalý, a že nemá žádného koledného jídla a že dlouhou chvíli zahyne.

Strážník pokrčil rameny a pravil:

"Nemohu nic dělat, chudým vězňům daří se vždy špatně."

Poněvadž na slovo "chudým" položil strážce zvláštní důraz a pohlédl na novináře zvláštním pohledem, měl tento za to že nadešel pravý okamžik. Vyňal z kapsy několik bankovek a tiše řekl:

"Zdáte se býti hodný člověk, který si jistě nepřeje, aby neviný váš krajan byl

Československý restaurant na výstavě.

Vedle československého pavilonu na chicažské světové výstavě roku 1934 stál opět československý restaurant. jehož budova jest naznačena na tomto obrázku.

k smrti pomalu utýrán. Zde máte dvacet marek a nemohl byste mi opatřit kousek masa, nějakou knihu nebo časopisy?"

Klíčník několikrát zkroumavě pohlédl na Stranila, potom vzal peníze a zabručel: "Zeptám se pana ředitele. " Po těch slovech odešel.

Vězeň se zaradoval. Zdálo se mu, že se jeho hra zdařila. Lakota klíčnicka byla vzbuzena, jistě mu bude nápomocen. Výmluva, že se zeptá ředitele, byla ovše jen předstírkou.

V poledne objevil se hlídač opět a k velké radosti vězně přinesl tomuto misku s masem a několik časopisů.

"Ředitel nemá nic proti tomu, když se chcete stravovati za vlastní peníze. Časopisy jsem vám opatřil sám.

Živě zvolal Stranil: "Díky vám, tisíceré díky. Věděl jsem, že krajana neopustíte."

Po těch slovech vstrčil mu do ruky opět bankovku. To zdálo se lépe na žalářníka působiti než věžňovy bouřlivé díky.

Maso nebylo špatné. Více však potěšily Stranila noviny, třebaže byly již několik dní staré. Přece jen měl něco, čím by ukrátil strašlivě dlouhou chvíli.

Následujícího dne opakovala se ta samá hra. Hlídač dostal deset marek, vězeň talíř s masem a zeleninou a několik časopisů. — Tento výměnný obchod dál se skoro beze slova, neboť hlídač měl na otázky uvěznělého jen tuto odpověď: "Nevím nic," nebo "Nemohu." Patrně pokládá hranice vyjítí věžňovi vstříc již za dosažené.

Osm dní seděl již Stranil ve vězení, aniž by byl dostal odpověď na jeho telegramy. Bylo již jisto, že nebyly odeslány. Nyní musel, jestliže chtěl vůbec ještě na pomoc přátel počítati, jednati na vlastní pěst.

Klidně, jako by se jednalo o nejobyčejnější věc na světě, tázal se hlídače, když mu přinesl jídlo:

"Opatřte mi, prosím ještě něco papíru a několik obálek, rád bych své rodině napsal několik slov, neboť ta jistě tone již v strašlivé starosti o mne."

"Nemohu!"

"Dostanete dvacet marek."

"Dvacet marek je pěkný peníz, ale—"

"Třicet marek."

"Nemohu! Mohl bych býti potrestán a přijíti o místo, kdyby vše vyšlo na jevo."

"Vždyť ale nic nemůže vyjít ven, já vás přece neprozradím. Mnoho, vše mi na tom záleží, abych mohl poslati domů několik dopisů. Na několika markách mi nesejde."

"Nejde to."

"Musí to jít! Dám vám padesát marek ihned, když mi opatříte papír a obálky a dopisy spolehlivě na poštu odevzdáte. A později, jakmile dostanu odpověď, dostanete ještě padesát marek."

Hlídač poškrábal se rozpačitě za uchem. Touha po penězích zdála se v něm budit velký boj. Konečně pravil:

Papíry a psací potřeby vám za to opatřím. Ale dopisy nemohu zde dáti na poštu. Je to nejisté a nebezpečné. Také mne lidájí. Já sám nepiši žádných psaní, mohlo by to vzbuditi pozornost, kdyby mne dopadli při dávání psaní do poštovní schránky. Byl bych možná ztracen. A i kdyby se mi podařilo přece listy dáti do schránky, není ještě řečeno, že budou adresátům odevzdány. Nyní jich přijde mnoho k ztracení, co je Hitler u vesla. A vám přece na tom záleží, aby dopisy dostaly se do rukou těm, jimž jsou určeny."

"Přirozeně, jedná se o můj život."

"Jest zde jediná jen cesta, jež jest bezpečna."

Povězte mi ji!"

"Můj bratr jest kondukterem na dráze z Lipska do Podmoklí. Zítra tam opět jede. Já mu dám dopisy a v Podmoklí on bude již míti příležitost dáti je do československé poštovní schránky. Potom dojdou jistě. Ale i pro mého bratra jest věc ta nebezpečna a zadarmo nemůže převzít tak veliké risiko."

"To také není zapotřebí. Jestliže váš bratr vhodí mé listy do československé poštovní schránky, dostane třicet marek."

Strážce uvažoval jednu chvíli a potom pravil: "Ujednáno, sto marek mně a sice padesát hned a padesát po dojití odpovědi a třicet marek mému bratrovi. Za to se toho již odváží. Není to sice správné, ale jsem tak špatně placen, že si něco musím mimořádně ještě vydělat."

Stranil mu pak dal osmdesát marek, jež ten pečlivě ukryl v jeho ošumělé bluze a druhého dne ráno odevzdal Stranilovi půl tuctu obálek a tolikéž dopisních papírů, inkoust a péro. Náš hrdina ještě nikdy tak

drahého papíru k dopisům nepoužil jako tentokráte.

Hned se dal do psaní. Napsal čtyři listy, v nichž celou svou situaci podrobně vypsal, šéfovi, nevěstě, vrchnímu soudnímu radovi do Berlína a jednomu známému advokátovi v Praze. Vyličil své postavení jako zoufalce vážně a prosil, aby použil všech možných prostředků k jeho osvobození.

Pak uběhlo dalších pět dní v strastiplném očekávání. Uvězněný byl tak rozčilen, že sotva mohl čísti noviny.

Ani v noci neměl klidu. Brzy se mu zdálo o čarovné hostině, kterou uspořádal přátelům po svém návratu do Prahy, brzy se zase probudil se slzami zalitým obličejem, poněvadž právě měl být odvezen na pevnost. Také se zabýval myšlenkami, co si počne, jestliže přátelé nebudou pro něho moci ničeho učiniti.

Po těchto pěti dnech přišel k rozhodnutí, že se pokusí z vězení prchnouti. Počal v duchu přemítati o všech románech a povídkách, které kdy přečetl a v nichž se jednalo o útěku vězňů. Fantastická ličení Dumase, jimž se dříve jen vysmíval, zdála se mu nyní opravdovými činy hrdinů. Také si připoměl historicky ověřenou okolnost, že Casanova uprchl dokonce z olovené komory v Benátkách. Co se tomuto podařilo před více než půldruhým stoletím, proč by se dnešního dne nepodařilo jemu, který jest dosud mlád a při plné síle?

Měl ještě přes osm set marek. Což kdyby nabídl hlídači čtyři sta a další čtyři sta mu poslal, až by se dostal do bezpečí? A kdyby se tento zdráhal? Pak by to byla jeho zkáza. Přepadl by ho, svázal, ucpal mu ústa, zmocnil se jeho klíčů a dostal se na svobodu.

Z těchto snů vyrušil ho příchod jeho strážce. Chtěl se ho tázati po příčině jeho příchodu v tak neobvyklou hodinu, ale ten hrubě ho přerušil:

“Držte hubu a pojd'te hned se mnou! Rozumíte?”

Přátelský záblesk ale v jeho oku vězně upokojil, seznával, že to tak zle nemíni a že jen k vůli dvěma policistům, kteří stáli v chodbě, tak hrubě na něho spustil.

Policisté vzali ho do svého středu, a šlo se opět známou již Stranilovi dlouhou chodbou. Třásl se nedočkavě nadějí. Snad již hodina jeho vysvobození uhodila. Přivedli ho

do kanceláře, kde se odbýval jeho první strašlivý výslech. Ředitel seděl u stolu a přivítal ho otázkou:

“Tak, co mně máte říci?”

“Nic jiného, než jsem vám již řekl dříve,” odpověděl pokojně Stranil.

Ředitel pohlédl na něho zasmušilým okem a pravil pak pomalu, zdůrazňuje každé slovo:

“Dejte si pozor! Ptám se vás nyní posledně: Co mně máte říci? Ony čtyři týdny, jež jsem určil k vašemu zdejšímu věznění, ovšem ještě neuplynuly, ale právě dnes bude opět odeslána četa vězňů na pevnost Mühlhausen a vás pošlu s ní, jestliže ne učiníte doznání, jež by umožnilo vaše propuštění na svobodu.”

Vězeň o krok ustoupil, jako úder blesku působila na něho řeč policejního ředitele.

Vše tedy bylo marné, jeho dopisy nebyly odeslány, snad dokonce ho jeho strážce zradil. Neboť bez naléhavé příčiny nebyl by ředitel tak najednou změnil své dřívější ustanovení.

“Jsem nevinný, pane řediteli, Bůh ví, že jsem nevinný.”

Všemocný pán se jen posměšně usmál. Oba policisté, kteří sem Stranila přivedli, na pokyn ředitelův chopili se vězně a vedli ho ze dveří.

Alc co to? Ve dveřích srazili se s několika osobami — Stranil zaslechl známé hlasy, spatřil známé obličeje. Jeho nevěsta — je to skutečnost? Vrhla se mu do náručí s hlasitým výkřikem. A potom přicházel s laskavým úsměvem jeho šéf Vavřík a za ním vysoký úředník v uniformě, který okamžitě přistoupil k policejnímu řediteli a podal mu velký zapečetěný list. Ten ho rozevřel, spěšně přečetl a potom obrátil se k Stranilovi a úsečně zvolal: “Jste svoboděn.” Na pokyn ředitelův sejmuli policisté novináři pouta, která s řinkotem spadla na podlahu.

Jak plesala Stranilova nevěsta. Ale pro tohoto náhlá změna z největších strastí k největší radosti byla najednou příliš mnoho. Klesl ve mdlobě. Když opět přišel k sobě, ležel na pohovce. Jeho nevěsta nakláněla se nad ním a třela mu spánky silně vonící esencí. “Jsi již dosti silný, abys mohl s námi jíti?” tázala se ho s roztomilým úsměvem.

“Zajisté,” odvětil, “byla to jen přechodná slabost.”

Jeho šéf i nevěsta chopili ho pod pažemi a tak ho polo nesli, a polo vedli k dole čekajícímu automobilu.

“Kam nyní?” tázal se šéf a nevěsta.

“Na nádraží a domů do Prahy. Jsem již dosti silen.”

V nádražní restauraci požili něco občerstvení a když již seděli ve vlaku, vyprávěla Helena o jeho osvobození. Jakmile obdržela jeho dopis, spěchala k jeho šefovi a oba ještě téhož večera byli na cestě do Berlína, kde vrchní soudní rada okamžitě dal kancléři podepsati propouštěcí rozkaz a dokonce s nimi poslal vyššího policejního úředníka, aby rozkazu bylo ihned vyhověno.

Nešťastná depeše, jež měla za následek cestu Stranilovu do Lipska, spočívala na pouhé pověsti, jejíž nesprávnost záhy byla

vysvětlena. Jejich zvláštní berlínský korespondent již druhého dne zprávu dementoval. Novinářská pohotovost Stranilova byla by se stala jeho zkázou.

Vlak uháněl, a než si naši cestující vzájemně sdělili, stáli již na půdě Československa a po nedlouhé době vystupovali v Praze.

Shledání Stranila s nastávající tchyní a druhými přáteli bylo radostné. Stranila ještě tížila okolnost, že jeho hlídači nedal druhých padesát marek, ale i této starosti byl brzy zbaven. Jednoho dne dostal list, aby peníze ty poslal do jednoho českého hostince v Podmoklích, což také učinil.

A v nedlouhé době pojal za chot' svou Helenku. S hrůzou však vždy vzpomíná na doby, jež ztrávil v německém žaláři jako podezřelý komunista a spiklenec.

KAREL LEGER:

MOJE POLE.

Mám rád ta pole širá,
tu hnědou hlínu jich,
hluboké černé brázdy,
květ mezi zelených.

Zde ruchadlo se blýští
a řinčí secí stroj,
zde naděje a víra,
zde život je a boj.

Zde zrnko žitné klíčí
potichu pod zemí,
skřivánek ku blankytu
vylétá s písněmi.

A ve zrajícím žitě
prosvítá chrpy květ,
a mák divoký hoří
v obilní lány vset.

Mám rád ta pole širá!
Hle, skřivan jak se zdvih,
zakroužil nad osením
a zmizel v oblacích.

Pohádka o malém smrčku.

PRO KALENDÁŘ HLASATEL NAPSALA VLASTA JAVOŘICKÁ.

VYROSTL na svahu borového lesa, pod ochranou svého tatínka, starého, vysokého, snad až k nebesům dosahujícího smrku.

Tak se alespoň malému smrčímu kloučkovi zdálo, neboť kdykoliv se chtěl svému tatíčkovi podívat do obličeje, pokaždé uviděl nad ním překrásně modroskvoucí oblohu, po níž pluli bílí beránkové. Ach, jak byla krásná ta obloha, jak se na ní skvělo zlaté slunéčko a celovalo štíhlé vršky mohutných smrků i košaté koruny omšných borovic. Těch tu v tom lese na svahu skloněném stály celé spousty a spousty. Měly větve takovou temnou zelení porostlé a ty jím splývaly až k zemi...

A když přišla zima a nebe, místo modrojasné řízy nabralo bělostný šat, jen někdy protkaný slunečními paprsky, bylo na tom svahu pod lesem ještě krásněji.

Všecky ty borovice dostaly nádherné křišťálové třepení a malé borovičky a s nimi i náš drobný smrček hermelínové košičky.

Často stával až po hlavičku ve sněhu a bylo mu tam pod ochranou velikého tatínka tak teploučko a mile. Matička jeho byla země—lesní prst' pokrytá léta sterým jehličím a zeleňoučkým, měkkoučkým mechem. Ta měla takový teplý, měkký a sladký klín.

Ach ten mateřský klín! Vid'te děti, že na celém světě není lépe a mileji než v něm. Když vás něco bolí, když vám někdo ublíží, když se vám zasteskne, přiběhnete nejraději a stulíte se mamince do klína.

A tomu našemu smrčímkovi bylo také tak dobře, neboť dlel stále na klíně matčině a bral z něj své živobyti.

Když bylo z jara, dostával od matičky nové šaty — a sluníčko, které bylo jemu kmotříčkem, kouzlo na nich z mlh a pavučiněk překrásné vyšívání. Ty nové šatečky sestávaly z hedvábné zeleně mladičkových vý-

honků, jež z jara proměňují les v pravou pohádku.

Mezi stromečky vyrůstalo mladinké a svěží ostružiní a to mělo lístečky poněkud začervenalé, ale tak svěží a přítulné. Rádo se oplétalo i kolem ručiček toho našeho smrčinka. Kol jeho patiček rostlo jahodyní. Byla ho země plná — matička jeho si jím zdobila čelo a skráně; když to jahodyní kvetlo, byla jako nevěsta a což když na něm uzrály červené plody. To chodily děti z vesničky na jahody, sbíraly a pojídaly; tu bývalo v lese veselo, dětskými hlásky celá doubrava jenom zvonila, ozývaly se i písničky.

Což o písničky, o ty v tom lese na svahu nebylo nikdy nouze. Níže, v borovém mlázi bylo plno hnízd a plno ptáčků. Ti v létě zpívali o závod; kosi hvízdali a drozdi prováděli svoje koncerty a dole pod svahem kde les byl hustý a v něm samé borovice stařenky, tam často také kukala žežulka. Její zvuky byly jako sloupky a šly jaksi jímavě k srdci...

Malý smrčínek měl hrozně rád veverky. Často se díval vzhůru, jak se taková zrzavá číperka přáteli s jeho tatínkem, jak si po něm šplhá a laškuje s tetičkou, rozčuchanou sosnou, jež měla smrčička tak ráda, že svými větvemi až sluníčku bránila, aby ho na čílko celovalo. Však se na to tatíček, štíhlý smrk nejednou mrzel a tetičce to vyčítal, že svojí opičí láskou maličkému škodí, že mu nedopřeje, aby ho sluníčko-kmotříček blažil svými pocely — že to není smrčímkovi zdrávo, že neroste, jak by měl, že je pořád slaboučký a chudokrevný.

Ale mluvíte s tetičkami, jsou mnohdy takové, hlavně, nemají-li vlastních dětiček.

Říkala mu to častokrát, když se večerní ticho rozložilo nad svahem, když ani ptákové ze sna necvrlikali a pouze velikáni stromy svými vršky tajemnou báj šuměli. Tehdy se tetička borovice k smrčímu kloučkovi skláněla a šeptala mu o své lásce a o své vůli, vždy ho chrániti...

A nemyslete, že to byla pouhá slova! To jenom lidé často mluví, co necítí — příroda, stromy, voda, rostliny a máti země nikdy nelhou, ony poslouchají svého stvořitele, který jim uložil bezelstné jednání. Tak jednou i tetička borovice dokázala smrčínkovi, že nelže, když mu slibuje svou ochranu.

To se jednou přihnala taková strašlivá bouřka. Zažili jste už v lese bouřku?

Mnozí z nás snad ano, ale takovou jistě ne, jako byla tehdy. Přihnalo se to z dola, od Vídně a tam odtud, milé děti, málo kdy přicházelo co dobrého! Šlo to jaksi od Slavonic, přiletělo to přes Hradisko a už to bylo tu. Mračna jako plachty, šedivé se zružovými okraji — Pán Bůh s námi a zlé pryč — z toho nepochází leč kroupy a průtrže mračen. Však bylo to mračno těžké a ploužilo se nad samými vrcholky mocných velikánů.

Napřed to letělo po horách jako smršť — jen se to houlilo a před tím uletovaly bílé čejky — volaly úzkostlivě a zapadaly do rákosí za rybníčkem; i zajíčkové zalézali do podrostu a ptáčekové — nedej Bože, mysleli, aby přišly kroupy; měli v hnízdech kách vajíčka a to je křehké zboží — svátek by z nich byl a nic jiného.

Nad lesem se to poněkud zmírnilo.

Borovice zasténaly. Vítr je uchvátil — rozkolébal jejich košaté, mohutné koruny a smrky ždímal jako hračky; clomal jejich štíhlými vrcholky, jen praskaly a úpěly — ale nepopustily.

Věděly všechny, co mají uloženo a ostříhaly vyššího rozkazů. Raději zemřít, než neposlechnouti!

Povinnost! Tak volila s nim mocná vládkyně příroda. Podržet mračna, přitáhnout, jen přitáhnout! Krupobití nesmí na pole, nesmí na vesničky, které tu mezi lesy bojácně se choulí!

Na polích zlaté žitko dozrává — jest to chlebiček drobných horaňů, ovísek pro koně — obživa zajíčkům, králíkům, koroptvičkám.

Lesy to cítí, že jsou tu, jako bašta, jako záchrana, jako vojsko. A proto přitahují a drží — — —

Mračno se svíjí — bručí — rádo by dál — tam na ty vesničky, které svítí svými okénky v nastalé tmě — na mnoze v nich hromičná svíce plaje a babička s dětmi na modlitbách:

“Od moru, hladu a války, od škodlivé bouřky vysvobod’ nás pane!”

Konečně třesk — bác — bouch! Blesky, hrom a třesk — kroupy se sypou — ve svém vzteku bičuje mračno vrcholky lesních velikánů, bije jejich hlavy kusy ledu, až zelené výhonky odletují, veveričky se tisknou ke kmenům a blesky zase jako ohnivé biče a z nimi rány a rachot, až se žulové, zvětřalé skály třesou a staré Hradisko v základech se chvěje — — —

Trčí vzhůru mezi smrky, trčí a pamatuje i jiné bouře, než jest tato dnešní; pamatuje jak lidé při válkách do lesů utíkali, jak se tady mezi skálami a malením ukrývali — A ono vše to přežilo, přežije i dnes. Však přes pahorky a vrchy kývá na ně stará Javořice svým temenem plným smrků a jedlí — kývá a usmívá se: “Což na nás taková bouře? Přežijeme větší věci! Víte, co o nás prorokoval “Slepý mládenec?” — — Že tu u nás, až bude české zemi nejhůře, se skryjí lidé bezpečně? Že jen ten, kdo tady u mne — “u studánky Páně” útočistiště hledati bude, také je bezpečně nalezne? Proto dnešní bouře není ničím! Zuř si, jen zuř, fujavice, avšak tě dále nepustíme! Tvůj těžký, ledový klín tady vyprázdniš!”

Mračna se vztekala. Sypala kroupy a vichřice bila hlavy velikánů.

Také tetička sosna stála hrdě a snášela všechny ty rány — jenom své zelené ruce nad smrčínkem držela. A když se ku slovu dostala, vždy se ho jen zeptala: “Nebolí tě hlavička? Nebijí tě krouky příliš? Počkej, můj miláčku, brzy už bude lépe. Tak se mračno vyprázdní, pustíme je! At’ si jde, bude už neškodno.”

Však tatíček smrk neměl ani času na svého synáčka se dívat. Pořád jenom vrcholek vzhůru, pořád jenom čelo nastavené, pořád jenom bij, bij — ještě vydržíme!”

Až najednou — — — Blesk jako oheň celý les zrovna vzplanul — a jakoby se všechno řítilo, takový třesk a hřmot. Blesk sjel z černého klína zlého mraku a zrovna nad hlavičku našeho smrčínka — Bůh milý ví, co by se bylo stalo, kdyby tu nestála stará rozsčvatá tetička borovice — — —

Zaúpěla, zachvěla se — zakolísala — Elektrická jiskra jako ostrý nůž zaryla se jí do těla. Rozeklála je jako obrovský klín — až krev jako žlutá pryskyřice se vyřinula

Zasténala borovice, zaúpěla jako by to bylo její poslední — ale potom stála dál a nad svým hošíčkem jen větve rezestřela.

Od té doby byla ještě rozcuchanější a skláněla se tím něžněji nad smrčínkem. Rána, kterou jí blesk zasadil byla zalita pryskyřicí a zaschlá — rostl pak v ní mech a lišejník a skrýval se v ní černý datlík s červenou čepičkou.

Krásné bylo mládí smrčínkovo. V hluboké doubravě bylo tak útulno a bezpečno a matička země hrála ho na svých prsou jako miláčka. Co tam bylo písni ševelů a roztomilých zvířátek! Lasička často si sedla právě pod jeho větvičky a olizovala si hebounký kožíšek a ještěřička mrsk — mrsk — schovala se mezi jeho kořínky.

Jednou také si od ním udělal ušatý zajíček svůj pelíšek a trvalo to několik týdnů, co se tak spolu těšili — jindy opět hříbeček jako hřebíček s čistou jasnou u nožičky smrčínkovy se posadil, voněl a dýchal a na dětičky, co tam houby hledaly, dělal — kuku! Smáli se až do vůle, on a smrčíněk, když děti přešly, nevidouce ho a sbíraly místo něho pouze žluté lističky a zkroucené hmourky.

Smrčíněk rád žil — bylo mu tak dobře a těšil se, až vyroste tak, jako tatínek a bude čeliti bouře i jinovatce, která v zimě tak ráda naše lesy navštěvuje.

Nebylo to vše však smrčínkovi souzeno — nebylo. Ruku, která vládne osudy lidí, zajíčků a králíků, která řídí národy právě tak jako květenu lesních konvalinek, přivedla k němu hajného Pazderu. Všecky stromy v lese znaly tohoto šedivého staříka. Nosil opršelé klobouk a starou dvojku přes rameno — měl vlasy bílé jako to zimní jíní na stromech a s uši mu rostlo plno bílého chmýří, právě jako ten lišejník, jímž se pokrývaly kmeny těch nejstarších borovic. A měl ten děda takové dobré, modré oči, že bylo radostno, když s láskou na stromy se díval a měl takový radostný úsměv na tváři, která se skládala do samých záhybů a paprsků.

A měl ten Pazdera také vnučátko — takového kloučika — no, roztomilé klouče — všechno v lese ho mělo rádo. Pod našim smrčínkem sbírávalo jahody a kamarádilo se s ním. Byli oba chlapečky a rozuměli si, jenže smrčíněk měl nesmrtelnou, věčně milou a živou matičku, kdežto Petříčkova už dávno

umřela a nesměla z nebička ke svému chlapečkovi, leč v noci, ve snu ho pocelovat, polaskat, když Petříček o tom nevěděl. A neměl také ani tatínka. Toho mu zabili ve válce; padl v té zlé vojně, která byla způsobena ještě horšími lidmi.

Petříček žil u dědečka a žil právě tak rád, jako smrčíněk; líbilo se mu na světě a těšil se teď zrovna na Ježíška, jehož svátek už byl za dveřmi a všechno oslazovala předtucha radostných vánoc. — I v lese zabíli již o tom povědomost, neboť zvířátka každoročně radostně oslavují ten večer míru a lásky. Žádný pytlák v ten krásný svátek nejde, aby chytal ubohé zajíčky, nikdo nevystřelil na srnu-matičku, žádný nepronásleduje lišku v doupěti. Sám dobrý Ježíšek prochází se lesem, aby rozsvěcoval nejkrásnější jedli a strojil nejlepší ples těm hodným zvířátkům.

Také hajný Pazdera vyšel, aby přinesl stromeček svému vnučeti.

Neměl ten dobrý děda ničeho nazbyt, ale ustrojiti chlapečkovi krásný štědrý večer, to bylo jeho největší radostí. Měl už doma plno svíček a cukrovinek, sám před večerem strůmek přistrojí a Petříčkovi přinese.

Ej! Tot' bude radosti! — Chodí děda po lese a přebírá stromečky. Ty, co stojí v řadě v mlázi, jako celá škola dětiček, bráti nehodlá. Jsou jeho pýchou a mohl by se někdo opovážit, některý mu vyseknout. Tot' by se potázal se zlou! Však vybere si některý osamělý, co stojí na nevhodném místě.

Plouhá se Pazdera mlázím; rozhlíží se na všechny strany. Je tu jako v pohádce a on tady doma, ve svém živlu. Srostl s lesem, miluje ho, žije v něm. — Který ten stromeček vzít, aby nevznikla škoda? — Rozhlíží se, rozhlíží — až najednou — podne okem na smrčínka. A už se stařecká, dobrácká tvář usmívá — — — "Ty budeš jako stvořený," povídá mu a loví v kapse umouněných spodků po noži — "nebude tě škoda — jsi tu na škodě, sníh by tě zalehl. A Petříčkovi uděláš radost! Božíku, to bude radosti. Je to klouček, moje všecko!"

Stará borovice se zachvěla, sklonila níže rozsochaté větve. Ó kéž by mohla svého miláčka zachránit! Také smrčíněk se zatřásl. "Nechci, nechci umřít pro radost Petříčkovu! Mám právo na život, chci žít, chci žít!"

A rozplakal se zoufalým pláčem. "Maminko — maminko!"

Ale starý Pazdera již klečí ve sněhu, stará kolena ohýbá a nedbá, že mu stará borovice sype celé spousty bílých krystalů na krk, že mu jimi zasypává hlavu; pilčička u nože otevřena a již se zarává do tělčka smrčinkova.

“Ach, maminko, maminko,” pláče smrčinek, “tak vesele se mi u tebe žilo! Nedej mne, nedej, maminko moje drahá!” Leč nádra matky země jsou uspána pod sněhovým živůtkem a šeptají tichounce: “Není bolesti umřít pro radost jiného. Vy stromové, děti mého srdce, jste stvořeny pro užitek lidí — jdi, můj synáčku, však se brzy ke mně vrátíš zas.”

— Potom hajný Pazdera kluše domů, ne-se stromeček, který pláče velkými slzami — a raduje se; mne si ruce a tiskne svou paží k tělu, aby mu stromek nevypadl.

Bolestné bylo loučení smrčinkovo s tetičkou, tatíčkem a celým svahem, bolně zalétaly jeho vzdechy do celé doubravy. Ale když ho v komůrce hajný postavil do prostého, dřevěného podstavce, když ho ověsil řetězy a ozdobami, když naň upevnil hvězdu — i anděla a každá větévka stala se jedinou krásou, ustal smrčinek ve svém pláči, jeho oslábilé srdéčko se utišilo.

Však jaký se to stal zázrak? Starý Pazdera ověsil ho prostými ozdůbkami a chudým cukrovím; ale teď — když rozžal tenké svíčičky, stalo se něco neobyčejného. Kde se vzal, tu se vzal, stojí vedle smrčinka růžový pacholíček. Má očka modřejší než nebičko, k němuž smrčinek po celý život tak rád vzhlížel, má vlásy jako paprsky kmotřička slunce — má ručičky bílé jako ranní mlha, co po sněhu se od východu plouží — má nebeský úsměv, který blaží a rozzařuje celou světničku.

Stojí u smrčinku a usmívá se — žehná mu a vdechuje na něj svůj teplý polibek. V té chvíli pak mění se prosté cetky v ryzí zlato — sklička v drahokamy, cukrovinky v nejlepši pamlsky... v to vše mění to Ježíškův pokyn a oči Petřičkovy.

Ach, jak se chvěje malý smrčinek a najednou nelituje tiché doubravy, nelituje slunného svahu, nevzpomíná již na tetičku, je mu blaze a krásno v té radosti Petřičkově a v úsměvu růžového pacholátka.

“Nelituj, smrčinku, nelituj života,” povídá mu Ježíšek a mile se usmívá, “či slyšel's už, že by můj tatíček, ten mocný vládce vesmíru, nechal někoho ze svého tvorstva věčně zahynouti? Věz, smrčinku, že vše je věčným kolováním a život vždy nesmrtelný. Až dohoří tvé svíčičky a Petřiček otrhá poslední oříšek, spálí tě dědoušek Pazderů — tvůj popel vysype na smetiště a větříček ho rozfouká. Zaleti na svah a do šeré doubravy — sloučí se s mechem a hmourem — zahnije a dá potravu tvým bratříčkům, tatíčkovu — obživí tvou máti zemi...”

A vyrostou z tebe nová seménka v šis-kách, jež veveričky okusují — tvá dušička bílá, smrčinku, přijde do jednoho z nich a poroste zas v novém Smrčinku — zas pod ochranou rozsochatých borovic a mohutných smrků...”

Světélka plápolala na stromečku, Petřiček jásal a smrčinek se radostí chvěl — vždyt' vyplnil nejslavnější poslání — oblažil jednu lidskou dušičku...

— — — —

Přišlo zas jaro a vše se vyplnilo, jak Ježíšek, růžový pacholíček smrčinkovi předpověděl.

Matička země vyspalá a odpočatá vydechovala z hluboka, mech zelenal se jako nejnádhernější koberec a drozdí zase prováděly své slavné koncerty. Ptáčekové, co loni byli holátky, letos již přiletěli od jihu, stavěli hnízdečka a chtěli být tatínky a maminkami.

Dušička malého smrčinku byla již několik týdnů v jádérku smrkové šišky, která se houpala na stopce jako ozdoba vánočního stromečku...

Však již jí kývala toužebně vstříc máti Země. Její nitro toužilo po nové práci, po nové povinnosti. A tu všemocná ruka Pána vesmíru pokynula zrzavé veveričce — ta utrhla rozvitou šišku a chrup — chrup — oškubávala šupinku po šupince — jádérko s dušinkou Smrčinkovou vydlo, tlesklo do mechu a jím se prodralo až na prsa radostné matičky. — — —

Shledali se a než přišel podzim, stál již smrčinek ve hmouru jako malinká, zelená a nadějná rostlinka — otvíral očička pro modrojasnému nebi a přijímal pocely kmotřička Slunce.

Slečna zpravodajka.

Povídka z prvního výstavního období.
Napsal J. E. Stach.

Sklidem dívala se Růžena z okna 12. pouliční dráhy (12. ulice) na pestrou směsici výstavních návštěvníků, ženoucích se k vchodu Světové výstavy Století pokroku v Chicagu, kam i ona měla zaměřeno. Byla zde již několikrát a šla sem spíše z povinnosti, nežli pro zábavu, neboť mezi tímto statistickým davem cítila se býti opuštěnou. Neměla v Chicagu žádného příbuzného mimo strýce, který ale před rokem zemřel.

Růžena Příbylová přijela na výstavu jako zpravodajka jednoho velkého pražského denního listu. Po tříletém studiu na pražské universitě byla nucena tuto opustiti, když jí otec následkem automobilového zranění zemřel. Neměla bratrů, ani sester a její matka již před několika léty odebrala se na věčnost. Jelikož mnoho toho po otci nezbylo, byla odkázána sama na sebe. Její vlohy k žurnalistice daly jejímu životu nový směr. Za rok po pohřbu otcově došla jí jiná truchlivá zpráva z Chicaga, že její strýc zemřel a jelikož nebylo jiného příbuzenstva, stala se dědičkou jeho pozůstalosti v obnosu 6,000 dolarů.

Krátce asi měsíc před otevřením výstavy rozhodla se, že pojedje do Chicaga, aby pozůstalost strýcovu sama osobně vyřídila. Za tím účelem jednoho dne vstoupila do úřadovny šéfredaktora listu, aby mu tuto zprávu oznámila.

"Není to snad poněkud ukvapené rozhodnutí?" zadíval se na ní šéf s obavou.

"Myslím, že je to ten nejkratší způsob k vyřízení celé záležitosti," odpověděla Růžena.

"Ale vy nám zde budete chybět," namítal.

"Snad bych to mohla nahraditi výstavními zprávami."

"To by bylo ovšem velice dobré, ale cestovní vydání si nemůže náš list dovoliti. Na nejvýš mohl by hraditi jenom vaši cestu a

platiti vám za napsané úvahy. Máte nějaké úspory?"

"Ano, mám, jinak bych se tohoto kroku nemohla odvážiti. Přemýšlela jsem o tom."

"Nu, jsou-li mé podmínky pro vás přijatelné, tedy šťastnou cestu."

Tak ocitla se Růžena v Americe. Ačkoliv byla zvyklá na velkoměstský život, přece jen ruch amerických měst jí omráčil. Velikou výhodou jí bylo, že ovládala slušně angličtinu, již si osvojila ve večerních pražských kursech. Tedy po vyřízení dědické záležitosti věnovala se svému zpravodajskému zaměstnání.

Za proudem ostatních návštěvníků vešla Růžena do výstavy a ubírala se Alejí praporek k Československému pavilonu, jež nikdy nezapoměla navštívit. Nezajímaly ji věci tom vystavené, jako jí spíše bavil zájem návštěvníků, s jakým si české výrobky prohlíželi. S úsměvem dívala se na tuto směsici různých lidí, při čemž oči její zářily spokojeností. Nešla s proudem, ale zastavila se a studovala náladu přítomných, aby získala látku pro svůj list, když setkala se s pohledem mladíka, jenž jí z blízka s úsměvem pozoroval. Obrátila se tedy a šla proti proudu až ku hlavnímu vchodu, kde byly vyloženy obrazy romantických krás české země. Pohled na tato známá místa hřál, takže se ani necítila, že je v cizině.

"To jsou krásné krajiny," ozval se vedle ní prostý hlas a když se obrátila, špatřila téhož mladého muže, jenž se na ní již dříve díval.

"Ano, působí velice milým dojmem," odpověděla s úsměvem.

"Jistě byste tam asi také ráda jela, ne?" tázal se.

"Přijela jsem odtamtud."

"Vy — jste přijela —", zarazil se mladík.

"Ano, z Prahy," smála se jeho překvapení.

"Měl jsem za to, že jste z Chicaga."

"Ba ne, jsem tu teprve krátký čas. Přijela jsem na výstavu. A vy?"

"Já jsem z Nebrasky," odpověděl mladík rozpačitě.

"Poznala jsem hned, že jste z venkova."

"Ano. Nemáme daleko do Wilber, kde vlastníme na 160 akrů. Když jsem se tu díval na nové hospodářské stroje, tak jsem si ihned pomyslel, jak dobře by se to hospodařilo a nebyla by starost o markyč."

"Oh, máte tedy dluh na majetku?" tázala se se zájmem.

"Ano. Již v loni jsme těžce naň sháněli peníze."

"Tedy se vám nevyplácí?"

"Majetek je dobrý, jen kdyby nebylo toho dluhu. A v nynější krizi za dobytek skoro nic nedostanem a za obilí málo," stěžoval si mladík.

Růžena po celou tu dobu mladíka pozorně poslouchala, neboť poznala, že mohla získati dobrou látku pro list.

"Nu, nikdy není zle, aby nebylo zase dobře," chlácholila jej a při tom podívala se na hodinky. "Již je skoro poledne. Nechtěl byste se mnou polunčovat?"

Mladík se na ní rozpačitě zadíval. "Rád bych, opravdu — ale víte — já jím velmi málo."

"Bojíte se, že se mnou moc utratíte?", smála se.

"To ne. Jindy ovšem — ale —"

"Přece mé pohostinství na výstavě neodřeknete. Vždyť to nebude tolik stát a snadno to zaplatím. Chci si s vámi ještě pohovořit."

"Vždyť nemohu ale připustit, aby děvče za mne platilo," odvětil mladík určitě.

"Co na tom záleží, platí-li ten, či onen."

"Nemohu-li za dívku sám platiti, tedy nesmím dovoliti, aby ona platila za mne."

"Jste hrdý, a to se mi u vás líbí. Avšak lunčovat se mnou budete. Pojd'te, povíte mi více o vaší farmě."

"Vždyť mne skoro ani neznáte a nevíte také mé jméno."

"Tak mně je tedy povězte."

"Václav Kalina. Jinak mi říkají Dž.m."

"Já jsem Růžena Příbylová. Po domáčku Růža."

"Kde chcete lunčovat?"

"Třeba tady vedle — v československé restauraci. Byla jsem tam již několikrát a

jedla česká jídla, takže jsem myslila, že jsem zase doma."

Bez dalšího odporu vešel Džim za Růženu do restaurace a zarazil se, když spatřil děvčata v národních krojích oblečená, obstarávající službu číšnic.

"Jen pod'te, pojd'te," pobízela jej Růža, usedávajíc u prázdného stolu.

"Dží! Ta děvčata vypadají jako květiny."

"Myslete si tedy, že jste v Čechách," smála se.

Příjemná hudba vyhrávala české písně a skladby, a číšnice předkládala hostům jídelní lístek. "Co si budete přát?", tázala se jedna z dívek.

"Popřejte nám okamžik času," žádala Růža.

"Jak libo," kývla dívka hlavou a odešla od stolu.

"Máte rád guláš?" tázala se Růža.

"Jím všechno a nevybíráám si."

"Kávu, nebo pivo?"

"Doma pijeme jen kávu, jelikož nic jiného nemáme. Ale budu pít to, co vy."

"K jídlu ráda piji pivo. Víte, to je u nás v Čechách národním zvykem."

Když Růža oznámila číšnici, co si přeje, obrátila se k mladému muži se slovy: "A ted' mi povězte něco o sobě a vaší farmě."

"O sobě vám toho moc říci nemohu a o farmě — oh, jsem tam rád. Byl jsem tam narozen a vychován." Při těchto slovech se jeho hlas poněkud zachvěl, z čehož Růža poznala, že na svém majetku lpí.

"Jste tedy Američanem."

"Ano. Mám ještě sestru a malého bratra. Sestře je 16 let a bratru 14. Babička nám hospodaří. Můj otec přijel do Ameriky, když mu bylo 18 let. Má matka byla narozena zde a zemřela hned po narození mého bratra. Má sestra chodila do škol ve Wilber, ale když nám otec před 3 roky zemřel, nemohli jsme to více platit. Majetek náš byl otcem výhodně koupen, ale nynější hospodářská tíseň těžce na farmáře dolehla. Mnoho jich přišlo o majetky, ale bez jejich viny. Až dosud jsme to ještě tak vydrželi, ale jak bude dále, to nevím," při tom se mu hlas silně zajíkl.

"Tedy váš markyč?"

"Má býti tento týden splacen," odpověděl sotva slyšitelně. "Právě proto jsem přijel, abych o něm v První Národní bance pojednal. Jestli nám jej ale neobnoví — obávám se, že je pro to slabá naděje, pak

nevím, co se bude dít. Tak si v tom vlastně stojíme,” pravil se svěšenou hlavou.

“Na mnoho-li zní váš markyč?”

“Na pět tisíc. Mimo to u většiny farmářů, nejsou zaposlední rok zaplacené daně. Cena našeho majetku úplně zabezpečuje tento markyč a proto se stále ještě domnívám, že by mohl býti zcela dobře obnoven.”

“Což se nemůže poněkud oddáliti?”

“Ne. Majitel jeho naléhá na peníze a hrozí prodejem.”

“To je necitelné,” zvolala Růža.

“Kdyby nebylo babičky a dětí, tak bych se již nějak protloukl. Ale co se stane s nimi, jestli nám majetek prodají...? Když jsem se tu v Chicagu díval na tu dlouhou

Tento obrázek ukazuje, jak vyhlížela vesnice z Černých lesů na loňské světové výstavě. Střechy všech domků byly pokryty umělým sněhem, na oknech visely rampouchy, uprostřed vesnice bylo kluziště s umělým ledem a dokonce i umělé ochlazování bylo zavedeno.

“Ale nemáte jistotu, že bude, vidíte?”

“Dosud ne, ale dovim se to určitě, až zítra ráno. Na bance mi řekli, abych tam přišel. Také jsem si vzpomněl, jestli bysme nemohli také dostat pomoc od farmářské komise pro půjčky, již zařídil prezident Roosevelt, ale bankéři se domnívají, že by to trvalo příliš dlouho a zatím by byl markyč již uzavřen.”

řadu nezaměstnaných a hladových, tak až mne mráz tělem obcházel.”

“Jak výborný to materiál pro list,” pomyslíla si Růža, ale když se na ubohého mladého muže zadívala, tedy věděla určitě, že jeho látku nepoužije.

“Ale sám opravdu nevím, proč vám to vše povídám. Vždyť to není nic zábavného. Proč mne vlastně tak trpělivě posloucháte?”

Těmito slovy cítila se Růža poněkud zahanbena. "Proč vás poslouchám? Myslila jsem při tom, že je to znamenitá látka pro povídku."

"Pro povídku?" tázal se udiven.

"Tak jest. Jsem novinářskou zpravodajkou a proto mne váš případ tak zajímal."

Mladík se na Růžu zděšen zadíval.

"Zpravodajkou? Ale já měl za to, že jste přijela z Čech na výstavu."

"Také, ale mimo to píší do pražských novin."

"Ah, proto jste se mne na vše tak zevrubně vyptávala a za tou příčinou pozvala jste mne k lunči, abych vám svou osobní záležitost do podrobnosti vypověděla?" ptal se skoro bez dechu a při tom si dívku mrazivým pohledem měřil.

Na místo odpovědi kývla Růža hlavou.

"Pak jste opravdu vykonala znamenitou práci," řekl chladně, z čehož Růža vycítila, jak opovržlivě o ní nyní smýšlel a proto se pokusila vše mu objasnit.

"Mou povinností, jako zpravodajky je, abych získávala materiál pro list, abych studovala náladu a smýšlení veřejnosti. Ale váš případ byl opravdu tak mimořádný, že vzbuzoval i můj osobní zájem."

"Nemohu vás déle poslouchat a odpustíte, že již odcházím," pravil zdvořile a vstal od stolu.

Leč Růža položila mu ruku jemně na rameno a pravila: "Neobávejte se, že zneužiji vaši důvěry. No, však případ nepoužiji. Najdu si jinde jinou látku na místo vaší."

"Chcete totiž říci, že si najdete jinou obět'. Nevím opravdu, kterak můžete něco takového a tak klidnou myslí udělat?" odpověd dosud neusmířen.

"Ale většina lidí ráda o sobě v novinách čte," přesvědčovala jej.

"Opravdu? I když mluví důvěrně?"

"Někteří dokonce sami o sobě do novin píší."

"Tomu nelze ani věřit," kroutil hlavou.

"A za uveřejnění pak nám děkují. Každého dne dochází nás celá halda podobných dopisů."

"A ti lidé se nestydí?"

"Docela ne. Leč sedněte si opět a mluvme raději o něčem jiném."

Nerad podrobil se jejímu vyzvání, jež znělo docela upřímně, ale přece dodal: "Tak hezké děvče — jako jste vy, jak mohla jste

nalézt zálibu v takové práci. Tomu nechci ani věřit."

"Je to přece pěkné zaměstnání. A jak jsem vlastně k němu přišla? To je delší povídka."

"Tak mně ji povězte. At' také vím něco o vás."

"Ovšem, ovšem," smála se, "ale povím vám to jen stručně." Nyní mu Růža vyprávěla celou historii svého života, jak úmrtím otce musela opustit universitu a hledat si zaměstnání, aby mohla býti živa a kterak její žurnalistické vlohy dopomohly ji k nejššímu místu.

"Ano, tak jsem osiřela," skončila "a odvrácena byla od své původní dráhy. V Chicagu žil bratr mého otce a před rokem zemřel, což bylo hlavní příčinou, proč jsem sem přijela, neboť jsem po něm něco peněz zdědila. Tak jsem se tedy ocitla tady, a teď —"

"A teď? Co?" ptal se Džim, který ji po celou dobu jejího vyprávění pozorně poslouchal.

"Jsem si to od vás odnesla, že jsem si našla živobytí. První mé zklamání v Americe, kde nikoho nemám a nikoho neznám. Také žádnou zábavu tu nemám. V Čechách je to lepší. Mám tam sice dosti známých, ale z příbuzenstva nikoho. A zábavy? Těch je tam sice dost, ale já zrovna tak moc o ně nestojím."

"Tedy nejsme daleko od sebe," dodal Džim s úsměvem.

"Nejsem také ani příliš hovornou," pokračovala Růža, "ale za to jsem šetrnou a až se domů vrátím, tak si u Prahy zakoupím nějaký domek a budu v něm žít jako poustevnice. Snad kanára neb papouška tam ještě vytrpím."

"Oh, vy se vdáte," smál se Džim. "Takové dívky jako vy, nezůstávají svobodné a zvláště mají-li peníze."

"Možná. Člověk se nemá ničeho odříkat. Avšak muži, s nimiž jsem se až dosud sešla, nejsou vhodni pro ženitbu. Můj manžel musí býti dle mého ideálu". Při těchto slovech povstala a odešli spolu z restaurace.

"Ted" jsem vám na sebe všechno pověděla a doufám, že to bude také mou omluvou za původní můj úmysl. Přěji vám, abyste měl zítra štěstí se svým markyčem," při tom podala mu ruku, kterou Džim upřímně stiskl.

"Což vás víc nesmím viděti?" ptal se smutným hlasem.

"K čemu by to bylo dobré?"

"Byl bych tak rád. Hovor s vámi dodal mi sílu a odvalu. Jistě sem asi zítra zase půjdete. Čekal bych na vás asi ve 4 hodiny zde u Paláce Věd. Pak bychom mohli spolu povečeřet. Co říkáte? Jíte ráda také párky?"

"A jak. Jsem na ně zvyklá z Prahy."

"A jak pak oranžovou šťávu?"

"Tu jsme se naučila pítí teprve zde a chutná mi," odpověděla s pochybností, ale když viděla, kterak Džim stojí před ní pokorně jako malý hoch, bylo jí ho skoro líto, neboť pocítila, že jako ona, tak i tento mladý muž je opuštěn mezi tímto statisícovým davem veselých návštěvníků. Mimo to byl ve vážných nesnázích s markyčem a potřeboval tedy někoho, jemuž by si mohl postěžovat a s nímž by se mohl poradit.

"Dobrá tedy," rozhodla se Růža. "Budu ve 4 hodiny u západního vchodu Paláce Věd. Chcete-li se tedy se mnou setkat!—".

"Budu tady jistě," řekl rychle a tvář jeho se hned vyjasnila.

"Telefonujte mi v poledne do hotelu Y.W.C.A., kde bydlím a nechte mi vědět, jak jste na bance pochodil. Nezapomeňte, budu čekat."

"Určitě, nezapomenu." S planoucím zrakem díval se Džim za dívkou až mu zmizela úplně v davu, kde hledala nové dojmy pro svůj časopis. Přešla mostem, jenž se klenul přes lagunu a spojoval hlavní výstaviště s ostrovem, na němž zbudován Palác elektřiny. Usedla na lávku vedle starší paní, jež na ni působila dojmem venkovanky a pozorovala běh rychlých motorových člunů a lodí, v nichž se projížděli a jezerním vánkem ochlazovali výstavní hosté.

Jeden z člunů zastavil právě u blízkého přístavního můstku, aby přibral několik čekajících lidí a ihned zase za hrkotu motoru odrážel od břehu. V tom ozval se z něho pronikavý výkřik mladé ženy:

"Willy! Willy!" volala zděšeně na mladého muže — patrně asi jejího manžela — a třesoucí rukou ukazovala na malého hochy, jenž jimi na břehu zapomenut, díval se na pestré květiny v záhonech. Člun se vrátil zpět k můstku a za okamžik svírala mladá matka chlapce v náručí.

"Tak jsem se ulekla, že se až třesu," stěžovala si stará paní Růženě.

"Nemohu pochopit, jak může býti matka tak neopatrnou a zapomenouti na své dítě," divila se Růža.

"Ba, lidé jsou velice nedbalí a bezstarostní. Každou chvíli čteme v novinách, že se dítě buď ztratilo, nebo bylo uneseno.."

"Nemůže býti větší brutálnosti, nežli unášeti malé děti. Tací lidé nemají vůbec svědomí."

"A tohle se děje jen pro peníze, jelikož bohatí rodiče jsou nuceni své dítě drazě vykoupit, chtějí-li je mít zdravé opět doma. Jo, jo, to je teď nový raket v Americe."

Růža kývala hlavou a postřehla, že se jí snad naskytá nová příležitost něco vyzvěděti. "Ano, správně jste řekla, paní, nový způsob vydírání peněz." navazovala další rozhovor.

"Sama jsem něco podobného zažila," přiznávala se stará paní.

"Také vám někoho unesli?"

"Mně ne. Moje dcery jsou všechny již provdány, ale měla jsem vážný podíl na jedné takové únosové aféře, která mohla pro mne špatně skončiti."

"Jak že, vy sama? Byla jste účastnicí?"

"Totiž nepřímou. Pomáhala jsem k zachráně malého unešeného hošíka," pravila stírajíc si z očí slzy."

"To mne zajímá."

"Nerada o tom mluvím, jelikož mi to působí vždy špatnou náladu, ale když jsem se vám o tom již zmínila, tak vám to celé vypovím," souhlasila ochotná paní.

"Ani nevíte, jak vás ráda budu poslouchat."

"Přijeli jsme asi před týdnem s mým mužem do Chicaga až z Kalifornie, abychom si také prohlédli výstavu. Čekám tu na něho, jelikož má ve městě nějaké řízení. Původně jsme byli v Texas, ale následkem špatného zdraví mého muže odstěhovali jsme se do Kalifornie, asi 15 mil od Los Angeles, kde jsme si najali malý domek."

Jsou tomu právě asi dvě léta, co vyhlášené filmové hvězdě Sylvii Y. unesen byl 3letý chlapec i přes to, že její dům byl policií strážěn. Několik týdnů před tím dostala herečka varovný dopis, v němž požadováno několik tisíc, jinak že její dítě bude uneseno. Když ale nějaký čas od únosců nebylo nic více slyšeti, považována hrozba za pouhý nejméně žert a pozornost uvolněna.

Když jednoho ráno přistoupila chůva k postýlce malého chlapce, našla ji prázdnou.

nou. V domě nastal veliký poplach a když prohlídka celého domu zůstala bezvýslednou, zoufalá matka pomocí novin a radia oznamovala veřejně, že je ochotna vyplatiti každý požadovaný obnos za vrácení dítěte. Na sta sympatických dopisů denně ji docházelo. Některé byly od profesorů, vědátorů, jasnovidců neb církevních fanatiků a raděno v nich to a zase ono, leč žádný z nich nevedl k stopě po ztraceném děcku. Jeden z dojmů ale přece jen zdál se býti důležitější svým obsahem:

"Sylvii Y.: — Vaše dítě je u nás do břeh ošetřeno. Dosud jsme se neodvážili navázati s vámi bližší styky, jelikož je kolem vás mnoho policistů a novinářů. Chcete-li své dítě dostati zpět, zbavte se té nežádoucí smečky a v časopise X. udejte nám v oznámce deset spolehlivých lidí, s nimiž bychom mohli vejít ve spojení bez zakročení policie.

X X X

K policii, která se případu tohoto horlivě ujal a únosce snažila se ze všech sil vypatrati, ale vždy uvedena byla na falešnou stopu, zoufalá matka hystericky prohlásila:

"Prosím vás, řekněte městu, okresu a státu, aby si ušetřili své peníze a přenechaly mi starost o bezpečné nalezení mého dítěte."

"Ale jak takové zločiny mohou pak býti potlačeny, když těmto raketýrům bude ponechána volná ruka v jejich nekalém řemesle? A k čemu budou také všechny naše zákony?"

"Vzpomeňte jen na Lindberghovo dítě. Pátrala po něm městská i státní policie, vládní detektivové, noviny, ba i celá Amerika a přece bylo nalezeno mrtve nedaleko domova. Těm lidem nezáleží na mém dítěti, ti chtějí jen mé peníze. Nebýt vás, mohla jsem svého chlapce již dávno míti zpět. Prosím vás, nechte mne samostatně jednati."

"Nebudou-li ale viníci potrestáni, takové únosy se budou tím více množiti," namítal šéf detektivů.

"A mé dítě má za to trpěti? Uvažte, že snad umírá v nějakém temném sklepení, jelikož se únosci bojí přinést jej zpět a to k vůli vám. Prosím vás, odejděte a nechte mne na pokoji, jděte!"

Šéf detektivů cítil hlubokou sympatii s nešťastnou ženou a pokrčiv rameny, s úklonou odešel.

Bez porady s policií mladá žena ujala se nyní sama pátrání po uneseném chlapci,—

Jednoho dne sousedka, s kterou udržovala důvěrné styky, vešla k ní do domu a šeptala jí do ucha: "Dnes odpoledne neznámý muž telefonoval mému manželci, že za 25,000 neznamenanych papírových peněz jsou ochotni mu vydati chlapce. Zítra budou opět volati a oznámí, kam mají býti peníze dodány."

Dle dalšího návodu měl soused projeti autem Griffitovým parkem a za golfovým hřištěm do plechové nádoby na odpadky a papíry, balíček s požadovanými penězi měl hoditi. Byl ale varován, aby se snad v pozvzdání nezastavil, aneb někým nebyl následován, následkem čehož dítě by bylo pak usmrceno. Jinak vráceno by bylo ještě téže noci.

Dle daného příkazu všechno bylo správně provedeno, leč dítě vráceno nebylo, neboť nějaký švindlér byl o 25,000 bohatší. Následujícího dne dostala Sylvie jiný dopis:

"Sylvii Y.: — Byli jsme vámi provedeni, neboť peníze přišly do rukou nějakému nepoctivému policistovi, kterých je stále ještě dost v každém křoví. Či chcete, abysme vám poslali na památku kus šatu vašeho dítěte, či jeho prst? Zbavte se ihned všech policistů, aby nám byl umožněn styk s vámi."

X X X

Sylvie zoufale nyní běhala po domě a šíleně volala po dítěti. Radiová stanice nepřetržitě rozlašovala její nárek a slib, že žádané peníze za vrácení dítěte budou vyplaceny.

"V té době přijeli jsme právě do Kalifornie," pokračovala stará paní ve svém vyprávění, "a nastěhovali se do pronajatého domku, v němž nebylo zanecháno nic, mimo staré káry v kůlně, která nebyla asi prodejná. Nebylo tam ani radio, které by spojovalo svět s tímto zapadlým místem a noviny se dostaly z Los Angeles jen když tam některý farmář měl nějaké řízení. Z těch jsme se teprve dočetli o únosu dítěte", vykládala stará paní.

"Jak to muselo býti smutné," přizvukovala Růža.

"Farmáři byli nynější krisí nejvíce postiženi, takže několik jich v tomto malém místě přišlo o majetky a jinam se vystěhovali. Do některých takových prázdných domů nastěhovalo se několik rodin, jež tam byly poslány městem Los Angeles. Ostatní zůstaly stále ještě prázdné a opatřeny byly tabulkou "Na prodej". Na zahradách pěstovaly

vány výhradně oranže neb citrony, z nichž byl hubený zisk.

Krátce na to do jednoho prázdného domku, jenž byl v našem sousedství, přistěhovali se tři muži a jedna žena. V grocer-ním obchodě dověděla jsem se, že se jmenují Brownovi. Dělalí dojem chudých, ale hrubých lidí a k přátelství nezdáli se býti nakloněni. Poznala jsem to po jedné mé návštěvě, když jsem k nim zašla z dlouhé chvíle, neboť jsem z nich dostala sotva několik slov. Za jednoho časného rána zaslechla jsem hrkot automobilu na hlavní silnici, jež vedla z Los Angeles a oknem jsem spatřila, že naši sousedé se teprve vrací domů.

"Josef!" volala jsem na muže, "Brownovi se teprve vrací domů v tak podivnou hodinu. Museli býti pryč celou noc."

"Snad nakupovali v Los Angeles," odpověděl Josef.

Téhož odpoledne ozval se ze vzduchu podivný rachot a když jsme ven vyběhli, spatřili jsme modrý aeroplán, z něhož bylo rozhlašováno:

"Unesené dítě filmové hvězdy Sylvie Y. nebylo dosud nalezeno. Je to 3letý chlapecek modrých očí a světlých kučeravých vlasů. Pátrejte po něm. Odměna zajištěna."

Vrátili jsme se domů a ihned dali se do čtení včera přivezených novin. Na první stránce byla obsáhlá zpráva s obrazem matky a dítěte. Druhého dne zaslechla jsem na zahradě zvuk radia a svému muži ihned řekla:

"U Brownů mají radio a tak ráda bych si je poslechla, je mi tu smutno. Nemáš proti tomu nic, půjdu-li tam na chvíli?"

"Máš-li, Anna, trochu rozumu, tady si budeš hledět svého", odpověděl Josef.

"Půjdu tam jen na chvíli. Snad se tam dovim něco nového o ztraceném dítěti."

Když Anna zaklepala na dveře sousedů, všichni uvnitř rychle vyskočili, jakoby do nich střelil. Nejstarší z mužů zvolna přistoupil ke dveřím a opatrně je pootevřev, zvolal:

"Tak co?"

"Zaslechla jsem, že máte radio," oslovila jej Anna.

"Máme," hrubě odpověděl.

"My je dosud nedostali."

"Ne?"

"Nemohla bych si je u vás poslechnouti?" —

"Stará je nemocna. Nejde to."

"Oh, nevěděla jsem to," odpověděla havě, "snad tedy až někdy jindy."

"Nemožná."

"Nic nového o únosu?"

"Jakém únosu?"

"O únosu dítěte Sylvie Y?"

"Kdo je Sylvie?"

"Což jste to neslyšeli, neb v novinách nečetli?"

"Ne."

"Vždyť té nešťastné paní byl unesen 3letý hoch."

"Ták?"

"Každá malá zprávička o něm by ji potěšila."

"Možná."

"Oh, zcela jistě."

Muž se zamračil a pravil: "Ona jej může dostat zpět bude-li chtít. Vydělává lehce velké peníze a neubliží jí to, když se rozdělí s chudými. Má-li dítě opravdu tak ráda, tak jim dá, co chtějí."

Odpověď ta Annu zarazila a nežli se vzpamatovala a omluvila, ozval se z radia hlas filmové hvězdy: "Oh, Boby! Kde jsi Boby?"

Současně ze světnice ozval se výkřik dítěte: "Mamá! Mamá! Ma —". Hlas jeho byl ale náhle umlčen někým, kdo mu rukou zakryl ústa.

"Oh, vy máte také dítě!" vypravila ze sebe Anna v překvapení. "Nevěděla jsem o tom."

"To je bratrovo. Včera jsme je přivezli."

Mezi tím hlas Sylvie rozhlašoval radiem, že je ochotna vyplatit jakýkoliv obnos za navrácení hocha a prosila, kdo jej přechová, aby mu věnoval tu nejlepší péči, že dítě je nemocné a potřebuje každého dne dávku olivového oleje, hodně mléka a též čerstvé ovoce.

"Vaše dítě zdá se býti také nemocné. Poznala jsem to na hlase," připomínala Anna ve dveřích. "Dáváte mu také olivový olej?"

"Ne."

"Tedy mu jej raději dejte. A nemáte-li jej doma, přijďte si ke mně, mám jej dosti. Přďte kdykoliv. Vychovala jsem tak čtyři děti."

"Dobrá, přijdu," odpověděl muž a praskl jí dveřmi před nosem.

Anna se vrátila domů celá rozrušena a sdělila svému muži zprávu, že u Brownů mají dítě a vyslovila podezření, že to může býti zcela dobře dítě Sylvie Y., které na

její volání radiem odpovědělo křikem "Mamá! Mamá!"

"Nejde mi do hlavy, že by si vybrali právě toto místo k jeho skrývání?" odpověděl nedůvěřivě Josef.

"Lepšího úkrytu přece nemohli nabýt, nežli toto poloopuštěné místo, kde jsou domky daleko od sebe vzdálené a mezi stromy skryté. A pak není odtud daleko do Los Angeles."

"Kdyby to byli skuteční únosci, byli by tě zcela jistě poslali na onen svět, kdyby měli jistotu, že je máš v podezření."

"Ale to dítě, to dítě a jeho volání "Mamá!" Neměli bychom to raději oznámit místní policii?"

"To tak!" Je-li to vskutku hledané dítě, tak by je bez odkladu zabili, jak by se policie k domu přiblížila. Nejlip bude, Anna, když se budeš starat o své vlastní věci a necháš Brownů na pokoji. Alespoň si prsty nepopálíš."

Ani slovičkem se Anna nikomu o tom nezminila, ale za to tím větší pozornost věnovala Brownova domku. Dítě nikdy nebylo ven vzato, kdežto muži často autem na delší cest vyjžděli. Hoch z grocerního obchodu, který tam donášel objednané zboží byl Annou častěji důvěrně na některé okolnosti dotazován.

"Ano, viděl jsem to dítě," odpověděl, "když za ženou vyšlo z kuchyně, která jej tam ihned zpět zahнала. Zdá se, že je nemocné, neboť silně kašle."

"Nemá snad modré oči a světlé vlasy?" tázala se dále.

"Oči jsem neviděl, ale vlasy má rudé."

Tím byla Anna ve svém podezření zklamaná. Jak by ráda Sylvii ku ztracenému dítěti dopomohla. Ale dle okolností, jež zjistila, Brownů dítě bylo nepochybně jinou ubohou obětí nesvědčitých rodičů. Ubohý malý tvor.

Následujícího dne asi o 10. hodině večer ozvaly se před domem spěšné kroky a prudce bylo zabušeno na dvěře. Josef uchopil ručnici, již měl státí připravenou. Při otevření vešel dovnitř jeden z mužů od Brownů, jenž zdál se býti velice ustrašen.

"Máte trochu toho olivového oleje? Dítě je hodně nachladlé a zdá se, jakoby mělo umřít. Snad mu to prospěje, když mu dáme trochu toho oleje," pravil chvatně.

"Ale člověče, člověče, snad nechcete umírající dítě zachrániti olivovým olejem?"

To je trochu pozdě. Nejlépe bude, když se na dítě sama podívám a uvidím, co se dá dělati, nežli zavoláte lékaře," prohlásila Anna.

"Nechceme lékaře. Nevěříme jim," po těchto slovech zase rychle odešel.

"Joe, já se tam podívám."

"Nepůjdeš nikam. Vždyť tě tam nechťejí."

"Ale já tam přece jen půjdu. Snad myslíš, že nechám to dítě umřít bez pomoci? Zač bych stála? Jakou bych to byla ženou? Zatím připrav a vyjed' s károu, abys mohl ihned přivésti lékaře, kdyby se přece pro něho rozhodli. Myslím, že je tam ještě dosti gasolineu. Drž motor v chodu, abys mohl hned vyjetí."

"Já povídám ale, že tam nepůjdeš."

"Chceš tedy, abych si po celý život vyčítala, že jsem vražednicí? Ne, ne, Joe." Na to jej spěšně políbila a odešla.

Josef bezradně za ní kýval hlavou, ale poslechl, a udělal vše, co mu nařídila. A zatím co z kůlny vyvážel káru, Anna spěchala k Brownům přes zahradu, nesouc s sebou flanelové příkrývky, gumový vak na horkou vodu, hořčicový prášek, pilulky a syringe. Když vešla do světnice, nalezla celou rodinu nad dítětem skloněnou. Spěšně odstrčila muže stranou.

"Dejte sem dítě!" zvolala rozkazujícím hlasem na ženu, jež je měla v náruči. Na nejbližší židli se pak posadila a jala se dítě prohlížeti, jehož útlé, jehož tělíčko zdálo se býti kost' a kůže. První co Anna ihned zjistila bylo, že vlásky jeho byly čerstvě obarvené. Musela se silně ovládnouti, aby po tomto objevu hlasitě nevykřikla.

Potom začala rozkazovati: "Připravte rychle horkou vodu, nějaké ručníky, dále pak alkohol anebo whiskey."

Když všichni odešli, sklonila se nad dítětem a zašeptala mu do ouška: "Boby! Boby!"

Dítě pootevřelo zavřená víčka a upřelo na Annu své modré umdlené oči a sotva slyšitelným hláskem odpovědělo: "Mamá!" Zesláblou ručku chtělo pozvednouti, ale ta opět bezvládně klesla zpět. Anna rychle poznala, že byla velice slabá naděje na zachránění dítěte, ani i kdyby zůstalo další noc v témže místě. Zároveň byla jista, že ti padouši nechají dítě raději zemřít, nežli aby zavolali lékaře a tím ohrozili svou svobodu. Kdyby ale poznali, že je má v podezření,

byli by se skryli v jiná místa. Zde se muselo něco bezokladně státi a to velice rychle.

Když se Brownů opět vrátili s věcmi, které na nich žádala, položili je mlčky a poslušně, jelikož věděli, že úmrtím dítěte přišli by o tučnou kořist. Proto jim na tom velice záleželo, aby dítě bylo zachráněno. Anna ale měla již svůj plán připravený.

"Dítě možno jen zachrániti lékem, jež mne naučila má matka dělati. Vy, paní, uvařte v největším hrnci neb vaničce vodu, tak aby byla co možno nejhorčejší. Viděla jsem, že máte na zahradě hlohovičník. Nic není lepšího proti nemoci dítěte nežli hlohovičník. Jeden z vás může mi s vrcholku stromu přinést kus zdravé jeho kůry. Jiný at' natrhá čerstvé listy z olivových stromů, jichž je na zahradě dosti. Dále potřebuji několik zdravých citronů, abych ze všeho mohla uvařit lék a dítě uzdravit. To vše ale musí se státi co možná nejrychleji," rozkazovala Ann.

Nyní nastal křik a hlomoz, do něhož se mísil ohlas vzdalujících kroků.

Kritický okamžik nastal. V největším spěchu zabalila Anna hošika do vlněných dek a uchopivši je v náruč, vyhoupla se na postraní okno a zmizela v tmavé noci. Větve hustě vysázených stromů šlehaly jí prudce do obličeje, ale Anna na to nedbala, ale tisknula dítě k nadřím, chvátala k místu, odkud blikala slabá záře světel připravené káry. Byl také již největší čas, neboť z Brownova domku ozvaly se zmatené hlasy a klení. Tichou nocí rozlehl se výstřel a zaselestění listů na blízkém stromě oznamovalo místo kudy náboj proletěl.

"Rychle Joe, vezmi s sebou ručnici," volala na něho již z dále a ujížděj k Los Angeles tak jako d'ábel."

"Rychle, rychle!" volala na něho netrpělivě, zatím co sjížděl s károu na hlavní cestu. "Ted' shasni světla a ujížděj. Je to ono unesené dítě, jak jsem se domnívala," řekla polodušeným hlasem a ohlížela se roztržité zpět.

Ještě však nebyli ani 500 kroků vzdáleni, když Anna spatřila, jak Brownů vyvážejí svůj automobil z kůlny, jenž byl rychlejší nežli jejich stará hrachovina.

"Zahni ted' na pravo, Joe, a zastav za oním hustým stromem."

Sotva dostali se do stínu starého stromu, když Brownů auto mihlo se kolem jak blesk.

"A nyní otoč káru," velela Anna. Jedva ale motor začal pracovati, volala již zase: "Kš—, kš—, vračej se."

Brownů automobil dojel až ku konci postani cesty a ujížděl silnicí směrem k Los Angeles. Nyní nezbylo uprechlíkům nežli se pustili po lních cestami a později zabočiti zase na hlavní silnici. Až dosud šlo vše dobře, ale když ujížděli potom původním směrem k městu, zpozorovali, že se proti nim blíží opět Brownů automobil, jež poznali dle světel, z nichž jedno bylo matné. Byla to zoufalá jízda, při níž křížením cest snažili se Brownů dopadnouti uprechlíky s dítětem. Kritická chvíle nastala a ted' muselo se něco rozhodného státi, mělo-li dítě býti z jejich drápů zachráněno.

"Podej mi ručnici, Joe," zvolala Anna na svého muže, "musíme je zastavit, nežli bude pozdě."

Beze slova podal jí ručnici, ale za chvíli vykřikl: "Poznáš-li je určitě, vypal na ně, Anna, oba náboje."

Zabalené dítě položila šetrně na sedadlo a hlavě ručnice položila na rameno svého muže. Nyní zamířila a v zápětí otrásla vzduchem oblušující rána.

"Myslím, že jsem je všechny najednou pobila," vykřikla Anna vítězně. Nezabila však nikoho, ale prostřelila jen pneumatiku předního kola.

Auto Brownů stočilo se s cesty a tichou nocí ozval se křik a zuřivé klení. Po výstřelu jakoby náhle ze země vyvstali, objevili se po obou stranách káry dva policisté na motorcyklech. Po stručném vysvětlení, co se stalo, kvapili ihned k poškozenému autu, které ale našli již prázdné. Po únoscích nebylo již více žádné stopy — — —

* * *

Ve svém nádherném bytě v Los Angeles seděla Sylvie obklopena svými přáteli, jako socha. Připadala, tak jakoby sestárla o několik let. Vyhaslým zrakem dívala se tupě na své okolí s myšlenkou jakoby bloudila v dále. Při zahrnutí telefonu jeden z přítomných mužů na volání odpověděl a za okamžik rozrušen zavěsil zase sluchátko a k ostatním volal:

"Dítě bylo nalezeno! Sylvie! Sylvie! Bobby byl nalezen!" Leč nešťastná matka přijala zprávu tu docela chladně a zavrtěla při tom hlavou.

“Nedám se již více oklamati. Tolikrát již bylo mé dítě nalezeno, jenže to nikdy nebyl můj Bobby. Ne, ne, nenechám si nic podobného namluviti,” pravila a odvrátíc svou hlavu od ostatních, zadívala se opět do prázdna. Nikdo se neodvážil tuto její ponuru náladu rušiti, neboť každý z nich věděl, že tolikráte byla ve svém horečném očekávání zklamána falešným poplachem, že její hošík byl nalezen. Vždyť sami pochybovali o pravdivosti této nové zprávy.

Před domem Sylvie ozval se zvuk policejní sirény a po zazvučení vešel dovnitř šéf detektivní úřadovny a slavnostně ohlašoval:

“Nuže, Sylvie, tentokrát máme opravdu vašeho zmizelého synáčka.”

Sylvie se při jeho slovech trpce usmála a snažila se býti k němu co nejzdvořilejší, neboť byla přesvědčena o tom, že jí chtěl ze všech sil pomoci. Na pokyn šéfa v průvodu dvou detektivů vstoupil do salonu Joe a ustrašená Anna, nesoucí dítě zaobalené v příkrývkách.

Sylvie zadívala se na přinesené dítě, které ale nepoznala, neboť první co upoutalo její pozornost, byla jeho rudá hlavička.

Anna teď přistoupila blíž a rozechvělým hlasem opakovala: “Přinesli jsme vám skutečně vaše synáčka, Sylvie. Ti lotři však uprchli, když jsme jim dítě vzali.”

“Děkuji vám za vaši námahu,” odpověděla Sylvie znaveným hlasem, “ale můj Bobby — Bobby měl—”

Při vyslovení jména “Bobby” vyhublé tělíčko dítěte se pohnulo a zvednuše ručku, slabě zavrňelo: “Mamá!”

Jakoby mocnou silou vymrštěna, vyskočila Sylvie a s pronikavým výkřikem vrhla se na dítě, snažíc se je uchopiti. Leč tak jako bleskem zasažena, klesla náhle u nohou Anny, která z rukou dítě nepustila, ale usednouc, vedle Sylvie na zem, jemně jej složila v její náruč. Sylvie oživila a radostí slzíc celovala jeho ubledlé tvářičky a malé ručky. Položený smích dral se jí nyní z hrdla, ale pojednou její hysterie ustala, tak jakoby tajemná ruka zakryla jí ústa. Tělíčko se více nepohnulo. Bobby byl studený — — dítě bylo mrtvé — —

“Tak jsem vám vypověděla celou tu truchlivou událost o únosu, na niž si nerada

vzpomínám. Dlouho, dlouho jsem litovala ubohé mladé matky, která tímto neurvalým způsobem přišla o své dítě.”

“Jak smutné bylo zakončení celé události,” vzdychla Růža. “A což ti lidé, nemstili se vám pak za to, že jste jim překazila jejich hanebné plány?”

“Myslím, že se v ta místa více neodvážili, jelikož dobře věděli, že policie po nich pásla..”

“Ale jejich společníci? Ti bývají obyčejně v dobrém úkrytu, zatím co jejich náhonci pracují,” tvrdila Růža.

“At’ již měli jiné společníky nebo nic, my se o to více nestarali a také jsme v onom příšerném místě nezůstali a vrátili se zpět do Texas. Ale za nějaký měsíc zdraví mého muže zase nás zahnal do Kalifornie, jenže jsme si vyvoili jinou stranu u Los Angeles a tam jsme setrvali až do dnes.”

“A od té doby žili jste v klidu?”

“Nikdo nás neobtěžoval. Noviny přinesly podrobnou zprávu jak onen únos skončil a že dítě v náručí matky zemřelo. Lotři věděli tedy dobře, že by to bylo bezúčelné, aby se vrátili a pak svoboda jim byla milejší.”

“Tedy dopadení nebyli?”

“Ale kde pak. Takových případů je málo, kdy se policii podaří takové padouchy schytati. Vždyť to čtete v novinách také.”

“Nejsem se zdejšími poměry dosud obeznámena. Přijela jsme do Ameriky k vůli výstavě.”

“Opravdu?” zadívala se stará paní na Růžu udiveně.

“Ano, jsem tu teprve krátký čas.”

“Tak, tak. A smím věděti odkud jste přijela?”

“Z Prahy.”

“Tedy z Čech. Vidíte, chystáme se tam na návštěvu již od ukončení války, a tak rádi bysme se tam podívali, ale nemoc mého nám v tom stále brání.”

“Podivili byste se, jaký změna se za ten krátký čas z Čech stala.”

“Věřím, věřím vám. Ale my bysme to sotva dovedli rozpoznat. Jsme zde již mnoho let.”

“To je škoda, že tam nemůžete jeti.”

“Vždyť mého to nejvíce mrzí. Tak pojedete zase zpět’ vid’te?”

“Ano, asi za týden.”

“Tak brzo? Vždyť jste řekla, že jste tu teprve krátký čas.”

"Ano, tak jest. Povinnost mne ale volá zpět a pak je zde pro nás dosti draho."

"Tedy si na mne také vzpomeňte, až budete zase v Praze."

"Ba že vzpomenu. Vždyť jste mi vypo-
věděla tak zajímavou událost a děkuji vám
za to."

"Oh, to je v pořádku. Alespoň nám ušla
dlouhá chvíle. Přeju vám, abyste měla
šťastnou cestu při zpáteční jízdě. A hlavně
při plavbě po vodě," loučila se stará paní
s Růžou, která zatím vstala a po přátelském
stisknutí ruky dojata odcházela. —

Schylovalo se již k večeru a nebyla doba
daleká, kdy výstavní prostora ocitne se opět
v záplavě elektrických světél. Růže však
stále tanula na myslí tragická únosová udá-
lost a proto nebyla v náladě, aby strávila
večer na výstavišti. Rozhodla se tedy, že
bude doma psáti a vzpomínati na Prahu,
která jí stále přec jen chyběla.

Následujícího dne odpoledne Džim seděl
nedočkavě na lavičce u Paláce Věd a ne-
trpělivě díval se k hodinám na věži, z nichž
ozvaly se čtyři údery. Ted' musí Růža při-
jít každou minutu, pomyslí si a pak jí řek-
ne, že se zítra opět vrátí domů, neboť na
bance mu dnešního rána odmítli prodloužit
markyč a tím byla farma pro něj ztracenou.

"Poněkud jsem se opozdila," volala Rů-
ža an Džima ze zdáli, který jí chvátal na-
proti.

"Jsem rád, že jste přišla. Měl jsem již
strach, že vás nespattřím."

"Tedy jste mi nevěřil?" škádčila jej.

"Oh věřil, jistě věřil, ale něco vás mohlo
zdržeti a pak bych se s vámi víc nesetkal."

"Proč jste mi netelefonoval? Přece jste
slíbil," pravila a zavěsíc se v jeho rámě, šla
s ním dále po výstavě.

"Povím vám to později," ujišťoval Růžu
a po jejím boku zapomínal na všechny své
nesnáze.

Procházeli spolu jednu budovu za dru-
hou a obdivovali se různým novým vynále-
zům a moderním vymoženostem pokrokové-
ho století. Džima velice zajímala předhisto-
rická zvířata, umístěna před vchodem do
budovy Sinclairovy.

"Tyhle obludy mohly býti tehdy oprav-
dovým postrachem. Ale lidé snad žili spoko-
jeněji, neboť nebylo žádných markyčů ani
peněz."

"Ale neměli takové pohodlí, jaké dnes
máme a to něco přece znamená, ne?," smála
se a při tom se podívala na své zápěstní ho-
dinky. "Jak ten čas rychle ubíhá, vždyť jde
již na osmou. Ani jsem nevěděla, že je tak
pozdě a že jsme dosud nevečeřeli. Pojd'te",
zvolala a táhla jej směrem k belgické osadě,
kde se usadili v rohu u stolu. Na to od čisní-
ka objednala večeři a pivo pro oba.

Osada nebyla v tuto hodinu návštěvníky
příliš přeplněna a výstavní ruch jen slabě
pronikal vysokým zdímem, ji obkličujícím.
Bylo zde ticho a pološero.

"Na co myslíte?," tázala se mladíka,
který se mlčky díval na sklenici pivo.

"Myslím si, jak by bylo smutno bez
vás", odpověděl ostýchavě.

"Jste tedy rád v mé společnosti?," smála
se čtveračivě.

"A jak, ani nevíte!"

"Proč zrovna se mnou jste spokojen?"

"Protože jste tak upřímná a sympatická."

"To jsou jiná děvčata také."

"Ale ne tak, jak jako vy. Já se děvčat
dosud málo všimal."

Růža se naň dlouze zadívala a mlčela.
Džim neodvážil se jí dívat do očí.

Hodně již se setmělo a na obloze obje-
vila se již světla výstavních elektrických
reflektorů, jež připomínala, že svět přešel
z kouzla denního života do pozoruhodné do-
by moderní vědy.

"Je zde smutno, pojd'te, zde nezůstan-
me. Večer jest krásný, necht' jej tedy uži-
jeme," zvolala a zavěsíc se opět v jeho rámě,
vracela se s ním zpět k laguně, na níž se pro-
háněly osvětlené lodice a gondoly.

"Což abychom se také projeli?" tázala
se Džima.

Podíval se na ni v rozpacích, ale Růža
mu porozuměla a bez dalšího slova vlékla
jej k můstku, kde právě stála jedna prázdná
gondola.

Usedli spolu do intimního šera záclonou
zakrytých sedadel a měli to štěstí, že právě
dostali italského plavčíka, jehož zvucný te-
nor rozléhal se po tiché hladině jezerní.
Džim dotkl se vedle položené ruky Růženiny
a mlčky ji stiskl. Lehké špouchání vln do-
provázelo plavčíka, který pěl píseň "Santa
Lucia". Gondola zvolna plula po laguně, jež
se třpytila zlatorudými a smaragdovými bar-
vami, vykouzlenými světlem elektrických
reflektorů a ozářených výstavních budov.

Sporý jejich hovor byl veden jen šepem a tak byli zabrání tímto magickým obrazem, že ani nepozorovali, že gondola u můstku již zase přistála.

Růžena ochotně zaplatila dva dolary za tuto romantickou jízdu po vodě, jež jí poskytla tak příjemnou chvíli. Od můstku ubírali se kolem laguny a usadili se na jednu opuštěnou lavičku.

"Nuže, teď mi povězte, proč jste mi netelefonoval?" útočila.

"Myslel jsem, že je to zbytečné, když mne ráno v bance odmítli."

"Předvidala jsem to."

"Jinak byli ke mně velice zdvořilí a též tvrdili, že můj majetek je dobrou jistotou. Rádi by mi pomohli, ale mají prý obtíže s velkými obnosy. Tisíc dolarů, jež mám na hotovosti, k tomu nestačilo. Není to divné, že peníze tolik znamenají?"

"Nejsou ale vše," namítla s úsměvem.

"Ba jsou. Rozhodují ve všem."

"Ne ale u mne."

"Avšak u mne jistě," zvolal, "Kdybych měl peníze, tedy bych mohl—", na okamžik se zamlčel, pak ale dodal: "— tedy bych mohl lecos říci a snad dostat, co bych chtěl."

"Ale nemohl byste si, ku příkladu, koupit naši rozmluvu," vykládala jemně.

"To ne. Ale dal bych za to —"

"Za co? Co máte na mysli?" dívala se na něho upřeně.

"Dal bych za to všechno, kdybych mohl dostat, co bych chtěl. Ale není to možné," dodal smutně.

Růžena jej mlčky poslouchala a sympaticky se naň dívala.

"Není to podivné, jak my jsme se setkali? Vy a já. Mně bylo hned veseleji, když jste na mne promluvila."

"Mně tu bylo rovněž teskně, jelikož jsem zde nikoho neznala. Šťastná náhoda nás tedy sblížila."

"Ano, ale teď když odjedu domů, tedy vás už více neuvidím."

"Bude se vám po mně stýskati?" tákala se jej polotichým hlasem.

"Ba že bude a jak. Byly to krátké, ale příjemné chvíle," pravil smutně a sklopil hlavu. Náhle však jako pod nějakým silným dojemem vybuchl:

"Růžo, není to hrozné?"

Pozvedla k němu své velké modré oči a mlčky kývla hlavou.

"Růžo, vy víte, že vás mám rád, ale nemohu si vás vzít, protože bude teď bez domova."

"Opravdu vám jej tedy vezmou?"

"Zcela jistě," odpověděl trpce. "Co si pak počnem —, ah, nechci na to ani myslet."

"To je opravdu velice smutné," pravila.

"O mne ani tak nejde, neboť já se ve světě nějak již protluču, ale co se stane s ubohou babičkou a s dětmi. To mne připravuje skoro o rozum. Není to zoufalé, Růžo?"

"Snad by se přece jen někdo ještě našel, kdo by váš markyč koupil. Sám jste tvrdil, že je dobrý."

"Je, ale kdo jej dnes koupí? Vždyť je na tisíce takových dobrých markyčů, ale nikdo je nechce, protože se každý bojí o peníze. Ne, to je nemyslitelné."

"A přece vím o někom, kdo by jej koupil," pravila odhodlaně.

"Oh, nežertujte, Růžo, mně není do smíchu."

"Já to myslím docela vážně."

"Ale kdo by byl tak zpozdilý —" odpověděl nedůvěřivě.

"Já. Neboť jsem jej koupila."

"Vy —" vyhrkl zděšeně.

"Ano, já."

"Že byste se odvážila?" zvolal skoro drsně.

"Tak jest. Dnes odpoledne jsem jej koupila."

"Šílíte snad, Růžo?"

"Ne. Jak vidíte, jsem při zdravých smyslech. Na bance žertovali, že jsem dobrou spekulankou a proto jsem váš markyč koupila," vedla svou.

"Ale kde—kde jste vzala na to peníze?"

Růžena se v duchu usmála.

"Vždyť přece víte, že jsem po zemřelém strýci zdělila šest tisíc a za ně jsem koupila americké vládní bondy. Já sice bondům mnoho nerozumím, ale tolik vím přece, že jsou dobré. A ty jsem právě na bance za markyč složila."

"Tady je markyč —."

"— přepsán na mé jméno, ano. A tím byla celá věc vyřízena."

"Ne, ne. Nemohu tomu ani uvěřit."

"A přece je tomu tak. Jestli mi nevěříte, můžete se na bance na to přeptat."

"A to—to jste udělala, Růžo, pro mne?"

“Ani sama nevím. Ale vím jenom tolik, že toho nijak nelituji, a jsem přesvědčena, že to samé udělal byste i vy **pro** mne. **Není** liž pravda?”

“Oh, jistě že udělal,” zvolal horlivě. “Tedy babička a děti —,” dodal radostně.

“Jsou teď v bezpečí. Ty jsem **právě** měla stále na mysli.

“Jak jste hodná, Růžo.”

“Jenom žádnou chválu,” bránila se.

“Jak se vám budu moci za vše odvděčiti?”

“Budete-li se dobře starati o svůj majetek a své milé.”

“To také budu, to vám slibuji a uvidíte, že budete se mnou spokojena. A nebude-li vám něco vhod, můžete mne pak za to pokárati.”

“To bud asi těžké, jelikož zde nebudu.”

Mladík se na Růžu zděšeně zadíval a

“Snad. Mám také své povinnosti a proto musím odejti. Ale po roce se sem **opět** vrátím a pak vás navštívím a možná — možná — kdož —”

“Oh, Růžo, dahá Růžo, budu na vás po cený ten čas trpělivě čekat,” horoval a při tom ji svíral v náručí.

Nebránila se více. Pocit dosud nepopsaného blaha projel jejím tělem a slabá závrat' hrozila zbavit ji smyslů, při čemž cítila, jakoby unášena byla neznámou, neodolatelnou silou daleko — daleko do nekonečna. Bylo tou kouzlo, kterému těžko bylo odolati a jemuž zvláštní magickou silou dodávala lesknoucí se hladina laguny. Náhle však jakoby procitla z příjemného snu, vybavila se z jeho náruče a rychle povstala.

“Jak to od vás nerozumné, skoro byste mne byl zbavil rozumu,” pravila tiše a plaše se ohlížela.

Sheddovo akvarium jest jednou ze znamenitostí, kterou by si měl prohlédnouti každý, kdo navštíví Chicago. Nalézá se v Grantově parku, přímo u severního konce loňského výstaviště. Jest v něm 132 nádrží, v kterých žije asi 7.000 ryb mořských a sladkovodních a kol 600 druhů je zastoupeno. — Na zhudování a vydrťování akvaria odkázal chicažský ochodník John G. Shedd tři miliony dollarů.

pak třesoucím hlasem se tázal:

“Tedy zase odjedete?”

“Ano. Víte přece dobře, že jsem zde jen na návštěvě.”

Neodpověděl na to, ale svěsil smutně hlavu a za okamžik uchopil její ruce a vřele je líbal.

Růža velice dojata jeho otevřeností, — zvolna pozvedla jeho hlavu a zadívala se mu do očí, jež měl plné slz. Pak se k němu něžně naklonila a políbila jej na čelo.

“Oh, Růžo!” volal v zanícení, “Jak vás mám rád.”

“Jen tiše, tiše, bláhově,” zakrývala mu rukou ústa, “jen žádnou sentimentálnost. Zde není pro ni místa.”

“A vrátíte se zase zpět?” tázal se potom bázlivě.

Mladík stál pokorně a neodvážil se promluvit.

“Pojďte, již je čas k odchodu,” zvolala a ubírala se po jeho boku cestou kolem italského pavilonu k “Aleji praporů”, opouštějící významná místa prvního jejich setkání.

Na věži právě odbýjela 11. hodina noční. Hvězdnatou oblohou křížila se světla mocných reflektorů intensivní záře tisícových elektrických žárovek měnila výstavní prostor v tajemnou pohádkovou říši, již opouštěla tato mladá dvojice, aby se ostatními návštěvníky vrátila do reálného všedního života.

Kolik takových náhodilých příhod a romancí byla svědkem památná místa Výstavy světového pokroku, o nichž svět se sotva asi dozvěděl? —

Po mormonské stezce.

NAPSAL LADISLAV J. FLÍGL.

ČRTA Z DĚJIN
MORMONSKÉ
CÍRKVE.

TISÍCE turistů, kteří každé léto konají cestu do národních parků Zion a Brice v jižním Utahu neb k velkému kaňonu v severní Arizoně, zastaví se v Salt Lake City a čím déle tam prodlí, tím více se jim bude zdát, že jsou v jiném světě. Je to krásné a moderní město, na první pohled jako jiná velká města americká, ale přece se neubráníte myšlence, že je to něco jiného, skoro cizího. Salt Lake City není pouze hlavním městem státu Utah, je také hlavním městem mormonů či podle úředního jména církve Ježíše Krista svatých pozdějšího dne. To vysvětluje, proč se turista, jenž přijde do Utahu, cítí jako v jiném světě. Jsou-li městské budovy stejné jako jinde, vyjma toho, že celý vzhled města je nevšedně krásný, zdá se vám, že obyvatelstvo jest jiné. Jsou to potomci mormonských pionýrů, kteří dosud nezavrhli starých tradic a zvyků svých otců. Ve všem jsou moderní, jen jejich víra nepodléhá moderním názorům. Mormonství v Utahu jest nejbližší pojmu o státní církvi, avšak ani to není správné. Správnějším by bylo, že je to stát kontrolovaný církví. Není to pouze církevní organizace, ale také mocná organizace průmyslová a obchodní. Hlava mormonské církve vždycky byl a dosud je také předsedou mnoha velkých průmyslových organizací a věrně kráčí v šlepečích prvního mormonského presidenta Brigham Younga.

Mormoné byli vždycky posmíváni a často nenáviděni a krutě pronásledováni, ale nebýt jich, byl by Utah dosud nehostinnou pouští a krajem kaňonů a hor a snad jediný strom by nebyl nikde k spatření. Dnešní Utah je pomníkem práce mormonských pionýrů. Místo, kde nyní stojí Salt Lake City, bylo před příchodem mormonů také pouští a ještě dnes, když někteří části města se podobají krásné zahradě, jest tam na jedné ulici ukazován první strom, který mormoni zasadili. Postavili kolem něho plot a pečují o něj jako o nejvzácnější památku.

Mormonská církev stala se v uplynulém půlstoletí velice mocnou politicky i finančně. Její majetky jsou ohromné. Mormonský chrám v St. Lake City stál čtyři miliony dolarů a byl stavěn 40 roků. Nevěřící nemají do něho vstup, ale turisti mají volný přístup do tabernaklu, v němž jest 8,000 sedadel a akustika je tak výborná, že můžete seděti v kterékoliv části obrovské budovy a jasně uslyšíte každé slovo třeba na druhém konci pronesené a zvuk varhan je všude stejně slyšitelný. Tabernakl je 250 stop dlouhý, 150 široký a 80 stop vysoký a k jeho stavbě nebylo použito jediného hřebíku.

Vše jest dílem prvního mormonského presidenta a prvního guvernera území Utah Brigham Younga, jenž byl velkým vůdcem svého lidu, znamenitým organisátorem a obchodníkem, jenž dovedl spojovati náboženství s obchodem a železnou rukou vedl svoji církev k bohatství a politické moci. Nejsou to více tlupy náboženských fanatiků. Nýbrž církev organisovaná na obchodních základech a když roku 1890 zrušili mnohoženství, přestali být nenáviděni a opovrhováni. Od té doby se mnoho změnilo, avšak církevní správa zůstává stejná jako před stolety. Věřící se každý rok sejdou v chrámu v Salt Lake City ke konferenci, jíž předsedá prezident církve, po jeho boku sedí dva rádčové a dvanáct apoštolů a vyřizují všechny církevní i finanční záležitosti. A prezident je stejně všemocným pánem, jež každý poslouchá jako Brigham Younga před třemi čtvrtěmi století.

Zakladatelem mormonské církve byl Josef Smith, o němž historikové praví, že byl fanatickým evangelistou, málo věrohodným a velice nespolehlivým. Kdysi před rokem 1830 vyprávěl, že se mu zjevil anděl, jenž mu řekl, aby šel na horu Cumorah (Smith bydlel v Palmyra, N. Y.) a tam vykopat dvě zlaté desky, na nichž jsou vyryty články nového a pravého náboženství. Vedle desek byly tam brýle, které měly místo skel kameny, s jejichž pomocí mohl přečíst slova

na deskách. Nikdo tomu nevěřil, lidé považovali jeho objev za podvod, ale později se přece někdo našel, jenž mu půjčil peníze, aby mohl písmo z desek vydati tiskem pod názvem "Kniha mormonů." Knize se nedostalo valného povšimnutí a bylo tvrzeno, že větší část byla opsána ze starého zákona.

Později mu přinesl anděl jiné poselství oznamující, že byl vyvolen, aby vedl věřící do nového Sionu, aby tam žili a čekali soudného dne. Na jaře roku 1830 založil na základě tohoto poselství novou církev pod názvem církev Ježíše Krista, k čemuž později přidáno "svatých pozdějšího dne." Z počátku byli členy církve pouze jeho příbuzní a několik přátel a Smith se s nimi odstěhoval do Kirtland, O., v naději, že tam nalezne větší pochopení. Zde mu štěstí skutečně více přálo a mezi novými členy nalézal se též Brigham Young a jiní pozdější vůdcové. Byl dobrým organisátorem a vzdor tomu, že jeho pověst nebyla nejlepší, počal se kruh jeho věřících množit a také jinde byly zakládány mormonské kolonie. Jedna byla založena v Missouri a Smith se tam odebral s členy kirtlandské kolonie, ale nedostalo se jim přátelského uvítání. Missouriští farmáři mormony nenáviděli a prorok přišel právě, když je vyháněli ze svého okolí. Bylo to spojeno s krveprolitím, při němž mnoho mormonů bylo zabito a jejich majetek zkonfiskován, avšak mormoni se nevzdali bez boje a farmáři také měli dost mrtvých a raněných. Silnější a odvážnější mormoni se spojili v tlupu "mstvicích andělů", pod jménem "synové Dana", později zvanou Danitové, kteří zavraždili množství farmářů, takže guvernér povolal milici, aby učinila vraždění přítrž.

Porota pak odhlasovala žaloby pro vraždu na Smitha a jiné mormony a tito uprchli přes řeku Mississippi do Illinoisu. Zde se usadili v malé osadě Commerce, kterou Smith pojmenoval Nauvoo, což prý znamená krásný. Kolonie rostla tak rychle, že se po čase stala jedním z největších měst na illinoisském venkově. Politikáři se počali ucházeti o Smithovu přízeň a za odměnu mu museli vymoci charter, který učinil Nauvoo téměř neodvislým městem. Bylo to malé království, v němž byl prorok Smith neobmezeným diktátorem, zařizoval nové obchodní podniky a dokonce měl i svou privátní armádu, kterou nazýval nauvooskou legii. Pak

začal stavěti obrovský kostel, ale nebyl dostavěn.

Mnohoženství učinilo jeho slávě konec. Jednoho dne oznámil Smith věřícím, že jej opět navštívil anděl a řekl mu, že si může vzít kolik žen si přeje a ostatní věřící mají následovati jeho příkladu. Mormoni se počátku vzpírali mnohoženství, ale posléze to přijímali jako Smithův rozkaz a do r. 1843 bylo to sice udržováno v tajnosti, ale přece to přišlo brzy na světlo a výsledkem toho bylo, že i v Illinoisu vznikala nenávist k mormonům. Smith několikrát veřejně prohlásil, že jeho církev neschvaluje mnohoženství, ale pravda se nedala zapřít a o samotném Smithovi bylo tvrzeno, že měl asi 30 žen, avšak pouze s jednou měl děti.

Roku 1844 dostoupilo nepřátelství mezi mormony a "nevěřícími" takového bodu, že docházelo k častým bitkám, při nichž Smith používal svoji legii a značně krve bylo prolito. V té době také drzost Smithova dostoupila vrchole. Zahájil kampaň jako kandidát na úřad presidenta Spojených Států, což vyvolalo další odpor proti němu a všem mormonům a posléze byl na něho vydán zatykač. Smith uprchl a nějaký čas se skrýval se svým bratrem Hyrumem na druhé straně řeky, ale na nátlak jiných vůdců se vzdal úřadům. Byl uvězněn v malém vězení v Carthage a krátce po uvězení podniklo množství lidí útok na vězení a Smitha i jeho bratra zastřelili. Jejich mrtvoly byly tajně pohřbeny a teprv po mnoha letech byly nalezeny. Před mnoha lety byl na trvalém hrobě proroka Smitha v Nauvoo postaven pomník.

Zavraždění Smithovo roznítilo plamen nenávisti mezi mormony a ostatním obyvatelstvem jak v Illinoisu, tak i v Missouri a úřady posléze nařídily mormonským kolonistům, že musí opustiti Nauvoo. Brigham Young, jenž právě cestoval v zájmu Smithovy presidentské kandidatury, vrátil se rychle do Nauvoo a ujal se vlády osiřelé kolonie. Young byl prozíravým mužem a rychle postřehl, že postavení jejich kolonie je nejen neudržitelné, ale krajně nebezpečné. V Illinoisu je déle nestrpí, jiné středozápadní státy by je nepřijaly a Young rozhodl, že se musí stěhovati někam, kde jim nebude nikdo překážeti. Někam, kde budou sami. Rozdělal mormony na menší skupiny a tak začal dlouhý pochod na daleký západ, plný

útrap a sebezapření a pravé pionýrské odvahy. —

Vydali se na cestu v "krytých vozech", totiž ve vozech s plachtami a dlouhé karavany pionýrů se ubíraly pláněmi lowy, Nebraska a colorádkými horami a cesty, kterými se brali k západu, jsou v Nebrasce i jinde dosud známy jako mormonská stezka. První oddíl pod Youngovým velením přibyl po dlouhých svázeli, mnoha nehodách, boji s Indiány a sty jiných překážek k Velkému solnému jezeru v červenci roku 1847. Zde zůstali, pionýrský pochod byl ukončen. V Salt Lake City, které v krátkosti založili, stojí krásný pomník na památku hrdiných mužů a žen, kteří putovali z Illinoisu do své zaslíbené země.

Život v novém domově byl těžký. Dobývání skývy chleba z pouště bylo mozolnější než kdekoli jinde, ale mormoni byli spokojeni se svým tvrdým údělem, trpěli a pracovali, až obrátili nehostinný kraj v úrodná pole a zahrady a dobývali velké bohatství drahých kovů z útroby země. Doufali, že budou žít sami pro sebe a ostatní svět si jich nebude všimati, ale v tom se i v Utahu zklamali. Mnohoženství je přivedlo do vážných sporů s vládou Spojených Států, vojsko bylo posláno do Utah a většina vůdců, mezi nimiž i Brigham Young, bylo na delší neb kratší lhůtu uvězněno pro přestoupení federálních zákonů, které mnohoženství zapovídají. Boj byl dlouhý a trpký a bylo v něm pokračováno ještě v době, kdy Utah se stal státem a Reed Smooth byl zvolen senátorem. Byl apoštolem mormonské církve a senát jej nechtěl přijmouti, ale apoštol posléze přece zvítězil a stal se prominentním členem senátu Spojených Států. Brigham Young byl hlavním obhájcem mnohoženství a již před příchodem do Utahu měl 19 žen a pak se oženil s osmi dalšími a měl celkem 56 dětí. Se všemi manželkami žil v míru, pouze dvacátá sedmá se dala od něho rozvesti.

Ještě v dobách, kdy se Brigham Young stal guvernerem území Utah, byl boj proti všem vetřelcům a nepřátelům mnohoženství

zuřivý a krvavý. Nejčernější skvrnou v dějinách mormonů byl masakr u hory Meadows, kde roku 1857 přepadla tlupa mormonů a Indiánů karavanu krytých vozů, odvázejících skupinu pionýrských mužů a žen dále na západ, a všechny povraždili. Báli se, aby se neusadili v jejich území a nenáviděli každého, kdo nebyl jejich víry.

Vzdor těmto krvavým událostem byli mormoné fanaticky nábožní a po celém státu, kde se usazovali, shledáváte se s biblickými jmény, jež dávali svým osadám, horám a řekám a potokům. Svoji víru zachovávají do dnešního dne a Brigham Young je dosud jejich světcem.

Hledali svůj Sion a našli jej na březích Solného jezera, které je 75 mil dlouhé a 50 mil široké a jeho voda obsahuje 22 procent soli a je tak hustá, že tisíce turistů, kteří se každé léto v jezeře koupají, nemohou utonouti. Nalezli svůj Sion v nádherném národním parku Zion, jehož kaňony kráčeli, když hledali nové domovy a lovili divokou zvěř. Pojmenovali jej Zion a téměř každá z obrovských skal nese pečet nábožných pionýrů. Jest tam Východní templ, Tři patriarchové, Oltář obětí, templ Sinawa a nejkrásnější mezi červenými skalami jest Velký bílý trůn.

Kdo navštíví úchvatný národní park Zion, nemůže do něho vstoupiti bez vzpomínky na mormonské pionýry. Prochází-li se mezi těmito skalními obry, jejichž vrcholky jsou ozářeny tisíci hvězd, nemůže se ubrániti vzpomínce jak úzkými stezkami v stínu těchto hor kráčeli muži zasmušilých tváří, s dlouhým plnovousem, přísní a zamklí, hledající svůj biblický Sion. Jak zde bojovali s přírodou a nepřátelskými rudochy, jejichž signální ohně plály na těchto horách. Bojovali a zvítězili.

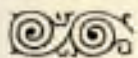
Přes všechnu jejich nesnášenlivost a náboženský fanatismus, přes všechno pronásledování, s kterým museli zápasiti, zůstanou v dějinách naší země zapsáni jako pionýři, kteří budovali daleký západ a vládnou celému jednomu státu, který si sami založili.

MEZI HVĚZDAMI.

První hvězda v Hollywood: "Pochybuji, že jedno manželství z deseti se vydaří." — Druhá: "Snad máš pravdu. Sama nevím, poněvadž jsem byla teprve pětkrát vdaná."

UBOHÝ PES.

Učitelka varovala žáky, aby nelíbalí zvířata. "Viliku, můžeš uvést nějaký případ nebezpečí?" — "Ano, má teta líbala psa." — "A co se stalo?" — "Pes pošel."

SKORO IDYLKA.

Ještě obrázek z války, podle námětu paní
Kani R. z Island City.

YL parný den v prvním zá-
čátku července. V jiná léta
již bývalo všechno seno do-
ma, letos však, nedivme se
tomu — ještě stálo kupek
— kam oko dosáhlo —
plno. A nebylo divu —
muži odešli na vojnu a zbyly doma pouze
ženy. Budiž jim to přiznáno ku cti, dokázaly
veškeru tu selskou práci a nedaly se za-
hanbiti. Naučily se tomu spíš, jako by se
muži vpravili do práce žen. Jenom si to
představte, jak by to vypadalo, kdy ženy
vymřely, či někam odešly a muži by mu-
seli vedle své práce konat ještě i tu, co dříve
zastávaly ženy. Prát, žehlit, vařit, na trávu
chodit, děti obsluhovat a chleba péci! Pomož
Pán Bůh, to by to v té domácnosti vypa-
dalo! —

Ubohým ženám zbylo vše. Sena síci a
pole orat, zasévat a vláčet, obilí žít a svážet,
mlátit a do mlýna potají vozit, nu, krátce,
dělat vše, co dříve mužové za dosti těžkou
práci pokládali.

Ženy si to všechno udělaly, nic nezůstalo
na polích, nic nebylo nezkázáno, ani neob-
seto, pouze tu a tam se to kapánek zpou-
zdilo.

Anka jest mladá děvčice, ale uměla již
mnoho. Tatínek nebyl mladý, měl už vdané
dcery — Anka jest nejmladší a minulo jí
už také devatenáct let. Tot' každý ocení, že
tatínek už nebyl mladíkem a napracoval
se jakživ dost a dost. A litoval tuze, že mu
Pán Bůh nedal syna. Jak pak by toho nelit-
oval. Byl by k práci pomáhal by mu —
takhle, aby odřel všechno sám. Dala se do
toho vždy Anka a jak jí to šlo. Sekala-li
louku, kladla řady, že by se za ně žádný
pacholek nestyděl a když brousila, to jste
měli poslouchat.

Vyndala brousek z růžku a zazvonila
ním do taktu. Byla to její rozkoš — zvonila
tak, že se celým kraiem rozléhalo. Často jí
ženské i spílaly, že je válka, smutek, že mu-

žáci nesmějí hrát a ona, že brousí do pís-
ničky, že se to v té smutné době ani nesluší.
Anka se smála a ukazovala při tom krásné,
bělostné zuby.

Aby si ani této radosti nesměla dopřát?
Toho parného, červencového dne (u nich se
říkalo julového, protože naše povídka po-
chází ze Slovenska — i krásného, bratrské-
ho Slovenska a je věnována všem Sloven-
kám, co ji budou číst.) Tedy toho parného
dne vyšla Anka časně ráno samotinká na
louku pod lesem. To slunéčko teprve v du-
bových závojích vycházelo, nafialovělé a zla-
té pásy malovalo po obloze a vykukovalo za
horami, jako by se ostýchalo. Rosa byla pro-
měněna v brilanty, rubíny, safíry a smarag-
dy a skřivani, co vstali ještě dřív než Anka,
třepetali si v nedozírné výšce a zpívali chvá-
lu a slávu všeho krásna.

Zvonili klekání a zvuk zvonku chvěl se
nad lukami a zapadal do listnatých hájů,
třepotal se mezi zrajícím, širokolistým obilím
— vznášel se nad potokem. — Bylo dluž-
no modlit se a proto Anka, hlavu majíc
skloněnou, odříkávala pokorně zdrávasy.
Šla síci sousedům, protože tam je tatínek
práci dlužen. Sousedovi pomohli jim, jest zá-
hodno, práci správně oplatit. A sousedovy
neměli doma ani mužskou nohu — tatík i
synové, všechno jim odešlo. Anka postavila
kosu, naplivila na brousek a cink—cink, za-
notila si to, až jí srdce zaplesalo. Louka le-
žela pod hájem, v němž se při svítání pásly
srnky. Jak ten zvuk uslyšeli — dupy, dupy,
zpět do podrostu pádily. A polékal se také
zajíc, co se šel podívat na vysázenou hla-
vatici.

Anka jest siláčkou. Měla nohy jako
sloupy a svalnaté ruce — žádné práce se ne-
lekala. Postavila se k tomu trochu rozkroč-
mo jako chlapi, rozehnala se a vššš — vššš —
jen to syčelo a tráva i s pokosenou lehou,
kopretinou a pryskyřníkem uléhala jí k no-
hám. Co rozmach, to půlkruh vyvoleného
strniště.

Anka měla krásné kaštanové copy. Při práci ji často obtěžovaly a když si je upjala nahoru, zase malou hlavu nutně tížily. Tak je chvílemi odhazovala a znovu opřela kosu a znovu zvonila. Při tom zvuku byla plna radosti, tak se jí zdálo, že by se dala ráda do tance. Svět se jí tolik líbil, milovala ho. A život se před ní otevíral — Božítku, takový dlouhý, strašně dlouhý život!

Anka neměla tušení, že ji někdo pozoruje. Byl to voják, co se tu po lese procházel, hledal houby, ač se mu tetička smála, že v tom suchu žádné hříby nerostou, ač ne ani prašivky.

Byl na dovolené u tety a tak se chtělo lesa a procházky v něm.

A tu najednou uslyšel, jak někdo brousí kosu a hraje na ní, jako muzikant na svém nástroji. Poslouchal. Je to chlapec, že tak pěkně zvoní, či stařec nějaký, co tu místo mužů zbyli?

Šel po hlase a uslyšel také zpěv. To Anka žala a zpívala:

“Mám já tragač nový,
celý dolámaný,
dám sebe ho zpravit,
budem na něm vozit
moje hospodářeny.”

Voják mohl na Andule oči nechat. Kosí, seče a pívá — chvilka se zastavuje, stavi kosu a — cink—cink — brousí až jedna radost. —

Voják sedl v úkrytu a větvičkami plným sytě zeleného listí, díval se na tu neobyčejnou dívčici. Anka neměla tušení, brousila, sítila a kosila dál.

Sousedka jí přinesla snidani.

Byla to také správná holka — — tahle Veronka. Starší sice než Anka, ale děvče, krev a mléko — a podstat' — že by mohla skály lámat. Kosit ale neuměla. A nehnala se do toho. Těšila ji jenom tak ta práce po domě. Dala Ance mléko, sýr a chleba a sedla k ní a dívala se, jak to Ance chutná. A chutnalo. Jak pak by ne! Byla od čtyř hodin vzhůru a teď již táhlo na osmou. A taková práce, ta nějak vyžije tělo! Daly se do povídání jak už to děvčata dovedou, ale Ance pojednou cosi přeletělo. Zesmutněla, odsedla a nechala jídla.

“No — co je?” ptala se Verona.

“E — nedívej se na mne — dyť víš, čomí chyba — že su chudobna a —a— vidíš

moju tvář! Kdo by si mne bral!” a najednou se dala do pláče.

Nu, ano, Anka jest hezkým děvčetem, měla kulaté líce a modé oči, malá ústa, souměrné tahy, ale když jí bylo půl třetího roku, onemocněla těžce neštovicemi.

Zápasila celý týden se smrtí a když z toho vyšla, byla sice zdravá, avšak její plet' nesla stopy té nemoci. A ty stopy nikdo nevyhladí, ani péče, ani kosmetika, ani čas.

A to Anku velice trápilo. Domnívala se, že jí Verunka připomíná, proč nemá ještě chlapce jen proto, aby se jí posmívala. Rozhněvala se proto a pustila se do pláče.

Verona se zarazila a bylo jí to líto. Sama měla hocha na vojně a nepřišlo jí to, že by některou holku mrzelo, že hocha nemá. A, že byla s Ankou často, neviděla vady, která jí odejmula krásu. Honem si pospíšila, aby ji těšila, toho, že si nikdo ani nevšimne a proč, že by se nevдалa?

“Nie — ja sa nevydám, lebo nebola by som ista, že mne môj manžel miluje! Nie a nie — bala bysom nešťastná a nemohla bysom žadat od muža, aby mne miloval! Nemohol by za seba!”

“Ty jsi čuds, Anka,” odvětila Veronka čtveračivě, “kdo tě pozná dlíší čas, nevidí nič na tvej tváři, len huncudstvo v očách! Ach, nebýt ani téj tváři poškozený, nemyslím, že by sa našel chlapec, koho bys ty mohla ľubiť!” A zasmála se na celé kolo.

“Len nelaj! Počula som, že si t'a chcel vziať až z hen Turinej nejaky vdovec, ale ty, že si sa vysmála — no, poveď ty taškařica, že je to pravda!”

Anka potrhla rameny a doznamenala, že ano, že má Verona dobré zprávy, ale vdovec s toliko dětma si vzít, na to, že by se málo- které děvče dalo.

A jala se to Veronce vysvětlovat, jak je to, vdá-li se holka na cizí děti, jak je chápána, at' koná tak, či onak. Trestá-li, je zle, necháli, je zase zle a často cizí lidé, že se do toho míchají a vdovec proti druhé ženě právě k vůli dětem popuzují.

Veronka poslouchala a pak pravila s podivením: “Ty si — Andulko, taký učenec, príliš rozumíš tej láske — ba — kde si sa naučila tak filosofovať?”

“Jenu, to není filosofování, to je moj cit, ty ináč chápeš lásku, Voronko, tebe stačí, keď pride chlapec z gajdovstva; vydáš sa az neho, ty sebe ho vezmeš bez toho,

abys' cítila lásku k nemu, ty budeš spokojena, že je z gajdovstva a on také bude spokojen, že jsi ty z gajdovstva. O nie — Veronko, já takú lásku nechcem. Keď já sa nebudem lubiť mladíkovi z lásky, pre nie seba ho nevezmem a teho si bud ista, že sa taký nenajde, ktorému by sa moje tvár do zblaznena lubila."

Anka se chtěla zasmát, ale stáhlo se jí hrdlo a bezmála znovu zaplakala. Veronku to mrzelo, že se Anky dotkla a raději se sbírala k odchodu.

"Dobre, dobre, ty filosof s kosú," povídala poněkud rozpačité a odešla.

"Veru, už si mohla dávno íť," polo mrzutě a polo bodně povídala Anka, "lebo len čo si ma zabavila — a zbytečne!"

Veronka se ještě poobrátla: "A neusekni seba päťu! A nezlob sa!" dodala chlácholivě.

Andulka již neodpověděla. Chvilku ještě seděla na mezi, utrhlávala slébila trávy a zamysleně hleděla před sebe. Zlatý střevlík si tam v trávě kráčel a zelený koník opodál otíral svoje krovky.

Slunce sálalo celým zářem již a obloha byla tak ohnivě modrá, že se k ničemu přirovnati nemohla.

Přemýšlela Anka o svém smutném osudu a řekla si, že již má dnes pokažený den.

Ano, byla pevně přesvědčena, že se nikdy neprovádá. Vždyť byla děvčetem z malé chaloupky a svou tvář měla za příliš ohyzdnou. Nevěděla, čím jsou její sametové oči, čím její melodický hlas, jak roztomilá ústa, v nichž bylo čistých, zdravých zubů téměř přes počet. Z toho jí bylo smutno; mnoho četla a učinila si o lásce takovou představu, jakou neměla jiná děvčata. Byla idealistkou, tady, na vesnici ve všeobecné prostotě velmi vzácnou.

Vstala a znovu se dala do práce. Nabrousila si kosu a nemohla odolat, aby si na ní nezazvonila. Zvuk ocele a kaménku vždy jí vlil radost a povzbudil ji. Kosila a snažila se býti veselou jako prve.

Voják ve mlázi ještě seděl a listovím se díval. Bylo tu tak příjemně a byla to i taková zvláštní podívaná.

Bylo už před polednem, když se pomalu zvedl a oklikou, aby ho dívka neviděla, pomalu odešel.

A rovnou se odebral za tetou do stáje, kde ta poklízela, aby se jí na všecko zeptal. Teta byla sestrou matky Josefa Macoucha

a synovce pozvala aby k ní na dovolenou přijel. Bylť se těsně před válkou Jožkovi rodiče vystěhovali do Srbska — Jožka pak byl vojenskou službou povinen na Slovensko a pod prapor císařův. Osaměl tedy v Rakousku-Uhersku a za rodiči nemohl.

A byla k němu teta dosti laskava, však se jí tu také vyplatil. Pomáhal jí v práci nu a, až válka přejde, jistě jí dlužen nezůstane!

Seděla právě pod krávou, měla na rozčuchané, šedivé hlavě uvázaný pomačkaný šátek a mezi roztaženými koleny velký plecháč, do něhož mléko silnými stříky jenom zurčelo. Postavil se u tety a hnedle se ptal, co to asi může být za děvčicu, která sama kosí jako chlap, která na kose kamínkem podle noty zvoní, zpívá a tak moudře filosofuje. Cosi prý, o poškozené tváři, cosi prý o lásce a manželství.

Teta od své práce po synovci okem hodila a hned mu začala od Adama vše vypravovat, že to je Anka Ondrejova, tuto z nedaleké chalupy — kolik mají polí, kolik dcer a žádného syna a co se Anně stalo, že má tu poškozenou tvář. A konečně se zvědavě zeptala: "Lubí sa ti?"

Pokrčil rameny a pravil, že o líbení není zatím pomyslení, ale že ještě neslyšel robu tak moudře rozprávět. Tetička se ptala, zda s ní už tedy hovoří.

"Ale nie, tetičko, sedel som za lískovcom, ale počul som do slova reč s inú ženú, s kerú debatovala."

"To je Verona," uhádla hnedle teta. — "Obě sú jednaké, ale Verona, ta už má milého, ak bude po válce, chcú sa sbírat', Anka to sú kniholez, lebo, len v knihách sedý." Teta to mluvila opovrživě. Sama si sotva v kalendáři něco přeslabikovala, měla čtení za něco velmi zbytečného.

"Ale, tetičko," namítal Jožka, "keď by len v knihách bala pohrúžena, hen by nemohla tak kosít ako chlap. Panečku, ta má svaly a tie veru v knihách neotužila." Jožka Macouch se skorem rozčlil. Tetina řeč ho bezděky dopálila.

"No — nedurci sa! Ona má knih celú škriňu — tuším, to bude jej výbava!" Teta to pravila poněkud špičatě, ale Jožka již mlčel a jal se tetě pomáhat s domácí prací.

Anka byla toho dne ve špatné náladě. Po kosení jí bolelo tělo a tak ani nešla večer na náves, aby s děvčaty sobě rovnými

trochu pobesedovala. Každá měla milého, byla sama a dnes to na ni doléhalo. Bude buď doma nebo na vojně, Anka však byla sama a dnes to na ni doléhalo. Bude tak sama stále a stále až do smrti a když zemrou rodiče, zůstane, jako pláňka v poli.

Byly to nějaké smutné vyhlídky a nebylo pro ně Andulce veselo.

Verona volala přes plůtek do zahrádky, zdali se snad hněvá.

"Nie — proč sa pítáš?"

"Tak, mrzelo by ma, aby si sa na ma hnevala!"

"O nie — len prosím ta — nespomínaj mi výdaj — lebo to slovo pokládám sobe za posmech."

A dala dobrou noc rodičům a zalezla na lůžko, zakryla si hlavu do podušek a chtěla si poplakat. Dříve však, než jí slzy přišly do očí a z očí na líce, už ji objal spánek a skolébal ji ve svou utěšující moc.

Ráno vstala občerstvena a zapoměla již na svou bolest a trampotu. Slunko vstávalo za protějším vrškem a vhodilo jí do světničky hrst růžových karafiátů.

Zrovna to Anku pocelovalo a úsměvem ji nakazilo. Modlila se — Otčenáš — a rychle se oblékala. A sotva se maminka ve světnici pohnula, už Anka ohlásila, že jde na louku a s kosou na rameně, klusala pod háj. Měla tam ještě pěkný kousek síci a věděla, že to už do poledne nepůjde. Jakmile obejde rosa, je po práci.

Tak nabrousila, zazvonila a chutě se dala do práce.

Netušila, že jest zase již pozorována vojákem, který v ořeší sedí, mezi listovím se dívá a jejím svalům se obdivuje.

Vedro se stále horší — jak stouplo slunko nad vrcholky boučků a lýsek, sálalo jako bez milosti — div se Andule prostovlasá hlava neroztetěla. Opodál byla studánka, šla se tedy každé chvíli občerstvit; nejenom, že se tu napila, ale také si čelo, krk a ruce ovlažila. Bylo to tak milé a příjemné.

Stále častěji pak brousila a zvonila a šlo to tak zle, bez rosy, že už ani nezpívala, vždy znovu a znovu se utírala a konečně vzala kosu na rameno a šla k domovu.

Jožka pomalu vylezl ze svého úkrytu a šel zvolna toutéž cestou. A nedalo mu to pokoje. Co to jenom na tváři má, že proto v nic nedoufá? Z daleka je přece přímo krásná a jakou má postavu; Stepilou, urostlou. Musí se na ni zblízka podívat!

Jak to ale nastrojiti? Přidat se k ní tak z čista, jasna — to jaksi nešlo.

Bál se, že by ho zhruba odbyla, nebo to už poznal, že je rázná a počestná.

Po celý den si na to myslel, tetě však se již ani slovem nezminil. Poznal, že je proti ní zaujata a nechtěl zbytečně přivádět děvče do řečí. Věděl, že by tu na něj mnohá, i zámožná robka brala a že by tetá také nemlčela. Někde by to pověděla a kdyby se o tom Andulka dověděla, marně by měla novou bolest. Nevěřila by, že jeho zájem je poctivý.

A ráno zase šel a znovu se díval, jak Anka kosu staví, brousí, zvoní a zpívá, jak se opodál u studánky meje a napájí, jak se staví a kosí řady jako silný, statný chlap.

A pak už to nemohl vydržet a přemýšlel, jak to udělat, aby se s ní setkal, aby se na ni tvářil v tvář podíval a její čistý, pěkný hlásek zblízka uslyšel.

A tak během odpoledne uzrálo v něm pevné přesvědčení, že to takhle nenechá, ale že něco v tom udělati musí. Proč by se, konečně, nemohl zajímat o děvče, které se mu líbí?

Je už léty dospělý, má otcovský podíl, s nímž by se mohl do chalupy — i do pěkné chalupy přiženit, a má zdravé ruce, které může každému děvčeti podat a ku práci je nabídnout. A není už věru tak mlád, aby mohl kdo ví jak dlouho otálet.

Rozhodl se tedy, že půjde večer a navštíví Ondrejovi. S Ančiným tatíkem už se znal; v hospodě s ním v neděli poseděl a Ondrej si dal o válce rád vypravovat.

Bude to záminkou a půjde.

Joža je vojákem a měl odvahy i podnikavost. Nebylo na tom konečně nic divného, že by k sousedům vešel. Na venkově se lidé snáze seznamují a neřídí se etiketou, jako lidé ve vznešených vrstvách.

Tak toho večera opravdu zaklepal na dvěře Ondrejovy chalupy a při tom si na slaměném výchů přede dveřmi nohy očistil. Nebylo toho konečně ani třeba. Venku bylo sucho a k Ondrejovým se šlo po trávníku.

Ženské byly samy doma a to přivedlo Jožku poněkud z míry. Anka seděla u okna a četla. Již bylo valně šero, ale odrazem západu ještě se svítilo.

Ondrejová mu šla vstříc a povídala srdečně: "S kým máme šťastie? Zdá se, že jste sused, ale nemaly jsme šťastie vás poznát!"

Představil se a přijal stoličku, co mu podaly, popošel však dříve k Andulce a podal jí ruku. Při tom se zkoumavě podíval do její tváře.

Západ ji obléval růžovou září a zrcadlil se v jejích očích. Ponořil se v ně a okamžik tak prodlel.

A uviděl — opravdu, má plet' po neštovicích zhyzděnou — samý doliček — čím to však jest proti kráse jejích očí? Proti sladkosti rtů, které se podobají červenému, sotva rozpustlému poupěti. Srdce mu zabušilo a již mu v nitru pošeptalo slova: "Co keby tak som sebe ju vzal?" Jak je Jožka pod Bohem, ještě mu taková slova nepřipadla a viděl už děvčat — — —! Sám ani nevěděl, čím tento prostý květ mu tak zavoněl! Začal cosi povídat — že jako se s jejich tatínkem sešel v hospodě, že si pěkně povídali a, že se mu zachtělo, ještě si tak pohovořit. A jal se o sobě tak všelicos povídat a byl rád, že maminka Ondřejová se na jeho rodiče pamatovala a také o nich tak všelicos povídala.

Anka, ovšem, nechala čtení a přisedla si ke stolu a tak pěkně hovořila a s tolikým půvabem složila své upracované ruce na stole a sukně si při dosednutí sřasila, že by to lépe nedovedla ani studovaná a vysoce postavená paní. Jožka byl okouzlen a řeč mu plynula jako voda. Ani sám nevěděl, co všechno mluví.

Pak přišel hospodář a přivítal hostě, potřásl mu bodře pravici a povídal něco o velkém potěšení. Ondřej byl nevelký chlapík, ale sporý — to byla nějaká ramena.

Mluvílo se, tot' ani jinak býti nemohlo, stále o válce a Jožka byl ve svém živlu.

Anka byla zanícena jeho líčením a jeho sympatiemi k Srbsku a Rusku — neslouhala s otevřenými očima a skoro ani nedýchala.

Pak už maminka rozsvítila petrolejovou malou lampičku a byt' šetřila petrolejem co mohla, přece ho nelitovala. Tak se jim to pěkně povídalo. I samožitný chlebiček na stůl dala, i domácí sýr a pobízela, aby si pan Macouch krájel, že je domácí a sýr, že je čistý, z dobrého mléka ovčího.

Tak bylo již hodně pozdě, když se Jožka sebral k domovu. Ptal se, smí-li přijít zase a kráčel v letní noci, všecek zaujatý děvčetem, jež dnes poznal.

"Je to nezkažené dítě a rozumne sa dívá na život. Tak střizlivé, to v jej rokách žáby sebe život malují a ona bere ho vážne. Jožo,

Jožo, to by balo to, čo ty hleďáš. Tvár sem, tvár tam, ale poklad — žena!"

Špatně v noci spal, ráno časně vstával — práci po chalupě udělal a pak si sedl na sadě do stínu štěpu a zabral se zas do včerejších myšlenek. A všechny směřovaly k Ance. Z mysli jí vypustiti nemohl a ze srdce už teprve ne. Tot', aby mu byla učarovala!

Anka spala jako dudek, protože byla prací zmořena a ráno vstávala za svítání, aby doma poklízela a maminku zastala. Vždyť maminka měla práce až nad hlavu na byla už mladou a měla za sebou těžkou zkoušku života.

Ráno se Andula obírala myšlenkami na souseda a myslila si, že je opravdu velice zkušený a příjemný člověk.

Práce však jí nedala u něho se zdržovati. Vedro panovalo jako na rovníku a seno bylo jako tabáček. A jen vonělo. Bylo to až opojné a tatínek pobízel, aby se měly brzy na louku, že se musí svázet a kdo ví, nepříjde-li bouřka. Ráno prý bylo modré zápraží a žába rosnička, že na zahradě kňukala. Svázeli pak celý den; Anka hrabala, až jí sukně od holých lýtek odletovala a podávala na fůru. Maminka nakládala a byla stále blíž u nebe. Tatínek popojížděl, na půdu seno podával. Parnem se se všech jen slévalo a studené mléko chutnalo, jako mandle. Ovečky se popásaly po kamenitém postvišti a zvonily svými zvonečky.

Večer Anka ruce necítila a strojila se záhy ku spaní, byla však velmi překvapena, když Macouch přišel zas a usadil se u stolu. Povídal, že se díval jak svázeli a jak jim ta práce šla. Právil, že by jim byl rád pomohl, ale že se bál, aby ho Andula nezahnala. Smáli se tomu, rozpovídali se a Jožka se tu zdržel zase až do noci. Ance se špatně vstávalo. Byla unavena, málo vyspalá a šly jí do hlavy divné myšlenky. Měla jich plno a jedna stíhala druhou. Blo jí divno, proč ten voják po dvakrát přišel, co to znamená a proč se na ni stále dívá. Bolelo ji, že snad počítá důlečky, co jí po neštovicích zůstaly a tvrdila si to s jakýmsi zlým úsměvem. A při tom se přistihla, že to není pravda a že to mu sama nevěří. Ne, Macouch měl opravdové oči a počínal si jinak, než druzí chlapci se vsi. Uctivě s ní jednal, zdvořile — ach — byl to jiný, zcela jiný člověk!

A bála se, co tomu řeknou kamarádky, bude-li Macouch častěji docházet. Říkal, že má dovolenou ještě sedm dní — přijde-li sem

večer co večer, dostane se Andula do darebných řečí. Padl na ni strach, bála se posměchu. —

A tak si pomyslela, že by snad bylo dobré, Masouchovi to říct — svěřiti se mu svým strachem. Vždyť vzbuzoval její důvěry. Poprositi ho, aby sem nechodil, že by se jí robky smály. . .

Maminka byla prostší než Anka. Nečetla, o světě nevěděla, ani se o něj nezajímala. Zнала jen práci a ten malinký svět kolem sebe, ale byla přece Ančině duši příbuzná. Měla právě takové myšlenky jako Anka a toho dne jí povídala:

“Čo ten Jožka tu tak chody? Aby potom nebyly řeči, že chody za tebu? Z toho mračna dešť nebude a nechcem, aby sa mluvílo. Jsme majetkom chudy, ale na česť bohaty a celými ostaneme!”

Anka horlivě souhlasila. Hodně horlivě, aby se mamince zdálo, že se proto tak začervenala. A proto také, aby to sobě dokázala, že je to zbytečno, aby sem ten Jožka chodil. A slíbila mamince, že se mu vyhne a, že mu to konečně také poví.

To se jí zdálo snadným, ale když večer přišel a tak hezky, uctivě a přátelsky hovořil, neodhodlala se a neřekla mu ničeho. Jenom se smutně tvářila a říkala si v duchu: “On je krásný muž, je aj starší, a já som není nič proty nemu, ale ľudia su zlí a budú sebe docela iné predstavovať!”

V noci plakala tak usedavě a tak se modlila, div jí srdéčko nepuklo. A zase ráno byla jako by nic a pracovala až do úpadu.

Tatínka ty pranostiky zklamaly. Nepršelo. Slunéčko pražilo jako včera a především a obloha vypadala, jako by ji jen svěťice Boží kostěty a kartáči vyčistily. Ani mráčku, ani beránka. Modř, modř a modř. A zase přišel večer a s ním rostl Andulčin nepokoj.

Přijde-li ten Jožka zas? Přijde, přijde, a jistě, že přijde!

Srdéčko jí tlouklo. Jak by to bylo pěkné, kdy by se mohla radovat a těšit na jeho návštěvu. Ale ne — to nechce — umínila si, že se vyhne. Odejde někam a maminka ji vymluví.

Než se na tom předsevzetí ustanovila, už se ozvaly kroky a v síni zaklepání. Poznala, že je to Jožka — zbledla a ta tam, do sousední jizby a tam se zástručkou uzamkla.

Vyskočí oknem a půjde za Beronou spát. Řekne — řekne — pro milou boží Rodičku,

co jen řekne? Že přišel host, že přišel Kuba co s bačkorami světem chodí a prosí o nocleh. —

Jožka se ve světnici zatím domlouval s maminkou, kam že šla Andula a proč není v jizbě. Maminka na to, že šla jen do zahrádky a on zase, že půjde za ní, zdali mu to dovolí. A zatím co Anka vyskočila oknem a chtěla zahradou proklouznout na náves, vyšel také ze síně a u dveří na sebe přímo narazili. Zrudla jako mák, co kvetly v pšenice a zbarvily na krvova zelené jeteliště. Sklopila oči a cosi zakoktala.

A Jožka ji vzal za ruku a povídal tičným, takovým příjemným a pokorným hlasem: “Aninko, chcem s vámi hovorit a myslím na to už pár dní a není som zvyklý na veľké řeči a též moc času nemám. Dovolila byste, abysom mohł a samote s vámi pohovorit? Ručím vám, že vás neurazím a radyča dovolili, že možem it za váma!”

Anka se téměř zapotácela. Co to znamená? Proč ji vyhledal? Co jí chce?

Cosi řekla. Sama nevěděla, jak si sedli v zahrádce pod štěpem na lavičku. On se tak pěkně a slušně k ní měl, že byla popletena docela. Radost a bolest, úzkost a žal — kdo pak ví, co to bylo za samé smíchané a strašné pocity.

Vydechla z hluboka a povídala odevzdane: “Povecte mi to, ale bojím sa, strašně sa bojím; my sme jednoduchý ľudia a svet je zlý — oni vás tu vidia chodit, budú sebe zle vašú návštevu vykládat a teho já nesnesu.”

Vzal ji za ruku a hleděl na ni krotkým, trochu radostným a pokorným očima.

“Andulko, my musíme sebe rozumet a vysvetlit vše; Aninko, vy ste plakala?” ptal se, hledě jí do tváře. “A pre čo? Nesmím to znat? Pre Boha, nie pro mňa?”

Když přikývla, zaleknul se.

“Čo som vám urabil zle? Já už vím, bojíte sa, že k vám prichodím každý večer a že sa vám ľudia budú posmívať, že si z vás blázny rozím. A len pľeto, že máte tvár poškozenu?”

Dala se do pláče.

“Vy z teho nemožete, Aninko, a mne to nezavadzá, verte mi, Aninko, no, povedzte, či je tomu tak?”

Anka plakala, jako by jí byl někdo umřel. On ji lehce obejmul a snažil se jí hlavu pozvednout. Při tom mu zavoněly její těžké, hnědé vlasy, jako hořké mandle. Až se pod tím závanem zachvěl.

“Aninko, prosím vás, hovorte, podívejte sa mi do očí. Ľudia nebudou mať príležitosť hovoriť o mej návšteve — jestli vám nie su protivný, bol by som vás prosil o vašu rúčku a urobil vás šťastnú! Milujem — lubím vás ode dňa, kdy jste hovorila s vaší priateľku Veronu.”

Šťestí, ktoré sestoupila a Andulce bylo příliš velké a náhlé.

Nemohla ani odpovedieť, ani promluvit, všechna jsou popletená a udivena, hleděla

“Milujem vás — moj Jožko!”

Macouch zajašal. Pridržel si její hlavu a “poboskal” její tvář. pro kterou se tolik naplakala a za níž se tak velmi styděla.

Šli potom do světnice a pověděli rodičům. To se neptejte! Tatík Ondrej je jako s nebe spadlý. Kdežak muži a zvláště tatíci — ti se nedovtipí ničeho, ti si nevšimnou, kdyby se s jejich dcerou dělo, nevím co. I kdyby to vrabci na střechách štěbetali,

Ulice vesnic nazývala se na loňské výstavě v Chicagu řada domů a přesných replik historických budov z různých zemí starého světa. Na tomto obrázku jest v popředí španělská vesnice a pravo koloniální americká.

mu do obličej, aby viděla, myslí-li to doopravdy. Však jeho oči byly poctivé, díval se tak upřímně, že o pravdivosti a počestnosti jeho nabídky nemohla ani okamžik pochybovat. Znovu se jí oči zalily slzami tak, že nemohla promluvit. A on vzal její ruce a prosil upřímně: “Aspoň jedno slovo, Aninko! Lubím vás tak vrele.”

Anka se již neovládala. Klesla čelem na jeho ramena a pravila sotva slyšitelně, protože hlasu vydati nemohla:

takový tatík neví o ničem, teprve, až mu to někdo podá, jak se lidově říká, přímo po lopatě. Maminka, ta už to spíš pochopila, ale byla také jak se patří překvapena. Kdo pak by se tomu divil, že ji to ohromilo.

Sama se na Andulčinu tvář často starostlivě dívala a myslela si, nebude-li jí to při vdávání vadit. Prosím vás, ve válce plno mužských padlo a ti, co zbydou, budou si vybírat, však je děvčat, bohatých a hezkých až dost a dost.

Andula pak byla hrozně skromná, neměla žádné sebevědomí, ale velikou sebekritiku. Vždy mamince dokazovala, že se vdávat nebude a že se nenajde muž, který by si ji z lásky vzal. Maminku to mržovalo, říkala si pro potěchu, že se Anka přece vdá, ale teprve, až pustí do hlasu, že jí dají chalupu a Anka bude starší a pustí z hlavy své ideály, které, beztak, načerpala z toho nesmrtelného čtení.

Ted' se jí rozlila samá radost celým tělem a už se pustila také do pláče. Však to jest co říct a hned si vzpomněla, co asi tomu řeknou u sousedů a jak to budou ostatní mámy a ostatní dcery závidět. Člověku je dobře, když ví, že mu ostatní závidí a tak se matce Ondrevě dmula hrud'.

Tatik ustrnul, když uslyšel, že se ti dva zamilovaní chtějí brát ještě v té Macouchově dovolené. Až rukama zalomil — a na jméno Boží zavilal, a co prý to bude za "sobás", když se k tomu ani husa nevykrmí, ani vepřík nezapíchne. A vždyť to ani pan páter s kazatelem nezastane vyhlásit!

Mamince také se to nelíbilo, že prý je všude ta válečná hrůza a že Jožka musí zase pod prapor a což, zůstane-li tam a již se nevrátí, co a jak by to bylo a kam prý by to vedlo.

Ti dva však, inu, dejme zamilovaným rozum, nechťeli o nějakém odkladu ani slyšet. Drželi se za ruce a Jožka dokazoval, že by přece rád měl, na koho by v té zlé vojně vzpomínal a kdo by se za něj doma modlil, že by rád byl alespoň pár dní šťasten, že má na to právo jako každý druhý. A že bude Andulka pobírat podporu, a že to bude k dobrému.

Anka mu přivukovala a prosila rodiče, aby jim nebránili, že se nic nezmění, že bude u rodičů doma a že bude pracovat jako dřív, ba ještě mnohem víc, že bude tak pilná a hodná, aby to ani nepozorovali, že jim ji cizí člověk vzal. A, že i kdyby Pán Bůh dopustil a Jožka její ve válce pad, že by to jistě bylo lepší, a lépe by to znělo, mladá vdova než stará panna.

Rodiče to konečně uznali a tatínek udělal Andulce na čele křížek.

"Necht' vás Boh požehná. Ve všetkem necht' sa stane jeho svata vola."

Maminka byla celá v slzách, ale což takové slzy, ty člověku neublíží, naopak, těmi omládne. To jsou sladké slzy radosti.

★

Bylo tedy zasnoubení. Mnoho slávy přitom navenek nebylo, tot' se samo rozumí, vždyť to bylo neočekávané a v té válečné době bylo všeho po skrovnu.

Tím více slávy však bylo v mladých duších; tam bylo jako o Božím Těle na oltářích. Samé růže a samá vůně a oči obou zamilovaných viděly pouze sebe. A šlo to tak hrozně rychle, že se vesnice ani nevzpamatovala. Verona měla oči až na tvářích, a co prý ti to jenom napadlo a ostatní kamarádky hleděly, jako vyjevené. Svatba měla být v nejbližších dnech, protože dovolená už trvala pouze čtyři dni a tak měli co činit, aby to zastali.

Byl to, ovšem válečný sňatek a tu se dovolovalo všelicos, ba ještě mnohem víc. Což, dal-li se ženich, dluží v zajetí, nebo umírající na frontě vojín přítelem zastupovat! Nu, tedy to vidíme, proč by nemohli u Ondrejů mít také takový válečný sobás? Pan Páter ohlásil v neděli "s bancla" mladoženichov jedenkrát a ostatní se jen zaplatilo.

Ubohá Anka nebyla ani myšlení, ani práce schopná, stále jen si to říkala, že je to zázrak, že takový krásný chlapec, jehož by chtěla děvčata z gajdovstva, bere si ji, Anku, s poškozenou tváří a bez peněz a beze všeho.

Vzpomínala, jak an ní spolužačky ve škole prstem ukazovaly, jak od ní odsedaly, aby prý se jich ta nemoc tváře nechytla, jak za panem učitelem chodily, aby je u ní sedět nenechal. A častí ji i kluci bili a po ní pokřikovali, aby jenom mezi ně nechodila. A najednou tu — Jožka, Jožinka její zlatý!

Když bylo po té prohlášce, přiběhla k ní Marienka, mladší kamarádka a plna smíchu a plna upřímné radosti povídala Ance:

"Jaj — Anka moja — keď bys videla ako tety v prvej lavici krky natahovaly, št'uchaly sa do žeber — jaj čo sa temu chasníkovi lubí, keď si mohol vybrat' — a keby i ľudė venku, všetky oči na tebe sú obráčené. Boh teba, Anka, povýšil, žes bola ponížená pred nima!"

★

Svatební den vstal nějaký podoblačný. Ač před tím bylo asi tři týdny krásně a sucho — tak sucho, až lidé o déšť úpěnlivě prosili — dnes bylo slunéčko ukryto a neukazovalo svoji zlatou tvář.

U Ondrejů bylo plno hostů a tetky a babičky nevěstily z těch oblaků nic dobrého. To prý je nevalné znamení, když se o svatbě slunko ukrývá, to prý má být stále krásné, aby novomanželům na cestu životem také svítilo slunce.

Druhá partie naproti tomu dokazovala, že je právě naopak velkým štěstím, spustili se liják a nevěstě do věnce naprší. To že jí přinese štěstí.

Jožkovi i Ance to bylo jedno. Pro ně to je nejkrásnější den v životě a byli spokojeni i s boufkou, která se ještě dopoledne přihnala a právě, když šli do kostela, vydatným deštěm je pokropila.

Anka byla moc hezkou nevěstou. Měla bělošné šaty, na které maminka jak mohla, látku sehnala. Musela dát za ni židovi máslo a vejce co si na zimu chystala a ještě zůstala dlužná. Však toho nelitovala, vdává Anku jenom jednou. A závoj také Anka měla, a zelený věnček, který je každého děvčete pýchou největší.

Když šli do kostela, museli mít deštníky, protože lilo jako z konve a také hřmělo, až se celý kostelíček v základech třásl.

Slovenské vesničky měly v obyčeji, vyváděti nevěstu s muzikou. Bez muziky nebývalo svatby, ve válce však to bylo zakázáno, hudba hráti nesměla a i kdyby směla, nebylo muzikantů.

Tak hrál kdosi pouze na tahací harmoniku, aby se z domu nešlo tak tiše a smutně jako na fúnus. Však chasa vejskala a zpívala a Jožkovi s Ankou bylo veselo.

Při posvátném obřadě tisknul Jožka silně ruku Andulčinu, což mělo znamenat, že bude po celý život jejím silným ochráncem a nedopustí, aby se jí kdo posmíval.

Než byli svoji, ustal déšť, jako by ut'ál a než bylo po obřadech, vysvítlo Boží slunečko a tak se na svět pousmálo, až to bylo k pláči. Na okoupaném listí visely krůpěje a ty se proměnily ve trpytné perly — listí na stromech změnilo se v hedvábí. A růže, co kvetly na zahradách a resedy, všecko nadýchalo a zavonělo.

Když vyšli svatebčané z kostela, byli tou pohodou políbeni. Na nebi ještě stál černý mrak, který s nespokojeným hlučením pomalu couval; na druhé však straně jávalo již a vítězilo zlaté slunce. Mezi mrakem a jeho životodárnou koulí klenul se nádherný oblouk duhy. Zážrak přírody.

A na lípách kolem kostela křičeli ptáci, rvali se špačci a trylkovaly pěnice.

Anka se domnívala, že se dostala za živa do nebe. Šla a nešla — ba ne, to andělé ji nesli. Viděla jen Jožu, takového krásného a statného — celým nevinným srdcem svým ho milovala. V kostele slibovala Pánu Bohu a Matce Boží, že bude takovou dobrou ženou, jakou si jenom lze představit, že ho bude ctít a poslouchat jako svého pána — ba, to je málo, jako prince z pohádky.

Že za ním všude půjde, třeba i na kraj světa a nikdy neopustí. Ted' si říkala, že již s ním jde a jde na tu cestu života.

Jožka zvedl pyšně hlavu. Věděl, že si vede čistou nevěstu, tak čistou, jako by krůpěje, co se trpytí na listech a květinách.

To Anka nevěděla, jak mu teta rozmlouvala, či má-li prý v patě oči, že si bere chudou holku ze zadlužené chalupy, která má ještě k tomu poškozenou tvář, a jak i jiné tetky a kmotry ze vsi k večeru vzkazovaly, aby si Anku nebral, že mají dcery — krev a mléko — a k tomu se věnem.

Jožka to poslouchal a neposlouchal — ale když toho měl dost, zeptal se klidně, mají-li ty kmotry koho ve válce. Skoro všechny přisvědčily. Jak pak by neměly, když mají. "Tož vidíte," useknul jim Jožka "a což, esli sa vám vrátíja s horšími tváreimi domov ako je Ankina?"

Ženské a baby utichly, jako by ut'ál. To Jožka Ance nepověděl, nechtěl jí působiti bolest.

A nechtěl se také svou láskou tak velmi vynášet.

Ted' seděl za stolem v čele svatebčanů vedle Aninky a měl pouze jedno přání. Kdyby už tu byli sami, kdyby ji mohl uchvátit do náruče a tisknout ji k sobě, co by ji dech stačil.

Ale nesměl to učinit, protože naši vesničané byli příliš zdrženliví a cudní a spílali by mu belzů a nestydáků, že se již nemůže dočkati, až bude Anka naisto jeho.

Tak jí tisknul pouze ruku a šeptal jí vroucí slova: "Dekujem, Aninka moje, ty svetlo mojho života!"

Maminka a kmotry měly plno práce. Hostina, ovšem, velká nebyla, ale Ondrejovi se zahanbiti také nedali. Zabili husu, zabili ovečku a nějaké kuřátko a holoubě to také zaplatilo životem.

Hosté jedli, až jim za ušima praskalo a chválili o překot. Však v té době bylo o

kousek dobrého jídla zle a tady toho bylo, nu, co hrdlo ráčilo. A piva bylo a vína, že strejcům již jazyky obtěžkaly a brady se jim samým omaskem blyštěly. Buchet bylo také do syta a koblíhy také byly jako vej-lupky.

Když se nálada rozproudila, začalo se zpívat a vtipkovat a nevěstu i ženicha dobírat, že se Anka i trochu červenala a na Jožku prosebně pohlížela. Ten jí jen ručku tisknul na znamení, že se všechno brzy skončí a budou sami.

Tak se konečně svatebčané rozcházeli. Však nač se tolik veselit, teče-li na bojištích horká, červená krev a mnoho, mnoho krve slovanské! Každý z přítomných někoho ve válce měl a tuť nešla ta veselost jen tak lehko od srdce. Poslední hosté se rozloučili — maminka uklízela zbytky do sklepa a tatínek dával vrata na hák a na petlici a pouštěl od řetězu zavřeného, spokojeného psa.

Novomanželé zmizeli ve světničce a dvěře se zavřely za blaženou Ankou. Nebylo již Anky Ondřejovy.

Stála se dnes Ankou Macouchovou, ženou svého Jožky pro život i pro smrt — pro štěstí i bolest.....

Měsíček svítil do světničky a díval se, jak Jožka Anku boská.

Novomanželé prožívali tři dny největšího štěstí. Vrhali se sobě do náruče, smáli a líbali se, laškovali a u vědomí brzkého rozloučení, smutněli a plýtvali výlevy svých citů. Maminka s tatínkem se na to příjemně usmívali. "Hle — hen se štěstia na Anku usmálo". Na jejich Anku, nejmladší z dětí, na jejich skřivánka.

Anka byla jejich oporou a nadějí pro stará léta, bodejt' by jí štěstí nepřáli.

Maminka ji v těchto dnech od práce ušetřila, všechno si sama udělala a seno už bylo doma, už vonělo na půdě a odpočívalo pro zimní potřebu. Maminka pobíhala, at' si Anka jde s Jožkou na procházku, nebo posedí na zahrádce, že si to zastane, at' jenom se užijí, když je tomu tak nakrátko.

Tak šli ti mladí do lesů, toulali se pod zeleným loubím listnatých hájů a dýchali výpar jehličnatých stromů, seděli v lýskoví, co poprvé Joža Anku poznal, hvízdali na drozda a ptali se kukačky, jak dlouho budou živi a brzo-li se zase shledají.

A znovu a znovu se vrhali druh druhu

do náručí — schovávali se mezi stromy, aby v nejbližším okamžiku na sebe vybaflí zvonice smíchem, znovu si do náručí letěli.

A když se unavení spolu usadili na zelený trávníček, slibovali si, jak to bude krásné, až bude po válce, až přijde Jožka na trvalo domů, jak si chaloupku zvelebí, jak on svým přínosem světnici pozdvihne a stodůlku přistaví, jak vlastnoručně vyrovná zápraží a postaví novou zídku u maštálky, i plůtek kolem zahrady. A stromy vysází.

Kolem polí, za humny mohla by státí ovocná alej — a to by se to radostně česalo slívy a karlátka.

"O nebesa! To budem šťastni a — až ty přijdeš domov z práce, já tebe boty vy-zujúc, k jedlu t'a posadym a opitám sa t'a ako sa ti vedlo celý deň."

"A já teba vrelo poboskám!" smál se. — Tři dni — co je to tři dni štěstí? Sen, pouhý sen.

Přišlo loučení.

Když toho třetího dne Andulka procitla, tak se nějak zalekla, že ani věřití nechtěla. Že už tu je ten osudný den?

Maminka v kuchyni již zadělávala, aby Jožkovi s sebou buchty napekla a všechno vy-padalo tak, jako včera. jenže to bylo dnes a chvíle rozloučení se měla bezodkladně přiblížit. Anka se dala do pláče. Vzlykala a tak ji při svém procitnutí zastal Jižka.

Vzal Anku do náruče a něžně ji k sobě tulil.

"Neplač, Aninka moja! Ty sama jsi není jediná čo moža vyprovodila, a nie každá strela dojde ciela, nie všetci padnú."

Tatík běhal a sháněl, aby zetě důstojně vypravil i cigarety kdesi sehnal, nešetřil za ně mých ječmene, uzené maso vyslídil za komínem a zbytek slaniny.

A když přišlo odpoledne a již se Jožka loučil, plakali všichni — tatínek mu žehnal a maminka, znamenajíc mu čelo křížem, povídala, zajíkajíc se v pláči:

"Tam v mene Božom chod synku, náš Boh t'a zachraň od všeho zlého a prinavrat' t'a k nám zas zpet!"

Anka šla s mužem na dráhu a bylo to slušných pár kilometrů, dalo se to šlapat, byla však ráda, že může jít, alespoň se ještě tou cestou užijí a ona se sama na zpáteční cestě vypláče.

Počasí bylo stále stejně parné a Joža se potil pod těžkým baťochem, to mu však nevadilo — co chvíli Anku bral a k sobě

Footballová četa z Kladna.

Československé Chicago vítaló minulého roku znamenitou footballovou četu z Kladna v Čechách, která přijela do Ameriky, aby se podílela na československém sportovní dnu a Čermákovu memoriatu na Vojňnově poli v Chicagu 3. září. Přijelo 14 hráčů a sice: Tichý, Běhounek, Troniček, Klož, Stejskal, Švec, Junek, Černý, Malý, Fišer, Nejedlý, Procházka a kapitán Kraus. Výpravu vedli továrník Frant. Sálus a Václav Klabík, oba též z Kladna.

přivíjel a "bosk" za boskem sypal se na její tváře.

A že má všechno svůj konec, tak i tomu všemu byl. Přijel vlak jako dlouhý drak. Ach, to se Anka znovu rozplakala.

"Ach ta nemotora — která tak zurive odvěčala už nejedno srdce přeč, na jatka za krála a císaře, za uhlavného nepratele rodu Slovianstva! O — strastno, strastno!"

Vše nadarmo. Povinnost je povinnost a vojna je vojna. Nenasytil se Joža Ančiných rtů, musel se násilím odtrhnout a vyskočit do vlaku. Ještě jí z okna mával a černý kolos se hnul. Těžce zafuněl a šinul se zvolna po kolejích, přidáváje rychle do chodu. Anka šla s počátku zvolna při voze, v němž se Joža z okna vykláněl. Ještě mu podala ruku a své zaslzené, skoro ted' nevidoucí oči.

Pak musela poběhnout a stále rychleji, až zůstala vzadu a konečně stála mezi keři blankytné čekanky, jež tu hojně při trati kvetla. A kvetl tu též bílý heřmánek a onodál v jeteli krvavé kališky máků. To vše uvázlo Ance navždy v paměti a stalo se symbolem její lásky.

Vlak uháněl, narážel a funěl a vinul se jako černý had; propletl se údolím i březovým hájem, zmizel na okamžik ve strži lomu, aby v nejbližší chvíli ještě na okamžik po rovině uháněl a ukázal se plačícím očím roztrěsené Anky. Pak se schoval ve stráních a nebylo ho více. Odesl Ančino potěšení.

Stála ještě na téže místě a dumala, jak je to divné, že přede dvěma týdny neměla ani tušení, že ten samý vlak její štěstí přivezl, že jí žije na blízku, že jest jí souzeno, že již jí jde v ústrety, a že dnes pro něj tolik pláče, a se jí zdá, že tu bez něj ani žítí nemůže, když se k ní přitočila kamarádka Marienka.

"Čo ty je Anka, že jsi taká?" zeptala se a hleděla soucitně na její, do krve vyplakané oči.

"Nepítaj sa, však vieš, že som vyprovodila muža."

"Upokoj sa," těšila ji Marienka, "ved sú tam aj iní. Já prave som čakala brata, mal s týmto vlakom dojsť z nemocnice, ale neprišiel." A s celou účasťou se doptávala, zdali půjde Andulka domů, že by snad bylo lépe odejít tu do vsi a počkat do rána u známých, že je domů daleko a v dnešní době dosti nejisto. Anka však naléhala, že jim smutno nebude, půjdou-li dvě a že by doma tatínek s maminkou měli plno strachu.

Tak se spolu vypravily a bylo oběma ve-seleji, ač je-li to v Andulčině případě vůbec možno.

"Jak som ráda, že jis tu, Marienko," povídala Anka, "ty jsi bola vždy takové dobré dievče."

"I — take som nekdý zlá," zasmála se Marienka, "ale povedz mi o sebe. Máš pekného muža, len čo je pravda! A jako ty ho závidiáš všetky, pamatáš sa na tu Rozu Čajkovu, čo ma dollare uložené na banke? Ta na neho vyslala jednu babiznu, aby t'a zhaňila, ale nepochodila. Nu, nediv sa Čajkové, má roky, už jej aj na vrch hlave mesaček sedá!" Marienka se smála. Chtěla za každou cenu Anku rozveselit. Ta se také usmívala, ale slzy jí stále ještě stály v očích.

Šly již notný kus a slunce se rychle sklánělo. S počátku se pouze nížilo k ovrubě vesmíru, kterou činily temné hvězdy se zmodralými vrcholky; po chvíli však vysílalo dlouhé šípky skrze jejich kmeny a již se nížilo do krvavého moře, jímž sobě za pahorky ustlalo. Temné ostrovy pohádkových království pluly po jeho hladině a v pozadí vystávaly ohnivé hrady černokněžníků. Meze byly nafialovělé prvním soumrakem. Ptáčci již léhali, i skřivánek dokončoval večerní modlitbu. Jeho zpěv se ronil jako drobné cinkání — také zvonění cvrčků a niků byl přeplněný prostor.

"Počuj, Anka, ja sa hnevám, za družičku si ma nezavolała!" povídala Marienka žertovně.

"Odust, Marienko," lekla se Andulka, "sama viež, že len moje sestrenice mi byly družkami a moji bratrance družbami. Bol to náhlý, vojenský sobáš."

"O ty huncúd — Anka — počkej, nahradym ty to! Namluvim si šohaje jak lipa a nepozvu tebe."

"Nemluvím ty meho bratrance, chceš-li, v nahradu, že som t'a nepozvala!"

"Radej vraj ma pozvi za kmotrenku!" zvolala Marienka bujně a rozesmála se.

Tak se cestou povyrážely a ta jim dobře ubývala. Když se u Ondrejovy chalupy rozcházely, pravila Anka vděčně:

"Ďakujem ty, Marienko, že t'a Boh poslal mi včil, lebo neviem jako bych som bola došla domov."

"No, dobre se nám išlo," chválila Marienka, "a já tebe ochránila — škoda by bolo takého mladého vdovca, aby sa tebe nečo stalo. Tož daj mne veľkú pusu a s Bohem!"

Hosté z Kladna na Národním hřbitově v Chicagu.

Koncem srpna minulého roku byly v Chicagu konány sjezdy Jednoty Československých Spolků v Americe a Jednoty Českých Dám a v stejném týdnu přijela do Chicaga footballová četa z Kladna v Čechách. Ve čtvrtek 30. srpna navštívili delegáti obou sjezdů a hosté z Kladna Český národní hřbitov, aby vzdali poctu zesnulému mayoru A. J. Čermákovi.

Anka přišla domů a znovu se dala do pláče. A povídala mamince, jak je to divno, že tu žili tolik let bez Jožky a teď najednou, jako by tu od jakživa býval, je po něm tak hrozně teskno.

Maminka ji těšila, že Pán Bůh dal, Pán Bůh vzal, že jistě zase vrátí, že je třeba jen silné vůle a trpělivosti, že je ta válka pouze zkouškou pro lidstvo a také trochu trestem, že však bylo lidstvo již zpupné dost a proto se musí tomu všemu podrobit.

A že trpělivost přináší růže a modlitba útěchu, ať jenom se modlí a důvěřuje, nu a tak všelicos jí povídala, co bylo zcela prostinké a přece nesmírně moudré, tak, jako všechno, co maminky nasbírají poutí životem.

Anka si to vše vzala k srdci — šla do světničky a ulehla; modlila se, aby jenom Pán Bůh jejího Jožku chránil, aby se mu všechny nepřátelské koule uhýbaly a chtěla důvěřovat, že její modlitba bude tím talismanem, který ho ochrání. Byla prostinká a neuvažovala tak hluboce. Kdyby se byla do svého rozjímání ponořila, byla by si musela uvědomiti, že za každého vojáčka se někdo modlí, a že každá ta modlitba ho má před nepřátelskou kulkou uchrániti, a že každá kulka jest ulita proto, aby našla cíl — a že se celé státy modlí za zdar svých zbraní, ba, že vzkazují i papeži a dary posílají, jen aby jejich zbráním žehnal a za ně se modlil. Byla by si musela uvědomiti, že proto vše, Bůh řídí své osudy a musí je řídit bez ohledu na svíjející se srdce a sepjaté ruce ubohých žen, protože jen tak zůstává Bohem — vševládoucím Pánem a nesmírným ve své moudrosti.

Jen sílu lze si vyprosit, jen mír duše. Toho se Ance dostalo.

Usnula jako dítě, jež se vzdalo mocné ochraně. Při modlitbě usnula a libě se jí zdálo — jen a jen o Jožovi.

Byl u ní — boskal ji — chodili zelenými lukami a trhali si červené máky a modré chrypy, proplítající je voňavou víčkou a bílými kopretinami.

Ráno ji sice strašně bolela hlava, bylo jí však v duši mnohem lépe. Jela s tatínkem na krmení a síkla jetel, jako by hrál. Na kose však již si nezvonila. Ba, nezvonila již nikdy; na památku Jožkovu, kterého její zvonění na ni upozornilo, již nezvonila. Lidé říkali, že sama sobě odzvonila a sousedův syn Janko na ni zavolał:

“Tak čo, už nebrubáš?”

Jindy mívala pro každého trefnou odpověď, dnes neřekla ničeho, pouze se skoupě usmála.

Za dva dny dostala od Jožky lístek. Byly na něm dvě hlavičky milenců, jak se k sobě tulí a mnoho pozdravů a vzpomínek. Psal jí, že se hovoří o brzkém konci války a o časném shledání. Přitiskla lístek k srdci a honem odepsala. Poslal jí adresu a prosil, jen aby mu často psala, on že bude psáti denně.

Pak byla všechna potěšena a denně už od svítání, ba, co pravím, od předešlého odpoledne se těšila na příchod listonoše. Přinese jistě zase lísteček, zase vzpomínku. Ten si pak četla třeba desetkrát během toho dne a mívala ho pod hlavou; opatřila si zvláštní, vyřezávanou a olakovanou krabičku, v níž ty lístky ukládala a podle data si je rovnala. To byla její zábava.

Ted' nešla mezi družky, nešla mezi chasu; o posvícení jí ani nenapadlo, aby se šla pobavit. Chodila jen s maminkou a v neděli seděla ve světničce, nebo na zahradě a četla lístky a dopisy, co jí Jožka posílal. Byly psány pěkným, úhledným písmem, plny lásky a krásných slov.

Tak minulo léto v tuhé práci. Sousedé v naší vesničce si pomáhali — v utrpení stalo se vše jedinou rodinou.

Kde zůstaly ženy úplně bez mužů, tam jim dědečkové a nedospělí hoši ze sousedstva pomohli; tak se žně odbyly v tuhé a úmorné sice práci, ale nic na polích nezůstalo. Vše bylo ve stodolách a cepy tlapotaly — tu a tam vrčel žentour a sláma se ve stozích vršila. Pytle šly na sýpky; vojáci se starostou v čele rekvírovali obilí a hospodyně, chudinky, měly největší starosti, kam uklidit, co se chtělo lépe zpeněžit, nebo pro domácí spotřebu uschovat.

V té práci Ance čas ubíhal a stále si slibovala, že se to vše přece snad skončí a že se Jožka vrátí a už u ní doma zůstane. Tatínek o tom také snil. Práce ho zmáhala a těšil se na mladého hospodáře, na jeho silné ruce a na slušný přínos. Pak se chaloupka zvelebí, něco se přistaví — něco se opraví a bude dobře. Zatím se mu líbila podpora, kterou Andulka pobírala; byly to měsíční jisté peníze a za ně se všelicos pořídilo. Nová krytina a chlívky na vepřiky, nu, vida, kousek po kousku a chalupa bude jako hrad.

Potom se kosily otavy a kopaly se brambory, svázelo se to poslední; řepa už také byla ve sklepě — zeli v sudě — chvála Panu Bohu, nebude v zimě hlad. I pašík už se v chlivku sotva obracel; k tomu zeli bude i kousek masa a jitrnička.

Však již vály studené větry, již to fičelo od severu jako jedovaté a ty bílé mlhy, ty šly jako prachové peřiny a zalihaly celický kraj. Sesterská Slovač jako by pod nimi spala — lučiny, lesy, všecko bylo studenými poduškami zalehnuto.

A válka se nekončila. Nové a nové oběti si vyžádala. Do vsi přišla zpráva, že Kalajů Martin padl. Bylo to jako výstřel z pušky; dali mu zvonit a zaplakala při tom celá ves. Takový šohaj! Bylo smutno a Mad'aři utískovali. Myslili, že již je Slovensko celé navždy jejich. Dolízali a šidili. Nevšímali si, že "nad Tatrá sa blýská."

Tak přišly vánoce. Přivály je spousty sněhu, které vyměnily bílé mlhy. Vítr je poháněl, až se kouřilo. Psa bys nevyhnal, taková byla čina. Nebe bylo zcela bílé, v poledne, jako by stříbrem zářilo. I kraj byl bílý — kam se podíváš, samá běl. A ve svaté noci byla pravá sněhová bouře.

Ježíšek, co naděloval, měl v ní špatnou cestu. Do světniček zamrzlými okny sotva viděl, zavátými dveřmi ani tam vniknouti nemohl. Proto asi bylo té nadílky tak po skrovnu.

Anka byla přesvědčena, že dokonce tu dnes ani neprodlévá — ba, že není přítomen ani v kostele o půlnoční, kde tak slavně rohy pastýřské zněly, jejich fujary a zpěvy, kde kněz radostně zpívá: "veselte se, radujte se!"

Ano, veselte se, radujte se, když bylo srdce sevřeno studenými rukama strachu a úzkosti a když na frontě tekla krev a ty ubohé ženy, co na studené dlažbě klečely, nevěděly, zdali už nejsou vdovami, nebo neumírá-li právě v tu chvíli některý z jejich synů. Ne — Kristus tu nebyl ve chrámě, neposlouchal to neupřímné — veselme se!

Meškal spíš s raněnými a trpícími na frontě, v pustých zákopech, kde jim přimrzaly ruce na pušky a umrzaly zbědované nohy. Kristus jest přítelem ubohých, prodléval s nimi a s nimi trpěl. Jen pro utrpení se dnešní noci narodil.

Marně Anka čekala, že dostane Jožka na svátky dovolenou. Marně se těšila, marně přijímala jeho sliby.

Darmo pro něho pekla, marně mu místo u stolu chvoji ozdobila, marně mu svíčku připravila, marně lůžko bílé povlékla. Plakala u něho celou noc a bylo to nadarmo. Psal potom, že dovolenou nedostal. Snad až později, snad, až bude po válce, už to dlouho nepotrvá.

Těšínská jablčka a nic víc! Válka, jako by jí byl někdo ten konec ukousl a čekání bylo tak dlouhé a únavné.

Pokud byly krátké dni a dlouhé večery, nějak lépe to Ance utíkalo. Večer šla spát s tčšením, že ráno přinese něco nového, když nic, tedy alespoň psaní plné lásky a pak už do večera se jím obírala a zase půl času všeho čekání zaspala.

Když ale se začaly noci krátit a dni natahovat, bylo to teprve bez konce a tím více si to uvědomovala, že se válka neskončí a smrt stále ještě čihá, ba, čihá stále záladněji. Věděla, že s ruské fronty jsou vojáci posíláni na italskou a tam že je — nedopouštěj Pán Bůh, hotové a otevřené peklo. Aby tam také poslali Jožku, Jožinku jejího.

Zima se chýlila ku konci. Urputně se bránila a zápasila s jarem, ještě v březnu mrzlo a svištěl jedovatý vitr, leč příroda se nedala ošálit; již kvetly jivy a vrby s kočičkami a jehnědami, již při potůčku se luka zelenala. A svěrenky si říci nedaly a vystrkovaly bělostné zvonečky a neslyšné jimi vyzváněly jaru vstříc. Lidé tomu nerozuměli, ale skrívanci to uslyšeli až na dalekém jihu a vrátili se do vlasti; pili z koleje a zpívali, byť jim nožičky mrazem tuhly. A vlašťovky se dozvěděly o té zvěsti ač byly strašně daleko, až byly až kdesi na březích Nilu nebo Eufratu a vracely se plny radostné touhy na Slovensko. Milé, dobré vlašťovičky! Zaletěly od Ondřejovu střechu a přinesly štěstí.

Anka si to tak alespoň myslila a slzavě je přivítala. Ach, loni jí správně věstily. Uviděla poprvé z jara páreček a tomu pevně věřila, že je to pravda. Uvidí-li děvče prvně vlašťovičky v páru, že najde potěšení svého srdce.

O — kéž také její potěšení přišlo! Kéž by Joža dostal na svátky dovolenou. Však Velká Noc již byla přede dveřmi a nahlížela do oken.

Doba svatopostní se chýlila ke konci, utrpení Ježíšovo zrálo a vrcholilo.

Zelený čtvrtek, v němž se potil krví, smuteční obřady v kostele a prázdné, holé oltáře — velký pátek — jubileum to přemutné největší tragedie světa. Golgotské drama jako by ožívalo a znovu se vracelo.

V ten den se sluší, aby lidstvo truchlilo — Anka však se smála. Byla přesvědčena, že zítra, po vzkříšení Joža přijde.

Nepsal o tom, Anka však čekala.

“Maměnko, vím to. Pojde pro mne až k chrámovým dveřím — jak budou zpěvat Alleluja — bude čekat — a keť mňa uvidí, boskat mňa bude. Vezmem sa za ruky a pojdem v šere večera domov a dívčiska budú za nami závistne šeptat, jao nám to slušia a babky bezzube budu bublat na dásnách, že sme si buli sudeny a sa dostali jeden druhému. A ja vesilo sa budem podle Jožka vykračovať.”

V ty dny myla a drhla, smýčila, peřiny ven na plůtek vynesla, vyklepávala, okna umyla, že se třpytily, jako křišťál; na bílou sobotu pak pekly a strojily, i kdyby tu poslední mouku měly vzít, ničeho by nelitovaly.

Slepice už pěkně nesly, proto se těsto jen svítilo, máslem vonělo a jen litovaly, že nejsou k dostání mandle a hrozinky, aby mazance a jidášky pěkně vyšperkovaly.

Chudáček Anka, těšila se nadarmo. Marně se po vzkříšení u kostela sen a tam ohlížela, marně v noci nespala a čekala, brzo-li zatúká na okénko.

Nu, možno, že přijede zítra. Však na Boží hod také přijíždějí vojáci. Šla na ranní, aby mezi velkou mohla klidně vyčkávat, darmo však. I sváteční oběd i buchty jedli bez Jožky. Beránek velikonoční byl dojeden, poslední kousek mazance a Jožky nebylo.

Anka plakala, kudy chodila. Ubohá Anka, to bylo nějaké zklamání. Maminka jí litovala a těšila, že snad přijede až po svátcích, že však se ta tak dělává, že se vojáci střídají.

Slabá útěcha! Anka už věřití nechtěla a jenom plakala.

Však druhého dne dostala polní listek, ale pane na nebi — to nebyl takový, jak obyčejně — jiný a razítko odkudsi s dola — nu — ano, Jožku poslali na Italii. Anka div do mdlob nepadla. Ach, ano, znala to už, jak to je na té Itálii — vojáci to vypravovali.

Což pak na Rusku, nebo v Srbsku, tam tam bojovali a často, poznali-li, že to proti nim stojí bratr, bratr Slovan a že tam stojí z donucení, nezabili schválně, na té Italii však nebojovali jen vojáci, ale i příroda. — Když vletěl šrapnel do skály, bojovalo i kamení i všecko ostatní proti ubohým vojáčkům. A Taliáni byli potměšilí a nenáviděli!

Anka si mohla zoufat. Oči si mohla vyplakat.

Joža psal pilně. Denně zas od něj chodily listky. Růžové byly, jako poslíčkové jeho lásky a všechny plny sladkých bosků. Ach, byly to krásné vzkazy, je to pravda, Anka se s nimi těšila, a často si i vyčítala, že je nevděčnicí a neděkuje Bohu i Osudu za to, že ještě ty alespoň přicházejí. Co však platno, byly to vřelé pozdravy, ale pouze papírové. Anka pak byla z masa a vřelé krve a toužila, aby piřšel s tělem a rukama, aby toho sterého boskání, toho obejmutí, co jí na papíře posílal, došla i ve skutečnosti. Poznala přece horkou jeho náruč a toužila po ní zas.

A zase plynul čas — zas přišel ten krásný máj, v němž každý tvor touží po lásce a Veroně přišel milý. Měli také “spěšný, válečný sobáš” a Anně se tolik stýskalo. Proč jiný přijde na dovolenou, proč její Jožka ne? Vždyť, pane na nebi, pomalu zapomínala, jak vypadal. Musela se dívat denně na jeho fotografii, aby si jeho tvář připomněla. Kdo by se tomu divil? Znala ho jenom dva týdny a žila s ním čtyři dni — a pak skorem rok již uplynul co jej neviděla.

Ubohá Anka, styděla se, doznati toho sobě, natož mamince, nebo komukoliv jinému. A byla zoufalá, že si neuvědomí už jeho smích a lekala se, že se jí ztratí i jeho hlas, což jest na člověku nejosobitějším a po léta povědomým znamením.

Minul červen a sena byla pokosena. — Anka kosila, až se s ní slávalo, ale nezvonila, ba, bála se ptát kukačky, za kolik let že Jožka přijde, ba nezeptala se ani, kolik let bude živa. Což, kdyby to bylo bez Joži a trvalo to příliš dlouho?

Přišel krásný “juli” červenec a s ním výročí jejich seznámení. Anka síkla s tatínkem jetel a utírala si oči. A skoro jí to bylo líto, že jí Jožka na věčnou a živou památku nezanechal alespoň potomka. Kdyby tu bylo jeho dítě, veseleji by bylo. Mamince to ovšem říci nesměla, ta by jí poradila, aby děkovala Pánu Bohu, že je tak ještě jako

svobodná, že i kdyby se Joža nevrátil, žila by dál, jako pták. Ach, ano, ano, to se mamince řeklo. Ach, snad ta maminka ani nevěděla, co je láska a jak je pro ní v srdci. A tatínek lhotejně pracoval a Ance se také někdy zdálo, že její bolesti nerozumí.

A přišel pak srpen a — nebeská Královno — co se to stalo. Jednou ten růžový poslíček lásky nepřišel a nepřišel — a nepřišel ani druhého, ani třetího dne.

Napřed byla Anka zmatena. Hleděla polekaně na listonoše, který cestou kolem jenom do okna rukou zamával.

Druhého dne byla už zděšena a hleděla za ním, jako by nechápala, jako by to ani nemohlo být. Jakže? Joža že by nepsal? Kdyby mohl, že by nepsal?

Šla za maminkou na zahrádku a povídala jí to přímo zdrceně.

"Tož — nepřišlo nič!" A rozhodila rukama a už byla v slzách.

Maminka byla zkušena a v životě všemu zvyklá. Nic jí valně nepřekvapilo, měla ostatně tři zetě ve válce a čekala, který z nich tam zůstane. Nu zdálo se jí, že to není možné, aby všichni přišli, když skoro každá rodina platí dějinám takovou krvavou daň. A skoro by bylo lepší, kdyby ovdověla Anka, která je mladá a bezdětná, než Katrina, která má čtyři děti a vše čeká na tatíčkovy ruce! Bože, té mamince odpust', měla všechny ty dcery ráda, ba, Anku, jako nejmladší, snad nejvíce, ale věděla, že ji osud bolesti neušetří.

Těšila Anku, že se asi pošta někde opozдила a povídala to sousedce přes plůtek a tak rovněž Anku těšila, že to tak bude, že to v dnešní době není nic nového.

Anka se tedy trochu upokojila, šla po práci a hledala v ní úlevu; říkala si, že čtyřiaadvacet hodin není tak dlouhá doba a zítra, že lístek jistě dojde. Však třetího dne už byla zoufalá a když listonoš odešel, plakala tak, že nebyla k utišení a stále jen si říkala, že je všemu konec, že jejího drahého Jožu někde zabili. A tak jí zčernal celý svět a připadalo jí, že už bude brzy jeho konec, že se blíží soudný den.

A přála si, aby to bylo hodně brzy, aby se alespoň pak se svým Jožkou shledala.

A nepřišlo nic ani čtvrtého, ani pátého, ani desátého dne.

Tatínek se také zarmoutil; na Jožkovy silné ruce se tolik těšil i na jeho mladou a moudrou hlavu a bylo mu Anky tolik líto.

Měl ji rád a přál jí kousek lásky a tolik radosti. Vymýšlel si kdejakou možnost, aby ji potěšil. Tak třeba, že se vlak, vezoucí poštu vyšinul a utopil, nebo, že ji Taliani sebrali. A nebo, že zajali Jožu, že je v bezpečí a bude brzy psát.

Psát — ano — to byla mizerná útěcha. Samá naděje a žádná jisota.

Jednoho dne musela s tatínkem do lesa pro dřevo. Nu, bylo už třeba zásobiti se na zimu. Tatínek žehnal tomu, že měli kousek lesa a chválil si, jak je v zimě milé zatopení, je-li vlastní pařezi, při tom že se člověk ohřeje kolikrát. Když ho dobývá, když ho kolí a při zatopení — ej, tot' je pohova.

Anka tedy prosila maminku, aby šla posilkovi naproti a přijde-li něco — ale ono nepříjde, při tom malomyslně vzdychla, tedy kdyby přece, aby jí s tím šla naproti.

Maminka nechala všeho a vyhlížela poslíčka — vždyť, Pane Bože, denně se modlila, je-li to možno, aby ten kalich hořkosti byl od jejich dětí odejmut. Věru, sama by ho radši pila — ach, stokrát radši sama.

Jak tu venku přede dvířky stojí a na náves vyhlíží, jde kolem posel z obecního úřadu a povídá, otrlý a zvyklý už všemu, že je tam zpráva, že Josef Macouch leží kde si v Garlitzu na taliánsku, šrapnelem ale potrháný.

Maminka nečekala moc dobrého, ale z nenadání taková zpráva, to bylo hrůza. Nohy jí vypověděly, třásla se, brada jí jektala a zuby, at' mělo v ústech leckterý, začaly jí zle drkotat.

A jak vyšla sousedka, hned k ní klopýtala a s pláčem jí povídala:

"Oh, moje ubohe diet'a, má už po tom svém stesti — oh Bože, ako jí to zdelit? Lhat nemožem, ona je bystrozraká, pozná, že ponevedame pravdu" a plakala, až jí srdce usedalo.

"Bože, Bože, co bude z Anky! Nemali sme to dovolit' bola by mala srdce ušetrené, ale jako nedovolit' — keď' rodyč nemože odeprít stastie dietatu. Ach, hla, Boža, posilni mna vykonat' tuto zprávu jej a dej jej síly, aby neklesla, zachraň mi diet'a a pot'aš ho sám!"

Sousedka plakala s ní a tak tonuly obě v pláči. —

Anka přišla, shodila otep dříví ve dvore; naložila si pořádnou, že pod ní sotva dýchala a chvátila do kuchyně. Měla ne-

smírný hlad a čekala, zdali přece, přece něco přišlo.

"Mameňko, mameňko, ty jsi plakala! — Pre živého Boha, prečo jsi plakala? Čo jsi počula? Už s ním dobre není! Nemuč ma a povež!"

Chytila matku za ramena, zatřásla ní a očima, ústy, celým zevnějškem pila jí slova se rtů, aby uhádla dřív, než maminka odpoví.

"Je ranený — leží ve špitály," povídala Ondřejová a už se nemohla udržet.

"V kerym špitály — ako ranený?" vyhrkla Anka, poulíc oči. Srdce jí šílelo a nohy jí vypovídaly.

Nevím, Aninko, zabudla som to meno." "Pojdem hned na obecný úrad, vynajdem to meno, kde je moj drahý Jožinka!"

Anka byla odhodlána. Horem pádem hledala čistou zástěru, přehazovala prádlo a na sucho, rozčilením vzlykala.

Maminka trnula strachem. Řeknou-li tam, že je zle potrhaný, že jeho zranění je smrtelné, stane se Ance z leku něco strašného. Proto se jala rychle ji utěšovat:

"Aninko, nezúfaj sebe — keď by sa aj Bohu lubilo, nesmieš proty nemu reptat, Bud' sná, hľad' že matky, čo majú dietky ostaly vdovami a nereptajú any ty nesmieš, vola Božia bude nic naša!" Anka zakvílela.

"Mamičko drahá, čo ty vieš? Ach, čo som urobila zlého, že musím vypít horký kalich. Vidym ty to, mameňko na očách, netaj to — ach, moja sny ma nezklamaly."

Anka štkala, rukama lomila a maminka nevěděla nic určitého. Přišel Ondřej a jak ženské v takovém rozpoložení uviděl, zalomil také rukama. Už se nedočká těch silných rukou a moudré hlavy!

Šel pak s Ankou k představenému a zvědali co přišlo, ničeho určitého však nezvěděli, pouze, že je těžce šrapncem porvaný.

Byla to zlá noc, kterou Anka prožívala. Sebrat se a vydati se do světa, hledati nemocnici ve městě takového divného jména, vrhnout se raněnému na prsa, to bylo její jedinou tužbou, ale jak, Bože, jak se vydat? Vždyť skoro ještě ani po železnici nejela, německy neznala, Italy ve svém životě neviděla! Tak musela večer ulehnout a čekat jen a čekat — — —

Ku podivu, v pláči usnula a ráno povídala mamince:

"Presnilo sa mi, že som išla na púl, hore veľkým vrchom a ted' už som bola pri kapli

rozdávali tam mesačnyk Posol Božského srdca Ježišova a tam sem dočítala, že Jožinka je medzi ranenými, abych len dúfala a modlila sa k svatomu Antonovi a Matke Božej. Čo to bol za sen, mameňko, na čo bol poslaný ke mne?"

Maminka byla ráda, že se dcera utišila. Sama věděla, že sen je sen a že se vždy jinak vyplní, nechtěla však jí tu důvěru brát. Stále Anku povzbuzovala, aby se jen modlila a prosila o sílu a sama též se utěšovala jak mohla.

Ta dobrá, prostínká matička! Jak byla velká, silná a šťastná ve své nebetyčné víře.

Také Anka se za pár dní vzbudila a pravila matce při práci:

"Mameňko moja, poslechnem t'a, nevidíš ma už plakat', len mi žáden jeho nepripomínejte, já nemožem zabudnúť, any nezabudnem, dyby sto let bylo; medzi svet ma neposilejte, lebo ty zvevé pohledy ma robíu nervoznu."

Uplynuly asi dva týdny; Anka pracovala jako dřív a to hodně těžce. Do lesa chodila, mlází s otcem prosekávala a všecko dělala, aby mnoho myšleti nemusila. A přece jí myšlenky pokoje nedaly. Denně si v taji poplakala, ba i Bohu vyčítala, že přece nic zlého neudělala, proč ji tak potrestal. Proč jí vzal to, co tolik milovala. A zase si činila vyčítky, že reptá, když není sama a jiným ženám i sirotkům bylo více odejmutu.

Jednoho dne šla sama do mlází. Nesla sekyrku a rubala do suchých větviček jen odletovaly a myslila si, že to jsou ti úskoční Taliáni, co jejího Jožinku porubali, že to je císař a král, co tu strašnou vojnu způsobil a Vilém krvavý, co nemá té nevinné krve ještě dost.

Maminka pracovala doma a tatík na hůře žito přehazoval a k setí si ho strojil. Byl takový letní den chystající bouří, jako byl loni ten, co Anku udělal ženou Macouchovou.

Ondřejová najednou nechala práce a šla za mužem na sýpku. Červotočivé schody skřípaly jí pod nohama a už stála u muže a povídala mu rozšafně:

"Mne sa zdá, že dnes dostaneme nejakú novinu, porad mi v ušách zvony; vyš' čo, tatuš, já idem na poštu tak nejak ako by ma čo posilalo!"

Tatík tomu valně nevěřil, ale mávnul rukou, ať jen jde. Věděl, že s těmi ženskými teď nic není.

Maminka klusala do městečka až se jí hlavička třásla. A hle, na poště dostala čehosi plné ruce. Pět lístků to bylo. Hledí, oči protírá. Mnoho čisti neuměla a toto — ne — to není Jožkovo písmo — je to jako v cizím jazyku a jaké divné razítko! Snad kamarádi už to píší jak Jozefa pochovali?

“Poručáno Bohu,” povídala si “nech sa jeho svata vola plní.”

Klusala zas domů, jen dechu popadala a ne ani domů, rovnou Andulce naproti.

Zastala ji už na cestě. Nesla otep a odpočívala si při ní. Měla hrst hořčicových květů a otrhávala z nich lístky s bolnými otázkami: “Žije? nežije? žije? nežije?” Jak matku uviděla, zahodila to vše do cesty a vyhrkla všecka polekaná:

“Maměnko, kdes bola tak ustrojena, lebo kde ideš?”

“Nikam, dcferko moja, už som bola o to na poště, zdali bys tam čo nemala. A veru mám prekvapenia pre tebe. Hlad’ že až päť poľných karet!”

Anka vytrhla matce lístky, luštila je všecka bledá a konečně vydechla jako by jí s prvou balvany padaly:

“Maměnko moja. Joža žije. Je tažko raněný — leží ve špitály na hranici Horvatska. O maměnko moja dobrá, jak sú šta’stna! Jožinka moj žije, on sa vyhojí, mosí sa vyhojí! Počuješ, maměnko, mosí, já to vyprosim od Boha!”

A pak byla jako vyměněna, jen pracovala, modlila se, i zpívala.

A skutečně, její důvěra byla odměněna. Za pár dní dostala lístek, diktovaný samotným Jožkou. Dal jí psát, že je těžce, hrozně těžce raněný, že má ruku, prsa i hlavu poraněnou, aby se však nebála, že bude vyléčen a že se brzy shledají. Aby jen byla klidná a na něj vzpomínala, on že doufá v její dobré sděčko a těší se, že se v lásce opět shledají.

Anka vzlykala, štkala a smála se zároveň, lístek líbala a tiskla ho k srdci, mamince ho četla, tatínkovi, Veroně i Marience, nu všem. A jak nechtěla, aby se na její žal kdo díval, tak toužila, tu radost povědět všem.

Tak míjel podzim v tuhé práci i v nedostatku, protože válka se nekončila a zá-

sob ubývalo. Toho roku se tak mnoho nedařilo a rekvisice byly vždy přísnější. Tatínek všady huboval na takové bídné živobytí, ale Anka byla spokojena. Ať by třebas hladem byla, jen když bude mít zase svého Jožu.

Potom psal, že se rychle pozdravuje a že se jen bojí, bude-li ho ještě milovat a nezhrozí-li se ho, že ten kletý granát ho ošklivě zřídil. Bože, to byla slova! Jak by ho nemilovala? Ach, kdyby přišel sebe více zohavený — byl to přece její Joža! A představovala si ho snad krásnějším a lepším než je, toužila a těšila se. Nikdo to ani nepochopí, jak se milující žena těší. To se musí prožívat!

Podzim přešel a byly za dveřmi vánoce, a Jožka slíbil, že určitě na svátky dostane dovolenou a přijde a možná — že už doma zůstane. Psal už sám, ale tak špatně, tak kostrbatě a — nahoru — dolů. Nu, asi ještě nemá zdravou ruku, říkali si všichni a všichni se těšili.

Tatínek na zdatného pomocníka v hospodářství, nebo už ho ta práce zmáhala, maminka na potěšení dceřino. A Anka! Bože, ta se těšila jenom na svého Jožu.

Už byl advent, už zamrzlo a sněhem zalehlo v dolínách i na vrších.

Stromy hleděly z toho příkrovu jako pocuchané, krystaly se třpytily, slunce tu krásu měnilo v královský hermelín.

V kostole už byly roráty a lid zpíval “s nebe posel vychází”. Vánoční poesie. Anka se ve zvucích varhan a ve zpěvu u oltáře: “aj kde Panna počne a porodí Syna”. A už byla na dosah to uplakané “radujme se, veselme se.” O jen si nemyslete, i v tom žalu a — krve prolévání se lidé radovali. Anka, řekněme, Ach, jak se Anka radovala. I stromeček ustrojila, i svíčky koupila. Pekla a strojila a jen čekala, kdy napíše, kterým že přijede vlakem, aby mu v noci a mrazu letěla naproti. Podal zprávu, že to bude na štědrý den, ale naproti ať mu nechodí, že neví, kdy na stanici dojde, že nohy má trochu zdravé, nechť jen vyčká doma, on že dojde. Tak Anka čekala. Světničku měla jako klíčku, lůžko pro Jožku bělostné jako sníh a rozčilením se všecka chvěla. Přijde, přijde, jistě už je na cestě.

A byl. Tentokrát se Anka nesklamala.

Maminka šla ještě něco nakupovat a právě se s ním setkala.

Rodičko Páně. Slzy se jí lily z očí a nemohla ani promluvit, ani ho přivítat. Jen ho obejmula a k sobě přivinula jako by jejím synem byl.

Jožka také nemohl promluvit. Opíral se o svou berli a teprve se po chvíli ptal: "Co robia moja Aninka?"

Vypravala mu, že ho čeká, že okny vyhlíží, že radostí a těšením pláče a nespí, že ven vybíhá a co jim to dalo práce, než ji udrželi, aby mu naproti nešla. "Chuděrka, ta vyznala pre tebe!" povídala maminka v slzách.

"A ešte ju čeká viac, až me uvidi."

"Nemyslím," pravila Ondrejová, "ona tě čeká, nech jsi zranený sebe viac, len keď jsi živý."

"O, moja dobrá Andulka, ja to cítym, že me bude milovat, zrovna tak, jako prv."

Andulka uklízela a stále vyhlížela. Podívala se z okna a vidí — maminka někoho vede. Jakýsi hubený voják o berlích, celý sněhem poprášený, Bože, kdo to jenom je?

A v tom se jí srdce rozbušilo. Tak jí klepalo jako zvon. Joža — snad je to Joža. Pane na nebesích, ano, ano, Joža.

Už si nepamatovala jeho tvář, už zapoměla, jak zněl jeho hlas, ale chvíle lásky, které s nim prožila, by nezapoměla a nezapoměla by jich do nejdělsí smrti.

A již byl v síni, již se dvěře otevřely a Jožka v nich. Bože, je to Jožka? Anka volá, není. A on stojí, s čímsi těžce zápasí a takovým sevřeným hlasem najednou povídá:—"Aninko, ženuško moja!"

Takový že měl hlas?

A jaký má nízký a hubený obličej! Stála okamžik, než ho poznala. V tom však to k ní zaválo jako nejlíbeznější vzkaz. Jožka, Jožka její.

Vykřikla přitlumeně a skok — dva — již stála u něho, již jej držela oběma rukama kolem krku a tülila se k němu.

"Jožinko moj! Jožinko moj!" vzlykala a jen se těšila, až ji také druhou rukou uchopí, sevře a přitiskne. Ach, ještě měla v pa-

měti jak uměl tisknout, svírat a vinout, jak uměl "boskat."

Co to však? Joža ji k sobě tiskne, líbá ji, pouze však ji objímá levicí. Co je s jeho pravou rukou? Je dosud v obvazu, či v destičkách a nebo — Bože dobrý — Anka vidí prázdný rukáv zastrčený v kapse. O Bože dobrý — Anka div neklesla. Již nikdy ji oběma rukama nesevře! Zapotácela se a zaplakala.

Také tatínek uviděl a zaplakal. Již je ten tam sen o zdatném pomocníku, o silných rukách, o celém zastání.

Joža hleděl Ance do tváře a jeho oči byly tak smutné, strhané, úzkosti plné. Bude-li ho ještě milovat, bude-li ho milovat? O — co by mu zbylo, kdyby její láska umřela? Kdyby poznal, že se ho štítí?

Bolestí rozrytá jeho tvář byla zrcadlem toho, co měl v duši.

Anka se do ní podívala a znovu propukla v pláč i jásat, znovu se zmocnila jeho šíje, pověsila se na ni a líbala mu sama líce i ústa, objímala ho a vzlykala. Rodiče se trochu vytratili. Bylo nutno vařit a poklízet a všecko Pánu Bohu poroučet. — — —

"Jožinko moj, jak som šťastna, jak som šťastna, žes doma, že vrác nepojdeš zpět do války!" Znělo to jako otázka i jako jistota.

"Nie — ženuško drahá — nie — ale čo je po mne mrzákovi?"

"Jožinko, nermut' sa!" vzdychla Anka a zase si byli v objetí. Jak ho hladila po tváři, poznal, jak má upracované ruce.

"Jaké máš ruky" — povídal smutně a tisknul je ke rtům, jak tvrdé ruky. "Aninko, jsi zas všecku prácu konala. Umožeš sa mi!" A vzdychnul smutně a z hluboka, "a já nemožu tak, jak prv!"

"To je nič, Jožinko, to nič, ešte budem dvojnásobne s radostu pracovať, len keď budeš doma!"

Byl to krásný a opravdu štědrý den.

Byla válka a Bůh rozdával málo — kam však vstoupil, tam bylo lásky mnoho, mnoho. A v Ondrejově chalupě se usídlil na trvalo. — — — — —

Český Národní Hřbitov.

Pondělí, 2. října 1933, jest zaznamenán v dějinách Českého Národního Hřbitova co jeden z nejvýznamnějších dnů na našem krásném poli mrtvých, neboť v tento významný den, byl hřbitov náš poctěn návštěvou našeho velikého Presidenta Spojených Států, Franklin Delano Rooseveltem, který se dostavil osobně v průvodu jeho manželky a všech Státních, Okresních a Městských hodnostářů aby vzdaly hold památce našemu velikému Čechu a mučedníku mayoru města Chicaga, Ant. J. Čermákovi. Český Národní hřbitov nezapomíná na naše významné osobnosti a pocta která se nám dostala, musí být oceněna. Tak jako z vděčnosti a úcty k zemřelému mayoru Ant. J. Čermákovi byla upravena umělecká květinová okrasa u hrobky mayor Čermáka, sbor Českého Národního hřbitova se usnesl vzpomenouti našeho milého presidenta F. D. Roosevelta u příležitosti jeho 52letých narozenin v roce 1934, a hřbitovní správa upravila patřičnou květinovou okrasu na hlavní cestě našeho hřbitova dle nákresu

správce hřbitova pana Jindřicha Parýzka se slovy z květin: **IN HONOR OF 52 BIRTHDAY FRANKLIN D. ROOSEVELT."**

Tato skvostná květinová okrasa budila veliký zájem a pozornost naší československé i jiných národností, a zajisté jest chloubou nás všech.

Úředníci Česko-Národního Hřbitova

V CHICAGU, ILLINOIS

— 1934 —

Předseda:

FRANK BOUČEK,
2329 S. Trumbull Ave., Chicago, Ill.
Telefon ROCKwell 1481

Místopředseda:

JAROSLAV BARTOŠ,
5728 W. 24th Street, Cicero, Ill.
Telefon Cicero 4494

Tajemník:

VICTOR H. FILIP,
1125 West 18th Street, Chicago, Ill.
Telefon CANal 0668

Pokladník:

JOSEF ŠIMAN,
1344 West 18th Street, Chicago, Ill.
Telefon CANal 0841

Správní výbor:

JOHN RADA,
4927 N. Mason Ave., Chicago, Ill.
Telefon Palisade 8227

Účtující výbor:

JAMES J. BUDILOVSKÝ,
1845 S. Throop Street, Chicago, Ill.

CHARLES KOUBA,
2441 S. Highland Ave., Berwyn, Ill.
Telefon Berwyn 485

CHARLES J. KOPECKÝ,
2314 S. 59th Court, Cicero, Ill.

JOSEF L. BŘEZINA,
Mannheim Road, LaGrange, Ill.
Telefon LaGrange 2584 Y 1.

JOSEF KRÍŽ,
2107 S. 61st Court, Cicero, Ill.

Správci hřbitova:

KAREL BAŠTÝŘ,
venkovní práce.

JINDŘICH PARÝZEK,
květinářské oddělení.

Účetní:

JOHN KOZÁK,

Účetní květinářského oddělení:

JAROSLAV GREGOR
JOSEPH HROCH

Hřbitov: Severní Crawford a Foster Avenues

Telefon: KEYstone 8442

Telefon květinového oddělení: KEYstone 8443

Schůze hřbitovního sboru se konají každou první středu v měsíci v
dolejší síni budovy Patronátu Česko-Angl. Svob. Školy, 1126 západní 18tá
ulice, Chicago, Illinois.

TELEFON BUDOVY: CANAL 6250.

Zástupci tvořící sbor Česko-Národního Hřbitova

pro rok 1934—1935.

Každý zde uvedený spolek jest zastoupen dvěma zástupci.

Bartířal John—Ottokar Lože č. 78, K. of P.
Bartoš Jar.—Řád Jungmann č. 77, ČSA.

Bočvár Josef—Řád Klácel-Klatovy č. 23,
ČSA.

Blažek John—Řád Prokop Veliký č. 8, ČSA.

Bouček Fr.—Řád Prokop Veliký č. 8, ČSA.

Bouška Anton—Řád Říp č. 160, ČSA.

Brabec Th.—Ottokar Lože č. 78, K. of P.

Březina Jos. L.—Svobodná Obec.

Budilovský John—Řád Český Lev č. 21, ČSA.

Budilovský James—Řád Garfield č. 245, ČSA.

Čada Vojtěch—Řád Jan Hus č. 7, ČSA.

Cipra Václav F.—Řád Vyšehrad č. 181, ČSA.

Danda Fr.—Řád Jan Neruda č. 327 ČSA.

Filip Victor H.—Řád Robert H. Vickers č.
202, ČSA.

Fořt Josef—Řád Česká Koruna-Čáslav č.
268, ČSA.

Gregor Edward—Řád Svobodomyslnost č.
319, ČSA.

Hájek Tomáš—Řád Česko-Národní-Osvěta
č. 102, ČSA.

Hák Bohuš—Podporující Spolek Plzeňských
Řezníků.

Havlan Václav—Řád Jan Žižka č. 6, ČSA.

Hejna Tomáš—Sbor Československých Vy-
sloužilců.

Hrabak Fr. J.—Lože Praha č. 231, IOOF.

Hýbl Anton—Řád Česko-Dělnický č. 221,
ČSA.

Janda Rudolf—Řád Pokrok-Lipany č. 318,
ČSA.

Janota Josef—Výkonný Výbor ČSA.

Janovský K. V.—Česko-Americký Tábor č.
30, USWV.

Jelínek Jan J.—Řád Robert H. Vickers č.
202, ČSA.

Jelínek Otto K.—Řád Jan Žižka, č. 6, ČSA.

Kárník Václav—Řád Jan Hus č. 7, ČSA.

Knižek Fred—Lože Palacký č. 630, IOOF.

Kopecký Karel J.—Řád Jiří Washington č.
204, ČSA.

Korecký Charles—Řád Jungmann č. 77, ČSA.

Kouba Karel—Řád Věrnost č. 27, ČSA.

Koželuh William—Řád C. H. Harrison č. 378,
ČSA.

Kříž Josef—Řád Praha č. 52, ČSA.

Lang Josef—Těl. Jed. Sokol Tábor.

Liška Jaroslav—Řád Pravda č. 141, ČSA.

Mueller Anton Dr.—Česko-Americký Spolek
pro Spalování Mrtvých.

Naidert Ludvík—Řád Rovnost č. 53, ČSA.

Nosek Frank V.—Řád Turnov č. 302, ČSA.

Novák Albert—Sokol Berwyn.

Novák Frank—Řád Pravda č. 141, ČSA.

Nový Rudolf—Řád Garfield č. 245, ČSA.

Peříšek Václav—Sokol Berwyn.

Pine Ludvík—Řád Vyšehrad č. 181, ČSA.

Popelka Cyril—Těl. Jed. Sokol Tábor.

Pražák Michael—Řád Pokrok-Lipany č.318,
ČSA.

Rac Frank—Lože Praha č. 231, IOOF.

Rada John—Řád Turnov č. 302, ČSA.

Ringl Anton—Řád C. H. Harrison č. 378, ČSA.

Ringl Josef—Řád Svobodomyslnost č. 319,
ČSA.

Rokos John—Řád Česko-Dělnický č. 221,
ČSA.

Růžicka Frank—Řád Lincoln-Vratislav č. 190,
ČSA.

Růžicka Jaroslav—Řád Lincoln-Vratislav č.
190, ČSA.

Sazma Mathias—Řád Česká Koruna Čáslav
č. 268, ČSA.

Sedláček B. V.—Řád Jiří Washington č. 204,
ČSA.

Šiman Josef—Řád Věrnost č. 27, ČSA.

Šimeček Stanley—Řád Jan Neruda č. 327,
ČSA.

Sirotek Alois—Řád Česko-Národní-Osvěta č.
102, ČSA.

Spousta Josef—Řád Praha č. 52, ČSA.

Starý Hubert F.—Česko-Amer. Spolek pro
Spalování Mrtvých.

Štýrský Jaroslav—Svobodná Obec.

Tremel John—Sbor Československých Vyslou-
žilců.

Valeš James—Česko-Americký Tábor č. 30,
USWV.

Vaněk Josef—Řád Říp č. 160, ČSA.

Vokáč Václav—Řád Klácel-Klatovy č. 23, ČSA.

Vráněk Fr. J.—Lože Palacký č. 630, IOOF.

Vyhnánek Václav—Řád Krištof Kolumbus č.
42, ČSA.

Vykouk Frank—Řád Jiří Poděbradský č. 100,
ČSA.

Wolf Frank—Řád Rovnost č. 53, ČSA.

Zahálka Karel—Řád Jiří Poděbradský č. 100,
ČSA.

Záhrobský John E.—Výkonný Výbor ČSA.

Záhrobský Frank—Podp. Spolek Plzeňských
Řezníků.

Žaloudek Karel—Řád Krištof Kolumbus č. 42,
ČSA.

Zeman Josef—Řád Český Lev č. 21, ČSA.

CELKEM 37 SPOLKŮ A SBORŮ SE 74 ZÁSTUPCI.

80 leté Jubileum Jednoty Č. S. A.

Když 4. března 1854 byla založena Jednota Česko-Slovenských Podporujících spolků v městě St. Louis, ve státu Missouri, zajisté, že žádný z těch dobrých zakladatelů si nepomyslel, že založením této tehdy poměrně malé a mladé podpůrné organizace na cizí půdě, se rozvětví po celé české Americe. Dnes po 80 letech našej milé jednoty, která prošla těmi těžkými dobami mnoha hospodářských nesrovnalostí, dožila se oslavy 80-letého svého blahodárného působení v roce 1934. Na památném sjezdu v roce 1932 byla utvořena jedna velká spojená jednota, neboť podalo si ruce pět našich předních podporujících Jednot a sice: Č.S.P.S., Jednota Táboritů, Česko-Slovanská Jednota, Česko-Američtí Lesníci a Lesnice a Česká Slovenská Bratrská Podporující Jednota, aby utvořily jednu mohutnou sesterskou a bratrskou podporující jednotu a přijaly jméno Československé Spolky v Americe, Č. S. A. V roce

1934 se konal první památný sjezd této spojené jednoty a to v měsíci srpnu v historické budově Sokola Slávského v Cicero, Illinois. Sbor Českého Národního hřbitova založen byl v roce 1877 zásluhou našich českých bratrských řádů řečené této jednoty a proto z vděčnosti a lásky ku této naší matce všech českých spolků v naší nové vlasti, sbor hřbitovní se rozhodl dle nářtku správce hřbitova pana Jindřicha Parýzka, vzpomenouti významné, dobročinné a lidumilné práce Jednoty Č. S. A. a nechal provést i tuto uměleckou a skvostnou květinovou okrasu u příležitosti 80-letého Jubilea Č. S. A. a zároveň u příležitosti sjezdu v roce 1934. — Zdar Jednotě Č. S. A.

Kráčí ve šlépějích svého otce.

Jedním ze snaživých a nadějných členů mladší česko-americké generace jest nesporně pan Joseph J. Kudrna, úředník First National banky ve Wahoo, Nebraska, kde již přes 15 roků působí.

Vedle bankovního povolání všimá si bedlivě i spolkového života, neboť po dobu deseti roků zastává úřad tajemníka spolku ssv. Cyrila a Methoděje č. 144 Katolický Dělník. Mimo to jest jednatelem Hlasatele a jiných časopisů.

Jest synem chvalně známých manželů Joseph L. Kudrnových, jimž narodil se dne 20. února r. 1896 ve Wahoo.

R. 1913 graduoval vyšší školu ve Wahoo a sám, z vlastního popudu jal se hned ohlížeti po zaměstnání. Jedno léto pracoval na farmě Math Hobzy druhé léto pomáhal strýčkovi v obchodě v Bee, Nebraska, načež po dobu 4 roků byl zaměstnán v obchodě p. Killiana a konečně dostal místo ve First National Bance ve Wahoo.

Joseph J. Kudrna z Wahoo, Neb.

Joseph J. Kudrna je jedním ze sedmnácti hochů, kteří společně graduovali z vyšší školy a z těch patnáct sloužilo u vojska ve světové válce a zdraví vrátili se domů. Byl zařazen do 89. divise, která byla tak spěšně zorganizována a poslána do Francie, že vojáci jen tak, že dostali úplnou výzbroj a stejné uniformy. — V bojích ve Francii přálo mu štěstí, neboť ze setniny strojních pušek, u které sloužil, jen šest mužů zůstalo na živu a Kudrna byl jedním z nich. Pavel Hogelin, přítel Josepha J. Kudrny, který tohoto doprovázel k vlaku, když narukoval, zahynul ve Francii. Kudrna vyvázl pouhým otřesem nervů a byl nějaký čas léčen v nemocnici, kde mezi jinými z Wahoo byl též Floyd Meduna.

Po ukočení války dostal opět zaměstnání ve First National bance, kde jak již uvedeno, již před válkou nějaký čas pracoval.

Budova First National Bank ve Wahoo, Neb.

Vnitřek úřadovny banky.

VÁCLAV MUŽÍK:

Spojená Jednota Č. S. A.

V roku 1934 — dne 4. března — bylo tomu osmdesát roků, co založena byla první česká podporující Jednota v Americe. Byl to hlouček českých mužů v St. Louis, Missouri, již dne 4. března 1854 utvořili mezi sebou spolek za účelem jeden druhému vypomáhati v době potřeby, ze kteréhož spolku během doby se vyvinula silná Jednota, známá pode jménem Č. S. P. S., jejíž historie je důležitou kapitolou v historii československého podpůrnictví v této zemi.

V pozdějších letech byly v různých místech založeny Jednoty další. Dělo se tak hlavně v místech, kde silný proud našich přistěhovalců tvořil silné osady — v Chicagu, New Yorku, Clevelandu a jinde. Vznikla tedy celá řada různých podpůrných Jednot našich a všechny prosperovaly — zdánlivě aspoň — dokud v r. 1919 nebylo přistěhovalectví omezeno. Od té doby se poměry valně změnily a nastala doba rekonstrukcí, vyžadující důležité změny ve vedení našich Jednot. Bylo nutno znovu upravit finanční konstrukci jejich na vědeckých základech, bylo nutno obrátiti zřetel ku získávání mládeže zde rozené. Bylo nutno odstrániti chyby, které po stránce ekonomické — třeba nevědomky — byly v minulosti učiněny a bylo nutno zavést anglickou mluvu pro nové podřízené řády, v nichž většinou působila naše mládež. To byly základní změny, které vynuceny byly rovněž změněnými poměry a požadavky zákona.

Změněné poměry přinášely a přináší sebou další problémy, z nichž v přítomné době je spojení našich Jednot — všech našich Jednot v jednu silnou, zdravou Jednotu — problemem nejdůležitějším. Potřeba spojení mnohými činiteli byla uznávána po delší řadu let, však k opravdovému řešení této otázky bylo přikročeno v r. 1932, kdy pět našich Jednot se spojilo a utvořilo Jednotu Československých Spolků v Americe. Byly to Jednoty: Č. S. P. S. — Č. S. B. P. J. — J. T. — Č. S. J. a Č. A. L. a L. — které při památném společném

sjezdu v prosinci roku 1932 v Cicero, Ill., se spojily a přijaly charter Jednoty Č. S. P. S. za svůj charter. Jest tedy zcela logické, že nově utvořená, spojená Jednota Československých Spolků v Americe je více nežli 80 roků v činnosti a je nejstarší bratrskou Jednotou v Americe. A při tom je to Jednota moderně zařízená, s různými plány pojistek, s výhodami odstupného, zaplacené pojistky anebo prodlouženého pojištění — o kterýchžto výhodách zakladatelé našich Jednot neměli znalosti. Platební tabulka "Americká Zkušební Tabulka Úmrtnosti" — všeobecně uznávaná za nejlepší a nejjistější — zabezpečuje tyto výhody a zaručuje členům, že poplatky jejich nikdy nebudou zvyšovány při normálním běhu a postupu života lidského.

Jednota Č. S. A. může v přítomné době každému poskytnouti takovou pojistku, jaká je pro něj nejvýhodnější a nejlépe vyhovující. Každý muž, či žena, může si vybrati jednu, či více pojistek dle následujících plánů pojištění:

1.) s placením po celý život.

2.) s placením po dobu 20 roku

3.) s placením po dobu 15 roku

4.) s placením po dobu 10 roku

pojistka splatná po smrti člena.

5.) Nadační s placením po dobu 20 roku

6.) Nadační s placením po dobu 15 roku

7.) Nadační s placením po dobu 10 roku

Pojistka vyplacena v plné sumě po uplynutí platební lhůty.

8.) Nadační s placením do 70 roku státi, kdy pojistka je v plné sumě vyplacena.

Obnosy pojistek jsou dle přání žadatele — od \$250.00 do \$3.000.00. Může tedy každý — bez rozdílu — si vybrati plán i obnos pojistky dle svých poměrů a okolností.

V dětském odboru poskytuje Jednota Č. S. A. též různé plány pojištění pro děti do 16 roků stáří. Mezi jinými jsou to:

- 1.) **lhůtní pojištění do 16 roků stáří**
- 2.) **na celý život**
- 3.) **na dobu 20 roků placení.**
- 4.) **pojistka splatná v plné sumě po 20 roků.**
- 5.) **pojistka splatná v plné sumě v 16 roků stáří.**

Další pojistky jsou připravovány a budou vydány v příhodné době.

Za uváženou stojí, že po třech letech členství má každý člen právo na jednu ze tří hořejší zmíněných výhod — totiž odstupné, zaplacený certifikát anebo prodloužené pojištění — v pádu že by nemohl být nadále členem. Toto má nemalou důležitost pro každého člena a je velkým rozdílem od způsobu pojišťování, jaký byl před léty u našich Jednot v platnosti. Tehdy, když člen nemohl, anebo si nepřál déle platit, byla věc zcela jednoduchá: přestal být členem a Jednota neměla vůči němu žádných závazků.

Jaký to rozdíl v přítomné době! Dnes takový člen má nezadatelná práva po uplynutí tří roků členství a tato práva nikdo mu nemůže vzít. Jsou to práva na jednu ze zmíněných hodnot a Jednota nijak není zbavena závazků vůči takovému členu dokud ta která zvolená výhoda není úplně vyplacena anebo vyčerpana. Mnoho našich lidí nemá znalosti o těchto záležitostech a krátký příklad bude snad pomůckou k lepšímu porozumění:

Dejme tomu, že 27letý muž stane se členem Č. S. A. a vybere si pojistku na \$1.000.00 s placením po dobu 20 roků, splatnou jeho dědicům. Platí k Jednotě \$2.02 měsíčně — na řádová vydání asi 15 centů měsíčně — celkem \$2.17 měsíčně. Ročně zaplatí \$26.04 a za 20 roků tedy celkem zaplatí \$520.80. Dále neplatí a po smrti jeho obdrží dědici \$1.000.00.

Dejme tomu, že tento člen by po 16ti letém členství nemohl být nadále členem. Za 16 roků celkem zaplatil \$416.64 a má na vybranou jedno z následujících.

- 1.) **Odstupné v hotovosti ve výši \$301.15.**
- 2.) **Zaplacený certifikát ve výši \$763.85.**
- 3.) **Prodloužení pojistky na dalších 30 roků a 104 dny bez dalšího placení.**

Co jej stála pojistka? Asi \$7.22 ročně, čili 60 centů měsíčně na \$1.000.00. Jak mnohem výhod-

nější a lepší jest takové zařízení oproti starým zlatým časům, kdy člen platil třeba 25 až 50 roků a když odstoupil, neměl vůbec nijakých nároků...

Nezbývá místa k úplnému vysvětlení všech plánů pojištění v jednotě Č. S. A. — však z hořejí uvedeného příkladu jasně je vidět, že můžeme v této Jednotě získati ochranu pro své drahé a mimo toho nastřádati si jistý kapitál pro své stáří. Jež dle okolností můžeme použiti dle přání. Zmíním se ještě o tom, že každý člen může si vypůjčiti od Jednoty obnos do výše zálohy na jeho certifikátu — v hořejším případě tedy \$301.15. Výše zálohy, půjčky anebo odstupného se řídí dle výše pojistky, plánu pojištění, délky členství.

Není jistě žádných rozumných příčin, proč by náš lid měl hledat pojistku na život kdekoli jinde. Jednota Č. S. A. je zaručená — je 105.49% solventní, což znamená, že skutečné a případné jmění Jednoty převyšuje skutečné a případné povinnosti její o 5.49%. Uvážíme-li, že krátká doba uplynula od doby spojení a že prošli jsme hroznou hospodářskou krizí minulých čtyř roků, uznáme jistě, že Jednota Č. S. A. hledí vstříc budoucnosti s nejlepšími nadějemi. V tom ohledu velice pochvalně a povzbudlivě se vyslovil zástupce pojišťovacího odboru státu Illinois při přehlížení knih a jmění naší jednoty v r. 1934.

Ku konci uvádím ještě, že v srpnu 1934 odbyván byl pravidelný sjezd Č. S. A. Jednoty, ve kterém nařizováno úředníkům Jednoty, aby dle možnosti spolupracovali na uskutečnění vznešeného cíle spojení všech našich Jednot. Sjezd vyslal delegaci do sjezdu Jednoty Českých Dam a pozval tuto Jednotu ku spolupráci pro spojení a doufejme, že bude v tom ohledu dosaženo pozitivních výsledků.

Spojení Jednot našich přijde — jistě přijde. Je třeba jen dobré vůle a porozumění mezi námi, je třeba rozumu a pochopení velikosti a důležitosti této ideje. Velká nám kyne budoucnost v naší mládeži a je na nás, abychom dovedli těm, kteří po nás přijdou, připravit velkou, zdravou a silnou Jednotu, na níž by byli právem hrdými.

Jednota Č. S. A. v tom směru učinila dobrý počátek a je více než ochotna pokračovati na dráze spojení. Jest si vědoma různých obtíží a překážek v cestě se stavičích, však při dobré vůli všechny překážky se dají překonat a odstraniti.

Heslem všech nás budiž: "ve spojení je síla". V tom duchu svorně a upřímně pracujme u vědomí, že jest to v zájmu nejen všech našich Jednot, ale i v zájmu všeho našeho lidu!

1854

JEDNOTA

1935

ČESKOSLOVENSKÝCH SPOLKŮ V AMERICE

vás zve

STAŇTE SE ČLENY Č. S. A.

v zájmu vašich rodin, v zájmu vlastním a v zájmu společné věci
všech nás

NABÍZÍ VÁM DOBRÉ, MODERNÍ A ZARUČENÉ POJISTKY
pro vás a pro vaše dítky. Nabízí vám zaručenou ochranu, neboť je
aktuársky

105.49% SOLVENTNÍ

na základě Americké Zkušebnostní Tabulky Úmrtnosti, jež je
všeobecně uznávána za nejlepší a nejjistější.

POPLATKY JSOU MÍRNÉ

a zůstávají stejnými po dobu vašeho členství.

Obnosy pojistek jsou od \$250.00 až do \$3,000.00 a plány
těchto jsou:

- 1) celoživotní,
- 2) zaplacené po 10, 15 či 20 roků placení,
- 3) splatné v plném obnosu po 10, 15 či 20 roků placení,
- 4) splatné v plném obnosu při dosažení 70 roků stáří.

Po třech letech členství je každý člen oprávněn na jednu z
následujících výhod:

- 1) Odstupné
- 2) Zaplacená pojistka
- 3) Prodloužená pojistka.

Velmi výhodné — prospěšné — a žádoucí jsou naše pojistky v

DĚTSKÉM ODBORU Č. S. A.

jež jsou různého druhu a skytají ochranu do výše \$500.00 a \$1,000.00.
Všechny informace s radostí sdělí:

VÝKONNÝ VÝBOR Č. S. A.,

2137 SO. LOMBARD AVE., CICERO, ILLINOIS.

STAŇTE SE ČLENY Č. S. A.

Měsíční poplatky v Jednotě Československých Spolků v Americe na \$1,000,00 pojistky různých plánů:

Věk	Celo- životní	Zaplacená v pojistkách po			Celý obnos hotově vyplacen po			Po dosažení 70 r. stáří
		20 letech	15 letech	10 letech	20 letech	15 letech	10 letech	
16 —	\$1.19	\$1.69	\$2.02	\$2.63	\$3.38	\$4.69	\$7.41	\$1.27
17 —	1.21	1.72	2.05	2.68	3.38	4.70	7.41	1.29
18 —	1.23	1.75	2.08	2.73	3.39	4.71	7.42	1.32
19 —	1.25	1.78	2.11	2.78	3.39	4.71	7.42	1.35
20 —	1.28	1.81	2.14	2.83	3.40	4.71	7.43	1.38
21 —	1.30	1.83	2.17	2.87	3.40	4.72	7.44	1.41
22 —	1.33	1.86	2.21	2.91	3.41	4.72	7.44	1.44
23 —	1.36	1.90	2.24	2.96	3.41	4.73	7.45	1.48
24 —	1.39	1.93	2.28	3.02	3.42	4.74	7.45	1.51
25 —	1.42	1.96	2.32	3.07	3.43	4.74	7.46	1.55
26 —	1.45	2.00	2.37	3.13	3.44	4.75	7.47	1.60
27 —	1.48	2.04	2.41	3.18	3.45	4.76	7.47	1.64
28 —	1.52	2.08	2.46	3.25	3.45	4.76	7.48	1.69
29 —	1.56	2.12	2.51	3.31	3.46	4.77	7.49	1.74
30 —	1.60	2.16	2.56	3.38	3.47	4.78	7.50	1.79
31 —	1.64	2.20	2.61	3.45	3.48	4.79	7.51	1.84
32 —	1.69	2.25	2.66	3.52	3.50	4.80	7.52	1.91
33 —	1.74	2.30	2.72	3.59	3.51	4.81	7.53	1.98
34 —	1.79	2.35	2.78	3.67	3.53	4.83	7.54	2.04
35 —	1.84	2.41	2.84	3.75	3.54	4.84	7.55	2.11
36 —	1.90	2.46	2.91	3.84	3.56	4.86	7.57	2.19
37 —	1.96	2.52	2.98	3.93	3.58	4.87	7.58	2.27
38 —	2.02	2.59	3.05	4.02	3.60	4.89	7.60	2.36
39 —	2.09	2.65	3.12	4.12	3.63	4.91	7.61	2.46
40 —	2.16	2.72	3.20	4.22	3.65	4.93	7.63	2.56
41 —	2.24	2.79	3.28	4.32	3.68	4.95	7.65	2.67
42 —	2.32	2.87	3.37	4.43	3.72	4.98	7.67	2.80
43 —	2.41	2.95	3.45	4.55	3.75	5.01	7.70	2.93
44 —	2.51	3.04	3.56	4.67	3.80	5.04	7.72	3.07
45 —	2.61	3.13	3.66	4.79	3.84	5.08	7.75	3.20
46 —	2.71	3.23	3.76	4.92	3.89	5.12	7.79	3.36
47 —	2.83	3.33	3.88	5.06	3.95	5.17	7.82	3.54
48 —	2.95	3.45	4.00	5.20	4.01	5.22	7.86	3.73
49 —	3.08	3.56	4.12	5.35	4.09	5.27	7.91	3.94
50 —	3.22	3.69	4.25	5.51	4.16	5.34	7.96	4.16

DĚTSKÝ ODBOR Č. S. A.

skytá pojistky do výše \$500.00 a \$1,000.00 dle různých plánů pojištění, jako:

- 1) lhůtní do 16. roků stáří,
- 2) celoživotní
- 3) zaplacená pojistka po 20 r. placení,
- 4) plná suma vyplacena po 20 r. placení.

Další plány pojistek jsou připravovány.

Poplatky jsou od 20 centů měsíčně a děti jsou přijímány od 1 do 16 roků stáří.

Přiveďte vaše děti do Jednoty Č. S. A. dle hesla "Svůj k svému" — necht' všichni tvoříme jednu velkou Č. S. A. rodinu.

VÝKONNÝ VÝBOR Č. S. A.
2137 SO. LOMBARD AVE., CICERO, ILLINOIS.

STAŇTE SE ČLENY Č. S. A.

Kariéra mého přítele

AMERICKÁ HUMORESKA.
PŘELOŽIL JINDŘICH ORT.

MYSLÍM, že jest mojí povinností podati nějaké veřejné vysvětlení ohledně svých styků s panem Theodorem Thwingem, známým také pod přezdívkou "Žába".

Koluje o mně totiž celá řada nejrůznějších pověstí a moje jméno je uváděno ve spojení s takovými nepěknými kousky, jako jest napomáhání zločinci k útěku, přestupování osmnáctého dodatku a dokonce i zhářství. Mimo toho se o mně tvrdí, že беру tučné dividendy z prodeje sílivky pro vzrůst vlasů, opatřené nálepkou, že po jejím užívání obroste i žába hustým, kudrnatým vlasem.

Takové nepěkné pověsti působí mně ovšem hodně nepříjemností v sousedství a hlavně mezi mými věřícími. Proto jsem se také rozhodl vyvrátiti je jednou pro vždy z kořene a činím tak úplným, nebojácným a jasným vylíčením fakt. Byl jsem třeba někdy pošetilcem, možná, že jsem se mýlil a zašel ve svých přátelských ohledech poněkud daleko, ale myslím, že po přečtení této překvapující historie se stěží najde ještě někdo, kdo by o mých poctivých záměrech pochyboval.

Ti, kdož pana Thwinga znají jenom na základě jeho kriminálního rekordu, musejí vzíti v úvahu, že já jsem jej znal již v dobách, kdy byl ještě pouhým dítětem. Vyrostli jsme spolu jako hošáci v malé osadě Pikesville ve státu Maryland. A vzdor tomu, že já jsem byl pečlivě vychovaným jedináčkem zvučnému jménu se těšícího otce a on naproti tomu pocházel z početné rodiny nočního hlídače, v níž děti byly zanedbávány, byli jsme upřímnými přáteli.

Theodor mne bránil proti rozpustilcům, kteří k nám docházeli ze sousední osady a já měl takové ochrany skutečně zapotřebí, poněvadž jsem byl slabé tělesné konstrukce a nic tehdy ještě nenasevďovalo tomu, že budu někdy nositi tak kulatoučké bříško, ja-

kým se honosím nyní. Za to jsem mu vypo-máhal zase v učení, jak jsem nejlépe mohl. Nebyl zrovna nechápavějším školákem, ale měl řadu jiných dobrých vlastností. Byl kamarádkým, odvážlivým, měl dobré srdce a byl vždy pohotově přispěti příteli pomocí. Měl nanejvýše tu vadu, že chodil rád za školu a sváděl mne k tomu rovněž.

Co mne táhlo k Theodorovi nejvíce, byla jeho přímo neuvěřitelná zručnost v střelení žab. Já měl již jako dítě náruživě rád sma-žená žabí stehýnka. Mám za to, že u reve-renda jest to jakousi tělesnou slabostí, dávali tomu kterému druhu jídla tak nápadnou přednost před druhým. Ale je-li v tom nějaký světský hřích, přiznávám se k němu bez váhání, poněvadž jsem se zde zavázal slibem pověděti úplnou pravdu.

Jako dítě jsem se nevyznačoval nikdy žádnou zvláštní křepostí a nebyl jsem nikdy zdaleka tak bujným, jako jiní hoši. K tomu jsem byl ještě krátkozrakým a otec mi nikdy nedovolil vlastniti jakoukoli střelnou zbraň. Theodor byl naproti tomu prost všech těchto tělesných vad. Byl mrštný jako kočka, měl bystrý zrak a byl majitelem zrezavělého 22kaliberního revolveru. Poněvadž jsem jej k střelbě statečně nabádal, naučil se s ním zacházeti s překvapující jistotou. Měl tak jistou rānu, že často ze vzdálenosti deseti kroků vechal žábě kuli přímo mezi oči.

Kdyby mne bylo tenkrát napadlo, k jakým účelům Theodor své střelecké zručnosti využítuje v pozdějším životě — ale ne, nesmím předbíhati ve svém vyprávění. Stačí, podotknu-li zde, že mě zásoboval oblíbenou lahůdkou k naprosté spokojenosti a ještě mu bylo dosti žabích stehýnek k roz-prodeji mezi sousedy. Poněvadž prodával žáby, byl malé postavy, měl bočité nohy a vyboulené oči a poněvadž jeho hlas měl ke všemu ještě takový zvláštní zvuk, připomínající silně na žabí kuňkání, dostalo se mu přezdívký "Žába". Mně se to jméno nelíbilo, neboť jsem v něm neshledával nikdy nic

Pojištěte sebe i svoji rodinu

u největší a nejsilnější československé
organizace ve Spojených Státech

a tou je jediné

ZÁPADNÍ ČESKO - BRATRSKÁ JEDNOTA

108 PROCENT SOLVENTNÍ.

Pojišťuje dospělé do 60 let až do \$5000

a vystavujeme ty nejpopulárnější druhy pojištěk na život:

Doživotní, (Ordinary Life)

20leté splácení (20 year pay Life)

20leté nadační (Hotově vyplaceno za 20 let)

70leté starobní (Hotově vyplaceno v 70 letech stáří)

SE VŠEMI VÝHODAMI JAKO KAŽDÁ POJIŠŤUJÍCÍ SPOLEČNOST.

Jmění přes \$5,000,000.00.

Členů a dítek 36,000. Řádů 355.

Celkové pojištění \$25,000,000.00.

Řády v každé osadě po celém středozápadě až k Pacifiku.

Hlavní Úřadovna v budově ZČBJ.

311 - 12th Ave. Southeast

Cedar Rapids, Ia.

F. M. BARTA, předseda,

L. J. KAŠPAR, tajemník,

BOH. HORÁČEK, pokladník.

důstojného, ale Theodor se z něho zdál mít radost.

Když jsme dorostli, Theodor i já jsme se vydali do velkého města skoro současně, ale zde se naše cesty rozcházely. Já šel na bohoslovecká studia do semináře a on, ačkoli jsem mu to rozmlouval, přijal místo výpomocného číšníka v jistém hostinci, nalézajícím se v okolí, jež, jak se obávám, nebylo zrovna nejvábnějším.

Naše přátelství vzdor tomu pokračovalo. Téměř každý měsíc se přišel na mne podívat, aby se mnou porozprávěl. Zdál se mít ve mně zvláštní zalíbení. Pokud mne se týče, nemohl jsem nikdy zapomenout na všecku tu laskavost, kterou mi prokazoval v dřívějších dobách. At' o něm ostatní svět soudí jakkoli, budu vždy trvat na tom, že Theodor má opravdu roztomilou povahu. Domlouval jsem mu pro způsob jeho života mnohokrát, ale bezvysledně.

"Jdi jen svou cestou, doktore," vysvětloval mi pokaždé, "a já půjdu také svou. Věřím, že každý člověk je určen k něčemu jinému a má se držet svého povolání. Kdyby nebylo hříchu, jak já na to pohlížím, nebylo by zapotřebí kazatelů a proto, konám-li tuto práci, mohl bych skoro říci, že se starám i tobě o zaměstnání, nemyslíš?"

Myslím, že v tomto jeho uvažování bylo něco pochybného, ale nebyl jsem nikdy pohotov, dát mu na ně okamžitou odpověď. Mohu říci, že jsem byl do značné míry udešen, když jsem zvěděl, že se stýká s lidmi hodně pochybného charakteru. Skoro mne ohromilo, když se Theodor během rozmluvy zmínil náhodně o některých svých přátelích, kteří se dostali do kriminálu nebo se s jeho vnitřkem seznámili již dříve.

Na druhé straně mne však potěšilo, když jsem shledal, že se Theodor začíná zajímat o sport. Jevil zejména značný zájem o výsledky koňských dostihů, jež přímo hlтал a přestních zápasů. Mimo toho se účastnil turnajů různých střeleckých spolků a téměř pokaždé dobyl nějaké ceny v střelbě z revolveru do terče. Konstatuji však s politováním, že každou takovou cenu odnesl ihned do zastavárny a zástavní lístek roztrhal.

Bylo to nicméně až po uzákonění národní prohibice, kdy jsem byl pojat vážnými obavami o další osud Theodorovy nesmrtelné duše. Když byla zavedena prohibice, neviděl jsem jej téměř celý rok. Teprve potom

mne přišel opět navštívit a při této příležitosti jsem na něm zpozoroval jakousi vyhubost, která u porovnání s jeho dřívější přímostí a otevřeností byla až zarážející.

Když jsem naň posléze udeřil přímou otázkou, kde se zdržuje a co dělá, odpověděl mi, že "jezdí na trucku".

"Chceš spíše říci, že jezdíš s truckem," opravoval jsem jej. "Mám z toho nevýslovnou radost, že jsi se dal na správnou cestu a zanechal obchodu lihovinami. Je to v nejlepším případě špatný obchod a já jsem skutečně rád, že prodej piva a lihovin byl zákázán jednou pro vždy. Myslím, že tvého případu použiji k svému příštímú kázání, abych podal názorný doklad, jakým požehnaním a dobrodiním je ve skutečnosti náš Volsteadův zákon."

Theodor tím byl uveden do značných rozpaků, což mne jaksi překvapilo.

"Pomalů, reverende, pomalů," protestoval s patrným vzrušením. "Neukvapuj se tak. Neraď bych viděl, abys povídal s kazatelnou něco, co se nezakládá na pravdě. Jak já na to pohlížím, kazatelna jest posvátná. Rozhodně není vhodným místem pro to, abys svým posluchačům vyprávěl nějaké lživé historky. Rozuměj tomu dobře, reverende: Já nejedním s truckem, nýbrž na trucku. Na tom trucku je třeba nějaký malý náklad lihovin. Já na něm jedu pro ten případ, že by se náhodou cestou vyskytli nějakí ničemové, kteří by chtěli náklad pravému majiteli ukrásti. Jak já na to pohlížím, to by nebylo správné jednání a proto se nalézám na trucku já, abych něčemu podobnému zabránil."

Kdybych řekl, že jsem byl jeho vysvětlením v pravém slova smyslu zděšen, byl by to jen výraz tuze mírný.

"Ale to je přece proti zákonu!" vyrazil jsem se sebe. "Vždyť budeš za to poslán do kriminálu!"

Theodor se zdál býti mými slovy nemile dotčen.

"Máš o mně špatné mínění, reverende," pravil jako na omluvu. "Já přece nepřestupuji žádný zákon. Je ovšem proti zákonu lihoviny vyráběti, vlastniti, prodávati nebo je dopravovati. Ale takového já nic nedělám. Já lihoviny pouze doprovázím. Kdybych truck osobně řídil, bylo by to třeba něco jiného. Já však ty lihoviny nedopravuji. Jak

Sklady československého zboží v Chicagu U MACHŮ

Syn a manager firmy, který získal zastoupení 150 největších firem z Československa na světové výstavě.

Cena i s poštovním.

Mlýnky na mák	\$1.50
České dýmky 95c - \$1.25 - \$1.50 - \$2.00	
Ošatky na chléb	75c
Kruhátka na zeli	75c
Hrnky "Bože já rád kávu", velké	65c
menší	50c
Hřebeny (na lupy) z rohu	40c
Zelínové šátky	\$2.50
Mosazné hmoždýře	\$3.50
Hlaváčkovy Heligonky	\$45.00
Pivní sklenice "Na zdar"	95c
Granátové náhrdelníky na sňurách ..	\$5.00
Kosy \$2.00 — Srpy 75c — Brouskey	35c
Kovadlinky 95c Kladívka na klepání kos	95c
Šumící bonbony Orion, krabice	\$2.25
nebo 8 za 10c	
Proso (jáhly) libra	25c
Hrnky s Čsl. pavilonem	55c
Strouhadla na brambory	45c
České hříbky, libra za	\$1.95

Kdo navštívil Světovou výstavu v Chicagu, žádný neopomenul projít Československým pavilonem, kde náhle byl překvapen našim rozsáhlým stánkem, v němž užíval nashromážděné bohatství československých výrobků a kde měl příležitost od nás si zboží koupiti. Kdo nebyl tak šťastným a neměl příležitost nás obchod neb náš stánek na Světové výstavě viděti, může si od nás tyto věci objednat. — Zde uvádíme z našich skladů pouze několik potřebných věcí, které vám ochotně na požádání zašleme.

Fiková cikorka	30c
Moravský mák, libra	35c
Pardubický perník	30c
Pražské trestě: — rum, višňovka, punch, cognac slivovice, gin, kmínka atd. na přípravu nápojů, velká lahvička ..	60c
Vanilka v tyčinkách, balíček	25c
Uherská paprika, sladká neb pálivá ...	25c
Ořechový olej na vlasy	50c
Hoffmannské kapky	50c
Francovka	85c
Žaludeční kapky z Prahy	\$1.50
Lipový květ, 1/2 libry za	50c

Pravé valašské papuče kupte u nás přímo ze skladu se značkou "Z" a tak obdržíte nejlepší jakost od vyrábětelů z Moravy, za velkoobchodní cenu.

Nízké \$1.90, vysoké \$2.90. Dětské od 75c

J. MACH & SYNOVÉ

ČESKOSLOVENSKÝ OBCHOD

3802-4 West 26th Street,

Dept. B.

CHICAGO, ILL.

Pište, že oznámku tuto jste četli v kalendáři Hlasatel.

já na to pohlížím, lihoviny dopravují vlastně mne."

Zdalo se, že v jeho logice musí být někde nějaká maličká vada, ale nemohl jsem se okamžitě zmocí na případnou odpověď a proto jsem se na chvíli odmlčel. Teprve za hodnou dobu mne něco napadlo.

"Dejme tomu," rozhovořil jsem se posléze, "že by se cestou vyskytli nějakí ničemové, kteří, jak jsi pravil, by chtěli lihoviny ukrásti. Nemohlo by při tom dojítu ku srážce? Nemohla by se snad dokonce strhnouti střelba?"

"Vidiš, reverende, v tom právě spočívá tvůj omyl," usmíval se s nádechem vítězství Theodor. "Kdyby truck řídil někdo jiný, strhla by se třeba srážka a střelba. Věděl-li však taci ničemové, že se na trucku nalézám já, drží se od něho v uctivé vzdálenosti. Vždyť moje střelecké trofeje se nalézají skoro v každé zastavárně. A ti chlapi vědí tuze dobře, že dovedu trefiti desíticent kteroukoli rukou a třeba ranou od boku na vzdálenost padesáti stop. Musíš uznati, reverende, že kdybych měl této práce zanechat a truck řídil nějaký hlupák, ti chlapi by nebyli tak opatrní. Je silně pravděpodobno, že by se pokusili o uloupení lihovin a je stejně silně pravděpodobno, že by to vedlo ke střelbě a krveprolití. Jak já na to pohlížím, musím to dělat už prostě k vůli tomu, aby netekla zbytečně krev."

Zdalo se mně znovu, že jeho logika silně pokulhává, ale marně jsem se namáhal objeviti její slabiny. Čelil jsem situaci, jaká se mi během studií na semináři vůbec nikdy nenaskytla. Mimo toho to bylo v samých počátcích prohibice, kdy většina lidí neměla ještě ani tušení o různých těch způsobech, jimiž se dají suché zákony obcházet.

"Jsi-li opravdu přesvědčen, že prokazuješ lidské společnosti skutečně platných služeb," odpověděl jsem mu váhavě, "pak myslím, že nemám žádné právo tvé jednání kritizovat. Ale přes to se přece nemohu ubrániti domněnku, že v tvém zaměstnání je něco pochybného. Nechtěl bys toho raději zanechat a přijmout u naší kostelní osady místo hřbitovního správce?"

Theodor se při těchto mých upřímně míněných slovech zvedl rychle se židle a jeho vyboulené oči se vyvalily z důlků ještě více.

"Co tě to napadá, reverende, takovou práci bych nemohl dělat! Zemřel bych stra-

chem, kdybych se měl ustavičně potloukat mezi řadami hrobů."

Rozloučili jsme se tehdy s Theodorem dosti přátelsky. Učinil jsem mu malé mravokárné kázání, aby tedy své povinnosti vykonával co možno nejsvědomitěji, což on určitě slíbil. Ale když posléze odešel, bylo mé nitro naplněno o něho obavami, pro které jsem nenalezal správného označení.

Netřeba připomínati, že mé obavy o Theodora byly úplně opodstatněny. O šest měsíců později byl zatčen a vsazen do vězení. Nebyl sice žalován z doprovázení lihovin, ale návladní jej stíhal pro spiknutí za účelem jejich nezákonné dopravy. Když se Theodor snažil u soudu dokazovat, že se vlastně alkohol a truck spikly, aby doprovázely jeho, soudce jej obratem ruky přerušil a poslal jej do vězení na rok a den.

Navštěvoval jsem Theodora během jeho pobytu ve vězení pravidelně, nosil jsem mu různé pamlsky, které se na jídelním lístku žaláře nenalezaly a přinutil jsem jej složití slavný slib, že už nikdy nebude lihovinami naložený truck doprovázeti.

Když si trest odpykal a byl z vězení propuštěn, nalézal se nějaký čas bez zaměstnání. Nabízel jsem mu sice místo podomka, s kterým mimo čištění kostela mnoho jiné práce spojeno nebylo, ale poděkoval mi za ně uctivě. Vymlouval se, že by mu kamenné zdi kostelní připomínaly ustavičně kriminál, kde byl nucen strávit přes rok.

Potom se jednoho dne objevil u mne opětne a obličej mu doslovně radostí zářil.

"Reverende, teď mám fešáckou práci," svěřoval se mi. "Nedělám přes celý den nic, nežli že tluku špačky."

"Co že děláš?" táži se udiveně.

"Nu, jak jsem již pravil, jenom podřímuji. Jeden z mých kamarádů má na východní straně výčepní místnost a učinil mne jejím majitelem. Rozumíš snad, či ne? Nechal na mne psát listiny a všecko. "Theodor Thwing", právě tak jest to psáno. Všecka moje práce spočívá v tom, že v místnosti celý den sedím na židli a klímám, unavil-li mne okounění a rozhlížení kolem. Proto mně tam každý říká "spáč". Dostávám zdarma stravu a ještě několik dolarů týdně na útratu. To je pohodlné místočko, není-li pravda, reverende?"

"To jsem skutečně rád, že máš zase nějaké poctivé zaměstnání," odpověděl jsem

PRO VŠECHNU VAŠI HUDBU

Po 34 roků tento nejstarší český hudební závod plnil objednávky svých zákazníků k úplné spokojenosti. — Ceny a jakost vždy nejlepší.

PIANOVÉ HARMONIKY ve všech modelech a velikostech.

Importované heligonové
harmoniky

Rekordy — Hudebniny — Radia — Válečky — Všechny hudební nástroje.

NEJNOVĚJŠÍ ČESKÉ REKORDY - Nejznámější "Favorite" značky

Těchto devět rekordů, elektricky rekordovaných, jsou ty nejlepší české rekordy k dostání. Každý z nich jest novinkou a neměl by Vám scházeti ani jeden. Všechny jsou se zpěvem, vyjma "Bezejmenná polka". Všechny jsou hrané úplným tanečním orchestrem.

Cena 75c kus

Na objednávkách za méně nežli \$3.00 laskavě připočítejte 25c na poštovné, pojištění a balení.

<p>J-1001 "BEZEJMENNÁ POLKA". — Orchestr Lewis Ruth.
"ZVADLA RŮŽE", valčík, zpívá J. Lázníčka. Doprovází F. A. Tichý a orchestr.</p> <p>J-1002 "NIKDY SE NEVRÁTÍ POHÁDKA MILÁDÍ", píseň. Zpívá duetto. Dol Dauber orchestr.
"ČESKÁ PÍSENIČKA", valčík, zpívá J. Lázníčka. Dol Dauber a orchestr.</p> <p>J-1003 "MOŽNÁ AŽ JEDNOU VZPOMENEM", valčík. Zpívá J. Lázníčka. Tichý orchestr.
"TÁBORÁKU PLÁPOLEJ", valčík. Zpívá J. Lázníčka a V. Zeman. Dol Dauber orchestr.</p> <p>J-1004 "BEZ DOMOVA", polka. Zpívá J. Lázníčka, doprovází F. A. Tichý a orchestr.
"NA ZDRAVÍČKO ZLATÍČKO", polka. Zpívá J. Lázníčka, doprovází F. A. Tichý orchestr.</p> <p>J-1008 "TAM ZA KASÁRNAMA", pochodová vojenská píseň. Orchestr se zpěvem.
"NEVINNÁ POLKA", orchestr se zpěvem.</p> | <p>J-1006 "KUKAČKA KUKÁ", sousedská, zpívá J. Lázníčka a V. Zeman. Orchestr F. A. Tichý.
"NERÍKEJ, ŽE BUDEŠ SÁM", valčík. Zpívá J. Lázníčka. Doprovází F. A. Tichý a orchestr.</p> <p>J-1007 "ZAKÁZANÁ POLKA", zpívá J. Lázníčka a V. Zeman. Doprovází Alf. Langer a orchestr.
"JAVOROVÝ STROM", valčík, zpívá J. Lázníčka a V. Zeman. Orchestr F. A. Tichý.</p> <p>J-1009 "Znám jednu malou dívčinku". Píseň a Tango s doprovodem orchestru F. A. Tichého.
"Z VESNÍČKY KDESI V DÁLÍ" valčíková píseň. Zpívá veselá dvojice s Dol Dauber ensemble.</p> <p>J-1010 "V HÁJEČKU ZELENÉM" — Polka se zpěvem. Jindra Lázníčka s doprovodem orchestru F. A. Tichého.
"TAM U POTUČKU". Valčíková píseň. Zpívá Jindra Lázníčka. S doprovodem orchestru F. A. Tichého.</p> |
|--|--|

PIŠTE SI DNES PRO VAŠE POTŘEBY.

35tý ROK V OBCHODĚ.

JOSEPH JIRAN

1333 W. 18th ST.

Dept. H

CHICAGO, ILL.

Pište, že oznámku tuto jste četli v kalendáři Hlasatel.

mu na jeho chvalozpěvy. "Ale abych se ti upřímně přiznal, nerozumím dobře těm tvým novým povinnostem."

"To máš asi takhle, reverende," vysvětloval mi Theodor. "Můj kamarád vydrží hernu, kam hoši přijdou občasné zkusit štěstí, rozumíš? Stane-li se někdy, že tam policie podnikne nájezd, jednoduše řekne, že místnost náleží mně a já za něho odsedím trest v robotárně. Jsem-li zavřen, dostávám od něho plat stejně, jako kdybych byl na svobodě. To je velice pohodlné, nemyslíš?"

"Pohodlné, ano," pravím nakvašeně. — "Pohodlné, ale zároveň i nečestné. Hráčství je stejná ničemnost, jako podloudný obchod lihovinami."

Na tváři Theodora se rozhostil bolestný výraz a jeho vyboulené oči se upíraly do mých, jakoby mne chtěly přesvědčiti o úplném opaku.

"Já přece nejsem hráčem, reverende," ujišťoval mne. "Vždyť na to nemám peníze. A mimo toho nemám o hráčských pravidlech ani nejmenší potuchy. Celá moje povinnost spočívá v tom, že dostane-li se můj kamarád do nesnází, odsedím trest za něho. Je to snad nějaký hřích, prokázati příteli takovou službičku? Či nemáme snad svým blízním prokazovati tolik dobrodiní, mnoho-li bychom požadovali od nich sami?"

At' jsem se tomu bránil jakkoli, musím doznati, že mne tyto jeho důvody trochu dojmuly. Jít do vězení za přítele! Vzpomněl jsem si nicméně, jak snadno si Theodor získal moje sympatie dříve a proto jsem jeho argument pevně odrazil.

"Nikoli, Theodore," odpověděl jsem mu přísně. "At' už na svoje nejnovější zaměstnání pohlížíš jakkoli, zákon je bude považovati za spiknutí k provozování hráčství a to je vyložený zločin. Nevzdáš-li se toho místa okamžitě, budu nucen učiniti na tebe oznámení u příslušných úřadů."

Theodorova brada při těchto mých příkrých slovech očividně poklesla, velká jeho ústa se otevřela dokořán a oči se mu zalily slzami.

"To přece nemůže být pravda, reverende," zašeptal. "Ty bys přece nebyl krysou."

"Já? Hlodavcem?" vyrazil jsem ze sebe udiven. "Co myslíš tím slovem krysa?"

"Viš, reverende, krysou nazýváme v našem cechu mizeru, který jde a žaluje na někoho. Je to označení udavače, donášeče."

Nebylo mně při jeho slovech zrovna volno. Dotkla se mne hluboce, neboť ve mně vyvolala bolestné vzpomínky z dětství. Připadlo mi v té chvíli, že mne takovými urážlivými názvy poctivali bez příčiny rozpustilí kluci v naší osadě, vědouce dobře, že se jim při své slabosti nemohu postavit na odpor. A byl to právě Theodor, který se mne vždy zastal a s kluky se vypořádával, třeba musel někdy čelit značné přesile. Vzpomněl jsem si v té chvíli, že k vůli mně svedl jednou zápas s mnohem větším výrostkem, který mu vyrazil zub. Požíval jsem se naň pozorněji. Ano, ten vyražený zub ve předu mu dosud scházel. Neměl nikdy dosti peněz, aby si jej mohl nechat nahradit umělým.

"Klid se odtud!" vyrazil jsem nicméně. "Nebo na tebe učiním udání u policie. A sdělíš-li mi někdy adresu té herny, slibuji ti svatě, že ji sdělím také policii."

Theodor prohodil několik slov na rozloučenou a vytratil se pomalu ven.

Neuvádím ničeho na obhajobu svého jednání při této příležitosti. Předkládám jen fakta, jak se vše tehdy sběhlo a činím to tak svědomitě, jak možno.

Theodor se přesvědčil záhy, že jeho povinnosti "spáče" jsou poněkud obtížnější než zpočátku očekával. Úřadu se ujal nový státní návladní, který hernám vypověděl vyhlazovací boj. Theodor byl zatčen každou chvíli, policie s ním nezacházela nijak v rukavičkách a po každém zatčení mu byla nadiktována vysoká pokuta. Tu zaň zaplatil vždy jeho zaměstnavatel, ale výprask od policie, čili jak tomu Theodor říkal "masáž", si musel přetrpět on sám.

Nehledě ani k týrání, jehož mu bylo snášeti se strany policie, Theodor musel za svého zaměstnavatele pykati pobytem ve vězení. Chodil jsem jej často navštěvovat, naléhaje naň ustavičně, aby svého dosavadního způsobu života zanechal a přijal nabízené mu místo hřbitovního správce. Námaha má vyznívala nicméně na plano a jakmile byl Theodor z vazby propuštěn, vrátil se vždy k svému zaměstnání "spáče".

Takový rozháraný život nemohl u něho ovšem zůstat bez zhoubných následků. Pobyt ve vězení a pak dlouhé hodiny, které musel trávit v kouřem prosycené atmosféře herny, byly na něm zřejmě patrný. Byl vyhublý a vlasy mu slezly téměř úplně. Jeho vyboulené oči zdály se vystupovati z důlků

Výprodej československého zboží.

Chtíce získati více místa pro sportovní zboží, jsme nuceni vyprodati některé československé zboží pod výrobní cenu.

5 tisíc českých zábavních, farmářských, lékařských a poučných knih od 25c výše.

České importované kalendáře 40c, poštou 50c.

České vánoční, novoroční a velikonoční (léz k jmeninám) pohlednice a gratulační knížky s českými veršiky. — Nádherné vzory — něco jiného, než můžete všude jinde koupiti. Kolekce v ceně 25c, 50c a \$1.00.

České vykládací karty, 15c a 50c.

Taroky \$1.00. — Americké hrací karty 20c.

Skleněné, krásně malované štajny po 75c. ..

Skleněné pivní soubory z Prodané nevěsty, krásně dekorované, \$2.75 a \$3.98.

Skleněné vínové soubory z Prodané nevěsty, nádherná malba, \$3.98.

Porcelánový 17 kus. soubor k stříbrné svatbě, s českými nápisy a ozdobou. \$5.50.

Pravé Valašské papuče, nejlepší Prima kvality, nízké od 65c, vysoké od 90c výše, dle velikosti. Pište si o cenník. Zastupujeme největší továrnu na Moravě.

České váhy na kilogramy (10 kg), importované, \$1.25, poštou \$1.50.

Importované lisý (pressy) na ovoce, škvarky a jiné, \$1.98, malý 60c.

Kostěné brožiky 35c, granátové \$1.

České nejnovější písničky s notami po 10c.

Secret massage cream, čistí a omlazuje pleť a ničí vrásky, 69c, poštou 80c.

Mast na kuří oka 25c, poštou 35c.

Import. mýdlo Myjava, vyznamenané na výstavách. Odstraňuje masťnotu pleti, zvyšuje cirkulaci krve a činí pleť jemnou. Cena 50c. poštou 65c.

Hair remover, odstraňuje chloupky bez bolesti v pěti minutách. Cena 65c.

Scalp Ointment, sílí vlasy a zamezuje padání vlasů, 65c.

Krásliči pleťová rouge, 25c

Pudr, jemně krásliči líčidlo 25c

Pravá import. Karlovarská sůl, zbavuje tloušťky, čistí střeva a žaludek. Též výtečné proti zácpě, 50c, poštou 60c.

Salvát, skutečně osvědčený prostředek proti nemocem žlučníku, žlučovým kaminkům a játer. Radí-li vám lékař operaci, zkuste ještě tento prostředek a přesvědčíte se o jeho výborném účinku. Cena \$1.

České imp. sušené hříbky, ¼ lib. 45c, 1lb. \$1.50

Český, sladký mák a kmín, 20c libra.

Velejemné trestě z Čech: rum, punč, višňovka, koňak, slivovice, džin, kmínka, na přípravu do nápojů. Velká lahvička 75c, malá 50c.

České plněné velice chutné bonbony neb nakyslé cukrovinky, krabice 25c, větší 50c, poštou o 15c více.

CENY JSOU UDÁNY BEZ POŠTOVNÉHO

Úplný výběr všech potřeb pro rybáře, baseball, football, boxing, hry kopané, basketball, tenis, gym, jakož i potřeb pro modely různých aeroplanů.

NEJVĚTŠÍ A NEJSTARŠÍ ČESKÝ OBCHOD TOHO DRUHU.

B. LINKA

3918 WEST 26th STREET

Dept. H.

CHICAGO, ILL.

Při objednávce laskavě napište, že objednávat e z oznámky uveřejněné v Kalendáři Hlasatel.

ještě více. Přepadlý obličej mu dodával chorbého vzezření.

Po jednom z dalších nájezdů byl předveden opět před soud a poslán do vězení na rok a den. Byl to již jeho třetí pobyt ve vězení a mezitím, co si trest odpykával, státní zákonodárna přijala zákon, podle kterého člověk po čtvrté odsouzený měl býti poslán do káznice na doživotí jako nepolepšitelný zločinec.

Tim se stala situace pro Theodora skutečně kritickou. Ještě jedno odsouzení a hrozilo mu nebezpečí, že zbytek svého života stráví za mřížemi káznice. Po jeho propuštění měl jsem s ním dlouhou rozmluvu, naléhaje naň ještě úsilovněji, aby nezahrával s nebezpečným ohněm a více se do herny nevraceř.

"Na mou čest, reverende," ujišťoval mě, tentokrát si již najdu práci, s kterou není spojeno žádné nebezpečí. Něco úplně zákonitého."

Skutečně mně o několik dní později sděloval telefonem, že dostal práci v jisté velice slušné taneční akademii. Právil mi, že má dělat "čističe", ačkoli nějaké bližší podrobnosti o svém nejnovějším zaměstnání neudal. Nikdy jsem nenáležel mezi ty, kteří v tanci spatřovali něco závadného. Naopak, považoval jsem tanec vždy za příjemné vyrazení jak mládeže, tak starších lidí.

Kojil jsem se blahou nadějí, že se mi podařilo přivést Theodora přece jenom na správnou cestu a že od nynějška zahájí již lepší, slušnější život, nežli v jakém si až dosud liboval. Byl jsem tedy více než překvapen, když mne jednoho dne zase volal telefonem a mluvil hlasem, z kterého jsem mohl zřejmě vytušit, že se dostal zase do nějakých nesnází.

"Nuže, Theodore," odpovídám na jeho zavolání s přízvukem netrpělivosti, "co se ti přihodilo nyní?"

"Postřelil jsem nějaké chlapíky, reverende," vysvětloval mi Theodor skoro šepem, jakoby měl hrdlo staženo. "Do taneční místnosti přišli tři hulváti, kteří chtěli vyvolat výtržnost a mně nezbývalo nic jiného, nežli jim dát trochu čichnout k střelnému prachu. Potom přišli policisté a já uznal za nejmoudřejší zmizet. Jak já na to pohlížím, střílel jsem v sebeobraně, ale mám přece strach, že by policisté mohli vše posuzovat s jiného stanoviska."

"Myslím, že máš úplně pravdu — policisté by na to mohli třeba pohlížet jinak. A byli by k tomu také oprávněni. Dá-li se do střelení během rvačky člověk, který byl již třikráte v kriminále, okolnosti svědčí silně proti němu. Jak jsou v tom postřeleni — zemře z nich snad někdo následkem rány?"

"Ale kdež! Pošramotil jsem již každému jenom trochu pracky. Přece vím, kam mám mířit, ne?"

"A což ty — nejsi poraněn?"

"Já a poraněn?" pousmál se do telefonu sebevědomě. "Ani pomyslení, reverende. — Vždyť mám celou řadu medailí."

"Zanech zbytečného vychloubání, na to je teď nejméně příhodná doba," káral jsem jej vážně. "Co budeš nyní dělat?"

"Byl bych rád, kdybys mně odtud pomohl."

"Kde jsi, ve vězení?"

"Ne, revedende, jsem v lékárně."

"Tak proč odtamtud neodejdeš?"

"V tom právě vězí celý špás. Tahle lékárna jest uzavřena, venku visí na dveřích důkladný zámek a já nemohu ven."

"To přece není žádný špás, Theodore. Jak se to stalo?"

"To se stalo asi takto: Po střelbě jsem vyběhl z taneční místnosti, která se nalázá v malé vzdálenosti odtud a vrazil jsem do Frankovy lékárny. Tento Frank jest mým starým přítelem, rozumíš — a proto mně popřál útulku. Schoval mne do sklepa. Tam jsem se skrýval několik hodin, když jsem zaslechl nahoře těžké kroky policistů, kteří křičeli a povykovali. Nejlepším však při tom bylo, že se nesháněli po mně. Frank se dostal poslední dobou do malých nesnází, poněvadž prodával kořalku bez lékařských předpisů a policajti mu přišli lékárnu zavřít. Když to bylo odbyto a nastal klid, přikradl jsem se pomalu ze sklepa nahoru do lékárny. Policajti odvedli Franka i jeho klerka, místnost byla úplně opuštěná a mimo toho jsem zahlédl venku na dveřích mosazný visací zámek, skoro tak velký, jako koňský chomout. Bylo pro mne ještě štěstím, že jsem měl v kapse několik pětáků, abych tě mohl zavolat telefonem — nemyslíš, reverende?"

"Ano, měl jsi opravdu štěstí," odpověděl jsem mu, nejevě docela žádného nadšení. Můj mozek pracoval v té chvíli úsilovně, jak

NAKUPUJTE

u přátelských

Neodvislých Groceristů,
majitelů Midwest Stores

*a tím rovněž pravidelně
ušetříte.....*

MIDWEST STORES

ZBOŽÍ NEJLEPŠÍ JAKOSTI

POCTIVÁ SLUŽBA

NIŽŠÍ CENY.

“MIDWEST STORES” jest organizací více jak 300 zkušených groceristů. Nejenom že oni vlastní a vedou svoje obchody, ale tato organizace vlastní rovněž svoje velké skladiště. Tato moderní metoda rozprodeje potravin má za následek nižší ceny pro naše zákazníky.

“BUY AT THE **MIDWEST** FOR LESS”

MIDWEST

300 INDEPENDENT

*For Your Nearest
Midwest Store*

STORES

NEIGHBORHOOD STORES

*Phone
Canal 1310*

rozluštit tento nejnovější problém, o který se mi Theodor postaral.

"Proč neodejdeš zadními dveřmi?" ptám se po chvíli přemýšlení.

"Není tady žádných. Tato lékárna má pouze přední vchod."

"Což kdybys počkal až se setmí," snažím se mu raditi, "a potom vyrazil přední okno a utekl?"

"Na to není ani pomyšlení, reverende. Tady má zákon moc pařátů — chtěl jsem totiž říci, že je okolo mnoho policistů. Na druhé straně ulice se nalézá policejní stanice. Kdybych měl tvé rady uposlechnout a roztržít okno, seděl bych za mřížemi ve třiceti vteřinách."

"Opravdu, Theodore?" odpovídám skříčeně. "Dej mně tedy telefonní číslo té lékárny a já tě zavolám za několik hodin zpět. Pozoruji, že dostávám neobyčejně silné bolesti hlavy a musím na chvíli ulehnout."

Hlava se mně doslovně točila, když jsem se potácel k pohovce ve své pracovně. Během celé své bohoslovencké působnosti nečelil jsem ještě nikdy takové situaci, jako tato.

Nemohlo býti pochybnosti, že moji povinností jako zákona dbalého občana bylo, oznámiti policii, kde se Theodor nalézá. Na druhé straně měl jsem však zase povinnost neprozraditi to, s čím se mně jako svému duchovnímu rádcí svěřil. A konečně značná část viny za to, co se stalo, spadala na mne samotného. Či nebyla to moje náruživá touha po smažených žabích stehýnkách, která z něj učinila tak znamenitého střelce, a která jej nyní přivedla do stínu kriminálu?

Vzal jsem prášek pro bolesti hlavy a rozhodl jsem se k činu. Staníž se cokoli, pokusím se Theodorovi pomoci. Vysvobodím jej dřívě, nežli mu bude moci zákon vpálit nové znamení hanby doživočního kriminálního. Ale jak jej jenom dostat z uzamčené lékárny? Nic na plat, nějaký prostředek už bude můj mozek muset najít.

Když jsem jej po nějaké chvíli volal telefonem, zastihl jsem jej v neočekávaně rozmarné náladě.

"Safra, reverende," povídal mně se smíchem, "vykonal jsem zde malou prohlídku a jak já na to pohlížím, je to dost obtojně místo. Je tady jídlo a vůbec vše. Vypadá to, jakoby tu byl Frank zanechal všechny svoje zásoby zboží. Víš, to on tak dělá. Jednoduše

nechá vše stát a když mu po čase sejmu s dveří zámek, což bývá obyčejně po šesti měsících, vrátí se zpátky a začne obchodovat znovu. Je to v každém ohledu praktický člověk."

"Povídáš, že je tam jídlo?" táži se.

"To bych řekl. Tohle je docela správná lékárna. Našel jsem tu celé bedny sladového mléka a skoro všechny druhy nakládaných lahůdek. Neschází tu ani šunka, raci, chřest a omáčka z rajských jableček."

Oddechl jsem si s patrným ulehčením.

"Tedy ti nehrozí nebezpečí, že bys trpěl hladem?"

"Ale kdež, reverende! Je toho tady tolik, že mohl bych žít v blahobytu třeba po celé měsíce."

"Doufám, že to nebude trvat tak dlouho, Theodore. Přemýšlím úsilovně, jak celou tuto neblahou záležitost nejlépe rozluštit. — Jsem přesvědčen, že se mi ji podaří záhy vyřešit. Mezitím jez dobře a opatrně. Hlavně si dej pozor, aby jsi se nepředjedl. Uprav svůj jídelní lístek náležitě. A chovej se tak svědomitě, jak je to za stávajících okolností jenom možno."

"Vždyť se tu člověk ani jinak chovat nemůže, reverende," poznamenal Theodor docela logicky. Mohl jsem to ostatně pochopit sám.

"Také si dej pozor," pokračuji ve svých pokynech, "aby tě snad nezahledli oknem policisté na druhé straně ulice."

"Spolehni na mne úplně, reverende."

Takovým způsobem tedy začal zcela neobvyklý poustevnický život mého přítele, který se octl osamocen a od ostatního světa odloučen v samém srdci velkého města, kypícího ruchem. A já, jediný jeho přítel a důvěrník, zdál jsem se býti vůči tomu úplně bezmocen. At' jsem o jeho osudu přemýšlel sebe vytrvaleji a hledal cesty a cestičky k jeho vysvobození, nemohl jsem na žádný uspokojivý plán přijíti.

Uplynuly dny, týdny a měsíce. Přecházel jsem pracovním sem a tam u velkém neklidu. Váha mého těla klesla na 240 liber, potom na 230, o něco později dokonce na 220. Stával se ze mne poznenáhlu stín. Ba, stalo se nejednou, že jsem uprostřed kázání ztratil předivo myšlének a nemohl s místa.

Theodor mezitím snášel svou bezděčnou samovazbu trpělivě. Pokaždé, když jsem jej volal telefonem, což jsem činil pravidelně

Kolik vás má pohřeb stát?

*Jen tolik, kolik můžete zaplatit
a nic více!*

Pro pohřební služby a ceny se nejdříve zeptejte nás. Jest mnoho příčin, proč platíte tak vysoké pohřební výlohy, aniž byste dostali to, co my Vám můžeme dát.

Neohližte se na to, že nejsme ve vašem bezprostředním okolí, jsme zvláště licensovaní pro Chicago, Cicero, Berwyn, Oak Park a vůbec pro celý stát Illinois. Vzdálenost není nám proto překážkou.

Můžeme Vám posloužit tak rychle a tak dobře, jako Váš blízký pohrobek a hlavně laciněji. Poctivě Vám poradíme, co jest zbytečné a co jest nevyhnutelné k vypravení slušného a důstojného pohřbu. Zkrátka řečeno, ušetříme Vám peníze a mnoho starostí.

Nic Vás to více nestojí, zavoláte-li nás z Cary, Algonquin, Fox River Grove, Fox Lake, Antioch a jiných míst, kde jsou krajané usazeni. Jsme vždy Vám k službám a v dosahu Vašeho telefonu.

každým dnem, měl pro mne něco zajímavého a sděloval mi nové podrobnosti o tom, jak se dovedl okolnostem přizpůsobit.

V zadní části lékárny, kde se vyhotovovaly předpisy a kde jej nebylo za přepážkou z ulice viděti, zařídil si dosti pohodlný útluk. Měl tam pohovku, psací stůl, lampu a mohl si mýt u hydrantu i nádobí. Jídlo si ohříval plynem na patentním hořáku. Bych mu toto pohodlí zajistil a umožnil mu i používání telefonu, platil jsem účty za plyn, elektrinu a telefon sám. Jednoduše jsem poslal dotyčným společností peníze s poznámkou, že přicházejí z "Frankovy lékárny". Frank se ovšem nalézal ve vězení a neměl o těchto transakcích nejmenšího tušení.

Theodor se ke všemu začal zajímati též o jiný druh literatury, nežli čtení zpráv ze sportovního světa, které byly až dosud jeho výhradní duševní stravou. Na pultu, označeném lákavým nápisem "Kterákoli kniha zde vyložená za 19 centů", našel pravou spoustu čtení, jež v něm vzbudilo nikdy nevidaný zájem.

"Musím ti říci, reverende," sděloval mně jednou s nadšením, "že v těch knihách zde je báječné čtení. Našel jsem na příklad jednu s názvem "Jak žít 24 hodin denně". Jakživ bych neuvěřil, mnoho-li času jsem v životě zbytečně promarnil. Ten člověk, který to napsal, praví, že potřebujeme každou vteřinu k svému zdokonalení. Když jsem ji přečetl, rozhodl jsem se jeho rady následovat a také to svědomitě dělám. Vzal jsem s police v lékárně jeden z ozdobných budičků, které tam měl Frank na prodej, obalil jej utěrkou na nádobí, aby snad jeho drnčením nebyli upozorněni zvenčí policisté a ten mne od nynějška probouzí každé ráno již o šesté hodině, abych mohl s prací začít."

"S jakou prací, Theodore?"

"Nu, vždyť jsem ti přece řekl, že se zdokonaluji," vysvětloval mi s patrnou pychou. "Mám tu ještě jednu knihu s nápisem "Jak možno rozšířiti objem prsou o šest palců". Jsou v ní uvedeny různé druhy cvičení a hlubokého dýchání a to všechno každé ráno prodělávám. Mimo toho mám i svou libůstku."

"Libůstku? Jakou libůstku?" domáhal jsem se vysvětlení s jakousi přisností v hlase. Mám-li býti upřímným, musím se přiznati, že jsem byl trochu pohněván, vida

Theodora tak veselého a spokojeného, zatím co já starostmi o něho chřádl čím dále, tím více.

"V té knize je uvedeno," pokračoval, "že každý člověk má mít nějakou libůstku. Tak jsem si ji tudíž našel v prostředku pro vzrůst vlasů. Víš přece, že mám holou hlavu a snad ti nemusím ani připomínat, že mne česání ručníkem nikdy příliš netěšilo. Pokouším se to tedy napravit. Tady v lékárně je na skladě asi dvacet různých sílitelů vlasů a jak já na to pohlížím, každý prý přináší zaručené výsledky. Abych to měl jistější, smíchám jich každý den několik a dělám si tak tinkturu své vlastní výroby, kterou používám pro vzrůst vlasů. Ještě mně na hlavě neroste nic, ale nevzdávám se naděje, poněvadž se v té knize praví, že nepodaří-li se nám něco na první ráz, máme pokus opakovat. Mimo toho musím věnovat pozornost slunečním lázním. Našel jsem v lékárně elektrickou lampu na vyvozování ultrafialových paprsků, připevnil jsem ji k spojce ve zdi a teď mně prokazuje tuze znamenité služby. Každý den se svléknu a nechám se na hodinu léčivými paprsky opalovat, jak je to v té knize vylíčeno. Jsem-li opálen? To bych řekl — ani pod slunečním zářem na Floridě bych tak nezčervenal, jako tady v tomto zákoutí, kde slunce vůbec nevidím."

Jak vidno, Theodor znamenitě prospíval, zatím co se ze mne stávala samými starostmi chmelová tyčka. Liboval si, že jí s lepší chutí, nežli kdykoli v celém životě. Přibíral na váze. Nechal si růsti plnovous. Dokonce prý se mu podařilo docílit smíšeniny, po které mu skutečně rostou na dřívě holé lebce vlasy.

Ačkoli jsem mu trochu záviděl, musel jsem přece jenom obdivovat způsob, jakým svůj poustevnický život dovedl upravit s tak zdárnými výsledky. Nemohlo býti pochyby o tom, že se úplně zreformoval a stával se každým dnem lepším člověkem. Kdyby se mně ještě podařilo vyprostiti jej z jeho nedobrovolného zajetí, mohl bych s dobrým svědomím říci, že jsem jej uvedl posléze na pravou cestu.

Ale čas kvapně ubíhal. Ještě pouze měsíc a lékárna bude úřady opět otevřena. A potom také bude můj roztomilý a bezstarostný Theodor zatčen a vsazen do kriminálu na doživotí.

Musím jednat nyní. Musím!

J. M. KRALOVEC & SON,

2011 LAFLIN STREET

CHICAGO, - - - ILLINOIS

Telefon CANAL

4357

4358

4359

GENERÁLNÍ POJIŠTUVJÍCÍ JEDNATELSTVÍ

ZALOŽENA 1. ZÁŘÍ 1905

Zastupujeme pouze zákonitě oprávněné společnosti proti ohni, tornádu, tabulovému sklu, všechny odbory pojištění na automobily, pojištění proti úrazu, krádeži, bondy a spolkové záruky.

Žádejte Vaše pp. notáře a pozemkové jednatele, by Vám dostali Vaše pojištění skrze naši úřadovnu a budete vědět, s kým máte jednati v pádu potřeby.

NEJLEPŠÍ ČESKÉ Harmoniky "Heligonky"

I chromatické a pianové se 36 až 200 basy
vyrábí česká výrobní harmonik

Konstantin Stibitz

ČESKÉ BUDĚJOVICE,
CZECHOSLOVAKIA, EUROPE.

Podporujte dobrou českou ruční práci. Každou objednávku co nejpečlivěji vyřídím. — Ceny mírné. Nový ceník zašlu zdarma. — Nekupujte napodobeniny českých harmonik, které se u vás nabízejí.

Světově známé
HARMONIKY, HELIGONKY,
chromatické a pianové

— vyrábí —

Josef Hlaváček,

česká výrobní harmonik,
Louny—Čechy.

Ceny snižené. Ceníky zdarma.

Kupte přímo u výrobce.

Nejstarší závod v Československu.

TELEFON: MONROE 2728—2729.

**NEJVĚTŠÍ ČESKÝ OBCHOD MASEM, VELKOUZENÁŘSTVÍ A
KOMISIONÁRSKÝ OBCHOD V AMERICE.**

Zvláštní pozornost věnujeme zásilkám z venkova, ku příkladu za drůbež, telata, vejce a máslo nám zaslané, hledíme vždy obdržeti tu nejvyšší cenu pro krajany a po prodeji ten samý den zasíláme peníze za jejich zboží. — O hojnou přízeň žádá:

Chicago Butchers Packing Co.

216-218-220-222 No. Peoria Street, Chicago, Illinois.

Jacob Batka, pres. Jos. T. Baitel, ředitel Václav Klaus, taj.

PHONE ROCKWELL 6578

**FRANK'S
BINDERY**

**FRANK KONČEL, MAJITEL
KNIHAŘSTVÍ**

2448 SO. SPAULDING AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

**PRÁCE V OBOR KNIHAŘSKÝ SPADAJÍCÍ VYKONÁVAJÍ SE
VKUSNĚ A ZA MÍRNÉ CENY.**

Objednávkám z venkova věnuje se zvláštní pozornost.

ŽÁDNÉ CESTOVNÍ NESNÁZE

znamená jeti prostřednictvím
odborné turistické kanceláře

BAŠTA-MUSIL & CO.

2609 So. Crawford Ave., Chicago, Ill. Telefon: Crawford 4800 a 4801

ZASTOUPENÍ VŠECH PŘEPLAVNÍCH SPOLEČNOSTÍ.

Největší česká turistická a přeplavní kancelář v srdci čsl. Chicaga.

Zkušení pořadatelé výprav do i z Československa. — Peněžní zázilky do všech evropských zemí dle nejvýhodnějšího kursu. — Vyřizování veškerých starokrajských záležitostí (plné moci, kvitance, smlouvy, atd.)

POZEMKOVÝ OBCHOD - Výměna Farem - POJIŠTĚNÍ - PŮJČKY

Veškeré informace a rozpočty poskytujeme ochotně ZDARMA na požádání.

Naše odborná zkušenost byla nejlépe prokázána písemným projevem uznání nejen od mnoha jednotlivců, ale též přímo od předsednictva AMERICKÉ OBCE SOKOLSKÉ za prvotřídní vypravení a vedení oficiálních výprav ku IX. Sletu v Praze r. 1932.

Vlněné a péřové DEKY děláme na ZDARMA! objednávky

Nyní je nejlepší čas pomýšlet na podzim a zimu, na chladné noci a teplé ložní přikrývky, které jsou v zimě tak milé. Přicházíme s velice výhodnou nabídkou, která vám umožní zásobiti se potřebnými teplými dekami, vlněnými, nebo péřovými za velice výhodné ceny. KOUPITE-LI U NÁS POTŘEBNOU SYPKOVINU A POVLAK, UŠÍJEME VÁM POKRÝVKU ZDARMA.

K účelu tomu získali jsme velké zásoby krásných látek, rayonových a bavlněných, které nabízíme za naše nejnižší ceny, kterými stali jsme se proslulými.

Právě jsme dostali z Československa velkou zásilku nejlepšího peří a sypkovic, které nepropustí prach, ani peří.

Námi zhotovené deky jsou chloubou pečlivých hospodyň!

Přijďte se přesvědčit!

TROY
DRY GOODS CO

6215-19 Cermak Road, Berwyn, Ill.

Dámám a zákazníkům z venkova dáme ochotně veškeré informace.

Pište, že oznámku tuto jste čtli v kalendáři Hlasatel.

Napadla mě spásná myšlenka. Což kdybych tu lékárnu zapálil? Pak by snad mohl Theodor v nastalém zmatku vyrazit ze svého vězení ven. Ale pustil jsem tuto myšlenku z hlavy téměř v zápětí. To by bylo přece zhářství. Namáhal jsem se úsilovným přemýšlením celé dva dny, až jsem dostal druhý šťastný nápad.

Proč bych nemohl upotřebit kotlíků na vyvozování dýmu, jichž jsme použili během představení v neděli při znázorňování biblického hořícího keře a tak požár pouze předstírat? Odbylo by se to bez zhoubných plamenů a Frankova lékárna by byla zahalena pouze mračnem kouře. Taková "kouřová clona" se přece používá ve válečnictví a to s dobrým výsledkem.

"Sláva!" zajásal jsem v duchu. "Již to mám!" S tou myšlenkou jsem se ubíral na lože. Když jsem se v noci probudil, napadlo mne, že je můj plán přece hodně smělý, ale snažil jsem se tuto obavu potlačit vědomím, že to činím na záchranu přítele. A na tom také zůstalo.

Hned následujícího dne jsem zakoupil několik malých, ale jinak postačitelých přenosných kotlíků na vyvozování dýmu a sdělil Theodorovi, co v jeho zájmu hodlám podniknout. Poradil jsem mu, aby se pokud možná nejlépe maskoval a hleděl své vzezření změnit, tak aby nebyl tak snadno k poznání pro případ, že by jej snad některý z policistů zahlédl. Dodatečně jsem mu dal instrukce, aby byl připraven k útěku rázem o jedenácté hodině v noci, kdy chci odvážný plán uskutečnit.

Přesně v naznačenou dobu přijel jsem v automobilu do samého středu města a zastavil přímo před lékárnou. Na puntík v jedenáct hodin, zatím co z okolních divadel vycházely proudy lidí, vešel jsem nenápadně do tmavé uličky vedle uzamčené lékárny. Tam jsem umístil kotlíky, rozžal pod nimi třesoucí se rukou oheň a vrátiv se k svému automobilu, popadl jsem v něm připravenou cihlu, kterou jsem si přivezl.

Z kotlíků vystoupily husté sloupv bílého dýmu, který se šířil do ulice a průčelí lékárny zahaloval téměř úplně. Vystihl jsem, že nadešla rozhodná chvíle a vyrazil jsem ze sebe tuším hlasem:

"Hoří!"

Potom, ukazuje levou rukou k lékárně, jako bych byl objevil místo, kde požár

vznikl, mrštil jsem pravíci cihlou přímo do zaprášené průčelní tabule. Roztříštěné sklo se řítilo s povědomým řinkotem na cementový chodník. Byla to opravdu znamenitá rána. Ve skleněné tabuli se objevil otvor, který jsem mohl pohodlně prolézt a tím jsem se octl mžikem uvnitř.

V temnu, které v lékárně panovalo, čekal na mne již můj dražý Theodor. Byl maskován opravdu výtečně a mimo toho se hodně změnil od té doby, kdy jsem jej viděl naposledy. Když jsem jej v záři pouliční svítilny posléze zahlédl, postřehl jsem, že jest mnohem hranatější, nežli kdykoli dříve. Byl v obličeji silně opálen, hlava jeho byla částečně zarostlá vlasem, měl dlouhý hnědý plnovous a také jeho úbor byl docela neobvyklý. Měl na sobě bílou sportovní košili, široce u krku otevřenou, bílé pajamas, v jakých se obvykle procházejí gentlemani na koupalištích, na nohou měl sandály a mimo toho by opatřen velkými brejlemi s modrým sklem. V pravici třimál tenisovou raketu. Vyvolával na první pohled dojem sporta, vracejícího se odněkud z hřiště.

"Pojď rychle!" vyrazil jsem ze sebe, jakmile jsem se vzpamatoval z prvního překvapení. "Nemáme času nazbyt!"

Prodrali jsme se roztříštěným průčelním oknem na chodník.

Mezitím, co my jsme vylézali, tlačilo se kolem nás dovnitř několik hasičů, ozbrojených sekýrami. Všude panoval velký zmatek. Hranatý policejní seržant mne uchopil za rameno. Začal jsem se bezděčně třásti, kdežto Theodor ze sebe vyrazil nějaký ustrašený zvuk, který mně připomněl poznovu žabí kuňkání.

"Pro boha," tázal se mne soucitně policejní seržant, "nejste snad poraněn, reverende?"

"Nikoli, seržante," odvětil jsem, snaže se dodat hlasu co možná největší jistoty. "Šli jsme se pouze s přítelem profesorem podívat dovnitř, nebo-li tam snad. Ale plameny patrně ještě tuto lékárnu nezasáhly."

Seržant, jenž se zatím podíval na Theodora, byl jeho zjevem očividně překvapen, ale jinak na něm nebylo vidět, že by jej byl snad poznával. Nepochybně mu byl nápadným pouze jeho dlouhý plnovous a neobvyklý úbor. Jinak jeho tváří nevěnoval žádné pozornosti. Prokrestil nám cestu zástupem zvědavců a doprovodil nás až k auto-

mobilu. Nežli uplynulo patnáct minut, měl jsem již Theodora bezpečně ukrytého na půdě farní budovy.

“Sladký oleji z levandule!”

To byla ta jediná poznámka, kterou si Theodor ulehčil v obdivu nad svým zachráněním. Nepochybně jedna z těch frází, které odkoukal během svého pětiměsíčního zajetí v uzamčené lékárně. — —

Povzbuzen naprostým zdarem svého odvážného plánu, začal jsem hned druhého dne přemýšlet o druhém. Uvažoval jsem o tom, jak bych nejlépe dopravil Theodora do nějakého vzdáleného místa, kde by jej nikdo neznal a jaké poctivé zaměstnání mu opatřit.

Nastávala však otázka, jak daleko bude muset Theodor odejít, aby se mohl cítit bezpečným? Bude snad třeba, aby odcestoval až někam za moře? Abych zvěděl, jaké nebezpečí mu vlastně hrozí, musím vyšetřit především vážnost žalob, které proti němu stávají. Rozhodl jsem se tudíž jít přímo k náčelníku policie. Cítil jsem v sobě pojednou sebedůvěru, že jsem neváhal ani na okamžik čelit samotným autoritám.

“Co vás sem přivádí doktore?” vítal mne s úsměvem náčelník.

“Zastavil jsem se zde pouhou namátkou,” odpověděl jsem diplomaticky, nabízející náčelníku troufale doutník. “A když už jsem zde, byl bych vám laskav za sdělení, jaké žaloby byly podány na Theodora Thwinga, který je znám také pod přezdívkou Žába. Znal jsem jej velice dobře a zajímalo by mne zvědět, dělal-li v posledních několika měsících dobrotu.”

“Nemáme proti němu žádných žalob, doktore,” vysvětloval ochotně náčelník policie, “ale sháníme se po něm přece už nějakých pět měsíců. Je to zajímavá historie. Držíme proň totiž \$2500 v hotových penězích jako odměnu, k níž je oprávněn. Víte snad, že jsme s ním měli někdy dost práce, ale za to dělá teď dobrotu. Posledně pracoval jako “čistič” v taneční akademii Élite. Vám snad asi nebude povědomo, co má takový “čistič” vlastně za práci a proto vám to musím trochu vysvětlit. Jest to člověk, jenž má za úkol vyhazovat výtržníky. — Thwing byl chlapík hodně kurážný a proto

se k tomu znamenitě hodil. Ale jednou provedl zvláště dobrý kus práce, neboť překazil loupežné přepadení. Do taneční akademie přišli tři revolvéry ozbrojení chlapi, kteří počítali s tučnou kořistí, ale zapoměli počítat také s Thwingem. Nu, abych vám to vylíčil zkrátka, připravil jim tenkrát náramně vřelé uvítání. Každého z nich poznamenal. Napřed mu prostřelil v zápěstí pravou ruku, potom levou. Jak povídám, pravý čarostřelecký výkon. Jenom že z toho potom dostal strach a utekl dříve, nežli přišli policisté. Blázen, neměl žádnou příčinu k obávám, právě naopak. Od té doby jsme jej neviděli. Na jednoho z banditů, jehož Thwing postřelil, byla pro bankovní loupež vysána odměna \$1500, druzí pak byli hledáni pro poštovní loupeže a vláda na jejich dopadení vypsala po \$500. Tyto peníze jsou po ruce, ale vyplat'te je někomu, když o něm nevíte!”

Zde bych mohl vlastně zakončit, poněvadž o tom, co následovalo dále, dočetli jste se nepochybně již v novinách — jak totiž náčelník policie odevzdával Theodorovi odměnu osobně před četným shromážděním a upřímně mu blahopřál. Psalo se o tom tehdy velice obsírně. Nanejdříve mohu ještě dodat, že Theodor takto získané peníze vložil do obchodního podniků. Začal vyrábět z brusu nový silitel vlasů, který má přímo báječné výsledky, jak se ukázalo na samotném vynálezci. Tak jest to aspoň uvedeno na nálepkách a reklamních cirkulářích.

Pokud mne se týče, nedostávám z tohoto poníku naprosto žádných dividend. Protože jsem však slíbil říci úplnou pravdu, přiznávám se, že jsem dal své svolení, aby Theodor z bohatého zisku uplatil hypoteku na našem kostele vážnoucí a přispěl štědře do kostelního fondu k podpoře chudiny. Nesmím také opomenout dodat, že svému bývalému příteli Frankovi zaplatil svědomitě za všechny krabicové potraviny, které během těch pěti měsíců v jeho uzamčené lékárně spotřeboval a rovněž tak hradil škodu, způsobenou roztržením průčelního skla.

Mně samotnému zůstává Theodor stále tím věrným přítelem, jako dříve a co hlavního, neopomene mně aspoň jednou týdně poslati košík žabích stehýnek.

Harmonie zubů s obličejem.

Píše: Dr. L. E. BEČVAR.

ČLOVĚK potřebuje zubů, aby mohl řádně rozmělniti potravu, aby mohl zřetelně mluvit; krásou a úplností chrupu podmíněn jest krásný vzhled tváře.

Člověk, odkázaný jen na potravu kašovitou a tekutou, trpívá následkem nedostatečného zpracování pokrmů v bezzubých ústech obyčejně chorobami zažívacích ústrojů. Řeč bezzubých lidí nebo lidí, nemajících přírodních zubů, je neurčitá, šišlavá.

S kosmetického a esthetického stanoviska mají umělé zuby ohromný význam. — Ztratí-li příslušnice krásného pohlaví všechny svoje přirozené zuby nebo jenom přední zuby, nestará se ani o kousání a o špatnou výslovnost, ale mrzí jí velice to, že má v ústech místo zubů nevzhlednou mezeru. Konec konců nemusí to být právě dcery Eviny, já myslím, že nikdo z nás v dnešní pokrokové době nechce chodit bez zubů. Hlavně proto, že bezzubý člověk má rty i tváře zapadlé, vráscitě a při kousání a při řeči zvedá bradu nepřirozeně vysoko. Vzeřízení bezzubého člověka bývá proto vždy stařecké. Byly-li mu však vysazeny nové zuby, vyhlíží hned o mnoho let mladším. A umělé zuby mohou býti od přirozených k nerozeznání, vybíre-li se velikost, barva a tvar umělých zubů tak, aby harmonisovaly s velikostí, barvou a tvarem obličeje.

V dřívějších dobách umělé zuby se zhotovovaly a zasazovaly jen proto, aby nevzhledná mezera v ústech byla zaplněna. V jakém souladu byly s obličejem, to bylo vedlejší. Dnes však výběr zubů děje se naprosto přesně, vědecky. Dnes měříme délku koštěného výčnělu v ústech, měříme velikost obličeje a dle toho vybíráme, ovšem proporcionálně, i velikost zubů. Jak titěrně, jak směšně vyhlížejí malé zuby ve velkých ústech! Jaký hrozný vzhled má žena s malým obličejem, s malými ústy, do nichž byly zasazeny veliké zuby!

Dále při výběru umělých zubů musíme najíti správnou barvu, barvu, která by harmonisovala s pletí, která by se hodila barvě

vlasu. Blondýnky mívají hnědý (žlutý) odstín zubů, brunetky pak odstín šedý. Příliš světlé zuby ve snědé tváři jsou nápadné. Připomínají mulaty nebo černochoy a každý laik pozná, že jsou falešné. A tomu přece můžeme předejiti.

A konečně — last but not least — dlužno respektovati temperament. Některé knihy pojednávající o typologii a psychologii rozdělují temperament na hybný, živný a myslivý. S hybným temperamentem setkáváme se nejčastěji u lidí s čtvercovitým tvarem obličeje. U nich svaly a kosti mají převahu. Živný temperament poji se obyčejně s oválovitým, okrouhlým obličejem. Zde ústrojí zažívací a životní orgány, které vytvářejí, čistí a rozvádějí krev, převládají. Tvář těchto lidí bývá — jak se říká — krev a mléko. Lidé s myslivým temperamentem mívají zpravidla obličej podlouhlý, hruškovitý. U nich mozek vyniká činností nad ostatními orgány.

Ovšem nikdo z nás není výhradně jen jednoho temperamentu. U většiny lidí nacházíme složky dvou ba i všech tří temperamentů v různých proporcích. Zpravidla ale jeden temperament převládá. Tak ku příkladu u pres. Masaryka vidíme harmonické spojení všech temperamentů — asi 50% myslivý, asi 30% hybný a asi 20% živný.

A tyto temperamenty, respektive tyto tři různé tvary obličeje, jsou nám vodítkem při výběru tvaru zubů. Až do počátku světové války nebyl brán žádný zřetel ke tvaru zubů. Když tehdy potřeboval pacient umělý chrup, vybíraly se zuby jak tak od oka, bez ohledu na to, měl-li pacient obličej podobný hrušce nebo jablku.

Teprve roku 1914 Dr. J. Leon Williams, rozený Američan, který rovněž ve Spojených Státech zubní lékařství studoval, objevil, že zuby lidí, zrovna jako jejich obličej, jsou tvaru buď oválovitého nebo čtvercovitého nebo podlouhlého. Dr. Williams, který prováděl později praxi v Anglii, přišel k tomuto názoru po dlouhých studiích lebek

Nejstarší Dámská Organizace ve Spojených Státech, "Jednota Českých Dám", k níž každá uvědomělá československá paní a dívka měla by náležeti. — 107% solventní. — Založena roku 1870 v Clevelandu, Ohio.

Jednota Českých Dám (Unity of Bohemian Ladies), byla inkorporována ve státu Illinois, dne 1. března 1931. Její jmění obnáší v přítomné době \$1,210,000.58. V různých státech má 153 sborů a vydává pojištění od \$250.00 do \$3,000.00.

Moderní a výhodné druhy pojištění, které Jednota českých Dám vydává:

20-letá doživotní pojistka

20-letá nashromážděná pojistka

Pro ženy a dívky od 16 do 60 roků.

Pravidelná doživotní pojistka jest splatná ihned po úmrtí členky. — 20-letá doživotní pojistka končí placením po 20 letech a je splatná kdykoliv po úmrtí členky.

20-letá nashromážděná pojistka se vyplatí hotově po 20 letech, ale je též splatná kdykoliv po smrti pojištěné členky.

Děvčátko do Dětského Odboru možno přihlásiti na 4 různé způsoby pojištění.

1. Pojistka do 16 roků.
2. Platí stejný obnos až do smrti, i po vstupu do Jednoty, mimo mimořádných poplatků sboru.
3. Platí 20 roků, načež placení přestává.
4. Pojistné bude vyplaceno po 20 letech.

Na tyto druhy pojištění platí se dle následujících tabulek:

POJISTKA DO 16 ROKŮ.

Stáří při uvedení	Měsíční poplatky	Stáří při uvedení	Měsíční poplatky
6 měsíců	\$0.20	9 roků	\$0.30
1 rok	0.20	10 roků	0.30
2 roky	0.20	11 roků	0.30
3 roky	0.20	12 roků	0.35
4 roky	0.20	13 roků	0.35
5 roků	0.20	14 roků	0.35
6 roků	0.25	15 roků	0.35
7 roků	0.25	*16 roků	0.35
8 roků	0.25	Před 16. rokem.	

II. — PLATÍ SE STEJNÝ OBNOV AŽ DO SMRTI i při vstupu do Jednoty.

Stáří při uvedení	Měsíční poplatky	Stáří při uvedení	Měsíční poplatky
6 měsíců	\$0.35	9 roků	\$0.45
1 rok	0.35	10 roků	0.46
2 roky	0.35	11 roků	0.47
3 roky	0.40	12 roků	0.48
4 roky	0.40	13 roků	0.49
5 roků	0.40	14 roků	0.50
6 roků	0.40	15 roků	0.51
7 roků	0.45	*16 roků	0.52
8 roků	0.45	Před 16. rokem.	

Po reorganizaci provedené roku 1931, ozdravná provozuje obchod v 15 různých státech kromě státu Illinois.

Každá Česko-americká žena a dívka měla by se státi členkou Jednoty Českých Dám, aby napomocna byla v udržování našeho národního a společenského života a napomáhala uplatnění všech vznešených snah, jež má Jednota Českých Dám v šitém svém vytčeny.

Pro mladou generaci zakládají se sbory s anglickou jednací řečí, v nichž hrdě se hlásí

ALŽBĚTA LISÝ-STROHMAYER, předsedkyně
JOSEPHINE VODÁK, náměstkyně
MARIE HORA, tajemnice
MARIE J. FILIP, účetnice
FRANCES SCHEJBAL, pokladní

III. — PLATÍ SE 20 ROKŮ.

Pojistka se vyplácí po úmrtí členky.

Stáří při uvedení	Měsíční poplatky	Stáří při uvedení	Měsíční poplatky
6 měsíců	\$0.55	9 roků	\$0.70
1 rok	0.55	10 roků	0.71
2 roky	0.55	11 roků	0.72
3 roky	0.60	12 roků	0.73
4 roky	0.60	13 roků	0.75
5 roků	0.60	14 roků	0.77
6 roků	0.65	15 roků	0.79
7 roků	0.65	*16 roků	0.80
8 roků	0.65	Před 16. rokem stáří.	

IV. — POJISTKA VYPLACENÁ ZA 20 ROKŮ:

Stáří při uvedení	Měsíční poplatky	Stáří při uvedení	Měsíční poplatky
6 měsíců	\$1.45	9 roků	\$1.60
1 rok	1.48	10 roků	1.61
2 roky	1.50	11 roků	1.63
3 roky	1.51	12 roků	1.65
4 roky	1.53	13 roků	1.66
5 roků	1.54	14 roků	1.68
6 roků	1.56	15 roků	1.69
7 roků	1.57	*16 roků	1.69
8 roků	1.58	Před 16. rokem stáří.	

k československému národu. Až dosud stávají následující sbory s anglickou jednací řečí:

V Chicagu, Sbor Betsy Ross čís. 151; v Cicero, Illinois, Sbor Mary Todd Lincoln čís. 153 v Clevelandu, Ohio, Sbor Ohio Star čís. 152; v Detroit, Mich., Sbor Florence Nithingale čís. 154; v New Yorku, Sbor America čís. 155; v Maryland, Sbor Maryland čís. 156 a v St. Louis, Mo., Sbor Spirit of St. Louis čís. 157.

Veškeré dotazy ochotně podá úřadovna Ústředního Výboru J. Č. D. 2345 So. Kedzie Avenue, Chicago, Illinois.

ANTONIE MAZAČ, dozorkyně a stráž
BOŽENA VNOUČEK, I. výbor majetku
ANNA O. REGAN, II. výbor majetku
ANASTAZIE HARAŠEK, účetní výbor
ANNA ŠTOLFA, účetní výbor.

nejenom z tehdejší doby, ale i těch, zachovaných z dob předhistorických, uložených v Britickém muzeu v Londýně. Jeho vynález byl uveden ve skutek, když americká firma, jedna z největších toho druhu na světě — The Dentists' Supply Company v New Yorku — počala zuby těchto tří tvarů vyrábět. Tak dne vybíráme i tvar zubů dle tvaru obličeje.

Ježto typ každého obličeje není přesně modelován do jednoho tvaru, tedy není výhradně jen oválovitý či čtvercovitý nebo jenom podlouhlý, nýbrž mívá kromě hlavního rysu větší nebo menší dávku tvaru druhého ba i třetího, máme i dnes tvar umělých porcelánových zubů medelovaný dle toho. — Tedy pro typ tváře podobné pres. Masary-

kovi jest třeba vybrati zuby přirozeně ze serie tvaru podlouhlého, ale s malým sklonem k typu čtvercovitému s lehce zakulacenými rohy, tak aby všechny tři temperameny byly reprezentovány; myslivý ovšem převládá. Obličej cestovatele Vráze může býti ve svých hlavních rysech zařazen do typu čtvercovitého, tedy do temperamentu hybného. A oválovitý tvar, tedy tvar související zpravidla s temperamentem živným, by mohl býti dobře reprezentován obličejem podobným zjevu senátora Klofáče.

Ježto zuby jsou klíčem krásy tváře, můžeme dnes přesným výběrem velikosti, barvy i tvaru umělých zubů zharmonisovati chrup s obličejem tak, že nejenom přírodu dobře napodobíme, ba ji i v mnohém předčíme.

Za Václavem L. Řežábkem.

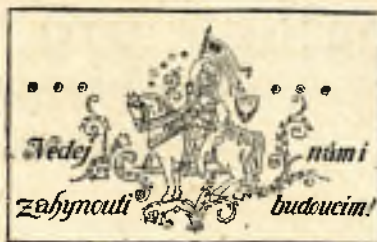

PRVNÍHO května roku 1934, v den výročí založení Denního Hlasatele, zemřel jeden z těch, kteří jej před 44 lety založili a zasvětili svůj život jeho rozkvětu. Byl to Václav L. Řežábek, dlouholetý pokladník Denního Hlasatele, muž dobrý a přítel upřímný, jenž vedle své milované rodiny nenalézal v ničem tolik radosti a uspokojení jako v práci pro zdar časopisu, jehož pokrok mu tak přirostl k srdci. Žil pro svoji rodinu a pro časopis, jehož byl spoluzakladatelem a zemřel klidně v blahém vědomí poctivě vykonané povinnosti a bude vždy vzpomínáno nejen těmi, s nimiž po celý život pracoval, ale též všemi, kteří s ním kdykoliv ve svém životě přišli do styku.

Václav L. Řežábek se narodil před 65 lety v Ickovicích na Milevsku v Čechách a jako 12letý chlapec přijel se svými rodiči do Ameriky a usadili se v Chicagu. Nějaký čas navštěvoval obecnou školu a pak se věnoval tiskařskému povolání a když byl zakládán Denní Hlasatel, byl jedním z hrstky mladých nadšenců, kteří podstoupili těžký zápas o založení a udržení časopisů, aby po dlouhých letech největší obětí a strádání

přivedl jen na nynější výši. A Václav Řežábek se mu celé věnoval, skromně a nenáročně pracoval téměř až do samého okamžiku, kdy jej smrt vyrvala z kruhu jeho rodiny a přátel.

KUCHAŘKY K VYŠÍVÁNÍ PRO NAŠE HOSPODYŇKY.

Oblíbená ozdoba českých a slovenských domácností. 24 tisknutých vzorů k vyšívání, dle Alešových a jiných kreseb, na silném, neškrobeném plátně, velmi dobré jakosti, které možno prát bez poškození. Velikost "Kuchařek" je 22x36 palců, s nápisy a příslušnými obrázky. 24 vzorů. Kus 39c, poštou 45c.

CUKROVINKY

smlíšené cukrovinky v krabičkách, známé firmy Maršner. — V cenách 30c, 55c a \$1.15.

České importované REKORDY

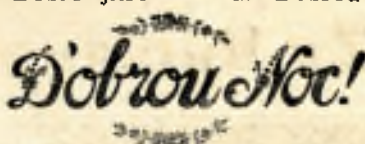
Mák, Houby, České sušené, hříbky, Kmín, Cikorka a jiné.

MLÝNKY NA MÁK

2 Velikosti: \$1.45, poštou \$1.75
Číslo 2: \$1.95, poštou \$2.25.

Povlaky na polštáře s ažurou s 3 palcovou obrubou "ažurou", ze zaručené neškrobené dobré látky, velikosti 45x36, s nápisy:

1.—Dobré jitro 2.—Dobrou noc

Set \$1.18, poštou \$1.25.

ČESKÉ KALENDÁŘE NA ROK 1935

Máme na 30 rozdílných druhů.

Cena 45c, poštou 50c.

Vázaných 6 druhů: 90c, poštou \$1.05.

"DAR PŘÍRODY—ZDRAVÍ"

KAUCKÉHO ZDRAVOTNÍ ČAJ

Přírodní léčení zácpy, žaludku, závratě, ledvin, měchýře, jater. — ČISTÍ KREV, vyrážku atd.

Krabice 50c, poštou 60c.

BAJASTHMAN

Prsní thé hleny uvolňující.

Velká krabice \$1.25, poštou \$1.40.

ROSNIČKA

k léčbě vysokého tlaku krve, řezaně neb celá.

1 oz. 25c, poštou 30c.

LIPOVÝ KVĚT

Lék, posilující a povzbuzující, užívá se při kašli, zahřívání plic, průdušek atd.

Balíček 15c, poštou 20c.

ORECHOVÝ OLEJ NA VLASY

Větší láhev 65c.

ČESKÉ NEJNOVĚJŠÍ PÍSNÍČKY:

PRO ZPĚV A PIANO:

"KUKAČKA KUKÁ", "ZLÝ OSUD", "ZVADLÁ RUŽE", "CIKANKA", a jiné. KUS 25c.

Jiné oblíbené písně vyprodáváme.

KUS ZA 10c, 3 za 25c. Píste si o seznam.

JITROCELOVÁ ŠTÁVA

z čerstvých bylinek připravená, poskytuje úlevu při obtížích ústrojí dýchacích.

Láhev 65c, poštou 75c.

FRANCOVKA

Masáže. Hygiéna. Kosmetika.

Láhev 65c, poštou 75c.

KAUCKÉHO LINIMENT

pro léčení revmatismu, neurgallie, bolení na prsou a v zádech atd.

Láhev 50c, poštou 60c.

MNOHÉ ČESKÉ IMPORTOVANÉ ZBOŽÍ V NEJVĚTŠÍM VÝBĚRU!

—České knihy, hudebniny, kuplety, divadelní hry atd.—

F. PANCNER,

3505 West 26th Street,

: : : : :

CHICAGO, ILL.

Rostliny pro domácí zahrádky.

Pro kalendář Hlasatel zpracoval F. L. Musil.

**"Zahrada bez květin je
jako člověk bez vzdělání."**

VPŘEDU tohoto ročníku kalendáře Hlasatel uvedl jsem několik příčin, proč by v každé zahrádce měly být také květiny. Neboť květiny zkrášlují a zpříjemňují život mladým i starým a zahrada bez květin je hluchá a prázdná, jako člověk bez vzdělání, bez citu a oduševnění. Ostatně naše české a slovenské hospodyňky mají už odedávna lásku ke květinám a všemu krásnému, takže opak je opravdu vzácnou výjimkou.

Aby pak naše hospodyňky měly vodítko a výběr, připojuji seznam nejznámějších a nejoblíbenějších květin jednoletých i vytrvalých, jakož i jiných rostlin zahradních. Seznam je rozdělen pro praktickou potřebu a podává takový výběr, že jistě obvyčejné potřebě vyhoví. Pro nedostatek místa nelze letos otisknouti více.

Doporučované rostliny daří se téměř všude po celých Spoj. Státech až na malé výjimky subtropického podnebí. Zde však buďtež vodítkem semenářské a školkařské katalogy z nejbližšího okolí, v nichž obvyčejně se nabízejí jenom rostliny, které se v onom státu daří. Jinak upozorňuji, že výběr jednoletých květin a imortelek je zpracován podle doporučení federálního departmentu zemědělství ve Washington, D. C.

Názvy rostlin jsou v první řadě uvedeny vědecky (latinsky), pak česky a anglicky. Vědecké názvy jsou na prvním místě pro to, ježto většina rostlin je jak v semenářských i školkařských katalogách, tak i v odborných spisech uváděna rovněž pod vědeckými jmény; tato jména užívají botanikové a zahradníci po celém světě, jsou vědecké názvy mezinárodní. Česká jména uvádím pro to, ježto nám činí každou květinu bližší a milejší, anglická pak mají sloužiti k tomu, abyste jinonárodním sousedům mohli pověditi, co ve své zahrádce máte.

Nuže mnoho zdaru a ať Vaše zahrádka je Vám jen k potěše a radosti!

Jednoleté pro obvyčejné zahrádky.

V každé zahrádce za obvyčejných podmínek vegetačních možno pěstovati tyto jednoleté (annuals) květiny, které se daří zvláště lehce: (Doporučuje U. S. Department of Agriculture.)

1. Zvýší přes 4 stopy:

Helianthus annuus; slunečnice obecná; Common Garden Sunflower. Má několik odrůd; lze pěstovati i jiné druhy z rodu *Helianthus*.

2. Zvýší asi 3 stop:

Amaranthus caudatus; laskavec ocasatý; Love-lies-bleeding, Tassel Flower, *Amaranth*.

Amaranthus hybridus var. *hypochondriacus*; laskavec zvrhlý; Princes-Feather. *Amaranthus tricolor* var.; laskavec; Josephs Coat.

Heliopsis; janeba; North American Ox-eye, Orange Sunflower.

3. Zvýší asi 30 palců:

Centaurea cyanus; chrpa zahradní; Corn Flower, Bachelor's Button, Blue-Bottle. *Helichrysum bracteatum*; smil, slaměnka; Strawflower, Everlasting Flower. *Zinnia*; ostálka; Youth and Old Age.

4. Zvýší asi 24 palců:

Calopsis či *Coreopsis*; krásnoočka, krásnohled; Bright Eye Daisy.

Chrysanthemum; chrysanthemy; kopretiny; *Chrysanthemums*. Různé odrůdy. *Coreopsis*, viz *Calopsis*.

Euphorbia marginata; pryšec; Snow-on-the-Mountain.

Gaillardia; Gejardie, kokarda; Blanket Flower.

Papaver; mák zahradní ozdobný; Poppy. *Rudbeckia*; kuželnice; Coneflower.

Za 21 roků Nonat tisícům vyléčila rheumatism,

píchání na prsou, zad, bolest u srdce, žaludku, kašel, lišej, staré otevřené rány, omrzliny, opařeniny, spáleniny, nežity, boule, vidláky, podbiraniny, i prsou žen, otravu krve od zranění rezatým předmětem, hmyzem neb trávou, kuří oka, mozole a mnohé jiné bolesti. Vytáhla bez počtu dřevěných i ocelových třísek, jehel, kostí. Pravá mast je s Trade Mark

Cena Nonat jest 50c a \$1.00, poštou 55c a \$1.05. Ptejte se vašeho lékárníka neb jednatele, ale nic jiného neberte, raději pište přímo na dolojší uvedenou adresu:

MARIE LEIBLINGER & CO., Altadena, Calif.

V Chicagu u p. NANAK, 1724 W. 18. Pl. —

V Clevelandu, O., u p. FENCL, 3574 E. 135. St.

RHEUMATISM

TRPÍCÍM RYCHLÁ ÚLEVA

Nad vši pochybnost jest prokázáno, že nyní můžete dostati v několika minutách úlevu přiložením SALEM'S VELVET RUB proti revmatismu, lumbago, arthritis a ztuhlým svalům a kloubům. Mnozi trpící zkusili všemožné bez výsledku. Nyní můžete zkusiti

SALEM'S VELVET RUB s naprostou zárukou

úlevy. Nesetká-li se s nejlepším výsledkem — neukonejší-li vám prvé použití nejurputnější bolest — vaše peníze budou vám vráceny. Zkuste jej dnes. Nečekejte. Ve všech lékárnách, anebo pošlete 65c v poštovních kolkách, nebo Money Order a my vám jej pošleme.

BERDU LABORATORIES,

3000 N. Laramie Avenue, Chicago, Ill.
Dept. K—91.

NÁPLASTĚ NA KUŘÍ OKA.

Chcete-li se zbavit kuřích ok, kupte si za 25 centů 35 Nonat náplastí, které Vám dokáží pravý účinek. Nemá-li je Váš lékárník nebo jednatel, jiné neberte, zašlete raději peníze na naši adresu a budou Vám obratem pošty zaslány.

Nonat Mount Holly Liniment

jest zaručený liniment, pojmenovaný po zemřelém mém otci, který před 60 lety v Čechách trpícím lidem s ním pomáhal. Nepálí, ale pomáhá všude, kde je třeba osvědčeného linimentu. Vyléčí zaručeně dřevěnění v rukou. Cena i s poštovným 75c.

ZDARMA knížka o bylinných lécích a nejnovější kalendář.

Poznejte, jak matka příroda poskytuje sta výtečných, spolehlivých bylin, kořínků, kur a listí pro všechny nemoce vyléčitelné přírodní cestou.

Tato kniha uvádí sta bylin všech druhů a mnoho dobrých předpisů — co užívati pro různé nemoce.

Pošlete si pro tuto báječnou knížku a nechte si pomoci matkou přírodou. Má cenu mnoha dollarů.

INDIAN HERB GARDENS

Dept. 362

1434 No. Wells St.

CHICAGO, ILL.

Tagetes; aksamitník, sametka, afrikán, květina studentů; African Marigold.

5. Zvýši asi 18 palců:

Reseda odorata; rýt vonný, reseda nebo rezedka vonná; Common Mignonette.

6. Zvýši asi 12 palců:

Alyssum maritimum; tařice; Sweet Alyssum.

Calendula; měsíček zahradní; krusíček; Calendula, Pot Marigold.

Dianthus plumarius; hvozdík či letní karafiát; Grass Pink, Garden Pink, Common Grass.

Dimorphotheca annua; aksamitník kapský; Cape Marigold.

Eschscholzia californica; mák kalifornský; California Poppy.

Iberis; štěničník; Candytuft.

Impatiens Balsamina; balzamina; Garden Balsam.

Petunia hybrida; petunie, petuňka; Common Garden Petunia.

Phlox Drummondii; plamenka Drummondiova, ohnivá koule; Annual or Drummond Phlox.

Portulaca grandiflora; portulak, šrucha, kuří noha; Rose-Moss.

Tropaeolum minus; řeřišnice zakrslá, lichořeřišnice; Dwarf Nasturtium.

Jednoleté pro různou půdu.

Kromě vpředu uvedených květin pro obyčejné zahrádky hodí se následující na různé druhy půdy. (Doporučuje U. S. Department of Agriculture.)

1. Na lehkou, ale bohatou půdu:

Gaillardia; kokarda; Blanket Flower.

Phlox Drummondii; plamenka, ohnivá koule; Annual or Drummond Phlox.

Portulaca grandiflora; portulak, šrucha, kuří noha; Rose-Moss.

Tagetes; aksamitník, sametka; Marigold.

2. Na lehkou půdu prostřední:

Celosia cristata; nevadlec, kohoutek; Cockscomb.

Celosia plumosa; kohoutí hřebínek; angl. Feather Cockscomb.

3. Do zvláště bohaté půdy:

Callistephus chinensis; krásnohvězdník; China Aster.

Impatiens Balsamina; balzamina; Garden Balsam.

Ricinus; skočec; Castor-bean. Různé jeho odrůdy.

Salvia splendens; šalvěj ohnivá; Scarlet Sage.

4. Do chudé půdy:

Alyssum maritimum; tařice; angl. Sweet Alyssum.

Amaranthus caudatus; laskavec ocasatý; Love-Lies-Bleeding, Tassel Flower.

Amaranthus hybridus; laskavec zvrhlý; Princes-Feather.

Amaranthus tricolor var.; laskavec; Josephs Coat.

Calioptis; krásnoočka; Bright Eye Daisy.

Dimorphotheca annua; aksamitník kapský; Cape Marigold.

Godetia; noční svíce; Farewell-to-Spring.

Impatiens Balsamina; balzamina; Garden Balsam.

Portulaca grandiflora; šrucha, kuří noha; Rose-Moss.

Tropaeolum minus; řeřišnice, lichořeřišnice; Dwarf Nasturtium.

Jednoleté pro plné výsluní.

Následující se hodí pro plné výsluní, je však zapotřebí bohaté půdy s hojností vláhy. (Doporučuje U. S. Department of Agriculture.)

1. Rostliny zvýši přes 4 stopy:

Cosmos bipinnatus; kosmos dvojzpeřený; Purple Mexican Aster.

GLADIOLUS HORT.

Mečík. — Sword-lily.

CROCUS HORT.

Šafráník. — Garden Crocus.

BEGONIA REX.

Kysala, krívolist.

VIOLA TRICOLOR.

Maceška. — Pansy.

*Chcete vypadati svěže,
o 10 roků mladší,
než skutečně jste?*

Kdo trpí často nechutí k jídlu, špatným trávením, zácpou, plyny, bolestí hlavy, neklidným spánkem, nervosní podrážděností a podlomením energie, nosí znak svého stavu ve tváři. Vypadá o deset let starší, než skutečně jest. Kdo však užívá pravidelně

Trinerovo Hořké Víno

a není soužen žádnou z uvedených potíží, ten naopak vypadá o deset let mladší. Mnozí zákazníci to již Trinerově firmě potvrdili.

Trinerovo Hořké Víno požívá již po 45 let zasloužené obliby v českých a slovenských rodinách jako lék, který nikdy nezklame. Kdyby neměl tak výborných účinků, nemohl by se udržeti v trhu již skoro celé půlstoletí, to jistě každý přizná.

Součástky Trinerova Hořkého Vína jsou pouze z rostlinné říše: hořké byliny, kořinky a kůry (cascara sagrada, řešetlák počistivý, heřmánek, fenykl a jiné) a kalifornské červené víno. Není v něm žádných chemikálií, je to tudíž v pravdě přírodní lék. Mnoho lékařů doporučuje Trinerovo Hořké Víno.

K DOSTÁNÍ VE VŠECH LÉKÁRNÁCH.

JOSEPH TRINER CORPORATION,

1333-45 S. ASHLAND AVENUE, CHICAGO, ILL.

Při objednávce pište, že četli jste tuto oznamku v kalendáři Hlasatel.

Helianthus annuus; — slunečnice obecná;
Common Garden Sunflower. Několik
odrůd.

Holcus Sorghum var. *durra*; kaferské pro-
so; Yellow Milo. Několik odrůd.

Holcus Sorghum var. *caudatus*; proso
ocasaté; Feterita.

Ricinus; skočec; Castor-bean.

Sorghum; širok; *Sorghum*.

Zea Mays; kukuřice či turecká pšenice;
Maize, Indian Corn.

2. Zvýši 3 stop a více:

Amaranthus caudatus; laskavec ocasatý;
Love-lies-bleeding, Tassel Flower.

Amaranthus hybridus; laskavec zvrhlý;
Princes-Feather.

Amaranthus tricolor var.; laskavec; Jo-
seph's Coat.

Celosia plumosa; kohoutí hřebínek; Fea-
thered Cockscorn.

Cleome gigantea; leštěnec; Spiderflower.

Heliothis; janeba; Orange Sunflower.

Kochia scoparia; bytel; Summer Cypress,
Belvedere.

3. Zvýši přes 30 palců:

Centaurea cyanus; chrpa zahradní; Corn-
flower; Bachelors-Button, Blue Bottle.

Delphinium; stračka, ostrožka; Larkspur.
Různé druhy a odrůdy.

Helichrysum bracteatum; smil, slaměnka;
Strawflower. Několik odrůd.

Salvia splendens; šalvěj ohnivá; Scarlet
Sage, Bonfire Salvia.

Scabiosa atropurpurea; hlaváč, chrasta-
vec, květina vdov; Sweet Scabious,
Mourning Bride, Pincushion Flower,
Egyptian Rose.

Zinnia elegans; ostálka; Youth and Old
Age.

4. Rostliny zvýši 24 palců a více:

Antirrhinum; hledík, lví tlama; Snap-
dragon. Několik různých druhů.

Calliopsis; krásnoočko; Bright Eye Daisy.

Celosia; kohoutí hřebínek; Cockscorn.

Chrysanthemum; letní chrysanthemy, ko-
pretiny; Summer Chrysanthems. Různé
druhy a odrůdy.

Euphorbia marginata; pryšec; Snow-on-
the-Mountain.

Gaillardia; kokarda; Blanket Flower.

Impatiens Balsamina; balzamina, netý-
kavka; Garden Balsam.

Mirabilis Jalapa; nocenka libovonná;
Four-o'clock, Marvel of Peru.

Papaver; mák zahradní; Garden Poppy.
Různé druhy.

Platycondon grandiflorum; čínské zvonky;
Chinese Bellflower, Balloon Flower.

Rudbeckia amplexicaulis; rudbekie, ku-
želnice; Coneflower.

Salpiglossis sinuata; zavilka; Painted
Tongue, Scalloped Tube-tongue.

Tagetes crecta; aksamitník aztecký; Big
or Aztec Marigold.

5. Rostliny zvýši 18 palců a více:

Coix Lacryma-Jobi; slzovka; Job's Tears.

Matthiola incana var. *annua*; fialy letní;
Ten Weeks Stock.

Reseda odorata; rýt vonný, reseda vonná;
Common Mignonette.

6. Zvýši 12 palců a více:

Calendula officinalis; měsíček, krusíček;
Calendula, Pot Marigold.

Calliopsis; krásnoočko; Bright Eye Daisy.

Dianthus plumarius; hvozdík, letní kara-
fiát; Grass Pink, Garden Pink, Common
grass.

Eschscholzia californica; kalifornský mák;
California Poppy.

Iberis; štěničník; Candytuft.

Papaver nudicaule; mák lysý; Iceland
Poppy.

Petunia hybrida; petuňka; Common gar-
den Petunia.

VERBENA HORTENSIS.
Sporýš. — Vervain.

DIANTHUS PLUMARIUS.
Hvozdík. — Pink.

RUDBECKIA PURPUREA.
Purple Coneflower.

PAPAVER ANNUM.
Mák zahradní. — Poppy.

Důstojná pocta Vaším drahým.

ZALOŽENO ROKU 1895.

TELEFON: NILES 9808.

Uctěte památku Vašich drahých zesnulých a dejte si na jejich hrob zhotoviti

KRÁSNÝ POMNÍK NEB NÁHROBEK

prostřednictvím spolehlivé pomníkářské firmy

JOSEF VOŠMIK, ml.

NÁHROBKY — POMNÍKY — HROBKY

Úřadovna a dílna na Milwaukee Ave., proti hlavnímu vchodu
katolického hřbitova sv. Vojtěcha.

Jediný československý pomníkářský obchod u tohoto hřbitova.

Ceny mírné. — Obsluha vzorná. — Vyžádejte si naše ceny dříve, než koupíte jinde.

Dodáme pomníky na kterýkoliv hřbitov v Chicagu neb okolí.

Na hřbitově sv. Vojtěcha jest velký počet námi dodaných pomníků, soch a náhrobků, které jsou trvalou ozdobou tohoto krásného katolického hřbitova. Uvádíme jen několik jmen rodin, pro něž jsme trvalé památky na jich drahé zesnulé postavili.

POMNÍKY:

Jos. Mathaus

Fr. Mládek

Jan Řežba

Vác. Baur

Vác. Klaisner

Čánský-Červenka

Fr. Sláma

Dr. E. F. Napieralski

Vojtěch Božovský

E. Kadlec

Mr. Kropáček

Jan Picálek Sr.

Fr. Kakáček

Fr. Červený

Tom. Sonka

Fr. Vác. Voneš

Antonín Kerouš

Jan Buriánek

Fr. Zelenka

Fr. Lomoz

Jos. Mikšák

Jakob Bartík

Fr. Sirovátka

Mr. Vondra

Jan Ptáček

Joe Hošna

HROBKY:

Rev. Msgr. Fr. Bobal

Rev. Jos. Molitor

Rev. Jos. Očenášek

Rev. Ant. Nováček

Jos. Kotnour

Voj. Bílý

Jakub Vlček

Jan Beránek

Phlox Drummondii; plamenka, ohnivá koule; Annual or Drummond Phlox.
Tagetes patula; aksamitník francouzský; French Marigold.

7. Rostliny pod 12 palců výšky:

Ageratum Mexicanum var. *nanum*; nestatec, živičník; Floss Flower, Bastard Agrimony.
Alyssum; tařice vonná; Sweet Alyssum.
Celosia; nevadlec, kohoutek; Cockscomb.
Lobelia cardinalis; chylan, modřenka, lobelka; Cardinal Flower, Indian Pink.
Portulaca grandiflora; šrucha, kuří noha; Rose Moss.
Verbena hortensis; sporýš; Garden Ver-vain.

Imortelky k řezání do kytic.

(To cut for everlasting.)

Imortelkami či nesmrtelkami se zovou květiny se suchomázdřitými květy, jež na omak se zdají jako slaměné a které po usušení podrží úplně svou původní podobu a často i barvu; není-li barva stálá, pak se umělým barvením zdokonaluje, ale to se děje většinou jen v obchodě. Slouží k výzdobě bytů v zimě. Pro domácí zahrádky jsou z imortelek nejlepší tyto:

Acroclinium roseum; slaměnka, nesmrtelka; Immortelle-flower, Rose Everlasting.
Antennaria; kociánek, plešivec; Everlasting Pussy's Toes.
Celosia plumosa; nevadlec, kohoutí hřebínek; Feathered Cockscomb.
Gomphrena globosa; věkostráz, kolozárka; Globe Everlasting, Globe Amaranth.
Gypsophila paniculata; šater latnatý; Chalk-plant, Baby's Breath.
Helichrysum bracteatum; smil, smila, slaměnka; Strawflower, Everlasting Flower.

Helipterum Manglesii; australská nesmrtelka; Swan River Everlasting.
Helipterum roseum; viz *Acroclinium roseum*.

Rhodanthe Manglesii; australská nesmrtelka; Australian Everlasting. Totéž jako *Helipterum Manglesii*.

Statice; zavtáh; Sea Pink, Sea Lavender, Thrift.

Xeranthemum annuum; suchokvět; Common Immortelle.

Rostliny pro stinná místa.

Na polostinných ba i na docela zastíněných místech lze pěstovati řadu krásných květin a rostlin, jsou-li jen náležitě vybrány. Zde uvádím seznam nejobecnějších.

1. Vyšší křovité a stále zelené rostliny,

jež se hodí pro stinná i polostinná místa: *Buxus sempervirens*; zimostráz, pušpan, krušpánek, (různé druhy); Common Box, Box-tree. Jsou to vděčné kře, jež se dají i snadno tvarovati; tento druh má asi tucet odrůd.

Ilex aquifolium; cesmína; Common Holly, English Holly. Má řadu odrůd.

Mahonia aquifolium; mahonie; Holly Mahonia, Barberry.

Prunus Laurocerasus var. *Schipkaensis*; střemcha bobková bulharská; Bulgarian Cherry Laurel. Toto je bulharská odrůda s velkým, stále zeleným listem; kromě té má tento druh ještě několik odrůd.

2. Kře opadavé pro stinná místa:

Evonymus europaeus; brslen; Spindle-tree.

Ligustrum amurense; ptačí zob amurský; Amur Privet.

Ligustrum ovalifolium; ptačí zob kalifornský; Oval-leaved Privet, California Privet. Má asi čtyři odrůdy.

PHLOX DRUMMONDII.
Plamenka. — Phlox.

DIANTHUS CARYOPHYLL.
Karafiát. — Carnation.

SPIRAEA FILIPEND.
Tavelník. — Dropwort.

ASTER VAR.
Hvězdice. Sunshine Aster.

Dobré zdraví pro celou rodinu!

LÉKY, BYLINY, ROSTLINY, LÉKÁRNICKÉ ZBOŽÍ.

Pravost a nejlepší jakost zaručena.

DOPORUČUJI NÁSLEDUJÍCÍ:

AURINE UŠNÍ BALSÁM:—Nelepší a jedný jistý lék, který léčí choroby uší, hluchotu, pískání a zvonění v hlavě, výtoky z uší a nedoslýchavost. Osvědčil se v tisících případech u velkých i malých a proto se doporučuje všem trpícím. Cena \$1.00, do Evropy \$1.50.

LUKÁŠOVA MAST:—Výborný hojivý prostředek na zastaralé a otevřené rány a bolesti na nohou, prasklé žíly, podebrániny a otravy krve. Cena krabice \$1.00, menší 50c.

ŠIMANOVSKÉHO BYLINOHORSKÉ THÉ:—Svým léčivým účinkem získalo si světoznámého jména. Účinkuje výborně proti kašli, chrapotu, záduše, píchání na prsou, plicních komplikacích a počínajících souchotinách. Cena baličku \$1.00, 6 za \$5.00

JELÍNKOVA JITROCELOVÁ MAST NA ZLATOU ŽÍLU:—Mírní bolest, pačivost a krvácení, výborný a jistý účinek ve všech případech.—Cena velký kelímek \$1.00, menší 50c.

Zásilky kamkoliv se správně a rychle vyřizují a zdravotní dotazy jsou ochotně zodpovídány.

NEODKLÁDEJTE, ALE PIŠTE DNES!

CO PIŠÍ USPOKOJENÍ ZÁKAZNÍCI:

Ctěný pane Fouček: Pošlete nám opět dva balíky Šimanovského thé neb se výborně osvědčilo při zastaralém kašli. — S úctou
J. Fiefarek, Marinette, Wis.

Pane Fouček: — Přiložené naleznete dva dolary na dva balíky Sv. Horské thé, neb bez něho nemůžeme být. — S úctou
Jennie Horák, Mt. Pleasant, Pa.

Ct. p. Fouček: — Oznamuji Vám, že mně Ušní Balsám velice pomohl, v uších a hlavě už nepíchá ani nešumí a o mnoho lepší slyším.
J. Žaloudek, Oklahoma.

Ct. p. Fouček: — Jitrocelová masť mne úplně vyléčila z trapné a krvácející zlaté žíly, s kterou jsem zkoušel po několik roků. Doporučuji ji každému trpícímu.

F. Eral, Brookfield, Ill.

P. Fouček: — Lukášova masť mně úplně zahojila v 10 dnech spáleninu na noze, kterouž jsem utrpěl při přelévání žhavého železa ve slévárně. Díky Vám a doporučuji Lukášovou masť všem trpícím bolestí na nohou.

Michal Wašak.

Takových přátelských dopisů mám velký počet po ruce ze všech států v Americe.

OBJEDNÁVKY ADRESUJTE NA

C. G. Fouček,

LÉKÁRNÍK A BYLINÁŘ

3635 W. Cermak Road, Chicago, Ill.

SEZNAM A CENNÍK ZASÍLÁM ZDARMA.

Ligustrum vulgare; ptačí zob obecný; Common Privet or Prim. Má několik odrůd.

Philadelphus coronarius; pustoryl; Mock Orange.

Philadelphus virginialis; pustoryl panen-ský; Virgine Mock Orange.

Prunus Padus; střemcha obecná; Bird Cherry.

Ribes alpinum; meruzalka horská či rybíz horský; Mountain Currant.

Sambucus nigra; bez černý; Common Elder or Bour Tree. Má několik odrůd.

Symphoricarpos racemosus; pámelník hroznatý; Snow-berry, Waxberry.

Viburnum lantana; tušalaj, chudovina, turecká vrba; Way-farring tree.

Viburnum Opulus; kalina; European Cranberry-bush.

Viburnum Opulus var. sterile; kalina sně-hová koule; Guelder Rose, Snowball.

3. Popínavé rostliny pro stín:

Ampelopsis Veitchii, viz *Parthenocissus*.

Aristolochia Sipho; podražec; Dutchman's Pipe.

Clematis paniculata; plamének plotní; Virgin's Bower.

Hedera Helix; břečtan; English Ivy. Má několik odrůd, sort a forem.

Parthenocissus tricuspidata var. *Veitchii*; loubinec samopnoucí, divoké víno; Boston Ivy, Japanese Ivy. Tento rod má několik odrůd.

4. Vytvrvalé neboli perennny, snášeující stín i polostín:

Aconitum Napellus; oměj šalamúnek, zlý mníšek, mordovník; Monk's-hood, Wolf's-bane.

Aquilegia; orlíček; Columbine.

Astilbe japonica; tavalník; False Goat's-beard.

Begonia tuberhydra; kysela, křivolist; *Begonia tuberous-rooted*.

Cineraria; popelka; *Cineraria*.

Clarkia; Klarkie, pojmenovaná podle anglického botanika Clarka; anglicky též *Clarkia*. Druhy *C. elegans* a *C. pulchella* s odrůdami.

Collinsia; Kolinsie, pojmenovaná podle amerického botanika Collinse; *Collin's-flower*. Druhy *Seaside Collinsia*, *Blue Lips*, *Blue-eyed Mary* a j. v.

Cyclamen; brambořík, alpská fialka; *Cyclamen*, *Sowbread*. Několik druhů a odrůd.

Digitalis; náprstník; Fox Glove. Několik druhů a odrůd.

Godetia; noční svíce; Blanket Flower. Několik druhů a odrůd.

Hemerocalis flava; denívka žlutá; Tall Yellow Day-Lily.

Hemerocalis fulva; denívka plavá; Towny of Fulvous Day-Lily.

Lillium Martagon; lilie zlatohlavá; Turk's Cap Lily, Martagon Lily.

Linaria Cymbalaria; zvčšinec větší; Kenilworth Ivy.

Lobelia cardinalis; chylan, modřenka; Cardinal Flower, Indian Pink.

Mimulus moschatus; kejklířka, opičálka; Monkey Flower, Musk Plant.

Myosotis; pomněnka, nezabudka; Forget-me-not. Několik druhů a odrůd.

Nemophila; luhomílek, hájmila; California Blue-bell.

Oenothera biennis; pupalka; Common Evening Primrose.

Primula Auricula; prvosenka lysá, petrklíč lysý, aurikule; *Auricula*, Primrose.

Primula elatior; prvosenka vyšší, petrklíč zahradní; Primrose, Oxlip.

Primula japonica; prvosenka japonská; Japanese Primrose.

CALLISTEPHUS CHIN.
Čínské astrý. China aster.

PETUNIA HYBRIDA.
Petunie, petuňka.

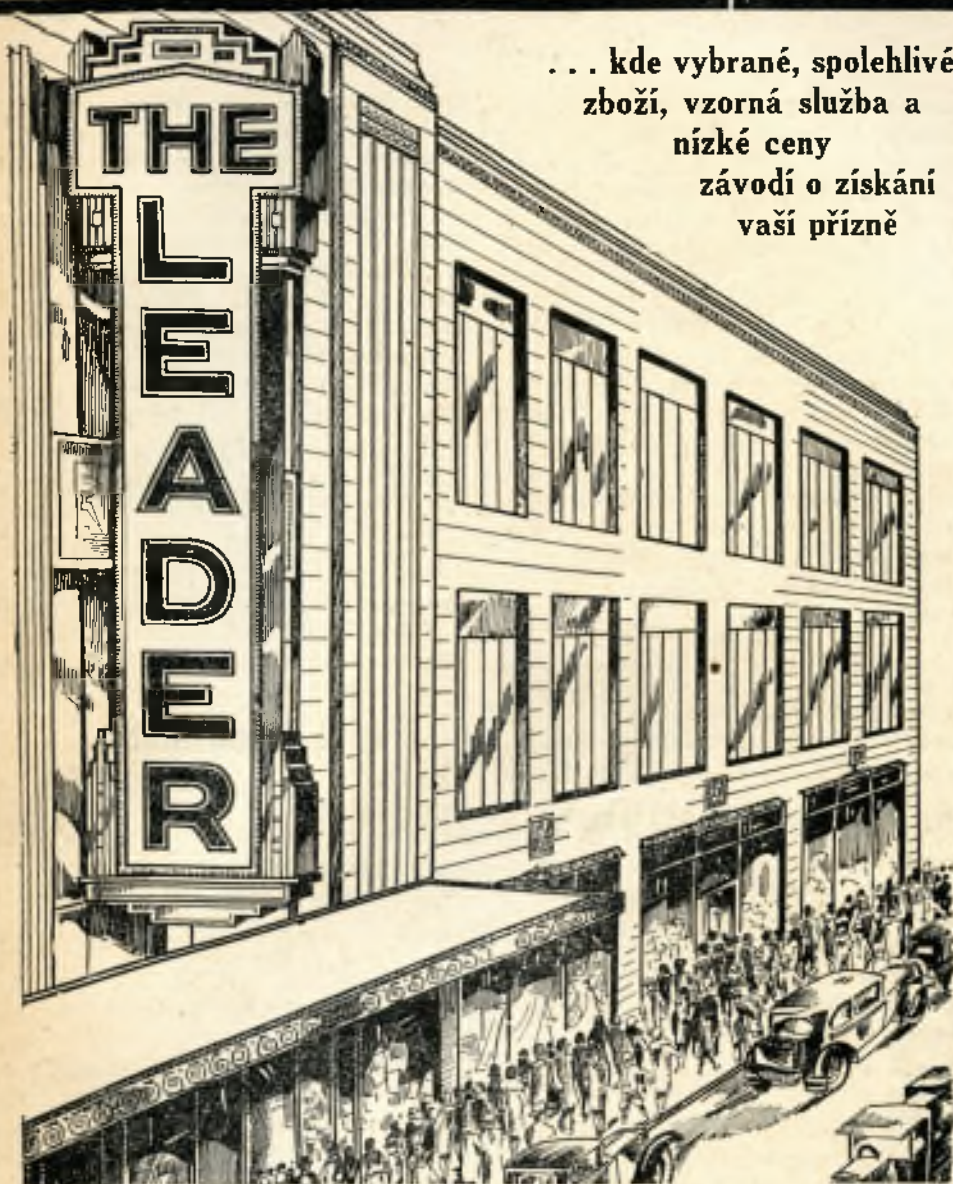

ASPIDIUM FILICES.
Kaprád' — Fern.

LILIUM TIGRINUM.
Japonská lilie. Tiger Lily.

... kde vybrané, spolehlivé
zboží, vzorná služba a
nízké ceny
závodí o získání
vaší přízně

18th & PAULINA
STREET

★ CHICAGO AVE.
blíže ASHLAND ★

26th & TURNER
AVENUE
CHICAGO, ILL.

LEADER STORES

Primula polyantha; petrklič mnohokvětý;
Polyanthus, Hybride Primrose.

Thalictrum aquilegifolium; žlut'ucha orlíčkolistá; Meadow Rue, Tufted Columbine.

5. Nízké perenny, jež se ve stínu zvláště velmi dobře daří:

Anemone Hepatica; viz *Hepatica americana*.

Anemone nemorosa; sasanka; Wood Anemone. Několik odrůd.

Asarum europaeum; kopytník; European Ginger.

Convallaria majalis; konvalinka vonná; Lily of the Valley.

Hepatica americana; jaterník americký, podléška; Leaverleaf, Anemony.

Scilla hispanica (*S. campanulata*); ladoňka; Spanish Bluebell or Squill.

Vinca minor; brčal menší, barvinek; Common Periwinkle, Running-Myrtle.

Viola odorata; violka vonná, fialka; Sweet Violet.

Perenny do zahrady začátečníka.

Nejlepší perenny neboli vytrvalé rostliny (perennis), hodící se zejména do zahrady začátečníka, jsou:

Althaea rosea; proskurník růžový, topolovka růžová, sléz škotský, slezová růže, ibišek; Hollyhock.

Aquilegia; orlíček; Columbine. Různé druhy.

Campanula persicifolia; zvonek broskvo-listý; Peach-leaf Bell-flower. Má několik odrůd.

Chrysanthemum Parthenium; řimbaba; Feferfew.

Chrysanthemum var.; bylice, kopretiny, různé druhy; *Chrysanthemums*.

Dianthus barbatus; hvozdík bradatý; Sweet William.

Iris germanica; kosatec německý; German Iris.

Monarda didyma; zavinutka; Bee Balm, Fragrant Balm.

Oenothera biennis; pupalka; Common Evening Primrose.

Opuntia; rod kaktů se stonky větevnatými; Many-spined opuntia, Prickly Pear.

Platycodon grandiflorum var. japonicum; zvonek japonský; Japanese Bellflower, Chinese Bellflower, Balloon Flower.

Rudbeckia laciniata varieta hortensia; rudbekie, kuželnice; Golden Glow.

Sedum; rozchodník, tučný mužík; Stonecrop, Live for Ever.

Trollius europaeus; upolín evropský; Globeflower.

K okrášení hrobů.

Vytrvalé: — *Anemone*, sasanka; *Bellis perennis*, sedmikráska; *Galanthus*, sněženka; *Hedera*, břečtan; *Primula*, petrklič; *Primula auricula*, prvosienka.

Pro letní dobu: — *Aconitum*, oměj; *Aquilegia*, orlíček; *Campanula*, zvonek; *Delphinium*, stračí nožka; *Dielytra spectabilis*, srdcovka; *Paeonia*, pivoňka; *Phlox paniculata*, vysoké plaménky; *Viola tricolor*, mačeska.

Smuteční stromy: — *Betula*, bříza, Birch; *Fagus*, buk, Beech; *Fraxinus*, jasan, Ash; *Quercus*, dub, Oak; *Salix babylonica*, smuteční vrba, Weeping Willow; také *Rosa multiflora scandens*, smuteční růže pnoucí, Climbing Polyantha Rose.

TULIPA GESNERIANA.
Tulipán. — Tulip.

IRIS GERMANICA.
Kosatec. — German Iris.

ROSA, HORT.
Růže. — Rose.

NYMPHAEA.
Lekvín. — Water Lily.

Diogenes Pátral
po Pravém Muži —

Churaví Lidé
Pátrají po
Pravém
Léčivém
Prostředku

až naleznou

Dra PETRA HOBOKO

Ono přivedlo Tisíce na Cestu k Uzdravení, protože Pomáhá
Přírodě Obnoviti Pružnost Zdraví.

Posiluje Výkonnost Žaludku
Pomáhá Odstraniti Nečistoty
Prospívá Nervové Soustavě
Zrychluje Postup Přeměny.

Pravidluje střeva
Zlepšuje Chut' k Jídlu
Zvyšuje Tok Moče
Povzbuzuje Zažívání.

Jestliže se zajímáte o léčivý prostředek, který jest skutečně nápo-
mocný, jehož dějiny úspěchu sahají více než-li sto let do
minulosti a jehož oblíbenost stále vzrůstá, opa-
třete si bezprostředně Hoboko.

Jedna Zkušební Láhev Dokáže jeho Zásluhy —
Budete si jej Vážiti jako Rodinného Léku

Zvláštní nabídka

Dra. Petra Hoboko není obyčejný
předmět obchodu; pouze místní
jednatelé mohou jej dodávati.
Zvláštní Zkušební Láhev, obsahu-
jící 14 uncí léku, bude Vám zaslá-
na, poštovně vyplaceno, za jeden
dollar a vedlejší kupon.

**DR. PETER FAHRNEY &
SONS CO.**

2501 Washington Blvd.,
CHICAGO, ILL.

V Kanadě jest dodáváno bez cla.

Kupon Čís. Q.

Dr. Peter Fahrney & Sons Co.
2501 Washington Blvd., Chicago, Ill.

Za přiložený obnos jednoho dolaru zašlete
mně jednu zkušební láhev Dra. Petra Hoboko,
poštovně vyplaceno.

Jméno

Adresa

Poštovní Úřadovna

Reč se mluví . . .

Pro kalendář "HLASATEL"

napsala

Vlasta Javořická.

"Zatracení kluci! Sednete někde? Vono to dělá, jako pomínutý! Kluci, budete to vidět, já vám uši utrham". Tak láteřila, hubovala a naříkala panímáma Králová.

"Celej dům to vobráti nohama vzhůru. Koukněte se jen, lidi, na ten vyrval, co tady je. Inu — já mám soužení! Přijdu s pole — nevím kalupem na kterou nohu mám skočit a eště ti holomci — — —"

Krista Pána — Lojzo, sedni, nebo se podíváš!

Karle — ty nevíš co ti povídám? Svý slovo neslyším.

Jendo! No počkejte, až přijde tatínek!"

Tohle slovo poněkud účinkovalo. Tři kluci, kteří se naprostřed světnice v kozly obraceli, poněkud ustali. Lojza, ten nejstarší a největší neposeda, si utíral spoceně čelo rukávy umlousané košile a na okamžik se zastavil. Karlík, menší a zavalitější kluk asi tak devítiletý už jen potichu se pochechtával a dělal na Jeníka, nejmenšího ze všech, kluka hubeného jako štika, dlouhý nos.

"Mámo, von tady na mě dělá dlouhej nos!" křičel Jenda a chytil se matky za sukni. Nesla právě slaměnku mouky do díže a jak ní trhnul, vysypala ji hezkou hrst mimo.

"To nejni pravda!" křičel Karel, "von mě tady poštipuje!" Hnal se za matkou, ale zakopl o kopist a natáhl se jak dlouhý tak široký na podlahu. Div že se neuhodil o troubu, která byla otevřená.

"Kluci — já se zblázním" spustila panímáma v opravdovém hněvu. "Tak vy dva nepřestanete?" a holou rukou hlavcovala brzy jednoho, brzy druhého.

Kluci, ale si z toho mnoho nedělali; měli tlusté kalhoty z čertovy kůže, jiné nositi nemohli a to ještě tatínek kupoval ze starého čerta, aby hodně vydržely, kamizoly měli volné a ruka mamincina je nepronikla za žádnou cenu.

Za to panímáma si potom třela loket, v němž jí luplo, jako by oklešck zlámal.

Zatím, co na těch dvou prováděla tu málo platnou exekuci, vzal si Lojza nůž a píchal jím do stolu, až zůstávala špička ve dřevě.

Maminka ho zahlédla. "Ty klacku starej, nestydíš se? Je mu dvanáct let a hraje si, jak malinkej".

A už se jí budila maličká na kolébce.

"Hele, zakolibej radši".

Kluk šel kolíbat, ale jak; maminka musela na něho, aby nepřevrátil kolébku. Maličká se to nelíbí, vrní a než maminka zamísila chléb, už vríská na celé kolo.

Marnost — nutno všeho nechat a dát jí prs.

Ti dva zatím jsou si nanovo ve vlasech.

Rvou se — křičí.

Panímáma sedí na stoličce, bílý prs svítí a dět'átko ssaje; nemůže na ně jít — proto nadává a láteří tím více.

"Mámo, já chci chleba! Už to nevydržím — honem!"

"Mámo, já chci trošku mlíčka", hučí Jenda.

Lojza krájí dvě skývy.

"Takovej nechci — moh' mi ho Lojza ukrojit jináč."

"Proč mu nevyhoviš, Lojzo! Jendo, vem si chlebiček."

"Já chci mlíko!"

Nový brek a křik. Maminka se všecka třese — ráda by na kluka šla, ale maličká pomalu pije a dřímá.

"Darcáci!" ulevuje si proto. "Počkejte, však já vás naučím. Umřu vám — nebo se pudu utopit. Potom uvidíte. Macochu dostanete."

Jenda je trochu zaražen, ale ti velcí už to znají.

Smějí se potají. Vědí, že matka jenom slibuje. Horší je s tatínkem. Ten jak jde do světnice, už sedí každý v jednom koutě a kolébka jde jako po másle.

Tatínek tolik nemluví jako maminka, ale víc jedná. Pásek se kmitne, jen to lupne

**Ať jste kdekoliv
rozhodně žádejte**

*pravé nefalšované
výrobky*

OLD CASTLE, INC.

(Velkovýrobci)

6005 W. Roosevelt Road, Cicero, Ill.

TELEFONY: LAWNDALÉ
NEB
CICERO

1200

—RYZE ČESKÝ PODNIK—

UJIŠŤUJEME VÁS, ŽE SI POCHUTNÁTE NA
TĚCHTO PRAVÝCH
LIKÉRECH — VÍNU — KORDIÁLECH!

Starokrajský "Čert"

rozproudí Vám krev, příjemně zahřeje a
navrátí chuť k jídlu.

Zasíláme do Států, kde je prohibice odvolána.

— Vyžádejte si ceny dopisem. —

a kam dopadne, zůstane červený pruh, at' to kryjí třeba "čertovice".

Mamince často doporučuje: "Nemluv pořád, neslibuj jim nemožné tresty, a vem vařečku. To bys viděla, jak by poslouchali."

Ale ty maminky, však to známe.

Ano, známe to z vlastní zkušenosti. Proč nešetří, svých nervů nelitují.

Křičí a vadí se, láteří, ale autoritu svou neuplatní, respektu si nezískají.

Ten pantáta Králů měl pravdu.

Méně mluvit a více jednat. Bít málo kdy, ale když, tedy aby to stálo za to, aby ta zlost nevyšla naplano. Aby si to pamatovaly a bály se, ale, to my, mámy, neumíme.

A panímáma Králová to už vůbec neměla. Přes všechnu zlost a lítost nad neposlušností svých kluků, měla přece jen měkké srdce a neuměla je vyplatit, aby je to doopravdy bolelo.

A když je tatík trestal — co byste řekli, že řekla?

Chytla ho za ruce, bránila mu, až sama nějakou mastnou chytla, ba, skoro plakala, když viděla, že se pásek důkladně přichytil.

Nejednou měla s mužem k vůli tomu velkou mrzutost a po ní si řádně poplakala. A nejednou si poplakala sama nad svými nadějnými syny, kteří zlobili od rána do večera, prali se a hašteřili a z venčí také často na ně přišla žaloba. Tu a tam rozbili sousem okno, ba zase pustili dobytek do škody, ba nejednou si udělali za samou stodolou ohniček. Přišel-li tatík na to, byl pořádný výprask jistý, ale toho je ta dobrá maminka chránila. Radši sama škodu nahradila a nějak to utlumila.

Raději se vadila, ale, jak už to bývá, ani v tom neuznala tu pravou cestu. Ústně domluvit jim nedovedla — jenom vyhrožovala, o čemž ti tři uličníci věděli, že nikdy nesplní.

Což pak už někdo slyšel, aby matka svým synům utrhalá uši, zpřerážela nohy, uřezala hlavy?

A na čerty a kominíky také už nevěřili, klekání se smáli do očí.

Tak co s nimi? Chudák maminka musela trpět a trápit se zlostí.

"Děti," říkala večer a klepala si pěsti na prsní kost, "souchotiny z toho dostanu".

Dyt' sem večír tak umluvená a ukřičená, že už jenom sípám. Což se nemůžete

nade mnou smilovat? Není vám mě líto?" Klukům jí bylo líto, to je pravda, byla jejich maminkou a měli ji rádi — ale, že je neovládala, za to oni nemohli.

Tak i dnes. Což mohli za to, že jim přišla chuť na povídky, které měla maminka v komoře na almárce, že je sundali, že jim stolička uklouzla a Kareš sletěl i s hrncem na dlažbu, že se potloukl a hrnek rozbil, že povídla stříkla a zamazala celou zeď?

A že husy v nestřežené chvíli vlezly sousedovům do hlavic a že sousedka přiletěla a vynadala mamince?

Nebo, že Jenda spadl do hnojnice a tak se zdělal, že ho maminka místo oběda musela mýt a koupat a, že se s ní tatínek vadil, proč není uvařeno?"

Kdo pak může za nálady? Tím přece není řečeno, že by svou maminku neměli rádi. A také za to Lojza nemohl, že jeho prakem vystřelený kámen vletěl sousedově Helence do obličej a udělal jí pod okem krvavou podlitinu. Neptejte se, jaké bylo zle.

Maminka Helenčina byla nedůtklivá a na kluky Králový měla s kopce. Letěla k sousedům a strhla právě lamento.

"Ježíš Marjá Josefe — jenom se koukněte na to dítě! Což dyby mu vyrazil ten váš pacholek voko? Co by z něj bylo? Mrzák. Budete mi ho pak žít? Mý nešťastný dítě. Cizím by přišlo na obtíž. Ach já nešťastná matka. Ten čertův kluk roste pro šibenici."

Maminka to Lojzovi říkala denně a na něho to nijak nepůsobilo, hleděl od ní raději, kam se schová, než ho zasáhne mamčina ruka.

Ale, panímáma Králová se teď mračila.

"Co — pro šibenici? Dyt' vy taky ještě nevíte, proč vaše děcka rostou. Co mi budete vyčítat!" Slovo dalo slovo.

Tetky se pohádaly, posekaly se hodně a Helenčina matka odběha jako rozkácená lvice.

Panímáma Králová teď teprve obrátila hněv na malého uličníka.

"Darebáku, lumpe, šibeníčníku!" Ještě horší jména mu dávala — maminky, ruku na srdce — vzpomeňte, jak mu asi ještě říkala. Vy to dobře víte.

"Ty — ty! Utluču tě na fleku! Kde mám tuto —" sháněla vařečku, ale postižený Lojza byl pod postelí a ven se mu nechtělo.

Rheumatism

Žádáme každého ze čtenářů

tohoto kalendáře, který jest trápen hostcem, bolestmi v kříži neb dnou, aby mně dopsal a sdělil mi jméno i adresu, abych každému z nich mohl zaslati ZDARMA LÁHEV V CENĚ JEDNOHO DOLLARU mého léku proti revmatismu. Chci přesvědčiti každého nemocného revmatismem a to jen na mé vlastní útraty, co Kuhnův lék proti revmatismu dokáže. Já jsem si jist dobrým výsledkem, chci ale, aby též i trpitelé revmatismem se o tom ujistili a to dříve, nežli mi dají jediného centu zisku.

NEPOKOUŠEJTE SE VYLÁKATI REVMATISM
skrze nohy nebo pokožku náplastmi aneb pomocí
živých kovových vynálezů. **NEPOKOUŠEJTE SE**
VYDRÁŽDITI JEJ masťmi, elektrinou neb ma-
gnetismem. **NEPOKOUŠEJTE SE ODMYSLITI**
SI JEJ vnitřní silou duševní. — **MUSÍTE JEJ**
VYHNATI. Je v krvi a tam jej musíte hledat.

Právě, ale toto, o čem jsme přesvědčeni, jest v páně Kuhnově léku a proto ovšem pomáhá při revmatické horečce, od svalového revmatismu, od neuralgie a hostce. Chcete-li býti prosti bolesti a utrpení, musí dříve revmatism odejít. Můj prostředek pomáhá od ostrých bodavých bolestí, otupených, bolestivých svalů, hor-
kých, chvějících se a oteklých údů a ztrnulých kloubů.

Vše to přeji si vám dokázati,

dáte-li jen k tomu příležitost. Dokáží mnoho v JEDINÉM TÝDNU, napíšete-li mi a požádáte-li moji Společnost, aby vám zaslala JEDNODOLLAROVOU LÁHEV NA ZKOUŠKU. Nezáleží na tom, jakých léků jste užívali. Nepoužili-li jste mého, nemůžete znáti jeho účinky. Čtěte naši níže uvedenou nabídku a pište nám o DOLLAROVOU LÁHEV NA ZKOUŠKU.

PRÁVIDELNÁ \$1.00 LÁHEV ZA 25 CENTŮ.

Přejeme si, abyste zkusili Kuhnův lék na revmatickou horečku, svalový revmatismus a bolesti, neuralgii a dnu, čímž přesvědčíte sama sebe, jako tisíce jiných, že revmatismus může býti vyléčen a my nechceme zisku při tomto pokusu. Shledáte-li, že ulevuje revmatismu, objednejte pak více, abyste své léčení dokončili a tím způsobem dáte nám vydělati. Nebudete-li po zkoušce cítiti úlevy, bude vše u konce. Neposíláme malou vzorkovou láhvičku obsahující náprstkového, která ovšem nemá praktické ceny, ale láhev plné velikosti, jejíž pravidelná cena v lékárnách je jeden dollar. Láhev taková je těžká a musíme za dodávku její až k vašim dveřím "Strýcovi Samovi" zaplatit. Musíte nám tedy zaplatit 25 centů ku hrazení výloh poštovního, pouzdra a obalu a ta jednodollarová láhev plné velikosti bude vám bez průtahu zaslána zdarma a vše předem vyplaceno. Nebudete platiti ničeho při dodávce nebo později.

KUHN REMEDY CO. 1855 Milwaukee Ave. **Chicago, Ill.**
Dept. H. B. K.

Marně se tam maminka dobývala, marně mu poroučela, aby šel ven.

Malomocný hněv a ponížení, že mu neporučí.

“Bože — Bože — proč mě takhle trestáš”, dala se tady do lamenta, “takovýho darcbáka, takovýho lumpa a ne a ne ho zkrotit a potrestat.

A vono se tomu nic nestane, takovému neřádu! Jindříšek nám umřel a jakej to byl hodnej — tohohle ničemy se nezbavím a ne a ne”.

“Dyby ho — neřád, aspoň vzal za svý — dybys ty mizero — posel — —”

Slova, která mateřská ústa ani vypustit nemají. Bohužel — zlost je špatný rádce — neptá se a neuvažuje. Ale při tom panímáma celou věc tajila, muži nepověděla, ba u pumpy v poledne sousedku prosila, by to “starýmu” neřikala, že by kluka zabil, že radši o jarmarku Helence něco koupí a t. d.

Přišel večer, a rodina se shromáždila u večere. Pantáta Král byl unavený a rád si sedl. Měli menší statek a udělal tu práci často bez čeledína, jenom s pohůnkem. Proto se dosti napracoval. Mezi svou rodinou rád poseděl a s dětmi se pobavil. Měl by své kluky rád, byli jako doubky v lese — každému se líbili. Že jsou rozpustilí, věděl, ale nemrzel se. Jací by to byli kluci, ale seděli jako zvadlí. Ostatně, on o tom všem ani nevěděl, co ti kluci vyvádí — žena mu nepověděla leda, přišli-li žalovat cizí.

Nejraději ovšem měl malinkou Mařenku. Dostali ji na podzim — teď je tak roztočilá. Smála se už a natahovala ručinky, sotva k ní přistoupil. Jak by ji nepochoval?

Panímáma nesla večeri, nalévala polévku a sypala brambory na stůl.

“Kluci, pojd'te íst —” volal tatínek a loupejte si. Brambory jsou jako karafiáty, rozvité.”

Karel s Jendou byli hned u stolu. Polévka voněla a z bramborů st kouřilo.

Jenom Lojza se k tomu neměl. Seděl už chvíli a choulil se zimomřivě.

“No — co nejíš?! podíval se tatínek, když kluk sedl ke stolu, ale jenom hlavu opíral.

“Bolí mě hlava,” povídal Lojza, “nechci íst.”

“Co pak?” Tatínek sáhl na čelo.

“Máš horkou hlavu — di ležet.”

Maminka se pozastavila.

“Hlava že tě bolí? Dám ti studnou vodu”. A už místo večere obsluhovala malého nezdaru. Ach, to mateřské srdce. Rázem zapomíná na hněv a zlost, na křivdu a horkost.

Plna starostí obsluhuje Lojzika.

A v noci. To jste měli vidět! Lojza, jako by byl uhranutý, dělal zle.

Ze spánku se děsil a křičel — rukama házel a sténal, ba, dokonce vyskočil a po světnici utíkal. Tatínek ho měl co chytat a maminka — Jen se podívej na tu maminku. Sedí na okraji postele, tvář má hrůzou skloněnou.

“Rodičko Boží, přimlouvej se za mě”, jektá polekaně, “dyť já jsem to navopravdu nemyslela. Dyť je to můj dítě — nechci aby umřelo — ne, ne. — Tatíčku nebeskej — neber moje slova navopravdu, dyť to bylo jenom tak —”

A namáčí obklady, běží po tmě a bosa ke studni pro vodu, kluka zabaluje a obkládá. Drkotá otčenáš a hledí k nebi, aby se slitování dovolala.

Sedlák je také poděšen. Zapřahá a jede do té širé tmy do města pro doktora.

Panímáma je šílená hrůzou. Uléhá vedle Lojzika, bere ho do náručí, tiskne ho k sobě a vzlyká. Vidí už smrt a povídá jí: “Nedám, nedám! Je můj, je to můj prvorozený a nejlepší dítě! Nedám — radši — radši —” Ach, co by smrti nabízela? Má ty děti čtyři, má muže a maminku — ale koho by dala v náhradu.

Rybář.

“Chytíte něco, pane?”

“Chytím-li ještě pět ryb, budu mít s tou rybou, kterou chci teď chytit, zrovna půltucet.”

V domácí vojně.

“Daj pokoj ty bitanga (darebáku) a nebi ho tou flaškou o mordě!”

“Je to váš gazda, že se ho zastáváte?”

“No neje můj, ale flaška je moja!”

Je vám chůze hroznou mukou?

DR. A. J. NOVÁKOVÉ

OUCH! MY CORN!

**Hojivá
Mast**

KORUNA

**Healing
Salve**

CORONA

GEE! WHAT RELIEF!

Tato výtečná mast zbaví vás všech bolestí, a budete si zase vykračovat jako mladá laň. Po celých Spoj. Státech a v Kanadě chvalně známá specialista nohou DR. A. J. NOVÁKOVÁ užívá této masti ve své praxi již přes 30 let a dociluje jí obdivuhodných výsledků. Ze září 1934 uvádíme pouze případ krajana pana M. Sinkule, 5729 S. Campbell Ave., Chicago, který rád potvrdí, jak úžasně mast Koruna působila na jeho velmi těžký stav nožní choroby, a z téže ulice pan Jos. Škoudlil a paní Riespeck jsou rovněž doklady báječných účinků této masti. Z Phillips, Wis., pan Jos. Wagner (R. 3. box 74) objednal další dvě krabice masti, jelikož jeho manželce dělá dobře; z Jennings, Kansas, paní Františka Delmarko psala 25. srpna 1934, že má chorou nohu, ztvrdlé a zapálené žíly, mozole ve spodu chodidel a eczemu do půl lýtky, a již 12. září objednala další 3 krabičky, jelikož noha se již v prvním týdnu značně zlepšila a mast KORUNA velmi dobře účinkuje. Ze starších dosvědčení uvádí-

me pouze krajana Vinc. Dvořáka z Anitapolis v Brazílii v Jižní Americe; pana Franka R. Baumana z Arroyo Grande, Calif.; chocha paní Fr. Lukášové z Maltby, Pa.; pí. Emmy Wagnerové z Milhurst Freehold, N. J.; pana V. Pomajzla v Crete, Nebr.; pana F. R. Kudrny z Ulen, Minn.; matky pí. M. F. Duchoslavové z Lorain, O. atd. Dr. Nováková dá každému trpícímu ochotně potřebnou speciální radu.

DR. A. J. NOVÁKOVÉ

NÁPLASTI "NO-CORN PLASTERS"

zbaví vás kuřích ok, mozolů kotníkových a jiných, otlačenin na chodidle atd. Tito malí trapiči dovedou působiti horší muka než bolení zubů, což se obráží i v obličeji. Trpící vypadá o 10 let starší a je tak mrzutý, že je sobě i svému okolí protivný. — Nač trpět? Dopište paní Dr. Novákové a zbavte se rychle těchto útrap!

Hojivá Mast Koruna, menší krabice 50c., velká 75c.

Soubor 1 velké krabice Hojivé Masti Koruna a šesti náplastí (na kuří oka, "bunions" nebo na chodidla), dohromady vyplacené poštou až na místo jen \$1.—

DR. ANNA J. NOVÁKOVÁ,

CHIROPODISTKA

3955 WEST 26th ST.,

CHICAGO, ILL.

Při objednávce pište, že četli jste tuto oznámku v kalendáři Hlasatel.

Z čsl. sjezdů a konvencí roku 1934.

V roce 1934 konalo 10 československých bratrských a sesterských organizací ve Spoj. Státech své sjezdy a konvence, a to 3 české a 7 slovenských. Z českých byly to následující:— 1. Jednota Českých Dám; 2. Československé Spolky v Americe; 3. Česká Katolická Jednota Žen Amerických. Ze slovenských: 1. Národní Slovenský Spolok; 2. Slovenská Telocvičná Jednota Sokol; 3. Neodvislý Národní Spolok; 4. Prvá Katolícka Slovenská Jednota; 5. Prvý Slovenský Veniec Slobodného Orla; 6. Prvá Katolícka Slovenská Ženská Jednota; 7. Ženská Pennsylvanská Slovenská Jednota.

O každé z těchto organizací, které pojišťují své členstvo pro případ úmrtí i jinak, uvádíme v následujících řádcích, co nejdůležitějšího bylo na sjezdech usneseno a jaký byl jejich stav roku 1934, jakož i další údaje o vedení.

F. L. M.

Jednota Českých Dám.

Jednota Českých Dám (J.Č.D.), anglicky Unity of Bohemian Ladies, sídlem v Chicagu, největší sesterská pojišťující organizace českých žen v Americe, konala svůj XII. sjezd od 27. srpna do 1. září 1934 v síni Sokola Chicago v Chicagu. Zúčastnilo se 148 delegátek ze 14 států, v nichž J.Č.D. má své sbory. Úřednicemi sjezdu byly:— předsedkyní pí. Alžběta Lisá-Strohmayerová, zapisovatelkami pí. Marie Horová a pí. Marie J. Filipová.

Nejdůležitějším z usnesení je vydávání certifikátů na pojištění od \$250 až do \$3,000 ve všech formách dosavadních, kromě čehož hlavní úřadovna může zavést i nové druhy pojištění, kdyby se shledalo, že je jich zapotřebí. Ústřední výbor obdržel v tom směru plnou moc k jednání v době mezsjezdové, jakož i k jednání o případné spojení se s jinými organizacemi. Starým členkyním ve stáří od 67 let výše sníženy příspěvky: sleva u 70letých obnáší \$3.60 ročně čili 10¾% při pojištění na \$500, kdežto poplatky na vyšší pojistky zůstávají nezměněny. Členkyně od 80 let stáří budou zproštěny

poplatků na prvních \$500 pojištění. V jednotlivých státech budou podle potřeby opět velkovýbory. Dětský odbor se zavede.

Finanční stav J.Č.D. je velmi uspokojivý a opravňuje k nejlepším nadějím do budoucna. Dne 1. ledna 1934 celkový majetek obnášel \$1,132,661.21, takže solventnost činila 106.1%. Všechny sbory bylo 150 a ty měly 13,656 členkyň, jež byly pojištěny na \$8,456,578.00. Očekávaná úmrtnost 72.4%.

JČD byla založena r. 1870 v Clevelandu a zreorganizována 14. prosince 1931 v Chicagu. Předsedkyně pí. Alžběta Lisá-Strohmayerová, tajemnice pí. Marie Horová; hlavní úřadovna: 2345 South Kedzie Ave., Chicago, Ill. Úředním orgánem jsou "Ženské Listy", měsíčník, ročník 41; redaktorka Emilie Houkalová, 4034 W. 25. St., Chicago.

Československé Spolky v Americe.

Československé Spolky v Americe (ČSA), anglicky Czechoslovak Societies of America, konaly svůj první řádný valný sjezd od 27. srpna do 1. září 1934 v síni Sokola Slávského v Cicero, Ill. Předsedou byl Frant. Ledvinka z Ohia, I. místopředsedou Josef Modr z New Yorku, tajemníky Jaroslav Jakoubek a Václav V. Krákora.

Význačným bodem tohoto sjezdu bylo slavnostní uvedení více nežli 600 nových členů a dítek, což byl výsledek agitace v Chicagu a okolí, zahájené 1. května 1934. Podle sjezdového usnesení jednota zaujala stanovisko vysloveně svobodomyšlné. Přijata resoluce, adresovaná ostatním podpůrným jednotám, v níž jsou tyto žádány o spolupráci v zájmu sloučení všech českých bratrských a sesterských organizací v jeden celek. Na sjezdu dostalo se také náležitého zastoupení členům řádů s anglickou jednací řečí, jichž bylo několik zvoleno do důležitých úřadů. Usneseno též, aby jednota měla vlastního právníka s platem \$600 ročně a vlastního aktuára s platem \$500. Při nejlepší vůli nebylo možno vyhovětí přání starých členů, aby poplatky byly sníženy, ježto solventnost nedosáhla ještě takové výše, aby se taková úleva mohla uskutečnit.

Finanční stav 1. září 1934:— Janění \$3,118,955.49, z čehož dětskému odboru patří \$100,039.50. Všech řádů bylo 369 a v těch bylo 23,093 dospělých členů, dítek bylo 2,914, celkem 26,007. Dne 1. ledna 1934 byli dospělí členové pojištěni na \$14,857,143, mládež na \$869,230. Solventnost jednoty byla 105.49%, s dětským odborem 106.65%. Dětský odbor byl zaveden r. 1920 a přijímá mládež od narození do 16 let.

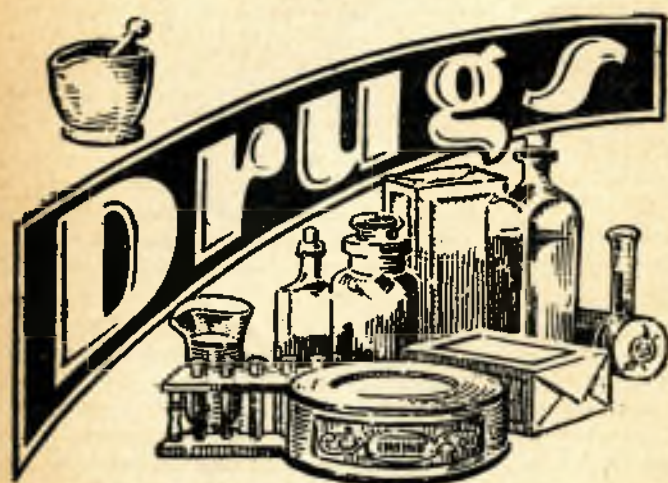
ČSA vznikly sloučením pěti jednot:— ČSPS, Jednoty Táboritů, ČSBPJ., Česko-Slovenské Jednoty a Česko-Amerických Lesníků a Lesnic, a to v prosinci 1932. Nová organizace začala úřadovati 1. března 1933. Nejstarší z těchto 5 organizací, totiž ČSPS, měla již 19 sjezdů, takže tento byl jejím 20. sjezdem. Hlavní úřadovna: 2137 South Lombard Ave., Cicero, Ill. Předseda: Jerry Bartoš, tajemník Václav J. Mužík.

Tiskový věstník: "Orgán Bratrstva", úřední orgán Jednoty Č.S.A., měsíčník, ročník 42; redaktor Rudolf Janda, 2125 South Cuyler Ave., Berwyn, Ill.

Česká Katolická Jednota Žen Amerických.

Plné jméno této organizace vlastně zní Česká Římsko-Katolická Ústřední Jednota Žen ve Spoj. Státech Amerických (Č.Ř.K. Ú.J.Ž.), anglicky Bohemian Roman Catholic Union of Women anebo Women's Bohemian Roman Catholic Central Union. Svůj 22. generální sjezd konala od 2. do 5. září 1934 v osadě sv. Jana Nepomuckého v Detroit, Mich. Sjezd řídila předsedkyně pí. Rosálie Nedvědová z Chicaga, tajemnicemi byly pí. A. Ungrová, pí. Anastazie Váchalová a pí. R. Bruhová.

Na tomto 22. generálním sjezdu nebyly provedeny vlastně žádné velké změny, neboť i opravy v stanovách jsou nepatrné. Jednota zdárně pokračuje a v poměru k některým jiným sesterským a bratrským organizacím deprese na ni nedolehla tak, aby byla ztratila mnoho na členstvu. Nejdůležitější událostí byly vlastně volby; místo dosavadní dlouholeté předsedkyně pí. R. Nedvědové z Berwyn, Ill., která v ústředí zastávala různé úřady již po 47 roků, byla zvolena pí. M. L. Králová; také ostatní

HONSIK BRATŘÍ

čeští lékárníci

ZÁP. 26. ULICE,

roh Turner Ave.

CHICAGO, ILL.

Přesné vyplňování léků dle lékařských předpisů.

VEŠKERÉ TOILETNÍ POTŘEBY.

úřady byly obsazeny novými členkyněmi. Jednota vydává certifikáty na \$500 a \$1,000 ženám českého původu a římsko-katolického vyznání ve věku od 18 do 45 roků. Příští sjezd bude za 4 roků v Chicagu.

Stav 1. ledna 1934: Všech členkyň bylo 8.756 v 148 sborech v 18 státech. Majetek \$1,190,566.25, přebytek \$74,886.79. Solventnost 100.81%.

Jednota byla založena r. 1879 v Clevelandu a její hlavní úřadovna má adresu 3226 East 118th St., Cleveland, Ohio. Předsedkyní je pí. Marie L. Králová, v Cicero, Ill., tajemnicí pí. A. Ungerová v Clevelandu.

Vlastní orgán "Posel", měsíčník, ročník VIII.; redaktorka Marie L. Králová, 1634 S. Austin Boulevard, Cicero, Ill.

Národní Slovenský Spolok.

Národní Slovenský Spolok (N.S.S.), anglicky National Slovak Society of the U.S.A., byl nucen svolati III. mimořádnou konvenci, jež se konala od 12. do 23. března 1934 ve vlastní budově v Pittsburgh, Pa. Předsedal Dr. Petr P. Hletko z Chicaga, zapisovali Andrej P. Slabey a J. F. Rešovský.

Mimořádný sjezd této nejstarší slovenské organizace v Americe byl svolán proto, ježto část členstva nebyla spokojena s hospodařením hlavní úřadovny a investicemi peněz. Na sjezdu bylo rozhodnuto, že na příště peníze NSS. mohou být uloženy jen v prvotřídních markyčích a v bondech Spoj. Států. Žádný člen nemůže dostati větší půjčky na majetek nežli \$10,000. Hlavní úřad nesmí koupit žádnou budovu v ceně přes \$25,000 bez hlasování všeho členstva. Žádný úředník nemůže vésti soud za peníze NSS. Kdyby hlavní předseda nechtěl svolati mimořádnou konvenci, když se odbory pro ni vyslovily, má tak učiniti hlavní místo předseda, a kdyby nechtěl ani on, tedy hlavní soud organizace. Deer park má být prodán. Na převezení tělesných pozůstatků Petra V. Rovnianka z Kalifornie do Chicaga povoleno \$500; tento byl hlavním ze spoluzakladatelů NSS. a jeho mrtvola má být uložena na Českém Národním hřbitově v Chicagu. Příští konvence bude v září 1937 v Hazleton, Pa. Zároveň provedeny volby na zbytek 3½leté lhůty a zvoleni skoro vešmě noví úředníci, kteří začali úřadovat od 1. května 1934.

Stav: 1. ledna 1934: Odborů 552. Členů

od 16 let výše 32,953, v oddělení mládeže 14,857, dohromady 47,810. Dospělí jsou pojištěni na \$25,655,920, mládež na \$5,942,800. Majetek obnáší \$6,252,251.58, přebytek činí \$200,460.52. Solventnost 103.43%. Pojišťuje muže i ženy ve Spoj. Státech a v Kanadě.

NSS byl založen 16. února 1890. Hlavní úřadovna: 516-518 Court Place, Pittsburgh, Pa. Předseda: Nikolaj Kováč; tajemník: Antonín J. Katchmar. Orgán: "Národní Noviny" (National News), týdeník, ročník 25; redaktor Josef Žáry, Central P. O. Box 120, Pittsburgh, Pa. Vydává též "Národní kalendár", na rok 1934 vyšel v 41. ročníku.

Slovenská Telocvičná Jednota Sokol.

Slovenská Telocvičná Jednota Sokol v Spoj. Státech Amerických (S.T.J.S.), anglicky Slovak Gymnastic Union Sokol of the U.S.A., konala svou 14. konvenci od 2. do 7. července 1934 v Slovenské Nár. budově ve Philadelphia, Pa. Předsedou byl Štefan Erhardt z Bridgeport, Conn., zapisovateli Matúš A. Škapik a Zuzanna Kusá.

Zároveň 1. až 3. července byly závody a 4. července sletové cvičení na Central High School Athletic Field na 29. a Cambria ul. za účasti českého sokolstva z východních žup Americké Obce Sokolské. V době konvence Sokolice vystavovaly ruční práce, vyšívání atd. Po sletu byl 14denní cvičitelský kurs v Yonkers, N. Y.

Z usnesení: Členové a členkyně, kteří byli vyloučeni nebo suspendováni během deprese, počínaje od 1. července 1931, protože následkem nezaměstnanosti nemohli platiti příspěvky, budou přijmuti zpět bezplatně za staré členy s plným členským právem od počátku svého členství, musí se však přihlásiti do 30. října 1934. Staří členové po dosažení 60 roků věku přestanou platiti na úmrtní podporu. Zvýšení podpory z dnešních poplatků odkázáno hlavnímu úřadu, aby učinil, co se dá. — V oboru tělocvičném usneseno zaměstnávat dva kočující cvičitele a pořádati 14denní cvičitelské kursy. Také mají býti zřizovány letní tábory. Mládež z řad dorostu, pokud necvičí, má býti přivedena do tělocvičen. Přestoupení dorostu mezi řádné členstvo ponecháno od 16 do 19 roků věku.

Stav v době konvence: 188 sborů, ve kterých bylo dospělého členstva od 18 roků obého pohlaví 11,797, a 128 hnízd dorostu do 18 roků se 6,286 členy, tedy všeho člen-

Mladí i staří, bohatí i chudí

naleznou úlevu!

Světznámá, vyhlášená rostlinná léčivá směs "ALPA" je složena z nej-cennějších léčivých rostlin. Osvědčila se proti všem žaludečním chorobám jako: poruchám trávení, nechuti k jídlu, zvracení, pálení žáhy, žaludečním křečím, kolice, větrům, zácpě atd. — proti chorobám střevním, proti počátečním chorobám jaterním, ledvinovým i zlaté žíle, proti chorobám srdce a krve, proti mdlobám, nachlazení, záduše, kašli, chřipce, katarhu, rheumatismu atd. — Čistí prsa, zlepšuje životní štávy a posiluje celou tělesnou soustavu. Osvědčila se při chorobách žen a dívek.

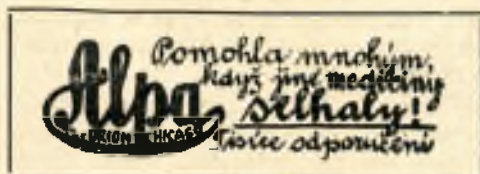
Cena: Balíček na zkoušku 55c,
dva za \$1.10 poštou vyplaceně.

Je to pravý "životobudič".

Lock Box 645, Dept. B.,
CHICAGO, ILL.

**"Šetřte svého zdraví,
je to poklad pravý:
Kdo je ztratí jednou,
nenajde je víc!"**

Polovina žen

trpí nepravidelnostmi, jež mohou zavinit vážné choroby, napsal dr. F. Veselý. Proto vezměte "Alpu" nebo "Trust"

atd., dokud je čas. — Mnoho doporučení ze všech končin Ameriky i Evropy.

Zdarma

česká knížka o rostlinných léčích. Dopíšte si o ni ještě dnes. — Neodkládejte!

Ustříhněte tento kupon a pošlete s penězi poštou na naši adresu ještě dnes.

THE ORION,

Lock Box 645, Dept. B., Chicago, Ill.

Pánové: Pošlete mi poštou vyplaceně následující:

....balíčků "ALPY" s českým i anglickým návodem, po 55 centech, celkem za \$.....
....balíčků "SURCUR" pro ledviny a játra a proti revmatismu, po \$1.10, za \$.....
....balíčků "TRUST", přírodního regulátoru pro ženy a dívky, po \$1.10, za \$.....
....balíčků "SALVATION" proti nastuzení, kašli a prsním chorobám, po \$1.10, za \$....
....balíčků "LAXIN", přírodní projímadlo pro malé i velké, po 1.10, za \$
....výtisků "Domácí lékárny" po 30 centech.
Peníze, celkem \$..... přikládám.

Jméno

Ulice nebo box

Pošta

Stát

stva 18,083. Ze sborů 41 má výhradně mužské členstvo, 110 sborů má muže i ženy a 37 sborů je výhradně ženských. Podle stavu 1. ledna 1934 dospělí byli pojištěni na \$7,772,250, dorost na \$1,909,800. Majetek \$1,480,718.91. Solventnost 123.98%.

S.T.J.S. byla založena r. 1896, inkorporována v lednu 1912. Hlavní úřadovna: 285 Oak St., Perth Amboy, N. J. Předseda: Jan Zeman, 67 — 26th St., Guttenberg, N. J.; tajemník: František Oslislo, 285 Oak St., Perth Amboy, N. J. Vlastní orgán: "Slovenský Sokol", půlměsíčník, ročník 30; redaktor František Čelko, 283 Oak St., Perth Amboy, N. J. Jednota má svou vlastní tiskárnu a od r. 1909 vydávala "Sborník Sokolský" jako kalendář každého roku, později i bez kalendária jen ob dvě léta.

Neodvislý Národní Spolok.

Neodvislý Národní Spolok Všetkých Slováků v Spoj. Štátech Amerických (N. N. S.), anglicky Independent National Society of All-Slovaks, uspořádal svou konvenci od 4. do 7. července 1934 v New York City. Sjezd řídil předseda Josef Schmidt.

Z usnesení: Příspěvky, až na malé změny, zůstanou jak byly. Kalendář vydáván nebude, ale 10c příspěvek do literárního fondu zůstane, avšak 2c z něho, které se platily na kalendář, budou dány fondu administrativnímu. Orgánem nadále zůstane "New Yorkský Deník", v němž zprávy NNS. budou vycházet jako dosud každý čtvrtek a adresář každé tři měsíce.

Stav: Roku 1934 bylo činných mužských odborů 22 ze 40, ženských 7 z 11 a 16 čísel mládeže (podrostu). Další údaje scházejí.

N. N. S. byl založen 10. listopadu 1895 v New Yorku, inkorporován 4. prosince 1896. Hlavní úřadovna: 312 East 71st St., New York, N. Y.; tajemník Karol Mikuš. Adresář a zprávy otiskuje "New Yorkský Denník", 435 East 86th St., New York, který r. 1934 vycházel v 22. ročníku.

Prvá Katolícka Slovenská Jednota.

Prvá Katolícka Slovenská Jednota (I. K. S. J.), anglicky First Catholic Slovak Union of U. S. A., konala svou stříbrnou neboli 25. konvenci od 3. do 8. září 1934 v hotelu Cleveland v Cleveland, Ohio. Byla to největší konvence v dějinách I. K. S. J., neboť se na ní podílelo 345 delegátů a 22 hlav-

ních úředníků. Zároveň sokolský odbor I. K. S. J. uspořádal v neděli 2. září olympiadu v městském stadionu s velkým průvodem; odhadovalo se, že na olympiadu přišlo na 20,000 diváků, evienců bylo na 800.

Z usnesení: Zaveďte se i 20leté pojištění. Orgán "Jednota" bude zvětšen. Mládež až do 25. roku bude platit tytéž příspěvky jako v odboru mládeže a bude za to pojištěna na \$500. Slovenské školy budou podporovány a bude se pracovati k udržení slovenštiny. Starým členům odpustí se příspěvky i několikrát do roka a zaplatí se za ně z podpůrného fondu, z něhož se poskytovaly podpory. Příští konvence bude roku 1937 v Perth Amboy, N. J.

Stav 30. června 1934: V 635 spolcích bylo 57,120 dospělých členů od 16 let, v 491 spolcích mládeňeckého odboru bylo 36,544 členů, celkem 93,664. Proti roku 1931 ubylo spolku i členstva. Majetek 1. ledna 1934 obnášel \$9,910,088.47, reserva \$8,178,288.00. Solventnost 100.96%. Dne 1. ledna 1934 byli dospělí pojištěni na \$49,059,707, mládež na \$12,314,375. Pojišťuje se ve Spoj. Státech i v Kanadě.

I. K. S. J. byla založena 4. září 1890, inkorporována 1892. Hlavní úřadovna: 3289 East 55th St., Cleveland, Ohio. Předseda: Adam Podkrivacký, Chicago; tajemník Ján Sabol, Cleveland. — Orgán: "Jednota", týdeník ročník 44; redaktor Josef Hušek, Box D. Middletown, Pa. Vydává též zábavný kalendář "Jednota", který na r. 1934 vyšel v 37. ročníku. Vydržuje vlastní sirotčinec na 300akrové farmě v Middletown, Pa., kde má též vlastní tiskárnu; v sirotčinci r. 1934 bylo 82 dětí.

Prvý Slovenský Veniec Slobodného Orla.

Prvý Slovenský Veniec Slobodného Orla (I. S. V. S. O.), anglicky First Slovanic Wreath of the Free Eagle, měl svou 18. konvenci od 3. do 8. září 1934 v osadě ssv. Petra a Pavla v Trenton, N. J. Předsedou sjezdu byl Jakub C. Molitoris, zapisovatelem Josef Fedorko.

Z usnesení: Zaveďte se nová příspěvková tabulka na způsob pojišťujících společností a spolkové úředníky budou dostávat procenta za nové členy. Prosincový poplatek se odpustí jako vánoční dar, a to jak dospělým, tak i v odboru mládeže. Neplaticím se posecká čtyři měsíce. Děti budou přijímány

hned od narození bez zápisného, po 16. roce vstoupí mezi dospělé členy. Tělocvik a sport pro mládež obého pohlaví budou dále podporovány, jak se až dosud provádějí ve zvláštních odborech u jednotlivých "lístků" neboli čísel této organizace. Povoleny různé dary na vzdělávací a dobročinné účely.

Majetek v době konvence obnášel \$1,070,060.54. Solventnost 105.97%. Dne 1. ledna 1934 bylo dospělých členů od 16 let 6,538, mládeže 4,136, celkem 10,674. Dospělí byli pojištěni na \$5,999,500, mládež na \$1,861,200.

I. S. V. S. O. byl založen 24. září 1896 v Bridgeport, Conn., inkorporace provedena r. 1901. Hlavní úřadovna: 650 Arctic St., Bridgeport, Conn. Předseda: Jacob C. Molitoris, Bayonne, N. J.; sekretář: Josef Fedorko, Bayonne, N. J. Úřední zprávy a adresář otiskuje už přes 30 roků v deníku "Slovák v Americe" (Daily Slovak American), 166 Avenue A, New York, N. Y.; tento list r. 1934 vycházel v 46. ročníku.

Prvá Katolická Slov. Ženská Jednota.

Prvá Katolická Slovenská Ženská Jednota (I. K. S. Ž. J.), anglicky First Catholic Slovak Ladies' Union, konala svou XX. konvenci od 17. do 22. září 1934 v hotelu New Yorker na 34. ul. a 8. ave. v New York City za účasti více nežli 300 žen, z nichž 283 bylo delegátek a 25 členkyň hlavního úřadu. Předsedala pí. Helena Kočanová, zapisovatelkami byly pí. Katarína Kašná a pí. Marie Patakyová.

Z některých důležitých usnesení vyjímáme: Dostane-li členkyně úrazovou podporu, odpočítá se pak z pojistky dědicům. Členkyně hlavního úřadu mají sloužit dvě léta a o místo v tomto se může ucházet i více delegátek z jednoho čísla, kandidátky se však smějí ucházeti jen o jeden úřad. Opravené stanovy budou vytištěny a do konce r. 1934 rozeslány všem člům. Členkyním, které platí již 25 let nebo více,

odpustí se jeden rozpočet v roce. Vyloučená členkyně může býti znovu přijmata po lékařské prohlídce a zaplacení dluhu. Na vyšší chlapeckou školu slovenských Benediktinů v Clevelandu povoleno \$12,500; předešlá konvence povolila sice \$25,000, ale tento obnos nebyl nikdy vyplacen a tak se tímto polo-
vičním darem nahraňuje onen původní. Dále 5 různým ústavům povoleno po \$250. Příští konvence bude r. 1937 v St. Louis, Mo.

Stav 1. ledna 1934: Dospělých členkyň od 16 let 37,565, dívek do 16 let 23,336, celkem 60,901. Dospělé byly pojištěny na \$34,297,830, dívky na \$5,216,936. Majetek \$6,772,137.20, v dívčím odboru \$393,198.17. Solventnost 103.26%.

I. K. S. Ž. J. byla založena r. 1892 v Clevelandu, kde je také její sídlo. Adresa hlavní úřadovny: 3756 Lee Road, Cleveland, Ohio. Předsedkyní je opět pí. Helena Kočanová, tajemnicí pí. Marie E. Gregová. Organ "Ženská Jednota" je půlměsíčník a vychází v 16. ročníku; redaktor Rev. Ivan Kramoriš, 247 S. 6th St., Reading, Pa.

Ženská Pennsylvanská Slovenská Jednota.

Ženská Pennsylvanská Slovenská Rímsko a Grécko Katolická Jednota (Ž.P.S. K.J.), anglicky Pennsylvania Slovak Roman and Greek Catholic Ladies Union, měla též svou konvenci roku 1934. Informaci o té se nám však nedostalo.

Stav 1. ledna 1934: V 179 odborech bylo dospělých členů od 16 let 11,526, v oddílu mládeže 5,931, celkem 17,457. Dospělí byli pojištěni na \$10,478,500, mládež na \$2,668,950. Vedle žen a dívek pojišťuje i muže. Majetek \$1,949,935.48. Solventnost 110.6%.

Ž.P.S.K.J. byla založena 21. listopadu 1898. Hlavní úřadovna: 173½ North Main St., Wilkes-Barre, Pa. Tajemnice pí. Elizabeth Halupková. Za orgán slouží týdeník "Bratstvo" ve Wilkes-Barre, který r. 1934 měl 35. ročník; redaktor Nikolaj S. Bielík.

Kladenští fotbalisté v Chicagu.

Na loňské světové výstavě v Chicagu měli jsme místo Československého dne na výstavišti Den československého sportu a Čermákových Memorial. Byl pořádán na Vojínově poli vedle světové výstavy 3. září a vzdor deštivému počasí bylo přítomno kol 15,000 diváků. Nejvýznamnější částí sportovního dne byl fotbalový zápas čtyř S. K. Kladno, která za tím účelem přijela ze staré vlasti, zásluhou chicažského fotbalového klubu Sparta Leader. — Vedle dvou chicažských zápasů podstoupilo Kladno též hry v St. Louis, Filadelfii, New Yorku a Clevelandu. Dne 19. září se kladenští hosté rozloučili s Chicagem. Dva obrázky z jejich zájezdu do Ameriky přinášíme na jiném místě.

Druhý rok světové výstavy v Chicagu.

SVĚTOVÁ VÝSTAVA Století pokroku stala se pomátnou v dějinách mezinárodních světových výstav, že byla jednou, která byla opakována. Původně byla připravována pouze na rok 1933, avšak její úspěch byl tak ohromný, že bylo uznáno za žádoucí, aby roku 1934 byla opakována.— Druhý ročník chicažské světové výstavy splnil veškeré očekávání a přes to, že počet návštěvníků nedosáhl takové výše jako roku 1933, byl úspěch překvapující. Miliony lidí ze všech částí Spojených Států i z cizích zemí navštívily výstavu a mezi československými hosty dlužno především jmenovati fotbalový klub Kladno. Českoamerických krajanů ovšem též přijelo veliké množství na výstavu ze všech částí Spojených Států vzdor tomu, že následkem sucha byl celý americký západ a středozápad stížen neúrodou a hospodářské poměry nebyly tudíž příliš vábívé.

Loňská výstava byla v mnohém ohledu krásnější než roku 1933. Veškeré výstavní budovy se oděly do nového hávu a celé výstavě se dostalo přímo pohádkového osvětlení. Vedle toho bylo na výstavišti zbudováno množství vesnic, z nichž některé překvapovaly svojí krásnou úpravou a malebností. Domy ve většině těchto vesnic byly velice pěknou replikou starých evropských staveb a jedna byla též americká z dob koloniálních.

Z evropských zemí byly svoji rázovitou vesnicí zastoupeny Anglie, jejíž hlavní a-

trakcí bylo divadlo, přesně zbudované dle vzoru londýnského Globe Theatre z dob Shakespearových a také výhradně Shakespearovy hry tam byly předváděny; Německo bylo zastoupeno vesnicí z Černého lesa, jejíž střechy byly pokryty umělým sněhem a na návsi bylo kluziště s opravdovým ledem; pak Itálie, Španělsko, Irsko, Švýcarsko, Holandsko, Mexiko, Tunis, pověstná new-yorská Bowery, Paříž, šanghajská ulice a vedle starých atrakcí z roku 1933, byly nové připojeny k pobavení milionů návštěvníků. Československo mělo míti restaurant, postavený dle vzoru staročeské venkovské hospody, plány již byly zhotoveny, avšak výstavní správa takovou budovu nedovolila na místě, které jí bylo vykázano. Nebylo to v "ulici vesnic" a jinde v hlavní části výstaviště nebyly takové stavby dovoleny, protože by rušily dojem celého okolí. Neměli jsme tudíž československou hospodu na výstavě, avšak restaurant z roku 1934 byl mnohem hezčí, dokonaleji zařízený než byl původní a jeho majitelem byl tentokrát zkušený odborník p. Karel Šurman.

Československé zastoupení na světové výstavě Století pokroku opět pozůstávalo z pavilonu, jenž jako roku 1933, byl zase jedním z nejpobulárnějších na celé výstavě a s oprávněnou hrdostí můžeme říci, že v tom ohledu žádná země nepřekonala Československo. Ruku 1933 navštívilo československý pavilon 6,500,000 osob a vloni opět stál, pokud se týče návštěvy, na jednom z předních míst.

Zavraždění srbského krále Alexandra.

Evropa byla vzrušena, když 9. října loňského roku byl král Jugoslávů, Alexander, zavražděn v přístavním francouzském městě Marseillu útočníkem, když se nalézal na cestě dobré vůle do Paříže. Zároveň s ním zavražděn byl 72letý francouzský ministr zahraničních záležitostí Louis Barthou a několik osob zraněno kulemi, vypálenými útočníkem ze dvou revolverů. Vrahem byl Josef Kelemen ze Záhřebu a byl policií usmrcen skoro na místě. Celá Evropa se zachvěla v obavách, že politická tato vražda

bude míti neblahý vliv na světový mír a balkánské státy počaly hned konat přípravy, aby odvrátily možnou revoluci. Král Alexander jej do Francie na křižníku Dubrovnik a sotva vkročil na francouzskou půdu a v průvodu Barthoua jel ulicemi, naplněnými jášajícím lidem, když padlo několik výstřelů a král, který se zapsal svými hrdinnými činy v době světové války do srdcí Srbů, byl mrtvolou. Také ztráta ministra Barthoua, který se snažil sblížit národy v míru, postihla těžce Francii. —

Voláme všechny katolické krajany a nabízíme životní pojištění u Jednoty **KATOLICKÝ DĚLNÍK**

Víme určitě, že nenajdou jinde lepšího, bezpečnějšího a levnějšího pojištění, a' že vše, co se nabízí u Katolického Dělníka zakládá se na PRAVDĚ, ÚPLNĚ BEZPEČNOSTI a NAPROSTĚ JISTOTĚ a že v kruhu členů Katolického Dělníka jsou členové a členkyne jako jedna rodina. — Jsou mezi svými katolickými krajany a naleznou nejen pochopení a porozumění, že všichni mají stejná práva a výhody, a v nehodách a neštěstích najdou porozumění a pomoci. — Nedejte se klamat řečmi a sliby agentů, ale sami porovnejte a sud'te, zda životní pojištění vaše je skutečné to, co myslíte že máte, neb platíte za něco co nemá žádné aneb malé ceny pro vás neb pozůstalé. Následující druhy pojištění vystavuje Jednota Katolický Dělník.

**Pojišť'ujeme katolické krajany — muže, ženy, od 16 do 50 let
na pojištění od \$500 do \$3000.**

**OBYČEJNÉ DOŽIVOTNÍ
DOŽIVOTNÍ NA 20 LET PLATU**

**20ti LETĚ NADAČNÍ
ZAPLACENÉ V 60ti LETECH.**

V oddělení mládeže se pojišť'ují dítky od 6 měsíců do 16ti let a s platem 25c měsíčně. Pojištění jest od \$17 do \$500 dle stáří, v jakém by dítě zemřelo,

**Hlaste se u úředníků místního odvětví aneb přímo na ústřední úřadovnu
"KATOLICKÝ DĚLNÍK", New Prague, Minn.**

**V. F. JELINEK, úst. předseda,
4114 S. 13th St., Omaha, Neb.**

**J. A. DROZD, úst. taj.
New Prague, Minn.**

OBSAH:

"Novoroční pozdrav", báseň F. L. Musil	32	"Slečna zpravodajka", povídka, napsal J. E. Stach	131
"Ohehod za krámkem", povídka, Rud. Bubeníček	33	"Po mormonské stezce" črta z dějin, F. L. Fligl.	144
"Ve svitu arizonského měsíce", povídka L. J. Fligl	60	"Skoro idylka", podle námětu pí. Kani R.	147
"Kdo miluje květy, není zlý člověk", F. L. Musil	67	"Kariéra mého přítele" humoreska, přel. Jind. Ort	176
"Na bludných cestách", povídka, Zd. Navrátilová	74	"Harmonie zubů s obličejem", Dr. L. E. Bečvář	194
"Pekány", humoreska, napsal O. B. Pokorný	94	"Rostliny pro domácí zahrádky", zpracoval F. L. Musil	198
"Radikální léčba", napsal J. K. Šeps	102	"Řeč se mluví", napsala Vlasta Javořícká	210
"V neblahém podezření", napsal St. Novotný	109	"Z česl. sjezdů a konvencí roku 1934"	216
"Pohádka o malém smrčku", napsala Vlasta Javořícká	127	"Druhý rok světové výstavy"	222

SEZNAM OZNAMOVATELŮ:

Bašta-Musil & Co., přeplav	191	Kralovec J. M. & Son, pojištění	189
Berdu Laboratories, lék	199	Kudrna Jos. J., Wahoo, Neb.	171
Český národní hřbitov	167—170	Kuhn Remedy Co., léky	213
Č. S. A. jednota	172—175	Ltader Stores, Dept. obchod	207
Čermák a Kostečka, pohřební ústav	187	Leiblinger Marie Co., "Nonat" lék	199
Chicago Butchers Packing Co.	190	Linka B., čsl. zboží	183
Fahrney & Sons Co., Dra Petra Hoboko	209	Mach J. a Synové, čsl. zboží	179
Fouček C. G., lékárník	205	Midwest Stores, velkoprocerie	185
Franks Bindery, knihvazačství	190	Novák Dr. Marie, léky	215
Garden City pivovar	2. str. desek	Old Castle, Inc., nkéry	211
Hlaváček Josef, harmoniky	189	Orion, léky	219
Honsík Bratři, lékárníci	217	Panener F., knihkupectví	197
Indian Herbs, léky	199	Skala State Bank	zadní str. desek
Jednota Českých Dam	195	Stibitz Konstantin, harmoniky	189
Jiran Josef, hudebniny	181	Triner Jos. Corporation, nápoje	201
Kapson, oděvy	3. str. desek	Troy Dry Goods Co., dept., obchod	191
Karnak Ambrosia, léky	224	Vošmik Jos. ml., pomníky	203
Katolický Dělník, jednota	223	Z. Č. B. Jednota	177

Prosím, čtěte toto pozorně!

Několik upřímných slov lidem dobré vůle.

Všichni nemocní lidé, jsou zvaní uživateli **LEKOTORIA**, lék připravený z mnoha evropských léčivých bylin, který jest registrovaný ve Washingtoně v patentní úřadovně Spoj. Států.

Bez ohledu na to jak dlouho jste nemocní, a kolik různých léků jest užívali tak dalece bez úspěchu, začněte užívat **LEKOTORIA** a po využívání jedné láhve, pravidelně dle pokynů poznáte sami jakým blahodárným lékem jest **LEKOTORIA**.

Ten nejpochybovačnější trpící bude moci poznati, že **LEKOTORIA** jest pravým, potivým, pomáhajícím lékem, když celá láhev jest využívána dle pokynů.

1) Trpíte zácpou, zlatou žílou, plyny v žaludku, katarem žaludku a vnitřností, pálením žáhy, krkáním, nezázivností a ztrátou chuti k jídlu? Pakli ano, kupte si velkou láhev **LEKOTORIA**. Používejte ji pravidelně jak předepsáno a přesvědčíte se, že vám bude daleko lépe.

2) Máte-li nesmáze ledvinové nebo jaterné, jsou-li vaše nervy v nepořádku, bolí vás páteř, máte otoky, bolesti hlavy, svalové bolesti, závratě, neklidný spánek, když zbytečně se rozčilujete, pak kupte si velkou láhev **LEKOTORIA**, užívejte ji pravidelně jak předepsáno a uvidíte jak vám bude lépe.

3) Máte-li nečistou a slabou krev, vyrážky, svrab nebo suché strupy, uhry na těle a obličej, předčasné vrásky, možná že užíváte různé mastě a creamy, které nepomáhají a místo aby vám bylo lépe, dělají se Vám větší a více uhry, pak kupte si velkou láhev

LEKOTORIA, počnete ji užívat pravidelně dle pokynů a uvidíte, že po využívání jedné láhve ty počnou schnouti a loupati se. Dostanete přírodní červeně a tělo stane se zdravým a svěžím.

4) Trpíte-li rheumatismem nebo záduchou, nemůžete dýchat volně, kašel vás trápí, nemůžete jísti ani spát — začněte užívat **LEKOTORIA**, počnete ji užívat pravidelně a přesvědčíte se, že vám bude lépe.

5) Možná, že jste byli na nějaké zábavě, pili jste nějaký špatný alkoholický nápoj a podobně, váš system jest otrávený alkoholem. Když přijdete domů, vezměte dávku, dvě až tři likérové sklenky **LEKOTORIA** a uvidíte, že v několika hodinách nebude stopy po nějaké otravě v systemu.

6) Mají vaše děti "červíky" nebo vyrážku na kůži, eczemu, mají nedostatek krevnatosti a jsou tvrdošíjné, dejte jim **LEKOTORIA** pravidelně po jeden měsíc a uvidíte velký obrat k lepšímu.

7) Jste-li starší osobou a necítíte se ani nemocní ani zdraví, jak se to stává se staršími osobami, pak začněte užívat polévkovou lžici **LEKOTORIA** před spaním a uvidíte jak vám bude lépe.

8) **LEKOTORIA** velmi jest nápomocna při těžkostech, zaviněných nesprávným zažíváním, nastuzením a slabou, nečistou krví.

9) Pakli vaše nemoc jest zastaralá, vaše krev, žaludek, vnitřnosti a váš celý system jest otráven nečistotami, užívejte nepřetržitě tři velké láhve **LEKOTORIA** a přesvědčíte se, jak mnoho vám pomohou.

Cena 16 uncové láhve jest \$1.95, 3 láhve \$5.40, 6 láhví \$10.

Poslete svoji objednávku přímo do laboratoře s penězi a pravá **LEKOTORIA** bude vám poslána obratem v balíčkové poště vyplaceně.

KARNACK - AMBROSIA COMPANY

Dept. 16,

SCRANTON, PENNSYLVANIA.

25 roků poctivého
obchodování.

DAVID KAPSON
majitel.

Největší závod
Oděvinami
pro muže a mladíky

NA ZÁPADNÍ STRANĚ.

KAPSON'S

3253 záp. 26. ulice

1 block západně od Kedzie Ave.

Chicago, Ill.

VEDEME v stylech — výběru! — U nás
dostanete kdykoliv po celý rok OBLEKY—
ZIMNÍKY — SVRCHNÍKY — KALHOTY
Pro svátek i do práce

Rozhodně za ceny nejnižší!

Zaručeně prvotřídně šité a z nejnovějších
celovlněných látek.

H. PEPPER,
manager.

*Vyplatí se vám přijít i z dále, neb vám
ušetříme peníze.*

S příchodem lepších poměrů

budete se opět rozhodovati pro banku, které byste svěřili svoje finanční záležitosti.

Rozhodnete se správně?

Pamatujte, že

NASE BANKA

svým konservativním vedením přestála nejtěžší doby krise a zachránila tisíce vkladatelů od ztrát. Zvýšená bezpečnost pojištěním všech vkladů nabízí se i Vám.

**VKLADY NA SPORITELNÍ A ČEKOVÉ
ÚČTY VÍTANY.**

Oddělení přeplavní

požívající zvuchného jména po celém Soustátí, nabízí Vám svoje výhodné služby. Zastupujeme všechny přeplavní společnosti a pořádáme

Výpravy každý měsíc.

Notářské oddělení.

Zásilky peněz do celého světa.

SKALA STATE BANK

1817-1819 SO. LOOMIS ST.

CHICAGO, ILLINOIS.

